

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at <http://books.google.com/>

THE
LIBRARIES

Umura Singh

KOSHA
OR
DICTIONARY
OF THE
SANSKRIT LANGUAGE

BY
UMURA SINGHA.
With an English Interpretation and
Annotations.

BY
H. T. COLEBROOKE, ESQ.,
Late of the Bengal Civil Service.

THIRD EDITION.

PUBLISHED BY HARAGOBINDA RAKSHIT.

No. 14, ISSUE MILL'S LANE.

Calcutta :

PRINTED BY NUNDO MOHUN BANERJEE & CO.,
AT THE FULL MOON PRINTING WORKS,
24, BEADON STREET, E. C.

1891.

PK

933

A48

1891

PUBLISHER'S NOTICE.

The value of Colebrooke's *Umura Kosha* has never been under-rated and is well known to all Anglo-Sanskrit Scholars. It is a book which appears to be indispensably necessary to the students of the Calcutta University and indeed to all English-knowing students of Sanskrit, as furnishing English synonyms for Sanskrit words and very valuable notes on the text. But as the book has long been out of print and is not now available except at a great cost, it is hoped that the publication of the present edition will bring it within the reach of the general public and the students of the Calcutta University in particular. The publisher sincerely hopes that the undertaking will meet the support of those for whom it is intended.

January, } **HARAGOBINDA RAKSHIT**
1891. }

P R E F A C E.

THE compilation of a Sanskrit Dictionary having been undertaken early after the institution of the College of Fort William, it was at the same time thought advisable to print, in Sanskrit and English, the work which has been chosen for the basis of that compilation ; as well for the sake of exhibiting an original authority to which reference will be frequently necessary, as with the view of furnishing an useful vocabulary which might serve until an ampler dictionary could be prepared and published.

The celebrated *Umura Kósha*, or Vocabulary of Sanskrit by UMURA SINGHA, is, by the unanimous suffrage of the learned, the best guide to the acceptations of nouns in Sanskrit. The work of PA'N'INI on etymology is rivalled by other grammars, some of which have even obtained the preference in the opinion of the learned of particular provinces : but UMURA'S vocabulary has prevailed wherever the Sanskrit language is cultivated ; and the numerous other vocabularies, which remain, are consulted only where UMURA'S is either silent or defective. It has employed the industry of innumerable commentators, while none of the others (with the single exception of HE'MACHANDRA'S) have been interpreted even by one annotator. Such decided preference for the *Umura Kósha*, and the consequent frequency of quotations from it, determined the selection of this as the basis of an alphabetical dictionary, and suggested the expediency of also publishing the original text with an English interpretation.

Like other vocabularies of Sanskrit, that of UMURA is in metre ; and a considerable degree of knowledge of the language becomes requisite to discriminate the words from their interpretations

and to separate them from contiguous terms which affect their initials and finals. On this account, and to adapt the work to the use of the English student, the words, of which the sense is exhibited, are disjoined from their interpretation (which is included between crotchets); and the close of each word is marked by a *Italic* letter over it indicating the gender of the noun. Where a letter has been permuted according to the Sanskrit system of orthography, a dot is placed under the line to intimate that a letter is there altered or omitted : and a marginal note is added, exhibiting the radical final of the noun, or its initial, in every instance where either of them is so far disguised by permutation as not to be easily recognized upon a slight knowledge of the rudiments of the language, and of its orthography. An explanation in English is given in the margin, and completed, when necessary, at the foot of the page. The different interpretations proposed by the several commentators, and the variations in orthography remarked by them, are also specified in the same place.

According to the original plan of the present publication, the variations in the reading of the text (for which a careful collation has been made of several copies and of numerous commentaries) are noticed only where they affect the interpretation of a word or its orthography. It was not at first intended to insert those differences which are remarked by commentators upon other authority, and not upon the ground of any variation in the text itself. However, the utility of indicating such differences was afterwards thought to counterbalance any inconvenience attending it : and after some progress had been made at the press, this* and other additions to the original design were admitted, which have rendered a supplement necessary to supply omissions in the first chapters and complete the work upon an uniform plan.

To avoid too great an increase of the volume, the various readings and interpretations are rather hinted than fully set

* These additions are incorporated with the text in the present edition.

forth : it has been judged sufficient to state the result, as the notes would have been too much lengthened, if the ground of disagreement had been everywhere exhibited and explained. For the same reason, authorities have not been cited by name. The mention of the particular commentator in each instance would have enlarged the notes, with very little advantage, as the means of verifying authorities are as effectually furnished by an enumeration of the works which have been employed and consulted. They are as follow :—

I. The text of the *Umura Kósha* :

This vocabulary comprised in three books, is frequently cited under the title of *Trika'nda* ; sometimes under the denomination of *Abhid'ha'na* (nouns), from its subject ; often under that of *Umura Kó'sha*, from the name of the author. The commentators are indeed unanimous in ascribing it to UMURA SINGHA. He appears to have belonged to the sect of *Budd'ha*, (though this be denied by some of his scholiasts ;) and is reputed to have lived in the reign of VIKRAMA'DITYA ; and he is expressly named among the ornaments of the Court of RA'JA'BHO'JA, † one of the many princes to whom that title has been assigned. If this mention of him be accurate, he must have lived not more than eight hundred years ago ; for a poem entitled *Suba'hshita ratna sando'ha*, by a *Jaina* author named AMITAKATI, is dated in the year 1050 from the death of VIKRAMA'DITYA, and in the reign of MUNJA who was uncle and predecessor of RA'JA'BHO'JA. It, however, appears inconsistent with the inscription at *Budd'ha-gaya'* which is dated in the year 1005 of the era of VIKRAMA'DITYA, and in which mention is made of UMURA DE'VA, probably the same with the author of the vocabulary. From the frequent instances of anachronism both in sacred and profane story as

* i e. The three books. But that name properly appertains to a more ancient vocabulary, which is mentioned by the commentaries on the *Umura Kósha* among the works from which this is supposed to have been compiled.

† In the *Bho'ja Praband'ha*.

current among the *Hindus*, more confidence seems due to the inscription, than to any popular tales concerning RA'JA' BHO'JA; and the *Umura Ko'sha* may be considered as at least nine hundred years old; and possibly more ancient.

It is intimated in the author's own preface that the work was compiled from more ancient vocabularies: his commentators instance the *Trika'nda*,* *Utpa'lini*, RABHASA and KA'TYA'YANA as furnishing information on the nouns; and VYA'DI and VA'RA-RUCHI on the genders. The last mentioned of these authors is reputed contemporary with VIKRAMA'DITYA and consequently with UMURA SINGHA himself.

The copies of the original, which have been employed in the correction of the text, in the present publication, are,

1st. A transcript made for my use from an ancient corrected copy in the *Tirhutíya* character, and collated by me with a copy in *Dévanágarí*, which had been carefully examined by SIR WILLIAM JONES. He had inserted in it an English interpretation; of which also I reserved a copy and have derived great assistance from it in the present publication.

2d. A transcript in *Dévanágarí* character, with a commentary and notes in the *Ka'na'ra'* dialect. It contains numerous passages, which are unnoticed in the most approved commentaries, and which are accordingly omitted in the present edition.

3rd. Another copy in the *Dévanágarí* character, with a brief and imperfect interpretation in *Hindí*.

4th. A copy in the Bengali character with marginal notes explanatory of the text.

5th. A copy in duplicate, accompanied by a Sanskrit commentary, which will be forthwith mentioned (that of RA'MA'SRA'MA). It contains a few passages not noticed by most of the commentators. They have been, however, retained on the au-

* See a preceding note.

thority of this scholiast. A like remark is applicable to certain other passages expounded in some commentaries but not in others. All such have been retained, where the authority itself has been deemed good.

6th. Recourse has been occasionally had to other copies of the text in the possession of natives, whenever it has been thought any ways requisite.

II. Commentaries on the *Umura Kósha*.

1. At the head of the commentaries which have been used, must be placed that of RA'YA MUKUT'A, (or VRIHASPATI surnamed RA'YA MUKUT'A MAN'I.) This work entitled *Padachandriká*, was compiled, as the author himself informs us, from sixteen earlier commentaries, to many of which he repeatedly refers : especially those of KSHI'RA SWA'MI', SUBHU'TI, HA'DD'A CHANDRA, KALINGA, KO'NKAT'A, SARVADHARA, and the *Vyák'hya'mṛita Tíkasaṃvasa*, &c.*

Its age is ascertained from the incidental mention of a date : viz. 1353 *Saka*, or 4532 of the *Kaliyuga*, corresponding to A.D. 1431.

Though the derivations in MUKUT'A's commentary be often inaccurate, and other errors also have been remarked by later compilers, its authority is in general great ; and, accordingly, it has been carefully consulted under every article of the present work.

2. Among the earlier commentaries named by RA'YA MUKUT'A, that of KSHI'RA SWA'MI' is the only one, which has been examined

* The following names may be selected from MUKUT'A's quotations, to complete the number of sixteen : *Mád'havi*, *Mad'huma'd'hant*, *Sarva'nanda*, *Abhinanda*, RA'JA'DE'VA, GO'VERD'HANA, DRA'VI'DA, BHO'JARA'JA. But some of these appear to be separate works, rather than commentaries on the *Umura Kósha*. MUKUT'A occasionally cites the most celebrated grammarians as PA'N'INI, JAYA'DITYA, JINE'NDRA, MAITRE'YA, RAKSHITA, PURUSHOTTAMA, MA'D'HAVA, &c.

in the progress of this compilation. It is a work of considerable merit ; and is still in general use in some provinces of India, although the interpretations not unfrequently differ from those commonly received.

3. The *Vyākhyāṣuṭṭhā*, a modern commentary by RA'MA-S'RA'MA or by BHA'NUDĪ'KSHITA (for copies differ as to the name of the author) is the work of a grammarian of the school of Benares. He continually refers to RA'YA MUKUT'Ā and to SA'MI'; and his work serves to confirm their scholia where accurate, and to correct them where erroneous. It has been consulted at every line.

4. The *Vyākhyā Praṇīpa* by ACHYUTA UPAD'HYA'YA is a concise and accurate exposition of the text : but adds little to the information furnished by the works above-mentioned. It has been, however, occasionally consulted.

In these four commentaries, the derivations are given according to PA'NINI'S system. In others, which are next to be enumerated, various popular grammars are followed for the etymologies. But, as the derivations of the words are not included in the plan of the present work, being reserved for a place in the intended alphabetical dictionary of Sanskrit, those commentaries have not been the less useful in regard to the information which was sought in them.

5. The commentary of BHARATA MALLA (entitled *Mugdhabōd'hini*) has been as regularly consulted as those of MUKUT'Ā and RA'MA-S'RA'MA. It is indeed a very excellent work ; copious and clear, and particularly full upon the variations of orthography according to different readings or different authorities ; the etymologies are given conformably with VO'PADE'VA'S system of grammar. The author flourished in the middle of last century.

6. The *Sārā Sundarī* by MAT'HURE'S'Ā has been much used. It is perspicuous and abounds in quotations from other commentaries ; and is therefore a copious source of information on the various interpretations and readings of the text. The

Supadma is the grammar followed in the derivations stated by this commentator. MAT'HURES'A is author likewise of a vocabulary in verse entitled *Sabdaratna'vali*, arranged in the same order with the *Umura Kósha*, and which might serve therefore as a commentary on that work. It was compiled under the patronage of a Mussulman Chieftain *Mureh'ha Khán*, whose name is prefixed to it. The author wrote not more than 150 years ago.*

7. The *Padárt'ha Kaumudí* by NA'RA'YANA CHAKRA-VARTI is another commentary of considerable merit, which has been frequently consulted. The *Kalápa* is the grammar followed in the etymologies here exhibited.

8. A commentary by RA'MA'NA'T'HA VIDYA'VACHASPATI, entitled *Trika'ndavivéka*, is peculiarly copious on the variations of orthography, and is otherwise a work affording much useful information.

9. Another commentary which has been constantly employed, is that by NI'LAKANT'HA. It is full and satisfactory on most points for which reference is usually made to the expositors of the *Umura Kósha*.

10. The commentary of RAMA TARKAVA'GI'SA has been uniformly consulted throughout the work. It was recommended for its accuracy; but has furnished little information; being busied chiefly with etymology. This, like the preceding, follows the grammar, entitled *Kalápa*.

Other commentaries were also collected for occasional reference in the progress of this work; but have not been employed, being found to contain no information which was not also furnished, and that more amply, by the scholiasts

* His work contains the date 1588 Saka or A. D. 1666.

above mentioned. The list of them, contained in the subjoined note, may therefore suffice.*

III. Sanskrit dictionaries and vocabularies by other authors. Throughout the numerous commentaries on the *Umura Kósha*, the text itself is corrected or confirmed, and the interpretation and remarks of the Commentators supported, by references to other Sanskrit vocabularies. They are often cited by the scholiasts for the emendation of the text in regard to the gender of a noun, and not less frequently for a variation of orthography, or for a difference of interpretation. The authority quoted has been in general consulted before any use has been made of the quotations ; or, where the original work cannot now be procured, the agreement of commentators has been admitted as authenticating the passage. This has been particularly attended to, in the chapter containing homonymous words ; it having been judged useful to introduce into that chapter, the numerous additional acceptations stated in other Dictionaries, and understood to be alluded to in the *Umura Kósha*.

The dictionaries, which have been consulted, are 1st. The *Médiní*, an alphabetical dictionary of homonymous terms by MEDINIKARA. 2nd. The *Viswaprakása* by MAHE'S'WARA VAI-DYA, a similar dictionary, but less accurate and not so well arranged. It is the ground-work of the *Médiní* which is an improved and corrected work of great authority. Both are very frequently cited by the Commentators.

● *Kaumudi* by NAYANA'NANDA ; *Trikand'a chinta'mani* by RAG'HUNA'THA CHAKRAVARTI' ; both according to PA'NINI'S system of etymology. *Vaishamya kaumudib*y RA'MAPRASA'DA TARKALANKA'RA ; *Padamanjarib*y LO'KANA'T'HA ; both following the grammatical system of the *Kalapa*. *Pradipamanjarib*y RA'MA-S'RAMA, a jejune interpretation of the text. *Vrihat Haravali* by RA'MES'WARA. Also commentaries, by KRISHNADA'SA, TRILOCHANA DA'SA, SUNDARA'NANDA, VANADI'YABHAT'T'A, VISWANAT'HA, GOPA'L CHACRAVARTI, GOVINDA'NANDA, RA'MA'NDA BHOLA'NATHA, &c. ●

3. The *Haïma*, a dictionary by HE'MA CHANDRA, in two parts ; one containing synonymous words arranged in six chapters ; the other containing homonymous terms in alphabetical order. Both are works of great excellence.

4. The *Abhid'hāna Ratnamālā*, a vocabulary by HALA'-YUD'HA in five chapters ; the last of which relates to words having many acceptations. It is too concise for general use ; but is sometimes quoted.

5. The *D'haranī*, a vocabulary of words bearing many senses. It is less copious than the *Médinī* and *Haïma* : but being frequently cited by Commentators, has been necessarily consulted.

6. The *Trika'ndasēsha*, or supplement to the *Umura Kōsha* by PURUSHO'TTAMA DE'VA.

6. The *Ha'rávalī* of the same author.

The last of these two supplements to *Umura*, being a collection of uncommon words, has not been much employed for the present publication. The other has been more used. Both are of considerable authority.

The reader will find in the notes a list of other dictionaries quoted by the Commentators, but the quotations of which have not been verified by reference to the originals, as these have not been procurable. *

Works under the title of *Varn'adés'ana'*, *Dwiru'pa* and *Unádi* have indeed been procured : but not the same with the books cited ; many different compilations being current under those titles. The first relates to words the orthography of which is likely to be mistaken from a confusion of similar letters ; the second exhibits words which are spelt in more than one way ; the third relates to a certain class of derivatives, separately noticed by grammarians.

* *Umuramālā*, UMURA DATTA, *Sabdār'n'ava*, *Sās'nata*, *Varn'adés'anā*, *Dwiri'pa*, *Una'dikōsha*, *Ratna kō'sha*, *Ratnamālā*, RANTIDE'VA, RUDRA, VYA'DI, RABHASA, VOPA'LI'TA, BHA'GURI, AJAYA, VA'CHASPATI, TA'RA'PA'LA, ARUNADATTA.

IV. Grammatical works.

Grammar is so intimately connected with the subject of this publication, that it has been of course necessary to advert to the works of Grammarians. But as they are regularly cited by the commentators, it is needless to name them as authorities, since nothing will be found to have been taken from this source, which is not countenanced by some passage in the commentaries on the *Umura Kósha*.

V. Treatises on the roots of Sanskrit.

Verbs not being exhibited in the *Umura Kósha*, which is a vocabulary of nouns only, the treatises of MAITREYA, MA'D'HAVA, and others on Sanskrit roots, though furnishing important materials towards a complete dictionary of the language, have been very little employed in the present work ; and a particular reference to them was unnecessary, as authority will be found in the commentaries on UMURA, for any thing which may have been taken from those treatises.

VI. The Scholia of classic writings.

Passages from the works of celebrated writers are cited by the commentators on the *Umura Kósha* ; and the scholiasts of classic poems frequently quote dictionaries in support of their interpretation of difficult passages. In the compilation of a copious Sanskrit dictionary an ample use may be made of the Scholia. They have been employed for the present publication so far only as they are expressly cited by the principal commentaries on the *Umura Kósha* itself.

Should the reader be desirous of verifying the authorities, upon which the interpretation and notes are grounded, he will in general find the information sought by him in some one of the ten commentaries of UMURA, which have been before named ; and will rarely have occasion to proceed beyond those which have been specified as the works regularly consulted.

In regard to plants and animals and other objects of natural history, noticed in different chapters of this vocabulary, and

especially in the 4th, 5th and 9th chapters of the 2nd book, it is proper to observe, that the ascertainment of them generally depends on the correctness of the corresponding vernacular names. The commentators seldom furnish any description or other means of ascertainment besides the current denomination in a provincial language. A view of the animal, or an examination of the plant, known to the vulgar under that denomination, enables a person conversant with natural history to determine its name according to the received nomenclature of European Botany and Zoology : but neither my inquiries, nor those of other Gentlemen, who have liberally communicated the information collected by them,* nor the previous researches of SIR WILLIAM JONES, have yet discovered all the plants and animals, of which the names are mentioned by the Commentaries on the *Umura Kósha* ; and even in regard to those which have been seen by us, a source of error remains in the inaccuracy of the Commentators themselves, as is proved by the circumstance of their frequent disagreement. It must be, therefore, understood, that the correspondence of the Sanskrit names with the generic and specific names in Natural History is in many instances doubtful. When the uncertainty is great, it has usually been so expressed ; but errors may exist where none have been apprehended.

It is necessary likewise to inform the reader that many of the plants, and some animals (especially fish), have not been described in any work yet published. Of such, the names have been taken from the manuscripts of DR. ROXBURGH and DR. F. BUCHANAN.

Having explained the plan and design of this edition of the *Umura Kósha*, I have only further to state, that the delay which has arisen since it was commenced (now more than five years) has been partly occasioned by my distance from the press (the

* Drs. Roxburgh, F. Buchanan, and W. Hunter, and Mr. William Carey.

work being printed by MR. CAREY at Serampoor), and partly by avocations which have retarded the progress of collating the different copies of the text and commentaries : a task the labour of which may be judged by those who have been engaged in similar undertakings.

H. T. COLEBROOKE.

CALCUTTA, *Dec.* 1807.

CONTENTS.

—00—

	Page.
INTRODUCTION of the UMURA KOSHA.	1

BOOK I. CHAPTER I.

SECT. I.	HEAVEN, Gods, Demons ; their arms, ornaments, symbols or vehicles, and other attributes. Fire ; Air. Velocity. Eternity. Much.	1
SECT. II.	Sky ; weather ; planets ; stars.	15
SECT. III.	TIME ; its divisions. Phases of the moon ; eclipses.	24
SECT. IV.	Sin ; virtue ; happiness. Destiny ; cause. Nature. INTELLMCT ; reasoning ; knowledge. Senses ; tastes ; odours ; colours.	31
SECT. V.	Speech. Language. Compositions. Modifications and circumstances of speech.	38
SECT. VI.	SOUND.	44
SECT. VII.	MUSIC ; notes, tones ; instruments. Dancing. Dramatic exhibition ; actors, gestures, passions. Indications of passion. Festival.	45

CHAPTER II.

SECT. I.	INTERNAL REGIONS ; holes ; darkness. SERPENTS ; poison.	56
SECT. II.	HELL ; departed souls ; misery, pain.	59
SECT. III.	Seas ; WATER. Islands ; shores. Boats, ships. Fish. Lakes ; ponds, wells. Rivers. Aquatic plants.	60

BOOK II. CHAPTER I.

EARTH, soil. Countries. Roads. Measures of distance.	73
---	----

CHAPTER II.

TOWNS ; buildings, habitations.	77
--------------------------------------	----

CHAPTER III.

	page.
MOUNTAINS, rocks ; fountains, caves, mines.	
Minerals.	84

CHAPTER IV.

SECT. I.	FORESTS. Groves : gardens, avenues. Trees, plants. Trunk ; root ; wood ; leaf ; fruit.	86
SECT. II.	Trees of various kinds.	91
SECT. III.	Plants, mostly medicinal, or with sensible qualities.	106
SECT. IV.	Useful Plants.	112
SECT. V.	Drugs and potherbs. Grasses and palms.	118

CHAPTER V.

LIONS and other quadrupeds. Insects. Birds. Pairs, flocks, heaps.	137
--	-----

CHAPTER VI.

SECT. I.	MAN. Woman. Characters, relations, circumstances of women. Kinsmen, relatives. Person, as thin, fat, &c. Freckles, moles.	137
SECT. II.	Health. Medicine. Diseases. Diseased. Parts of the body.	150
SECT. III.	Dress, ornaments, clothes, perfumes, garlands. Furniture.	164

CHAPTER VII.

Race. Tribe. Order. PRIEST. Characters and descriptions of priests ; their occupations and observances. Sacrifice ; its requisites. Alms ; worship ; austerity ; study. Hypocrisy. Marriage. Human pursuits, and objects.	175
--	-----

CHAPTER VIII.

SECT. I.	MILITARY TRIBE. Kings ; ministers ; officers ; servants. Enemies ; allies. Requisites of government ; means of defence ; and of success. Revenue. Foresight. Insignia of Royalty.	191
----------	--	-----

CONTENTS.

xvii
page.

SECT. II.	Camp ; army. Elephants ; horses. Chariots. Litters. Warriors. Arms and weapons. War. Slaughter. Funeral. Prison. Life.	199
-----------	---	-----

CHAPTER IX.

THIRD tribe.	Professions. Husbandman. Field. Implements of husbandry. Corn, pulse, oil-seeds, &c. Granary. Kitchen. Vessels. Condiments. Prepared food. Dairy. Cattle. Traffick ; weights and measures. Commodities.	220
--------------	--	-----

CHAPTER X.

FOURTH tribe.	Mixed classes. Artisans. Jugglers. Dancers. Musicians. Hunters. Servants. Barbarians. Dogs. Hogs. Chace. Theft. Nets, snares, ropes. Loom. Pole for burden. Wrought leather. Tools. Art. Images. Wages. Spirituous liquor. Gaming	248
---------------	--	-----

BOOK III. CHAPTER I.

Epithets of persons.	259
---------------------------	-----

CHAPTER II.

Qualities of things.	272
---------------------------	-----

CHAPTER III.

Miscellaneous.	286
---------------------	-----

CHAPTER IV.

SECT. I.	Homonymous words, Ending in क	298
SECT. II. — in ख	304
SECT. III. — in ग	<i>ibid</i>
SECT. IV. — in घ	307
SECT. V. — in च	<i>ibid</i>
SECT. VI. — in छ	308
SECT. VII. — in ज	<i>ibid</i>
SECT. VIII. — in झ	309
SECT. IX. — in ढ	310

				page.
SECT. X.	Ending in ठ	312
	— in ड	<i>ibid</i>
SECT. XI.	— in ढ	313
		— in ण	314
SECT. XII.	— in त	317
SECT. XIII.	— in थ	325
SECT. XIV.	— in द	<i>ibid</i>
SECT. XV.	— in ध	328
SECT. XVI.	— in न	330
SECT. XVII.	— in प	337
SECT. XVIII.	— in फ	338
SECT. XIX.	— in ब	<i>ibid</i>
		— in भ	339
		— in म	340
SECT. XX.	— in य	342
SECT. XXI.	— in र	346
SECT. XXII.	— in ल	355
SECT. XXIII.	— in व	359
SECT. XXIV.	— in श	361
SECT. XXV.	— in ष	363
SECT. XXVI.	— in स	366
SECT. XXVII.	— in ह	369
SECT. XXVIII.	Indeclinables (Homonyma).	371

CHAPTER V.

Indeclinables (Synonyma).	376
---------------------------	-------	-------	-----

CHAPTER VI.

Genders.

SECT. I.	Feminine.	383
SECT. II.	Masculine.	388
SECT. III.	Neuter.	393
SECT. IV.	Masculine and Neuter.	397
SECT. V.	Masculine and Feminine.	399
SECT. VI.	Feminine and Neuter.	400
SECT. VII.	Three genders.	401
SECT. VIII.	Variation of gender.	402

1911 50 An Tarjishik Brestak
 April 4-15 P.M. Sunday, Lagan
 28th July.

अमरकोषः ।

यस्य ज्ञानदयासिन्धोरगाधस्थानघा गुणाः ।
 सेव्यतामक्षयो धीराः स त्रिये चावृताय च ॥
 समाहृत्यान्यतन्त्राणि संचितैः प्रतिसंस्कृतैः ।
 सम्पूर्णमुच्यते वर्गेर्नामलिङ्गानुशासनम् ॥
 प्रायशो रूपभेदेन साहचर्याच्च कुतचित् ।
 स्त्रीपुंनपुंसकं ज्ञेयं तद्विशेषविधेः क्वचित् ॥
 भेदाख्यानाय न हन्ते नैकशेषो न सङ्करः ।
 कृतेऽत्र भिन्नलिङ्गानामनुक्तानां क्रमाहृते ॥
 त्रिलिङ्गां त्रिविधं पदं मिथुने च द्वयोरिति ।
 निषिद्धलिङ्गं शेषार्थं त्वन्तायादि न पूर्वभाक् ॥

BOOK I.

CHAP. I. SECT. I.

1. स्वरⁱ (अव्ययं) स्वर्ग^m नाक^m त्रिदिव^m त्रिदशाक्षयाः^{l m} Heaven.

सुरलोके^{2 m} द्यौ^f दिवौ^f (द्वे स्त्रियौ) (स्त्रीबे) त्रिविष्टपं^{a n b}

2. अमरा^m निर्जरा^m देवास्^m त्रिदशा^m विबुधाः^m सुराः^m Gods or deities. c

सुपर्वाणः^{3 m} सुमनसस्^{4 m} त्रिदिवेशा^m दिवौकसः^{5 m d}

1—य. 2—क. 3—वृष्. 4—नस्. 5—कस्.

^a द्यौ and दिव् both fem. also neut. दिवं. ^b Or त्रिविष्टपं, and त्रिविष्टपं. ^c A god, sing. अमरः. pl. अमराः. ^d दिवौकाः or दिवौकाः (स्).

3. आदितेया दिविषदे लेखा अदितिनन्दनाः

आदित्या ऋभवे ऽस्वप्ना अमर्त्या अस्तान्वसः

4. बर्हिर्मुखाः ऋतुभुजो गीर्वाणा दानवारयः

दुन्दारका दैवतानि (पुंसि वा) देवता (स्त्रियाम्)

5. आदित्या विश्व वसवस् तुषितामास्वरानिलाः

महाराजिक साध्याश्(च) रुद्राश्(च) गणदेवताः

6. विद्याधरो ऽप्सरो यक्ष रक्षो गन्धर्व किम्बराः

पिशाचो गुह्यकः सिद्धो भूतो ऽमी देवयोनयः

7. असुरा दैत्य दैतेय दमुजेंद्रारि दानवाः

शुक्रश्चिष्या दितिसुताः पूर्वदेवाः सुरद्विषः

8. सर्वज्ञः सुगतो बुद्धो धर्मराजस् तथागतः

Sets of divi-
nities. e

Demi-gods,
& nymphs. h

Giants or
Titans. k

A Jina or
Buddha.

1—बहु. 2 ऋभु. 3—वस्. 4—भुज. 5—रि. 6—त. 7 वसु.
8 आ—. 9 अ—. 10 असुरस्. 11—वस्. 12 दू—. 13—द्विट्.
14—राज.

^a दिक्स्वित् or दुप्रस्वित् and दुप्रस्वित् (दु). ^b ऋभुः or ऋभूः. ^c बर्हि-
र्मुखाः or बर्हिर्मुखाः. ^d Masc. or neut. ^e Each consists of a speci-
fied number (see their names in other dictionaries.) *Adityas* 12. *Viswa-
dévas* 10. *Vasus* 8. *Tushitas* 36. *Ābhāsvaras* 64. *Anilas* 49. *Ma-
hārājikas* 220. *Sād'hyās* 12. *Rudras* 11. ^f Pl. विन्ने i.e. विन्नेदेवाः.
^g Also महाराजकः. ^h Of various classes and denominations, as *Vi-
dyād'haras* &c. ⁱ Likewise यक्षः, fem. यक्षी and वक्षिणी. ^j Also
पैशाचः. ^k A demon, sing. असुरः, pl. असराः. Likewise आसुरः.
^l Also बधः.

^m ^{1 m} ^m ^m ^m
समस्तभङ्गे भगवान् मारजित् लोकजित् जिनः

^m ^m ^{2 m} ^m
9. षडभिन्नो दशवक्त्रो ऽष्टवबादी विनायकः

^m ^m ^{3 m a} ^m
मुनीन्द्रः श्रीधनः शास्ता मुनिः

^{4 m}
शाक्यमुनिस् (तु यः)

^{m c} ^{m d} ^{5 m}
10. (स)शाक्यसिंहः सर्वार्थसिद्धः शौद्धोदनिश्च (च सः) BUDD'HA. b

^{6 m} ^{7 m} ^{8 m}
नौतमश्च (चा) ऽर्कबन्धुश्च (च) मायादेवीसुतश्च (च सः)

^{9 m f} ^{10 m} ^m ^{11 m} ^m
11. ब्रह्मात्मभूः सुरज्येष्ठः परमेष्ठी पितामहः BRAHMA'. c

^m ^m ^{12 m} ^m
हिरण्यगर्भो लोकेशः स्वयम्भुश्च चतुराननः

^{13 m} ^{14 m} ^{15 m g} ^{m h} ^m
12. धातास्त्रयोनि ह्रूणिष्ठो विरिञ्चिः कमलासनः

^{16 m} ^m ^{17 m} ^{18 m} ^{19 m} ^m
स्रष्टा प्रजापतिर्वेधा विधाता विश्वसृग् विधिः

^m ^{20 m j} ^m ^m ^{21 m}
13. विष्णुर्नारायणः कृष्णो वैकुण्ठो विष्टरश्मवाः VISHN'U. i

^m ^m ^m ^m ^m
दामोदरो हृषीकेशः केशवो माधवः स्वभूः

- 1—वत्. 2—दिन्. 3 शास्त्र. 4—सुनि. 5—दनि. 6—तम.
7—वक्षु. 8—सुत. 9—स्रन्. 10 चा—. 11—निम्. 12—म्.
13 चाट. 14 च—. 15 ह्रू—. 16 स्रष्ट. 17 वेधस्. 18—ह. 19—स्रव.
20 ना—. 21—वस्.

^a Likewise शासिता (ह). ^b The founder of the religion named from him. ^c Also शाक्यः. ^d Likewise सर्वार्थः, and सिद्धार्यः. ^e Providence, or the Creator. ^f Also ब्रह्मा. ^g Likewise ह्रूणः, and ह्रूणः. ^h विरिञ्चिः, विरिञ्चिः, विरिञ्चः and विरिञ्चनः. ⁱ The pervader and preserver ; identified by Hindu mythology with the hero *Kṛishn'a* son of *Vasudēva*. ^j Likewise नारायणः.

14. दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो गरुडध्वजः

पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गो विश्वक्सेनो जनार्दनः

15. उपेन्द्र इन्द्रावरुणश्च चक्रपाणिश्च चतुर्भुजः

पद्मनाभो मधुरिपूर्वासुदेवस् त्रिविक्रमः

16. देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः

वनमाली बलिध्वंसी कंसारातिरधोक्षजः

17. विश्वम्भरः कैटभजिह्व विश्वः श्रीवत्सलाञ्छनः

वासुदेवो (ऽस्य जनकः स एव) आनकदुन्दुभिः

18. बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽच्युताग्रजः

रेवतीरमणो रामः कामपालो हलायुधः

19. नीलाम्बरो रौहिणेयस् तालाङ्को सुषली हली

संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीभेदने बलः

क्रिन्. 2—रज. 3—णि. 4 वा—. 5—सिन्. 6—सिन्.
ज. 8—जित्. 9—व. 10—सिन्. 11 हसिन्.

so विश्वक्सेनः. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
ise दैवकीनन्दनः. ^e Or शौरिः. ^f Also बलिध्वंसी. ^g Likewise
^h Father of *Krishn'a*, and son of *Anacadundubha*. ⁱ Also
भिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Krishn'a*. ^k Likewise भद्रबलः.
पद्मः. ^l Also सुषली or सुयली. ^m Likewise बलसुः.

20. म॒द॒नो॑ म॒न्म॒थो॑ म॒ारः॑ प्र॒द्यु॒म्नो॑ मी॒नके॑तनः KA' MADE' VA.
a
- क॒न्द॒र्पो॑ द॒र्प॒को॑ ऽन॒ङ्गः॑ का॒मः॑ प॒ञ्च॒शरः॑ सारः
m b 1 m c m 2 m
21. श॒म्भ॒रारि॑र्म॒नसि॑जः कु॒सु॒मेषु॑र॒नन्य॑जः
3 m d m m m
पु॒ष्प॒धन्वा॑ र॒तिप॑तिर्म॒कर॑ध्वज॒ चाम॑भूः
m f 4 m g m m h
22. ब्र॒ह्म॒सू॒र्वि॒श्व॑केतः (स्याद्) ऽनि॒रु॒द्ध उ॒षा॑पतिः ANIRUD'-
DHA. e
- ल॒क्ष्मीः॑ प॒द्मा॒ख्या॑ प॒द्मा॒ कम॑खा श्री ह॒रि॒प्रि॒या Lakshmi. i
23. इ॒न्द्रि॒रा लो॑कमा॒ता मा॒ क्षी॒रा॒भित॑नया र॒मा
f 5 f f f f f
(शं॒खो ल॑क्ष्मीपतेः) पा॒ञ्च॒जन्य॑श्च
m
(च॒क्रं) सु॒दर्श॑नः Kṛṣṇā's
conch.
His discus
& missile
weapon.
His mace.
24. कौ॒म॒द॒कौ (ग॒दा) His sword.
- (ख॒ड्गे) न॒न्द॒कः His sword.
- कौ॒स्तु॒भो (म॒णिः) His jewel.
- 6 m 7 m m m m
ग॒रु॒त्मान् ग॒रु॒डस् ता॒क्ष्यो॑ वैम॒तेयः॑ ख॒गे॒श्वरः॑ The vehicle
of Viṣṇu. k
25. मा॒गा॒न्त॒को॑ वि॒ष्णु॑रयः सु॒पर्णः॑ प॒ञ्च॒गा॒शनः॑

1 म— 2 अनन्यज. 3—मनु. 4 वि—. 5—माह. 6—तानु. 7—ह.

^a Love or Cupid ; son of *Kṛṣṇā*. ^b Also शम्भरारिः, and सम्भरारिः, or संभरारिः. ^c Likewise जनोजः. ^d Also पुष्पधनुः (सु). ^e Son of *Pradyumna* and husband of *Ushā*. ^f This and the following terms are titles both of *Kāmadēva* and *Aniruddha*. ^g Likewise ऋष्यकेतुः or ऋष्यकेतुः, and रिष्यकेतुः, or रिष्यकेतुः—रिष्यकेतनः. ^h Also उषापतिः. ⁱ The wife of *Viṣṇu*, and goddess of prosperity. ^j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. ^k Various described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

14. दैत्यारिः पुण्डरीकाक्षो गोविन्दो गण्डध्वजः

पीताम्बरोऽच्युतः शार्ङ्गो विष्वक्सेनो जनार्दनः

15. उपेन्द्र इन्द्रावरजश्चक्रपाणिश्चतुर्भुजः

पद्मनाभो मधुरिपूर्वासुदेवस्त्रिविक्रमः

16. देवकीनन्दनः शौरिः श्रीपतिः पुरुषोत्तमः

वनमाली बलिध्वंसी कंसारातिरधोज्ञः

17. विश्वम्भरः कैटभजिह्वविधुः श्रीवत्सलाङ्कनः

VASUDEVA.h

वासुदेवोऽस्य जनकः स एव आनकदुन्दुभिः

BALARAMA.j

18. बलभद्रः प्रलम्बघ्नो बलदेवोऽच्युताग्रजः

रेवतीरमणो रामः कामपालो हलासुधः

19. नीलाम्बरो रौहिणेयस्तालान्को सुवली हली

संकर्षणः सीरपाणिः कालिन्दीभेदनो बलः

1 शार्ङ्गिन्. 2—रज. 3—वि. 4 वा—. 5—विन्. 6—सिन्.
7 अधोज्ञ. 8—जित्. 9—व. 10—विन्. 11 हलिन्.

^a Also विश्वक्सेनः. ^b Likewise पद्मनाभिः. ^c Also वासुदेवः, वासुः.
^d Likewise दैवकीनन्दनः. ^e Or शौरिः. ^f Also बलिध्वंसी. ^g Likewise श्रीवत्सः.
^h Father of *Kṛishṇa*, and son of *Anacadundubha*. ⁱ Also जनकदुन्दुभिः. And दुन्दुः. ^j Brother of *Kṛishṇa*. ^k Likewise भद्रवत्सः. And भद्रवत्सः.
^l Also सुवली or सुवली. ^m Likewise बलः.

20. मदनो मन्मथो मारः प्रद्युम्नो मीनकेतनः KA'MADE'VA.
a
- कन्दर्पो दर्पको ऽनङ्गः कामः पञ्चशरः सारः
21. शम्बरारिर्मनसिजः कुसुमेषुरनन्यजः
- पुष्पधन्वा रतिपतिर्मकरध्वज आत्मभूः
22. ब्रह्मसूविंशकेतुः (स्याद्) ऽनिरुद्ध उषापतिः ANIRUD'-
DHA. e
- लक्ष्मीः पद्माक्षया पद्मा कमला श्री ह रिप्रिया Lakshmi. i
23. इन्दिरा लोकमाता मा क्षीराब्धितनया रमा
- (शंखो लक्ष्मीपतेः) पाञ्चजन्यश्च Krishn'a's
conch.
- (चक्रं) सुदर्शनः His discus
& missile
weapon.
24. कौमदकी (गदा) His mace.
- (खड्गो) नन्दकः His sword.
- कौस्तुभो (मणिः) His jewel.
- गङ्गमान् गरुडस् ताक्ष्यो वैनतेयः खगेश्वरः The vehicle
of Vishn'u. k
25. नागान्तको विष्णुरयः सुपर्णः पद्मगाशनः

1 म— 2 अनन्यज. 3—मनु. 4 वि—. 5—माह. 6—तान्. 7—ड.

^a Love or Cupid ; son of *Krishn'a*. ^b Also शम्बरारिः, and शम्बरारिः, or संवरारिः. ^c Likewise मनोजः. ^d Also पुष्पधनुः (सु). ^e Son of *Pradyumna* and husband of *Ushá*. ^f This and the following terms are titles both of *Kámadéva* and *Anirudd'ha*. ^g Likewise ऋष्यकेतुः or ऋष्यकेतुः, and रिष्यकेतुः, or रिष्यकेतुः—रिष्यकेतनः. ^h Also उषापतिः. ⁱ The wife of *Vishn'u*, and goddess of prosperity. ^j Likewise कौमादी, and कौपोदकी. ^k Various described as a gigantic crane, a vulture, or an eagle.

Siva. a

^{m b} शंभु^mरीयः ^m पशुपतिः ^m शिवः ^{l m} श्रुती ^m महेश्वरः

26. ^m ईश्वरः ^{m c} सर्व^m ईशानः ^{2 m} शङ्करश्च ^m चन्द्रशेखरः

^m भूतेशः ^{m d} खण्डपरशुर्गिरीशो ^m गिरिशो ^m षडः

27. ^m सत्यञ्जयः ^{3 m e} कृत्तिवासाः ^{4 m} पिनाकी ^m प्रमथाधिपः

^m उग्रः ^{5 m} कपर्दी ^m श्रीकण्ठः ^m शितिकण्ठः ^m कपालभृत्

28. ^m वामदेवो ^m महादेवो ^{6 m} विष्णुपादसु ^m त्रिलोचनः

^{7 m} कृशानुरेताः ^m सर्वज्ञो ^m धर्जटि ^m नीललोहितः

29. ^{m f} हरः ^m स्मरहरो ^{8 m g} भर्गसु ^{9 m} त्रयम्बकसु ^m त्रिपुरान्तकः

^m गङ्गाधरो ^m ऽन्धकरिपुः ^{10 m} क्रतुध्वंसी ^m वृषध्वजः

30. ^m व्योमकेशो ^m भवो ^m भीमः ^{11 m} स्याणु ^m रुद्र ^m उमापतिः

^m कपर्दी ^m ऽस्य जटाजूटः)

His braided
hair. h

^m पिनाको ^{n i} ऽजगवं (धनुः)

His bow.

His attend-
ants.

31. ^{m j} प्रमथाः ^k (स्युः पारिषदा)

The divine
mothers. l

^m ब्राह्मी ^f त्याद्यास्तु म.तरः)

1—लिङ्. 2—ङ्कर. 3—सस्. 4—किङ्. 5—दिङ्. 6—ञ. 7—तस्.
8 भर्ग. 9—म्बक. 10—सिङ्. 11—स्याण.

^a The destroyer and reproducer. ^b Also यन्त्रः. ^c Likewise सर्व. ^d Also खण्डपरशुः. ^e Likewise कृत्तिवासः (सु). ^f Also हीरः. ^g Likewise भर्ग्यः. ^h Rolled on his head. ⁱ Also अजकवं, अजगवं, अजगावं, अजकावं, and अजोक्वं. ^j Sing. प्रमथः. ^k This, which is likewise a name of Siva's attendants, is variously written. Sing. पारिषदः पार्षदः, or पार्षद्यः. ^l Or energies of the gods, viz. Bráhmí, Mahéswarí, Aindri, Vaxáhi, Vaishnaví, Kaumári, Kaurvéri or Chámundá, and Charchicá. ^m Also ब्रह्माणी.

^f विभूति ^{f b} भूतिरै ⁿ श्वर्यम् (अणिमादिकमष्टधा)

Superhuman power. a

32. उमा ^f कात्यायनी ^f गौरी ^{f d} काशी ^{f e} हैमवती ^f श्वरी ^{1 f f}

BHA'WANI'.c

^{f g} शिवा ^f भवानी ^f ब्रह्मणी ^f सर्वाणी ^f सर्वमङ्गला

33. अपर्णा ^f पार्वती ^f दुर्गा ^f चण्डानी ^{f h} चण्डिका ^{2 f i} खिका

^{3 m} विनायके ^m विघ्नराज ^m हैमातुर ^m गणाधिपाः

GAN'E'SA. j

34. (अप्ये) ^{4 m} कदन्त ^m हेरम्ब ^m लम्बोदर ^m गजाननाः

^m कार्तिकेयो ^m महासेनः ^{5 m l} शरजम्बा ^m चण्डाननः

KA'RTI'KEYA. k

35. पार्वतीनन्दनः ^{6 m m} स्कन्दः ^m सेनागौरग्निभू ^m गुहः ^m

^m वाङ्मलेयस् ^m तारकजित् ^m विशाखः ^{m n} शिखिवाहनः

36. चाण्मातुरः ^m शक्तिधरः ^{7 m} कुमारः ^{8 m p} क्रोचदारणः ^{9 m q}

^m इन्द्रे! मरुत्वान् ^m मधवा ^m बिडोजाः ^m पाकशासनः

INDRA. o

1 ई—, 2 अ—, 3—क. 4 ए—, 5—अनू. 6—हेय. 7—त्वत्. 8—वन्. 9—जस्.

^a Consisting in preternatural faculties of eight sorts (see the enumeration in other dictionaries), such as the power of assuming an imperceptible form &c. ^b This and the preceding term (विभूतिः) are by some considered to be here intended for names of ashes rubbed on the person of SIVA. ^c The wife of Siva and goddess of destruction. ^d Likewise गौरी. ^e Also काशी. ^f Likewise ईश्वरी. ^g Also शिखी. ^h Likewise चण्डिः, चण्डी or चण्डा. ⁱ Also चण्डी. ^j The obviator of difficulties. ^k The god of war. ^l Likewise शरजम्बा. ^m Also वाङ्मलेय. ⁿ Likewise क्रोचदारणः. ^o Regent of the sky. ^p Also मरुत्वान् (वत्) ; some add मरुवन्. ^q Likewise बिडोजाः.

SANATKU-
MARA. a

m b m c
सनत्कुमारो वैधातः

The Asmini.
d

m 1 m
स्वर्वेद्यावश्विनीसुतौ

m e 2 m m 3 m
47. नासत्यावश्विनी दक्षावश्विनेयौ (च तावभौ)

Nymphs. f

4 f f g h
(स्त्रियां बहुष्व) पुरसः स्वर्वेद्या (उर्वशीमुखाः)

Celestial
musicians. i

m j 5 m k 6 m l
48. (हाहा ह्रुह्रश्चैवमाद्या) गन्धर्वास्(त्रिदिवौकसः)

Fire.

m m m m m m
अग्निर्वैश्वानरो वह्निर्वीतिहोत्रो धनञ्जयः

m m 7 m 8 m n
49. कृपीटयोनिर्ष्वलनो जातवेदास् तनूनपात्

9 m 10 m o 11 m m m
वह्निः शुष्मा कृष्णवर्मा शोचिष्केश उषर्वधः

1 च—. 2 अश्विन. 3 आ—. 4 अपुरसः. 5—ह्र. 6—व्य. 7—दसु.
8—पाद्. Or—पात्. 9 वह्नि Or वहिस्. 10—नू. 11—मेनु.

a The son of *Brahmā*, and eldest of the progenitors of mankind.
b Likewise सत्कुमार. c Also वधातकिः. d Physicians of heaven, and twin sons of the sun by his wife *Sanjnyā* in the shape of a mare, or children of the constellation *Aswinī*. One of the twins is named *Násatya*, and the other *Dásra*; but these terms, in the dual, designate both of them. Their patronymics are used in the singular, when either is singly intended. e Likewise नासिक्यौ. f Celestial courtesans, as *Urvasī*, *Rambhā*, *Ménacá*, *Ghrítāchi*, *Tilóttamā*, &c. g Likewise स्वर्वेद्या. h Also उर्वसी and उर्वसी. Quiristers of heaven, as *Háhá*, *Húhú*, *Tumbura*, *Viswāvasu*, *Chitrarat'ha*, &c. i Likewise हहा; and हाहाः (स्). And Indec. हाहाः. k Also ह्रुह्रः and हाहाह्रुह्रः. And Indec. ह्रुह्रः. l Sing. गन्धर्वः. Also गन्धर्वः and गान्धर्वः. m One commentator makes the plural of this word विश्वानराः, but erroneously say others. n Or, according to a different etymology, तनूनपात् (त्). And तनूनपाः (पा). o शुष्मन्, or वह्निः शुष्मन्. Also शुष्मः (श्).

50. आश्रयाशो दृक्काशुः कशाशुः पावको ऽनलः
 m a m m b m m

रोहिताश्वो वासुसखा शिखावानाशुशुचिणिः
 m 1 m 2 m 3 m

51. हिरण्यरेता कृतभुग् दहनो हव्यवाहनः
 4 m 5 m m m

सप्तार्चिर्दमुनाः शुक्रश्चित्रभानुर्विभावसुः
 m 9 n

52. शुचिरपिप्तं

ओर्वस् (तु) वाडवो वडवानलः
 10 m m m
 m f m f g 11 f h f f
 (वक्त्रेर्दयो) ज्वालाकीलावर्चिर्दतिः शिखा (स्त्रियां)
 m f n i m

Submarine
fire. c

Flame. f

53. (त्रिषु) स्फुलिङ्गोऽग्निकणः

A spark.

सन्तापः संज्वरः (समौ)
 m m 12 m 13 m
 धर्मराजः पितृपतिः समवर्त्ती परेतराट्
 m 14 m m 15 m m

A burn.

YAMA. j

54. कृतान्तो यमुनाभ्राता यमनो यमराट् यमः
 m m k m m m
 कालोदण्डधरः आश्वदेवो वैवस्वतो ऽन्तकः

1—खि, Or —ख. 2—यत. 3 आ—. 4—तस्. 5—भुज्. 6—स.
 EX. —र्विस्. 7—नस्. 8—क्र. 9 अ—. 10—वः. 11 अर्चि.
 12—त्तिन् 13— राज्. 14—ह. 15—राज्.

^a Likewise आश्रयाशः. ^b Also कशाशु. ^c Likewise सप्तार्चिः (चि).
^d Also दमुनाः. ^e A being consisting of flame, but with a mare's head,
 sprung from the thighs of *Urva*, and was received by the ocean.
^f Masc. ज्वालाः, fem. ज्वाला. ^g Fem. कीला. ^h Also f. n. अर्चिः, (स).
ⁱ Fem. स्फुलिङ्गा, neut.—गं. ^j The regent of worlds below; or death,
 and judge of departed souls. Likewise दण्डधारः.

A giant or ghost.

55. राक्षसः कौण्यः क्रव्यात् क्रव्यादेः ऽस्य पाशरः

रात्रिचरो रात्रिचरः कर्बुरो निकषामजः

59. यातुधानः पुण्ड्रजने नैर्जते वातु रक्षसी

VARUNA. f

प्रचेता वरुणः पाथी वादसांपतिरप्यतिः

Air or wind.

57. श्वसन स्पर्शने वायुर्मतिरिष्टा सदागतिः

ष्टषदष्टो गन्धवहो गन्धवाहो निष्ठाशुगाः

58. समीर मादत मदन् जगत्प्राण समीरणाः

नभस्वद् वात पवन पवमान प्रभञ्जनाः

Air inhaled.

59. प्राणो ऽपानः समानश्(चो)दान ध्यानौ(च वायवः

शरीरस्था इमे)

Speed or velocity.

रंहस् तरसी (तु) रवः स्वदः

1 क्रव्याद्. 2 रक्षस्. 3—तस्. 4 पाथिन्. 5 च—. 6—चन्.
7 च—. 8 चा—. 9—त्. 10—त्. 11—न. 12 च—. 13 तरस्.

^a Or कण्यः. ^b Or पाशिरः. ^c Likewise कर्बूरः. and कर्बरः. ^d Or यातुधानः. ^e Also नैर्जतिः. ^f Or the regent of water. ^g Likewise वरुणः. ^h Also अपांपतिः. ⁱ Or षष्ठान्न. ^j Likewise जदतः. ^k Also जगत् (du. जगतौ; or जगन्तो;) and प्राणः. ^l Likewise वातिः. ^m Five breaths, or air inhaled or emitted several ways, as breath, deglutition, &c. ⁿ Also रंहः.

1 m a n n n n 2 n c n
60. अवो (ऽय) शीघ्रं त्वरितं लघु क्षिप्रमरं द्रुतं

Quick, or
swiftly. b

n n n 3 n 4 n d
सत्वरं चपलं दूर्णम्विलम्बितमाशु (च)

n f n 5 n n 6 n 7 n g
61. सतते स्मरताश्चान्त सन्तताविरतानिश्च

Eternal, or
continually. e

n 8 n 9 n h
नित्यानवरताञ्जलम् (ऽय)

m m j
(ऽया) ऽतिशयो भरः

Much or ex-
cessive. i

n n 10 n 11 n 12 n n
62. अतिवेल भयात्थर्थातिमात्रेणाद निर्भरं

13 n 14 n 15 n n n k 16 n

तीव्रैकान्तनितान्तानि गाढ वाढ दृढानि (च)

1
63. (कौवे) शीघ्राद्यसत्वे स्यात् त्रिष्वेषां भेद्यगामि यत्

1 अव. 2 चर. 3 च— 4 चा—. 5 च—. 6 च—. 7 चा—. 8 च—. 9 च—. 10 च—. 11 च—. 12 च—. 13 तीव्र. 14 ए—. 15—ल. 16 दृढ.

* Likewise अवः. b These terms, used adverbially, are neuter ; but as adjectives, they agree in gender with the subject. Masc. शीघ्रः, fem. शीघ्रं, neut. शीघ्रं. c Also Indec. चर. d Except this term, which properly should not be used as an adjective. e These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. f This is reckoned among indeclinables. g Except this, which properly should not be used as an adjective. h Except this also, which is never used as an adjective. This is also reckoned among indeclinables. i These likewise are neuter as adverbs, but vary as adjectives. j Except these two, which are invariably masculine ; but they are used adverbially in the second singular neuter. k This is indeclinable according to some. l They are neuter when used not as nouns ; consequently, as adverbs. m A various reading is भेद्यगामि, (used as an epithet or discriminative) instead of सत्त्वगामि, (used as a noun ; i.e. as an adjective.)

1 m m 2 m m
KUVÉRA. a कुवेरस् त्रयम्बकसखो यक्षराड् गुह्यकेश्वरः

3 m m m m
64. मनुष्यधर्मा धनदो राजराजो धनाधिपः

m m m m
किन्नरेशो वैश्रवणः पौलस्त्यो नरवाहनः

4 m b 5 m c 6 m d m 7 m
65. यक्षैकपिङ्गुलविल श्रीद् पुष्यजनेश्वराः

The garden of
Kuréra. (अस्योद्यानं) चैत्ररथं

Nalakúvara. m f
(पुत्रस्तु) नलकूवरः

c m
Kailasa. g 66. कैलासः (स्थानं)

f
Kuréra's
city. अलका (पूर्)

His throne
and vehicle. m n
(विमानं तु) पुष्पकं

m 8 m m m
His attend-
ants. (स्यात्) किन्नरः किंपुरुषस् तुरंगवदने मयुः

m m h
His treasure. 67. निधि (नी) शेषधि

n n
Auriferous
gems. i (भेदाः पद्मशङ्खादयो निधेः)

1—र. 2—राज्. 3—र्ज. 4 यक्ष. 5 ए—. 6 ए—. 7—र. 8—य.

^a The god of riches. ^b Also यक्षेश्वरः. ^c Likewise एकपिङ्गुलः. ^d Also ऐडविडः, or ऐखविलः, and ऐडविल. ^e Son of Kuvéra. ^f The same term, in the dual, designates both the sons of KUVÉRA; named NALAKU'VARA, and MANI'GRÍ'VA. ^g A bode of Kuvéra. ^h Also शेषधिः. ⁱ See an enumeration of the other seven (for there are nine such fabulous gems) in other dictionaries.

SECTION II.

1. ^fद्यौ ^fदिवौ (हे स्त्रियाव) ^aऽन्नं ^{1 n b}व्योम ^{2 n}पुष्करम् ⁿखरं ^{3 n} The sky or atmosphere.
- ^{4 n c}नभो ^{n d}ऽन्तरीक्षं ⁿगगनम् ⁿनन्तं ^{5 n}सुरवर्त्म ⁿखं
- ^{6 n}2. विद्यद् ⁿविष्णुपदं (वा तु पुंस्या) ^{7 m n}काश ^{8 m n e}विज्ञायसी
- ^{9 f}दिशस् (तु) ^{10 f g f}ककुभः ^{11 f}काष्ठा ^{12 f}आशाश (च) हरितश् (च ताः) ^{Space, region or quarters. f}
- ^{13 f}3. प्राच्यवाची ^{14 f i}प्रतीचस् (ताः पूर्व दक्षिण पश्चिमाः) ^{15 f} The several quarters. h
- ^f(उत्तरा दिग्) उदीची (स्याद्)
- ^{m f n}दिशं (तु त्रिषु दिग्भवे) ^{Situated or bearing. j}
- ^m4. इन्द्रो ^mवक्त्रः ^mपितृपति ^mनैर्ऋतो ^mवरुणो ^mमरुत् ^m The regents of quarters and points. k
- ^mकुबेर ईशः (पतयः पूर्वादीनां दिशां क्रमात्)

- 1 अ— 2—ननु. 3 अं— 4—भस्. 5—तनु. 6—तु.
7 आ—. 8—यस्. 9 दिग्. 10 ककुभ्. 11 आशा. 12 हरित्.
13 ची—. 14 अ—. 15—ची.

^a See § i. v. 4. ^b Or अग्नं. ^c Likewise नभं (भ.) ^b Or अन्तरीक्षं.
• Masc. विज्ञायाः. Neut. विज्ञायः. Also विज्ञायसः—स; and indec. विज्ञायसा. ^f A tract or quarter of the world; sing. दिक्, pl. दिशः. Or with the feminine termination दिशा, pl. दिशाः. ^g Nom. ककुप्. Also with the feminine termination ककुभाः. ^h In their order: namely, East, South, West, North. ⁱ Some read अपाची for the South; restricting अपाची to the region below. ^j Ex. पूर्वदिश्यः eastern; fem—व्याः neut.—खं. ^k In their order: E., S. E., S., S. W., W., N. W., N., N. E. Thus fire S. E. *Nairita* S. W. Air N. W. *Siva* N. E. From the regents, the points are denominated: as ऐन्द्र, East; आग्नेयो, Southeast; वाय्वा, South; &c.

Elephants, at
the points. a

5. ऐरावतः पुण्डरीको वामनः कुमदेः ऽञ्जनः

पुष्पदन्तः सार्वभौमः सुप्रतीकश्च (च दिग्मन्त्राः)

Their females
b

6. (करिष्ये) ऽञ्जसु कपिला पिङ्गलागुपमाः (क्रमात्)

तान्मकणीं शुभ्रदन्ती (चा) ऽङ्गना (चा) ऽञ्जनावती

Intermediate
point. f

7. (क्षीबाध्यं त्व) ऽपदिशं दिशोर्ध्वं विदिक् (क्षिवां)

Included
space.

अभ्यन्तरं (त्वं) ऽन्तरालं

The sensible
horizon. h

चक्रवालं (तु) मण्डलं

A cloud.

8. अम्भं मेघो वारिवाहः क्षनयितुर्वलाहकः

धाराधरो जलधरस् तडित्स्वान् वारिदेः ऽम्बुभृत्

9. घन जीवूत सुदिर जलमुग्धूमयोनयः

A succession
of clouds.

कादम्बिनी मेघमाला

Belonging to
clouds.

(त्रिषु मेघभवे) ऽम्बियं

1 अञ्जन. 2—क. 3 च— 4—धर. 5—त्वत्. 6—सुक्. 7—नि.

a Belonging to the several regents of them, respectively. b In the same order. c Also अम्बुसुः. d Likewise शुभ्रदन्ती. e Also अङ्गदा. f Or half quarter, as S. E. &c. g Likewise प्रदिक्. h Or any orb and circumference. i Or चक्रवालं. j Or अम्भं. k Also वारिधरः. l Likewise जलभृत्, जलद, &c. m Properly this signifies a cloud of smoke : and जीवूतः is a visible exhalation.

10. ⁿ ⁿ ⁿ ^{l n b}
 क्षनितं गर्जितं मेघनिर्घोषे रसिता (दि च) ^a The rattling
^{f c} ^f ^{2 f} ^{3 f} ^f
 शंपा शतक्रदा क्रादिन्यैरावत्यः क्षणप्रभा ^a Lightning.
^f ^{f d} ^f ^f ^f
11. तडित् सौदामिनी विद्युत् चक्षला चपला (ऽपि च)
^{m f} ^g
 स्फुर्ज्यु (वृश्चनिघोषे) ^a A clap of
 thunder. c
- ^m ^{4 m}
 मेघज्योतिरिरम्भदः ^a A flesh of
 lightning. h
- ⁿ ^{5 n}
 इन्द्राशुधं शक्रधनुस् ^a A rainbow.
ⁿ
 (तदेव क्षणं) रोहितं ^a INDRA'S bow
 unbent. i
- ^{f n j}
 दृष्टिर्वधं ^a Rain.
- ^m ^{6 m}
 (तद्विधाते) ऽवग्राहावग्रहौ (समौ) ^a Drought.
- ^m ^m
 धारासम्पात आसारः ^a A hard
 shower.
- ^{m k} ^l
 शीकरे (ऽम्बुकाः सृताः) ^a Thin rain.

1—त. 2—नी. 3 ऐ—ती. 4 इ— 5—स्. EX.—तुष्.

6 क—.

^a Or the grumbling of clouds. ^b Including other synonyms, as क्षनितं, &c. ^c Also शम्पा. ^d Better सौदामिनी; Likewise सौदामिनी. ^e The noise attending a fall of thunder or stroke of lightning. ^f Also स्फुर्ज्युः. and विस्फुर्ज्युः, or विस्फुर्ज्युः. ^g Or वृश्चनिघोषः. ^h Or the fire attending a stroke of lightning. ⁱ When his bow is bent, its shadow appears as a rainbow; when unbent, it is invisible to mortals. Some of the commentators have approached towards a true explanation of the rainbow; saying that it proceeds from the rays of the sun, which are of various colours, and being dispersed by the air, appear in the sky. ^j Likewise धनुः. ^k Or शीकरः. ^l Or सृताः.

	1 m	m f
Hail.	वर्षोपशस् (तु) करका	
A cloudy day. a		(मेघाच्छन्ने ऽङ्गि) दुर्दिनं ⁿ
Covering or disappearance. b	f f	m 2 n
	14. चन्मर्द्धा व्यवधा (पुंसि त्व) नार्द्धिरपवारणं	
	n . n	n c 3 n
	अपिधानं तिरोधानं पिधानाच्छादनानि (च)	
	4 m	5 m d m c m m f
The moon.	15. हिमांशुश्च चन्द्रमाश्च चन्द्र इन्द्रः कुसुदबान्धवः	
	m	m m 6 m m
	विधुः सुधांशुः शुभ्रांशुरोषधीयो निशापतिः	
	m	m m g m m m
	16. अजो जैवात्कः सोमे म्लौर्घगाक्षः कलानिधिः	
	m	m h m m
	द्विजराजः शशधरो नक्षत्रेशः क्षपाकरः	
	f	
A digit. i	17. कला (तु षोडशो भागे)	
		m n j m f n
The disk of the sun or moon.	विष्णो (ऽङ्गी) मण्डलं (त्रिषु)	
	n	m n m n m
A part.	भित्तं यकलं खण्डे (वा पुंस्य) ऽर्धे	
		n
Half.	ऽर्धं (समे ऽंशके)	

1—स. 2 अ— 3 आ—न. 4—यु. 5—वस्. 6 जो—.

^a Or obscured by clouds. ^b Or anything, which hides and withholds from sight. ^c Also छादनं. and छदनं. ^d Likewise नाः, (वस्.) ^e Also चन्द्रः. ^f Likewise कुसुदबन्धः. ^g Also सोमा, (नृ.) ^h Likewise यथाक्षः, यथाशङ्खः, and यथी, (नृ.) ⁱ Or the sixteenth part of the moon's diameter ^j One author makes this fem. Also विष्नी.

18. चन्द्रिका कौमुदी ज्योत्स्ना ^{f a f f} Moonlight.

^{1 m f} प्रसादस् (तु) प्रसन्नता ^f Purity or brightness.

^{m 2 m n n 3 n n b} कलङ्काङ्गी खण्डनं (च) चिह्नं लक्षणं (च) लक्षणं ^f A spot or mark.

19. सुषमा (परमा शोभा) ^f Exquisite beauty.

^{f f c 4 f f} शोभा कान्तिर्द्युतिश् छविः ^f Beauty or splendour.

^{5 m 6 m 7 m n n} अवधायस् (तु) नीहारस् तुषारस् तुहिनं हिमं ^{f d} Frost.

20. प्रालेयं मिहिका (चा)

^{f f} (ऽथ) हिमानी हिमसंहतिः ^f Ice and snow.

ⁿ शीतं (गुणे) ⁿ Cold or chillness.

^{m f n c m f n m f n} (तद्वदर्थः) सुषीमः शिशिरो जडः ^f Cold or frigid.

^{m f n m f n m f n m f n} 21. तुषारः शीतलः शीतो हिमः (सप्तान्वलिङ्गकाः)

^{m m} ध्रुवः शीतानपादिः (स्याद्) ^{m h m} The polar star. f

अगस्त्यः कुम्भसम्भवः ^{AGASTYA. g}

1—द. 2 चङ्क. 3—ज्जन्. 4—ति. 5—य. 6—हार. 7—वार.

^a Also चन्द्रिका. ^b Likewise लक्षणं. ^c Also द्युती, and छवि. ^d Or चङ्किका. ^e Likewise सुषीमः, and सुषीमः. ^f Or the north pole itself. In mythology, *Dhruva* is son of *Uttānapāda*, and consequently grandson of the first *Manu*. In Astronomy, *Uttānapāda*, is β Ursæ minoris. ^g *Agastya* is regent of the star Canopus. ^h Also अगस्तिः.

1 m a

22. मैत्रावरुणिः

His consort.

(स्वैव) सोपासुद्रा (सधर्म्णिणी)

n b 2 n n f f n c 3 f n d

A star.

नक्षत्रचक्रं भं तारा तारका (पु) डु (वा स्त्रियां)

Asterisms. c

23. दाक्षायण्यो (ऽश्विनीत्यादि तारा)

The head of Aries.

4 f 5 f

अश्वयुगश्विनी

Stars in the Southern scale.

राधा विशाखा

Stars in Cancer.

पुष्ये (तु) सिध्य तिष्यौ

The Dolphin.

अविष्ठया

24. (समा) धनिष्ठा

The wing of Pegasus.

(स्युः) प्रौष्ठपदा भाद्रपदाः (स्त्रियः)

n h n 7 f

Orion.

रुगशीर्षे रुगशिरस् (तस्मिन्नेवा) ग्रहायणी

Stars in his head.

8 f i

25. इक्ष्वाकस् (तच्छिरोदेशे तारका निवसन्ति याः)

The planet Jupiter. j

वृहस्पतिः सुराचार्यो गोपतिर्धिषणो गुरुः

1—णि. 2 कृत्. 3 उड. 4—युक्. 5 च— 6—डा.

7 चा— 8—ला. 9 धि—.

^a Likewise वरुणिः. ^b Also नक्षत्रं. ^c Neut. तारकं. Likewise masc. तारः, and तारकः. ^d Neut. उड, fem. उडूः or उडूी. ^e As 'winé and others, the longitude of which regulates the divisions of the zodiac. In mythology, they are nymphs, and daughters of *Daksha*. ^f Properly dual, as indicating two stars, which compose this constellation according to ancient authors. But astronomers now reckon four. ^g Also भद्रपदाः. ^h Likewise masc. रुगशीर्षः, and fem. रुगशिराः (स्). Also masc. रुगः. ⁱ Also इक्ष्वाकः. ^j *Vrihaspati*, the preceptor of the gods, son of *Angiras*. ^k Likewise गोपतिः, गोःपतिः, and गोस्पतिः.

26. ^mजीव ^{m a}आङ्गिरसो ^{1 m}वाचस्पतिश् ^mचित्रशिखण्डिनः

^mशुक्रो ^mदैत्यगुरुः ^mकाव्य ^{2 m c}उद्यमा ^{m d}भार्गवः ^mकविः Venus. b

27. ^mअङ्गारकः ^mकुजो ^mभौमो ^mरौहिताङ्गो ^mमहीसुतः Mars. c

^mरौहिणेयो ^mबुधः ^mसौम्यः Mercury. f

^{m h}(समौ) ^{m i}शौरि ^mशनैश्चरौ Saturn. g

28. ^{n k}तमस् (तु) ^mराहुः ^mस्वर्भानुः ^mसै ^mहिकेयो ^mविधुन्तुदः The ascend-
ing node. j

^m(सप्तर्षयो मरीचित्रिमुखाश्) ^mचित्रशिखण्डिनः Ursa major. l

29. ⁿ(राशीनामुदंयो) ^mलग्नं Ascension. m

^m(ते तु मेषवृषादयः) Signs of the
Zodiac. n

^{m o}सूर ^mसूर्यार्थमादित्य ^{3 m}द्वादशात्म ^{4 m}दिवाकराः The Sun
^{5 m}
^{6 m}

1—ति. 2—नस्. 3 अ—नू. 4 आ—. 5—त्तनू. 6—र.

^a The patronymic in the plural, reverts to the original form आङ्गिरसः. ^b *S'ukra* or *U'sanas*, the preceptor of the giants, son of *Bhrigu* and regent of the planet Venus. ^c In the vocative sing. उद्यनः(स्) उद्यनन, or उद्यनः. ^d Likewise ऋगुः. This and the patronymic, in the plural, make ऋगवः. ^e According to mythology, the son of the earth. ^f *Bud'ha*, son of *S'oma*, (or the moon) by *R'ohini* (or the Hyades). ^g *Saní*, the offspring of the sun by *Ch'háyá*. ^h Or more properly, सौरिः. Also सौरः. ⁱ Likewise शनिः. ^j *Ráhá*, son of *Sinhiki*. ^k Also masc. तन्माः, (स.) ^l The seven principal stars in Ursa major are the seven sages ; *Maríchi*, *Atri*, *Angiras*, *Pulastya*, *Pulaha*, *Kratu* and *Vasisht'ha*. ^m The rising of the signs. ⁿ The sign (*Rás i*) are Aries, Taurus, &c. ^o Likewise सूरः.

30. भास्वराहस्वर वध्न प्रभाकर विभाकराः

भास्वद् विवस्वत् सप्तार्ष हरिदक्षोष्णारश्मयः

31. विकर्त्तमार्कं मार्त्तण्ड मिहिरारुण पूषणः

द्युमणिसु तरणिर्मितृश् चित्रभानुर्विरोचन

32. विभावसुर्ग्रहपतिसु त्विषांपतिरुहर्षतिः

भानुर्हंसः सहस्रांशुस् तपनः सविता रविः

Three of the
sun's atten-
dants. e

33. माठरः पिङ्गलो दण्डश्च (चण्डांशोः पारिपार्श्विकाः)

The dawn. f

सूरसूतेऽरुणोऽनूरः काश्यपिर्गण्डाग्रजः

Halo.

34. परिवेषस् (तु) परिधिर्पसूर्यक मण्डले

A ray.

किरणोऽस्य मयूखांशु गभस्ति हृणि हृणायः

35. भानुःकरोमरीचिः (स्त्रीपुंसयोर्दीर्घा धितिः (स्त्रियाम्)

1 अ— 2—तृ. 3 उ—प्रि. 4 अ— 5 अ— 6 पूषन्.
7—वि. 8—तृ. 9—ति. 10 अ— 11—द्यु. 12—तृ.
13—ण्ड. 14—व. 15 उ— 16 उव. 17 अंशु. 18 धृष्णि.

^a Also वात्ताण्ड, ^b Likewise वह्निरः. ^c Also अहःपतिः. ^d Like-
wise तापनः. ^e Severally named in the text. They are INDRA, YAMA,
and FIRE, under other names : one placed on the left of the sun ; the
two others on his right. ^f The chariotcer of the sun. ^g Likewise
काश्यपः. ^h Also परिवेषः. ⁱ Some read प्रिचि.

^f ^{1 f} ^f ^{2 f f a} ^{3 f f} ^f ^{4 f}
 (स्यः)प्रभा रग् रचि त्विड्भा भाय्छवि द्युतिदीप्तयः Light.

^{5 n} ^{6 n}

36. रोचिः शोचि (र.भे क्रीवे)

^m ^m ^m
 प्रकाशो द्योत् चातपः Sunshine. b

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ^d
 कोष्णं कयोष्णं मन्दोष्णं कदुष्णं (त्रिषु तद्वति) Warmth. c

ⁿ ⁿ ⁿ ^f
 37. तिग्मं तीक्ष्णं स्वरं (तद्वन्) Heat. e

^f ^f
 स्रगहृणा मरीचिका Sultry va-
 pour. g

1 रच्. 2 त्विच्. 3 भास्. 4 दीप्ति. 5 रोचिस्. 6 शोचिस्.

^a Also masc. भाः (स्) or भासः, (स्). ^b Or any lustre and heat. Some interpret this, the converse of darkness. Others make the three terms of this article synonymous with the preceding eleven, as signifying light and illumination. They are distinguished from the article which precedes, as not immediately issuing from the sun. ^c Or warm. ^d When used as adjectives they vary with the gender. ^e Or hot. ^f These also, when employed as adjectives, vary with the gender. ^g Appearing at a distance like a sheet of water. The phenomenon called Mirage.

SECTION III.

Time.	^m 1. ^m कालो ^{1 m} दिष्टो (ऽप्य) ^m नेष्टा (पि) समये (ऽप्य)
First lunar day. ^a	^{f b} (ऽथ) पक्षतिः
	^{2 f c} प्रतिपद् (हे इमे क्षीत्वे)
A lunar day.	^{3 m f d} (तदाद्यांस्) तिथयो (द्वयोः)
A day.	^m 2. ^{n 4 n} घट्टो ^{m n m n c} दिनाहनी (वा तु क्षीत्वे) दिवस वासरी
Morning.	^m प्रत्युषो ^{n n f 5 n g} ऽहर्मुखं ^{6 n h} कल्यमुषः ^{n i} प्रत्युषसी (अपि)
	3. प्रभातं (च)
Eve. j	^{f k} (दिमान्ते तु) सायं
Twilight.	^{f l} सन्ध्या ^f पितृप्रसूः

1 अनेहस्. 2—पद्. 3 तिथि. 4 अहर्नु. 5 उषस्. 6—वस्.

^a The beginning of the moon's increase or wane. ^b Or पक्षती.
^c The thirtieth part of a lunation. ^d Also fem. तिथी. ^e Some write वासरः, erroneously. ^f Likewise काश्यं. ^g Also masc. उषः (स्.) and fem. उषा. ^h Likewise masc. प्रत्युषः (च) and neut. प्रत्युषः (स्.) ⁱ Also भातं and विभातं. ^j Or the close of the day. ^k Masc. सायः. Indec. सायं. ^l Likewise सन्ध्या.

^m	^{1 m}	^{2 m}		
प्राङ्मापराङ्ग मध्याह्नास् (त्रिसन्ध्याम्)				Periods of the day. a
			^{f b}	
			(अथ) शर्वरी	Night.
^f	^f	^{3 f c}	^f	^{f d}
4. निशा निशीथिनी रात्रिस् त्रियामा क्षयदा क्षपा				
^f	^{4 f e}	^{f f}	^{f g}	^{f h}
विभावरी तमसिन्धौ रजनी यामिनी तमी				
^f	^{f i}			
5. तमिस्रा तमसी (रात्रिः)				A dark night.
	^{f j}			
ज्योत्स्नी (अन्दिश्याम्बिता)				A moon-light night.
	^f			
(आगामिवर्त्तमानाहर्द्युक्तायां निशि) पश्चिणी				A night and two days. k
ⁿ				
6. नक्षरात् (निशावद्यः)				A multitude of nights.
^m	ⁿ			
प्रदोषो रजनीमुखम्				Evening. l
^m	^m			
अर्धरात्रि निशीथौ (द्वौ)				Midnight.
^m	^m			
(द्वौ) याम प्रहरी (समौ)				A watch. m

1 अ— 2—ङ्ग. 3—त्रि. 4—नी.

^a Forenoon, afternoon, and mid-day. The three turns of the day are collectively called त्रिसन्ध्या, n. or त्रिसन्ध्या, f. ^b Also शर्वरी. ^c Also रात्री. ^d Likewise क्षपा. ^e Also तमसिन्धौ. ^f Likewise रजनिः. ^g Also क्षयदा. ^h Likewise तमिः, or तमा and तमी. ⁱ Some make this a part of the explanation. But it is one of the terms exhibited, according to others. It also signifies night in general. ^j This is interpreted by one author the night of full moon. ^k Or a day and two nights. ^l The beginning of night. The two first hours (g'hatīs) after sunset. ^m The eighth part of the day.

The full and
change of
the moon. a

^{m b}
7. (स) पर्वसन्धिः (प्रतिपत्त्यस्य दृश्योदयान्तरम्)

Last day of
the half
month.

^f
पञ्चान्तो (पञ्चदश्यौ द्वे)

Day of full
moon.

^f ^{f c}
पौर्णमासी (तु) पूर्णिमा

Moon a little
gibbous. d

^f
8. (कलाहीने सा) ऽशुमतिः

Moon quite
full. e

^f
(पूर्णे) राका (निशाकरे)

Day of new
moon.

^{f f} ^{l f} ^{m g} ^m
अमावास्या (त्वं) मावस्या दर्शः सूर्येन्दुसङ्गमः

Moon a little
horned. h

^f
9. (सा दृष्टेन्दुः) सिनीवासी

Moon exact-
ly new. i

^{f j}
(सा नष्टेन्दुकला) कुङ्कः

An eclipse.

^m ^m
अपरागो ग्रहो

Eclipsed.

(राहुग्रहे त्विन्दौ च पुष्णि च)

1 च—.

* The junction of the 15th and 1st of a half month, or the precise moment of the full or change of the moon. ^b Also पर्व and संधिः. ^c Likewise पूर्णिमा, पूर्णिमासी, पूर्णमासी and पौर्णमी. ^d That is, a fifteenth day of the moon's age, on which she rises one digit ($\frac{1}{16}$ th.) less than full. ^e A similar day ; but on which she rises quite full. ^f Also अमावासी, अमावसी, अमावासी, अमानसी, and अमा. ^g Some add अदर्शः. ^h That is, a thirtieth day of the moon's age, on which she rises visible. Or sets visible ; the first lunar day having commenced, or the fourteenth of the dark half month being unfinished. ⁱ A similar day, but on which she rises invisible. ^j Also कुङ्कः.

^m ^{1 m}
10. सोपमवोपरकौ (दाव)

^m ^m
ग्न्यत्पात उपाहितः A meteor. a

^{2 m}
(एकवेत्तया) पुष्यवन्तौ (दिवाकर मिशाकरौ) Sun & moon.

^f
(षट्दश निमेषास्त) काष्ठाः Sixteen thirds. b

^m
(त्रिंशत् ताः) कलाः Eight seconds. c

^m
(तास्तु त्रिंशत्) क्षणः Four minutes. d

^{m n}
(ते तु) मुहूर्त्ता (द्वादशाक्षियाम्) An hour. e

^{3 m g}
12. (ते तु त्रिंशद्) होरास्तः A day. f

^m
पक्ष (स्ते दशपक्ष च) A fortnight. h

^m ^m
(पक्षौ पूर्वोपरौ) शुक्ल कृष्णौ Light & dark fortnights. i

^{m k}
मास (सु तावभौ) A month. j

1 उ—.

2—वत्, or वन्त.

3 च—.

* As a falling star, &c. also a comet. ^b Or thirtieth part of a *Kalā* and measured by eighteen twinklings. ^c Or thirtieth part of a *Kshanā*. ^d The three hundred and sixtieth part of the day. ^e The thirtieth part of the day ; containing twelve *Kshanas*. ^f A nycthemeron, containing thirty *Muhūrtas*. ^g Some make this neuter : but erroneously. ^h Half a month, comprising fifteen days. ⁱ Respectively, from new moon to full, and from the opposition to the conjunction. ^j The twelfth part of a year ; comprising two *pakshas*, or thirty days. This is according to lunar time. But the same name is applicable to the solar and sidereal months. ^k Likewise जाः (स).

A season. a	13. (द्वौ द्वौ मासादिमासौ स्याद्) चतु ^m
A half year. b	(द्वौ) दयनं (त्रिभिः) ^{1 n}
A year. c	(अयने द्वे गतिरुद्गन् दक्षिणार्कस्य) वत्सरः ^m
Equinox.	14. (समरात्रिर्दिवे काले) विषुवद्विषुवं (च तत्) ^{2 n n d}
A'grahya- na. e	मार्गशीर्षे सहा मार्गे आग्रहायणिक (च सः) ^{m 3 m f m m g}
Pauska. h	15. पौषे तैष सहस्रौ (द्वौ) ^{m m m}
Māgha. i	तथा माघे ^{4 m j m}
Phālguna. k	(ऽथ) फाल्गुने ^m
	(स्वात्) तपस्यः फाल्गुनिकः ^{m m}
Chaitra. m	(स्वात्) चैत्रे चैत्रिके मधुः ^{m m m}

1 च— 2—चतु. 3 सहस्र. 4 तपस.

The sixth part of a year, comprising two months, as *Māgha* and *Phālgunā*. Properly the season consists of two solar months : but the term is also applicable to lunar time. ^b Or the sun's alternate journies towards the tropics, measured by three seasons. ^c Consisting of the northern and southern tracts of the sun. ^d Also masc. विषुवान्, and विषुवः. And विषुवः or विषुवः. ^e Month in which the moon is full, nearly in the longitude of Orion's head. ^f Likewise सहस्रः (स.) ^g Also आग्रहायणः. ^h Near γ and δ of Cancer. ⁱ Near the lion's heart. ^j Some add तपः (—च). ^k Near the lion's tail. ^l Also फाल्गुनः. ^m Near the virgin's spike.

16. वैशाखे माघवे राधे

Vaisāk'ha. a

ज्येष्ठे शुक्रः

Jyaisht'ha. b

शुचि (अश्वि) *A'shād'ha. d*

आषाढे

श्रावणे (तु स्यान्) नभाः श्रावणिक (चतुः) *Srāvan'a. f*

17. (सु) नभस्य प्रौष्ठपद भाद्र भाद्रपदाः (समाः) *Bhad'ra. g*

(स्यादा) श्विन इषे (ऽप्या) ऋतुजे (ऽवि) *A's'wina. h*

(स्यान्) कार्तिके *Kārttika. k*

18. वाङ्मोर्जो कार्तिकिके

हेमन्तः

winter. l

शिशिरे (ऽस्त्रियाम्) *Cold season. n*

वसन्ते पुष्यसमयः सुरभिर्

Spring. o

ग्रीष्म उषकः

Hot season. p

1 नभस. 2 आ—. 3 आ—. 4 अजं. 5—धि.

^a Month in which the moon is full near the southern scale. ^b Near the scorpion. ^c Likewise ज्येष्ठः. ^d Near the bow of Sagittarius. ^e Also आषाढः, आषाढकः, and आषाढः. ^f Nearly in the longitude of the eagle. ^g Nearly in the longitude of the wing of Pegasus. ^h Near the head of Aries. ⁱ Likewise इषः. ^j Also अश्विजः. ^k Near the Pleiades. ^l Comprising *A'grahāyan'a* and *Pausha*. ^m Likewise ऐषा and (गु). ⁿ Including *Māgha* and *Phālgun'a*. ^o Consisting of *Chaitra* and *Vaisāk'ha*. ^p Comprehending *Jyaisht'ha* and *A'shād'ha*. ^q Or उषकः. Also उषा, or उषा (गु).

19. निदाघ^m उष्णोपगम^m उष्ण^m उष्णागमस्^{l m a m b} तपः

Rains. c

(स्त्रियां) प्राट्ट^{2 f d} (स्त्रियां भूम्नि) वर्षा^{f c}

Sultry season. f

(अथ) शरत्^{3 f g} (स्त्रियाम्)

20. (षड्मी^{4 m} ऋतवः पुंसि मार्गदीनां युगैः^h क्रमात्)

A year.

संवत्सरो^{m i m j} वत्सरो^{5 m m n} ऽब्दे^{6 f k} शयने^{f l} (ऽस्त्री) शरत् समाः

A patriarchal day. m

21. (मासेनⁿ स्वाद्) ऽहोरात्रः पैत्रो

A day of the gods. n

(वर्षेण) दैवतः

A day of Brahma. o

(दैवे सुगसहस्रे द्वे) ब्राह्मः

A kalpa. p

कल्पौ^{7 m} (तु तौ वृणाम्)

A manvantara. q

22. मन्वन्तरंⁿ (तु दिव्यानां युगानामेकसप्ततिः)

A destruction of the world.

संवत्सः^{m r} प्रलयः^m कल्पः^{m s m} क्षयःⁿ कल्पान्त (इत्यपि)

1—ष. 2—ष. 3—दु. 4 ऋतु. 5 ऋद्. 6—दु. 7 कल्प.

* Likewise उष्णोपगमः, उष्णः, and उष्णागमः. Or उष्णोपगमः, &c. and उष्णोपगमः, &c. ^b Also तपः (स्). ^c Containing *S'rávan'a* and *Bhádra*. ^d Likewise प्राट्टा. ^e Restricted to the plural. ^f Answering to *A's'wina* and *Kárttika*. ^g Also शरदा. ^h These six seasons severally correspond to two months each, in the same order. ⁱ Also संवत्सरः. ^j Likewise परिवत्सरः, and ऋतुवत्सरः. But in the quinquennial cycle these are names of different years. ^k Also शारदः. ^l Some restrict this to the plural. ^m Or a month of mortals. ⁿ Or year of mortals. ^o Or 2000 *yugas* of the gods : that is, 1000 *yugas* constitute *Brahma's* day, and his night contains as many. ^p The same grand period, or 432,000,000, years of mortals, measuring the duration of the world ; and as many, the interval until its renovation. ^q Or a grand period containing seventy-one *yugas* of the gods. ^r Also संवत्सः. Likewise परिवत्सः. ^s Also विकल्प.

SECTION IV.

1. (अस्त्री) पङ्कं(पुमान्)पाप्मा पापं किञ्चिच्च कल्याणम् Sin.

कलुषं वृजिर्मेनेऽघमं हो दुरितं दुष्कृतम्

2. (स्याद्) धर्मं (मस्त्रियां) पुण्यं त्रेयसी सुदत्तं वृषः Virtue or moral merit.

सुतं प्रीतिः प्रमोदा हर्षः प्रमोदामोद संमोदाः Joy, or pleasure. c

3. (स्याद्) मन्दयुरामन्दं यन्मं यात सुखानि (च)

श्वः त्रेयसं शिवं भद्रं कल्याणं मङ्गलं शुभम् Happy, well, or right.

4. भावुकं भविकं भव्यं कुशलं क्षेम (मस्त्रियाम्)

शस्तं (चा)

(ऽयं त्रिषु द्रव्ये पापं पुण्यं सुखादि च)

1 पाप्मन्. 2 एनस्. 3 अघ. 4 अङ्गस्. or अङ्गस्. 5 त्रेयस्.
6 सुद्. 7 आ—. 8 आ—. 9 आ—. 10 यन्मन्.

^a Used as an epithet, this word varies with the gender of the subject. ^b As an adjective, this likewise varies with gender of the subject. ^c Some restrict the seven terms in the first line, as signifying the actual sensation or mental affection of pleasure; and the other five, as importing pleasure in the abstract. ^d Likewise सुदा and सुदिता. ^e Also आनन्दिः and नन्दिः. ^f Also सतं. ^g Likewise सौख्यं. ^h Used as epithets, this and the following words vary with the gender of the subject. ⁱ Fem. कल्याणी. ^j Also कुशलं. and कुशलं. ^k These adjectives are restricted to the genders stated in the text, when employed as substantives to denote the abstract quality. ^l The three nouns here specified, with those which follow them respectively, or with such only as follow the last of them, being used as adjectives, agree in gender with the subject.

Excellence,
or happiness.

5. ^fमत्तत्त्विका ^fमचर्चिका ^{m n l m m a}प्रकाण्डसुहृत्सञ्जौ
(प्रशस्तवाचकान्यसूत्रम्)

Good luck,
or favourable
fortune.

^{2 m}ऽयः (शुभावहोविधिः)

Destiny, or
luck.

6. ^{m n b m m m f m}दैवं ^mदिष्टं ^mभागधेवं ^mभाग्यं (स्त्री) ^mनियतिर्विधिः

A cause.

^{m n c n}हेतु (नर्) कारणं बीजं

A primary
cause.

ⁿ(निदानं त्वा) ^{3 n}दिकारणं

The soul.

7. ⁿक्षेत्रज्ञ ^{4 m}आत्मा ^{m d}पुरुषः

Nature. e

ⁿप्रधानं ^fप्रकृतिः (स्त्रियाम्)

State or con-
dition. f

^f(विशेषः कालिको) ^fऽवस्था

Qualities of
nature. g

^{n h 5 n i 6 n j}(गुणाः) सत्त्वं रजस् तमः

Birth or pro-
duction.

8. ^{7 n n n k f l 8 f 9 m}अशुर्जन्म जन्मानि जनिहृत्यत्तिहृद्वः

1 उ—, 2 अथ 3 आ—, 4 आत्मन्, 5 रजस्, 6 तमस्,
7—स्, 8 उ—, 9 उ—.

^a In apposition, even as epithets, these do not vary in their gender
^b Also दैर्घ्यं. ^c Likewise करणं. ^d Also पुरुषः. ^e The cause of
the material world, or secondly the natural state of anything. ^f Any
particular state, varying with the progress of time; as youth, &c.
^g Severally named in the text; first, the principle of existence or
truth; secondly, that of foulness or passion; thirdly, that of darkness.
The first enlightens, constitutes knowledge, and is the cause of truth.
The second occasions coveting, and is the cause of pain. The third
overspreads, and is the cause of error and illusion. These attributes
and essential qualities of nature are according to the *Sank'hya* philo-
sophy. ^h Likewise सत्तः. ⁱ Also masc. रजः (रज). ^j Likewise masc.
तमः (तम). ^k Sing. जन्म or जन्मं. Also masc. जन्मः. ^l Or, जनीः.
Also masc. जनि.

1 m m 2 m m m 3 m
प्राणी (तु) चेतने जन्मी जन्तु जन्म शरीरिणः

An animal
or sentient
being.

9. जातिर्जातं (च) सामान्यं

Kind or
sort.

व्यक्ति (स्तु) पृथगात्मिका

Individu-
ality.

चित्तं (तु) चेतो हृदयं स्वातं हृन् मानसं मनः

The mind
or faculty
of reason.

10. बुद्धि मनीषा धिषणा धीः प्रज्ञा शेमुषी मतिः

Understand-
ing or in-
tellect. b

प्रेक्षोपलब्धिश्चित् समित् प्रतिपञ् चक्षि चेतनाः

11. (धीर्धारणावती) मेधा

Retentive
intellect.

संकल्पः (कर्ममानसम्)

A resolve
or act of
determina-
tion.

चित्ताभोगे मनस्कारश्च

Conscious-
ness of plea-
sure or pain.

चर्चा संख्या विचारणा

Reflection
or consider-
ation. h
Reasoning.

12. अध्याहारस् तर्क जहो

विचिकित्सा (तु) संशयः

Doubt or
uncertain-
ty.

1 प्राणिन्. 2 जन्मिन्. 3—रिन्. 4 चेतस्. 5 हृद्.
6 च—ब्धि. 7—त्. 8—द्. 9—द्. 10—र. 11—ह.

^a Some make this masc. and neut. ^b Or the terms in the first line signify intellect and the faculty of understanding ; and those in the second line signify comprehension, or the exercise of that faculty. ^c Also प्राज्ञा. ^d Likewise शेमुषी. ^e Also निवृत्त्य. ^f The attention of the mind to its own sensations. Fixed attention and profound meditation, keeping the mind to one object, or continually returning to it ; and calling up a particular thought. For the terms are variously interpreted by the different commentators. ^g Likewise मनसिक्कारः. ^h The act of a mind on a subject present to the thoughts ; the exercise of judgment. Or trying a thing by the test of proof ⁱ Also चर्चनं, संख्यानं, and विचारः. ^j Likewise जहो.

^m ^m
संदेह बाधरौ (चा)

Cartainty
or ascertain-
ment.

^m ^m
(ऽय समौ) निर्णय निश्चयौ

Heterodox
or heresy.

^f ^f
13. मिथ्यादृष्टिर्मास्त्रिकता

An injuri-
ous design.

^m ⁿ
व्यापादेऽद्रोहचिन्तनम्

A demon-
strated
truth.

^m ^m
(समौ) सिद्धांत राद्धांतौ

Error or
mistake.

^f ^f ^m
भ्रान्तिर्मिथ्यामति भ्रमः

An agree-
ment.

1 ^f 2 ^f c ⁿ ^m 3 ^m ^m
14 संविदागूः प्रतिज्ञानं नियमाश्रय संश्रवाः
^m 4 ^m ^m 5 ^m

अङ्गीकाराभ्युपगम प्रतिश्रव समाधयः

True know-
ledge. d

ⁿ e
15. (मोक्षेधी) ज्ञानं

Knowledge
of arts. f

ⁿ
(अन्यत्र) विज्ञानं (शिल्पशास्त्रयोः)

Beatitude.
g

^f ⁿ ⁿ 6 ⁿ ⁿ 7 ⁿ
मुक्तिः कैवल्य निर्वाणं श्रेयोनिःश्रेयसाद्यतम्

1—द.

2 आगू or आशुर.

3 आ—.

4 अ—.

5—धि.

6 श्रेयस्.

7 अ—.

* The disbelief of heaven or a future world, or the denial of a God.

^b The meditating of harm, or wishing ill to another ; or the attempt to injure. ^c According to different etymologies, (the termination being either derivative or radical,) 2.1. sing. and pl. आगूः or आश्व, and आगूम् or आश्वम्. But आशुः (र), आशुरं. ^d Or that which tends to exempt the soul from further transmigration. ^e Some make this interpretation, and धीः the word exhibited. ^f Or any knowledge, but that of theology. ^g The delivery of the soul from body, and its exemption from further transmigration.

^m ^m
16. मोक्षोऽपवर्गो

^{1 n} ^{2 f} ^{3 f}
(ऽथा) ज्ञानमविद्याहंमतिः (स्त्रियाम्) Spiritual ignorance. ^a

ⁿ ^m ^m ^m ^{4 m}
रूपं शब्दो गन्ध रस स्पर्शाश्च (च) Five objects of sense. ^b

^m
विषया (चामी) An object of sense. ^c

^m ^{5 m}
17. मोचरो इन्द्रियार्थाश्च (च)

ⁿ ^{6 n} ^{7 n}
हृषीकं विषयीन्द्रियम् An organ of sense.

ⁿ
कर्मेन्द्रियं (तु पायादि) An organ of action. ^d

ⁿ
(मनोनेत्रादि) धीन्द्रियम् An intellectual organ. ^e

^{8 m n f} ^{m n}
18. तुवरस् (तु) कषायेऽस्त्री

An astringent taste.

^m ^m ^{m h}
मधुरो लवणः कटुः Five other tastes. ^g

^m ^{9 m i}
तिक्तोऽश्वाश्च (च) रसाः (पुंसि)

^j
(तद्वत्षडमी त्रिषु)

1 च— 2 च— 3 च— 4 स्पर्श. 5—र्थ. 6—यिन्.

7 इ— 8—र. 9 चञ्च.

^a Or belief of external appearances. ^b Severally named in the text ; viz. colour, sound, odour, flavour, and contact. ^c Sing. विषयः ^d Viz. the hand, the foot, the voice, the organ of generation, and the organ of excretion. ^e Viz. the mind, the eye, the ear, the nose, the tongue, and the skin. ^f Also तूवरः or कुवरः. ^g Severally stated in the text ; viz. sweet, salt, pungent, bitter and sour. ^h Fem. कटुः or कटुो. ⁱ Also चञ्च. ^j All these terms, signifying particular tastes, vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.

A pleasing
scent. a

19. (विमर्होत्वे) परिमलो (गन्धे अममनोहरे)

A fragran-
cy or per-
fume. b

चामोदः (सोऽतिनिर्हारी)

(वाच्यलिङ्गत्वमागुणात्)

A scent
spreading
far.

20. समाकर्षी (तु) निर्हारी

A perfume
or fragrant
substance. d

सुरभिधर्षितपेयः

दूष्टगन्धः सुगन्धिः (स्याद्)

A perfume
for the
mouth. g

चामोदी मुखवासनः

An ill smell-
ing sub-
stance.

21. पूतिगन्धिस् (तु) दुर्गन्धो

A smell
like that of
raw meat. j

विस्त्रं (स्याद्) मगन्धि (यत्)

White. l

22. शुक्ल शुभ्र शुचि श्वेत विशद श्वेत पाण्डुराः

1—विन्. 2—रिन्. 3—दिन्. 4—न्वि. 5—न्व. 6 चा—.

^a Such as is extracted by rubbing fragrant substances. Ex. Blossoms of the Mimosa elengi. ^b A very delightful odour, and strong smell. Ex. Musk. ^c Used as adjectives, they agree in gender with the subject. This extends to the close of the section. ^d Ex. the flower of the Michelia champa. Some restrict the two first terms, others the two last, to signify a fragrant substance ; and the remaining terms, fragrancy. ^e Fem. सुरभी. ^f Fem. सुगन्धी. ^g Usually prepared in the form of a pill ; or any fragrant drug so employed. Ex. Camphor. ^h Also शुभवासनः. ⁱ Also दुर्गन्धी (न्). ^j Or, according to some, like the smoke of a funeral pile. ^k Likewise विस्त्रं. ^l These and the following names of colours, when used as adjectives, agree in gender with the subject. ^m Fem. श्वेता and श्वेता or श्वेती. ^{*} Also विशदः.

^m ^{m a} ^m ^{m b} ^m ^m
अवदातः सितो गौरो वल्लभो धवलोऽर्जुनः

^m ^m ^{1 m}
23. हरिणः पाण्डुरः पाण्डुर्

Yellowish
white.

^m
(ईषत्पाण्डुका) धूसरः Grey.

^m ^{m c} ^{2 m} ^m ^m ^m ^m
दृष्टो नीलासित श्याम काश श्यामल मेघकाः Black or
dark blue.

^m ^m ^m
24. पीतो गौरो हरिद्राभः

Yellow.

^{m d} ^{m c} ^m
पलाशो हरितो हरित् Green.

^{m f} ^m ^{m g}
रोहितो लोहितो रक्तः

Red.

^{m i} ⁿ
शोणः कोकनदच्छविः Crimson. h

^{3 m}
25. (अव्यक्तरागस्य) रणः

Dark red. j

^m
(श्वेतरक्तस्य) पाटलः Pale red or
pink. k

^m ^m
श्यावः (स्यात्) कपिशो

Brown. l

^m ^m ^m
धूम्र धूमलो दृष्टलोहिते Purple. m

1—एङः.

2 अ—.

3 अ—.

^a Fem. सिता. ^b Likewise अवललः. ^c Fem. नीला. ^d Also पलाशः.
^e Fem. हरिता, or हरिणी. ^f Fem. रोहिता or रोहिणी, and लोहिता
or लोहिनी. ^g Fem. रक्ता. ^h The colour of the red lotus. ⁱ Fem.
शोणा or शोणी. ^j The colour of the dawn, or of madder. ^k The colour of
carthamus. ^l Compounded of black and yellow ; the colour of an ape.
^m Compounded of black and red ; the colour of smoke.

Tawny.

m m m m a m b m c

कण्ठारः कपिलः पिङ्ग पिशंगी कद्रु पिङ्गलो

Variegat-
ed.

m n m d m m l m e m f

26. चित्रं किम्भीर कवमाष शवखैता (च) कर्बुरे

(गुणे शुक्लादयः पुंसि गुणिलिङ्गास्तु तद्वति)^g

SECTION V.

The gold-
ness of
speech. h

f f f 2 f i 3 f j f k f

1. ब्राह्मी(तु)भारती भाषा गीर्वाग् वाणी सरस्वती

Voice or
speech.

m f n n n 4 n

आहार उक्तिर्न पितं भाषितं वचनं वचः

Ungram-
matical
language.

m l m

2. अपभ्रंशो ऽपशब्दः (स्याच्)

A word.

m m

(आख्ये) शब्द (सु) वाचकः

1 एत.

2 गिर.

3 वाच्.

4—स्.

^a Fem. पिशंगी. ^b Some read वचः. ^c Fem. पिङ्गला. ^d Also कर्भीरः.
^e Fem. एता or एनी. ^f Also कर्बुरः. ^g The foregoing names of colours
vary with the gender of the subject, when they are used as adjectives.
^h The same words are also synonymous with the following as denoting
speech. ⁱ Likewise गिरा. ^j Also वाचा. ^k Likewise वाणिः. ^l Some
add अपभ्रंसः.

3. (तिङ्मुखन्तचये) वाक्यं (क्रिया वा कारकान्विता) ⁿ A sentence.
- श्रुतिः (स्त्री) वेद आम्नायस् ^{f m m} Thd *Vēdas*,
or any one
of them. a
- तथैवधर्म (स्तु तद्विधिः) ^{m c} The duty
enjoined
by them. b
4. (स्त्रियां) ऋक् साम यजुषो ^{1 f 2 n 3 n} Three
Vēdas. d
- (इति वेदाङ्गयः) तथै ^f The aggre-
gate of
them.
- (शिक्षेत्यादि श्रुतेर) ऋम् ^{4 n} A *Vēdāṅga*.
e
- ओङ्कार प्रणवौ (समौ) ^{m m} The sacred
name of
GOD. f
5. इतिहासः पुराटनं ^{m n} History. g
- (उदात्ताद्याङ्गय) स्वराः ^m An accent.
h
- आम्नीक्षिकी दण्डनीति (सर्कविद्यार्थशास्त्रयोः) ^{f f} Logic and
ethics. i
6. आख्यायिको (पलम्भार्था) ^{5 f} A tale. j
- पुराणं पञ्चलक्षणं ^{n n} A *Purāṇā*.
k

1 ऋक्.

2 सामन्.

3 यजुस्.

4 अङ्ग.

5—का.

^a The Indian scriptures and holy writ. ^b Chiefly the performance of sacrifices in the manner directed by the *Vēdas*. ^c Or धर्म, for the preceding term may belong to the synonyms of *Vēda*. ^d Severally named in the text. ^e A science appendant on the *Vēdas*; viz. pronunciation, grammar, prosody, explanation of obscure terms, religious rites. or astronomy. ^f The syllable *O'm*. ^g Or a work recording former transactions, and containing traditions : heroic history. ^h Acute, grave, or circumflex. Sing. स्वरः. Pl. स्वराः. ⁱ Severally named in the text, and explained in the same order. Logic includes the *Nyāya*, *Vaiśēshika* and other schools of reasoning. ^j A true, or a probable story. ^k Or theogony, comprising past and future events, under five heads : the creation; the destruction and renovation of worlds; genealogy of gods and heroes; the reigns of *Manus*; and the transactions of their descendants.

A feigned story. a

(प्रबन्धकल्पना) कथा

A riddle. b

प्रवृद्धिका प्रहेलिका

A code of laws.

7. स्मृति (स्तु) धर्मसंहिता

A compilation and abridgment.

समाहृति (स्तु) संग्रहः

A part of a stanza. e

समस्या (तु) समासार्था

A rumour. g

किंवदन्ती जनश्रुतिः

Tidings or intelligence.

8. वार्ताप्रवृत्तिर्ज्ञानं उदन्तः (स्याद्)

A name or appellation.

(अथा) ह्वयः

आख्याहे (चा) मिश्रानं (च) नामधेयं (च) नाम (च)

5 f j 6 n k 7 n

A call or summons.

9. हतिराकरणाह्वानं

Clamour. l

संहति (वृ) ऊभिः कृता

A contest or law suit.

विवादे व्यवहारः (स्याद्)

The exordium.

उपन्यास (स्तु) वाक्पुखम्

1 आ—.

2 आह्वा.

3 आ—.

4—नृ.

5—ति.

6 आ—.

7 आ—.

a Whether founded in fact or not ; for example, the poem entitled *Kádambari*. b Or intricate question. c Also प्रवृद्धिका and प्रवृद्धि or प्रवृद्धी d Likewise प्रहेलिकः. e Proposed as a trial of skill, to be completed. Or rather the verse or verses by which the stanza is completed. f Also समस्यार्था and असमस्यार्था. g Whether true or false. h Also किंवदन्तिः. i Likewise fem. अभिधा, अभिख्या, संज्ञा, &c. j Also आह्वतिः. k Likewise fem. आकरणा. and आकारणा. l Or citation by many at once. m Also व्यवहार्यं.

10. ^mउपोद्घातः ^{m a}उदाहारः ^{n b}अपनं ^mअपयः (पुमान्) ^{m c}प्रश्नो ^mसुयोगः ^fपृच्छा (च) ^{n d}प्रतिवाक्योत्तरे (समे) ^{l n}
11. ^mमिथ्याभिवोगो ⁿभ्याख्यानम् ⁿ(अथ) मिथ्याभिग्रहं ⁿसुनम् ^{m e}अभिघापः ^{m f}प्रणद (सु शब्दः स्याद्गुरागजः) ^{2 n}वयः ^{f g}कीर्तिः ^{f h}समाज्ञा (च) ⁿशवः ⁿसोमंस्तुतिर्गुतिः ⁿआनेडितं (द्विजिह्वम्) ⁿउच्चैर्घृष्टं (तु) घोषणा ^fकाकुः (स्त्रियां विकारो यः शोकभीत्यादिभिर्ध्वनेः) ^{m 3 m}अवर्षा ^mअपनिर्वाह ^mपरीवादापवाद (वत्) ^{m 4 m}
12. ^mवयः ^{f g}कीर्तिः ^{f h}समाज्ञा (च) ⁿशवः ⁿसोमंस्तुतिर्गुतिः ⁿआनेडितं (द्विजिह्वम्) ⁿउच्चैर्घृष्टं (तु) घोषणा ^fकाकुः (स्त्रियां विकारो यः शोकभीत्यादिभिर्ध्वनेः) ^{m 3 m}अवर्षा ^mअपनिर्वाह ^mपरीवादापवाद (वत्) ^{m 4 m}
13. ^mवयः ^{f g}कीर्तिः ^{f h}समाज्ञा (च) ⁿशवः ⁿसोमंस्तुतिर्गुतिः ⁿआनेडितं (द्विजिह्वम्) ⁿउच्चैर्घृष्टं (तु) घोषणा ^fकाकुः (स्त्रियां विकारो यः शोकभीत्यादिभिर्ध्वनेः) ^{m 3 m}अवर्षा ^mअपनिर्वाह ^mपरीवादापवाद (वत्) ^{m 4 m}
14. ^mवयः ^{f g}कीर्तिः ^{f h}समाज्ञा (च) ⁿशवः ⁿसोमंस्तुतिर्गुतिः ⁿआनेडितं (द्विजिह्वम्) ⁿउच्चैर्घृष्टं (तु) घोषणा ^fकाकुः (स्त्रियां विकारो यः शोकभीत्यादिभिर्ध्वनेः) ^{m 3 m}अवर्षा ^mअपनिर्वाह ^mपरीवादापवाद (वत्) ^{m 4 m}

1 उ—.

2—सु.

3 आ—.

4 च—.

* Likewise उदाहरणं. ^b Also वाचः. ^c Likewise प्रश्नम्. ^d Also प्रतिवाक्यम्. ^e Likewise अभिघापम्. ^f Also प्रणदम्. ^g Likewise कीर्तिः and कीर्तना. ^h Also समाज्ञा, सवज्ञा and समाज्ञा. ⁱ A sound uttered twice or thrice, or oftener.

Opprobri-
ous or un-
friendly
speech.
Reproach
or menace.
Reproof
attended
with insult
or dispar-
agement.
An impu-
tation of
adultery.
Address, or
speaking to.

ⁿ ^{1 m}
पारुष्यमभिवादः (स्यात्)

ⁿ ^{2 f}
भर्त्सनं (त्वं) पकारगीः

15. (यः सनिन्द उपासंभ सत्र स्यात्) परिभाषणम्

^{3 n f a}
(तत्र त्वा) चारणा (यः स्यादाक्रोशे मैथुनं प्रति)

^{4 n} ^{5 m}
16. (स्यादा) भाषणमावापः

Incoherent
speech.

ⁿ
प्रस्तापोऽनर्थकं वचः)

Tautology.

^m ^f
अनुवापो सुकुर्भाषा

Lamenta-
tion.

^m ⁿ
विस्वापः परिदेवनम्

Quarrel, or
mutual con-
tradiction.

^m ^f
17. विप्रस्तापो विरोधोक्तिः

Conver-
sation.
Speaking
well, or ele-
gant dis-
course.
Denial, or
conceal-
ment of
knowledge.
Declara-
tion.

^m
संवापो (भाषणं मिथः)

^m ^m
सुप्रस्तापः सुवचनं

^m ^m
अपस्ताप (सु) निष्प्रवः

^{6 m f} ^m
18. संदेशवाग् वाचिकं (स्याद्)

^b
(वाग्नेदास्त निधूतरे)

Unauspi-
cious dis-
course.

^{m f c}
उपती (वागुकल्याणी)

Good and
auspicious
discourse.

^{f d}
(स्यात्) कल्या (त शुभात्मिका)

1 वा— 2 वा—र. 3 वा— 4 वा— 5 वा— 6—च.

^a Also चारणा. ^b The following terms vary with the gender of the subject. ^c Masc. उपन्, Fem. उपती, Neut. उपत्. Also द्यती. Masc. द्यन्, &c. ^d Likewise कात्या.

19. (अत्यर्थमधुरं) सात्वंⁿ

Very sweet and conciliating.

संगतं हृदयंगमम्ⁿ

Apposite and proper.

निष्ठुरं पक्षंⁿ

Harsh, and contumelious.

ग्राम्यमृशींⁿ

Rustic and homely.

सुहृत्तं (प्रिये)ⁿ

Pleasing, but true.

20. सत्ये)

(ऽय) संकुशः क्षिपे परस्परपराहतेⁿ

Inconsistent, and contradictory.

(सुप्तवर्णपदं) ग्रस्तंⁿ

Imperfectly pronounced, or slurred. ^a

निरस्तं त्वरितोदितम्ⁿ

Spoken fast, hurried.

21. (अव्युक्तं) सनिष्ठेवं^{n c}

Sputtered. ^b

अवष्टं (स्याद्) नर्थकम्^{n d 2 n}

Unmeaning or nonsensical discourse.

अनञ्जरमवाचं (स्याद्)^{n 2 n}

Unfit to be uttered. ^c

आहतं (तु) अघार्थकम्ⁿ

An impossibility.

22. (अय) क्षिप्तम्विस्पष्टं^{n 4 n}

An indistinct speech.

वितथं (त्वं) वृत्तं (वचः)^{n 5 n}

False.

सत्यं तथ्यवृत्तं सत्यम्^{n n 6 n 7 n f}

Truth ; or true.

(अव्यनि त्रिषु तद्वति)^g

1 अ—, 2 अ—, 3 अ—, 4 अ—, 5 अ—, 6 अत, 7 सत्यम्.

^a By omitting a letter or syllable. ^b Spoken with emission of saliva. ^c Or सनिष्ठेवं. ^d Or अवष्टं. ^e Blamable discourse. ^f Masc. अव्यवृत्. Fem. सनीची. Neut. सत्यम्. ^g The foregoing likewise agree in gender with the subject, when metaphorically used as epithets of the speaker instead of the speech.

SECTION VI.

Sound.	<p>1. शब्दे निमाह निमह ध्वनि ध्वान रव स्वनाः स्वान निर्वीच निष्कीह माह निस्वान निस्वनाः</p> <p>2. चारवााराव संराव विरावा</p>
Rustling. c	<p>(चव) मर्चरः (स्वनिते वस्त्रपर्णानां)</p>
The tink- ling of orna- ments.	<p>(भूषणानां ठ) चिञ्चितम्</p>
A tone, or musical sound	<p>3. निक्कायो निक्कणः काणः कणः कणन (मित्थपि) (बीजायाः कनिते प्रादेः) प्रकाण प्रकणा (दयः)</p>
The sound of a lute.	
A confuse l or mingled sound. f	<p>4. कोळाहलः कलकलस्</p>
The cry of birds, &c.	<p>(तिरसां) वाधितं रतं</p>
An echo.	<p>(ह्री) प्रतिश्रुत् प्रतिध्वाने</p>
A song or singing.	<p>गीतं गान (मिमे समे)</p>

। च—.

* Also चव्दनं. ^b Likewise रावः. ^c Of clothes or dry leaves.
^d Also विज्ञा. ^e Including उपकणः, सुकणः, &c. ^f Or a noise made
by many. ^g Also वाधितं. ^h Likewise प्रतिध्वनः.

SECTION VII.

^{m b} ^{l m} ^m ^m ^m ^{2 m}
1. निषाद^{र्ष}भ गांधार षड्ज मध्यम धैवताः

The seven
musical
notes. a

^{3 m}
पञ्चमश्च^{f d} (चेत्थमी सप्त तन्त्रीकण्ठोन्मिताः स्वराः)

2. काकली (तु कले सुखे)

(धनी तु मधुराश्रुते)

Minute
tone. c
An inarticu-
late, but
pleasing
tone.

^{4 m c}
कले!

^{m g}
मन्द्र (स्तु गंभीरे)

A base or
low tone. f

^m
तारे! (स्तुच्चैस्)

A high tone.

^h
(मय विष्णु)

^{5 m j}
3. (समन्वितसयक) कताले!

Harmony. i

^f ^f
वीणा (तु) वदकी

A lute.

^f
विपंची

^f
(सा तु तन्त्रीभिः सप्तभिः) परिवादिनी

A lute with
seven
strings.

1 ऋ—.

2—त.

3—व.

4 ऋ.

5 ए—.

* Severally named in the text. They are so called respectively, whether produced by the voice, or by a musical instrument. ^b Also निषदः. ^c As the chirping, of birds ; inarticulate and sweet. ^d Likewise काकलिः. ^e Or, as an adjective, it agrees in gender with the subject ; and so do the two following ^f Ex. the grumbling of clouds. ^g Likewise मन्द्रः. ^h The three last nouns vary with the gender when used as adjectives. ⁱ Or proper union of song, dance and instrumental music, keeping time together. See v. 10. ^j Also वदकानः.

Any stringed instrument.

4. ततं (वीणादिकं वाद्यं)

A drum or tympan.

आनदं (दुरजादिकम्)

A wind instrument

(वंशादिकं तु) शुभिरं

A cymbal, bell, &c.

(कांस्यतालादिकं) वनम्

A musical instrument.

5. (चतुर्विधमिदं) वाद्यं वादिनातोद्य (नामकम्)

Drums and tabours.

चदङ्गा सुरजा

Three sorts of drums. d

(मेराक) द्वाविंशोर्द्धजा (कयः)

A double drum. f

6. (साद्य) यः पटङ्गे डबा

A kettle drum. g

मेरी (की) इन्दुभिः (पुमान्)

A large kettle drum.

आनकः पटङ्गे (की सात्)

The quill, or bow. j

कोचो (वीणादिवादनम्)

The neck of a lute.

7. वीणादिकं प्रवाकः (सात्)

The belly below the neck, k

ककुभ (सु) प्रसेवकः

1 वा—.

2 अङ्ग.

3 वा—.

4 अ—.

5 अ—.

- * Likewise चदनदं. ^b Also शुभिरं. ^c Sing. चदनः and सुरजः.
^d Severally named in the text. They vary in size and shape, and are borne differently. See the descriptions in other dictionaries. ^e Likewise अङ्गो, आङ्गिन and अङ्गं. ^f In Hindi a D'hól. ^g A large D'hól.
^h Likewise अरिः. ⁱ Also on a different reading of the text, आनकः, आनकदुन्दुभिः, and आनकदुन्दुबी. ^j Or any thing with which a musical instrument is struck. ^k A wooden vessel covered with leather, placed under the neck to render the sound deeper; or a crooked piece of wood at the extremity of the lute. ^l Also अङ्गिः.

- ^m
कोशक (स्तु.) काये (खाद्) The body of the lute. ^a
- ^m उपनाहो निबन्धनम् The tie. ^b
- ^{m d m m m}
8. (वाद्यप्रभेदा उमद महु डिण्डिम भर्भराः Other instruments. ^c
- ^{m m e}
महसः पणवो (ऽन्ये च)
- ^m नर्तकी सासिके (समे) A female dancer. ^f
- ^{m n h 2 m n}
9. (विश्रुतं द्रुतं मध्यं) तत्त्वमेधोयमं (क्रमात्) Slow, quick, and mean, time. ^g
- ^m
तालः (काञ्चनियामानं) Beating time.
- ^m
लयः (सास्यं) Equal time in music and dance.
- (अथास्त्रियाम्)
- ^{m n n n n i n}
10. ताण्डवं नटनं नाच्यं सास्यं नृत्यं (च) नर्तने Dancing.
- ^m तौर्यत्रिकं (नृत्यगीतवाद्यं) नाच्यं (मिदं त्रयम्) Symphony.
- ^{n k m m}
11. अकुंस (च) अकुंस (च) अकुंस (चेति नर्तकः) A male dancer in woman's apparel.

1—का.

2 जोष.

^a Complete, excepting the wires ; including, therefore, the gourd, neck, and belly. ^b Or lower part of the tail-piece where the wires are fixed. ^c Of divers sorts ; severally mentioned in the text : besides others, as गोसुतः, छुडङ्ग, &c. See descriptions in various dictionaries. ^d Likewise neut. उमदम्. ^e Also प्रणवः. ^f So, नर्तकः. or सासिकः, a male dancer. ^g Severally stated, in their order. ^h Also तच्च, and तत्त्व. ⁱ Also नृत्तं, ^j Or union of song, dance, and instrumental music. ^k Also अकुंसः, अकुंस.

स्त्रीवेशधारी पुरुषो)

A courtesan. a

(माधोक्तौ गणिका) ऽज्जुका

A sister's husband

12. (मगिनीपतिर!) पुत्तो^{1 m}

A learned man.

भाषी (विद्वान्)

^{2 m}
(अथा) पुत्रः

A father.

(जगको)

A prince. b

(युवराजस्तु.) कुमारो भर्तृदारकः^m

A king.

13. (राजा) भट्टारको देवस्^m

A princess.

^{f c}
(तस्युता) भर्तृदारिका

A queen. d

^f
देवी (सताभिषेकायां)

Any wife of a king.

^{f e}
(इतरास्तु च) भट्टिनी

Sacred. f

14. अमराव्यस (मृगधोक्तौ)^{ng}

A king's brother-in-law.

^m
(राजम्यास्तु.) राष्ट्रियः

A mother.

^f
अम्मा (माता)

A young girl.

^f
(ऽथ वाक्का स्याद्) वाक्कर्

A venerable person.

^{m h}
(आर्यस्तु.) मारिषः

1 चा—.

2 चा—.

^a This, and the terms exhibited in the three following couplets, are used in theatrical language ; and some are forms of address employed only by certain descriptions of persons. See other dictionaries. ^b Designated as successor, and associated to the empire. ^c Some add भर्तृदारिका. ^d Consecrated with the king. ^e One commentary reads भागिनी. ^f Implying, according to some, a request to spare the thing in question. ^g Likewise अमराव्यसं. ^h Also वापः and वापकः

15. ^{fa}अनिका (भगिनी ज्येष्ठा) ^fनिष्ठा ^{nc}निर्वहणे (समे) ^{i i i}इष्टे इष्टे इष्टा (ज्ञानं नीचं चेटौं सखीं प्रति) ^{nc m}अङ्गहारोऽङ्गविक्षेपो ^{m 1 m}व्यञ्जकाभिनयौ (समौ) ^{2mfu mf n}(निर्वृत्ते त्वङ्गसत्वाभ्यां द्वे त्रिष्व) द्विक सात्विके ^{m h}वीर्य रौद्रे च) रसाः ^{m 3 m 4 m}शङ्कारः शुचिर्जुलः ^{n f f}कारुण्यं करुणा दृणा ^{f f 5 f}दया दयामुकम्पा (स्याद) मुक्रोधो (ऽप्य) ^{6 m}(ऽथो) हसः ^m
- An eldest sister. The catastrophe. b Appropriate vocatives. d Gesture. Indication of a passion. Two sorts of tokens. f Taste, or sentiment. g Love. Heroism. Tenderness. Laughter.

1 अ— 2 आ— 3—चि. 4 उ— 5 अ— 6 अ—

* Also अनिका or अर्चिका. b Or conclusion of the fable. c Some add निर्वहणं. d Addressed, respectively, to a low woman, a slave girl, or a female friend. These vocative particles and the preceding terms, from the close of v. II. are in general restricted to theatrical language. e Also अङ्गहारिः. f First corporeal, as an assumed posture ; second sincere, as a blush or change of colour. Besides other sorts ; by speech, &c. g In dramatic poetry the tastes, or sentiments, in which the audience sympathizes, are reckoned eight : as here enumerated. To which some add ध्यानः, devotion and resignation. Others पात्यस्नं, parental affection. h Sing. रसः.

19. हासो हासं (च)

Disgust.

बीभत्सं विहृतं (निविहृतं हृत्तम्)

Surprise,
or wonder-
ful.

विहृतोऽद्भुतमाश्चर्यं चित्त (मध्य)

Horror, or
terrific.

(ऽय) भैरवम्

20. हादसं भीषणं भीष्णं घोरं भीमं भवानकम्
भवङ्करं प्रतिभवम्

Wrath, or
angry.

रौद्रं (द्र) यं

(चमी त्रिषु

21. चतुर्हसं

Fear, or
terror.

हर हासो भीतिभीः साधसं भवम्

Sentiment
or passion.

(विकारो मानसो) भावो

Indication
of it.

ऽनुभावे (भावबोधकः)

Pride.

22. गर्वोऽभिमानोऽहंकारो

Arrogance.
h

मानचित्तसमुत्पत्तिः

Disrespect.

अनादरः परिभवः परिभावक्षिरक्षित्या

१ हा—, २ ह—, ३ वि—, ४ ति—.

* Also fem. हाविहा. ^b Likewise वैहर्त. ^c This and the follow-
ing admit the three genders when employed as adjectives. ^d Maso.
भैरवः. Fem.—वी. ^e The last fourteen terms, used adjectively, ad-
mit the three genders. Ex. Fem. रौद्री. ^f Also हंवाहः, चन्नाहः,
विह्नाहः. ^g Likewise भीतं, विहा, भवः. ^h Some, not improperly,
reckon these terms to be synonymous with the preceding. ⁱ Also
परीभावः.

^f 1 ^f a 2 ^f ⁿ b 3 ⁿ c
23. रौढावमाननावशा अवहेलमसूक्ष्णम्

ⁿ d ^f 4 ^f m ^f e ^f f
मन्दाद्यं क्रीडापात्रीडा लज्जा

Modesty or
shame.

^f
(सा) ऽपत्रपा (ऽन्यतः)

Bashful-
ness.

^f 5 ^f
24. क्षांतिसिद्धिर्क्षा

Patience,
for bear-
ance.

^f
ऽभिध्या (तु परस्वविषये स्पृहा)

Coveting
another's
property.

^f 6 ^f
अक्षान्तिरीर्ष्या

Envy. g

^f
ऽक्षया (तु दोषारोपोगुणेष्वपि)

Detrac-
tion.

ⁿ ^m ^m h
25. वैरं विरोधो विद्वेषो

Enmity.

ⁿ 7 ^m 8 ^f
मन्यु शोकौ (तु) शुक्(स्त्रियाम्)

Grief or
sorrow.

^m ^m ^m i
पश्चात्तापो ऽमुताप (श्च) विप्रतीसार (इत्यपि)

Repent-
ance.

^m ^m ^m j ^m 9 ^m 10 ^f 11 ^f k
26. कोप क्रोधा ऽमर्ष रोष प्रतिघा रट्क्रुधौ (स्त्रियाम्)

Wrath, or
rage.

ⁿ
(शुचौ तु चरिते) शीलं

Good con-
duct.

^m 12 ^m
उन्माद चित्तविभ्रमः

Madness.

1 अ—, 2 अ—, 3 अ—, 4 त्—, 5 ति—, 6 ई—,
7 शोक, 8 शुक्, 9—व, 10 रट्, 11 क्रुध्, 12 चि—.

^a Also विमानना. ^b Likewise अवहेला, and हेला. ^c Also असुख्यं, असुख्यं, असुख्यं, and सुख्यं. ^d Likewise मन्दाद्यं. ^e Also ग्रीहमं, and ग्रीहितं. ^f Likewise लज्जा. ^g Or impatience of another's excellence or success. ^h Also द्वेषः. ⁱ Or विप्रतीसारः. ^j अमर्षः or आमर्षः. ^k Also रट्, and क्रुधा.

Affection or kindness.	1 m	f	a	2 m a	m	
	27.	प्रेमा	(मा)	प्रियता	चाहें	प्रेम जोहो
Desire or longing. b					m n c	(ऽय) होहदम्
Wish or desire.		f	8 f a	f	4 f	5 f f o f
		इच्छा	काचा	सुहेवात	ह्वाप्ता	विष्ठा मनोरथः
	28.	कामोऽभिवाचसार्धं	(च)		m	
Ardent desire.					m f g	(स महात्) वाचसा (दयोः)
Virtuous reflection.		m		f		उपाधि (नी) धर्माचिन्ता
Anxiety. h				m i		(पुंस्वा) धि (मानसी व्यथा)
Recollection.	29.	(स्वाच्)	चिन्ता	स्मृतिराध्यानं	f j f 7 n k	
Missing. i				f	8 f	उत्कण्ठेत्कश्चिन्ने (समे)
Perseverance.		m		m		उत्साहोऽध्यवसायः (स्यात्)
Fortitude.				m m		(स) वीर्य्य (मृतिशक्तिभाक्)
Deceit, or fraud.	30.	कपटो	(ऽस्त्री)	ध्यान दम्भोपधयम्कृद्भक्तवे	m n m m 9 m 10 n n	

1—नृ.	2—नृ.	3 चा—.	4 रजा.	5 दृक्
6 त—.	7 चा—.	8 च—वा.	9 उपधि.	10 च—नृ.

^a Also प्रेम. ^b As a pregnant woman's. ^c The term is also synonymous with the following. ^d Likewise चाचा. ^e Likewise दृक्. ^f Or अभिवाचः. ^g Some add वाचसा, but erroneously. ^h Or mental pain. ⁱ चाधिः or अधिः. ^j Also चित्तिवा, and m. चितः. ^k This term is by some connected with the next article. It signifies recollection accompanied with regret. Likewise वाचा. ^l Remembering with regret, affection, or desire. ^m Or fem. वीर्य्य.

^f ^{1 f} ⁿ
कुदृतिर्निहतिः शायं

Wicked-
ness. a

^m ^{f b}
प्रमादोऽनवधानता

Inadver-
tency or
mistake.

31. कौतूहलं कौतुकं (च) कुतुकं (च) कुतूहलम्

Eagerness.

(स्त्रीणां विलास विम्वोक विभ्रमा ललितं तथा

^c
Dalliance,
or blandish-
ment. d

² ^m
32. हेला लीलेत्यमी)हावाः (क्रियाः शङ्कारभावजाः)

^m ^{m f e} ^{m f} ^f ^f ^{3 n}
द्रव केलि परीहासाः क्रीडा लीला (च) नर्मा (च)

Sport or a-
musement.

^m ^m ^{n g}
33. व्याजोऽपदेशो लक्ष्यं (च)

Disguise.

^f ^f ^{n i}
क्रीडाखेला (च) कूर्हणम्

A play or
game. h

1 नि—.

2 लीला.

3—नृ.

* Synonymous with the preceding, according to some ; but others interpret these, mischievousness or fraudulency ; and the preceding, imposition or trick. ^b Also अनवधानं. ^c Or vehemence in seeking a proper thing ; or else impetuosity in action, with disregard of consequences. ^d The instance of feminine actions proceeding from love, which are stated in the text, are thus explained. विलासः, change of place, posture, gait, or look, on the approach of the lover. विम्वोकः, affection of indifference. विभ्रमः, wantonness of youth : caprice. ललितं, languid gestures, and signs. हेला, lasciviousness. लीला, imitation of the lover's manner to beguile the time in his absence. * Also fem. वेली. ^f Also परिहासः. ^g Likewise लक्ष्यं. ^h Such as playing at ball, &c. ⁱ Some read कूर्हणं ; but improperly.

Sweat. a	^m ^m ^{m b} घर्षो निदाघः स्वेदः (स्नात)
Fainting.	^m ^f प्रसवो नटचेष्टता
Dissemi- lation.	^{f c} ^{1 m} 34. अवहित्वाकारगुप्ति
Hurry.	^{m d} ^m (समौ) सम्मेग सम्मनौ
A horse- laugh.	^{2 n c} (स्नाह) च्छुरितकं (वासः सोत्प्रासः)
A smile.	^m (स मनाक्) स्मितम्
A laugh.	^m 35. (मध्यमः स्नाह) विहसितं
Horripi- lation.	^{m f} ^m रोमाक्षो धोमर्षणम्
Weeping.	^{m g} ^m ^m मन्दितं रुदितं कुटं
Gaping.	^{m f n h} ^m जृम्भ (स त्रिषु) जृम्भणम्
Disappoint- ing. i	^{m j} ^m 36. निप्रलब्धो विसम्भादेः
Creeding or tumbling. k	^{m l} ^m रिङ्गण स्वयने (समे)
Sleep. m	^f ^m ^{m n} ^m ^m (स्नाम्) निद्रा भयनं स्वापः स्वप्नः सम्मेष (इत्यपि)

1 चा—.

2 चा—.

* Or else heat, occasioning 'perspiration. ^b Also प्रसवेद. ^c Like-
wise neut. अवहित्वा, and आवहित्वा. ^d Also चावेगः. ^e Likewise
अवच्छुरितं. ^f Also रोमर्षणः, रोमविह्वला, रोमोद्धनः, रोमेद्धेदः. ^g Likewise
मन्दनं, and रोदनं. ^h Fem. जृम्भा. ⁱ Deceiving by a false affirmation ;
or not effecting a promise. ^j Also निप्रलब्धः. ^k Creeping, as infants,
on all fours ; or else, falling as on slippery ground ; or deviating
from duty &c. ^l Likewise रिङ्गनं. ^m Or else a mistake occasioned by
sleep ; a dream. ⁿ Also सुप्तिः.

^{f a} 37. तन्द्री ^f प्रमीला

Lassitude.

^f अकुटि ^{1 f} अकुटी ^{f b} अकुटिः (स्त्रियः) A frown.

^f अहटिः (स्याद्सौम्ये ऽर्क्षिण) A look of displeasure.

^f संसिद्धि ^{2 f} प्रकृतौ (त्वमे) The natural state.

^{m c} 38. स्वरूपं (च) ^m स्वभाव (च) ^m निसर्ग (चा)

^m (ऽथ) वेपथुः A tremour.

^{m d} कम्पो

^m (ऽथ) ^m चण ^m उद्धर्षा ^m मह ^m उद्धव ^m उत्सवः A festival.

1—टि.

2—ति.

^a And तंद्दि or तंद्दीः. But this last mode of inflection is censured. Likewise तंद्दा. ^b Also अकुटिः. Some make these terms synonymous with the following. Also अकुटी, अकुटी, अकुटी, and अकुटी. ^c Also रूपं ^d Likewise कम्पनं, and कम्पितं. ^e Also महस्. See Book III, Ch. IV.

CHAPTER II.

SECTION I.

The infer-
nal region.

1. अधोभुवन पाताल बलिसङ्ग रसातलम्

नानसोको

A hole or
vacuity.

(इष) कुचरं शुचिरं विवरं विसम्

2. क्षिद्रं निर्घयनं रोकं रंभं खण्णं वपा शुचिः

गर्ता ऽवटौ (शुचि खण्णे)

A hole in
the ground.

Perforat-
ed, or full
of holes.

(सरंभे) शुचिरं (त्रिषु)

Darkness.

3. अन्धकारो ऽस्त्रिधा भ्यामं तमिषं तिमिरं तमः

Great dark-
ness.

(भ्यामे गाढे) ऽन्धतमसं

Imperfect
darkness.
Universal
darkness.

(दीप्ते) ऽवतमसं

(तमः)

4. विष्णुं सन्तमसं

The Na-
gas. j

नागाः काङ्क्षेयास्

Their chief.

(तद्दीप्यराः)

1—ज. 2—ख. 3—ङ. 4—ट. 5—ड.

* Abode of BALI and of the *Nāgas*, under the earth. ^b Also अवः, (इ) म. अधोकोकः, &c. ^c Likewise शुचिरं. ^d Also विरोकं. ^e Or खण्णं. ^f Also शुची and शुचिः. Or शुचिः. ^g Likewise वपाटिः. ^h Also तवसं. And तमः, तवा, तवं. ⁱ Likewise अन्धतमसं. ^j Demigods, in the human shape with a serpent's tail, and dilated neck, like the Koluber *Naga*. Sing. नागः. They are Children of KADRU, the wife of Kasyapa.

^m ^m
शेषो ऽर्जुनः

^{m b} ^m
वासुकि (सु.) सर्पराजो

King of ser-
pents. a

^{m c}
(ऽथ) गोनसे

Sort of
snake.

^m
5. तिष्ठितः (स्याद्)

^m ^m ^{1 m}
अजगरे शयुर्बाहस (इत्युभौ)

A Boa, or
large ser-
pent. d

^{m e} ^m
अजगर्हो जलव्यालः

A water
snake.

^m ^{m f}
(समौ) राजिल दुग्धुभौ

Amphis-
bæna.

^{m g} ^m
6. मातुधानो मातुषाहिरः

A varic-
gated.
serpent.

^m ^m
निर्मुक्तो मुक्तकंचुकः

A snake,
that has
cast his
slough.

^{m h} ^{2 m} ^{3 m} ^m ^m ^{3 m}
सर्पः पृदाकुर्भुजगो भुजंगो ऽहिर्भुजङ्गमः

A snake or
serpent.

^m ^m ^{4 m} ^{m i} ^{m j}
7. आशीविषो विषधरश्चक्री व्यालः सरीसृपः

1 वा—.

2—कु.

3 भु—.

4 चक्रिन्.

^a Son of VASUKA, and often confounded with the preceding ; as are the other chiefs of the *Nāgas*, TAKSHAKA, SANK'HA, MAHAPADMA, &c. ^b Also वासुकिः. ^c Or गोनसः. Vulg. Bōr. ^d Boa Constrictor; &c. ^e Or अजगर्हः. But some read अजगर्हः, others अहिगर्हः. Vulg. Alād'h. ^f दुग्धुभः or दुग्धुभः. And दुग्धुभः. Vulg. Dhōnrā. But generally described as a harmless double-headed snake. There is a great disagreement among commentators respecting the correspondent vulgar names of the snakes mentioned in the text. ^g One commentator describes this as a four-footed serpent with a large body and long tail ; intending perhaps some species of Iguana ; unless a fabulous creature be meant. ^h Fem. सर्पा, and सर्पिणी. Likewise व्यहः. ⁱ Some add सरिसृपः.

1 m 2 m a 3 m m 4 m

कुण्डली गूढपाञ्चशुःश्रवाः काकोदरः फणी

m m m m b

8. दम्भीकरो दीर्घपृष्ठो दंष्ट्रको विलेशयः

m c m b m m m

चरगः पञ्चगो भोगी जिह्मगः पवनाशनः

m f n d

Belonging
to a snake.

9. (त्रिष्वा) डेवं (विषास्थादि)

m f e

m f f

His expand-
ed head.

फटायां (तु) फणा (द्वयोः)

m

m

His skin.

(समौ) कंचुक निर्मेकौ

m

n

m n

His venom.

क्षेड (स्तु) गरलं विषं

m n

m n

m n h

Nine sorts
of fixed
poison. g

10. (पुंसि क्षीवे च) काकोल कालकूट हलाहलाः

m i

m

m

m

सौराष्ट्रिकः शौलिकेयो ब्रह्मपुत्रः प्रदीपनः

m

m

11. दारदो वत्सनाभ (सु विषभेदा समी नव)

m

m k

A dealer
in anti-
dotes. j

विषवैद्यो जादुलिको

6 m l

m m

A snake-
catcher.

व्यासपादः शिखिः

1—नृ.

2—पादु.

3 च—सु.

4—नृ.

5—नृ.

6—हिमृ.

^a Also गूढपदः, and गूढपादः, (द). ^b Likewise विलेशयः. ^c Also चरंगः, and चरंगमः. ^d Fem. जाहेबी. ^e स्कटा or फटा. ^f Maso. क्षणः. Likewise neut. फणं. ^g Severally named in the text; some mineral, others vegetable. ^h हलाहलः, and हलाहलः, or हाहलः. Also हाहलः. ⁱ Likewise सारोष्ट्रिकः. ^j Or a conjurer, using charms against poison. ^k Likewise जादुलिकः. ^l Also व्यासपादः. ^m शिखिः, or शिखिः.

SECTION II.

1. (स्थान) नारक(स)नरको निरयो दुर्गतिः(स्त्रियाम्) Hell.

(तद्भेदात्) तपनावीचि महारौरव रौरवाः Various
hells. a

2. संहारः कालसूत्रं (चेत्याद्याः)

(सत्वास्तु) नारकाः Departed
souls.

प्रेता

वैतरणी (सिंधुः)

The river
of hell.

(स्याद्) श्लक्ष्णी (सु) निर्गतिः Misfortune
or misery.

3. विष्टिराजः

Unpaid la-
bour. e

कारणा (तु) यातना तीव्रवेदना

Agony, or
sharp pain.

पीडा बाधा व्यथा दुःखममानस्यं प्रसूतिजम्

Pain.

1 च—.

* Severally named in the text ; besides others. as *Támisra*, *An-
d'hatámisra*, *Sálmali*, *Asipatravana*, &c. ^b Or संघातः. ^c Like-
wise परेताः. ^d Also वैतरणिः. ^e Or else, casting into hell ; or,
in astrology, the period (*karan'a*) called *bhadra*. Compulsory and un-
rewarded labour, being the occasion of pain, is placed under the pre-
sent head. The terms, as by some explained, signify the person exe-
cuting such labour, ^f वाचु or वाचुर्. ^g Also कारिका. ^h Like-
wise वाचना. ⁱ Or वाबाधा. ^j Likewise अमानस्यं and वाबा
नस्यं. ^k These two last terms are, by some, separated from the rest ;
as signifying mental distress. Others, on the contrary, make these and
the preceding four, synonymous with the three following words,

The oppo-
site, and
the near
bank. a

8. पारावारं (परावर्त्तनी तीरे)

The chan-
nel.

पारं (तदंतरम्)

An island.

द्वीपे (ऽस्त्रिवाम्) नदीपं (वदंतर्परिवेष्टम्)

One form-
ed by allu-
vion. b

9. (तोयोन्नितं तत्) पुच्छिनं

A sand
bank. c

चैवतं सिकतामयम्

Mud or
clay.

निषद्वर (सु) जंवाहः पक्षे (ऽस्त्री) ग्राह कईमौ

Inunda-
tion. d

10. जलोच्छासाः परीवाहाः

A tempo-
rary well. f

कूपका (सु विहारकाः)

Navigable.

माव्यं (त्रिभिर्न नौतामै)

A boat.

(चिन्ता) नौसरविश्रुतिः

A raft or
float. j

11. उडुपं (तु) यवः कोकः

A natural
stream. l

स्रोतो (ऽसुसरणं स्वतः)

1 च—.

2 च—.

3 त—.

4—इ.

* Respectively, viz. पारं, the opposite bank or shore, चवारं, the contiguous bank or shore, ^b Or any island, or one with the steep banks. ^c Or an island with sandy shores. ^d Or else a water pipe, or channel, for carrying off an excess of water. ^e Sing. परीवाहः. Also परिवाहः. ^f Or hole dug for water in the dry bed of a rivulet; or else, a rock, or tree, dividing the stream of a river. Sing. कूपकः. ^g Fem. माव्या. ^h Also नौका. Also तरणी and तरी. ⁱ Made of grasses, &c. ^k Likewise उडुपं. ^l Or a rapid one. ^m Likewise स्रोतं.

मा १ न आतरस्य रूपम् (स्याद्)	Fare, or freight.
f c f द्रोणी काष्ठाम्बुवाहिनी	An oval basin. b
म २ म 12. सांवातिकः पोतवणिकः	A voyaging merchant.
m m कर्णधार (स्तु.) नाविकः	The pilot or helmsman.
म ३ म नियामकाः पोतवाहाः	The crew. d
m m f कूपको गुणवृक्षकः	The mast.
म f g 13. नौकादंडः क्षेपणिः (स्याद्)	The oar.
n m परितं केनिपातकः	The rudder.
f h m i अभिः (क्षी) काष्ठकुहासः	A scraper or shovel.
n n सेकपातं (तु) सेचनम्	A bucket. j
न 14. (क्षी) ऽर्ध्नाभं (नावोऽर्ध्)	The boat's half.
m f n k (अतीत नौके) ऽतिशु (त्रिषु)	Landed from a boat.

1 त—.

२—ज.

* Also आतरः, and आहतरः. ^b Shaped like a boat, with an aperture in front, and used for pouring water. It is made of wood, stone, or other materials. ^c Or द्रोणिः and द्रुणिः, or द्रुणी. According to another reading द्रोणिका, and अम्बुवाहिनी. Also अम्बुसचनी. ^d Various explained ; as the steersman, or rower, or as one employed in dragging the boat, or in watching from the mast-head. Sing. निवाचकः, पोतवाहः. ^e Likewise निवाच. ^f Some explain this a post to which a boat is made fast. ^g Or क्षेपणी. Also क्षिपणिः. And क्षिपणी. ^h Or क्षी. Also अभिः. ⁱ Likewise कुहासः, and कुदासः. ^j Or vessel for lading water out of the boat. ^k Masc. or Fem. अतिनीः.

a
(त्रिष्वागाधात्)

Clear,
trans-
parent.

m f n b m f n c

प्रसन्नो ऽच्छः

Turbid
water.

m f n m f n m f n

कलुषे ऽनच्छः आविलः

Deep.

m f n m f n m f n

15. निम्नं गभीरं गंभीरं

Shallow.

m f n

उत्तानं (तद्विपर्यये)

Very deep,

m f n d l m f n

अगाधमृतलस्पर्शं

A fisher-
man.

m m c m f

कैवर्त्तं दास धीवरौ

A net.

m

n

16. आनायः (पुंसि) जालं (स्यात्)

Pack-
thread. g

n h

n

शणसूत्रं पवित्रकम्

A fish
basket.

f f i

मत्स्याधानी कुवेणी (स्याद्)

A fish hook.

n j

n k

वडिग्रं मत्स्यवेधनम्

1 अ—.

° The following are adjectives. ^b Fem. प्रसन्ना. ° Also स्वच्छः.
^d Likewise आगार्ध. ° Or दासः ^f Fem. धीवरौ ^g Made of rushy
 Crotalaria ; or, according to different interpretations, a net made
 of such pack-thread ; or, generally, the rope of a net. ^h Also शण
 सूत्रं and शनसूत्रं. ⁱ Likewise कुवेणा. And कुवेणिः. Also कुपिणी.
^j Or Fem. वडिगा, or वडिणी. Likewise वडिग्रं, वडिणी. ^k Or Fem.
 मत्स्यवेधनी.

1 m a
20. तिमिङ्गिणा (दयसा)^a

Aquatic
animals. b

2 n 3 m
(ऽथ) यादांसि जलजंतवः

Various
sorts. c

m 4 m 5 m 6 m
(तद्देदाः) शिशुमारोद्ग शङ्खवे मकरा (दयः)

A crab.

m m d
21. (स्यात्) कुलीरः कर्कटकः

A turtle or
tortoise.

m m m
कूर्मो कमठ वच्छपो

A shark. e

m m
ग्राहो ऽवहारो

A croco-
dile.

m m f
नक्र (सु) कुम्भीरो

A worm.

(ऽथ) महीलता

m m g
22. गण्डपदः किंचिल्लुके^a

A gange-
tic alliga-
tor. h

f f
निहाका गोधिका (समे)

A leech.

f f i 7 f j
रक्तपा (तु) जलोकायां (स्त्रियां भूमि) जलौकसः

1—ख.

2—स.

3—त.

4—उद्ग.

5—शङ्खः.

6—र.

7—कस.

^a Besides many sorts noticed in other dictionaries. ^b Especially amphibious kinds. ^c Severally named in the text, viz. the porpoise, otter, scate, and marine monster (a whale ? or a seal ?), besides the following, and other, sorts. ^d Or कर्कटः. ^e Interpretations differ : one terms this a water-elephant ; (perhaps the hippopotamus may be meant :) others make it the gangetic alligator. ^f Also कुम्भीरः. ^g Likewise किंचिल्लिकः. And किंचिल्लुकः, or किंचिल्लुः. ^h Some make this to be the *Iguana* : distinguishing, however, another sort from the aquatic one. Book II. Ch. 5. ⁱ जलोका or जलोका, and जलूका, जलायुका, जलासुका, जलाखोका, जलजंतुका, जलसूची, जलोरगी, जलिकावेणी. ^j Or जलौकसी. Also जलौकसः, masc. and जलौकसं, neut. Pl. with the sense of the sing. ^f जलौकसः. Also sing. जलौकाः.

23. ^m कुक्कुटः (स्त्रियां) ^f शुक्तिः	A pearl oyster.
^{m n} शंखः (स्यात्) ^{m n} कंशु (रस्त्रियाम्)	A conch.
^{m a} क्षुद्रशंखाः ^{m b} शंखनखाः	A small shell.
^{m f c} शंखका ^{l f} जलशुक्तयः	A bivalve shell.
24. ^{2 m} भेके ^m मण्डूक ^{m d} वर्षाभू ^{m e} शालूर ^m सुव ^{3 m} दर्दुराः	A frog.
^f शिली ^f गण्डूपदी	A small worm. f
^f भेकी ^f वर्षाभी	A female frog. g
^f कमठी ^{f i} दुलिः	A female turtle. h
25. ^k (मङ्गुरस्य ^{f l} प्रिया) ^{f l} शृङ्गी	Sort of sheat-fish. j
^{f m} दुर्नामा ^{f n} दीर्घकोषिका	A cockle.
^m जलाशयः ^{m p} जलाधाराः	A lake or pond. o
^{m q} (तत्रागाधजले) ^{m q} क्रदः	A deep lake.

1—क्ति.

2 भेक.

3—र.

• Sing. क्षुद्रशंखः. ^b Sing. शंखनखः. Also शंखनकः. ^c Masc. शंखकः. Also शंखकः, शंखः and शंखकः. Or शंखकः. ^d Also वृष्टिभूः. ^e Or सासुरः. ^f Some say, a female worm. ^g Or any small frog. ^h Or any small tortoise or turtle. ⁱ Or दुली. Also दुलिः. And दुलिः. ^j Silurus Pungentissimus, B. Mss. ^k Or, according to some commentators, two synonyma, मङ्गुरसी, f. अप्रिया, f. ^l Also शृङ्गीः. ^m Also दुर्नामन् and—नी. ⁿ Or दीर्घकोषिका. ^o Or a reservoir; or any piece of water. ^p Sing. जलाशयः, and जलाधारः. ^q Likewise क्रदः.

A trough
near a
well. a

26. आहाव (सु) निपानं (स्यादुपकूप जलाशये)

1 m 2 m m m n

A well.

The wood-
en frame
for the
rope. b

The cover
or facing
of a well
A square.
or a large
pond.

A natural
pond. d

One deep
enough for
the lotus.

Any pond
or pool. g

A basin. h

A large
and oblong
pond.

A moat,
or ditch.

A dike.

A basin
round the
foot of a
tree.

A river.

(पुंस्त्रेवा) न्वु प्रही कूप चदपानं (तु पुंसि वा)

27. नेमिस्त्रिका (ऽस्य)

बीनाहो (मुखबंधनमस्य यत्)

पुष्करिण्यां (तु) खातं (स्याद्)

अखातं देवखातकम्

28. पद्माकरस्तडागो (ऽस्त्री)

कासारः सरसी सरः

वेशंतः पल्लवं (चा) ऽल्पसरो

वापी (तु) दीर्घिका

29. खेयं (तु) परिखा

आधार (स्वभसां यत्र धारणम्)

(स्याद्) आलवालमावालमावापो

(ऽथ) नदी सरित्

1 अं— 2—हि. 3—शी. 4 त— 5—स्. 6—स्. 7 आ—. 8—आ.

a Filled from the well, and intended for watering cattle. b A triangular frame. Some interpret it the wooden frame at the bottom of the well, on which the masonry rests. Others the cover of the well. Or the frame at its mouth. c Some add बिनाहः. d Or else one in front of a temple. e Also अखोत. f Also तडाकः. And तडाकः. g These terms are synonymous with the preceding according to some interpretations : or they are restricted to such a factitious pond, according to others. h Or small pond ; or one, which, in the hot season, is either shallow or quite dry. i Or वापिः. j Also अखवालं.

30. तरंगिणी शैवलिनी तटिनी क्रदिनी धुनी	
स्रोतस्विनी द्वीपवती स्ववती निम्नगापगा	
31. गंगा विष्णुपदी जङ्गुतनया सुरनिम्नगा	The Ganges.
भागीरथी त्रिपथगा त्रिखोता भीष्मसू (रपि)	
32. कालिंदी सूर्यतनया यमुना शमनस्वसा	The Yamuna. d
रेवा (तु) नर्मदा सोमोद्भवा मेकलकन्यका	The Narmadā. f
33. करतोया सदानीरा	The Karatōyā. h
बाहुदा सैतवाहिनी	The Bāhuddā.
सितद्रु (स्तु.) शतद्रुः (स्याद्)	The Satadru. i
विषाशा (तु) विषाट् (स्त्रियाम्)	The Vipāśā. k
34. शोणो हिरण्यबाहुः (स्यात्)	The Śōṇa. l
कुल्या (ल्पा कृत्रिमा सरित्)	A canal. n
शरावती वेतवती चन्द्रभागा सरस्वती	Various rivers. o

1 ऋ—, or ऋ—.

2—तस्.

3—ह.

4—य.

a Also छादिनी. b Likewise धुनिः and धूनी. c Likewise स्रोतस्वती and स्रोतोवहा. d Vulgarly Jamuna or Juwun. It joins the Ganges near Prayāg. e Also यमो. f Vulgarly Narmadā. g Likewise मेकलकन्यका. h A river in the north of Bengal. i Vulgarly S'atlay; in the Punjāb. j Also शतद्रिः. k Another river of the Punjāb. l This joins the Ganges above Patna. m Or हिरण्यबाहुः. n A channel for irrigation : or a rivulet in general. o Severally named in the text. Besides others, as the Kausikī, Gandakī, Gódāvarī, Charmānvalī, Tāpi or Tapati, Sarayu, Gautamī, &c. r Or चन्द्रभागी. Also चन्द्रभागा, or—गी.

^f
35. कावेरी (सरितोऽन्याश्च)

The mouth
of a river. a

In issue
from a
pond. b
fretting
on certain
Rivers. d

^m ^m
संभेदः सिंधुसंगमः

^{m f c}
(द्वयोः) प्रणाली (पयसः पदव्यां)

(त्रिषु दत्तरी

^{m f n} ^{m f n}
36. देविकायां सरयां च भवे) दाविक सारवौ

A white wa-
ter-lily. e

ⁿ ^{n f}
सौगंधिकं (तु) कलहारं

A red one. g

ⁿ ⁿ
हस्तकं रक्तसंध्यकम्

Any wa-
ter-lily.

ⁿ ^{n h}
37. (स्याद्) उत्पलं कुवलयं

A blue one. i

^{l n}
(अथ) नीलांबुजम् (च)

^{n j}
इन्दीवरं (च नीले ऽस्मिन्)

The escu-
lent white
sort. k

^{n l} ⁿ
(सिते) कुमुद बैरवे

The root of
a water-
lily. m

^{n n}
38. शालूक (मेषां कंदः स्याद्)

Pistia stra-
tjotes.

^{f o} ^f
वारिपर्णी (तु) कुम्भिका

1—न.

^a The confluence of two rivers ; or the junction of a river with the sea. ^b Or a drain of an edifice. ^c Masc. प्रणालः. ^d To the *Déviká* (or *Déwá*), and *Sarayu* (or *Sarju*), respectively. In these two instances, the adjective is irregular. ^e *Nymphæa Lotus*. ^f These, and the two following words, are names of four different plants, according to some interpreters. ^g *Nymphæa rubra*. ^h Also कुवलयं and कुवलय. And कुवलय. ⁱ *Nymphæa cœrulea* and *stellata* ; ^j Or इन्दीवरं. ^k *Nymphæa esculenta*. ^l Also कुमुद, (—इ). ^m The esculent root of any of the preceding sorts. ⁿ Likewise शालूकं. ^o Or वारिपर्णी. Also पर्णी.

^f ⁿ ^{m b}
 वलनीली (तु) शेवालं शेवलो

Vallisneria.
^a

^{f c}
 (ऽथ) कुमुदती

^{1 f}
 39. कुमुदिन्यां

A place a-
 bounding in
 water-lilies.

^{2 f} ^f ^f ^e
 नलिन्यां (तु) विसिनी पद्मिनी (सुखाः)

^d
 An assem-
 blage of lo-
 tus flowers.

^{m n} ⁿ ^{3 n} ⁿ
 (वा पुंसि) पद्मं नलिनमरविन्दं महोत्पलम्

A lotus. f

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
 40. सहस्रपत्रं कमलं शतपत्रं कुशेशयम्

ⁿ ⁿ ⁿ ^{ng}
 पङ्केजं तामरसं सारसं सरसीरुहम्

^{n h} ⁿ ⁿ ^{4 ni}
 41. विषप्रसून राजीव पुष्कराभोरुहाणि (च)

ⁿ ⁿ
 पुष्करीकं सिताभोजं

A white
 lotus.

ⁿ
 (अथ) रक्तसरोरुहे

A red lotus.

ⁿ ⁿ
 42. रक्तोत्पलं कोकनदं

^{f j} ⁿ
 नालानालं

The stalk of
 a water-lily
 The film or
 fibres atten-
 dant on it.

(अथास्त्रियाम्)

1—नी.

2—नी.

3 च—.

4 च—ह.

^a Comprehending several sorts found in stagnant waters. ^b Like-
 wise शेवालं. Also शेवालं and शेवालः. But different copies further
 disagree in the genders assigned to these various readings. Also m. n.
 शेवालः, and शेवालः. ^c Likewise कुमुदती. ^d Or, as some interpret
 it the flexible stalk of a water-lily ; or, according to others a plant,
 viz. Menyanthes Indica or Cristata. ^e Besides other synonyma, as
 वलनीली, कमलिनी, पुटकिनी, &c. ^f Nelumbium speciosum or Nym-
 phæa Nelumbo. ^g Also सरसिरुहं. ^h Likewise विषप्रसूनं, and विष-
 प्रसूनं. ⁱ Also पद्मोदत्, (रुहं). ^j Also नाली. Likewise masc. नालः.

^{m n a} ^{n b}
 नृणालं विसं

An assem-
 blage of
 water-lilies.

^{m n c}
 (चलादि कदंबे) षण्ड (मुखियाम्)

The root of
 a water-lily.

^m ^{m n d}
 43. करहाटः शिफाकंदं

A filament.

^m ^{m n c}
 किंजल्कः केशरो (ऽस्त्रियाम्)

A new leaf
 of a water-
 lily.

^{f f} ⁿ
 संवर्त्तिका नवदलं

The seed of
 the lotus. g

^{m h} ^m
 बीजकोशो वराटकः

44. (उक्तं स्वयंम दिक्कालधीशब्दादिसनार्थकम्
 पातालभोगि नरकं वारि चैषां च संगतम्)

^a And नृणाली, a small fibre. ^b Also विशं or विषं. ^c Or शंडं.
^d Likewise शिफा. ^f कंदः, m. n. ^e Also केशरः. ^f Or संवर्त्तिः. Also
 संवर्त्ती. ^g Or the honey-combed pericarp containing it. ^h Or
 बीजकोषः.

BOOK II.

CHAPTER I.

1. वर्णाः पृथ्वी पुर क्षामभद्रनौषधि जगादिभिः

वृत्रह्य क्षत्र विट् शूद्रैः सांगोपांगैरिहोदिताः

f a f b 1 f f f f f

2. भूर्भूमिर् चलाऽनन्ता रसा विष्णुम्वरा स्थिरा Earth.

f f f f c f f f

धरा धरित्री धरणिः क्षोणी ज्या काश्यपी क्षितिः

f d f 2 f 3 f f

3. सर्वसृष्टा वसुमती वसुधोर्वी वसुन्धरा

f f f c f f f f g 4 f f h

गोत्रा कुः पृथिवी पृथ्वी क्षामाऽवनिर्मेदिनी मही

5 f i f

4. अत्युत्तिका Soil.

f f

(प्रशस्ता तु) अत्या अत्स्या (च अत्तिका) An excellent soil.

f
सर्वरा (सर्वशस्राढ्या)

Fertile with every crop.

m f
(स्वादु) जलः क्षारअत्तिका

Salt ground.

1 अ—.

2—घा.

3 अ—.

4 जे—.

5—हु.

^a Also indec. भूः (रु). ^b Also भूमी. ^c Likewise धरणी and क्षोधिः. Also क्षाधिः, and क्षोणी. ^d Likewise सृष्टा. ^e Also पृथिवी. ^f Likewise क्षा. ^g Also क्षमी. ^h Likewise महीः. ⁱ Also मृदा, and मृत्तिः.

- Aspot with such soil. 5. ^{1 m f n a 2 m f n} जषवानूपरौ (द्वावाप्यन्यलिङ्गौ)
^{n f b} स्थलं स्थली
 A place, or firm spot
^{m 3 m} (समानौ) मरु धन्वानौ
 A region devoid of water.
^{m f n c m f n} (हे) खिलाऽप्रहते (समे)
 Untilled or waste.
 6. (त्रिष्व)
^{f m n d n n} (ऽथो) जगती लोको विष्टपं भुवनं जगत्
 A world.
^{n e} (लोको ऽयं) भारतं (वर्षं)
 INDIA.
 The eastern region. f (शरावत्यास्तु यो ऽवधेः
 7. देशः प्राग्दक्षिणः) प्राच्य
^m उदीच्यः (पश्चिमोत्तरः)
 The north-ern region.
^{m g m} प्रत्यन्तोऽन्तेच्छदेशः (स्यान्)
 A country of barbariana.
^{m m} मध्यदेश (स्तु) मध्यमः
 The middle region. h
 The region of sanctity. i 8. ^{m f} आर्यावर्तः पुष्यभूमि (मृधं विंध्यहिमागयोः)

1—वत्.

2 ज—.

3 धन्वन्.

* Some, varying this reading, write जषरः, and जषरः. ^b Like-wise स्थला. ^c Masc. खिलं; fem. खिला; and खिलं. ^d Also पिष्टपं, or masc. पिष्टपः. ^e Or भरतवर्षं. ^f East, or south of the river Sarāvatī, which flows from N. E. to S. W. ^g North or west of the river Sarāvatī. ^h Between the two ranges of mountains; from the confluence of the Ganges and Jamuna, to the disappearance of the Sarāvatī. ⁱ From the eastern to the western sea, and bounded by the two ranges of mountains.

1 m f m
नीरुज्जनपदेः

An inhabit-
ed country.

m m 2 m
देश विषयौ (द्व.) पवर्त्तनम्

Any coun-
try. a

b
9. (त्रिष्यागोष्ठान्)

3 m f n 4 m f n

(नडप्राये) नडाब्जडुल (इत्यपि)

One abound-
ing in reeds ;

5 m f n

कुमुदान् (कुमुदप्राये)

—in water-
lilies.

6 m f n

वेतसान् (वज्रवेतसे)

—in ratans ;

m f n

10. शाद्वलः (शाद्वरिते)

—in green
grass.

m f n

(सजंवाले तु) पंकिलः

Clayey and
muddy.

m f n 7 m f n

जलप्रायमनूपं (स्यात्)

Watery, or
wet.

m d

(पुंसि) कच्छ (सायाविधः)

Contiguous
to water. c

f

m f n

m f n

8 m f n e

11. (स्त्री) शर्करा शर्करिलः शर्करः शर्करावलि

Full of
stony or
similar
nodules.

(देश एवादिमाव्)

9 m f n f

(एवमुक्तेयाः) सिकतावति

Sandy.

1—तु.

2 उ—

3—नदुत्.

4 न—.

5—दुत्.

6—सुत्.

7 न—.

8—तु.

9—तु.

^a Whether inhabited or uninhabited. But some interpretations make these terms synonymous with the preceding. ^b The following are used as adjectives, and vary with the three genders. ^c Some interpretations make this synonymous with the preceding. ^d Also neut. and, according to some, fem. ^e The two first terms are exclusively applied to a spot abounding in stony nodules, or potsherds, &c. The other two are applicable to anything gritty. ^f The words are here exactly similar to the preceding : thus सिकता, सिकतिलः, sandy, as a country ; सैकतः, सिकतवान् (—वत), sabulous.

Watered
(viz. its rice)
from a river.

12. (देशे! नद्यंशु दृष्टंशु संपन्नग्रीहिपाशितः
m f n

स्थान्) नदीमातृके!

m f n

Or by rain.

देवमातृक (च यथाक्रमम्)

1 m f n

Ruled by a
just king.

13. (सुराक्षि देशे) राजग्वान्

2 m f n

Governed
by a mo-
narch.

(स्यात्तते! ऽन्यत्र) राजवान्

n n

A fold for
kine.

गोष्ठं गोस्थानकं

n

The site of a
former one.

(तत्तु) गोष्ठीनं (भूतपूर्वकम्)

f

m

Contiguous
ground. a

14. पर्वन्तभूः परिसरः

3 m 4 f b

सेतुराखी (खियां पुमान्)

m

m

m n d

A hillock. c

वामलूर (च) माकु (च) बल्लीकं (पुन्यपुंसकम्)

n

5 n

m 6 m

m e

f f

f

A road,
path or
way.

15. अयनं वर्म मार्गाध्व पंथानः पदनी इति:

f g

f h

f

f i

f j

सरणिः पद्धतिः पद्या वर्त्तन्येकपदी (ति च)

m

m

m

A good
road.

16. अतिपंथाः सुपंथा (च) सत्पथ (चार्चिते ऽध्वनि)

m

m

m

7 m

m k

A bad
road.

व्यध्वे! दुरध्वे! विपथः कदध्वा कापथः (समाः)

1—नत्.

2—नत्.

3 सेतः.

4 आशिः.

5—नत्.

6 अध्वन्.

7—नत्.

^a Near the banks of a river, or the skirts of a mountain, &c.

^b Also आखी. ^c Thrown up by termes, or by moles, &c. ^d Also

बल्लीकं. ^e पथिन्, पथन, or पथ. ^f Likewise पदविः. ^g Also सरणिः.

सरणी, and सरणी. ^h Likewise पद्धती. ⁱ वर्त्तनी. or वर्त्तनिः. Also

वर्त्तनिः, or वर्त्तनी. ^j Also एकपाद्. ^k Likewise कुपथ.

17. अपंथा (स्व) पथं (तुल्ये)

The want
of a road.

मङ्गाटक चतुष्पथे

Meeting of
four roads.

प्रातरं (दूस्शून्योऽध्या)

A long and
lonesome
way.

कांतारो (वर्त्म दुर्गमम्)

A difficult
road. a

18. गच्छतिः (स्त्री) क्रोशयुगं

A league. b

नक्षः (क्विकुचतुःशतम्)

A furlong. c

बंटापथः संसरणं

A highway.

(तत्पुरस्यो) पनिष्करम्

A street.

CHAPTER II.

1. पूः (स्त्री) पुरी नगर्ख्यो (वा) पत्तनं पुटभेदनम्

A town
or city.

स्थानीयं निगमो

1—विगु.

2 च—.

3 उ—.

4 पुर.

* Or a dangerous one : but some interpretations make this synonymous with the preceding term. ^b Measured by two thousand fathoms. ^c Measured by four hundred cubits. ^d Also पुरिः. ^e Fem. नगरी. Neut. नगरं. Also पुरं. ^f Likewise पट्टवं, or पट्टनी. ^g Also पटभेदनं.

A suburb.

(ऽन्यत्तु यन्मूलं नगरात्पुरम्

2. तच्) ^{1 n} च्छासानगरंThe abode
of harlots.^{m a} वेश्यो ^m वेश्याजनसमाश्रयः

A market.

^m आपण ^{2 f} (स्तु) निषद्यायां

A shop. b

^{m f c} विपणिः ^f पण्यवीथिकाA high
street.^f 3. रथ्या ^f प्रतोली ^f विशिखाA rampart.
d^{m m n} (स्याच्) चयो वप्र (मस्त्रियाम्)An edifice.
e^{m m m f} प्राकारो वरणः शाखःA bound
hedge. g^{n h} प्राचीरं (प्रांततोऽवतिः)

A wall.

^f 4. भित्तिः ^{n i} (स्त्री) कुडग्रम्One built
with rub-
bish. j^{n k} एडुक्कं (यदन्तर्गताकीकसम्)

A house.

^{n m n 3 n 4 n 5 n n} गृह गेहोदवसितं वेष्ट सप्त निकेतनम्

1 या—.

2—द्या.

3 च—.

4—नृ.

5—नृ.

^a Likewise वेशः. ^b Here interpretations differ greatly : some make these terms synonymous with the preceding ; others explain them, the street of a market ; a stall ; a platform on which commodities are exposed for sale ; a place of vend without a market, &c. ^c Also विपणी. ^d Interpretations differ greatly. Some explain the terms, a mound of earth raised from the ditch of a fortified town and serving as a foundation for edifices ; Others say the foundation of an edifice generally ; others again, any mound of earth raised from a ditch. Some likewise the gate of a fortified city. ^e Particularly a surrounding wall of masonry on a rampart or mound of earth. ^f Or शाखः. ^g Also a mud-wall or other enclosure. ^h Likewise प्राचीरं. ⁱ Likewise कुडग्रम्. ^j Or else a tomb. ^k Also एडुक्कं. Or एडोक्कं.

5. निशांत वसत्र सद्वर्न भवनागार मंदिरम्
 m pl m m l m
 मट्टाः (पुंसि च भूमेऽव) निकाय्य निलयालयाः
 m m f d f e f
6. वासः कुटो (द्वयोः) शाला सभा
 n f
 संजवर्न (त्रिदम्) A cluster of four houses.
 n g
 चतुःशाखं
 2 f m n
 (मुनीनांतु) पर्णशालोटो (ऽस्त्रियाम्) A hut made of leaves.
 3 n
 7 चैत्यमायतनं (तुल्ये) An altar. h
 f f
 वाचिशाला (तु) मंदुरा A stable.
 n f i
 आवेशनं विल्लशाला A working house.
 f f
 प्रपा पानीवशास्त्रिका A place of refreshment. j
 m
 8. मठ (ग्यातादिनिषये) A college. k
 f l n
 गच्छा (तु) महिराम्दम् A tavern.

1 वा—.

2 च—.

3 वा—.

^a Likewise पद्म. ^b Also सादन. ^c अगारं or आगारं. ^d Masc. or fem. कुटिः. Fem. कुटी. Also neut. कुटीरं, and masc. कुटः. ^e Likewise शाला. ^f Likewise संजवन. ^g Also fem. चतुःशाखी. ^h Or shed for sacrifices. Some interpret it, a sacred tree. Others explain it ; a monument of wood or other materials placed in honour of a deceased person. ⁱ Also विल्लशाला. And neut. विल्लशालं, or विल्लशालं. ^j Where water is distributed, ^k A school of students ; or a convent of ascetics, &c. Likewise गुच्छा.

Middle of
a house.

गर्भागारं वासमृहं

A woman's
apartment.

परिटं स्त्रुतिकामृहम्

A window
or air hole.

9. वातायनं गवाक्षः (स्थान्)

A tempora-
ry hall.

मंडपो (ऽस्त्री) जनाश्रयः

The abode
of the weal-
thy. d

हर्ष्या (दि धनिनां वासः)

A temple
or palace.

प्रासादो (देवभूम्याम्)

A royal re-
sidence. f

10. सौधो (ऽस्त्री) राजसदनं

A king's
house.

उपकार्योपकारिका

Temples of
divers holy
forms.

स्वस्तिकः सर्वतोभद्रो मंदावन्ता (द्वयो ऽपि च)

11. विच्छंदकः (प्रभेदादि भवन्तीश्वरसङ्घनाम्)

The queen's
apartments.

(स्थगारं भूम्याम्) अंतःपुरं (स्थाद्) अवरोधनम्

An airy
room, a top
of the
house. j

12. शुद्धांत (स्था) अवरोध (च)

(स्थाद्) अट्टः शीम (मुख्याम्)

1 छ—.

2—त.

* Appropriated to a woman in labour. These and the preceding are synonymous terms, according to some commentaries. ^b Also स्त्रुतिकामृहं. ^c Likewise, fem. मंडपा. ^d Any grand edifice of masonry. ^e हर्ष्या, besides other synonymous terms; as अट्टः. &c. ^f Synonymous with the preceding; according to some interpretations. ^g उपकार्या. Also उपकारी. ^h Besides other terms; as अट्टः, &c. ⁱ Also विच्छंदकः. ^j Here, and in the two following articles, interpretations differ greatly. The explanations, most generally received are inserted. Other interpretations are; the back of an edifice, a fortified place in front of the building; an apartment on the top of the hall; a building of a particular form. ^k Likewise शीमं.

^m प्रघाण ^{m a m b} प्रघणा ^f लिंदा ^{1 f} (वह्निद्वारप्रकोष्ठके)	A terrace before the house door.
13. गृहावग्रहणी देहल्य	The threshold.
^{n c} ऽङ्गनं ^{2 n} चत्वरः ⁿ ऽजिरे	A court or yard.
(अधस्तादारुणि) ^{f d} शिला	The lower timber of a door.
^f नासा (दार्कपरिस्थितम्)	The upper timber.
14. ⁿ प्रच्छन्नमन्तर्द्वारं ^{3 n} (स्यात्)	A private door within the house.
ⁿ पक्षद्वारं ^m (तु) पक्षकः	A back door.
^{m n} वलीक ^{n f} नीध्रे ^m पटलप्रांते	The edge of the thatch.
^{n g} (ऽथ) पटलं ^{4 f h} छदिः	The thatch or roof.
15. ^f गोपानसी ^{f i} (तु) वलभी (छादने वक्रदारुणि)	The wood of a thatch.
^{5 f} कपोतपालिकायां ^{m n} (तु) विटंकं (पुच्छपुंसकम्)	A dovecot, or aviary.
16. ^{6 f} (स्त्री) द्वाद्द्वारं ⁿ प्रतीहारः ^m	A door, or gate.
^{f k} (स्याद्) वितर्हि ^{f l} (स्तु) वेदिका	A covered terrace in the yard. j

1—ली.

2—र.

3 अ—.

4—स्.

5—का.

6—हार.

^a Also, as some write these words, प्रघानः and प्रघनः. ^b अलिंद, or अलिंदः. ^c Likewise अंगणं. ^d Or शिली. ^e Some make this and the preceding article synonymous. ^f Likewise, according to another reading, नीध्रं. ^g Also पटं, and चालं. ^h Not neuter as erroneously stated by the commentators. ⁱ Also वहभिः or वहसीः. ^j Here, and in the following article, as in many other places, interpretations differ greatly. A quadrangular resting place made of wood. A place for sitting in a court yard; or one for standing under. A quadrangular spot in the court of a temple or great edifice. A terrace furnished with pillars. A floor on four posts in the middle of a quadrangular house. ^k Likewise वितदी. ^l Also वेदि, and वेदी.

Decoration
of the gate-
post. a

^{m n} तोरणो (ऽस्त्री) बहिर्द्वारं ⁿ

A city gate.

ⁿ पुरद्वारं (तु) गोपुरम् ⁿ

A raised
place over
the gate.

17. (कूटं पूर्धारि यद्) धृस्तिनख (तस्मिन्) ^{1 m}

(अथ त्रिषु)

A door.

^{m f n b m f n c} कपाटमुररं (तुल्ये)

Its bolt or
bar.

^{d f n e} (तद्विष्कम्भे) ऽर्गलं (न ना)

Stairs.

18. आरोहणं (स्यात्) सोपानं ⁿ

A ladder.

^{f f} निःश्रेणि (स्व.) धिरोहिणी ^{2 f g}

A broom.

^{f f} संमार्जनी शोधनी (स्यात्)

Dust, or
sweepings.

^{m h m} संकरो ऽवकार (स्तथा)

19. (क्षिप्ते)

The en-
trance of
a house.

^{n n} मुखं निःसरणं

An open
space in
a town. i

^{m n} संनिवेशो निकर्षणं

1 इ—.

2 अ—.

* This is explained as signifying, the ornamented arch of a gateway. Some interpret, the outer gate. ^b Also कवाटः. Fem. कपाटी and कवाटी. ^c Fem. अररो or अररिः. ^d By a variation in the reading, this is made to exhibit a synonymous term, विष्कम्भः, or, according to some विष्कम्भि (—न्). ^e Fem. अर्गला or अर्गली. ^f Likewise निःश्रेणी. And निश्रेणिः, or निश्रेणी. ^g Also अधिरोहिणी. ^h Likewise संकारः. ⁱ The passage in, or out of a house, town or market. The road of ingress and egress. The entrance through the house-door.

^m (समौ) ^m संवसथ ^m ग्रामौ

A village. a

^f 1 ^m ⁿ
वैश्वभूर्वास्तु (रक्षियाम्)

The site of
a habitation.

^m 20. ग्रामांतु ⁿ उपशत्यं ^b (स्यात्)

Space
near a vil-
lage, &c.

^{2 f} ^{3 f}
सीमसीमे (स्त्रियामुभे)

A boundary
or limit.

^m घोष. ^f आभीरपक्षी ^c (स्यात्)

A station
of herds-
men.

^m ⁿ पक्ष्णः ^m श्वरास्तयः

An abode
of the low-
est men.

1 वास्तु.

2—मनु.

3—मा.

* Place for diversion outside of a town, or within it. ^b These two words are synonymous with the following, according to some.

* Also आभीरपक्षिः.

CHAPTER III.

A mountain.	1.	^{m a} महीध्रे ^{1 m} शिखरि ^{2 m} क्षाभट्ट ^{3 m} हार्थ ^m धर ^m पर्वताः
		^m अद्रि ^m गोत्र ^m गिरि ^{4 m} ग्रावाचल ^{5 m} शैल ^m शिलोच्चवाः
A range, surrounding the earth. b	2.	^m लोकालोकचक्रवाल
A hill with three peaks.		^m 8 m ^{7 m} स्त्रिकूटस्त्रिककुत् (समौ)
The western mountain. d		^m अस्त (स्तु) ^{8 m} चरमक्ष्माभट्ट
The eastern mountain. e		^m उदयः ^m पूर्व ^m पर्वतः
Divers mountains. f	3.	^{9 m} हिमवान्निपवोविंध्यो ^m माल्यवान् ^m पारिपात्रकः
		ⁿ गंधमादन (मन्ये) ^{12 m} च ^{10 m} हेमकूटा ^{11 m} (दयो नगाः)
		^m कूटो ^m (ऽस्त्री) ^{13 m} शिखरं ^{14 m} शृंगं ^{15 m} ^f ^{16 f}
A stone or rock.	4.	^{m n} पाषाण ⁿ प्रस्तर ⁿ ग्रावोपलाशमानः ^m शिलां ^{m g} दृषत् ^m
A peak or summit.		^m प्रपात (स्व.) ^{m g} तटोभगुः
A precipice.		

1—रिन्.	2—त्.	3 अ—.	4—वन्.	5 अ—.	6 च—.
7 त्रि—द.	8—त्.	9—वत्.	10—वत्.	11 पा—.	12—ट.
13—वन्.	14 अ—.	15 अश्वन्.	16 दु.		

^a Likewise महीधर, and महीध्रः. ^b The limit of light and darkness. ^c Also 'चक्रवालः'. ^d Behind which the sun sets. ^e Over which the sun rises. ^f Severally named in the text, viz. the snowy range north of India; the mountain called *Nishad'ha*; the tropical range dividing South from North India, &c. Besides others, as *Malaya*, *Chitrakūta*, *Maināka*, &c. ^g अस्तटः, or, according to another reading, तटः.

5. कटको (ऽस्त्री नितंवेऽद्रेः) ^{m n} The side of a mountain.
- सुः प्रस्थः सानु (रस्त्रियौ) ^{m n m n m n} Table land.
- उत्सः प्रस्त्रवणं ^{n n a} A fountain.
- (वारिप्रवाहे) निर्भरो झरः ^{m m} A cascade.
6. दरी (तु) कंदरो (वा स्त्री) ^{f n f b} An artificial cave.
- (देवघात विले) गुहा ^{n n c f} A natural cave.
- गच्छरं ⁿ
- गंडयैला (स्तु. च्युताः स्थूलोपलागिरेः) ^{1 m} Rocks fallen from a mountain.
7. खनिः (स्त्रियाम्) चाकरः (स्यात्) ^{f d m} A mine.
- पादाः प्रत्यन्तपर्वताः ^{2 m 3 m} Hills near a mountain.
- उपत्यका (ऽद्रेः सन्ना भूमिर्) ^f Land near a mountain.
- (ऊर्ध्वम्) धित्यका ^{4 f} Land on it.
8. घात (मृनः शिलाद्यद्रेर्) ^m A fossil, or mineral.
- गैरिकं (तु विशेषतः) ^m Red chalk.
- निकुंज कुंजौ (वा स्त्रीवे लतादिपिहितोदरे) ^{m m n} A place overgrown with creepers, &c.

1—ल.

2 पाद.

3—त.

4 च—.

* Some make these synonymous with the following. ^b Fem.

कंदरा or कंदरी. ° These are synonyma, according to some, instead of being the explanation of the two other terms here exhibited.

^b Also खनी or खानिः.

CHAPTER IV.

SECTION I.

A forest or grove.	1. ^{f a} ^{1 n} ⁿ ⁿ ⁿ ^{n b} अटव्यरख्यं विपिनं गहनं काननं वनम्
A large forest.	ⁿ ^{2 f} भहारण्यमुरण्यानी
A grove near a house.	^{m c} ^m मृहारामा (स्तु) निष्कटाः
A garden.	^m ^{3 n} 2. आरामः (स्याद्) उपवनं (कृत्रिमं वनमेव तत्)
One planted by a state minister, &c.	^f (अमात्यगणिकागेहोपवने) वृक्षवाटिका
A royal public one.	^{4 m n} ⁿ 3. (पुमान्) क्रीड उद्यानं (राज्ञः साधारणं वनं)
A royal pleasure ground.	^{n d} (स्यादेतदेव) प्रमदवनं (मंतःपुरोचितम्)
A row or range.	^{5 f} ^{6 f} ^{7 f} ^f ^{f e} 4. वीथ्यालिरावलिः पंक्तिः श्रेणी
A continuous line. f	^{f g} ^{f h} लेखा (स्तु.) राजयः

1 अ—, 2 अ—, 3 उ—, 4 आ—, 5—यी.
6 आ—, 7 आ—.

^a Sing. अटविः. Also अटवी. ^b Likewise, fem. वनी. ^c Sing. मृहारामः. ^d Or प्रमदावनं. ^e Also आली and आवली; वीथिः and श्रेणिः. Some add पंक्ती. ^f Some make these synonymous with the preceding. ^g Likewise रेखा. ^h Sing. राजिः. Also राजी.

- ^f वन्या ^{1 m} वनसमूहे (स्याद्) ^{A multitude of groves.}
- ^{m a} अंकुरेऽभिनवोद्भिदि ^{2 m} ^{A germin.}
5. ^m इक्षो ^m महीरुहः ^{3 m} शाखी ^{4 m} विटपी ^{5 m} पादपस्तृहः ^{A tree.}
- ^m अनोकहः ^{m b} कुठः ^{m c} सालः ^{6 m} पलाशी ^m द्रु ^m द्रुमागमाः ^{7 m}
6. ^m वानस्पत्यः (फलैः पुष्पात्) ^{One fructifying from blossoms. d}
- ^{f g} ओषध्यः (फलपाकांताः) ^{One without apparent blossoms. e}
- ^{8 m f n} (स्याद्) वंध्यः ^{m f n h} फलेग्रहिः ^{Fruitful.}
- ^{m f n} 7. ^{m f n} बंध्योऽफलोऽवकेशी (च) ^{9 m f n} ^{Barren.}
- ^{10 m f n} फलयान् ^{m f n} फलिनः ^{11 m f n} फली ^{Bearing fruit.}
- ^{m f n} 12 ^{m f n} प्रफुल्लोत्फुल्ल ^{m f n i} संफुल्ल ^{m f n} व्याकोष ^{m f n} विकच ^{m f n} स्फुठाः ^{Blown, as a flower.}
8. ^{m f n} फुल्ल (चै.ते) ^{m f n} विकसिते (स्युर्) ^{The trunk of a lopped tree.}
- ^{m n} स्याणु (वा ना) ^m भ्रुवः ^{13 m} शंकुर् ^{A small tree. k}
- ^j (अवंध्यादयस्त्रिषु) ^m क्षुपः

1—इ. 2—इ. 3—नू. 4—नू. 5 त— 6—नू.
7 अगम. 8 च— 9—नू. 10—वत्. 11—नू. 12 च— 13 शंकुः.

^a Likewise अंकुरः. ^b Likewise कुठः. ^c Also सालः. ^d As the Mango, Eugenia, &c. ^e As the Bread-fruit, &c. ^f Dying after ripening its fruit. ^g Sing. ओषधि. Also ओषधी. ^h Likewise फलेग्रहिः.

ⁱ Likewise व्याकोषः. ^j The preceding admit the three genders, as adjectives. ^k With short branches and roots.

A shrub.	9. (अप्रकांडे) स्तंभ गुल्मी
A creeper.	वल्ली (तु) व्रततिर्लता
A spreading one. c	(लता प्रतानिनी) वीरजुल्लिङ्गुलूप (इत्यपि)
Height of a tree, hill, &c.	10. (नगाद्यारोह) उच्छ्राय उ.त्सेध (सो) ऊय (स स)
The trunk.	(अस्त्री) प्रकांडः स्तंभः (स्यान्मूलाच्छाखावधेश्वरोः)
A branch.	11. (समे) शाखा लते
A large branch.	स्तंभशाखा शाले
A fibrous root.	शिफा जटे
From a rad- icant branch. d	(शाखा शिफा) ऽवरोहः (स्यान्)
Scandent fibres.	(मूलाच्चाग्रं गता) लता
The top of a tree.	12. शिरोऽग्रं शिखरं (वा ना)
Its root.	मूलं वध्ने! (ऽधिनामकः)
The pith.	सारो मज्जा (समौ)
The bark.	त्वक् (सो) वल्कं वल्कल (मुखिया)
Wood.	13. काष्ठं दाव्

1—स्तं. 2ल— 3—ध्. 4यु—नी. 5उ— 6उ— 7लता. 8—स्. 9—नू. 10—त्वक्.

* Also वल्लीः. ^b Likewise व्रतती and प्रततिः. ^c Some make the explanation to be one of the synonyma ; and others, moreover, make these and the preceding bear the same sense. ^d For example, that of the India fig-tree. ^e Some make this a second interpretation of अवरोहः and expound it otherwise ; viz. a plant climbing from the root to the top of a tree. ^f Any term signifying a foot.

ⁿ ^{1 n} ⁿ ^{2 m} ^{3 f} ^a
 ईंधनं (त्वे) ष ईधमेधः समित् (स्त्रियाम्) Fuel

^m ^{m n}
 निष्कुहः कोटरं (वा ना) The hollow of a tree.

^{f b} ^f
 वक्षरिर्मुञ्जरिः (स्त्रियौ) A compound pedicel.

^{n c} ⁿ ^{n d} ⁿ ⁿ ^m
 14. पत्रं पलाशं छदनं दलं पर्णं छदः (पुमान्) A leaf.

^{m n} ^{m n}
 पद्मवो (ऽस्त्री) किसलयं A sprout or shoot. e

^m ^{m n}
 विस्तारो विटपो (ऽस्त्रियाम्) The branch and its shoot. f

ⁿ ^{n g}
 15. (वृक्षादीनां) फलं शस्थं Fruit.

ⁿ ⁿ
 हतं प्रसवबंधनम् The foot stalk. h

^{m f n}
 (चामे फले) शलाटुः (स्याच्) Moist. (fruit.)

^{m f n}
 (कुष्के) वान (मुभे त्रिषु) Dry.

^m ⁿ
 16. चारको जालकं (स्त्रीवे) A bud or a germ.

^{f i} ^{m j}
 कलिका कोरकः (पुमान्) An un-blown flower.

^{m k} ^m
 (स्याद्) गुच्छक (सु) खवकः A cluster of blossoms.

^{m n l} ^{m n}
 कुञ्जलो सुकुलो (ऽस्त्रियाम्) An opening bud.

1 एधस्.

2 एध.

3—ध

* Some restrict the two last, others the three last, to signify sacred fuel. ^b Likewise वक्षरी and मञ्जरी. ^c Also पत्रं. ^d Likewise छदनं. ^e The extremity of a branch bearing new leaves, &c. ^f Some make this and the preceding synonymous. ^g Likewise वक्षं. ^h Of a leaf or fruit: the petiole or peduncle. ⁱ Likewise कलिः and कली. ^j And neuter. ^k Also गुच्छकः. Likewise गुच्छः or गुच्छः. ^l And कुञ्जलः.

- A flower. 17. (स्त्रियः) सुमनसः पुष्पं प्रसूनं कुसुमं (समम्)
 Its nectar or honey. मकरंदः पुष्परसः
 Its dust or farina. परागः सुमनोरजः
18. (द्विहीनं प्रसवे सर्वं हरीतक्यादयः स्त्रियाम्)
 Fruits of certain plants. आश्वत्थ वैणव पाक्ष नैयग्रोधैः कुदं (फले)
19. बाहंतं (च)
 Fruit of the Eugenia. (फले जंबा) जंबूः (स्त्री) जंबु जांबवम्
 (पुष्पे जातीप्रभृतयः खलिंगा ब्रीहयः फले)
20. विदार्याद्यास्तु मूलेऽपि)
 Blossom of the Bignonia. (पुष्पे क्लीवेऽपि) पाटला

1—नस्.

2—जस्.

3 रे—.

* Plural with the sense of the singular, though some make it admit the singular number, and even the neuter gender. Ex. सुमनाः and सुमनः. ^b Likewise सूतं. ^c According to another reading पुष्पं a flower. ^d Names of plants generally become neuter, to signify the produce of the plant; viz. its blossom and fruit: some add the root, and even the leaf. ^e Except *Haritaki* and certain others, which are feminine denoting the fruit, &c. As *Drākshā*, *Kōshātaki*, &c. ^f In these instances, derivatives are employed to signify the fruit: and, in some other instances likewise; as वैष्णु*, &c. ^g Here the neuter, the derivative, and the irregular feminine, are all three employed. ^h *Jāmb* and certain others (as *Yut'hikā*, *Mallikā*, &c.) irregularly retain the original genders, to signify the flower of the plant; so do the names of corn and pulse, to signify the seed. And so do *Vidāri*, and others (as *Gambhāri* &c.) to denote the root, or the blossom: some add the fruit. ⁱ Here the neuter, and the original feminine gender, are both admissible; and even the masculine.

SECTION II.

1. बोधिद्रुमसुखदलः पिप्पलः कुञ्जराशमः Holy fig-tree e
 अपहृत्ये
- (ऽय) कपित्थे (स्युर्) दधित्य ग्राहि मन्मथाः Elephant, or wood apple. c
 2. (तस्मिन्) दधिफलः पुष्पफलदंतशठा (वपि)
 उदुंबरे अंतुफलो यन्नाङ्गो हेमदुग्धकः Glomerous fig-tree. e
 3. कोविदारो चमरिकः कुहालो युगपत्तकः Mountain ebony. g
 सप्तपर्णो विशालत्वक् शारदी विषमच्छदः Echites. h
 4. आरगूधे राजहृत्त सम्पाक चतुरङ्गुलाः Cassia fistula.
 आरेवत व्याधिघात क्षतमाल सुवर्णकाः
 5. (स्युर्) जम्बीरे दंतशठ जंभ जंभीर जंभलाः A lemon or citron.
 वरुणो वरणः सेतुसिक्तशाकः कुमारकः Tapia. l

1—ब. 2—न. 3—य. 4—ठ. 5—च. 6 ति—

* Ficus religiosa. ^b Also बोधि. ^c Feronia Elephantium or Crataeva Valanga. ^d Also कपित्थः. ^e Ficus glomerata, R. ^f Some write उदुंबरः. ^g Bauhinia variegata, and other species. ^h Echites scholaris. ⁱ Likewise masc. शारदः. ^j Also आरगूधः and आरगूधः. ^k Likewise वपिक and वपिका. ^l Crataeva Tapia or Capparis trifoliata.

Punag. a

Coral tree.

Tinis. d

Spondias. f

Bassia. L

Another
sort. j

Pilu. k

Walnut. l

6. पुष्पागे पुष्पसंगः केसरो देववल्गुभः

पारिभद्रे निंबतर्म्न्दारः पारिजातकः

7. तिनिशे स्यन्दनो नेमी रथदूरतिसुक्कः

वज्रसुखितकः (चा)

8. आम्नातके

वानप्रस्थ मधुष्ठीली

9. पीली गुडफलः चंसी

अचोड कंदराली (हा)

ऽथ द्वौ) पीतन कपीतनौ

मधूके (तु) गुडपुष्प मधुदुग्धौः

महीवा

(जलजे.ऽत्र) मधूलकः

(तस्मिंस्तु गिरिसंभवे)

1 तु—.

2 अ—.

3 वि—तु.

4—तु.

5—तु.

^a Probably *Rottlera tinctoria*, R. Mss. ^b Also केशरः. ^c *Erythrina fulgens*. But some apply the Sanskrit names to the *Melia sempervirens*. ^d *Dalbergia Oujeinensis*, R. Mss. ^e नेमि. Also नेमिन् and fem. नेमी, according to some. ^f *Spondias Mangifera*. ^g Also आम्नातकः ^h *Bassia latifolia*. ⁱ Likewise मधुकः and मधुः. ^j Growing in water ; or, according to another reading, on mountainous ground. ^k The name is applied in some provinces to *Careya arborea* (R. Mss.) ; in others, to *Salvadora Persica* (R.) ^l Described as a species of the preceding, growing on mountains: but the corresponding Hindi name belongs to *Juglans regia*, and also to *Croton Moluccanum*, or *Aleurites Triloba*. ^m Likewise आचोडः and आचोटः. Also कपराहः.

^m वंकोठे (तु) ^{m b} निकोचकः ^a Alangium.

10. ^m पलाशे ^m किंशुकः ^m पर्यो ^m वातपोथे ^a Butea frondosa.

^{1 m} (ऽथ) वेतसे ^a Bayas. or Bént. c

^{2 m} रथाऽभ्रपुष्प ^{m d} विदुल ^m शीत ^m वानीर ^m वञ्जुलाः ^m

11. ^m (हौ) परिव्याधविदुलौ ^m नादेयी ^f (चं) ^{3 m} बुवेतसे ^a The same growing in water.

^{m f} शोभाञ्जने ^m शिग्रु ^{m g m h} तीक्ष्णगंधकाक्षीव ^m मोचकाः ^a Morunga. c

12. ^m (रक्तो ऽसौ) मधुशिग्रुः ^a (स्याद्) ^a A red variety of the same.

^{m j} चरितः ^m फेनिलः ^a (समौ) ⁱ Soap berry.

^m विले ^m शाण्डिल्य ^{4 m} शैलूषौ ^m मालूर ^{5 m} श्रीफला ^a (वपि) ^k Marmelos.

13. ^m सञ्जो ^{m m} जटी ^m पर्कटी ^a (स्यान्) ^a Waved leaved fig-tree. l

^m न्यग्रोधो ^{6 m} वक्रपादः ^{7 m} ^a Indian fig-tree. n

1—स.

2 रथ.

3 चं—स.

4—व.

5—ख.

6—पाद.

7 वट.

^a A hexapetalum. ^b Likewise निकोठकः. ^c The Sanskrit name is by some referred to the Ratan : but a different plant appears to be meant. ^d चञ्चपुष्पः. Also रथाभ्रपुष्पः. ^e Hyperanthera Morunga or Guilandina Morunga. ^f Likewise सोभाञ्जनः or सोभाञ्जनः. ^g तीक्ष्णगंधकः and तीक्ष्णगंधः. ^h अक्षीवः or आक्षीवः, and काक्षीवः. ⁱ Sapindus Saponaria and other species: but applied also to Mimosa abstergens, R. ^j Also रिष्टः. ^k Ægle Marmelos or Crataeva Marmelos. ^l Ficus venosa. ^m जटिन्. Also fem. जटी, or जटि (Nom. जटिः). So पर्कटिन्; and fem. पर्कटी, or पर्कटि (—टिः). ⁿ Ficus Indica.

Lod'h. The
pale sort. a

गासवः शवरो सोधसिरीटसिख माज्जनौ

Mango. o

14. चाम्बसूते रसाले

A very fra-
grant sort
of it.

(ऽसौ) सहकारो (ऽतिसौरभः)

Bdellium.

कुंभोलूखलकं (क्षीवे) कौशिके गुग्गुलुः पुरः

Sebesten. f

15. शेलुः शेषातकः शीत उहालो वज्जवारकः लसूड

Piya. h

राजादनं पियाल (च) सन्नकद्रुधनुः पटः

Gambhari. 1

16. गंभारी सर्वतोभद्रा काश्मरी मधुपर्णिका

श्रीपर्णी भद्रपर्णी (च) काश्मर्य (चाप्य)

Jujube. n

(ऽय इयोः)

17. कर्कन्यूर्दरी कोलिः

The fruit.

कोलं कुवख फेनिले

1 ति—.

2 ति—.

3 चूत.

4—ल.

* The lodh is a bark used in dying, of which two sorts are in use. Some restrict the first term to this species, and make the rest common to both. ^b Also सावरः. ^c Mangifera Indica. ^d कुंभं and कुंभोलूखलकं. Also कुंभोलूः and खलकं. Likewise कुंभोलूखलकं. ^e Also गुग्गुलु. ^f Cordia myxa. Also Cordia latifolia, R. Mss. ^g Also शेलुः. ^h Chiron-
jia Sapiida, R. Mss. But the name is in some places applied to Grewia
orientalis and didyma. ⁱ Likewise राजातनं or—नः. ^j And पियालः.
Also सन्नः and कद्रुः. ^k Likewise धनुः (धनु of धनुष) and पटः.
^l Probably Gmelina arborea, R. ^m Also काश्मरी. ⁿ Zizyphus Jujuba,
and other species. ^o Masc. कर्कन्युः and न्युः. Fem. कर्कन्युः. ^p Masc.
वदरः. ^q Also, in the fem. कोली and कोला.

ⁿ ⁿ ^{f a}
सौवीरं वदरं धोण्टा (ऽप्य)

(ऽथ स्यात्) स्वादुकण्टकः ^m Butn'chi. ^b

^{m c} ^m ^m ^{1 m}
18. विकंकतः सुवाट्छो ग्रंथिलो व्याघ्रपादः (पि)

^m ^{m d} ^f ^{f c}
ऐरावतो नागरंगो नादेयी भूमिजंबुका

Orange.

^{m g} ^m ^m ^m
19. तिंदुकः स्तूर्जकः कालस्कंध (च) शितिसारके

Sort of
ebony. f

^m ^m ^m ^m
मुलः विः काकेन्दुः कुलकः काकतिन्दुकः काकपीलुके

Another
sort. h

^{m i} ^m ^{m f j} ^{2 m} ^m
20. गोखीढो भाटलो घण्टापाटलिर्मेक्ष मुष्ककौ

Ghantā-
paṭali.

^m ^m ^{3 m}
तिलकः क्षुरकः श्रीमान्

Tila.

^m ^m
ह्रेः वीः (समौ) पिचुल भावुकौ

Tamarix. k

^f ^f ^f ^m ^m
21. श्रीपर्यिका कुमुदिका कुंभी कैटव्य कट्फलौ

Kayap'hal.

^m ^f ^{4 m} ^m
क्रमुकः पट्टिका (ख्यः स्यात्) पट्टी लाक्षाप्रसादनः

Red Lōd'h.

1—इ.

2 जोक्ष.

3—त.

4—न.

• Some make the three last, others the two last, signify the wild sort : others again explain the last, as denoting both plant and fruit ; and the rest, as indicating the fruit of the common Jujube. ^b Flacourtia Sapida, R. ^c Also वैकंकतः. ^d Likewise नारंगः or नार्थंगः. ^e Some disjoin the two last as names of a different plant. ^f Diospyros melanoxylon, (R), and Glutiosa, (Koen.) ^g Also तिंदुकी. ^h Diospyros tomentosa, R. ⁱ Likewise गोखिङ्गः. ^j Or घंटा and पाटलिः. ^k T. Indica and Dioeca.

Mulberry. ^a 22 नृद (सु) पूषः क्रमुको वृक्षयो वृक्षदाव (च)

दल (च)

Nauclea
orientalis.

नीप प्रियक कदंबा (सु) इलिप्रिये

Marking
nut. e

23. वीरहृद्योऽवृक्षरोऽग्निसुखी भस्मातकी (त्रिषु)

Pa rspi pal. a

गर्भभाण्डे कंदराख कपीतन सुपाखकाः

24. सद्य (च)

Tamarind.

तिंतिडी चिच्चा ऽन्विका

A san. h

(ऽय) पीतसाखके

विजाहार

सर्जका ऽसन वंधूकपुष्प प्रियक जीवकाः

Sak'hwa or
Sal j

25. साले (तु) सजं कार्या (खर्ककाः शस्यसंवरः)

Kahua'. n

नदीसर्जो वीरतरुिंद्रुः ककुभो ऽर्जुनः

1—इ.

2 इ.—.

^a Morus Indica. But some make it the Hibiscus Populneoides. See 23. ^b Likewise कदम्बः. ^c Semecarpus Anacardium. ^d Masc. भास्मातकः. ^e Hibiscus Populneoides, R. Some confound these Sanskrit names with those of the Ficus venosa. ^f Also तिंतिडी and तिंतिडीकः,—का,—कं. ^g Likewise चच्छीका, चान्दिका and चान्दीका. ^h Terminalia Alata tomentosa, R. ⁱ Also आसनः and अशनः. ^j A common timber tree described (Polyandria monogynia) but not yet named by botanists. ^k Likewise शालः. ^l Also कार्पासः. ^m Or शस्यसंवरः. ⁿ Terminalia Alata glabra, R.

26. ^{m n} राजादन ^{n b} फलाध्यक्षे ^l क्षोरिकायां ^{Khirant. a}
 (अथ द्वयोः) ^{Inguä.}
^{m f c} इक्षुदो ^m तापसतद्वर
^m भूर्ज ^{2 m} चर्म ^{3 m} मदुत्वचौ ^{Bho'jpatr. d}
^{f f f m m f f} 27. पिच्छला पूरणो मोचा स्थिरायुः शालालि (द्वयोः) ^{Silk-cotton. e}
^m पिच्छा (तु) शालालोवेष्टे ^{Its gum.}
^{m m f} रोचनः ^{m f} कूटशालालिः ^{Another sort of silk-cotton.}
^{m h m m m} 28. चिरविस्त्रो नक्तमालः करज (च) करञ्जके ^{Caranj. g}
^{m m m j m} प्रकोर्णः पूतिकरजः पूतिकः कलिमारकः ^{Gray Bonduc. i}
^{m 4 f 5 f} 29. (करञ्जमेदाः) षड्ग्रंथो मर्कटप्रकारवस्तुरो ^{Other sorts. k}
^{6 m m m 7 m} रोहो रोहितकः शीघ्रशत्रुर्दाडिमपुष्पकः ^{Rohin. l}

1—का. 2—नू. 3—च, and —च. 4—टी.
 5 क— 6 —नू. 7 दा—.

^a Perhaps a species of Mimusops. M. Kauki. ^b Also राजादन कसं and चक्षकं. ^c Masc. इक्षुदः. ^d The bark is used. ^e Bombax heptaphyllum. ^f Also fem. शालाली. Likewise m. or f. शालालिः. ^g Galedupa Arborea or Robinia mitis. ^h Also चिरविस्त्रोः. ⁱ Caesalpinia, or Guilandina, Bonduccella. ^j Likewise पूतिकरञ्जः, पूतीकः, and कलिकारकः. ^k Seemingly varieties of the Bonduc. ^l A medicinal plant so called. ^m Also रोहितकः.

Khayar. a

A fetid
Mimosa.A white
sort.

30. गायत्री बाह्यतनयः खदिरः दंतधावनः

अरिमेदो विट्खदिरः

कदरः (खदिरः सिते)

31. सोमवल्को (ऽयः)

Palma
christi. d

(ऽयः) व्याघ्रपुच्छ गंधर्वहस्तकी

एरंड उरुवूक (च) रुचकसिद्धक (च सः)

32. चंचुः पञ्चाङ्गुलो मंड वर्धमान व्यङ्गवकाः

A variety of
the S'amī.

(चल्पा शमी) शमोरः (स्याच)

S'amī or
saen. j

कमो सक्तफला शिवा

Mayan. l

33. पिण्डोतको मरुवकः खसनः करहाटकः

शल्य (च) मदने

Dēda'r. m

शक्रपादपः पारिभद्रकः

34. भद्रदारु द्रुकिणिमं पोतदारु (च) दारु (च)

1 चि—.

2 यमो.

* Mimosa Catechu (Khayar) Linn. ^b Also masc. गायत्रिन् (—तो)

^c Likewise बाह्यतनयः and बाह्यदलकः. ^d Ricinus communis. ^e Also

उरुवूकः. ^f Likewise रुचकः and रुचकः or रुचकः. ^g Also चरुण्डः or

चरुण्डः. ^h Likewise व्यङ्गवनः. ⁱ Also शमोरः. ^j Mimosa albida.

^k Or सक्तफलो. ^l Vangueria spinosa, R. But the Sanscrit names

are referred also to Gardenia dumetorum. ^m In Bengal, Uvaria

longifolia : but properly seems to be a pine or fir.

ⁿ
पुतिकाष्ठ (च सप्त स्वरु) देवदारुण्य

(ऽथ द्वयोः)

Trumpet
flower. a

^{m f b} ^f ^{f c} ^{f d} ^f
35. पाटलिः पाटला. ऽमोघा काचस्थाली फलेरुहा
^f ^f
हृष्याहंता कुवेराक्षी

^f ^{f f}
श्यामा (तु) महिला (हया)

Priyangu. e

^f ^f ^f ^f ^f ^f
36. लता गोवन्दनो गुन्द्रा प्रियङ्गुः फलिनो फलो
^f ^f ^f ^{m f}
विष्वक्सेना गंधफलो कारंभा प्रियक (च सा)

^m ^m ^m ^m ^m
37. मण्डूकपर्ण पत्रोर्ण नट कङ्कट टुटुकाः

Són'apat. g

^{m h} ^m ^{2 m} ^m ^m
शोनाक शुक्रनासर्च दोर्घहंत कुटम्बटाः

^m ^{m i}
38. शोणक (चा) ऽरला

^f ^{3 m f n k}
तिष्यफला (त्वा) मलको (त्रिषु)

Emblie
myrobalan.
j

^f ^{f l}
चक्षता (च) वयस्या (च)

^{m f n n}
(त्रिलिङ्ग (स्तु.) विभोतकः

Beleric
myrobalan.
m

1—र.

2 चक्ष.

3 चा—.

^a Bignonia suave-olens. ^b Also fem. पाटली. ^c अमोघा or मोघा.
^d Likewise काखी and स्वाखी. ^e A fragrant seed so named. ^f And
other synonyma of woman. ^g Bignonia Indica. ^h Also शोनाकः.
ⁱ चरुः or चरटुः. ^j Phyllanthus. Emblica. ^k Masc. चामरुकः. ^l Or
चक्षः. Also कायस्या. ^m Terminalia belerica. ⁿ Fem. विभोतको.

39. ^m ^{lm} ^m ^m ^m
अक्षस्तुषः कर्षफलो भूतवासः कलिद्रुमः

Yellow
myrobalan.

^f ^{3f} ^f ^{fb} ^f ^f
अभया (त्व) व्यथा पथ्या वयस्या पूतनाऽचता हरि

40. हरीतको हैमवतो चेतको अचसो शिवा

Sural. c

^m ^m ⁿ
पोतद्रुः सरलः पूतिकाष्ठं (चा)

Caniydr. d

(ऽथ) द्रुमोत्पलः

41. कर्णिकारः परिव्याधो

Barahal. e

^{mf} ^m ^m
लकुचो लिकुचो उल्लः

Bread fruit
or Jaca
tree. g

^{mh} ^{mi}
पमसः कंटकिफलो

Hijjal. j

कटार मीर

^m ^m ^{mk}
निचुलोऽम्बुज इज्जलः

Opposite
leaved fig-
tree. l

42. काकोडुंबरिका फल्गुर्मलपूर्जघनेफला

Nimb. n

^m ^m ^m ^m
अरिष्टः सर्वतोभद्र हिङ्गुनिर्व्यास मालकाः

43. पिचुमई (च) निम्बे

Sisb. p

^f ⁿ ^{fq}
(ऽथ) पिच्छिलाऽगुरु शिंशुपा

1 तुष.

2 च—.

3 ज—.

इति

* Terminalia citrina. ^b Also वयःस्या and कायःस्या. ^c A tree which yields a resin. ^d Pterospermum acerifolium or Pentapetes acerifolia. ^e Artocarpus Lokutsha (Lucucha), R. ^f Likewise नकुचः. ^g Artocarpus integrifolia. ^h Also फलसः. ⁱ And कंटकोफलः. or कंटकफलः. ^j Eugenia acutangula. ^k Likewise हिङ्गलः. ^l Ficus oppositifolia, R. ^m नलपूः (पू). Also नलपूः (—र), and नलपूः (—यू). ⁿ Nimba Azadaracta (A'za'dderakht) or Melia Azadirachta. ^o And पिचुमईः. ^p Dalbergis Sissoo, R. ^q Or, according to some, चयुश्शिंशुपा.

कपिला भस्मगर्भा (सा)

Another
sort. a

शिरौष (स्तु.) कपीतनः

Siris. b

44. भण्डिलो (ऽप्य)

(ऽय) चाम्पेयस्यको हेमपुष्पकः

Champā. d

(एतस्य कलिका) गंधफलो (स्याद्)

Its flower.

(ऽय) केसरे

Mul-sari. e

45. वकुलो

वक्षुलो ऽथोके

Aso'c. g

(समी) करक दाडिमौ

Pome-
granate.

चाम्पेयः केसरो नागकेसरः काञ्चना (ऽयः)

Nāgēsar. i

46. जया जयंतो तर्कारो नादेयो वैजयंतिका

JainH. l

ओपणमग्निमंथः (स्यात्) कणिका गणिकारिका

Ganiydrī. m

47. जयो

1—.

2—.

3—.

* Some make these terms synonymous with the preceding. ^b Mimosa Seereessa (Siri'sha), R. ^c Also भंडिरः and भंडीलः or भंडीरः. ^d Michelia Champaca, ^e Mimosa Elengi. ^f Likewise केसरः. ^g Jonesia Asoca, R. ^h And दाडिमः, दाडिम्बः or दाडिमः. Also fem. दाडिमी. ⁱ Mesual ferrea. ^j Likewise केसरः and नागकेसरः. ^k And all synonyma of gold. ^l Æschynomene Sesban. ^m Premna spinosa, and longifolia. ⁿ Some make these five synonymous with the preceding five, as names of the *Aranī* or Premna spinosa.

Coraiya. a

(ऽय) कुटजः शको बत्सको गिरिमक्षिका

Its seed.

(एतस्यैय) कलिङ्गद्रव्यवभद्रव्यव (फले) एतज्जै

Caro'nda. c

48. कृष्णपाकफला ऽविग्न सुषेणाः करमईके

Tamāl. f

कालस्कन्धसमालः (स्यात्) तापिच्छो (ऽप्य.)

Sédurt. h

(ऽय) सिंदुकः

49. सिन्दुवारेन्द्रसुरसौ निर्गुण्डीन्द्राणिके. (त्यपि)

Déōtār. l

वेणी खरा गरी देवताडो. जीमूत (इत्यपि)

Sirtāri. n

50. श्रीहस्तिनी (त) भूखण्डो

Arabian
Jasmin. o

हणशून्यं (त) मक्षिका

भूपदो शीतभोर (च)

1 इ—.

2—ख.

3 त—.

4 इ—.

5 इ—का.

^a Echites antidysenterica or Nerium antidysentericum. ^b Also कोटजः. ^c Carissa Carandas. Applied also, but erroneously, to the Flacourtia Cataphracta. ^d Also कृष्णपाकः, पाकफलः, कृष्णफलः, पाककृष्णफलः and other combinations of the same terms. ^e Likewise आविग्नः. ^f A tree noted for the dark hue of its blossoms. ^g Also तापिञ्जः. ^h Vitex trifolia and Nigundo. Applied also to Buddleia Neemda, B. Mss. ⁱ Likewise सिंदुकः and सिंधुवारः. ^j Or इन्द्रसुरिः. ^k Also निर्गुण्डो ^l A plant so called. ^m Likewise खगरी, and खरागरी or गरागरी. ⁿ Heliotropium Indicum. ^o J. Zambac. ^p Also fem. हणशून्या. ^q Likewise शीतभोरः.

	I f a	(सैवा.) स्रोता (वनोज्झवा)	A wild variety.
51.	f c f f f f	शेफालिका (त) सुवहा निर्गुण्डो नोलिका (चसा)	Nébari. b
	f 3 f	(सितासौ) श्वेतमुरसा भूतवेश्म.	The same white.
	f	(ऽथ) मागधो	Sort of Jasmin. d
52.	f f f	गणिका यथिका ऽम्बुष्य	
	f	(सा पोता) हेमपुष्पिका	Yellow Jasmin.
	m m f f	अतिमुक्तः पुंड्रकः (स्याद्) वासंतो माधवोलता	Málatti latá. e
53.	f h f f i	सुमना मालतो जातिः	Great flowered Jasmin. g
	f f	सप्तला नवमालिका	Double Jasmin. j
	m n m n	माघ्यं कुन्दं	Many flowered Jasmin. k
	m m m	रक्तक (स्तु.) बंधूके बंधुजीवकः	Dop'hariya.
54.	f f 3 f	सहा कुमारी तरणिर	Aloe. n

1 चा—.

2—यो.

3 वि—.

^a चास्कोता or चास्कोटा. ^b Jasminum villosum, R. The sanscrit names are assigned, in Bengal, to the Nyctanthes Arbor tristis. Some apply the two last terms to a distinct sort. ^c Also शेफालिः or शेफालो and शेफालिका. ^d J. Auriculatum. ^e Gærtnera racemosa or Banisteria Bengalensis. ^f Likewise माधवी and सुता. ^g J. Grandiflorum. ^h सुवहाः (—नस्) or सुवना. ⁱ Also जातो. ^j J. Zambac fl. multiplicatis. ^k J. multiflorum or pubescens. ^l Pentapetes phænicea. The Sanscrit names are by some assigned to the Ixora coccinea. ^m Also बंधुकः. ⁿ Also perfoliata.

Globe ama-
ranth. a

^m ^f
अमरान्त (स्तु.) महासहा

The crim-
son sort.

^{m b}
(तत्र योथे) कुरवक

The yellow
[or white]
variety.

^{m c}
(स्तु. पोते) कुरवकः

Blue Barle-
ria. d

55. (नोलाभिणी द्वयोर्) बाणादासो(च) अर्तगल(च)सा

Jhinn. g

^{m h} ^f
सैरोयक (स्तु.) भिणी (स्यात्)

A purple
sort.

^m
(तस्मिन्) कुरवको (रथे)

A yellow
sort. i

56. (पीता) कुरवको (भिणी तस्मिन्) सहचरो (द्वयोः)

China rose.
k

ⁿ ^{f l}
पोडपुष्पं जवा

The blos-
som of se-
samum.

वज्रपुष्पं (पुष्पं तिलस्य वत्)

Oleander.
m

57. प्रतिहास यतप्राप्त चण्डात इवमारकाः

^m
करवोरे

Caril. o

^m ^{m p} ^{l m}
करोरे (तु) ककर ग्रंथिला (वभो)

Thorn ap-
ple. q

58. उन्मत्तः कितवो धूर्त्तो धुस्तूरः कनका (चयः)

^m ^m
मातुलो महन (चा)

1—स.

- * Gomphrena globosa. ^b Or कुरवकः. ^c Also कुरवकः. ^d Barleria caerulea, R. ^e Masc. बाणः. ^f Or अर्तगलः. ^g Barleria cristata. ^h Or सैरोयकः. ⁱ Barleria Prionitis. ^j Masc. सहचर. Also सहचरः. ^k Hibiscus Rosa sinensis. ^l Also जवा. ^m Nerium Odorum. ⁿ Or प्रतोहासः. ^o Described as a thorny plant, of which Camels are fond. ^p Also ककरः. ^q Datura Metel and Fastuosa. ^r Likewise धुस्तूरः and धुस्तूरः. ^s Or any other name of gold.

(स्य फले) मातुलपुत्रकः

The fruit

59. फलपूरो बीजपूरो रचको मातुलपुत्रके

Citron. a

समीरणे मरुबकः प्रस्थपुष्पः फणिलम्बकः

Maruā. b

60. जंभीरो (प्य)

(स्य) पर्यासे कठिञ्जर कुठेरकौ

Parnds. d

(सिते) र्जको (स्य)

The white
sort. e

पाठी (तु) चित्रको वङ्गि (संज्ञकः)

Lead wort. f

61. चर्का (च) वसुकास्तोत गणरूप विकीरणाः

Swallow
wort. i

मन्दार (चा) र्कपर्यै

(स्य शुक्ले) र्क प्रतापसौ

The white
sort.

62. शिवमन्त्री पाशुपत एकाठीलो वको वसुः

Bacapushta.
k

वन्दा दद्यादनी दद्यादहा जीवन्तिके. (त्यपि)

A parasite
plant. o

1—न.

2 चा—.

3—का.

a Citrus medica. Two sorts are here named : but some make the terms synonymous. b Marjoram ? The Sanscrit names are also assigned to a species of basil (Ocimum) with small leaves ; and to another sort of citron. c Also जंभीरः. d Considered by some to be the sacred Basil (Ocimum sanctum). e Ocimum gratissimum. f Plumbago. zeylanica. g Or चित्रकः. h And other names of fire. i Asclepias Gigantea. j Or any name of the sun. k Confounded by some with Æschynomene grandiflora, but appears to be a different plant. l Likewise fem. एकाठीला. m Also वुक्ः. n And वसुक्ः or वसूक्ः. o Epidendrum Tesseloides and other species. p Likewise वन्दका and वन्दका.

SECTION III.

- Guricha. a* 1. बत्सादनी ष्चिन्नंरहा गुडूची तंतिका ऽष्टता
जीवन्तिका सोमवल्ली विशल्या मधुपर्ण्यं (ऽपि)
- Aletris. c* 2. मूर्वा देवी मधुरसा मोरटा तेजनी खुवा
मधूलिका मधुश्रेणी गोकर्णी पीलुपर्ण्यं (ऽपि)
- A'cana'di. g* 3. पाठा ऽम्बठा विद्धकर्णी स्थापनी श्रेयसी रसा
एकाशीला पापचेली प्राचीना वनतिक्तिका
- Cutuci. i* 4. कटु कटम्बरा ऽशोकरोहिणी कटुरोहिणी
मत्स्यपित्ता कृष्णभेदी चक्रांगी शकुलादनी
- Canach, or Cowitch. l* 5. आत्मगुप्ता जडा ऽथयडा कण्डूरा प्राट्पायणी
ऋष्यप्रोक्ता शूकशिखिः कपिकच्छु (च) मर्कटी

1—र्णी.

2—र्णी.

^a Menispermum glabrum. ^b Also गुडूची. ^c Aletris Hyacinthoides or Dracona nervosa. ^d And सुर्ने. ^e Likewise खुवा. ^f Also धनुःश्रेणी; or धनुः and श्रेणी. ^g Cissampelos hexandra. ^h Likewise अविद्धकर्णी and अविद्धकर्णी. ⁱ A medicinal plant so called. ^j Also कटुम्बरा. ^k Likewise अशोका and रोहिणी. ^l Dolichos pruriens. ^m Also अजडा. ⁿ Likewise अथयडा. ^o Or कण्डूरा. ^p And शूकशिखी, or शूकशिखा. ^q Also कपिकच्छुः.

6. चित्रोपचिता न्यग्रोधी द्रवन्ती शंवरी वृषा Musali. a
 प्रत्यक्षेणी सुतत्रेणी रण्डा मूषिकपर्ण्य (ऽपि)
7. अपामार्गः शैखरिको धामार्गव मयूरकौ Apāng. c
 प्रत्यक्षणी कौशपर्णी किण्विही खरमञ्जरी
 फंजिका ब्राह्मणी पद्मा भार्गी ब्राह्मणयष्टिका Bamanai-
[t'h]. h
 अङ्गारवल्ली बालेयशाक वर्धर वर्धकाः
9. मञ्जिष्ठा विकसा जिङ्गी समङ्गा कालमेधिका Madder. j
 मण्डूकपर्णी भण्डौरी भण्डौ योजनवस्त्र (ऽपि)
10. यासे यवासे दुःस्पर्शो धन्वयासः कुनाशकः Janásá. o
 रोदनी कच्छुरा जनन्ता समुद्रांता दुरालभा
11. वृष्णिपर्णी वृथक्पर्णी चित्रपर्ण्यं त्रिवल्लिका Chāculi'ya. s

1 छ— 2—णी. 3—क. 4—ल्ली. 5—णी. 6 क—.

* A medicinal plant : probably *Anthericum tuberosum*, R. Mss.
^b Likewise शंवरी. ^c *Achyranthes aspera*. ^d And शैखरेयः. ^e Also
 अपामार्गः. ^f Or प्रत्यक्षपुष्पो. ^g And कौशपर्णी. ^h *Ovieda verticellata*, R.
ⁱ Also बालेयः. ^j *Rubia Munjeet* (Manjit'h), R. ^k Or विकषा.
^l Also कालमेधिका. ^m And भण्डौरी. ⁿ Likewise योजनपर्णी. ^o Perhaps
Hedysarum Alhagi? or rather, a new species. ^p Likewise पासः,
 and! अपवासः. ^q Also धन्वयवासः and धनुयांसः. ^r Likewise चोदभी.
 * Explanations differ ; the names in both lines being synonymous
 according to some ; but denoting two distinct plants according to
 others. The first seems to be *Hedysarum lagopodioides*. ^t Or वृष्णिपर्णी.

- Ràmdasac.* ^{f f f a f b 1 f} क्रोष्टुविष्ठा सिंहपुच्छी कलशिधेनावनिर्गु हा
- ^{f f f f f} Sort of prickly nightshade. ^c 12. निदिग्धिका स्पृशी ध्यामी दृष्टती कण्टकारिका
- ^{f f f f 2 f} प्रचोदनी कुली बुद्धा दुःस्पृशी राद्रिके. (त्वपि)
- ^{f f f f f} Indigo. d 13. नीली काशा क्षीतकिका ग्रामीणा मधुपर्णिका
- ^{f f f f e f t f} रञ्जनी श्रीफली तुल्या द्रोणी दोला (च) नीलिनी
- ^{m 3 m h f f} *Sòmra'j. g* 14. अवस्तुजः सोमराजी सुवस्त्रिः सोमवस्त्रिका
- ^{f i f f j 4 f} काशमेघी लण्णफला वाकुची पूतिफला (ऽपि)
- ^{f 5 f f f f f} Long pep- per. 15. लण्णोपकुल्या वैदेही मागधी चपला कणा
- ^{f k f l f f} चषणा पिप्पली शौण्डी कोला
- ^f Another sort. (ऽथ) करिपिप्पली
- ^{f f f m m} 16. कपिवल्ली कोलवल्ली अयसी वशिरः (पुमान्)
- ^{n o f p} The plant. n चव्य (न्तु) चविका

¹ सु—.²—वा.³—जिन्.⁴—ली.⁵ च—.

^a Also कलशी and कलसिः. ^b धावनिः or धावनी. ^c Solanum Jacquini, Willd. ^d Indigofera tinctoria. ^e Some read तूणी, others तूली. ^f Also चेला, according to another reading. ^g Conyza (or serratula) anthelmintica. ^h Or fem. सोमराजो (—जी). ⁱ Likewise काशमेघी. ^j Some write वाकुजी. ^k Also चषणा. ^l Likewise पिप्पलिः. ^m And वशिरः. ⁿ Or synonymous with the preceding : or else the name of a different plant ; Tetranthera apetala, R. ^o Also fem. चव्या. ^p Or चवी. Also neut. चविकं.

- काकचिखी गुच्छे (तु) कण्ठा *Retti. a*
17. पञ्चद्वया (त्वि) जुगन्था खट्वा खादुकष्टकः *Go'c'haru. b*
- गोकण्टको गोचुरको वनखट्वाट (इत्यपि)
18. विष्ठा विषा प्रतिविषा ऽतिविषोपविषा ऽरुणा *Atis. c*
- मङ्गी मङ्गीषधं (चा)
- (ऽय) क्षीरावी दुग्धिका (समे) *Dud'hi. d*
19. शतवल्ली वल्लभता ऽभीरुिन्दीवरी वरी *S'atdvāri'. e*
- अश्वप्रोक्ता भीरुपत्नी नारायणः शतावरी
20. अश्वर (रु)
- (ऽय) पीतद्रु कालेयक हरिद्रुवः *Da'ru haldi'. g*
- हार्दी पञ्चपचा हारहरिद्रा पञ्चमी. (त्वपि)
21. वज्रोपगन्था वज्रपन्था गोखोमी शतपर्बिका *Orris root. j*
- (शुका) वैभवती *A white sort. k*

1 गुञ्जा.

2 इ—.

3 उ—.

4 इ—.

5—इ.

6 उ—.

* Abrus precatorius. ^b Barleria (or Ruellia) longifolia. The name seems to be also applied to Tribulus Lanuginosus. ^c Betula ? As. Res. vol. vi. p. 573. ^d Asclepias rosea, (R.) and other species. ^e Asparagus racemosus, Willd. ^f Sing. नारायणी. ^g Amomum Zanthorhizon, Roxb. ^h Also काशीयकः. ⁱ Likewise पञ्चपचा. ^j Iris pseudacorus ? ^k Acorus calamus.

Justicia. a	^f वेद्यमात ^{1 f} सिंघौ (तु) ^{b f} वासिका
	^{m c} 22. ^{m d} दृषोऽटक्षः ^m सिंहास्यो ^{m c} वासको ^m वाजिदन्तकः
Clitoria. f	^{f g} आस्कोता ^f गिरिकर्णी (स्याद्) ^f विष्णुकान्ता ^{2 m} उपराजित
Barleria. h	^f 23. इक्षुगन्धा (तु) ^m काण्डेश ^m कोकिलाक्षे ^{3 m} क्षुरक्षुराः
Anethum. i	^{m j} शालेयः (स्याच्) ^{4 f} क्षीतशिवम्भृता ^f मधुरिका ^{f k} मिथी
	24. मिश्रेया (य)
Euphorbia. 1	^{m m} (स्य) ^{m n} सौङ्गण्डो ^{b f} वज्रद्रुः ^{f o} सुक् ^{f p} सुही ^{f p} गुड
	^f समंतदुग्धा
Babreng. q	^{m n} (स्यो) ^{f r} बेक्षममोषा ^f चित्रतंडुला
	^{m s} 25. तंडुल (च) ^m क्षमिन्न (च) ^{m t} विडङ्गं (पुन्रपुंसकम्)
Sida. u	^f बला ^m वाद्यालको
Crotalaria. v	^f घण्टारवा (तु) ^f शणपुष्पिका

1—सुही.

2 दृ—.

3 शी—.

4 क्ष—.

5—दृ.

^a Justicia adhatoda & ganderussa. ^b Also वाद्या and वाशिका. ^c Or दृषः. ^d And अटक्ष. ^e Likewise वायकः. ^f Clitoria ternatea. ^g Also आस्कोटा. ^h Barleria Longifolia : but applied also to Capparis spinosa. ⁱ Anethum Sowa and Pammorium, R. ^j Or शालेय. ^k Also मिहिः, मिही and मिथिः. ^l Including divers species, as Tirucalli, &c. ^m Also सिङ्गण्डः and शीङ्गण्डः. ⁿ Likewise वज्रः. ^o Or सुहा. Also सुहिः. ^p And सुही. Likewise masc. गुडः. ^q The seed is used as a vermifuge. ^r क्षमोषा and मोषा. ^s Also तंडुलः. ^t This and the two preceding terms admit the three genders, say some. ^u S. cordifolia and Rhombifolia, &c. ^v C. retusa, sericea and some other species.

26. ^fबहुका ^{f a}गोक्षनी ^fद्राक्षा ^fखादी ^{1 f}मधुरसे. (ति च) A grape.

^fसर्वाभूतिः ^{f b}सरणा ^{f c}त्रिपुटा ^fत्रिवृता ^{2 f}त्रिवृत् *Téört* : the white sort.

27. ^fत्रिभण्डी ^{f d}रोचनी

^fश्यामा ^{f e}पालिंध्यौ (तु) ^fसुषेणिका The black sort.

^fकाला ^fमसूरविदला ^fर्द्धचन्द्रा ^fकालमेघिका

28. ⁿमधुकं ⁿक्लौतकं ^fयष्टिमधुका ^{f g}मधुयष्टिका Liguorice.

^fविदारौ ^fक्षीरशुक्ले ^{3 f}क्षुगन्ध्वा ^fक्रोष्ट्री (च या ⁱसिता) *Bhūṇcaon-*
ra the dark sort. h.

29. ^f(अन्या) ^fक्षीरविदारौ ^{4 f}(स्यात्) ^{5 f}महाश्वेतर्द्धगन्धिका Another sort (pale).

^fसाङ्गली ^fशारदी ^fतोयपिप्पली ^fशकुलादनी *Canchara'. j*

30. ^fखराश्या ^fकारवी ^{m l}दीप्यो ^mमयूरो ^{m m}लोचमस्तकः Celosia. k

1—सा.

2—तु. °

3 इ—.

4—ता.

5 ऋ—.

* Or गोक्षना. ° Also सरणा, सरसा, and सवहा; some read सुवहा.
° And त्रिपुटो. ^d Likewise रोचनी. ° पालिंदो. or पालिंधो. ^f Glycyrrhiza
glabra? Or Abrus precatorius albus, the root of which is substituted
for liquorice. ^g Also यष्टो. ^h Convolvulus paniculatus. ⁱ Interpre-
tations differ, transposing the distinction of colour. ^j Jussieu repens.
* C. Cristata. ¹ Also दीपकः. ^m Likewise लोचमस्तकः.

Syām-lata^a

^{f b} गोपी ^f श्यामा ^f धारिणी (स्याद्) ^{1 f} मन्तेः ^{2 f} त्वय्यधारिणी

Ridd'hi.

ⁿ 31. योग्य ^{3 f} वृद्धिः ^f सिद्धि ^{4 f} वक्ष्यमी

Vrida'hi.

^{5 f} दृष्टे (रूप्याववा ^c इमे)

SECTION IV.

A banana.
d

^{f e} 1. कदली ^{f i} वारणमुखा ^f रंभा ^f मोचं ^{6 f} श्रुमत्फला
^f काष्ठीणा

Muga'ni.

^f सुगन्धौ ^f (तु) ^{7 f} काकसुता ^f सहे (त्वयि)

Egg plant.
g

^{f h} 2. वात्सकी ^f चिङ्गुली ^f सिन्ही ^f भण्डाकी ^{f i} दुषधर्वणी

Rasan. j.

^f नाकुली ^f सरसा ^f रासा ^{f k} सुगन्धा ^{f l} गन्धनाकुली

1 क— 2 उ— 3 क— 4 वक्ष्यी. 5 वृद्धि
6 क— 7 सुहा.

^a Interpretations differ ; some referring the two last terms, others the whole line, to a different plant. ^b Or गोपा. ^c The same synonyma with the preceding. They are medicinal drugs. ^d Musa sapientum. ^e Also masc. कदलः. ^f Likewise वारणमुखा. Some write वारमुखा. ^g Solanum melongena. ^h Also वात्सा or वात्सीकुः ; and masc. वात्सकः,—कु,—की, (—किन्.) ⁱ Likewise दुःप्रधर्वणी. ^j Uncertain. See As. Res. vol. iv. p. 309. ^k Some read नागसुगन्धा. ^l Physicians reckon this a variety of the preceding.

3. नकुलेटा भुजङ्गाक्षी च्छत्राक्षी सुवहा (च सा)	
विदारोगंधाशुमती सालपर्णी स्थिरा भ्रुवा	Sa'lparni'. h
4. तुण्डिकेरी समुद्रान्ता कर्पासी बदरे (ति च)	Cotton.
भारद्वाजी (तु सावन्या)	Wild cotton. f.
शृङ्गी (तु) वृषभो वृषः	Rishabha. g
5. गाङ्गेक्षी नागवला भ्रूषा क्रस्वगवेधुका	Gorakha. i
धामार्गवो घोषकः (स्यान्)	Ghoshā with white flowers.
महाजाक्षी (सु पीतकः)	With yellow flowers.
6. ज्योत्स्नी पटोलिका जाली	A small cucumber. k.
नादेयी भूमिजंबुका	Bhujjamb. m
(स्यात्) लाङ्गलिकग्निशिखा	La'ngaliya.
काकाङ्गी काकनासिका	Ca'c-janght. n

1 च—.

2—रा.

3—की.

4 च—.

* The last line contains names of a different plant, say some.
 b Hedysarum Gangeticum. c Also विदारी. d Likewise सालपर्णी.
 e And कर्पासी. f In Bengal, Hibiscus vitifolius is called wild cotton, बनकर्पासी. g A medicinal drug. h Also masc. शृङ्गी (—न्). i Uncertain : many different plants being shown under this name. j Some erroneously make it masc. महाजाक्षी (—लिन्). k Trichosanthes dioeca, R. Applied also to Luffa acutangula, (R.) or Cucumis acutangulus.
 l And ज्योत्स्ना. m Interpretations differ much. Some remark, that the terms are here repeated by mistake. See § 2. 18. n Leesæquata. But, according to other Hindi synonyma, Trichosanthes Cucumerina.

- Cissus. a 7. गोधापदी (तु) सुवहा
- Musal. b सुसली तालमूलिका
- Mérasringi.^d अजशङ्की विषाणी (स्याद्)
- Gōgi'. e. गोजिहा दार्विके (समे)
- Betel. g 8. ताम्बूलवल्ली ताम्बूली नागवल्ली (प्य)
- Rénuca'. h (ऽथ) द्विजा
- हरेणू रेणुका कौन्ती कपिला भस्मगन्धिनी
- Ela'ba'luca. 9. एलवालुकमैलेयं सुगन्धि हरिवालुकम्
- वालुकं (चा)
- Cunduru. j (ऽथ) पालंकां सुकुन्दः कुन्द कुन्द
- Ba'la'. o 10. बालं क्रीवेर वर्हिष्ठो दिव्यं (केशास्त्रनाम च)

१—झी.

२—यु.

३ ऐ—.

४—रु.

५ उ—.

^a C. pedata, Vahl. ^b Perhaps Anthericum tuberosum. ^c Also सुवली. ^d Described as a milky and thorny plant, with a fruit shaped like a ram's horn ; and used as a medicine for the eyes. ^e A potherb wild in corn fields, perhaps Phlomis esculenta. ^f Or दर्विका. ^g Piper betel. ^h This and the five following articles are perfumes of different sorts. ⁱ Likewise हरिवालुकं. ^j Perhaps the resin of Boswellia serrata. ^k पालंकी and पालंका. ^l Also masc. and fem. सुकुन्दः. ^m Some read कुन्दः. ⁿ Erroneously कुन्दरः. ^o Perhaps Andropogon schoenanthus. ^p Also क्रीवेरं. ^q वर्हिष्ठं or वर्हिष्ठः. ^r All the synonyma of hair and of water.

काⁿला^{1 n}सुⁿसार्^{2 n}व्यं दृⁿष्ट्वा ऽस्यⁿपुष्प शीⁿतशिⁿवानि (तु) Benzoin.

11. शैⁿलेयं

ता^fलप^fणी^f (तु) दे^fत्या ग^fन्धकु^fटी मु^fरा Mura.

गं^fधिनी

ग^{f b}जभ^fक्ष्या (तु) सु^{f c}वहा मु^fरभी र^fसा Saläe. a

12. म^{f d}हेरणा कु^fन्दु^{f e}रकी श^{f f}ल्लकी. ह्वा^fदिनी. (ति च)

अ^fग्निष्वा^{3 f}ला सु^fभि^{f h}क्षे (तु) धा^fतकी धा^fतपुष्पिका Lythrum. g.

13. पृ^fथ्वीका च^{4 f}न्द्रवा^{5 f}लै^{f i}ला नि^{6 f}ष्कुटि^{6 f}र्व^{6 f}ज्जला

(ऽथ सा)

(सू^{7 f}क्षो^fप) कु^fक्षिका तु^fत्या को^fरंगी त्रि^fपुटा त्रु^{f i}टिः Small Car-
damoms.

14. व्या^mधिः कुⁿष्ठं पाⁿरिभा^{n l}व्यं व्याⁿप्यं पा^{8 n}कल^{8 n}मु^{8 n}त्पल^{8 n}म् Cur', or
Cut'h. k

श^fङ्खिनी चो^fरपुष्पी (स्यात्) के^{9 f}शिन्य Cho'r-ca'nta'.
m

(ऽथ) वि^mतु^mन्त्रकः Bhini'a'ma-
la'ci'. n.

1 दृष्ट्वा.

2—व.

3—वा.

4—ला.

5 ए—.

6 द—.

7 सु—.

8 सु—.

9—नी.

* Boswellia serrata, R. Mss. ^b And गजभक्ष्या. ^c सुरभिः or सुरभी. Also सुरभीरसा. ^d Likewise महेरणा. ^e Also शल्लकी and शिल्लकी or शिल्लकी. ^f Likewise ह्वादिनी. ^g Lythrum fruticosum, L. or Grislea tomentosa, R. ^h Or धातपुष्पिका. ⁱ And निष्कुटो. ^j Or त्रुटी. ^k Perhaps a sort of Costus. ^l And वाप्यं or व्याप्यं. ^m Andropogon aciculatum. ⁿ One Commentator applies the Sanscrit names to Flacourtia cataphracta.

15. ^f ^{f a} ^{f b} ^f ^f ^f
 ऋटा ऽमला ऽष्मटा ताक्षी शिवा तामलकी. (ति च)

Pandariya.
^c

ⁿ ^{n d}
 प्रपौण्डरीकं पुण्डर्यं

Tuna. c

^m ^m
 (चय) तुषः कुवेरकः

^{m f} ^m ^m ^{m g}
 16. कुणिः कच्छः कान्तलको नन्दिहृषो

Chor : sort
 of perfume.

^f
 (ऽच) राक्षसी

^f ^f ^m ^m ^{m h}
 चण्डा धनहरी क्षेम दुष्यत्र गणहासकाः

Nac'hi. i

^{n j} ⁿ ⁿ ⁿ
 17. व्याडायुधं व्याघ्रनखं करञ्चं चक्रकारकम्

Nali.

^f ^f ^f ^{1 f} ^f
 शुषिरा विद्रुमलता कपोतांघ्रिर्नटी नली

Another
perfume.

^{f k} ^{2 f l} ^{8 f}
 18. धमन्युन्ननकेशी (च) हनुर्हृदविलासिनी

Nac'hi. m

^f ^m ^m ⁿ ^{n n}
 शुक्तिः शङ्खः खुरः कोलदखं नखं

1 न—.

2 च—.

3 ह—.

^a Some read ऋटा and मला. Also ऋटामला. ^b Likewise चण्डा-
 ऋटा. ^c Described as a small herbaceous plant, with leaves like Hedy-
 sarum Gangeticum ; used as a remedy for diseased eyes. ^d Or पौण्डर्यं
^e Cedrela Toona, R. ^f Also तुषिः. ^g Or नन्दीहृषः. ^h Likewise
 गणः. ⁱ This and the following are perfumes. ^j Also व्याडायुधं.
^k धमनिः or धमनी. ^l Some make both these terms synonymous with
 the preceding instead of the following. ^m This and the similar article
 before-mentioned are here stated as vegetable perfumes : but what is
 sold under this head, appears to be a dried shell-fish. ⁿ Also any
 term signifying nails. Likewise fem. नखी. Some make all the terms
 in the two preceding lines synonymous with this.

- 1 f
- (अथा) ठकी Tūbarī. a
19. काशी, चत्स्रा तुवरिका चत्तालकं सुराद्रजे
f f f b n c n
- Cyperus rotundus.
20. शव गोपुर गोर्द्ध कैवर्त्तिमुस्तकानि (च)
n n n 2 n f
- Ga'nt'hāla. g
21. मरुन्माखा (त) पिशुना स्पृक्षा देवी लता लघुः
f f f m f n
- Piring or Asparac. j
- समुद्रांता बधूः कोटिवर्षा लंकोपिके (त्यपि)
f f p f f q
22. तपस्विनी जटामांसी जटिला लोमशा मिसी Spikenard. o

1 आ—.

2—क.

3—र.

a A fragrant earth. b Also तूबरी or तूवरी, and तूवरिका or तूवरीका. c Likewise चत्तालकं and चत् (—इ) and तालकं. d Also दाशपूरं and दशपूरं or दशपूरं. e Or, according to another reading, परिपेलं or पारिपेलं. f Likewise कैवर्त्तिमुस्तकं or कैवर्त्तिमुस्तकम्. g Said to be a perfume. h Or बर्हिःपुष्पं. Also बर्हि' (—नृ) and पुष्पं; likewise बर्हि' and शुक्कबर्हि'. i Some add from the next line मरुत्. j Medicago esculenta, R. k Also मरुत् and माखा. l Or पृक्षा. m Also कोटी and वर्षा. n Also संकापिका or संकायिका. Likewise वर्षासंकायिका. o Valeriana Jatamansi. p Also जटा and मांसी. q Or निधिः, निधिः and निधी. Some here read आनिधी; but erroneously.

	^{n b}	^{l n}	ⁿ	ⁿ	ⁿ	ⁿ
• Woody Cassia. a	त्वक्पत्रमुत्कटं भङ्गं त्वचं चोचं वराङ्गकम्					
	^m	^m	^{m d}	^m		
Zerumbet or zedoary. c	23. कर्चूरको द्राविडकः काल्पको वेधमुख्यकः					

SECTION V.

A herb, or deciduous plant.	^{f e}	1. औषधो (जातिमात्रे स्युर)				
A drug, or simple.		ⁿ (अजातैः सर्वम्) औषधम्				
Any esen- lent plant.	ⁿ	शाका (ख्यं पत्र पुष्पादि)				
Amaranth. f			^m	^m	तण्डुलीयोऽल्पमारिषः	
A sort of potherb. g	^f	^f	^f	^f	^{2 f}	2. विशल्याऽग्निशिखाऽनन्ता फलिनी शक्रपुष्पर (ऽपि)
Another sort. h		^{f i}	^{3 f j}	^{4 f}	^m	(स्याद्) ऋक्षगन्धा ऋक्षगन्तात्रावेगी दृष्टद्वारकः
	^{m k}	3. जुंगो				
The moon- plant. l	^{f m}	^{f n}	^f	^{f o}	ब्राह्मी (तु) मत्स्याक्षी वयस्या सोमवस्त्ररी	

1 छ—.

2—घो.

3—ङ्गी.

4 चा—.

a Or the three first terms signify Malobathrum ; and the three next, the Cassia bark. b Also त्वक् (—च्) and पत्रं. c Curcuma Zerumbet, R. d Or काल्यकः. e औषधिः and औषधी. f Amaranthus polygamus. g Not ascertained. h Perhaps Convolvulus Argenteus. i Or ऋक्षगन्धा. j ऋक्षगन्ती or ऋक्षगन्धी. Also ऋक्षगन्ता and ऋक्षगन्ती. k Likewise fem. जुङ्गा. l Asclepias acida, (R.) or Cynanchum Viminale. But some distinguish this *Bráhmí* from the *Sóma latá*. m Or ब्राह्मी. n And वयःस्थः. o Also सोमवस्त्ररिः and सोमवस्त्रिका. Likewise synonymous terms ; as सोमवस्त्रता, चन्द्रवस्त्ररी.

पटुपर्णी हैमवती स्वर्णक्षीरी हिमावती	A medicinal sort. a
4. हयपुच्छी (तु) कांबोजी मासपर्णी महासहा	Māsha'ni.
तण्डिकेरी रक्तफला विंविका पीलुपर्ण्य (ऽपि)	Tēlu'cucha'. b
5. बर्बरा कवरी तुङ्गी खरपुष्पा ऽजगन्धिका	Barbara'. d
एलापर्णी (तु) सुवहा राक्षा युक्तरसा (च सा)	E'la'nt. e
6. चाङ्गेरी चुक्रिका दन्तशटा ऽख्वा ऽन्तलोणिका	Wood Sorrel. f
सहस्रवेधी चुक्रो ऽन्तवेतसः शतवेध्य (ऽपि)	Sorrel. g
7. गमस्कारी गण्डकाली समङ्गा खदिरा (त्यपि)	A sensitive plant. h
जीवन्ती जीवनी जीवा जीवनीया मधु (च सा)	Ji'yati'. j
8. कूर्चशीर्षा मधुरकः ऋङ्ग क्रखाङ्ग जीवकाः	Ji'vaca.
किराततिक्तो भूनिम्बो ऽनार्यतिक्तो	Sort of Gentian. m
(ऽथ) सप्तला	Charma-gha's.

1—र्णी.

2—न्.

3—न्.

^a Stated to be the produce of the snowy mountains. ^b Momordica monadelphica or Bryonia grandis. ^c Or तण्डिकेरी. ^d Ocimum gratissimum ? ^e Mimosa octandra ? ^f Oxalis monadelphica, R. ^g Other interpretations are also stated by commentators. ^h Some make those four and the preceding five terms synonymous, as names of a sensitive plant. Others refer this line to the Lycopodium imbricatum, (R.) ⁱ Also गण्डकारी. ^j Celtis orientalis ? ^k Or जीवना. ^l Also मधुसूता and चवा. ^m Gentiana Cherayta, R. ⁿ Likewise किरातिक्तः.

9. विमला सातला भूरिफेना चर्मकषे. (त्यपि)

Cu'co'li.

वायसोली स्वादुरसा वयस्या

D. nti.

(ऽय) मकुलकः

10. निकुम्भो दन्तिका प्रत्यक्षेण दुम्बरपर्य. (ऽपि)

Carui. f.

अजमोदा (तू) अगन्धा

Ajwaen. g.

ब्रह्मदर्भा यवानिका

Costus. i.

11. (मूले) पुष्कर काश्मीर पद्मपत्राणि (पौष्करे)

St'ha'padma.
k

अथथा इतिचरा पद्मा चारटी पद्मचारिणी

S'unda-ro'ol.
anti. l.

12. काम्पिष्ठः कर्कशश्चन्द्रे रक्तांगो रोचनी. (त्यपि)

Cassia. o

प्रपुष्पाड (स्वे) उगजो दद्रुघ्नश्चक्रमईकः

13. पद्माट उरणाच्च (च)

1—णी.

2उ—णी.

3उ—.

4—त्व.

5च—.

6ए—.

7च—.

^a Or घातका. ^b Also चर्मकसा. ^c And कयस्या or कायस्या. ^d Or सुकुलक. ^e Likewise निकुम्भः. ^f Carum Carui : or, according to some, synonymous with the following. Others confound it with Apium [involucratum. ^g Ligusticum Ajwaen, R. ^h Or यवानो. Also यवानी and यवानिका. ⁱ Costus speciosus ? ^j Likewise पद्मपर्य. ^k Hibiscus mutabilis. ^l Crinum ? ^m And काम्पिष्ठः or कपोलः. Also काम्पिष्ठः and काम्पिष्ठः. ⁿ Likewise रोचनी. ^o Cassia Tora or Alata. ^p And प्रपुष्पाडः or प्रपुष्पाडः. ^q According to another reading, any term for a ram.

- ^m ^{m b}
पलाण्ड (स्तु) सुकंदकः Onion. a
- ^m ^{m c}
सतार्क इद्रुमौ (तत्र हरिते) A green onion.
- ^m ^m ^m ^m ^m
(ऽथ) महीषधम् Garlick.
14. ⁿ ^m ^m ^m ^m
सधुनं मृच्छना ऽरिष्ट महाकन्दर सोमकाः Hogweed. d
- ⁿ ⁿ
वितुम्बं सुनिषसकम् A sort of potherb. e
15. ^m ^{m f} ^f ^{1 f g}
(स्वादु)वातकः शीतलो ऽपराजिता ऽशनपर्णी. (ऽपि) Asan-parnt.
- ^f ^f ^{f i} ^f ^f
पारावतांघ्रिः कठभी पण्या ज्योतिष्मती सता Heart-pea. h
16. ⁿ ^f ^f ^f ^f
वार्षिकं त्रायमाणा (स्यात्) त्रायन्ती बलभद्रिका Trāyamāṇa.
- ^f ^{f k} ^{2 f} ^{3 f}
विष्वक्सेनप्रिया मृष्टिर्वाराही वदरे (त्यपि) Vārāhi or chāmārālu. j
17. ^{m m} ^{m n}
मार्कवो भङ्गराजः (स्यात्) Bhrīngariva. l
- ^f ^f
काकमाची (तु) वायसी A potherb. o

1—र्णी.

2 वा—.

3—रा.

^a Allium cepa and ascalonicum. ^b Also सुकन्दकः and सुकुन्दकः.
^c Likewise इद्रुमः. ^d Boerhavia diffusa alata. ^e Marsilea dentata, R.
^f Also शीतसवातकः. ^g Likewise अशनपर्णी. ^h Cardiospermum
Halicacabum. ⁱ Also पण्या. ^j Dioscorea. ^k Also वृष्टिः. ^l Ec-
lipta or Verbesina prostrata. ^m Likewise मार्करः. ⁿ Also भङ्गराजा
(—म्); and neut. भङ्गरजः (—स्). ^o Perhaps Solanum trilobatum.

Sónph. a

^{f b} शतपुष्पा ^f सितच्छत्वा ^f ऽतिच्छत्वा ^f मधुरा ^c मिश्रिः

^f 18. ^{f d} अवाक्पुष्पी कारवी (च)

Gand'ha-
bhádaliyá. e

^{f f} सरणा (तु) ^f प्रसारणी

^f (तस्यां) कटम्बरा ^f राजवला ^{1 f} भद्रवले (ति च)

Chacamat.
g

^{f h} 19. ^{f i} जनी ^{f j} जलका ^{2 f} रजनी ^{3 f} जतुकुञ्जकवर्त्तिनी

^f संस्पर्शा

Ambahaldí.
k

^{f l} (ऽथ) शटी ^{f m} गन्धमूली ^{4 f} षड्ग्रन्थिके (त्यपि)

^{m n} 20. ^m कर्बूरो (ऽपि) पलाशो

Momordica
charantia.

^m (ऽथ) कारवेक्षः ^m कटिस्तकः

^{f o} सुषवी (चा)

Trichosan-
thes. p

^{n q} (ऽथ) कुलकं ^m पटोलसिक्तकः ^{5 m} पटुः ^m

A pumpkin
gourd. r

^{m s} 21. ^{6 m} कुष्माण्डक (स्तु) कर्कार्

1—का. 2—वृ. 3 च— 4—का. 5 ति—. 6—र.

a Anise ; or else Anethum sowa, R. b Or सतपुष्पा. c And मिश्रिः or मिश्रिः. d Some refer the two last terms to a different plant. e Pæderia foetida. f Also सरणी. g A fragrant plant. h Or जनिः. i Likewise जतुका. j Some read जमनी. k The Hindi name, here taken from medical writings, appertains to a new species of Curcuma. l And शटी or षटी. m Some read गन्धशटी. n or कर्बूरः. Also कर्बूरः. o And सुषवी or सुयवी. p Trichosanthes dioeca, R. q Also कुलकं. r Cucurbita Pepo. s Or कुष्माण्डकः

	^{m f b} ^{f c} दूर्वाः कर्कटी (स्त्रियौ)	A sort of cucumber. ^a
	^f ^f दूचाकुः कटुतुम्बी (स्यात्)	A bitter gourd. ^d
	^{f f} ^{f g} तुंब्यलावू (रुभे समे)	A long gourd. ^e
22.	^f ^f ^f चित्रा गवाक्षी गोडुम्बा	Another sort of cucumber. ^h
	^f ^{1 f} विशाला (त्वि) न्द्रवारुणी	Coloquintida. ⁱ
	^m ^{m k} ^m अर्थोन्नः मूरणः कन्दो	An esculent root. ^j
	^m ^f गण्डोर (स्तु) समष्टिला	A potherb. ^l
23.	^{f n} ^{f o} कलंब्युपोदिका (स्त्री तु) मूलकं हिलमोचिका	Various sorts of potherbs. ^m
	^{n p} वास्तूकं (शाकभेदाः स्युर्)	
	^f ^f दूर्वा (तु) शतपर्षिका.	Bent grass. ^q
24.	^f ^{2 f} ^{3 f} ^f सहस्रवीर्या भार्गव्यारुहा जनन्ता	A similar grass with white blossoms. ^r
	(ऽथ सा सिता)	

1 दू—.

2—वी.

3 आ—.

* Cucumis Utilatissimus, R. ^b Also दूर्वाः, दूर्वाः, उर्वाः and एर्वाः. ^c Likewise कर्कटिः. ^d It is a variety of the next species. ^e Cucurbita lagenaris. ^f तुम्बी or तुम्बिः. ^g अलावूः. Also अलावूः, आलावूः and लावूः. ^h Cucumis Madraspatanus. ⁱ Cucumis Colocynthis. ^j Arum campanulatum, R. ^k Also मूरणः. ^l Described as growing on watery ground. ^m Severally named in the text: 1. Convolvulus repens ; 2. Basella rubra or lucida ; 3. Radish ; 4. Hingtsha (*Hilancha*) repens, R. 5. Chenopodium album, &c. ⁿ कलम्बी. Also कलम्बूः and कलम्बः. ^o उपोदिका. Also उपोदकी, उत्पादिका and अपोदिका. Likewise पोतकी, पोतिका and पूतिका. ^p Or वास्तूकं. ^q Agrostis linearis, Koen. ^r Agrostis diandra ? Some refer two of these terms to one species ; and the two remaining, to another.

- गोलोमी शतवीर्या (च) गण्डाली शकुलाक्षकः
 A fragrant grass. a 25. कुरुविंशे मेघ (नामा) मुस्ता मुस्तक (मुखियाम्)
 Another sort. c (स्याद्) भद्रमुस्तको गुन्द्रा
 A different kind. e चूडाला चक्रलोचटा
 A bamboo. g 26. वंशे त्वक्सार कर्मार त्वचिसार तृणध्वजाः
 शतपर्वा यवफलो वेणु मस्कर तेजनाः
 The same, rattling or whistling. 27. (वेणवः) कीचका (स्ते स्युर्ये खनन्प्रनिबोधिताः)
 A knot or joint. ग्रन्थि (र्नी) पर्व पक्षी
 Sarahart. j गुन्द्रस्तो जनकः शरः
 A reed. l 28. नड (स्तु.) धमनः पोटगलो
 Cās. n (ऽथ) काश (मुखियाम्)
 दक्षुगन्धा पोटगलः
 Bugai. p (पुंसि भूम्नि तु) वलुजाः

1—उ.

2—वन्.

3—नृ.

4 ते—.

a Cyperus rotundus. b And other synonyma of cloud. c Cyperus pertenuis, R. d Also भद्रं. e Interpretations differ : it is a Cyperus, according to some ; but others make it the Zedoary. f चक्रला and शुक्रला. g Bambusa Arundinacea, and other species, R. h Sing. कीचकः. i Sing. पक्षः (पक्षः). Also masc. पक्षः (पक्षः). j Saccharum Sara, R. k Or सरः. l Arundo tibialis, R. m And नडः. n Saccharum spontaneum. o Or काशः. Also fem. काशी and काशा. p Perhaps Saccharum Cylindricum, Willd. But the Sanscrit name seems to be also applied to Coracanus Indicus or Eleusine Indica. q Likewise Sing. वलुजाः.

29. रसाक्ष इक्षुस्

Sugarcane.

(तद्भेदाः) पुण्ड्र कान्तारका (दयः)

Varieties of the same.

(स्याद्) वीरणं वीरतरं

A fragrant grass. b

(मूले ऽस्यो) शीर (मस्त्रियाम्)

Its root.

30. अभयं नलदं सेव्यमृणालं जलाशयम्

यामज्जकं लघुलयमवदाह्नेष्टकापथे

31. (नलादयस्) तृणं (गर्मुष्कग्रामाकप्रमुखा अपि)

A gramineous plant. h

(अक्षौ) कुशं कुथो दर्भः पवित्रं

Sacrificial grass. i.

(अथ) कस्तूराम्

A fragrant grass.

32. पौर सौगन्धिक ध्याम देवजग्धक रौहिषम्

क्षत्वा ऽतिष्ठत्वा पालनौ

A mushroom.

मासाटणक भूसृणो

Andropogon. j

33. शय्यं वालटणं

Young grass.

घासो यवसस्

Meadow grass. l

1 इक्षु.

2 उ—.

3 सेव्य.

4 अ—.

5 इ—.

6—त.

7 श्या—.

* Or पोण्डः. b Andropogon muricatum. c उशीरं and उशीरं. d अक्षुषाक्षं and अक्षुषाक्षं. e Also लघु and लयं. f अवदाहं. Some erroneously add अवदानं. g Likewise इष्टं and कापथं. h Including reeds, grasses, and corn ; as Panicum frumentaceum, (R.) &c. comprehending the after-mentioned grasses, besides various sorts of grain, as कंसुः, Panicum Italicum, कोद्वः, Paspalum frumentaceum, &c. i Poa cynosuroides, Koen. j A. schoenanthus. But some make these synonymous with the preceding terms. k And यक्ष. l Such as cattle feed on. m Also यवसः.

Grass in
general.* 1 n
तणमूर्जनम्Abundance
of grass.(तणानां संहतिस्) तण्या^fAbundance
of reeds.नद्या (तु नडसंहतिः)^f

Plamyra. a

34. तणराजा (हयस्) तालो^{2 m m b}

Coconut. c

नारिकेर (सु) लाङ्गली^{m d f e}

Faufel. f

घोण्टा (तु) पूगः क्रमुको गुवाकः खपुरो^{f m m m g m}Its nut,
called
Betel-nut.(ऽस्य तुⁿ35. फलम्) उद्देगम्ⁿMarshy
date tree. h(एते च) हिन्ताल (सहिताख्यः)^{m i}

Date. j

खर्जूरः^mPandanus.
kकेतकी^{m f l}

Corypha. m

ताली^{f n}Wild date
tree. oखर्जूरी (च)^f

A Palm.

तण्डुमाः^{m p}

1—ख.

2—ज.

* Borassus flabelliformis. ^b Likewise तखः. ^c Cocos nucifera.
^d And नारिकेलः, नाडिकेल, नारीकेलः, &c. Also fem. नारिकेलीः or नारि-
केलिः, &c. ^e Likewise masc. लांगली (—नू). But some do not admit
this. ^f Areca Faufel (or Catechu). ^g And गुवाकः. ^h Phoenix (or
Elate) Paludosa, R. The three before-mentioned, this, and the
following, are Palms. ⁱ Also हीन्तालः. ^j Phoenix (or Elate) Sylves-
tris. ^k Pandanus odoratissimus. ^l Masc. केतकः. ^m C. Talliera,
(R.) or C. umbraculifera. ⁿ ताडिः or ताडी and तालिः. ^o Perhaps
Phoenix bulbifera, R. ^p Sing. तण्डुमः.

CHAPTER V.

<p style="text-align: center;"> ^m ^m ^m ^m ^{1 m a} ^m
 1. सिंहोः वगेन्द्रः पञ्चास्यो हर्ष्यक्षः केसरी हरिः </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^{2 m b} ^m
 शाईल द्वीपिनौ व्याघ्रे </p> <p style="text-align: center;"> ^{m d} ^m
 तरक्षु (स्तु.) वगादनः </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^{m e} ^{m f} ^m ^{3 m} ^{m g} ^m
 2. वराहः शूकरो वृष्टिः कोलः पोती किरः किटिः </p> <p style="text-align: center;"> ^{4 m} ^{5 m} ^{6 m} ^m ^m
 दंष्ट्री घोणी सधरोमा क्रोडो भूदार (इत्यपि) </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^m ^{m h} ^m ^{7 m i}
 3. कपि शूकश्च शूवग शाखावग वलीमुखाः </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^m ^m ^{8 m}
 मर्कटो वानरः कीशो वनौका </p> <p style="text-align: center;"> ^{m j}
 (अथ) भक्षुके </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^{m k} ^{9 m}
 4. वृक्षाः शूभक्ष भाक्षकाः </p> <p style="text-align: center;"> ^m ^m ^{m l}
 गण्डके खड्ग खड्गिनौ </p> | <p>A lion.</p> <p>A tiger.</p> <p>A hyena. c</p> <p>A hog.</p> <p>A monkey
or ape.</p> <p>A bear.</p> <p>A rhino-
ceros.</p> |
|---|--|

1—नृ. 2—नृ. 3—नृ. 4—नृ. 5—नृ.
6—नृ. 7—ख. 8—कश्. 9—क.

^a Also कैशरी (—रिन्). ^b Sing. द्वीपी. This, as a distinct species from the tiger, is the ounce ; or else the panther. ^c Some suppose a leopard to be meant. ^d Also तरक्षुः. ^e Likewise शूकरः. ^f And वृष्टिः. ^g Some read किरिः. Fem. किर्याणी. ^h Also शूवक्ष्मः and प्रवक्ष्मः, or प्रवगः. Some add प्रवक्ष्मः. ⁱ Likewise वलिमुखाः. ^j भक्षुकः and भक्षुकः. Also भाक्षकः. ^k Likewise वृक्षः and भक्षः. ^l Sing. खड्गी (—नृ).

A buffalo. ^{m a} लुलापो ^{m b} महिषो ^{1 m} वाहद्विषत्कासर ^{2 m} सैरिभाः ^m

A jackal. 5. ^{f c} (स्त्रियां) शिवा ^m भूरिमाय ^m गोमायु ^m ऋगधर्तकाः ^m
Jackal ^{m d} ^m ^{m e} ^m ^m ^{m f}

ऋगाख वचक क्रोटु फेर फेरव जम्बुकाः

A cat. 6. ^{m g} षोटुर्वि ^{3 m h} डालो ^m मार्जारो ^m दृषदंशक ^{4 m} चाखुभुक्

An iguana. ^m (वयो) गौधेर ^m गौधार ^{5 m} गैधेया ^{6 m} गोधिकाम्भे

A porcupine. 7. ^{7 m} श्वावित् ^{8 m} (तु) शल्यस्

(तस्मोन्नि) शलखी शलखं शलम्

His quills.

A swift antelope. ^{m i} वातप्रमीर्वातश्चगः ^{9 m}

A wolf. ^m कोक ^m ईहाश्चगो ^m दृकः

A deer or antelope. 8. ^m ऋगे ^m कुरङ्क ^m वातायु ^{10 m} हरिणा ^{11 m} ऽजिनयोनयः

✓ Belonging to a doe.

^{m f n} ऐण्येयम् (एण्याश्चर्माद्यम्)

Belonging to a buck.

^{m f n} (एण्यास्य) ऐण्यम् (उभे त्रिषु)

Sorts of deer, of which the hides are used.

9. ^f कदली ^{f j} कन्दली ^m चीनश्चमूख ^{12 m} प्रियका ^{13 m} (वपि)

1—त.	2 का—.	3 वि—.	4—ज.	5—व
6—ज.	7—ध.	8 शल्य.	9 वा—.	10—व.
11—नि.	12 च—.	13—क.		

^a And बुलायः. ^b Fem. महिषी. ^c This is feminine, even when the male animal is meant. ^d Or ऋगाखः. ^e Fem. क्रोटु. ^f Likewise जम्बुकः. ^g The same in the feminine. ^h Also विराजः and विहाजः. ⁱ Fem. वातप्रमीः and वातप्रमी. ^j Some consider these to be masculine, and make the radical termination,—विन्.

^m
सम्ब (श्चेति हरिणा समी अजिनयोनयः)

^{m b m m m c m d l m e}

10. क्षणसार बभ्रु रंकु शम्बर रौहिषाः

^{m m f 2 m m g m h m i}

गोकर्णं पृषतैर्गर्भं रोहिताश्वमरो (वृगाः)

^{k m l m m m m n}

11. गंधर्वः शरभो रामः श्वमरो गवयः शशः

^m

(इत्यादयो वगेन्द्राद्या गवाद्याः) पशु (जातयः)

^{m p m q 3 m}

12. चन्द्रमूर्षिका (प्या) खुर

^{f f}
गिरिका वाल्मषिका

^{m r m s}

सरटः छक्कासः (स्यान्)

^{f t f u}
मुसली गृहगोधिका

^{f m v 4 m w m}
13. सूता (सूती) तन्तुवायोर्णनाभ मर्कटकाः (समाः)

Various
sorts of
deer. a

Various
animals. j

A beast in
general. o

A rat.

A mouse,
or small
rat.

A lizard,
cameleon, &c. *lizard*

A small
house-li-
zard.

A spider.

1—ब.

2 एष.

3 आशु.

4 क—.

* Severally named in the text, as the black antelope, the stag, &c. But these terms are not all rigidly applied to different species ; and some are not of the deer kind. ^b Or क्षणसारः. ^c The spotted Axis. ^d Also शम्बरः. ^e And रौहिट् (—ष). ^f पृषतः and पृषत् (fem. पृषती); the porcine deer. ^g वृष्यः. Also वृष्यः and रिष्यः. The painted or white-footed antelope. ^h Likewise रौहिट्. ⁱ चमरः ; though here placed among deer, the Bos grunniens is meant. ^j Severally named in the text. ^k Some make this the musk deer. ^l A fabulous animal with eight legs. ^m Bos Gavceus, As. Res. vol. viii. p. 487. ⁿ A hare. ^o The preceding, as well as the lion and other wild beasts, and domestic cattle, are so denominated. ^p Also चन्द्रः. ^q Likewise मूर्षकः, and मूर्षी. ^r Also सरट् and शरटः. ^s Or छक्कासः. ^t And मुसली or मुसली. ^u Likewise गृहगोधिका, गृहगोधा and गृहाधिका. ^v Also मर्कटाः. ^w Or चर्मनाभिः.

An insect.	^{m a} नीलकु ^{m b} (सु) क्षमिः
A centi- pede.	^{f c} कर्णजलौका ^{1 f} शतपदु (मे)
A cater- pillar.	14. ^m वृश्चिकः ^m शूककीटः (स्याद्)
A scorpion.	^{m d} अलि ^{m e} द्रणौ (तु) ^m वृश्चिके
A dove or pigeon.	^{m f} पारावतः ^m कलरवः ^m कपोते
A hawk or falcon.	(ऽथ) ^m शशाङ्गः
	15. ^{2 m} पत्नी ^m शेखरं
An owl.	^{m g} उलूके (तु) ^m वायसाराति ^m पेचकी
A sky-lark.	^m व्याघ्राटः (स्याद्) ^{m h} भरद्वाजः
A wagtail.	^m खड्गरीट (सु) ^m खड्गः
A heron.	16. ^m लोहपट्ट (सु.) ^m कंकः (स्याद्)
A blue jay.	(अथ) ^{m j} चापः ^{m k} किकीदिविः
The fork- tailed shrike. 1	^m कलिङ्ग ^m भद्र ^{3 m} घूम्याटा
A wood- pecker.	(ऽथ ^{4 m} स्वाच् फलपत्रकः)
	17. ^m हार्माघाटो
Pipihá. m	(ऽथ ^{m n} सारंग ^{m o} शोककशातकः ^{5 m} (समाः))

1—दी.

2—नू.

3—ट.

4 य—.

5 चा—.

^a And नीलांगुः. ^b Likewise क्षमिः. ^c Also कर्णजलौकाः (—कसु)
^d अलिः or अलो (—नू) ; also अलिः and अलो. ^e दुषः or द्रोषः. ^f Like-
wise पारावतः. ^g Or अलूकः. ^h And भारद्वाजः. ⁱ Coracias Indica
and Bengalensis ; or as otherwise explained, a different bird. ^j Or चापः.
^k Likewise किकीदीविः, किकीदीविः, and किकिदिवि ; or किकीदिवः, &c.
Also किकिः and दिविः ; or कीकिः and दीविः. ¹ Lanius Coerulescens
and Corvus Balicassius. ^m Cubulus Radiatus. But it is not certain
whether the *Chātaca* be not a different bird. ⁿ Or सारङ्गः. And शोकः.

- ^m ^{1 m} ^m ^{2 m}
 लकवाकुलान्नचूडः कुकुटचरणायुधः
 18. चटकः कलविद्धः (स्यात्)
 (तस्य स्त्री) चटका
 (तयोः
^m ³
 पुमपत्ये) चाटकेरः (स्वपत्ये) चटकै (व हि)
 19. कर्करेटुः करेटुः (स्यात्)
^m ^{4 m}
 लकण ककरौ (समी)
^m ^m ^m ^m
 वनप्रियः परभतः कोकिलः पिकु (इत्यपि)
^{5 m} ^m ^m ^m ^{6 m}
 20. काके (तु) करटा ररिष्ट वलिपुष्ट सहत्पूजाः
^m ^{7 m} ^{8 m} ^{9 m} ^{10 m}
 आंक्षात्मधोष परभट्टलिभुम्बायसा (अचि)
^{m b} ^m
 21. द्रोणकाक (स्तु.) काकोले
^{m c} ^m
 दात्यूहः काककण्ठकः
^{m d} ^{11 m}
 आतापि पिहौ
^m ^{12 m}
 दाक्षाय गट्धौ
^m ^{13 m e}
 कोर शुको (समी)
^{14 m} ^{m f}
 22. कुङ् क्रौञ्चौ
 A galli-
 naceous
 fowl.
 A sparrow.
 Its female.
 Their off-
 spring
 male and
 female.
 Numidian
 crane.
 Căér. a
 The black
 cuckoo.
 A crow.
 A raven.
 A gallinule.
 A kite.
 A vulture.
 A parrot.
 A curlew.

1 ता— 2 च— 3—का. 4—र. 5—क. 6—ज.
 7 चा— 8—भट्ट. 9—भुज. 10 वावस. 11 चिह्न. 12 गुप्त.
 13 युक्त. 14 कुङ्.

* Perhaps Perdix Sylvatica. * Also द्रोणः. ° Or दात्यूहः.
 † आतापी (—नृ) or आतापी (—नृ). ° Also द्रुवः. † Likewise क्रुद्धः.
 Fem. क्रुधा and क्रुद्धा.

A crane.

(ऽथ) यकः कङ्कः

The Indian crane.

पुष्करा (हस्तु.) सारसः

The ruddy goose.

कोकश्चक्रश्चक्रवाको रयाङ्गा (हयनामकः)

A drake.

23. कादम्बः कलहंसः (स्याद्)

An osprey.

उत्क्रोश कुररी (समी)

Geese.

हंसा (स्तु.) श्वेतगरुतश्चक्राङ्गा मानसौकसः

Varieties of geese.

24. राजहंसा (स्तु. ते चक्षुःकरणैर्लोहितैः सिताः)

(मलिनैर्मल्लिका(ख्या स्ते) धार्तराष्ट्राः (चितेतरे)

Sarali. h

25. शरारिराटिराडि (च)

A small crane. j

बलाका विसकटिका

A duck or goose.

(हंसस्य योषिद्) वरटा

A female Indian crane.

(सारसस्य तु) वज्रपा

A bat.

26. जतुकाजिनवत्ता (स्यात्)

A cock-roach

परोष्णी तैलपायिका

1 च—.

2 च—.

3—र.

4—स्तु.

5 च—.

6—वस्तु.

7 चा—.

8 चा—.

9—च—.

^a पुष्करः or any term signifying the lotos. Also पुष्कराङ्गः. ^b Any word signifying a wheel. ^c Fem. कुररी. ^d Sing. हंसः. Fem. हंसी. ^e Sing. राजहंसः. A white gander with red legs and bill. ^f Sing. मल्लिकः, with brown legs and bill. Also मल्लिकाक्ष. ^g धार्तराष्ट्रः, with black legs and bill. ^h Perhaps Turdos Ginginianus. ⁱ Also शरारि. or शरारिः. ^j Feminine, even when the male bird is intended. ^k Also वरटी. ^l Likewise वज्रपा. ^m Gr जतुका. ⁿ Also परोटी.

वर्षणा (मक्षिका नीला)	A blue fly.
सरघा मधुमक्षिका	A bee.
27. पतङ्गिका पुत्तिका (स्याद्)	A small bee.
दंश (सु.) वनमक्षिका	A gadfly. म० २
दंशी (तष्णातिरुषा स्याद्)	A smaller sort of gadfly.
बन्धोली वरटा (द्वयोः)	A wasp.
28. भङ्गारी कीरका चीरी भिक्षिका (च समा इमाः)	A cricket.
(समौ) पतङ्ग यलमौ	A grasshopper.
खद्योतो व्योतिरिङ्गणः	A firefly.
29. मधुव्रतो मधुकरो मधुलिङ्गमधुपाऽलिनः	A large black bee.
हिरण्य पुष्पलिङ्गभङ्ग षट्पद अमराऽलयः	
30. मयूरो वर्हिणो वर्ही नीलकण्ठो भुजङ्गमुक्	A peacock.
शिखावतः शिखीकेकी मेघनादानुलास्य (ऽपि)	
31. केका (वाणी मयूरस्य)	His cry.
(समौ) चन्द्रक मेघको	The eye of his tail.

1—इ. 2 न— 3 —न. 4 —इ. 5 भ— 6 कलि.
 7—न. 8—भुज. 9—न. 10—न. 11—सी (—न).

* Some deduce two synonyma from the explanation. मक्षिका and नीला or नीली. ^b Also गंधाखी and वरटी. Masc. वरटः. ^c Likewise चीरका. Or a black beetle. ^e Nom. मधुलिङ्ग, or —ट (—इ). Also यधपायी (—न).

His crest.

शिखा चूडा

His tail.

शिखण्ड (स्तु.) पिच्छं वर्धे (नपुंसके)

A bird in general.

32. खगे विहङ्ग विहग विहङ्गम विहायसः

शकुन्ति पक्षि शकुनि शकुन्त शकुन द्विजाः

33. पतत्रि पत्रि पतग पतत्पत्तरवाऽखण्डजाः

नगौको वाणि विकिर वि विकिर पतत्रयः

34. नीलोद्गवा गरुत्मन्तः पितृन्तो नभसङ्गमाः

(तेषां विशेषा) हारितो मङ्गः कारण्डवः शवः

35. तित्तिरिः कुकुभो लावो जीवञ्जीवचुकोरकः

कोयटिकटिद्विभको वर्त्तको वर्त्तिका (द्वयः)

36. गरुत्पक्षच्छदाः पत्रं पतत्र (च) तनूचक्षु

Various birds. e

A wing.

1—यस्.	2—नृ.	3—ज.	4—वृ.	5—नृ.
6—तृ.	7—य.	8—ज.	9—यस् and —क.	10—नृ.
11—त्रि.	12—य.	13—ज.	14—तृ.	15 य—
6 टि—	17—तृ.	18 ज—		

* Also masc. वर्धः. ^b Sing. विहायाः. ^c Masc. पिः, Fem. पी. ^d Sing. गरुत्मान्. ^e Severally named in the text ; viz. Green pigeon, &c. Besides others, as नतुसरङ्गः, a king-fisher, &c. ^f Also हारितः, (Columba Hurriala, B. Mss). ^g A shag. ^h Sort of duck. ⁱ Or तित्तिरः. The francoline Partridge. ^j A wild cock, (Phasianus Gallus.) ^k Sort of quail, (Perdix Chinensis.) ^l Perhaps a pheasant. ^m Sort of partridge, (Perdix rufa, B.) ⁿ And टिटिभकः, Jacana, Tringa Goensis, (Parra Goensis, &c.) ^o A quail, and its female. Likewise fem. वर्त्तिका. ^p Also neut. पक्ष and पक्षः (—स्).

^f
(स्त्री) पक्षतिः पक्षम्बुⁿ

Its root.

^{f a} ^{1 f b}
चक्षुःकोटि (रुमे स्त्रियौ)

The beak.

ⁿ ^{2 n} ^{3 n}
37. प्रक्षीमोक्षीन संक्षीमा (न्येताः स्वगतिक्रियाः)

Acts of flying. c

^{f d} ^{m n e} ⁿ
पेशी कोषो (द्विहीनः) ऽण्डं

An egg.

^m ^{m n}
कुलाये नोड (मुखियाम्)

A nest.

^{m f} ^{m g} ^m ^m ^{m h} ^m ^m
38. पोतः पाको ऽर्भको दिव्यः पृथुकः शावकः शिशुः

Young of any animal.

ⁿ ^{n i}
(स्त्री पुंसौ) मिथुनं द्वन्द्वं

A couple, male and female.

ⁿ ⁿ ⁿ
सुम्भं (तु) युगलं युगम्

A pair or brace.

^m ^m ^m ^m ^m ^m
39. समूह निवह व्यूहसन्दोह विसर व्रजाः

A flock or multitude.

^m ^{4 m} ^m ^m ^m ^m
सोमौघ निकर व्रात वार संघात सञ्चयाः

^m ^m ^{m j} ^{5 m} ^m
40. समुदायः समुदयः समवायश्च ये गणः

^f ^{6 n} ⁿ ⁿ
(स्त्रियां तु) संहतिर्द्वन्द्वं निकुटम् कदम्बकम्

1 लो—.

2 उ—.

3 —न.

4 लोच.

5 च—.

6 द—.

* And चक्षुः. b Or लोटी. c Severally mentioned : viz. taking flight, soaring, and perching ; or otherwise interpreted, whirling, ascending, and alighting. d And पेशिः. e Or कोषः. Likewise पेशीकोषः. f Fem. पोती. g Fem. पाका. h Also प्रथुकः. i Some make the last term, others both words synonymous with the following. j And कुलापादः.

A multi-
tude of
similar
things.

41. (वृन्दभेदाः समैर्) वर्गः^m

Of animals.

संघ सार्थौ (तु जन्तुभिः)^{m 1 m}

Of homo-
geneous
animals.

(सजातीयैः) कुलंⁿ

Of birds
and beasts.

व्यूथं (तिरश्चां पुष्पपुंसकम्)^{m n}

Of beasts.

42. (पशूनां) समजो^m

Of other
beings
(men, &c.)
Of persons
practising
like duties.

(ऽन्येषां) समाजो^m

(ऽथ सधर्मिणाम्)

स्यान्) निकारः^m

A heap of
grain, &c.

मा 2 m f 3 m m n

पुच्छ राशी (तु) त्वरः बूट(मृक्षियाम्)

Flocks of
various
animals. b

43. कापोत शौक मायूर तैत्तिरा (दीनि तद्वग्ने)^{n n n n}

Domesti-
cated, (a
bird or
beast).

(गृहासक्ताः पक्षिष्वगाश्) क्लेका(स्ते गृह्यका(च ने)^{m c m}

1—ब.

2—वि.

3—उ—.

* Also fem. पुष्पिः. ^b Of doves, parrots, peacocks and francoline partridges: other derivatives are similarly formed, as चोदकं, a flock of owls. ^c sing. क्लेकः and गृह्यकः.

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. मनुष्या मानुषा मर्त्या मनुजा मानवा नराः	Man : mankind.
(स्युः) पुमांसः पंचजनाः पुरुषाः पूरुषा नरः	Man : or male. c.
2. स्त्री योषिद्वला योषा नारी सीमन्तिनी बधूः	A woman ; or female.
प्रतीपदर्शिनी वामा वनिता महिला (तथा)	
3. (विशेषाद्या) कृणा भीरुः कामिनी वामलोचना	Various descripti- ons of wo- men. i
प्रमदा भाविनी कान्ता ललना (च) नितम्बिनी	
4. सुन्दरी रमणी रामा	
कोपना (सैव) भामिनी	A passion- ate woman.
वरारोहा मत्तकाशिनृत्तमा वरवर्णिनी	An excel- lent wo- man. n.

1—तू.

2 अ—.

3 अ—.

4 —नो.

5 उ—.

^a Sing. मनुष्यः, मानुषः, &c. (Fem. मनुषी. मानुषी). ^b Also (with an ill sense) जाणवः. ^c Both lines contain synonymous terms, according to some. ^d Sing. पुमान् (पुंस्). ^e Sing. ना (नृ). ^f Also योषिता. ^g Likewise योषा. ^h Or महेला, and महीला. ⁱ The terms are commendatory ; as well-shaped ; timid ; loving ; having fine eyes, &c. ^j Also भीरुः, and भीरुः. ^k Another reading exhibits जानिनी. ^l Some write रमया. ^m Likewise रमा. ⁿ Handsome, healthy and affectionate. However some make the terms not synonymous, but significant of various descriptions of women. ^o मत्तकाशिनी, or मत्तकापिणी.

A queen. a

5. (हताभिषेका) महिषी

Other
wives of
a king.

भोगिन्योः (ऽन्या वृषस्त्रियः)

A wife, or
wedded
woman. c

पत्नी पाणिगृहीती (च) द्वितीया सहधर्मिणी

6. भार्या जाया (ऽय पुंभूम्नि) दाराः

A matron. f

(स्यात्तु) कुटुम्बिनी

पुरंध्री

A virtuous
faithful
wife.

सुचरित्रा (तु) सती साध्वी पतिव्रता

A superseded
wife. i

7. हतसापत्निका ऽध्युढा ऽधिविवा

A bride
choosing
her hus-
band.

(ऽय) स्ववरा

पतिस्वरा (च) वर्या

A chaste
woman.

(ऽय) कुलस्त्री कुलपात्निका

A maiden. l

8. कन्या कुमारी

^a Consecrated as such. Also a king's wife in general. ^b Sing. भोगिनी. ^c Some restrict the two first terms (other the four first) to the particular sense of a wife married with religious rites. ^d Likewise सहधर्मिणी. ^e Also fem. Sing. दारा. ^f Or one, who has children and her husband living. ^g Some add पुरंध्रीः. ^h Or साधु. ⁱ One whose husband has married another wife. ^j And हतसापत्निका, हतसापत्नी, हतसापत्नीका, or हतसपत्निका. ^k And कुलपात्री. ^l The first term denotes a girl nine years old ; the second twelve ; or, without discriminating the age, both terms signify a virgin. ^m Also कन्यका.

गौरी (तु) नग्निका ऽनागतार्त्तवा	A girl. a
(स्यान्) मध्यमा दृष्टरजास्	One arrived at puberty.
तरुणी युवतिः (समे)	A young woman. d
9. (समाः) सुधा जनी बध्यश्	A daughter-in-law.
चिरण्टी (तु) सुवासिनी	A woman staying in her father's house. i.
इच्छावती कामुका (स्याद्)	A woman desirous of any thing. l
वृषस्यंती (तु) कामुकी	One amorous or lustful.
10. (कान्तार्थिनी तु या याति संकेतं सा) ऽभिसारिका	One who goes to an assignation.
पुंच्छी धर्षिणी बन्धक्यसती कुलदेवरी	A disloyal or unchaste woman.
11. स्वैरिणी पांशुका	
(ऽय स्याद्) भ्रष्टिणी (शिशुना विना)	A childless woman.
अवीरा (निष्पतिसुता)	One who has neither husband nor son.
विश्वस्ता विधवे (समे)	A widow.

1—अस्.

2—की.

3—अ—

4—टा.

5—इ—

6—वा.

^a Here also, if ages be discriminated, the first is a girl eight years old ; the second, ten : as synonymous terms, they signify a girl who has not menstruated. ^b And लुग्निका. ^c Likewise मध्या. ^d Between sixteen and thirty years of age. ^e Or तरुणी. ^f Also युवती and युनी. ^g जनिः, or जनी. ^h Sing. बधुः, or बधूः. Likewise बधूटी. ⁱ Married or unmarried. ^j Likewise चिरिण्टी. ^k Also सुवासिनी. ^l Covetous of wealth ; eager for food, &c. ^m Also धर्षणी. ⁿ Likewise पांशुका. ^o And निष्पत्ता.

A woman's
female
friend.

A woman
whose hus-
band is liv-
ing.

Old or grey-
haired.

Intelli-
gent.

Wise.

The wife of
the *Sūdra*.^c

A woman
of the
Sūdra tribe.

A milk-woman.^d

A woman
of the *Vaiśya*
tribe.

One of the
Kṣatriya
tribe.

A female
teacher.

A spiritual
instruct-
ress.

The wife
of a spiri-
tual pre-
ceptor.

Wife of a
Vaiśya.

Wife of a
Kṣatriya.

Wife of a
tutor.

A mascu-
line wo-
man. ^e

12. ^{f a}आलिः ^fसखी ^fवयस्या (च)

^fपतिवती ^fसमर्त्तुका

^fवृद्धा ^{f b}पलिनी

^fप्राज्ञी (तु) ^fप्राज्ञा

^fप्रज्ञा (तु) ^fधीमती

13. ^fशूद्री (शूद्रस्य भार्या स्यात्)

^{1 f}कूट्रा (तज्जातिरङ्गना)

^fआभीरी (तु) ^fमहाशूद्रो (जातिपुंयोगदोः समा)

14. ^fअर्थाणी (स्वयम्) ^fअर्था (स्यात्)

^fक्षत्रिया ^{2 f}क्षत्रियाण्यः (ऽपि)

^fउपाध्याया (प्यु) ^{3 f}पाध्यायी

^f(स्याद्) ^fआचार्या (ऽपि च स्वतः)

15. ^fआचार्याणी (तु पुंयोगे)

^f(स्याद्) ^fअर्था

^fक्षत्रियी (तथा)

^{4 f}उपाध्यायानु^{5 f}पाध्यायी

^fपोटा (स्त्रीपुंसलक्षणा)

¹ शूद्रा.

²—क्षी.

³ उ—.

⁴—नी.

⁵ उ—.

^a Or आली. ^b Or पलिता. ^c Whether belonging to the same or to a different tribe. ^d Milkman's wife; or a woman of his tribe.

^e Having breasts and a beard.

16. वीरपत्नी वीरभार्या

A hero's wife.

वीरमाता^{1f} (च) वीरसूः^f

A hero's mother.

जातापत्या प्रजाता^f (च) प्रसूता^f (च) प्रसूतिका^f

A woman who has borne a child. a

17. (स्त्री) नग्निका कोटवी^{f b} (स्याद्)

A naked woman.

दूती सञ्चारिके^{f c} (समे)^{2 f}

A female messenger or go-between.

कात्यायन^{3 f} (वृद्धा या काषाययसनाधवा)

A middle-aged widow. d

18. सैरिंध्री^{f f} (परवेश्मस्या स्ववशा शिल्पकारिका)

A female artisan in another's house. e

चसिकी^{f h} (स्याद्वृद्धा या प्रैष्यांतःपुरचारिणी)

A female servant. g

19. वारसू गणिका वेष्टा रूपाजीवा^{f f i f}

A courtesan or harlot.

(इय सा जनैः

The head of a set of harlots.

सत्कृता) वारमुखा^f (स्यात्)

कुटनी शंभरी^{f j f k} (समे)

A bawd or procuress.

20. विप्रन्निका^f (स्त्री) क्षणिका^{4 f} दैवज्ञा^f

A fortune-teller.

(इय) रजस्वला

A woman in her courses.

¹—ह.

²—का.

³—नी.

⁴—इ.

a The two last of these synonyma are by some restricted to a woman recently delivered. b Likewise कोटवी. Some add कोटरी. c Also दूतिः. d Wearing a dress indicating the practice of austerity. e Being her own mistress, but living in another's house, and practising any art. f Also सैरिंध्री. Some add सैरिंध्रिः. g Young and frequenting the apartments of the women. h And चसिता. i Likewise वेष्टा. j Some add कुटनी. k Also शंभरी.

1f fa 2fb f 3f
स्त्रीधर्मिण्यविरात्रेयी मलिनी पुष्पवत्त्र (ऽपि)

4f 5f
21. चतुमत्स्य (पु) दक्षा (ऽपि)

The courses.

6nc n 7n
(स्याद्) रजः पुष्पमार्त्तव

Longing,
as in preg-
nancy.

f 8f
अष्टाबुद्धिद्वयती

Past child-
bearing. d

fe f
निष्कला विगतार्त्तवा

Pregnant.
An assem-
blage of
harrlots.

f 9f 10f f
22. आपन्नसत्त्वा (स्याद्) गुर्विर्ण्यन्तर्वती (च) गर्भिणी
(गणिकादेस्तु.) गाणिक्यं

—of preg-
nant wo-
men.

n
गाभिण्यं

—of young
women,

nf
यौवतं (गच्छे)

A twice
married
woman. g

11f 12fh
23. पुनर्भर्दिप्रधिषू (रुढा द्विः)

Her se-
cond hus-
band.

mi
(तस्या) दिधिषुः (पतिः)

One in
whose fa-
mily she
presides.

m
(सु तु द्विजे) ऽग्रेदिधिषुः (सैव यस्य कुटुम्बिनी)

Son of an
unmarried
woman.

mj m
24. कानीनः कन्यकाजातः (सुते)

Son of an
auspicious
mother.

m
(ऽथ) सुभगासुतः

1 —स्त्री.

2 चा—.

3 —ती.

4 —ती.

5 द—.

6 —सु.

7 चा—.

8 दो—.

9 —स्त्री.

10 च—.

11 —सु.

12 —सु.

^a अविः and अवीः. ^b Some add चात्वेयी. ^c Also masc. रजः (—ज)

^d Having ceased to menstruate. ^e Likewise निष्कली and निष्कला or निष्कली. ^f Also यौवतं. ^g A virgin widow remarried. ^h Some add दिधिषुः. ⁱ Likewise दिधिषूः. ^j Fem. कानीनी. The daughter of such a woman.

^m
सौभागिनेयः (स्यात्)

^m
पारस्वयेय (स्तु. परस्त्रियाः) Son by another's wife.

^m 25. पैटृष्वयेयः (स्यात्) पैटृष्वस्त्रीय (च पिटृष्वसुः ^m सुते!) Paternal aunt's son.

^a
(मातृष्वसुचैव) Maternal aunt's son.

^m वैमात्रेयो विमात्रजः ^m Step-mother's son.

^m 26. (अथ) बांधकिनेयः (स्याद्) बंधुज(चा) ऽसतीसुतः ^m A bastard. ^b

^{m c} कौलटेयः ^{m d} कौलटेरो ^m (भिचुकी तु सती यदि ^m A son of a female beggar.

^m 27. तदा) कौलटिनेयो(ऽस्याः)कौलटेयो(ऽपि चात्मजः) ^m

^m आत्मजसूतः ^{l m} सुतः ^m पुत्रः ^{m c} A son.

(स्त्रियान्त्वमी ^m A daughter.

^{f f} 28. आहर् दुहितरं (सर्वं) ^g

1—त.

* Formed like the preceding terms, viz. मातृष्वयेयः and मातृष्वस्त्रीयः. Fem. मातृष्वयेयी and मातृष्वस्त्रीया. ^b Son of a disloyal wife. ^c Some add कौलटिनेयः. ^d Fem. कौलटेयी and कौलटेरा. ^e Also पुत्रः. ^f Nom. दुहिता—(ह). ^g All preceding terms for a son signify, in the feminine, a daughter, viz. आत्मजा, तनया, सुतः, सुता, पुत्री, पुत्रिका or पुत्रका.

Offspring,
male or
female.

ⁿ ⁿ
ऽपत्यं तोकं (तयोः समे)

A legiti-
mate son. ^a

^{1 m} ^{m b}
(स्वजाते त्वौ) रसौरस्यौ

Father.

^m ^m ^{2 m}
तात (स्तु.) जमकः पिता

Mother.

^{f c} ^{3 f} ^{4 f} ^f
29. जनयित्री प्रसूमाता जननी

Sister.

^{f d} ^{5 f}
भगिनी स्वसा

Husband's
sister.

^{6 f e}
मनन्दा (तु स्वसा पत्यु)

Grand-
daughter. ^f

^{f g} ^{f h} ^f
न.प्री पौत्री सुतामया

Husband's
brother's
wife.

^{f i}
30. (भार्यास्तु भ्रातृवर्गस्य) यातरः (स्युः परस्परम्)

Brother's
wife.

^f ^f
प्रजावती भ्रातृजाया

Maternal
uncle's
wife.

^f ^f
मातुलानी (तु) मातुली

Mother-
in-law.

^f
31. (पतिपत्योः प्रसूः) श्वश्रुः

Father-
in-law.

^{m s}
श्वशुर (स्तु. पिता तयोः)

Paternal
uncle.

^m
(पितुर्भ्राता) पितृव्यः (स्यान्)

Maternal
uncle.

^m
(मातुर्भ्राता तु) मातुलः

Wife's
brothers.

^{m j}
32. श्यालाः (स्युर्भ्रातरः पत्याः)

1—पौ.—

2—ह.

3—सू.

4—मातृ.

5—श्व.

6—श्वृ.

^a By a woman of the same tribe with her husband. ^b चोरसः and चरस्यः. Some write चोरस्यः. ^c Also जनयित्री. ^d Likewise भग्नी. ^e Or मनन्दा (—श्वृ). Also नन्दिनी. ^f Either in the male or female line. ^g And नप्रा(—पु), a grandson or grand-daughter. ^h Generally restricted to the son's daughter. Sing. याता (—ह). ⁱ Sing. श्यालः. Also श्यालः.

	^{m b} ^{m c} (स्वामिनो) देह देवरौ	Husband's brother. a
^m ^{m d} स्वस्रीयो भागिनेयः (स्याज्)		Sister's son.
^{m c} ^m जामाता दुहितुः पतिः		Daughter's husband.
^{m f} ^{l m} 33. पितामहः पितृपिता		Father's father.
^{m g} (तत्पिता) प्रपितामहः		His father.
^{2 m} ^h (मातुर्) मातामहा (द्रेवं)		Maternal grandfather.
^{m i} ^{3 m} सपिण्डा (स्तु) सनाभयः		Kinsmen
^m ^{m j} ^m ^{4 m} 34. समानोदर्य सोदर्य सगर्भ सहजाः (समाः)		A brother of the whole blood.
^m ^m ^m ^m ^m ^{5 m} सगोत्र बांधव ज्ञाति बन्धु स्व स्वजनाः (समाः)		A distant kinsman.
ⁿ 35. ज्ञातेयं		Relationship.
^f बन्धुता (तेषां क्रमाद्भावसमूहयो)		An aggregate of kinsmen
^m ^m ^{6 m} ^{7 m} घषः प्रियः पतिर्भर्ता		A husband.
^{8 m} जार (स्तु) पतिः (समौ)		A paramour.
^m 36. (असृते जारजः) कुण्डो		An adulterine.

1—ह.

2—ह.

3—भि.

4—ज.

5—न.

6 पति.

7 भर्ता.

8 उ—.

* Usually restricted to the younger brother. But some apply the first term to the elder brother; and the second to the younger.
 b Nom. देवा. Also देवः (—व). c Likewise देवः. d Fem. स्वस्रीयो and भागिनेयो; sister's daughter. e Also जामाता (—ह). f Fem. पितामही, a grandmother. g Fem. प्रपितामही, a great-grandmother.
 h So प्रमातामहः, maternal great-grandfather. i Sing. सपिण्डः. j Also सोदरः and सहोदरः.

A widow's
bastard.

(दृते भर्तृरि) गोखः^{m a}

A brother's
son.

^{m b} ^{l m}
आतीये आहजे

Brother and
sister.

^{m du.} ^{m du.}
आहभगिन्यौ आतराव् (उमौ)

Father and
mother.

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
37. मातापितरौ पितरौ मातरपितरौ (च तौ)

Husband's
or wife's
father and
mother

^{m du.} ^{m du.}
श्वश्रुश्वशुरौ श्वशुरौ

Son and
daughter.

^{m du.}
पुत्रौ (पुत्रश्च दुहिता च)

Husband
and wife

^{m du.} ^{m du.} ^{m du.} ^{m du.}
38. दम्पती जम्पती जायापती भार्यापती (च तौ)

The womb.
^c

^m ^{m d} ^{m n} ^{m n}
गर्भाशयो जरायुः (स्याद्) उल्लं (च) कललो (ऽस्मिन्)

The last
month of
gestation.

^m ^m
39. सूतिमासो वैजनने

A fetus.

^m ^m
गर्भो भ्रूणः (दमौ समौ)

A eunuch.

^{f e} ^{m f} ^{m n} ^m ⁿ
तृतीया प्रकृतिः शण्डः क्लीवं पण्डो नपुंसकम्

Childhood.
^g

ⁿ ⁿ ⁿ
40. शिशुत्वं शैशवं बाल्यं

Youth or
manhood.

ⁿ ⁿ
तारुण्यं यौवनं (समे)

1—ज.

^a Or गोखः. ^b Likewise आहव्यः. ^c Some restrict the last, others the two last, to signify the embryo. ^d Also जरायुः, (—स्). ^e The compound term is properly तृतीयप्रकृतिः. ^f And शण्डः or सण्डः. Some add शण्डः. ^g To the age of sixteen.

ⁿ (स्यात्) स्याविरं ⁿ (तु) दृष्टत्वं

Old age. a

^m दृष्टसंघे ^{n b} (ऽपि) वार्धकम् ⁿ An assemblage of old men.

ⁿ 41. पलितं (जरसा शैलपं केशादौ)

Greyness of hair. c

^f विस्त्रसा ^f जरा ^f Decrepitude.

^{f d} (स्याद्) उत्तानशया ^f डिम्भा ^f स्तनपा ^{f c} (च) स्तनन्धयो ^f An infant.

^{m g} 42. बाल (स्तु स्यान्) माणवको ^m

A child. f

^m वयस्यसुरणो ^{1 m} युवा ^{2 m} A young man. h

^{3 m} प्रवयाः ^m स्याविरो ^m दृष्टो ^m जीनो ^m जीर्णो ^{4 m} जरम् (ऽपि) ^m An old man.

^{5 m} 43. वर्षीयान् ^{6 m} दशमी ^{7 m} व्यायान्

One very aged.

^m पूर्वज ^{8 m i} (स्व) ग्रियो ^m ऽग्रजः ^m Elder brother ; first born.

^{9 m} ज्यन्धजे (स्युः) ^{m j} कनिष्ठ ^{m k} यवीयो ^m ऽवरजा ^m ऽनुजाः ^m Younger brother.

^m 44. क्षमासो ^m दुर्बलम्भातो ^{m l}

Feeble ; thin.

1 त— 2—नृ. 3—स्. 4जरत्. 5—यस्.
6—नृ. 7—यस्. 8—स्. 9—ज.

a After seventy in men, or after fifty in women. b Also वार्धक्यं. The term likewise signifies old age. c Or पलितः, grey-haired. d Or, masc. उत्तानशयः, &c. For this and following (to v. 49) admit the three genders. e Some write स्तनन्धया. f Not exceeding sixteen. g Fem. बाला. h Or one of the virile age, from sixteen to seventy. i Also ज्येष्ठः, ज्येष्ठः and ज्येष्ठः. j And कनीयान् (—यस्) or कन्यसः. k यवीयान् (—यस्). Likewise यवीयः. l जातः. Also यातः.

Strong & lusty.		1 m	2 m	3 m	वसवान्मांसलोऽंशकः
Corpulent & pot-bellied.	m	ma	4 m	m	mb
					तुन्दिलस्तुन्दिकस्तुन्दी दृढकुक्षिः पिचिण्डिकः
Flat-nosed.	m	m	m	5 m	
45. अघटोऽयनाट (चा) अघटो नतनासिके					
Having much, or fine, hair.	m	m	6 m		
केशवः केशिकः केशी					
Flaccid.	m	mc			
वलिना वलिमः (समी)					
Deformed. d	m	mc			
46. विकलाङ्ग (स्तु) पोगण्डः					
A dwarf.	m	m	mf		
खर्वो क्रस्व (च) वामनः					
Sharp- nosed	7 m	m			
खरणाः (स्यात्) खरणसे					
Noseless.	m				
विग्र (स्तु) गतनासिकः					
Having a nose like a hoof.	m	8 m			
47. खुरणाः (स्यात्) खुरणसः					
Bandy- legged. g.	m	h	m		
प्रक्षुः प्रगतजानुकः					
Long shanked,	m	j	9 m		
ऊर्ध्वक्षुर्ध्वजानुः (स्यात्)					
Knock- kneed. k	m	l	m		
संक्षुः संहतजानुकः					

1—तु.

2 मां—.

3 अं—.

4—नु.

5—श.

6—नु.

7—अस.

8—अस.

9 अ—.

* तुन्दिकः or तुन्दिमः. ^b Also पिचिण्डवान् (—तु). ^c Likewise वलिमान् (—तु). ^d Having a deficient, or a redundant, member; as a toe, or a finger, too many, or too few. ^e Also अपोगण्डः. ^f Fem. वामनी. ^g Or having the knees apart. ^h Also प्रक्षुः and प्रगतजानुः. ⁱ Or else thick-kneed. ^j And ऊर्ध्वक्षुः. ^k Or having the knees touching. ^l Likewise संक्षुः and संहतजानुः.

1 m m	48. (स्याद्) एते बधिरः	Deaf.
3 m m a	कुले गडुलः	Hump-backed.
m m c	कुकरे कुणिः	Having a crooked arm. b
m d 3 m	पृश्निरुत्पतना	Small, short, or thin.
m m c	ओषः पङ्गौ	A cripple.
m f m	मुख (सु.) मुखिते	Bald ; close-shaved.
m m	49. बधिरः केकरे	Squint-eyed.
m m	खोडे खञ्ज	Lame.
	(किं पु जराऽवराः)	
m m 4 m	वटुलः काशकः पितुस्	A freckle or mark.
m 3 m	तिलकसितकाशकः	A mole or spot. h

1—उ.

2 कुल.

3 ख—हु.

4—पु.

5 ति—.

^a And गडुलः. ^b Or a withered one. ^c Also कुणिः and कोणिः.

^d Likewise पृश्निः. ^e पङ्गुः. Fem. पङ्गुः. ^f Fem. मुखिता. ^g The preceding (from v. 41) vary the gender with that of the subject. ^h Or a person freckled or having moles.

SECTION II.

Health.	1. अनामयं (स्याद्) आरोग्यं
Physicking.	चिकित्सा रुक्प्रतिक्रिया
Medica- ment.	भेषजौषध भेषज्यान्यगदे जायु (रित्यपि)
A disease.	2. (स्त्री) रुग्जा (चे) पताप रोग व्याधि गदामयाः
<i>Effecting the Pulmonary consumption.</i>	(पुमान्) यक्षा क्षयः शोषः
<i>Catarrh.</i>	प्रतिश्याय (स्तु.) पीनसः
<i>Sneezing.</i>	3. (स्त्री) क्षुत् क्षुतं क्षवः (पुंसि)
<i>Cough.</i>	कास (स्तु.) क्षवयुः (पुमान्)
<i>Intumes- cence.</i>	शोफ (स्तु.) क्षवयुः शोयः
<i>Kibe. e</i>	पादस्फोटो विपादिका
<i>Blotch.</i>	4. किक्षासं सिष्ठा
<i>Scab.</i>	कच्छा (तु) पाम पामा विचर्चिका

1 को—.

2—ज्व.

3 क्ष—.

4 रुक्.

5 क्षु—.

6 क्षा—.

7—नृ.

8—क्षु.

9—नृ.

10—न.

^a Likewise जक्षा (—नृ) or जक्षः (—क्ष); and राजयक्षा (—नृ) or राजयक्ष (—नृ). ^b Also प्रतिश्या and प्रतिश्यायः. ^c Likewise अपीनसः and पिनसः. ^d Also कासः. ^e A blister or sore on the foot. ^f Or सिष्ठा. ^g कच्छूः. ^h पामा (—मनृ and —मा) du. पामानो and पामे.

^f कण्डूः ^f खर्ज (च) ^{f a} कण्डूया

Itch.

^m विस्फोटः ^{m f n b} पिटक (खिषु) Boil.

^{m f} 5. व्रणो (ऽस्त्रियाम्) ^{n c l n} ईर्ममरः

Sore or wound.

^m (क्षीवे) नाडीव्रणः (पुमान्) Ulcer.

^m कोठो ⁿ मण्डलकं

Sort of leprosy. d

ⁿ कुष्ठं ^{n e} श्विते

Leprosy.

^{2 n} दुर्नामका ^{3 n f} र्शसी Hemor-
rhoids.

^m 6. घानाह (स्तु.) ^m विबन्धः (स्याद्)

Epistaxis. g

^{f h} ग्रहणीरुक् ^f प्रवाहिका Diarrhoea.

^{f i} प्रच्छर्दिका ^f वमि (च स्त्री पुमांस्तु) ^f वमथुः (समाः) Vomiting.

^{f k} 7. (आधिभेदा) विद्रुधिः ^{m l m m} (स्त्री) ^{m n} प्वर मेह भगन्दराः Various diseases. j

¹ अरु.²—क.³—स्.

^a Also कण्डूः. ^b Fem. पिटकाः. Also पिटकः —का —कं. ^c Likewise, masc. ईर्मः. ^d White leprosy with round spots. ^e And चेतं or चेतं. ^f Likewise वमः (—स्) Also masc. वमः (—स्.) ^g Whether Ischury or Constipation. ^h Also ग्रहणी and ग्रहणीः. ⁱ Likewise, neut. चर्दिः (—स्); and fem. चर्दिः (—द) or चर्दी, &c. ^j Severally named in the text. ^k An abscess; an internal one. ^l Fever. ^m Also प्रमेहः, Gonorrhœa. Some interpret it simple gonorrhœa or seminal weakness; others, diabetes. ⁿ Fistula in ano.

^{f a} ^{n b}
अध्वरी चतुष्टयं (स्यात्)

^c
(पूर्व शुक्रावधेक्षिणु)

A Physi-
cian. d

^{m e} ^{l m} ^{2 m f 3 m} ^m
8. रोगहार्यगदंकारो भिषग्वैद्यौ चिकित्सके

Recovered
from sick-
ness.

^{m f n g} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n h}

वाचो निरामयः कल्प उद्धाधो (निर्गतो गदात्)

Emaciated
or weak.

^{m f n} ^{m f n i}
9. श्वान श्वास्त्र

Diseased.

^{4 m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
शामयावी विहते व्याधितो ऽपटुः

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
आतुरो ऽभ्यमितो ऽभ्यांतः

Scabby.

^{m f n} ^{m f n}
(समी) पामन कक्षुरौ

Afflict-
ed with
herpes.

^{m f n j} ^{5 m f n}
10. दद्रुणो दद्रुरोगी (स्वादु)

a skin disease

—with he-
morrhoids.

द्वारुणी

^{m f n} ^{m f n}
वर्धरोगयतो ऽर्धसः
वर्धरोगी

¹ च—.

² द्यवे.

³ वैद्य.

⁴—न.

⁵—न.

^a Stone or gravel. ^b Strangury. Some make the two last terms synonymous, as signifying dysury. ^c The following terms (inclusively to v. 12) admit the three genders. ^d Or, adjectively, 'practising medicine.' ^e रोगहारी (—न.) ^f भिषक् (—ज्.) ^g Fem. वाचो. ^h Some restrict the last term to convalescent or recently well from disease. ⁱ श्वास्त्रः
^j Also दद्रुणः. Fem. दद्रुः, दद्रुः, दद्रुः or दद्रुः, herpes.

1 m f n 2 m f n

वातको वातरोगी (स्यात्)

Afflicted with gout or rheumatism.

m f n

m f n

सातिसारोऽतिसारको

—with dysentery.

m f n m f n m f n m f n

11. (सुः) क्षिन्नाक्षे चुक्ष चिक्ष पिक्षाः (क्षिन्ने ऽक्षि

Blear-eyed

a

चाप्यमी)

कुक्षि

m f n

3 m f n

उन्मात् उन्मादवति

Insane.

m f n

m f n

4 m f n

क्षेष्मलः क्षेष्माणः कफो

Phlegmatic.

m f n

12. गृध्रो (भुग्ने रुजा)

Gibbous, from disease. b

कुखा

m f n c

m f n

(दृष्टनाभौ) तुण्डिष तुण्डिभौ

Having an elevated navel.

5 m f n

m f n

किलासी सिधले

Having blotches.

m f n 6 m f n d

ऽन्धो ऽदृक्

Blind.

m f n

m f n

m f n

मूर्च्छाले मूर्त्तमूर्च्छितौ

Fainting.

n o

7 n

n f

n

n

n g

13. शुक्रं तेजो रेतसी (च) बीज बीर्येन्द्रियाणि (च)

Seed.

m

n

मायुः पित्तं

Bile.

m

8 m

कफः क्षेष्मा

Phlegm.

1.—न.

2.—न.

3.—त.

4.—न.

5.—न.

6.—य.

7.—स.

8.—न.

* These terms, in the neuter gender, signify the diseased eye. b The word also signifies a disease occasioning a gibbosity of the back. Also तुण्डिषः. d अदृक् (—य). e The preceding (from v. 8.) admit three genders, being used adjectively. f Sing. रेतः (—स). g Sing. मूर्च्छितः.

The skin.

f a f b
(स्त्रियां तु) त्वग्द्वयधरा

Flesh.

n n n n n n c
14. पिथितं तरसं मांसं पल्लवं क्रव्यमामिषम्

Dry flesh.

n n m f n d
उत्तमं शुष्कमांसं (स्याद्) वल्लूरं (तत्त्रिलिङ्गकम्)

Blood.

n n e l n n f n n n
15. रुधिरं ऽसृज्योहिता ऽसृ रक्तं क्षतजं शोणितम्

The heart.
g

m f n h n i n 2 n
बुक्का ऽग्रमांसं हृदयं हृन्

The serum
of flesh. j

n k f f
मेदः (स्तु) वपा वसा

Muscles at
the nape of
the neck.

f m f n f o
16. (पञ्चाङ्गीवा शिरा) मन्या

A nerve,
tendon or
gut. l

3 n p
नाडी (तु) धमनिः शिरा

The blad-
der.

n n
तिलकं क्लोम

The brain.
q

n n
मस्तिष्कं गोष्ठं

1 लो—.

2—त् or —इ.

3—न्.

a त्वक् (—च्) and त्वचा or neut. त्वधं. b असृग्धरा or असृग्धारा.
c आमिषं and अमिषं. d Fem. वल्लूरा. e असृक् (—ञ्). f some add
अत्रं. g Certain writers restrict the two first words to signify the heart;
and the two last the thorax. h बुक्कः or बुक्का (—न्). Fem बुक्का or बुक्की.
Neut. बुक्कं or बुक्क (—न्). Also रुक्कः, रुक्का, रुक्कं, and वक्कः, वूक्का, वूक्कं,
or रुक्का, रुक्क (—न्), and वूक्का, वूक्क (—न्). i Likewise बुक्कापयसां.
j Some interpret this the marrow of bones. k मेदः (—स्). Or
masc. मेदः (—द). l Or any tubular vessel of the human body.
m And नाडीः. n Or धमनी. o Also शिरा. p Also क्लोम (—च्).
q Some make the preceding terms synonymous with these.

	ⁿ ^{m n} किटं मले (ऽस्त्रियाम्)	An excretion. a
17. ⁿ ^{l m n b} अन्नं पुरीतद्	^m ^{2 m c} गुल्मा (स्तु.) शीघ्रा (पुंसु)	Entrails. The spleen.
	^{f d} (ऽथ) वस्त्रसा	A tendon or muscle.
^f सायुः (स्त्रियां)	ⁿ ^{3 n} कालखण्ड यक्षतो (तु समे इमे)	The liver.
18. ^{f e} ^f ^f खणिका स्यन्दिनी लाक्षा	^{f f} दूषिका (नेत्रयोर्मलम्)	Saliva. Rheum of the eyes.
ⁿ ^m मूत्रं प्रस्राव	^m ^m ^m ^{m g} उच्चारः ऽवस्कारौ शमलं शक्यत्	Urine. Fæces.
19. ⁿ ⁿ ^{m n} ^f ^{f h} गूथं पुरीषं वर्जस्क (मल्ली) विष्ठा विषौ (स्त्रियौ)	^m ^{m n} (स्यात्) कर्पूरः कपालो (ऽस्त्री)	The skull ; cranium.
	ⁿ ⁿ ^{4 n} कीकसं कुल्यमस्थि (च)	Any bone.
20. ^m (स्याच्छरीरास्थि) कंकालः		The skeleton.

1—तु.

2—न.

3—तु.

4 च—.

* Either excrement or excrescence ; twelve are enumerated ; (some count nine only :) as serum, seed, blood, marrow, urine, fæces, earwax, nails, phlegm, tears, rheum and sweat. See Menu. c.5.v.135. ^b Likewise वरितद्. ^c Or शिघ्रा (—न). Also fem. शीघ्रा. ^d Likewise वस्त्रसा. ^e Or खणिका. ^f And दूषी or दूषाका. ^g And शक्यत्. ^h Sing विट् (विट् or विष्). Also विषा.

The back-
bone.

The skull;
or bones of
the head.

A rib.

A limb or
member.

The body

Point of
the foot,

A foot.

The ancles.

A heel.

A leg.

A knee.

A thigh.

^{f a}
(ष्टष्ठास्थि तु) कशेरुका

^{l n} ^{f b}
शिरोस्थि (तु) करोटिः (स्त्री)

^{2 n} ^{f c}
पार्श्वस्थानि (तु) पर्शुका

ⁿ ^m ^m ^m
21. अङ्गं प्रतीकोऽवयवोऽपघनो

ⁿ
(ऽथ) कलेवरम्

ⁿ ^{3 n} ⁿ ⁿ ^{4 n} ^m
गात्रं वपुः संहननं शरीरं वर्ष्म विग्रहः

^m ^{m n} ^f ^{f d} ^{b f}
22. कायो देहः (स्त्रीवपुंसोः स्त्रियां) अक्षिस्तनुः सानूः

ⁿ ⁿ
पादाग्रं प्रपदं

^m ^{m e} ^{m f} ^{6 m n}
पादः पदं क्रिस्वरणो (ऽस्त्रियाम्)

^{f g} ^{m n}
23. (तङ्गन्थी) घुटिके गुल्फौ

^{n f}
(पुमान्) पार्श्वौ (रघस्ययोः)

^f ^f
अङ्गु (तु) प्रसृता

^{m n h} ^{7 m n} ^{8 m n}
जानूरुपर्वोऽष्ठीवद् (ऽस्त्रियाम्)

ⁿ ^{9 m}
24. सक्थि (स्त्रीवे पुमान्) ऊरुस्

1—नू.

2—नू.

3—स.

4—नू.

5—तद्.

6—च.

7—नू.

8—त.

9—द.

* And कशेरुका. ^b Or करोटी. Also neuter करोटं. ^c Likewise पार्श्वका and पर्शुः. ^d तनुः (—न and—तुस्). ^e पत् (—द) and पदः (—द): also neut. पादं and पदं. ^f अक्षिः and अक्षिः. Some make these neuter likewise. ^g Sing. घुटिका and घटिः or घुटी Also घुटः. ^h Masc. जानूरु, ऊरुपर्व, अष्ठीवत्. Neut. जानु, ऊरुपर्व, अष्ठीवत्.

	^m	(तत्संधिः पुंसि) वंक्षणाः	The groin.
ⁿ ^{l n} ^m		गुहं (त्व) पानं पायु (र्नी)	The anus.
	^{m f a}	वस्ति (र्नीभेरधो हयोः)	The abdomen.
^m ^{nc} ^{f d} ^f		25. कटो (ता) ओणिफलकं कटिः ओणी ककुद्गती	The hip and loins. b
	^m	(पश्चान्) नितम्बः (स्त्रीकण्याः)	A woman's buttocks.
	^{n f}	(क्षीवे तु) जघनं (पुरः)	Mons veneris.
^{2 f} ^{m g}		26. (रूपकौ तु नितम्बस्थौ हयहीने) कुकुन्दरे	Cavities of the loins.
		(स्त्रियां) स्त्रियौ कटिप्रोथाव	The buttocks.
		उपस्थो (वक्ष्यमानयोः)	Parts of generation. h
ⁿ ^{m f i}		27. मगं योनि (र्हयोः)	Vulva.
	^m ^m ^{n j}	शिश्रो मेढो मेहन शेषसी	Penis.
^m ^{m l} ^m		सुष्को ऽण्डकोषो हृषणः	The scrotum. k
	ⁿ	(ष्टुवशाधरे) त्रिकम्	The end of the spine. m

1 च—.

2—च.

* Also fem. वसी. ^b Some distinguish the two first terms as signifying the hip. ^c Likewise ओणीफलं. ^d And कटी. ^e ओणिः or ओणी. ^f Also ककुन्दरं. ^g Sing. कटिप्रोथः. Likewise कटिः and प्रोथः. ^h Of either sex, ⁱ And fem. योनी. ^j शेषः (—स्) or शेषः (—स्). Also masc. शेषः (—फ), शेषः (—प); and शेषः. ^k Also the testicles. ^l And ऋण्डकोषः. ^m Consisting of three bones, Os sacrum, &c.

	^{m a} ^{m b} ^{m n} ^{l n} ⁿ
The belly.	28. पिचिण्ड कुक्षी जठरोदरं तुदं
The paps. c	^m ^m स्तनौ कुक्षौ
A nipple.	^{m n d} ⁿ चुचुकं (तु) कुचाग्रं (स्थान्)
The bosom. e	^{f n t} ⁿ (न ना) क्रीडं भुजांतरम्
	^{2 n} ⁿ ^{n g} 29. उरो वत्स (सु) वक्षश् (च)
The back.	ⁿ पृष्ठं (तु चरमं तनोः)
A shoulder; scapula.	^{m h} ^{3 n} ^{m n i} स्कन्धो भुजशिरोऽंसे (ऽस्त्री)
The collar bones.	ⁿ ^{m k} (संधी तस्यैव) जलुषी
The arm- pits.	30. बाहुमूले (उभौ) कक्षौ
A side.	^{m n} ^{m n} पार्श्वं (मस्त्री तयोरवः)
The waist.	^{m n} ^{m n l} ^{m n} मध्यम (सु) ज्वलग्न (सु) मध्ये (ऽस्त्री)
An arm.	(द्वौ परौ द्वयोः)
	^{m f m} ^{m f n} ^m ^{4 m o} 31. भज बाह्व प्रवेष्टे दोः
An elbow.	^{m f p} ^{m f q} (स्थात्) कफोणि (स्तु.) कूर्परः

1 उ—.

2—सु.

3—सु.

4—सु.

^a Also पिचिण्डः. ^b कुक्षिः and कुक्षः. ^c Sing. स्तनः, कुक्षः. ^d Also चुचुकं—कः. ^e Some separate the two first terms from the other three ; distinguishing the breast between the shoulders (i. e. the first bone of the sternum) from the region of the Cartilago ensiformis. ^f Fem. क्रीडा. ^g वक्षः (—सु). ^h स्कंधः (—प्र). Also neut. स्कंधः (—सु). ⁱ चंसः or चंशः. ^j Sing. जलु. ^k Sing. कक्षः. ^l Likewise निवृत्तः. ^m Also fem. भुजा. ⁿ Masc. and fem. बाहुः. Also masc. बाहुः. Fem. बाहुः. ^o And fem. दोषा. ^p And कफोणिः. Also fem. कफोणी and कफणी. ^q Fem. कूर्परा.

(अस्योपरि) प्रगण्डः (स्यात्)	Humerus. a
प्रकोष्ठ (स्तस्य चाप्यधः)	A fore arm.
32. (मणिवन्धादाकनिष्ठं करस्य) करभो (वहिः)	Metacar- pus. b
पञ्चशाखः शयः पाणिस	A hand.
तर्जनी (स्यात्) प्रदेशनी	A fore finger.
33. अङ्गुल्यः करशाखाः (स्युः)	Fingers.
(पुंस्यं) गुष्ठः प्रदेशिनी	The seve- ral fingers.
मध्यमाऽनामिका(चापि)कनिष्ठा(चेति ताः क्रमात्)	
34. पुनर्भवः कररुहो नखोऽस्त्री नखरोऽस्त्रियाम्	A nail.
प्रादेश ताल गोकर्णी (स्तर्जन्यादियुते तते)	A short span, of three kinds.
35. (अङ्गुष्ठे सकनिष्ठे स्याद्) वितस्ति (द्वादशांगुलः)	A long span. n

1— वि.

2 अ—.

* From the shoulder to the elbow. ^b From the wrist to the little finger. ^c And शयः. ^d Or प्रदेशिनी. ^e Sing. अङ्गुलिः. Also अङ्गुली and अङ्गुरिः—री. Or अङ्गुलः and अङ्गुलं. ^f In their order ; viz. the thumb, fore finger, middle finger, ring finger and little finger. ^g And अनाना. ^h Also कन्यसा, कनीनी, or कनीनिका. ⁱ Also पुनर्भवः. ^j Also fem. नखरा. ^k or प्रदेशः, from the tip of the thumb to that of the fore finger extended ; Spithama. ^l To the tip of the middle finger. ^m गोकर्णः to the tip of the ring finger. ⁿ From the tip of the thumb to that of the little finger ; a measure of twelve fingers.

The palm
with ex-
tended
fingers.

^{ma mb m}
(पाणी) चपेट प्रतल प्रहस्ता (विसृताङ्गुली)

Both such
palms
joined.

^{mc d}
36. (द्वौ संहतौ) संहतलः (प्रतलो वामदक्षिणौ)

The palm
bent. e

^{mf}
(पाणिर्निकुञ्जः) प्रहृतस्

हृत्ती हृत्ती तृत्ति

Both such
palms
joined.

^m
(तौ यताव्) अञ्जलिः (पुमान्)

A cubit. g

^m
37. (प्रकोष्ठे विस्तकरे) हस्तो

A short
cubit. h

(मुष्ट्या तु बद्ध्या)

^{mf}
सरत्निः (स्याद्)

An inter-
mediate
one. i

^{mf}
अरत्नि (स्तु निष्कनिष्ठेन मुष्टिना)

A fathom. j

^m
38. व्यामो (वाहोः सकरयोस्तयो सिर्ष्यगंतरम्)

The mea-
sure of a
man's
reach, k

^{mf n l}
(ऊर्ध्वविस्तृतदोः पाणिभूमाने) पौरुषं (त्रिषु)
^{mf n m m}
पौ

The
throat.

39. कण्ठो गले

^{1 f f 2 f n}

The neck.

(ऽथ) ग्रीवायां शिरोधिः कन्धरे (त्यपि)

1 ग्रीवा.

2—रा.

^a Also चपेटः and चपटः. ^b Likewise तलं. ^c Or संहतलः. ^d By omitting the termination of the preceding term, this is made by some synonymous with it; in a less restricted sense. ^e As if to hold a liquid. ^f प्रहृतः. Also प्रहृतिः. ^g From the elbow to the tip of the middle finger; a measure of twenty-four fingers. ^h From the elbow to the extremity of the fist. ⁱ From the elbow to the tip of the little finger. ^j The space between the ends of the fingers, when the arms are extended; Orgya. ^k Equal to the height, to which he reaches, when elevating both arms with the fingers extended. ^l Fem. पादपौ. ^m कण्ठः, कण्ठी or कण्ठा, कण्ठः. ⁿ Some add masc. कन्धरः.

त्रिषु पौ

कण्ठ्यीवा (त्रिरेखा सः)	One streak- ed with three lines.
ज्वटर्षाटा हकाटिका	Back of the neck. b
40. वक्त्रास्ये वदनं तुण्डमाननं लपनं मुखम्	The mouth. c
(जीवे) घ्राणं गन्धवहा घोणा नासा (च) नासिका	The nose.
41. ओष्ठा अधरौ (तु) रदनच्छदौ दशनवाससौ	The lips.
(चघः स्यात्) चिबुकं	The chin.
गण्डौ कपोलौ	The cheeks. g
(तत्परो) हनुः	The jaw.
42. रदना दशना दन्ता रदास्	Teeth. i
तालु (तु) काकुदम्	The palate.
रसना रसना जिह्वा	The tongue.
(प्रांतावेष्टस्य) खण्डयो	The cor- ners of the mouth.
43. कलाटमुखिकं गोधिर्	The fore- head.

१ वा—.

२ आस्य.

३ आ—.

४—स.

५—द.

६ गोधि.

* Like a shell : it is reckoned a mark of great destiny. ^b Or, accord-
ing to another interpretation, the raised or straight part of the neck.
* Also the face. ^d And नसा or नखा. * ओष्ठा, अधरौ and ओष्ठाधरौ ;
for properly the first (sing. ओष्ठः) is the upper lip ; and the second
(sing. अधरः) signifies the lower lip. ^f Also चिबुः. ^g Sing. गण्डः, कपोलः,
^h Also fem. हनुः. ⁱ Sing. रदनः ; दशनः—न, &c. ^j Sing. दन्त. Some
add दत्. ^k Or रदना. Also neut. रसनं. ^l And masc. जिह्वः.
^m Sing. खण्ड (—न्), खण्ड (—न्), or खण्डि (—न्) ; and खण्ड (—न्), खण्ड or
खण्डि ; also fem. खण्डयो. ⁿ अखिकं. Likewise अखीकं.

The eye-brows.	नेत्र ^{1 f} (ऊर्ध्वं दृग्भागां) भ्रुवौ (स्त्रियाम्)
Space between the eye-brows.	^{m n} कूर्च (मृक्षी) (भ्रुवोर्मध्यं)
Pupil of the eye.	^f तारका (ऽक्षः) कनीनिका
An eye.	^{n n n 2 n n b . n c} 44. लोचनं मयनं नेत्रमीक्षणं चक्षुरक्षिणी ^{3 f f} दृग्दृष्टौ (चा)
A tear.	^{n n n n d 4 n} ऽश्रु नेत्राश्रु रोदनं (चा) ऽस्त्रमश्रु(च)
The outer corners of the eyes.	^{m o} 45. अपांगौ (नेत्रयोरंतौ)
A glance or side-look.	^{m f} कटाक्षो (ऽपांगदर्शने)
An ear.	^{m 5 m n g f m n 6 n h'} कर्णं शब्दग्रहो श्रोत्रं श्रुतिः (स्त्री) श्रवणं श्रवः
The head.	^{n 7 n i n 8 m m n j} 46. उत्तमांगं शिरः शीर्षं मूर्ध्ना (ना) मस्तके (ऽस्त्रियाम्)
Hair.	^{m m m m m m} चिकुरः कुंतलो बालः कचः केशः शिरोरुहः
Head of hair.	^{n n} 47. (तद्वन्दे) कैशिकं कैशभ्
Curls.	^{m n k 9 m} अलकाश्चूर्णकुंतलाः

1 भ्रु.

2 दृ—.

3 दृग्.

4 चक्षु.

5—दृ.

6—स.

7—स.

8—मृ.

9 चू—.

^a Sing. भ्रुः. ^b चक्षुः (—स). Some add चक्षु (—च). ^c Sing. चक्षि. Some add चक्षं. ^d Or चक्षं. ^e Sing. अपांगः. ^f Also काचः. ^g Or कैशिकं. ^h Likewise masc. श्रवः (—व). ⁱ Also masc. शिरः (र). ^j Likewise चलाः. ^k Sing. चलाः —व.

(ते ललाटे) अमरकाः	The same on the forehead.
काकपक्षः शिखण्डः	Locks, left at the tonsure. a
48. कवरी केशवेशो	A braid or tress. c
(ऽथ) धम्मिल्लः (संदत्ताः कक्षाः)	Braided hair. e
शिखा चूडा केशपाशौ	A lock left on the crown of the head.
(व्रतिनस्तु) जटा सटा	An ascetic's shotted hair.
49. वेष्टिः प्रवेष्टिः	Unornamented hair. g
शीर्षण्य शिरस्थौ (विशदे कचे)	Clean and unentangled hair.
पाशः पक्ष (च) हस्त (च) कलापार्याः कक्षात्परे	Much, or ornamented hair. i
50. तनूदहं रोम लोम	Hair of the body.
तदृक्षौ शमश्रु (पुंमुखे)	The beard.

1—स.

2—न.

3—न.

4—श्रु or —श्रुन्.

* Interpretations differ: it is explained, three (some say, five) locks left at the solemn tonsure of children, or of the military class in particular; or else any lock left on the head. ^b Or शिखाण्डकः and शिखण्डः. ^c A mode of dressing the hair. ^d And masc. कवरः or neut.—रं. ^e Tied round the head; or with flowers intermixed, and covered with pearls, &c. ^f Some add चूडा. ^g As worn by women in the absence of their husbands. ^h Also वेष्टी and प्रवेष्टी. ⁱ The terms are used in composition with one signifying hair; as केशपाशः, केशपक्षः, &c. ^j Likewise तनूदहः,—हं.

SECTION III.

Dress or
embellish-
ment.

1. आकल्प वेशौ नेपथ्यं प्रतिकर्म प्रसाधनम्,
(दृश्यते त्रिष्व)

Adorned.

इलंकर्ता इलंकरिण्यु (च) मण्डितः

2. प्रसाधितो इलंकृत (च) भूषित (च) परिष्कृतः

Elegant.

विभाङ्गजिह्वा रोचिष्यु

Act of
adorning.

भूषा (तु स्याद्) चरन्निव्या

Ornaments ;
jewels or
trinkets.

3. अलङ्कार (स्या) भरणं परिष्कारो विभूषणम्
मण्डनं (च)

A crest. g

(इय) मुकुटं किरीटं (पुष्पपुंसकम्)

1—नृ.

2—सं.

3 आ—

4—यु.

5 चा—

* Or वेशः. * The ten following nouns admit the three genders.

* Some restrict the two first terms to signify a person disposed to decoration : others make the three first signify one who adorns.

^d Nom. विभाङ्ग (—ञ्). * Some omit the last three lines. ^f Also.

भूषणं. * An ornament of the head ; worn upon a diadem or tiara.

^h Or मुकुट.

4. चूडामणिः शिरोरत्ने	A gem on the cres'.
तरलो (हारमध्यगः)	The middle gem of a string.
नासपाश्या पारितय्या	A trinket for the hair. a
पद्मपाश्या ललाटिका	—for the forehead. b
5. कर्णिका तावपत्नं (स्यात्)	—for the ear. c
कुण्डलं कर्णवेष्टनम्	An ear ring.
ये वैवकं कण्ठभूषा	A collar. d
लम्बनं (स्यात्) ललाटिका	A necklace. f
6. (सर्पैः) प्रासन्निका	A golden one.
(ऽघो) रःसूतिका (मौक्तिकैः सता)	One of Pearls.
हारो मुक्तावली	A garland of pearls, &c.
देवच्छन्दो (ऽसौ) शतयष्टिकः	One composed of 100 strings. g
7. (हारभेदा यष्टिभेदा) गुत्सु गुत्सार्द्धं गोक्षमाः	Garland; of various sorts. h

1 वृ—.

* A plate, or a flat chain, of gold or silver, with or without jewels set in it; worn between the divided hair on the head. Some expound the first term a string of pearls binding the hair. ^b A jewel, or a golden or other trinket, worn on the forehead, below the partition of the hair; ^a a star on the forehead. Some make these and the preceding terms synonymous. ^c A hollow cylinder thrust through the lobe of the ear. ^d Or short necklace. ^e Likewise चैवकं and चैव. ^f A loose one, reaching below the breast. ^g Some say 103. ^h In their order: distinguished by the number of strings or rows. ⁱ Also मुक्ताः. It consists of 32 rows. ^j Or मुक्तावलीः. It contains 24 rows. ^k Composed either of 4 or of 84 strings.

^{ma} ^{mb}
अर्द्धहारे माणवक

A single
string.

One con-
taining 27
pearls.

A bracelet.
c

Ornament
of the arm.
d

A finger-
ring.

A seal ring.

Ornament
of the
wrist. f

A woman's
girdle. g

A man's
belt.

Ornament
of the foot.
k

^{1f}
एकावल्ये (कयटिका)

8. (सैव) नक्षत्रमाला (स्यात्सप्तविंशतिमौक्तिकः)

^m ^m ^{mn} ^{mn}
आवापकः पारिहार्यः कटको वलयो (ऽस्त्रियाम्)

^{mn} ^{2mn}
9. केयूरमङ्गदं (तुल्ये)

^{mn} ^{3f}
अंगुलीयकमूर्मिका

^{4f}
(साक्षरां) गुक्सुद्रा (सा)

^{mn} ⁿ
कक्ष्यं करभूषणम्

^f ^{fb} ^f ^{fi}
10. (स्त्रीकक्ष्यां) मेखला कांची सप्तकी रसना (तथा)

ⁿ
(क्षीवे) सारसनं (चा)

^{mf} ^{nj}
(ऽथ पुंस्कक्ष्यां) शृङ्खला (त्रिषु)

ⁿ ^{5ml} ^{6mn} ^{mn}
11. पादाङ्गदं तुलाकोटिर्मुखीरो नूपुरो (ऽस्त्रियाम्)

1—डो.

2 अं—.

3 अ—.

4 अं—.

5—टि.

6 अ—.

^a Including 64 strings. ^b Comprising 20 rows. ^c Of gold, or of conch, &c. ^d Worn above the elbow. ^e Some add अंगुरीयकं. ^f A broad solid ring with or without pearls, &c. set on it. ^g The terms are here stated as synonymous; but they signify belts of various kinds, differing in the number of rows or strings. ^h Also कांचीः. ⁱ And रसना. ^j Fem. शृङ्खला. ^k Rings for the toes. Some distinguish the two last terms as signifying a distinct ornament. Or fem. तुलाकोटिः and तुलाकोटी.

^m ^m
इंसकः पादकटकः

^{f a} ^f
किङ्किणी सुद्रवण्टिका

Bells or
tinkling or-
naments.

12. (त्वक्कच्छमिरोमाणि) वस्त्रयोनिर्^{1 f}

Materials
of cloth. b

^c
(दश त्रिषु)

^{m f n e}
वाल्कं (चौमादि)

Made of
bark. d

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
फालं (तु) कार्पासं वादरं (च तत्)

Made of
cotton.

13. कौशेयं कृमिकोशोत्थं^{m f n i} ^{m f n}

Silken.

^{m f n g} ^{m f n}
रांकवं रूगरोमजम्

Woollen

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{2 n h}
अनाहतं निष्प्रवाणि तन्त्रकं (च) नवाखरे

New and
unbleach-
ed cloth.

14. (तस्माद्) चक्रमनीयं (यद्धौतयोर्ब्रह्मयोर्युगम्)ⁿ

A pair of
bleached
cloths.

ⁿ ⁿ
यस्यैवं धौतकौशेयं

Bleached
silk. i

ⁿ ^{n j}
वद्भूत्यं महाधनम्

Any thing
precious.

1—नि.

2—र.

* Or कच्छयो. ° Of four kinds : 1st. bark of plants, as Rushy Crotalaria, Linum, hemp hibiscus, &c. 2d. fruit, viz. cotton ; 3d. insects, viz. silk ; 4th. hair and wool. ° The ten following terms (Some say eleven ; others say ten omitting two intermediate compound terms ;) admit the three genders. ^d As linen, &c. Thus चौमं, linen. Fem. चौमी. ° Fem. वाल्मी. ⁱ Also कौशेयं. ° Made of the hair of the *Ranou* (stated to be a sort of deer), or any other hair or wool. ° Some include this among adjectives. ⁱ Or wild silk. ^j Some include this and the preceding terms among adjectives.

Wove silk.	15. ^{n a} ⁿ जोमं इक्षुवं (स्याद्)	
A veil or mantle.		^{m f n b m f n c} (हे तु) निवीतं प्रादृतं (निषु)
Ends of a cloth.		^{m f pl.} ^{m f pl. d} (क्षियां वज्जत्वे वक्षस्य) दद्याः (स्युर) वक्षवो (ई वोः)
Length.	16. ^{n l m e} ^{m f} दैर्घ्यामायाम् पारोक्षः	
Width.		^m परिणाहो विद्यामता
Old cloth.	ⁿ ⁿ पटश्चरं जीर्णवस्त्रं	
Dirty or tattered cloth. g		^{m h} ^m (समी) नत्तक कर्पटौ
Cloth.	17. ⁿ ^{2 n} ^{3 n i 4 n j} ⁿ ^{5 n} वक्षसाच्छादनं वामक्षेत्रं वसनमं शुक्लम्	
Fine cloth. k	^m ^{m n l} सुचेशकः पटो (ऽक्षी स्याद्)	
Coarse cloth. m		^{m n} ^{m f n o} वराधिः सूक्ष्माटकः

1 चा—.

2 चा—.

3—इ.

4 चे—.

5 च—.

* Also जैनं. ^b Or निवृतं. ^c Fem. निवीता, प्रादृता. ^d Also sing. वक्षिः. ^e Likewise fem. पारोक्षिः. ^f Some read पारोक्षः. ^g Interpretations differ much. Some make these terms synonymous with the following : others explain them, a handkerchief, a rag, a night-shift, &c. ^h Likewise वक्षकः. ⁱ Also masc. वक्षः. ^j And fem. चेक्षी. ^k These terms are also said to be synonymous with the preceding. ^l Also fem. पटिः and पटो; but this is a diminutive, and properly signifies a particular sort of cloth. ^m Some make these and the preceding terms synonymous. ⁿ Likewise वराधः. ^o Fem सूक्ष्माटका.

	<i>m f n b</i>	<i>m</i>			A cover or wrapper. <i>a</i>
18.	निचोलः	प्रच्छदपटः			
			<i>m</i>	<i>1 m</i>	
		(समी)	रक्षककखली		A blanket.
	<i>n</i>	<i>2 n</i>	<i>3 n</i>	<i>4 n</i>	
	चमत्तरीयोपसंभ्यान	परिधानान्यधोशुके			Lower garment.
	<i>m</i>	<i>5 m</i>	<i>f</i>		
19.	(हौ)	प्रावारोत्तरासंगौ	(समी)	वृद्धतिका	(तथा)
	<i>n</i>	<i>6 n</i>			
	संभ्यानमुत्तरीयं	(च)			
			<i>m f d</i>	<i>m f</i>	
		चोलः	कुर्पासकः	(स्त्रियाः)	A bodice. <i>c</i>
	<i>m</i>	✓			
20.	नीशारः	(स्यात्प्रावरणे	हिमानिलनिवारणे)		A warm cloak.
		✓	<i>m n</i>		
	(चर्द्धोवकं	वरखीणां	स्याच्)	चण्डातक	(मंशुकं)
	<i>7 m f n e</i>				A petticoat.
21.	(स्यान्निष्ठा)	प्रपदीनं	(तत्प्राप्नोत्याप्रपदं	हि यत्)	
	<i>m n</i>	<i>8 m</i>			A dress reaching to the feet.
	(चल्ली)	वितानमुल्लोचा			An awning. <i>d</i>
			<i>n f</i>		
		दृष्या	(द्यं वस्त्रवेश्मनि)		A tent.
	<i>f</i>	<i>f g</i>	<i>f h</i>		
22.	प्रतिसीरा	जवनिका	(स्यात्)	तिरस्कारणी	(च सा)
	<i>9 n j</i>	<i>10 m</i>			
	परिकर्मागसंस्कारः				Embellishment of person. <i>i</i>

1—क.

2—ख.

3—ग.

4—घ—क.

5—ङ—ग.

6—च—

7—झ—

8—झ—

9—ञ.

10—ट—

^a Also a sheet ; or else the cover of a litter, &c. Likewise a veil.

^b And निचुलः. Fem. निचोली. ^c Or a jacket. ^d Fem. चोली. ^e Fem.

काप्रपदीना. ^f दृष्यं. Some read दुष्यं. ^g Also जवनिका or जवनिका.

^h And तिरस्कारिणी. ⁱ Dress for cleanliness ; or else ornament by sandal wood and perfumes. ^j Also प्रतिकर्म.

Cleaning
of it. a

(स्यान्) माष्टिर्माज्जना चचा

Cleaning
with per-
fumes.

23. चहर्चनेत्यादने (हे समे)

Bathing.

आश्राव आश्रावः

स्नानं

Perfum-
ing. c

चर्चा (तु) चाचिक्कं स्याचकौ

Reviving a
fragrancy.

(ऽथ) प्रबोधनम्

24. अनुबोधः

Painting
the per-
son. e

पत्रलेखा पत्रांगुलि (रिषे समे)

A circle on
the fore-
head.

तमालपत्र तिलक चित्रकानि विशेषकम्

25. (द्वितीयं च तुरीयं च न स्त्रियाम्)

Saffron.

(अथ) कुंकुमं

काश्मीरचन्दा ऽग्निशिखं वरं बाह्लीक पीतने

26. रक्त संकोच पिशुनं धीर बोहितचन्दनं

1—जा—.

2—उ—.

3—क—.

4—ग—.

5—घ—.

- a By wiping ; or by bathing, rubbing with oil and sandal wood.
b Also चहर्चने. c By plastering the whole person with sandal wood, &c. d Erroneously by some written चहुरोचः. e Delineations with saffron or with musk, &c. on the breast, cheeks, &c. f Also प्रत्नापली and other synonyma. g Or काश्मीरचन्दा (—ग.) h Or वरं. Also बाह. i Likewise बाह्लीकं and वरबाह्लीकः. j And other terms signifying red or blood. k Also रक्तचन्दनं, &c.

- ^f ^{f a} ^{n b} ^m ^m ^{m c}
 लाक्षा राक्षा जतु (क्षीवे) यावेऽक्षतो द्रुमामयः Lac.
27. ⁿ ⁿ ^f ^d
 सवंगं देवकुसुमं श्री (संज्ञम्) Cloves.
- ^{n f}
 (अथ) जायकम् A yellow fragrant wood. •
- ^{n g} ⁿ
 कालीयकं (च) कालानुसार्यं (चा) A gallo-
 (इय समार्यकम्) chum. h
- ^{n i} ^{m n} ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
 28. बंधिकाऽगुरु राजार्हलोह क्रिमिज जोगकम्
- ^{1 n} ^{2 m n}
 कालागुर्वगुरुः A black kind.
- ^f
 (स्यात्तन्) मंगल्या (मस्तिगंधि यत्) A very fragrant sort.
- ^m ^m ^{m j} ^{3 m}
 29. यक्षधूपः सर्जरसेऽराल सर्वरसा (वपि) Resin.
- ^m
 यक्षरूपेऽप्यु
- ^{m k} ^{4 m}
 (इय) वृक्षधूप हविमधूपकौ Compound-
 ed perfume.
- ^m ^m ^{m l} ^m
 30. तुल्यः पिण्डकः सिद्ध यावनेऽप्यु Incense.
- ^m
 (इय) पायसः Terpen-
 tine.

1—र. 2—अ. 3—स. 4—क.

a Or रक्षा. b One author disjoins this from the preceding and following terms. c Some distinguish the four last terms ; others, the three last, from the preceding : the distinction seems to be the gum or or resin discriminated from the dye of the insect. d Or any other name of *Lacshmi*. e Perhaps yellow sandal wood. f And जायकं. g Or कालीयकं and कालिककं. h Perhaps Amyris Agallocha, R. i And बंधकं ; also fem. बंधिका. j Likewise राक्षः. k Or वृक्षधूप. l One reads सिद्ध.

^{ma} श्रीवासो ^m एकधपो ^m (ऽपि) ^{l m} श्रीवेष्ट सरसद्रवौ

Musk.

^{m b} 31. ^{2 m c} वृगनाभिर्द्गमदः ^f कसूरी (चा

Bdellium.

ⁿ (य) कोलकम्

kind of gum

ⁿ ककोलकं ⁿ कोषफलम्

Camphor.

^{m n} (य) कर्पूर (मुखियाम्)

^m 32. ^{3 m d} घनसार चंद्र (संज्ञः) ^{m e} सिताम्बो ^f हिमवाल्मुका

Sandal wood.

^m गंधसारो ^{m n} मलयजो ^f भद्रश्रीचन्दनो ^{4 m n} (ऽस्त्रियाम्)

Varieties of sandal wood. f

ⁿ 33. ⁿ तैलपर्णिक ^{m n} गोशीर्षे ⁿ हरिचंदन (मुखियाम्)

Red sanders. g

^f तिलपर्णी ^{n h} (तु) ⁿ पत्राङ्गं ⁿ रञ्जनं ⁿ रक्तचंदनम्

ⁿ 34. ⁿ कुचंदनं (चा)

Mace.

^{n i} 35. ^{n j} (य) जातीकाश ⁿ जातिफले (समे)

I—व.

2—वृ.

3—चं.

4—चं.

^a Also श्रीवासः (—स) ^b Likewise वृगः and (fem.) नाभिः. ^c Also मदः. ^d Or any name of the moon. ^e Or सिताम्बः. ^f Denominated from the countries in which they are produced : or, as some derive these terms, from other circumstances. The first sort is white ; the second, the colour of brass and very fragrant. The third is yellow and said to smell like a ripe mango. ^g Pterocarpus santolinus. Some interpret this, red lead (Minium). But medical writers disjoin these terms and make the *Patranga* to Sappan wood (*Cæsalpinia sappan*). ^h Also पत्रंगं and पत्तंगं. ⁱ And जातीकाश. ^j Likewise जातिफलं ; and जातिः or जाती and फलं.

(कर्पूरागुरुकसरी ककोलैर्) यक्षकर्मः^m

Perfumed
paste. a

35. गात्रानुलेपनी वर्त्तिर्वर्णकं (स्याद्) विलेपनम्ⁿ

Perfume
for the
person. b

चूर्णानि वासयोगाः (स्युर्)^m

Powder. d

भावितं वासितं (त्रिषु)^{mfn mfn}

Perfumed.

36. (संस्कारोगंधमाल्याद्यैर्यः स्यात्तद्) अधिवासनम्ⁿ

Adjusting
with per-
fumes. f

माल्यं माला स्रजौ (मूर्द्धि) मू^{n fg}

A chaplet.

(केशमध्ये तु) गर्भकः^m

One worn
in the hair.
Or suspend-
ed from the
middle
lock.

37. प्रभटकं (शिखासंवि)ⁿ

(पुरोन्यस्तं) ललामकम्ⁿ

Or falling
over the
forehead.
Or hung
round the
neck.

प्रासंवि (अञ्जुलंवि स्यात्कण्ठाद्)ⁿ

वैकचकं (तु तत्)ⁿ

Or worn as
a scarf.

38. (यन्तिर्भ्यक् क्षिप्तमुरसि)ⁿ

(शिखास्त्रा) पीड शेखरी^{2 m 3 m}

Or tied on
the crown.

रचना (स्यात्) परिस्पन्द^{f m h}

Decoration
of hair.

आभागः परिपूर्णता^{m f}

Completion
or fullness.

1 व— 2 वा— 3 —र.

^a Consisting of camphor, agallochum, musk, bdellium, (or else the three first, with saffron and sandal wood,) in equal proportions.

^b Whether ground and pounded, or not ; but some distinguish the two last as restricted to perfumes ground. ^c वर्त्तिः or वर्त्ती. ^d To be

thrown on the clothes ; red powder, &c. ^e Sing. चूर्ण. ^f With fragrant wreathes, resins &c. ^g Sing. कच (—ज्). ^h Or परिस्पन्दः.

A pillow. 39. ⁿउपधानं^{1 m} (ढ) पवर्हः^{1 m}

A bed. ^{2 f}शय्यायांⁿ शयनीय (वत्)

^mशयनं

A bedstead. ^mमृंचं^m पर्व्यंकं^m पल्यङ्गाः^{3 f} खट्वया (समाः)

A ball to play with. ^{m a}40. गेरुङ्कः^m कन्दुको

A lamp. ^mदीपः^m प्रदीपः

A chair or stool. ⁿपीठमासनम्^{4 n}

A casket. ^{m b}समुद्रकः^m संपुटकः

A spitting pot. ^{m c}प्रतिग्राहःⁿ पतद्वग्रहः

A comb. ^f41. प्रसाधनी^{f d} कंकतिका

Perfumed powder. ^mपिष्टातः^m पटवासकः

A mirror. ^{5 m n}दर्पणे^{m e} मुकुरादर्थी^{m f}

A fan. ⁿव्यजनं^{n g} तालवृन्तकम्

1 छ—.

2 शय्या.

3 खट्वा.

4 या—.

5 —य.

^a Also गेरुङ्कः. ^b And समुद्रा. ^c Or प्रतिग्रह. ^d Likewise कङ्कती and कङ्कतं. Also प्रसाधनं. ^e And मुकुरः or मङ्कुरः. ^f आदर्शः and आदर्शः. ^g Or तालवृन्तं.

CHAPTER VII.

f	1 n	n	2 n	3 m	m	
1.	संततिर्गोत्र	जननकुलान्यभिजना	ऽन्वयौ			Race or lineage.
	m	m	m			
	वंशा	ऽन्ववायः	सन्ताने			
			m b			
		वर्णाः	(सुर्वाह्यादयः)			Tribes or classes. a
	4 m	m				
2.	राजवीजी	राजवंशे				Sprung from a royal house.
			m	m		
		वीज्य	(सु)	कुलसंभवः		Sprung from any family.
	m c	m d	5 m	m	m	6 m
	महाकुलकुलीनार्थ	सभ्यसज्जनसाधवः				Of honourable parentage.
	m	m	m	m		
3.	ब्रह्मचारी	गृही	वाणप्रस्था	भिक्षु	(चतुष्टये)	The four orders. e
	m n					
	आश्रमो	(ऽस्त्री)				An order, or religious state. f
			m g	7 m	m h	m
		द्विजात्यग्रजन्म	भूदेव	वाङ्मवाः		A man of the sacerdotal tribe.
	m	m				
4.	विप्र	(च)	ब्राह्मणो			

1 गो—, 2 —ख, 3 च—, 4 —ज, 5 आर्य.

6 —धु, 7 च—नू.

a The sacerdotal, &c. b Sing. वयः. c Or माहाकुलः. d कुलीनः. Also कुल्यः, कौलेयः and कोलेयकः. e In succession as enumerated : viz. 1st. The religious student, who has received investiture, and is unmarried. 2d. The householder or married man. 3d. The hermit or anchorite. 4th. The mendicant or ascetic. f Either of the four above enumerated. g द्विजातिः. Also द्विजः and द्विजन्मा (—नू). h Or धूमिदेवः.

One, prac-
tising the
six-allowed
acts. a

Wise or
learned.

1 m

(ऽसौ) षट्कर्मा (यागादिभिर्युतः)

2 m

3 m

4 m

5 m m

m m

विद्वान् विपश्चिदोषज्ञः सन्सुधीः कोविदोबुधः

m

6 m

m

m b

7 m

m

m e

5. धीरो मनीषी चः प्राज्ञः संख्यावान् पण्डितः कविः

8 m

m d

9 m

m

10 m

m

धीमान् सूरिः कृती कृष्टिर्बुधवर्णो विचक्षणः

11 m

12 m e

6. दूरदर्शी दीर्घदर्शी

m

13 m

त्रैविद्यच्छान्दसौ (समौ)

A priest
conversant
with scrip-
ture.

A teacher.

उपाध्यायो ऽध्यापको

A spiritual
parent. f

(ऽय स्यान्निषेकादिहृद्) गुरुः

An instruc-
tor in holy
writ.

An em-
ployer of
priests. g

The same
for peculi-
ar rites. h

7. (मंत्रव्याख्याहृद्) आचार्यः

m

14 m

(आदेष्टा त्वध्वरे) व्रती

15 m

n

यष्टा (च) यजमान (च.)

m

(स सोमवति) दीक्षितः

One, who
frequently
sacrifices.

8. इज्याशीलो याजजूको

m

m

1—नृ.

2—इस्.

3—त्.

4 दो—.

5 सत्.

6—नृ.

7—वत्.

8—मत्.

9—नृ.

10 स—.

11—नृ.

12—नृ.

13 चां—.

14—नृ.

15 वट्ट.

a Sacrifice, study, benefaction ; assisting to sacrifice, teaching, accepting alms. b Fem. प्राज्ञी. Also masc. प्राज्ञः. c And fem. कवी. d Also सूरि (—नृ). e Some disjoin the two last terms as signifying provident. f Either the natural father, or the spiritual preceptor. g One who employs them to perform a sacrifice. h For ceremonies which include the drinking of acid asclepias. Some make this term synonymous with two preceding words.

	1 m	यज्वा (तु विधिनेष्टवान्)	One who sacrifices in due form.
(स गीष्मतीया) स्यपतिः	m		-who does so in a certain form. a
	2 m	सोमपीतो (तु) सोमपः	-who has drunk the juice of a-cid Asclepias.
9. सर्ववेदाः (स येनेष्टोयागः सर्वस्वदक्षिणः)	3 m		-who has bestowed all his wealth. c
अनुचानः (प्रवचने सांगे ऽधीती)	m		-who is completely learned. d
10. लब्धानुचः) समावृत्तः	m	(गुरोस्तु यः	-who has taken leave of his preceptor. e
	4 m	सुत्वा (त्वभिषवे कृते)	-who has made ablutions. f
छात्रांतेवासिनौ शिष्ये	5 m	m g	A pupil.
	m i	शैक्षाः प्राथमकल्पिकाः	Novices. h
11. (एकब्रह्मव्रताचारा मिथः) सब्रह्मचारिणः	m k		Fellow students. j
संतोष्या (चै) कगुरवः	m m	6 m n	Spiritual brethren. l
(श्चितवानग्निम्) अग्निचित्			A worshipper of fire. o

1—नृ. 2—नृ. 3—दस्. 4—नृ. 5—त्व. 6—रु.

a In that of the sacrifice named from VRIHASPATI. b Also सोमपाः (—पा.) c On the priests employed by him for a sacrifice called *Vis'wajit*; at which the principal's whole property must be distributed in sacrificial fees. d In sacred knowledge; being conversant with the *védas* and six *védāngas*. e To become a householder. f Preparatory to the performance of a sacrifice. g Sing. चन्नेवासी (नृ). h Students who have recently begun reading the *védas*. i Sing. शैक्षः j Pursuing together the same studies, with like austerities. k Sing. सब्रह्मचारो (—नृ.) l Pupils of the same preceptor. m Sing. संतोष्यः and संतोष्यः. n Sing एकगुरवः. o One who has taken and placed or consecrated a sacrificial fire.

- Traditional instruction. 12. (पारंपर्योपादेशे स्याद्) ऐतिह्यमितिहा¹ (ऽध्ययम्)
 Untaught knowledge. उपज्ञा (ज्ञानमाद्यं स्याज्)
 Deliberate commencement. (ज्ञात्वारंभ) उपक्रमः
 A sacrifice. 13. यज्ञः सर्वो ऽध्वरो यागः सप्ततंतुमंखः क्रतुः
 The great sacraments. (पांठो होमश्चातिथीनां सपर्य्यातर्प्यणं वसिः)
 14. एते पंच) महायज्ञा (ब्रह्मयज्ञादिनामकाः)
 An assembly or meeting. समज्यापरिषद्गोष्ठी सभासमिति संसदः
 15. आस्थानी(क्रीवम्)आस्थानं (स्त्रीनपुंसक्रयोः)सदः
 A room in front of the offerings. f By-standers. g सदस्या विधिदर्शिनः
 Members of the assembly. Reciters of the prayers. j 16. सभासदः सभासाराः सभ्याः सामाजिका(श्च ते)
 अध्वर्यूः स्वाहोतारो (यजुः सामर्विंदः क्रम्यत्)

1 इ—इ. 2 स— 3—इ. 4 गो— 5—इ.
 6—नृ. 7—दु. 8—इ.

^a Or ceremony in which oblations are presented. ^b Five acts of religion named the sacraments of the *Védas*, of the Gods, of guests, of the manes, of mundane beings : viz. 1. study of scripture ; 2. presenting of oblations to the gods ; 3. hospitable reception of guests ; 4. libation of water to the manes of ancestors ; 5. casting of food on the ground, or in water, for the gods, or for mundane beings. ^c Sing. महायज्ञः. ^d Sing. संसत् (—इ). ^e Sing. fem. सदाः. Neut सदः. ^f In front of the apartment in which the intended oblations are stored ; it is allotted to the employer and his family and the by-standers. ^g Whose business it is to notice and correct mistakes. ^h Sing. सदस्यः विधिदर्शी. ⁱ Sing. सभासत् (—इ). ^j Being conversant with the several *Védas* respectively. ^k Sing. उवाता. Chanter of the *Sāma-vēda*. ^l Sing. होता (—इ).

17. (^{m b}आग्नीध्राद्या धनैर्वार्या) ^mऋत्विजो याजका (^mच ते) ^{m d}वेदिः (^mपरिष्कृता भूमिः) ^cOfficial priest. a
 (समे) ⁿस्थण्डिलचत्वरं ⁿSacrificial ground. e
18. ^mचषालोपकटकः ^mकुम्भा (^fसुगहनावृतिः) ^hA ring on the post. f
ⁿयूपाग्रं ^{1 n}तर्म ^{2 m f k}(निर्मथ्य दाहणित्वा) रणि (ⁿद्वयोः) ^jWood for lighting a fire. j
 19. ^mदक्षिणाग्निर्गार्हपत्याहवनीयौ (^{3 m}त्रयो ⁿऽग्नयः) ^lThree sorts of sacred fire. l

1—नृ.

2 च—.

3 गा—.

* Hired to perform the sacrifice : and denominated according to their respective officers, आग्नीध्रः (or आग्नीध्रः), &c. Sixteen such are employed under different designations. ^b Sing. ऋत्विक् (—ञ्). ^c Or spot prepared for binding the victim, or placing the vessels. ^d Also वेदी. ^e A spot levelled for the purpose. ^f A wooden ring on the top of the sacrificial post. Some say an iron ring at its base. ^g Round the place of sacrifice, to prevent prophane intrusion. ^h Some make this a synonymous term. Fem. सुगहना. ⁱ Of the sacrificial post (called यूपः); which is an octangular column of Bambus or of *Chadira* wood (*Mimosa Catechu*); to which the victim is bound, to mark the conclusion of the sacrifice. ^j By the attrition of two pieces of wood. ^k अरणिः. Also fem. अरणी. ^l Severally stated : viz. दक्षिणाग्निः, a fire, taken from the consecrated one, or from a domestic fire, and placed towards the south. गार्हपत्यः, the fire perpetually maintained by a householder. आहवनीयः, fire thence taken and prepared for receiving oblations : a consecrated fire.

The three
sacred
fires. a
Fire conse-
crated by
prayers.

(अग्नित्वमिदं) त्रेता

प्रणीतः (संस्कृतेऽनसः)

Sacrificial
fire. b
Sort of
sacred
fire. c

20. समूहः परिचाख्योपचाख्याव् (अग्नौ प्रयोगिणः)
(यो गार्हपत्यादानीय दक्षिणाग्निः प्रणीयते

21. (तस्मिन्) आनाख्यो

The wife
of fire. d
Prayer
uttered to
excite fire.
e

(ऽथा) ऽग्न्यायै स्वाहा (च) ऊतमुक्प्रिया

(अक्) सामधेनी धाव्या (च या स्वादग्निसमिधने

Metre. f

22. (गायत्री प्रमुखं) छंदो

A prepar-
ed oblation
for the
gods. g
Curd of
two milk
whey.

(हव्यपाके) चरः (पुमान्)

आमिद्या (सा शतेषां या क्षीरे स्वादधिवोगतः)

A leather
fan. i

23. धुवित् (व्यजनं तद्वद्रचितं वृगचर्मना)

१ ह—.

२ —स.

^a Collectively. ^b In general : or, as others interpret this, parti-
cular sacrificial fires. ^c The southern fire, taken from the house-
holder's hearth, and consecrated. ^d A goddess presiding over the
prayers with which burnt-offerings are made. ^e Used, when fuel is
put on the fire. ^f Measure of verse in the *Védas* : of various sorts ;
as गायत्री or गायत्री, 24 syllables (6×4). अष्टिक्(—ह्), 28 syllables
(7×4). अनुष्टुप् (—भ), 32 syllables (8×4). वृहती, 36 syllables (9×4).
पंक्तिः, 40 syllables (10×4), &c. ^g Also for the manes. Some explain
it, the vessel in which oblations are prepared. ^h Some write आनीया.
ⁱ Made of antelope's hide ; and used to fan the sacrificial fire. ^j Also
धुवित्.

ⁿ षडाज्यं (सदध्याज्ये)	Oblation of butter and curds.
ⁿ परमान्नं (तु) ^{m n} पायसः	—of rice, milk, and sugar.
24. ⁿ इव्यं ⁿ कव्ये (दैवपित्रे च न्ने)	Food of the gods and manes. a
^{m n} पात्रं (सुवादिकम्)	A vase or vessel. b
^{f d l f e f f} भ्रुवोपभञ्जुकु (नार् तु) ^{m f g} सुवो (भेदाः) ^{2 f h} सुचः (स्त्रियः)	Various sorts. c
25. ^m उपाकृतः (पशुरसौ योऽभिमन्य कृतौ इतः)	A victim. i
ⁿ परंपराकं ^{n j} शमनं ⁿ प्रोक्षणं (च बधार्थमम्)	Immolation.
26. ^{m f n} (वाच्यलिङ्गाः) ^{3 m f n} प्रसीतोपसम्पन्नप्रोक्षिता ^{m f n} (इते)	Slain or immolated.
ⁿ साम्नाय्यं ^{4 n} इविर्	An intended oblation.
^{m f n} (अग्नौ तु कृतं त्रिषु) वषट्कृतम्	Burnt as a sacrifice. l

¹ उ—तु.² —च.³ उ—.⁴ —स्.

* Respectively, viz. इव्यं, an oblation to the gods. कव्यं, an oblation to the manes. ^b Of any kind : including the undermentioned sorts ; besides others, as pestle and mortar, spoon, jar &c. ^c Severally named in the text. They are used in sacrifice and differ in shape : being respectively (as some describe them) round, square, semicircular, triangular, and lotus-shaped. ^d भ्रुवा, shaped like an Indian fig-leaf (Ficus Indica) and made of the wood of Flacourtia sapida. ^e उपाकृत, a round vessel made of the wood of a holy fig tree (F. religiosa). ^f कुकुः or कुहः, a semicircular vessel made of the wood of Butea (B. frondosa). ^g सुवः or fem. सुः, a ladle of C'hadira wood (Mimosa Catechu). ^h सुक् (—च्) same with the last, though some distinguish it. ⁱ Slain, or to be slain. ^j Also शसनं or ससनं. ^k The thing to be offered or sacrificed ; usually clarified butter. ^l Sacrificed in fire.

Supplement-
al sacrifice.

^a
Suitable to
a sacrifice.

An act of
sacrifice. d

-of pious
liberality. e

Remains of
a sacrifice or
oblation. f
Gift or do-
nation.

Obsequies
of a deceas-
ed person.

Gifts in ho-
nour of the
deceased.

Funeral re-
past. j

27. (दीक्षा^bतो) ऽवभृथोⁿ (यज्ञ)

(त्रिष्व)

(ऽथ क्रतुकर्मो^{1 n}) दं

(स्त. त्वर्माहं^{m f n c}न्तु) यच्चियम्

पूर्वⁿ (खातादिकर्मणि)

28. अक्षतंⁿ विवसो^m (यज्ञशेषभोजनशेषयोः)

त्यागोⁿ विहापितंⁿ दानमुत्सर्जनं^{2 n} विसर्जनेⁿ

29. विभ्राणनंⁿ वितरणंⁿ स्पर्शनं^{3 n} प्रतिपादनम्^{4 f g}

प्रादेशनंⁿ निर्वपणम्ⁿ पवर्जनम्ⁿ हतिः

30. (हतायं तदहर्दानंⁿ त्रिषु^{m i} स्याद्) और्ध्वदेहिकम्^{m f n h}

पितृदानंⁿ निवापःⁿ (स्याच्च^{5 n})

कृच्छ्रंⁿ (तत्कर्मशास्त्रतः)

1 दृष्ट.

2 छ—.

3 च—.

4 च'—.

5 आच.

^a Performed to atone for any defect in the principal one. ^b Some make this a synonymous term. ^c Fem. यच्चिया. ^d Oblation or other act of a sacrifice ; or the sacrifice itself. ^e Digging a pond or well ; erecting a temple or house ; planting an orchard, &c. ^f Respectively, viz. अक्षतं, butter, &c. remaining of a sacrifice. विवसः, residue of food offered to the gods, to the manes, to a venerable guest, or to a spiritual parent, &c. ^g Or अहृती. Also अ'हृतिः. ^h Also और्ध्वदेहिकं, और्ध्वदेहिकं. Fem. और्ध्वदेहिकी. ⁱ And निवापः. ^j Feeding of priests and other prescribed ceremonies, in honour of ancestors.

31. ^{n b} अन्वाहार्यं ^{l n} मासिके.	Monthly obsequies.
(^{m n} ऽथो ऽष्टमो ऽङ्कः) कुतपो (^a ऽस्त्रियाम्)	Eighth hour of the day. c
^f पर्येषणा ^f परीष्टि (^f स्त्रा) ^f श्वेषणा (^f च) ^f गवेषणा	Research or inquiry. d
32. ^{f e} सनि (^{2 f} स्त्र.) ^{2 f} ध्येषणा	Request or solicitation.
^f याज्ञा ^f ऽभिग्रस्त्यिर्वाचना ^{3 f} ऽर्थना ^f	Asking or begging.
^f (षट् तु त्रिष्व)	
^{m f n h} ऽर्घ्यं (^{m f n i} मर्षार्थं)	A respectful oblation. g
^{m f n j} पाद्यं (^{4 m f n k} पादाय वारिणि)	Water for ablution of the feet.
33. (^{m f n l} क्रमाद्) ^{m f n m} आतिथ्यातिथेये (^{5 m n} अतिथ्यर्थे) ^o ऽत्र साधुनि)	Proper for a guest.
(^o स्याद्) ^o आवेशिकः ^o आगन्तुरतिथि (नौ गृहागते)	A guest.

1—क.

2 अ—.

3 या—.

4 आ—.

5 अ—.

* Funeral repast in honour of ancestors on the day of new moon. Some restrict this to the monthly ceremonies for one recently deceased.

^b Also अन्वाहार्यकं and अनुहार्यं. ^c Towards midday : for the day (or period of day light) comprises fifteen hours (*muhūrtas*). An offering to the manes at noon is reckoned best. ^d Especially the investigation of duty by reasoning, ^e Also सनी. ^f The following admit the three genders. ^g Water only ; or else grass, flowers, &c. with water.

^h Fem. अर्घ्या. ⁱ Fem. पाद्या. ^j Fem. आतिथ्या. ^k Fem. आतिथेयी

^l Fem. आवेशिकी. ^m Likewise आगन्तुः. ⁿ Also fem. अतिथिः, or अतिथी.

^o Some include this among the synonyma.

Worship. a	34. पूजा नमस्या ऽपचितिः सपर्य्या ऽर्चा ऽर्चनाः (समाः)
Service.	वरिवस्या (तु) शुश्रूषा परिचर्या (पु) पासनम्
Roaming. b	35. ब्रज्या ऽटाटया पर्यटनं
Perseverance in austerities.	चर्या (त्वीर्यापथस्थितिः)
Sipping. f	उपस्पर्श (स्त्रा) चमनम्
Silence.	(ऽथ) मौनमभाषणम्
Order, method.	36. आनुपूर्वो (स्त्रियां) (वा) दृत् परिपाटी अनुक्रमः पर्याय (द्या)
Neglect. i	ऽतिपात (स्तु स्यात्) पर्यय उपात्तयः
Meritorious act. j	37. नियमो ब्रत (मस्त्री तच्चोपवासादि) पुण्यकम्
A fast.	उपवस्तं (तू) पवासे
Discrimination.	विवेकः दृढगामता
Holiness. l	38. (स्याद्) ब्रह्मवर्चसं दृत्ताध्ययनवर्द्धिर्

1—उ. 2 आ—. 3 अ—. 4 आदृत. 5 उ—. 6 —धि.

a Whether adoration or respect. b Likewise परिसञ्ज्ञा. c Also fem. उपासना or उपासिः. d Wandering for alms : travelling for austerity. e Also अटा and अद्या. f Touching without swallowing. g Likewise, neut. आनुपूर्व्यं, आनुपूर्वं or आनुपूर्वकं. h And परिपाटिः. i Of what is enjoined or customary. j As fasting, &c. k Also उपोषितं, उपोषणं, औपवस्तं, &c. l Resulting from the study of scripture ; and the observance of its injunctions.

	(ऽधांजलिः)	Joining both hands while reading the <i>Vé-das</i> . a
पाठे) ब्रह्माञ्जलिः ^m		
	(पाठे विस्मृषो) ब्रह्मविन्दवः ^{l m}	Sanctified saliva. b
39. ध्यानयोगासने ब्रह्मासनं ⁿ		A holy posture. c
	कल्पे विधि क्रमौ ^{m m m}	A sacred precept. d
मुख्यः (स्यात्प्रथमः कल्पो) ^m		A chief injunction. e
	ऽनुकल्प (स्तु ततो ऽधमः) ^m	A secondary one. f
40. (संस्कारपूर्वग्रहणं स्याद्) उपाकरणं (श्रुतेः) ^{n h}		Holy study. g
	(समे तु) पादग्रहणमभिवादन (मित्युभे) ^{n j 2 n}	Obeisance. i
	मिक्षुः परिव्राट् कर्मन्दी पाराशर्य्य (पि) मस्करौ ^{3 m m l 4 m 5 m m 6 m}	A mendicant. k

1—न्द्. 2 च— 3—ञ्. 4—न्. 5—न्. 6—न्.

* An act of humility, with a short prayer, at the beginning and end of a lesson : or else to mark, by the motion of the hands so joined, the accentuation, while reading the *Sāma-véda*. ^b Drops of spittle sputtered in reading the *Védas*. ^c Adapted to meditation and restraint of thought : sitting with the feet raised, or with fingers intertwined, &c. ^d Practice prescribed by the *Védas* for the effecting of certain consequences. ^e Regarding an act of religion : as 'sacrifice with rice ;' 'strew *Kus'á* grass.' ^f Or succedaneous : as 'for want of rice use *Nibári*' : 'for want of *Kus'á* employ *Cás'a* or *Durvá*.' ^g Reading of the *Védas* after initiation. ^h Also उपाक्रमं (—न्) and उपाग्रहणं. ⁱ A bow or prostration to a person addressed by name. ^j Likewise उपासंयहणं. ^k One who has entered the fourth order (or that of devotion), following the rules of *CARMAṆḌA* or *PA'RA'S'ARYA* : a *Sannyási*. ^l And परिव्राजकः. ^m पाराशरी or पराशरी (—न्).

An asce-
tic. a

1 m

m

2 m

तपस्वी तापसः पारिकांची

A holy
sage. b

m

m f

वाचंयमो मुनिः

Patient of
austerity. c

m

m

42. तपःक्षेत्रसहो दांते

m

m d

Religious
students. c

वर्णिनो ब्रह्मचारिणः

m f

m

Saints. e

ऋषयः सत्यवचसः

An initiat-
ed house-
holder. g

m

n h

स्नातक (स्वा) स्रवव्रती

Sages with
subdued
senses. i

m j

m

m k

43. (ये) निर्जितेन्द्रियग्रामा यतिनो यतय (स्व. ते)

One, who
steeps on
the bare
ground. l

3 m

(यः स्थण्डिले व्रतवशाच्छे ते) स्थण्डिलशाय्य (सौ)

1—नृ.

2—नृ.

3—यो. (—नृ.).

a Employed in devotion and seeking spiritual wisdom. Some make these terms synonymous with the preceding. b Practising rigid taciturnity; devoid of passions, and serene or unruffled by pain or pleasure. c Practising austerity during the study of the *Vēdas*. d Sing. वर्णी (—नृ) and ब्रह्मचारी (—नृ). e Infallible. Seven classes of them are distinguished, viz. *Maharshi*, *Dēvarshi*, (as *NA'RA'DA*, &c.) *Brahma-rshi*, (as *CAS'YAPA*, &c.), *Paramarshi*, *Can'darshi*, *S'rutarshi*, and *Rājarshi*. f Sing. ऋषिः or रिषिः. And fem. ऋषी, &c. g One, who has entered the second order, after passing through the first: having completed his noviciate, but without attaining a knowledge of the *Vēdas* (he is called *Vratasnātaca*): having attained that knowledge before the expiration of the prescribed period of study (he is termed *Vidyāsnātaca*): having completed both his studies and probation (he is named *Ubhoyasnātaca*). h ब्राह्मव्रती (—नृ.) and ब्राह्मव्रती. i Whose organs are restrained from all that is blamable, as *Vas'isht'HA* and others. j Some exclude this from the synonyma. k Sing. व्रती (—नृ) and यतिः. l By way of mortification.

44. ^m स्यण्डिल (द्या)			
(^{1 m} य) विरजस्तमसः (^m स्युर्) इयातिगाः			Men perfectly virtuous. a
^m पवित्रः ^m प्रयतः ^m पूतः			A purified person. b
^{m d} पाषण्डाः ^{2 m} सर्वलिङ्गिनः			Heretics and impostors. c
45. (पालाशो दण्ड) आषाढो (वते)			A student's staff. e
^m रांभ (^m स्तु. वैणवः)			One cut from a Bambu. g
^{m n} (अस्त्री) कमण्डलुः ^{f i} कुण्डो			His water-pot. h
ⁿ (व्रतिनामासनं) ^{f k} वृषी			His cushion. j
46. ⁿ अजिनं ^{3 n.} चर्म ^f कृत्तिः (स्त्री)			A hide used by him. l
ⁿ भैक्षं (^m मिक्षाकदम्बकम्)			Aggregate of alms.
^m स्वाध्यायः (^{m m} स्याज्) जपः			Reading or muttering of prayers.

1—मसु.

2—नू.

3—नू.

a Devoid of every bad quality ; having gained the knowledge of God, and attained beatitude in their life time : as VYA'SA and others. b Cleansed by a austerity and mortification. c Who assume the exteriors of the four tribes and orders ; but whose practice is in contradiction to the *Védas* : for example (say the Commentators) the *Baud-d'has*, &c. d Sing. पाषण्डः or पाखण्डः. e Cut from a *Palāsa* tree (*Butea frondosa*) : and used by certain ascetics on the full moon of *A'shád'd'ha*. f Also आषाढः. g Borne by students with a wisp of of *Kus'a* grass. Any other Bambu staff is named वैणवः. h A wooden or an earthen one. The student, as well as the ascetic in the third or fourth order, was anciently required to carry a water-pot. i Likewise कुण्डिका. j A seat made of *Kus'a* grass (*Poa cynosuroides*). k Or वृषी. l Commonly an antelope's skin. m Or जपः.

Religious
bathing. a

स्नानाभिषेकः सवनं (च सा)

l m f n c

An expiatory
prayer. b

47. (सर्वेनसामपध्वंसि जप्यं त्रिष्व) चमर्षणम्

m

m

Half-monthly
sacrifice.

d

दर्श (च) पौर्णमास (च, यागौ पक्षांतयोः पृथक्)

m

A perpetual
duty. e

48. (शरीरसाधनापेक्षं नित्यं यत्कर्म तद्) यमः

m

A voluntary
one. f

नियम स्नु. स यत्कर्मानित्यमागन्तुसाधनम्)

The cord
passed over
the left
shoulder. g

n

n h

49. उपवीतं (यज्ञस्त्रुतं प्रोद्धते दक्षिणे करे)

n

Over the
right shoul-
der. i

प्राचीनावीत (मन्यस्मिन्)

Suspended
over the
neck.

निर्वीतं (कण्ठस्थितम्) .

Part of the
hand sacred
to the gods.

j

50. (अङ्गुल्यग्रे तीर्थं) दैवं

1 अ—.

* Preparatory to a sacrifice. Also, as some explain these terms, extracting the juice of acid asclepias, and drinking it. ^b Meditated while a drop of water is held to the nose. The name (which is also that of its author) signifies expiatory : it is supposed to atone even sins in thought. ^c Fem. चमर्षणी. ^d At the change and full of the moon, respectively : performed by persons maintaining a perpetual fire. • As veracity, &c. See MANU, Ch. 10, v. 63. ^f As pilgrimage, fasting &c. ^g And under the right arm. MANU, 2. v. 63. It is the usual mode of wearing it. ^h This general term, for the sacerdotal string, is by some made synonymous with the preceding word. ⁱ And under the left arm. It is so worn during particular ceremonies. ^j Tips of the fingers (some exclude the thumb) : See MANU, 2. v. 59.

	ⁿ (स्वल्पांगुल्यो मूले) कायम्	ⁿ Part of the head sacred to the creator. a
	ⁿ (मध्येऽङ्गुष्ठाङ्गुल्योः) पैत्रं	—to the manes. b
	ⁿ (मूले ह्यङ्गुष्ठस्य) ब्राह्मणम्	—to the <i>Védas</i> . c
51.	ⁿ (स्याद्) ब्रह्मभूयं ⁿ ब्रह्मत्वं ⁿ ब्रह्मसायुज्यं (मित्यपि)	Deified state. d
	^{n f} देवभूया (दिकं तद्वत्)	Inferior deification. e
	ⁿ कृच्छ्रं (सान्त्पनादिकम्)	Penance. g
52.	^m (संन्यासवत्यनघने पुमान्) प्राये	Fasting to die.
	^{1 m} .(ऽय) वीरहा	One who has left his sacred fire. h
	^m नष्टाग्निः	
	^f कुहना (लोभान्मिथ्ये र्थपथकल्पना)	Hypocrisy. i
53.	^m ब्राह्मः ^m संस्कारहीनः (स्याद्)	An uninitiated person. j
	^m अस्वाध्याये निराकृतिः	One who has not made his studies. k

1—न.

^a To *Prajápti*. It is the root of the two smaller fingers. ^b Between the thumb and forefinger. ^c Under the root of the thumb. ^d Becoming united with *Brahme*. ^e Becoming identified with a god. ^f देवभूयं, देवत्वं or देवसायुज्यं. ^g That called *Sántapana* or any other : as the *Chándráyana* or *Prájápatya*, &c. See MANU, 11. v. 212, &c. ^h Having extinguished or neglected it ; or having gone abroad, committing the charge of the perpetual fire to his family. ⁱ Practice of religious austerities through avarice, or from pride, &c. ^j For whom the prescribed ceremonies have not been performed : who has not received investiture. ^k Who has not duly read the *Védas*.

A hypocrite
or impostor.

^a
A violator
of his vow.

^b
One who is
asleep at
sunset, or at
sun rise. c

One married
before
his elder
brother. d
The unmarried
elder
brother.

Marriage.

Copulation.

Three human
pursuits i

Four objects. k

The same
equally potent.
The bride-
groom's
friends.

^{1 m} ^{2 m}
धर्मध्वजी लिंगहृत्तिर्

^{3 m} ^m
अवकीर्णी क्षतव्रतः

54. (सुप्ते यस्मिन्नुत्समेति सुप्ते यस्मिन्नुदेति च

^m ^m
अंशुमान्) अभिनिर्मुक्ताऽभ्युदितौ (तौ यथाक्रमम्)

55. परिवेत्ताऽऽनुजोऽनुदे ज्येष्ठे दारपरिग्रहात्

^{m c}
परिवेत्ति (स्तु. तज्ज्यायान्)

^m ^{5 m}
विवाहोपयमौ (समौ)

56. (तथा) परिणयोद्वाहोपयामाः पाणिपीडनम्

^m ^m ^{ng} ^{nh}
व्यायोऽग्राम्यधर्म (श्च) रतं निधुवनं (च सः)

57. त्रिवर्गो (धर्मकामार्थैश्च)

^m
चतुर्वर्गः (समोक्षकैः)

ⁿ
(सवलैस्तैश्च) चतुर्भद्रं

^{m l}
जन्याः (स्निग्धावरस्य ये)

1—नृ.

2—त्ति.

3—नृ.

4 सृ—.

5 उ—.

6 उ—. 7 उ—.

^a Who assumes the exteriors of religion for a livelihood. ^b Infringing, through incontinence, austerities begun by him. ^c Respectively. ^d This regards the first marriage. ^e Also परिवेत्तिः and परिवेत्तिः. ^f Also पाण्ड्यद्वयं, &c. ^g Also रजसं, सुरतं, and रतिः. ^h Likewise वैद्यनं. ⁱ Viz. duty, love, and wealth. ^j And त्रिवर्गः. ^k The three above mentioned ; and final beatitude or release from transmigration. ^l Sing. जन्याः.

CHAPTER VIII.

SECTION I.

1.	^m मूर्ध्नि ^m भिक्षितो ^m राजन्यो ^{ma} बाहुजः ^{lm} क्षत्रियो ^{mb} विराट्	A man of the military tribe.
	^{2m} राक्षि ^m राट् ^{3mc} पार्थिव ^{md} क्षाभन् ^{me} भूप ^m महीक्षितः	A king
2.	^{4m} (राजा तु प्रणताशेषसामन्तः स्याद्) ^m अधीश्वरः	An emperor. f
	^m चक्रवर्ती ^m सार्वभौमो	A universal monarch. g
	(^m नृपो ऽन्यो) मण्डलेश्वरः	Any other prince.
3.	येनेष्टं राजसूयेन मण्डलस्थेश्वरश्च यः	A paramount. h
	^{5m} शास्ति यच्चाश्रया राज्ञः स) सम्नाड्	
	(ⁿ अथ) राजकम्	An assemblage of princes.
4.	ⁿ राजन्यकं (च नृपति. क्षत्रियाणां गणे क्रमात्)	— of soldiers.

1 राज.

2—ज्.

3—त्.

4—न्.

5—ज्.

^a Also क्षत्री (—न्) and क्षत्रः or क्षत्रः. ^b राजा (—न्.) ^c Likewise महीक्षित, &c. ^d भूपः. So नृपतिः, नरपतिः, &c. ^e Also भूपालः, भूविपाल, &c. ^f Paramount over all neighbouring princes. Some make this synonymous with the following. ^g Sovereign of the earth from sea to sea. ^h A sovereign prince who has performed a *Rájasúya* sacrifice, and exercises despotic sway over others. Or one, who has either of these qualifications.

A minister
or counsel-
lor.

Other mi-
nisters.

The king's
compani-
ons.

The priest
or chap-
lain.

The judge.

The war d-
er or port-
er.

An armed
guard.

A superin-
tendent. f

An over-
seer of a
village.

An inspec-
tor of a
district.

The trea-
surer. g

The master
of the mint.
h

The cham-
berlain. j

1 m m' m
मन्त्री धीसचिवो ऽमात्यो

m a
(ऽन्ये) कर्मसचिवो (स्तुतः)

m m n b
5. महामात्राः प्रधानानि

2 m m
पुरोधो (स्तु) पुरोहितः
3 m 4 m

(द्रष्टरि व्यवहाराणां) प्राङ्निवाका ऽक्षदर्थकौ

m c m m d m m e
6. प्रतीहारे द्वारपाल दास्य दास्यित दर्शकाः

m 5 m
रक्षिवर्ग (स्व.) नौकस्थो

6 m 7 m
(ऽथा) ऽध्यक्षा ऽधकृतौ (सनौ)

m
7. स्यायुको (ऽधिकृतोग्रामे)

m
गोपो (ग्रामे कुडूरिषु)

m m
भौरिकः कनकाध्वक्षो

m m i
रूप्याध्यक्ष (स्तु) नैष्किकः
m

8. (अन्तःपुरे त्वधिकृतः स्याद्) अन्तर्वंशिको (जनः)

1—नु.

2—धस्.

3—क.

4—क.

5 अ—.

6—क्ष.

7—तु.

^a कर्मसचिवः. Also ञामात्यः. ^b Sing. प्रधानं,—नः. ^c Also प्रति-
हारः. ^d Or दास्यः. Likewise द्वारी (न), द्वारिकः, दोवारिकः. ^e Also,
उपदर्शकः, and दास्यितदर्शकः. ^f Over any department some say, over
that of receipt and disbursements. ^g Superintendent of the gold.
^h Superintendent of the silver coinage ; or of the silver in general.
ⁱ Also टक्षपतिः. ^j Superintendent of the women's apartments.

^m सौविद्व्याः ^{m b} कंचुकिनः ^{m c} स्थापत्याः ^{m d} सौविदा (सु ते)	Attendants of the wo. men. a
^{m f} 9. शंडो ^m वर्षवर (सुल्यौ)	A eunuch. c
^m सेवका ^{l m g} ऽर्थनुजीविनः ^{2 m}	A servant. 3 m
(विषयानन्तरो राजा) शत्रुर्	A foe. h
^{n j} मित्र (मृतः परम्)	A stranger or neutral. i
^m 10. उदासीनः (परतरः)	A stranger. k
^m पाष्णिग्राह (सु पृष्ठतः)	An enemy in the rear.
^{4 m} रिपौ ^{m l} वैरि ^{m m} सपत्न्या ^m ऽरि ^{5 m} द्विषद् ^{6 m} षण ^{7 m} दुर्हृदः	Any enemy. 8 m
^{m n} 11. द्विड् ^m विपक्षा ^{m p} ऽहिता ^{9 m} ऽमित ^{10 m} दस्यु ^{11 m} शात्रव ^{12 m} शत्रवः	
^m अभिघातिपरा ^m ऽरातिप्रत्यर्थिपरिपन्थिनः	
^m 12. वयस्यः ^m स्निग्धः ^{11 m} सवया	A friend and contemporary.

1—नृ. 2—नृ. 3—शत्रु. 4—पु. 5—वृ. 6 द्वे—
7—द्व. 8 शत्रु. 9—नृ. 10—नृ. 11—सृ.

^a Guarding the apartments of the king's women. ^b Sing. कंचुकी (—नृ.) ^c स्थापत्यः or स्वपतिः. ^d सौविदः or सुविदः. ^e A castrated attendant. Some make the preceding synonymous with this. ^f One reads शंडः, but erroneously ; for the term is शंडः and signifies impotent. ^g वर्षी (—नृ.). ^h A neighbouring prince ; for enmity frequently arises between neighbours. ⁱ Being more distant. ^j Or मित्र. ^k Remote : showing neither friendship nor enmity. ^l वैरी (—नृ.). ^m Or सपत्न्यः. ⁿ द्विड् (—वृ.). Also द्विषः (—वृ.). ^o अभिघाती (नृ) or अभिघाती (—नृ) and अभिघातिः (—ति). ^p अरातिः or आरातिः.

A friend.	^{n a} ^{1 m b} ^{2 m} (ऽय) मित्रं सखा सङ्गत्
Friend-ship.	ⁿ ⁿ सख्यं सामपदीनं (स्याद्)
Complai- sance. c	^m ⁿ अनुरोधो ऽनुवर्त्तनम्
A spy. d	13. ^m ^m ^{3 m e 4 m} ^m यथार्हवर्णः प्रणिधिरपसर्पश्चरः स्रग्धः ^m ^{5 m} चार (च) गूढपुरुषश्च
Trusted ; confiden- tial.	^{6 m f n} ^{m f n f} (चा) प्रः प्रत्ययित (स्त्रिषु)
An astro- loger.	14. ^m ^{m g} ^m ^{m h} सांवत्सरो ज्योतिषिको दैवज्ञ गणका (वपि) ^m ^m ^{7 m} ^m (स्युर्)मौहर्त्तिक मौहर्त्त ज्ञानि कार्त्तांतिका(चपि) ^m ^m
A man ver- sed in any science.	15. तांत्रिको ज्ञातसिद्धांतः
A generous household- er. i	^{8 m j} ^m सखी गृहपतिः (समी)
A scribe.	^{m k} ^m ^{m l} ^m लिपिकारो ऽक्षरचनो ऽक्षरचुस्तु (च) लेखके

1—लि. 2—दु. 3 च— 4 च— 5—व. 6 चाप्र. 7—नृ. 8—नृ.
b

* Or मित्र. Invariably neuter : ut some vary the gender ; masc. मित्रः fem. मित्रा. ^b Fem. सखी ^c The accomplishing of a desired object. Some explain this, service. ^d The two first, others say the three first, terms signify a secret agent under a disguise : and the rest an occasional emissary : or else a spy in general. ^e Or अक्षरचनः. ^f Fem. चाप्रा and प्रत्ययिता. ^g Or ज्योतिषिकः. ^h गणकः fem. गणकी. ⁱ Con-
stantly giving alms and performing sacrifices. ^j Also सखी. ^k Or
लिपिकरः. and लिपिकरः. ^l Also अक्षरचनः.

16. लिखिता ऽक्षरसंस्थाने लिपिर्लिखिता (वृत्ते लिख्यौ) ^{na nb f lfc} Scripture or writing.
- (स्यात्) संदेशहरो दूतो ^{m nd} A messenger or ambassador.
- दूत्यं (तद्भावकर्मणि) ^{ne} An embassy or message.
17. अध्वनीनां ऽध्वगो ऽध्वन्यः पांथः पथिक (दूत्यपि) ^{m f m m mg m} A traveller.
- (स्वाम्यमात्यसहृत्कोशराष्ट्रदुर्गबलानि च) ^{n fi} The requisites of regal administration. h
18. राज्याङ्गानि प्रकृतयः ^{m m n n n m} Including citizens. j
- (संधिर्ना विग्रहो यानमासनं द्वैधमाश्रयः) ^{m l} Six expedients of defence. k
19. (षड्) गुणाः ^f Power. m
- शक्तयः (स्तिष्ठः प्रभावोत्साहमंत्रजाः)

1 लि—.

* And लिखनं or लेखनं. ^b According to another reading (अक्षर विन्यासे), this and the preceding term are the interpretation of the two next words. ^c Likewise लिपी and लिखी. ^d Fem. दूती. ^e And दौत्यं. ^f Fem. अध्वनीना, अध्वगा, अध्वन्या. ^g Fem. पांथा, पथिकी. Some write पथिका erroneously as others observe. Also masc. पथकः. ^h Viz. 1st. the king or lord ; 2d. his counsellor or minister ; 3d. a friend or ally ; 4th. treasure ; 5th. territory ; 6th. a strong hold ; 7th. an army. ⁱ Sing. राज्याङ्ग and प्रकृतिः. ^j Some reckon eight requisites of regal administration including the companies of citizens : others nine with the spiritual adviser, &c. ^k Severally mentioned. Viz. Pacification. War. A progress or a march. A halt or the maintaining of a post. A double resource or a stratagem. Recourse to protection. ^l Sing. गुणः an expedient. ^m Of three sorts ; as resulting from majesty, perseverance and counsel.

Threefold object. ^a	^m (अयः स्वानं च ⁿ दृष्टिं च) ^f त्रिवर्गेः ^m (नीतिवेदिनाम्)
Majesty. ^b	20. (स) प्रतापः प्रभावः (च यत्तेजः कोषदण्डजम्)
Four means of success.	(मेदो दण्डः साम दानमित्य) ^{1 m} पायः (चतुष्टयम्)
Punish- ment. ^c	21. साहसं (तु) दमेः दण्डः
Concilia- tion.	^{2 n} साम ^{n d} सात्वम् (अथो समौ)
Disunion.	^m भेदोपजापावः ^{3 m}
Trial or test of ho- nesty. ^e	^f उपधा (धर्मैद्यैर्यत्परोक्षणम्)
Secret. ^g	22. (पंच त्रिष्व.) ^{m f n} ऽषडक्षीणोः (यसूतीयाद्यगोचरः)
Solitary, or private.	^{m f n h} विविक्त ^{m f n} विजन ^{m f n i} च्छन्न ^{m f n} निःशलाका (सुधा) ^{4 n j} रहः
Occurring in private.	23. रहः (सो) पांशुः (चालिंगे) ^{m f n k} रहस्यं (तद्ववे त्रिषु)
Trust or confidence.	^{m l} (समौ) विश्रम्भ ^m विश्वासौ

1 छ— 2—नृ. 3 छ—प. 4—स. 5—स. 6 छ—.

^a Loss, evenness and gain : or disappointment, continuance of the same state, and success : or else expenditure, equality and profit.

^b The dignity arising from treasure and forces ; and from the power of punishment : the consequent high spirit and impatience of injury.

^c In reducing the foe : viz. Sowing of dissention, chastisement, conciliation and gifts. ^d Likewise शान (—न) and शान्. ^e Trial of loyalty, of disinterestedness, of continence, and of intrepidity. ^f The

five next terms admit the three genders. ^g Unknown to a third per-

son. ^h Fem. विविक्ता. ⁱ छन्नः or छन्दः. ^j Likewise masc. रहः (तु)

^k Fem. रहसा. ^l And विश्रम्भः.

- अपेक्षो (अंशो यथोचितात्) ^m ⁿ Deviation from right.
24. अपेक्षेय न्याय कल्पा (स्तु) देशरूपं समञ्जसम् ^m ^m ^m ⁿ ⁿ Propriety or fitness.
- युक्तमौपयिकं लभ्यं भजमाना अभिनीत (वत्) ^{m f n} ^{1 m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} Right, fit or proper.
25. न्यायं (च त्रिषु षट्) ^{m f n}
- संप्रधारणा (तु) समर्थनम् ^f ⁿ Deliberation. a
- अववाद (स्तु.) निर्देशो निदेशः शासनं (च सः) ^m ^m ^m ⁿ An order or command.
26. शिष्टि (द्या) द्या (च) ^{f b} ^{2 f}
- संस्था (तु) मर्द्यादा धारणा स्थितिः ^f ^f ^f Continuance in the right way.
- आगोऽपराधो मंतु (च) ^{3 n} ^m ^m Offence or transgression.
- (समे द्) दानबन्धने ^{4 n} ⁿ Binding.
27. द्विपाद्यो (द्विगुणो दण्डो) ^m Double penalty. c
- भागधेयः करो वलिः ^m ^{m d} ^m Royal revenue.
- (घटादिदेयं शुल्कोऽस्त्री) ^{m n} Toll. e
- प्राभृतं (तु) प्रदेशनम् ⁿ ⁿ A present. f

1 जो—.

2 आद्या.

3—स.

4 द—.

^a On the propriety or impropriety of any thing : a determination thereon. ^b Also शास्त्रिः. ^c Twice the prescribed fine or punishment of the offence. ^d Also कारः. ^e Or duty of customs payable at ferries, and passes. ^f Some restrict the two first terms to signify an oblation of first fruits, &c. to the gods : or a present to a friend ; and the four last an humble offering to the king, &c. ; or else a bribe ; or generally any present. Others restrict all the terms to one or other of those various senses.

	ⁿ	^{1 n}	^{2 m}	^{3 f}
	28. उपायनमुपग्राह्यमुपहार (सुधो) पदा			
A special gift. a			^{m b}	ⁿ
	(यौतकादि तु यद्देयं) स दाये हरणं (च तत्)			
Present time. c	^m	^{n d}	29. तत्काल (स्तु.) तदात्वं (स्याद्)	
Future time.			^{f e} (उत्तरः काल) आयतिः	
Immediate consequence.	ⁿ	सांष्टिकं (फलं सद्यः)		
Future consequence.			^m	उदकः (फलमुत्तरम्)
Casual and unseen danger. f	ⁿ	30. अदृष्टं (वक्रितोयादि)		
Obvious danger. g			^m	दृष्टं (स्वपरचक्रजम्)
Latent danger. h		ⁿ	(महीभुजाम्) अहिभयं (स्वपक्षप्रभवं भयम्)	
Bearing of royal insignia.	^f	^{4 m}	31. प्रक्रिया (त्वं) धिकारः (स्याच्च)	
A cow tail. i		^{n j}	चामरं (तु) प्रकीर्णकम्	
A throne.	ⁿ	ⁿ	वृपासनं (यत्तद् भद्रासनं)	
One made of gold.		ⁿ	सिंहासनं (तु तत्)	

1 उ—.

2 उ—.

3 उ—.

4 च—.

^a As a nuptial present (यौतकं), or alms to a student on his initiation, &c. ^b Likewise सुदायः. ^c The time when an act occurs. ^d Some say indec. ^e Also masc. आवतः. ^f As that of conflagration, inundation, &c. ^g As desolation and plunder of armies. ^h From one's own party : compared to a lurking serpent. ⁱ The tail of the Bos grunniens : used as a fan. ^j Likewise चमरं and fem. चामरा—री.

32. (हैमं)

^{na} ^{1 n} हैमं (हैम) तपत्रं	A parasol.
^{2 n} (राज्यस्तु) वृषस्य (तत्)	A royal one. b
^m ^m भद्रकुम्भः पूर्णकुम्भे	An auspicious jar. c
^m ^f भङ्गारः कनकावुका	A golden vase.

SECTION. II.

^m ⁿ 1. निवेशः शिविरं (शंढे)	A camp. d
ⁿ ^{3 n} सज्जनं (तु) परचणम्	A sentry or guard.
ⁿ (हस्त्यध्वरथपादातं) सेनाङ्गं (स्याच्चतुष्टयम्)	Component part of an army. e

1 चा—.

2—वृ.

3 वृ—.

^a Or वृक्षः. ^b With a golden staff. ^c A golden one, filled with water from a holy place, and used in consecrating a king. ^d Some say the royal residence. ^e Four such parts are distinguished : horse, foot, elephants and cars : besides boats, buffaloes, &c.

An ele-
phant. 1 m m 2 m m m m

2. दंती दंतावली हस्ती द्विरदो ऽनेकपो द्विपः

m m m a m m 3 m
मतङ्गघो गजे ऽनागः कुम्भरो वारणः करी

3. दूभः सखेरभः पद्मी

The leader
of a wild
herd.

m m
यूयनाथ (स्तु) यूयपः

A rutting
elephant. c

m m
मदोत्कटो मदकलः

A young
elephant. d

m e m
कलभः करिशावकः

A furious
elephant. f

m m m
4. प्रभिन्नो गर्जितो मत्तः

An elephant
out of rut.

m m
(समाव्) उद्धांत निर्मदौ

g
A herd of
elephants.

m f
हासिकं गजता (वृन्दे)

A female
elephant.

f f f h
करिणी धेनुका वशा

The tem-
ples.

m m i
5. गण्डः कटो

The tempo-
ral juice. j
Water emit-
ted from the
elephant's
trunk.

m n
मदो दानं

His frontal
globes. k

m m
वमयुः करणीकरः

m l
कुम्भौ (तु पिण्डौ शिरसः)

1—नृ.

2—नृ.

3—नृ.

4—नृ.

* Also नगजः. b And पद्म. c From whose temples juice is be-
ginning to flow. d Till twenty years : some restrict the term to a cub
under five years. e Fem. कलशी. f From whose temples juice is
flowing. g The juice having ceased to exude. h So हस्तिनी, पद्मिनी
&c. Also करेणुः वासिता, &c. i Likewise करण्डः. j Which exudes
when the elephant is in rut. k Lumps on his head ; which swell in
the rutting season. l Sing. कुम्भः,

	(तयोर्मध्ये) विदुः (पुमान्)	^{m a}	The hollow between them.
6. अवग्रहे ललाटं (स्याद्)		^{m b} ⁿ	His forehead.
	ईषिका (त्वक्षिकुण्डकम्)	^{f c}	His eyeball.
(अपाङ्गदेशो) निर्घ्राणं		ⁿ	Corner of his eye.
	(कर्णमूलं तु) चूलिका	^f	Root of his ear.
7. (अधः कुम्भस्य) वाहित्यं		ⁿ	Part below the frontal globes. ^d
	प्रतिमान (मधो ऽस्य यत्)	ⁿ	Under that ; between the tusks.
आसनं स्कन्धदेशः (स्यात्)		ⁿ ^m	His withers. ^e
	पद्मकं विन्दुजालकम्	^{n g} ⁿ	Marks on his face and trunk. ^f
8. पक्षभागः पार्श्वभागे		^m	His side or flank.
	दन्तभाग (स्तु योऽयतः)	^m	His front.
(द्वौ पूर्वपश्चाज्जंघादिदेशौ) गात्रा ऽवरे (क्रमात्)		^{1 n} ^{2 n}	His shoulder and thigh. ^h
9. तौ वैष्णुकम्		ⁿ ^{n j}	Pike to drive him. ⁱ
	आलानं बन्धस्तम्भे	ⁿ ^m	Post to which he is secured. ^k
	(ऽय) शृङ्खले	^{m f n l}	Chain for his feet.

1—त्र.

2—र.

^a Some add विदूः. ^b Also अवग्रहः. ^c And ईषिका or ईषिका. Also इषीका, &c. ^d Or rather below the protuberances, beneath the forehead, which are named वातकुम्भः. ^e Where his rider sits. ^f Red, white or yellow. ^g Or पद्म. ^h The first part of his fore-leg and of his hind-leg, respectively. ⁱ A bamboo headed with iron. ^j Some read वैष्णुक. ^k Or the post and tie. ^l Fem. शृङ्खला.

^{m a} ^{m n}
अंडुको निमडो (ऽस्त्री स्याद्)

Hook to
guide him.

^{m n} ^{f b}
अंकुशो (ऽस्त्री) ऋणिः (स्त्रियाम्)

Leathern
girt.

^{f c} ^{f d} ^f
10. चूषाकच्या वरत्रा (स्त्रात्)

Dressing an
elephant. e

^f ^f
कल्पना मज्जना (समे)

His trap-
pings. f

^{f g} ^{l n} ^m ^{m h} ^{m f i}
प्रवेष्टास्तरणं वर्णः परितोमः कुथो (द्वयोः)

Unfit for
riding. j

ⁿ
11. बीतं (त्वसारं हस्तप्रभं)

An ele-
phant-
stable.

^f ^f
वारी (तु) मज्जबंधनी

A horse.

^{m k} ^{m l} ^m ^m ^m ^m
घोटके पीति तुरम तुरंगा ऽथ तुरंगमाः

^{2 m} ^m ^{3 m} ^m ^{m m} ^m ^{4 m}
12. वाजि वाहा ऽर्व गंधर्व इव सैन्धव सप्तयः

Horses of a
good breed.

^{m n} ^m
आजानेयाः कुलीनाः (स्युर्)

—trained
for the
manege.

^{m o} ^{5 n}
विनीताः साधुवाहिनः

1—आ—.

2—नृ.

3—नृ.

4—मि.

5—नृ.

^a Also अंडुकः. ^b Or ऋणिः. It is also masculine, say some: but others hold such instances of it to be erroneous. ^c Likewise चूषा and वृषा or दूषा. ^d Also कच्या. ^e Ornamenting him with minium, &c. or caparisoning him for his owner's riding. ^f Coloured woolen cloth ; thrown over his back. ^g प्रवेष्टिः or प्रवेष्टी. ^h Some write परितोमः. ⁱ Fem. कुथा. Also neut. कुथं. ^j An elephant or horse unfit for war, &c. ^k And घोटः. ^l Or पीती (—नृ). Also बीतिः. ^m Fem. इथी. ⁿ Sing. आजानेयः. Also आजानेयः. ^o Sing. विनीतः.

^{m b}	^{m c}	^m	^{m d}	Horses of certain local breeds.
13. वानायुजाः पारशीकाः कांबोजा वाह्निकाः (इवाः)				^a
^{1 m} ययुर् (अश्वे!) ^m अश्वमेधीये				A horse fit for sacrifice.
	^{m f}	^m		^e
	जवन (स्तु) जवाधिकः			A fleet horse ; a courser.
14. ^m पृष्टः ^{2 m g} स्थूरी				A pack horse.
	^m (सितः) कर्को			A white horse.
	^m रथ्यो (वोढा रथस्य वः)			A chariot-horse.
^m बालः ^m किशोरो				A colt.
	^{3 f} वास्यश्वा ^{4 f} बडवा ^f			A mare.
	ⁿ बाडवं (मथे)			A stud.
15. ^{5 m f n h} (त्रिष्वा) श्वीनं (यदश्वेन दिनेनै केन गम्यते)				A day's journey for a horse.
ⁿ कथं (तु मध्यमश्वानां)				A horse's flank.
	^f हेषा ^{f i} क्लेषा (च निखनः)			Neighing.
16. ^m निगाल (स्तु) ^m गलोद्देशो				The throat.
	ⁿ (हन्ते त्व) ^{6 n} अश्वीयमाश्व (वत्)			A multitude of horses.

1 ययु. 2—य. 3—मी. 4 अ— 5 वा— 6 वा—

^a Of the several countries indicated : but some make the two first terms synonymous ; as also the two last. ^b So वानायुजः a horse from *Vanáyu* ; and वानायुजः one from *Vándyu*. ^c Sing. पारशीकः or पारसीकः a Persian horse. ^d वाह्निकः or वाह्नीकः. ^e Fit to be immolated at an *As'wamed'ha*.^f Some add यवनः also वज्रवी (—न्). ^g Likewise स्थूरी (—न्), and स्थोरी (—न्). Some explain this strong. ^h वाह्नीनः—ना.—नं. ⁱ Also हेषा.

A horse's
paces. a

His paces
generally.
b

His nose. c

The bit of
the bridle.

A horse's
hoof.

His tail.

A horse
rolling him-
self.

A war
chariot.

Any other
car. i

A covered
car. k

A cart.

A carriage
drawn by
oxen.

A litter.

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
आस्कंदितं धौरितकं रेचितं वलितं सुतम्

17. (गतयो ऽसूः पंच) धारा^f

^f ^{m n}
घोणा (तु) प्रोथ (मुखियाम्)

^{f d} ^{m n e}
कविका (तु) खलीने (ऽस्त्री)

ⁿ ^{m f}
शफं (क्लीवे) खुरः (पुमान्)

^{m n} ⁿ ^{n g} ^m ^{m h}
18. पुच्छो (ऽस्त्री) लम लांगूले बालहस्त (श्च) बालधिः

^{1 m f n} ^{m f n}
(त्रिषू) पाटत लुठितौ (पराटते मुहूर्धु.वि)

^{m j}
19. (याने चक्रिणि युद्धार्थे) यतांगः स्यंदने रथः

^m ^{n l} ^{n m}
(चसौ) पुष्परथ (श्चक्रयानं न समराय यत्)

^{2 n} ^{m n}
20. कर्णी रथः प्रवहणं हयनं (च सम त्वयम्)

(क्लीवे) ऽनः शकटो (ऽस्त्री स्याद्)

^{f n}
गंती (कंबलिवाच्चकम्)

^f ⁿ
21. शिविका यापयानं (स्याद्)

1—स.

2—स.

^a Viz. walk, trot, moving in the longe, (some say sidling,) gallop, and vaulting ; in order, as enumerated. ^b Sing. धारा a pace. ^c Or the extremity of his snout : or one term signifies the nostril ; and the other the snout. ^d And कविः or कवी. ^e Likewise खलिनः. ^f And खुरः. ^g Or लांगूलः. ^h Some restrict the two last terms to signify a hairy or bushy tail. ⁱ For travelling, &c. ^j Also पुष्परथः. ^k For the conveyance of women ; but some interpret this a small covered car for diversion ; or else a litter to be borne on men's shoulders. ^l And प्रवहणं. ^m Or हयनं. ⁿ Likewise मान्दी.

<p style="text-align: center;">^f ^f दोला प्रेक्षा (दिकाः स्त्रियाम्)</p>	<p>A ham- mock or swing. a</p>
<p style="text-align: center;">^{m f n} ^{m f n} (उभौ तु) द्वैप वैयाघ्रौ (द्वीपिचर्मवृते रथे) ^{l m f n}</p>	<p>A car co- vered with tigerskin. c</p>
<p>22. (पाण्डुकम्बलसंवीतः स्यंदनः) पाण्डुकम्बली ^{m f n} ^{m f n d}</p>	<p>—with white wool- en cloth.</p>
<p>(रथे) काम्बल वास्त्रा (द्याः कम्बलादिभिरावृते)</p>	<p>—with blanket or cloth, &c.</p>
<p>23. (त्रिषु द्वैपादयोः) ^c</p>	
<p style="text-align: center;">^f ^f रथ्या रथकड्या (रथव्रजे)</p>	<p>A multi- tude of cars.</p>
<p>^{2 f g} ⁿ घः (स्त्री क्लीवे) यानमुखं</p>	<p>Fore-part of a carri- age. f</p>
<p style="text-align: center;">ⁿ ^{3 m} (स्याद्) रथांगमपस्करः</p>	<p>Any part of a carri- age.</p>
<p>ⁿ ⁿ 24. चक्रं रथांगं</p>	<p>A wheel.</p>
<p style="text-align: center;">^{f h} ^m (तस्यांते) नेमिः (स्त्री स्यात्) प्रधिः (पुमान्) ^{f j} ^{f k}</p>	<p>Its peri- phery.</p>
<p>पिण्डिका नाभिर्</p>	<p>Its nave. i</p>
<p style="text-align: center;">^m ^{m f m} अक्षायकीलके (तु द्वयोर्) अणिः</p>	<p>The pin of the axle. l</p>

1—नृ.

2घर्.

3अ—.

* Whether for travelling or for diversion. ^b Besides other terms, as सट्टा, &c. ^c The following terms are employed adjectively. Ex. द्वैपः रथः. ^d वास्त्रः, covered with cloth. चर्मः, covered with leather. जौनः, with linen. दौकूलः, with silk. ^e The foregoing are used adjectively. ^f Its pole ; or the part where the yoke is fixed. ^g Also धुरा. ^h And नेमी. ⁱ Or else the centre piece of the car itself. ^j Also पिण्डी or पिण्डः. ^k नाभिः and नाभी. ^l Or a pin at the extremity of the pole. ^m Likewise अणिः and fem. अणी.

The fender of a carri- age. a	^f 1 ^m 25. रथगुप्तिर्वृक्षो (ना)
The pole. b	^m ^m कूबर (स्तु) युगंधरः
Bottom of a carriage.	^m c अनुकर्षो (दावृ धः स्थं)
A separate yoke. d	^m प्रासंगो (ना युगाद्यु.गः)
Any vehicle. e	ⁿ f ⁿ ⁿ ⁿ g ⁿ 26. (सर्वं स्याद्) वाहनं यानं युग्मं पत्नं (च) धारणम्
A mediate one. h	^m n (परम्परावाहनं यत्तद्) वैनीतकम् (ऽस्त्रियाम्)
Elephant drivers. i	^m ^m ^m ^m 2 ^m 27. आघोरणा इक्षिपका इक्षारोहा निषादिनः
A charioteer.	^m j ^m k नियंता प्राणिता यंताः सूतः क्षत्ता(च) सारथिः
Warriors in chariots.	^m c ^m 28. सव्येष्ट दक्षिणस्थौ (च संज्ञा रथकुटुम्बिनः)
Horsemen. l	ⁿ ⁿ रथिनः स्थंदनारोहाः अश्वारोहा (स्तु.) सादिनः

1—वृ. 2—नृ. 3—हृ. 4—हृ. 5—हृ. 6—स्तु.

* A piece of wood encompassing it, to secure it from collision.
 b Or wood to which the yoke is fixed. * Also अनुकर्षो (नृ). d For training young cattle and for similar purposes. e Horse, elephant, chariot, &c. f Also वाहनं. g And यत्तद्. h As a porter carrying a litter, or a horse dragging a carriage. i Some restrict the two first terms to the keeper, and the two last to the warrior riding an elephant. j सव्येष्टा (हृ) सव्येष्टः (हृ). k Some erroneously make the two last terms signify the carriage horses yoked right and left. l Sing. अश्वारोहः, सादी (नृ).

29. भटा योधा (य) योद्धारः

Warriors generally.

सेनारक्षा (स्तु.) सैनिकाः
(सेनायां समवेता ये) सैन्या (स्तु.) सैनिका (य ते)

Guards or sentinels.

Arrayed troops.

30. (बलिनो ये सहस्रेण) साहस्रा (स्तु.) सहस्रिणः

A thousand strong.

परिधिस्थः परिचरः

A guard or attendant. a

सेनानीर्वाहिनीपतिः

A general.

31. कंचुके! वारवाणो (ऽस्त्री)
(यत्तु मध्ये सकंचुकाः)

Armour ; hawberk.

The girdle over the coat of mail.

(वध्नंति तत्) सारसना ऽधिकांगे

(ऽय) शीर्षकम्

A helmet.

32. शीर्षण्य (य) शिरस्त्रे

(ऽय) तमुत्रं वर्म दंशनम्

Mail.

उरगृहः कंकटको! जागरः कवचे! (ऽस्त्रियाम्)

33. आमुक्तः प्रतिसुक्त (य) पिनद्ध (य) ऽपिनद्ध (वत्)

Clothed, or accoutred.

सज्जो वर्मितः सज्जो! दंशितो व्यूढकंकटः

Armed or mailed.

34. (त्रिष्वामुक्तादये!)

(वर्मभृतां) कावचिकं (गणे)

Multitude of soldiers mailed.

1योद्ध— 2—नृ. 3वा— 4—नृ. 5—नृ.

a Bodyguard. b Also वाणवारः. c Or दंशनं. d And जागरः. e Or, according to a different reading, व्यूढकंकटः.

A foot-soldier.

^m ^m ^m ^{m a} ^{1 m}
पदाति पत्तिपदग पादातिक पदातयः

^m ^m
35. पद्म (श्च) पदिक (श्च)

Infantry.

ⁿ ^f
(ऽय) पादातं पत्तिसंहतिः

A soldier by profession. d

^m ^{m c} ^m ^m
शस्त्राजीवे काण्डस्पष्टा ऽयधीया ऽयधिकाः (समाः)

Skilled in archery.

36. कृतहस्तः सुप्रयोगविशिखः कृतपुख (वत्)

Unskilled ; missing the butt.

^{2 m} ^{3 m} ^m ^{m d} ^{m c} ^m
अपराद्धपत्को ! (ऽसौ लक्ष्याद्यश्रुतसायकः)

An archer or bowman

37. धन्वी धनुष्मान् धनुष्को ! निषङ्गस्त्री धनुर्धरः

One fighting only with arrows.

^{4 m} ^m
(स्यात्) काण्डवां (स्तु.) काण्डीरः

A warrior armed with an iron-lance.

^m ^m
शाक्तीकः शक्तिहेतिकः

^m ^m
38. यष्टीक पारश्वधिकौ (यष्टिपरशुहेतिकौ)

— with a club, or a battle-axe. f

^m ^m
नैखिधिके ! ऽसिहेतिः (स्यात्)

— with a sword.

^m ^m
(समौ) प्रासिक कौतिकौ

— with a spear.

^{5 m} ^m
39. चर्मी फलकपाणिः (स्यात्)

— bearing a shield.

^{6 m} ^m
पताकी वैजयन्तिकः

A standard bearer.

A companion or follower.

^m ^m ^m ^m
अनुसवः सहाय (श्च) ऽनुचरो ऽभिसरः (समाः)

A leader.

40. पुरोगा ऽग्रेसरप्रष्टा ऽग्रतःसर पुरःसराः

1—जि.

2—नृ.

3—वृ.

4—वत्.

5—नृ.

6—नृ.

^a Also पादातः, पादातिकः and पादाविकः. ^b These and following to V. 45 inclusive, may be used adjectively. ^c Or काण्डस्पष्टः. ^d निषङ्गी (—नृ.). ^e अस्त्री (—नृ.). ^f Respectively. ^g Or अचसरः.

^m पुरोगमः ^{1 m} पुरोगामी

^{2 m} मन्दगामी (तु) ^m मन्दरः

Marching
slow.

^{m a} 41. अंघालोऽतिजवः ^{m b}

Marching
fast.

(तुल्यौ) ^m जंघाकरिक ^m जांधिकौ

A runner or
express.

^{3 m} तरखी ^m त्वरितो ^{4 m} वेगी ^{5 m} प्रजवी ^m अवने ^m जवः

^m 42. जय्यो (यः शक्यते जेतुं)

Able to
conquer.
Fit for con-
quest.

जेयो (जेतव्यमात्रके)

^m जैत्र (स्तु) ^{6 m} जेता

A conquer-
or. c

(यो गच्छत्यलं विद्विषतः प्रति)

^m 43. (सो)ऽभ्यमित्रोऽभ्यमित्रीयो (ऽप्य) ^mऽभ्यमित्रीण (इत्यपि) ^m

One who
ably faces
the foe.

^{7 m} उर्जस्वलः (स्याद्) ^{8 m} उर्जस्वी ^{9 m} (य उर्जोतिशयान्वितः)

Strong ;
powerful.

44. (स्याद्) ^m उरखानुरसिलो

Broad-ches-
ted. d

^m रथिको ^{m f} रथिरो ^{10 m} रथी

The owner
of a car. e

^{m h} कामगास्यनुकामीने (च्य.) ^{11 m}

One who
goes as he
lists. g
One who
moves
much.

^m ऽत्यन्तीन (स्तथा भृशम्)

1—नृ.

2—नृ.

3—नृ.

4—नृ.

5—नृ.

6—नृ.

7—नृ.

8—नृ.

9—नृ.

10—नृ.

11—नृ.

^a Or अंधिलः. ^b And अतिबलः. ^c Or according to another interpretation, one who effectually faces the foe. ^d Some interpret this strong. ^e Or a person riding in a car. ^f Some read रथिनः ; but others condemn this variation. ^g Some interpret the second term, acting as he lists. ^h कामगामी (—नृ.). Also कामगामी(—नृ.).

- A hero. 45. शूरो वीर (श्च) विक्रान्तो
 Victorious ;
 used to
 conquer.
 Skilled in
 war. जेता जिष्णु (श्च) जित्वरः
 सांघुगीनो (रणे साधुः)
 (शस्त्राजीवादयस्त्रिषु)
 An army ;
 or forces. 46. ध्वजिनी वाहिनी सेना पतना ऽनीकिनी चक्रः
 वरुथिनी बलं सैन्यं चक्रं (च्चा) ऽनीक (मस्त्रियाम्)
 Array of
 troops.
 Different
 forms of
 array. g 47. व्यूह (स्तु.) बलविन्यासे
 (भेदा दण्डादयो युधि)
 The rear. प्रत्यासारो व्यूहपार्ष्णिः
 Reserve. i (सैन्यदृष्टे) प्रतिग्रहः
 A platoon. 48. (एकेभैकरथा त्रयश्वा) पत्तिः (पंचपदातिका)
 Greater
 bodies. l (पत्तंगैस्त्रिगुणैः सर्वैः क्रमादाख्या यथोत्तरम्)

1—ह.

a Or वीरः. b The preceding from v. 35 admit the three genders.
 c Some write वाहिनी and add वाहना. d Also पतना e Or वरुथु.
 f Some distinguish the four last terms from the preceding seven, as
 signifying a part or member of an army : others as signifying either
 that, or an army in general. g Namely दंडः in line, भोगः in column,
 चक्रः in a circle, असंघतः in separate order (including a half moon, &c.).
 These admit various subordinate distinctions noticed in treatises on the
 art of war. h Or प्रत्यासरः. i A separate corps posted with the general,
 four hundred yards in the rear of the line. j And परिग्रहः or पतङ्गः.
 k Comprising one elephant, one chariot, three horse, and five foot.
 l Increasing in geometrical progression. Three *pattis* are a *Sénámuc'ha*;
 and three of these are a *Gulma*.

49. ^{n m n m f f f} सेनामुखं गुल्मा गणौ वाहिनी पतना चम्बुः

^{f a} अनीकिनी

^{1 f} (दशानीकिन्य) ऽशौहिष्य

A complete army. ^b

^{f d} (ऽय) सम्पदि

Success or prosperity. ^c

50. ^{f f f} सम्पत्तिः त्री (च) लक्ष्मी (च)

^{f c 2 f 3 f f} विपत्तयां विपदापदौ

Adversity.

^{n n n 4 n g} आयुधं (तु) प्रहरणं शस्त्रमस्त्रम्

A weapon.

(अथा ऽस्त्रियौ)

A bow.

51. ^{m n h 5 m n 6 n i n n n} धनुःपापौ धन्व शरासन कोदण्ड कार्मुकम्

^m दूषासो (ऽप्य)

ⁿ (ऽय कर्णस्य) काण्डष्टं (शरासनम्)

The bow of KARNA.

52. ^{m n m n} (कपिध्वजस्य) गाण्डीव गाण्डिवौ (पुन्यपुंसकौ)

That of ARJUNA.

1—षी. 2—दु. 3 आपद. 4 अ—. 5 आप. 6—नू.

* Consisting of (3. ⁷) 2, 187 elephants, as many cars, thrice as many horse, and five times as many foot ; making in all 21, 870. ^b Ten times the last, or 109, 350 foot, 65, 610 horse, 21, 870 chariots, and 21, 870 elephants. ^c Increase of wealth, &c. ^d संपत्(—दु) and संपदा. ^e विपत्तिः. ^f Also विपदा and आपदा. ^g Some restrict the last term to a missile weapon ; and the preceding term to a weapon retained in the hand. ^h Masc. धनुः(—स्), or धनुः(—तु), and धनूः (—दू). Likewise fem. धनुः, &c. ⁱ धनु (—नू) or धनुं (—नू) ; also masc. धना(—नू).

Notched
extremity
of a bow.
Leathern
fence for
the arm.
Middle of
the bow.

The bow-
string.

Two atti-
tudes in
shooting. c
A butt or
mark.

Archery.

An arrow.

Iron arrows.

Feather of
an arrow.

Shot, as an
arrow.

Poisoned
arrow.

(कोटिरस्या) ऽटनी^{f a}

गोधा तले^{f f n b} (आघातवारणे)

53. लस्तक^m (स्तु)ⁿ धनुर्मध्यंⁿ

मौर्वी^f आ^f शिखिनी^f सुणः^m

(स्यात्) प्रत्यालीढमालीढ^{n 1 n} (मित्यादिस्थानपंचकम्)
54. लक्ष्यंⁿ लक्षंⁿ शरव्यं^{n d} (च)

शराभ्यास^m उपासनम्ⁿ

ष्टषत्क^m वाण^m विशिखा^{2 m} अजिह्वा^m खगाश्रुमाः^{m 3 m}

55. कलम्ब^{m c} मार्गण^m शराः^{m f} पत्नी^{4 m} रोप^m द्रुषु^{m f} (द्वयोः)

प्रक्षेडना^{m g} (स्तु)^m नाराचाः^m

पक्षो^m बाजः^m

(त्रिषूत्तरे)^h

56. निरस्तः^{m f n} (प्रहिते वाणे)

(विषाक्ते)^{m f n} दिग्ध^{m f n} लिप्तकौ^{m f n}

तूणो^{m i} पासंग^{m j} तूणीर^m निषङ्गा^m द्रुषुधि^{m f} (द्वयोः)

1—आ.

2 —ख.

3 आ—.

4—न.

^a And षटनिः. ^b तला or तलं. ^c Out of five, viz. 1st. with left foot advanced, and right foot retired ; 2d. With the knee advanced, but the left foot retired ; 3d. समपदं with both feet even ; 4th. विषाखः with feet a span apart ; 5th. मङ्गलं with both knees bent. ^d Likewise शरव्यं. ^e Also कादम्बः. ^f शरः or सरः. ^g Sing. प्रक्षेडनः नाराचः. Also fem. प्रक्षेडना and प्रक्षेदना. ^h The following admit the three genders. ⁱ तूणः Also fem. तूणा. ^j उपासंगः. Likewise अपासंगः.

1 f
57. दृष्यां

^m खड्गे (तु) ^m निखिण्य ^m चन्द्रहासा ^m ऽसिरिष्टयः ^m A scimitar.

^m कौक्षेयको ^m मण्डलाग्रः ^m करपालः ^m रुपाण (वत्)

^m 58. त्वरुः (खड्गादिमुष्टौ स्यान्)

A hilt or handle.

^f मेखला (तन्निबन्धनम्)

A sword knot. d

^m फलको (ऽस्त्री) ^{ne} फलं ^{2 nf} चर्म

A shield.

^m संग्राहो (मुष्टिरस्य यः)

The gripe of a shield.

^m 59. द्रुघणे ^m मुन्नर ^m घनौ

A mallet. g

^{fj} (स्याद्) ^{f k} ईली करपालिका

A cudgel. i

^m भिन्दिपालः ^m रूग (स्तु ल्यौ)

A short arrow. l

^m परिघः ^m परिघातनः

A bludgeon. m

^m 60. (द्वयोः) ^m कुठारः ^m स्वधितिः ^m परशु (च) ^m परश्वधः

An axe.

1 दृष्यां.

2—नृ.

^a रिष्टिः or ऋष्टिः. ^b Also करवालः. ^c Some add सरुः. ^d A thong or chain passing from the hilt over the wrist, to secure the sword : some say the guard of the hilt. ^e Or फरं. ^f Also चर्म(—मं). ^g A weapon formed like a carpenter's hammer. ^h And द्रुघनः. ⁱ Some explain it a short sword ; others, a stick shaped like a sword. ^j Likewise ईली and ईलिः. ^k Also करवालिका. ^l Thrown by the hand ; or, as others explain it, shot through a tube. ^m Or a staff mounted with iron ; shaped like a pestle. ⁿ Fem. कुठारी. ^o Also पर्यः. ^p Likewise परश्वधः and पर्यधः.

A knife.	^{1 f} (स्वाच्) ^f कृत्नी ^f (चा) ऽसिपुत्री ^f (च) कुरिका ^f (चा) ऽसिधेमुका
A javelin.	61. ^{m n} (वा पुंसि) ^m शल्वं ^m शंकु (र्ग)
An iron crow.	^{f a} सर्वसा ^{m n} तोमरो (ऽस्त्रियाम्)
A bearded dart.	^{m b} प्रास ^m (स्तु) कुंतः
Sharp edge of a sword. c	^m कौण ^{f d f e f f} (स्तु स्त्रियः) पात्यत्रि कोटवः
Assembling of a complete army.	62. ^m सर्वाभिसारः ^m सर्वौघः ^{2 m} सर्वसम्पन्ना (र्थकः)
Lustration of arms. g	^{m h} सोडाभिहारो (ऽस्त्रभृतां रात्रां नीराजनाविधिः)
March to repel an enemy.	63. ⁿ (यत् सेनयाभिगमनमुरौ तद्) ⁿ अभिषेधनम्
March of on assailant. i	^{f f n n n m} यात्रा व्रज्या ऽभिनिर्व्याणं प्रस्थानं गमनं गमः
Surrounding a foe.	64. ^{m n j} (स्याद्) आसारः प्रसरणं
An army in motion. k	^{n 3 n} प्रचक्रं चलिता (धेकम्)
A gallant attack.	¹ (अहितान् मृत्यभीतस्य रणे यानम्) अतिक्रमः

1—शङ्खो.

2—नृ.

3—त.

^a Or सर्वसा. ^b And प्रासः. ^c Some say its point. ^d पात्रिः, or पात्री. ^e अत्रिः, or अत्री. ^f कोटिः or कोटी. ^g A religious ceremony on the 19th of A's'wina, preparatory to the opening of a campaign. ^h Some write सोडाभिसारः. ⁱ Or march generally. ^j Also fem. प्रसरणी, प्रसरणिः, and प्रसारणी. ^k Some explain it, foraging. ^l Or अभिक्रमः, for both readings occur.

65. वैताडिका बोधकराश्च	Awakeners. a
चक्रिका घाण्टिका (र्थकाः)	Bards in throngs: b
(स्युर्) मागधा (स्तु.) मगधा	Bards by birth. d
वन्दिनः स्तुतिपाठकाः	Panegy- rists. f
66. संयुक्ता (स्तु. समयात्संग्रामादनिवर्त्तिनः)	Chosen soldiers. h
रेणु (र्दयोः स्त्रियां) धूलिः पांशु (र्मा न द्वयो) रजः	Dust.
67. चूर्ण क्षौद्रः	Powder. l
समुत्पिञ्च पिञ्चलौ (भयमाकुले)	An army in great disorder.
पताका वैजयन्ती (स्यात्) केतनं ध्वज (मुख्याम्)	A flag or banner. m
68. (सा) वीराशंसनं (युद्धभूमिर्यातिभयप्रदा)	The post of danger.
(अहंपूर्वमहंपूर्वमित्य) अहंपूर्विका (स्त्रियाम्)	Emulative onset. n
69. आहोपुरुषिका (दर्पाद्या स्यात्संभावनात्मनि)	Boasting.

1—र.

2—स.

* Whose business it is to awaken the prince at dawn with music and song. ^b Who chant in chorus : or, as some explain this who ring bells before idols. ^c Sing. वाण्टिकः also वाण्टिकः. ^d Who recite the praises of kings in their presence. Some make this and the following synonymous. ^e Sing. मागधः or मगधः. Also मधुकः ^f Who attend on a march and chant deeds of valour. ^g Sing. र्दो (—न). ^h Sworn not to recede ; and whose business is to recall fugitives. ⁱ Or धूलो. Also masc. धूलिः ^j And पांशुः ^k Likewise masc. रजः (ज). ^l Formed by pulverizing. Some make this and the preceding synonymous. ^m Some make the two last, others the four terms, signify the ensign-staff. ⁿ Act of running forward with emulation.

Conceit of
superiority.

70. अहमहमिका (तु सा स्यात्परस्परं यो भवन्त्वहंकारः)

Strength or
power.

द्विविधः सहे बल शौर्याणि स्याम श्रुत्वा (च)

71. शक्तिः पराक्रम प्राणौ

Great power.
er. c

विक्रम (स्व) ऽतिशक्तिता

Drink of
warriors. d

वीरपाणं (तु यत्पानं वृत्ते भाविनि वा रणे)

War, battle, combat.

72. युद्धमायोधनं जन्यं प्रधानं प्रविदारणम्

सधमास्त्रंदनं संख्यं समीकं साम्प्रदायिकम्

73. (अस्त्रियां) समरा ऽनीक रणाः कलहविग्रहौ

सम्प्रहारा ऽभिसम्पात कलि संस्फोट संयुगाः

74. अभ्यामर्ह समाधात संग्रामा ऽभ्यागमाहवाः

समुदायः (स्त्रियः) संयत्समित्याजि समद्युधः

Close fight ;
struggle.

75. नियुद्धं वाञ्छयुद्धे

Mingled
combat.

(ऽथ) तुमुलं रणसंकुले

1—स.

2—य.

3—न.

4 आ—.

5 आ—.

6—व.

7 आ—.

8 —व.

9 —ति.

10 आ—.

11 —व.

^a सहः (स्). Also masc. सहः (ह). ^b श्रुत्वा (घ) and श्रुत्वा (ज).
^c Or heroic valour. ^d Taken during battle for refreshment ; or before
it, to elevate courage. ^e Some admit वीरपानं. ^f Also वनीकं.
^g Or संपरायकं. ^h Likewise संस्फोटः. ⁱ Sing. युत् (ध). ^j And तुमुलं.
Also तुमुलं.

76. ^f खेडा (तु) ^m सिंहनादः (स्यात्)	War-Whoop.
(^f करिणां) ^f घटना ^f घटा	Troop of elephants. a
76. ^m क्रन्दनं योधसंरावे	Mutual defiance of combatants. b
ⁿ वृंहितं ⁿ करिगर्जितम्	Roaring of elephants.
77. ^{m c} विष्कारो (धनुषः स्वनः)	Twang of a bow.
^m पटहाडम्बरौ (समौ)	Drum used in battle.
77. ⁿ प्रसभं (तु) ^m बलात्कारो ^m दृष्टौ	Violence.
(ⁿ ऽथ) ⁿ स्खलितं ⁿ छलम्	Fraud ; stratagem; circumvention.
78. ^{m n} अजन्यं (क्लीवम्) ^m उत्पात ⁿ उपसर्गः (समं त्वयम्)	A portent. d
78. ^f मूर्च्छा (तु) ^{n e} कश्मलं ^m मेहे (ऽप्य)	Fainting.
^m ऽवमर्ह (स्तु.) ⁿ पोडनम्	Devastation.
79. ⁿ अभ्यवस्कन्दनं (त्वं) ⁿ ऽभ्यासादनं	Striking to disable the foe. f
^m विजयो ^m जयः	Victory.
79. ^f वैरशुद्धिः ^m प्रतीकारो ⁿ वैरनिर्यातनं (च सा)	Revenge. g
80. ^m प्रद्रावो ^{2 m} द्वाव ^m संद्राव ^{3 m} संदावा ^m विद्रवो ^m द्रवः	Flight ; retreat. h
80. ⁿ अपक्रमो ⁿ ऽपयानं (च)	
^m (रणे भङ्गः) ^m पराजयः	Defeat.

1—आ—.

2—उ—.

3—व.

^a Assembled in battle. ^b Provoking each other to fight. ^c And विष्कारः. ^d As an earthquake, &c. ^e Or कश्मलं. ^f Some interpret this, facing the enemy. ^g Retaliating of an injury. ^h Some explain the first six terms, flight ; and the other two, retreat.

Defeated ;
vanquished.
Missing ;
lost, having
vanished.

^{m f n} ^{m f n}
पराजित पराभूतौ (त्रिषू)

^{m f n} ^{m f n}
नष्टतिरोहितौ

Slaughter.

81. ^{n a} ^{n b} ⁿ ^{n c}
प्रमापणं निबर्हणं निकारणं निशारनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
प्रवासनं परासनं निषूदनं निहिंसनम्

82. ⁿ ⁿ ^{n d} ^{l n}
निर्वासनं संक्षपनं निर्ग्रथनम्पासनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ
निस्तर्हणं निहननं क्षणं परिवर्जनम्

83. ⁿ ⁿ ⁿ ^{2 n}
निर्वापणं विशसनं मारणं प्रतिघातनम्

ⁿ ⁿ ⁿ ⁿ ^{3 n} ⁿ
उद्वासन प्रमथन क्रयनेऽज्जासनानि (च)

84. ^{f e} ^m ^m ^m ^m
आलम्भ पिञ्ज विशर घातेऽन्मन्य बधा (अपि)

Death.

(स्यात्) पंचता कालधर्मोद्दिष्टात् प्रलयोऽत्ययः

85. ^m ^m ^{m f f} ^{4 n} ^{m n}
अन्तेऽनाथोऽद्वयोर्ऋत्युर्मरणं निधनोऽस्त्रियाम्

Dead : hav-
ing expired.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
परासु प्राप्तपंचत्व परेत प्रेत संस्थिताः

86. ^{m f n} ^{m f n}
ऋत प्रमोतौ (त्रिष्वेते)

A funeral
pile. g

^f ^f ^f
चिता चित्या चितिः (स्त्रियाम्)

1 अ—.

2 उ—न.

3 उ—.

4 अ—.

* Some add प्रमापनं. b Or निबर्हणं. c And विशारणं. d Some read निर्गन्धनं. e Likewise पंचत्वं. f Also neut. ऋत्यु. Likewise ऋतं and fem. ऋतिः. Or a place prepared for burning a body.

^{m n} कबंधो (ऽस्त्री क्रियायुक्तमृपमूर्ध्वकलेवरम्)	A headless trunk.
ⁿ 87. श्मशानं (स्यात्) पितृवनं	^{m b} A cemetery. ^a
^m कुणपः शवम् (चस्त्रियाम्)	^{m n} A dead body.
^m 1 ^m ^{f d} प्रग्रहोपग्रहौ बन्ध्यां	^m A prisoner ^c
^f कारा (स्याद्) बन्धनालये	^m A prison or jail.
^{2 m} ^m 88. (पुंसि मूत्रम्) ऽसवः प्राणा (चैवं)	^{m f} ⁿ Breath. ^c
^{m f} ⁿ जीवो, ऽसुधारणम्	Life.
^{n g} ^m आयुर्जीवितकालो (ना)	Age ; duration of life.
^{m n} ^{3 n} जोवातुर्जीवनौषधम्	Drug to revive the dead.

1 ष—ह.

2 असु.

3 जी—.

^a Or the place where bodies are burnt. ^b Also पितृकाननं, पितृवसतिः, &c. ^c Or any one (man or beast) confined. ^d Sing. बन्धिः or बन्दी. ^e Inspiration and respiration of five sorts (See book 1. ch. 1.) collectively pl. असवः. But, if one be meant, sing. असुः. ^f Also fem. जीवा and neut. जीवनं. ^g आयुः (—स्) or masc. आयुः (—यु).

CHAPTER IX.

Men of the third tribe. ^a	^m ^m ^m ^m ^{l m b} ^{m c} 1. उरथा ऊरजा अर्या वैश्या भूमिस्पृशौ विशः
Livelihood ; profession.	^m ^f ^f ^f ^{2 n} ⁿ आजीवो जीविका वार्त्ता वृत्तिर्वर्त्तन जीवने
Various pro- fessions. ^d	^m ⁿ ^{n c} 2. (स्त्रियां) कृषिः पाशुपाल्यं वाणिज्यं (चेति वृत्तयः)
Service.	^f ^{3 f} सेवा श्ववृत्तिर्
Agricul- ture.	^{n f} ^f अवृतं कृषिर्
Gleaning.	^{n g} ^{4 n} उच्छशिलं (तृ) तम्
Alms solici- ted ; or un- solicited. ^h	ⁿ ⁿ 3. (द्वे याचितायाचितयोर्यथासंख्यं) दत्ता द्यते
Traffic ; commerce.	ⁿ ^m सत्यावृतं वणिग्भायः
Debt.	ⁿ ⁿ (स्याद्) ऋणं पर्युदंचनम्

1—य्.

2व—.

3—त्ति.

4वृत्त.

^a Of the class of merchants and husbandmen. ^b भूमिस्पृक् (—य्).
^c Sing. विट (—य्). ^d Severally stated : viz. husbandry, pasture and
 merchandize. ^e And fem. वणिज्या. ^f Some read अवृतं. ^g Also उच्छ-
 शिलं. Likewise उच्छः or उच्छ gathering of grains ; and शिलं gleaning
 ears of corn. ^h Severally stated, in their order.

4. उद्धारे^m

स्यप्रयोग^m (स्तु.) कुसीदं^{n a} दृष्टिजीविका^f

Profession
of usury.

(याचमाप्राप्तं) याचितकंⁿ

A thing bor-
rowed for
use. b

(नियमाद) आपमित्यकम्ⁿ

Obtained by
barter.

5. उत्तमर्णा^m ऽधमर्णौ^m (द्वौ प्रयोक्तृग्राहकौ क्रमात्)

Creditor
and deb-
tor. c

कुसीदिको^m बाहुषिको^m बृद्धगजोव^m (च) बाहुषिः^m

A usurer.

6. क्षेत्ताजीवः^m कर्षक^m (च) कृषिक^m (च) कृषीवलः^m

A husband-
man.

(क्षेत्रं) वैहेयशालेयं^{m f n} (ब्रोहिशाल्युद्भवोचितम्)

(Field) fit
for corn and
rice. e

7. यव्यं^{m f n} यवक्यं^{m f n} यष्टिक्यं^{m f n} (यवादिभवनं हि यत्)

—producing
barley, &c. f

तिलं^{m f n} तैलीनं^{m f n} (वन्माषोमाणुभंगादि. चूपता)

—producing
sesamum,
&c. g

8. मौद्गोनं^{m f n} कौद्रवीणा^{l m f n} (दिशेषधान्योद्भवोचितम्)

—fit for
other grain ;
as pulse, &c. h

वीजाकृतं^{m f n} (व) मृष्ट^{m f n}

(Land)
ploughed af-
ter sowing.

1८—.

* And कुसीदं or कुषीदं. ^b Commodatum. ^c Severally mentioned. These and the following to v. 10. admit the three genders. ^d Or कर्षकः. ^e Severally. ^f Respectively for barley, forced rice, and quick-growing rice. ^g So माष्यं, बाषीणं, producing black kidney beans (Phaseolus radiatus). चस्यं, मौद्गोनं, growing linseed. अणव्यं, आणवीनं, bearing panic. भंस्यं, भांगीनं, yielding hemp. ^h Severally ; fit for kidney beans (Phaseolus max and mungo), or for Paspalum (P. frumentaceum). So कौद्रवीनं fit for Dolichos biflorus. आणवीनं fit for chich peas, &c.

Land any
how plough-
ed or tilled.

^{m f n a m f n m f n}
सीत्थं कृष्टं (च) हल्य (वत्)

Thrice
ploughed.

^{m f n m f n m f n m f n}
9. त्रिगुणाकृतं तृतीयाकृतं त्रिहल्यं त्रिसीत्थं (मपि तस्मिन्)

Twice
ploughed.

^{m f n b m f n c}
द्विगुणाकृते (तु सर्व्वं पूर्व्वं) सम्बाकृत (मपोह)

Sown with
certain mea-
sures of
seed. d

^{m f n 1 m f n}
10. (द्रोणाढकादिवापादौ) द्रौणिकाढकिका (दयः)
^{m f n}
(खारींवापस्तु) खारीक

^e
(उत्तमर्णादयस्त्रिषु)

A field.
A multitude
of fields.

^{m n m n}
11. (पुन्रपुंसकयोर्) वप्रः कैदारः क्षेत्रम्
(अस्य तु)
^{n n n f}
कैदारकं (स्यात्) कैदार्यं क्षेत्रं कैदारिकं (गणे)

Clods of
earth. g

^{m n m}
12. खोटानि लेष्टवः (पुंसि)

A harrow.

^{m h m i}
कोटिशो खोटभेदनः

A goad.

^{n j n n k}
प्राजनं तोदनं तोतं

A spade or
hoe.

^{n 2 n}
खनितमवदारणम्

1 आ— 2 अ—

* Or सीत्थं. ^b So द्वितीयाकृतं, द्विहल्यं, द्विसीत्थं. ^c Also सम्बाकृतं. ^d Or capable of containing so much. Thus द्रौणिकः, (fem. द्रौणा and द्रौणिकी); holding one *Dro'na*. आढकिकः, आढकीनः, (fem. आढको, आढकोना), holding one *A'd'h'aca*. So प्रास्थिकः, holding one *Prost'ha* and कौडवकः, holding one *Cudava*. But खारीकः, holding one *C'ha'ri'*. ^e The foregoing from v. 5. admit the three genders. ^f Also कैदारं. ^g Sing खोटं and लेष्टुः. ^h Or कोटीशः. ⁱ Likewise खोटनः and लेष्टनः. ^j And प्रवयणं. ^k Or तोत्तं.

13. दातृं खवित्तम्

A sickle.

आबंधो योतं योक्तम्

The tie of the yoke. a

(अथो) फलं

The body of the plough. b

निरीषं कूटकं

फालः कृषिको

The plough-share. c

लाङ्गलं हलम्

A plough.

14. गोदराणं (च) सीरो

(ऽय) यस्या (सी) युगकीलकः

The pin of the yoke.

ईषा लाङ्गलदण्डः (स्यात्)

The pole or shaft of the plough.

सीता लाङ्गपद्धतिः

A furrow.

15. (पुंसि) मेधिः (खले, दारु न्यस्तं यत्पशुबन्धने)

Post of the threshing floor. k

आशु व्रीहिः पाटलः (स्यात्)

Rice ripening in the rains.

सितम्बक यवौ (समौ)

Barley.

16. तोकम् (स्तु, तत्र हरिते)

Green or unripe barley.

a With which the ox is yoked to the plough : or with which the yoke is fastened to the plough. b The wood, exclusive of the pole and share. c Some read कृष, and make it explanatory. d Or निरीषं. e Some make the preceding terms synonymous with these. f Or कृषकः. Also fem. कृषिका. g And masc. हलः. h Or योरोः. i Likewise ईषा. j And सीता. k Round which cattle turn to tread out the grain. l Some unite the terms, आशुव्रीहिः. m Also पाटलिः. n And सितम्बकः.

Peas. a	^m कलाय (स्तु.) ^{m b} सतीलकः
	^m हरेणु ^m खण्डिकौ (चाखिन्)
Sort of grain. c	^m कोरदूष (स्तु.) ^{m d} कोद्रवः
Lentil. e	17. ^m मङ्गल्यको ^{m f} मसूरो
Sort of kidney bean. g	^{m h} (ऽथ) मयुष्ठक ^{m i} मपष्ठकौ
	^m वनसुन्न
Mustard seed. j	^{m k} सर्षपे (तु द्वौ) ^{m l} तन्तुभ ^{m m} कदम्बकौ
The white sort. n	18. ^m सिद्धार्थ (स्त्रेषु धवलो)
Wheat.	^m गोधूमः ^{m o} सुमनः (समी)
Half ripe barley. p	^m (स्याद्) यावक (स्तु.) ^{l m q} कल्लाषश्
Chick pea. r	^m चणको ^{m s} हरिमंथकः

1—घ.

^a Some writers distinguish the three first terms as names of three kinds of pulse. ^b Or सतीलः. Also सीतीनकः or सतीनकः and सातीनकः. ^c Paspalum frumentaceum, Koen. or P. Kora, Willd. ^d And कुद्रवः. ^e Ervum lens or Cicer lens. ^f Or मसूरः. Also fem. मसूरा, मसुरा. ^g Phaseolus lobatus. ^h And सुकुष्ठकः or सुद्रुष्ठकः. Also मकुष्ठक. ⁱ And मयुष्ठकः or मपष्ठकः. Likewise मयुष्ठकः. ^j Sinapis dichotoma, Roxb. ^k Or सरिषपः. ^l And तंतुकः. ^m Also कटुखेहः. ⁿ Sinapis glauca, Roxb. ^o Also सुमनाः (—नस.) ^p Interpretations differ greatly : some make this awnless barley ; others forced rice (*Bo'r*) ; others again, different species of Phaseolus, (*Ra'jama'sha*), or of Dolichos (*Culatt'ha*). ^q Or कल्लासः. ^r Cicer arietinum. Some erroneously make these synonymous with the preceding ; others, with *Chinaca*, Panicum Pilosum, Roxb. ^s And हरिमंथकः.

19. (द्वौ तिले) तिलपेज (च) तिलपिम्ब (च निष्फले) ^m ^m ^{m c} ^f ^f ^{f d} Barren sesamum. a
- श्वः शुधाभिजननो राजिका कृष्णिकासुरी ^f ^{f f} ^f ^f ^f Black mustard. b
20. (स्त्रियौ) कङ्गु प्रियङ्गु (द्वे) ^f ^f ^f ^f ^f Panick seed. c
- चतसी (स्याद्) उमा चुमा ^f ^f ^f Lin ; and linseed. g
- मातुलानी (तु) भङ्गायां ^f ^{1 f} Hemp. h
- व्रीहिभेद (स्व) ऽणुः (पुमान्) ^m ^m ^m Chna'. i
21. किंशारः शस्यशूकं (स्यात्) ^m ^m ^m Beard of corn.
- कणिशं शस्यमञ्जरी ^{m n j} ^f Ear or spike.
- धान्यं व्रीहिः सखकरिः ⁿ ^m ^m Corn or rice.
- सखो. गुच्छ (सृणादिनः) ^m ^{m k} Clump of grass, &c.
22. नाडी नालं (च) काण्डो. (ऽस्य) ^f ^{n l} ^m Stalk or culm.
- पलालो (ऽस्त्री स निष्फलः) ^{m n} ^m Straw.
- कडङ्गरो वुसं (क्रीवे) ^m ^{n m} Chaff.
- (धान्यत्वचि पुमां) स्तु.षः ^{2 m n} Husk of rice or corn.

1 भंगा.

2 त्वष.

^a Bearing no blossom ; or its seed containing no oil. ^b Sinapis Ramosa, Roxb. ^c Or चुताभिजनः. ^d चासुरी or असुरी. ^e Panicum Italicum. ^f कंगुः or कंगूः and प्रियंगुः. ^g Linum usitatissimum. Some confound this with San'a (Crotalaria Juncea). ^h Cannabis Sativa. But other interpretations are stated ; and some confound it with linseed, and others with Crotalaria. ⁱ Panicum pilosum, Roxb. But other interpretations are also given. ^j And कणिशं. ^k Or गुत्सः. ^l Also नाडी, and नाडं. ^m Or वुषं. ⁿ Or त्वष.

An awn.	23. ^{m n} शूको (ऽस्त्री सञ्ज्ञ तीक्ष्णाग्रे)
A legume or pod.	^f शमी ^{f a} सिम्बा ^b (विषूत्तरे)
Stored, as grain. c	^{m f n l m f n d} अद्धमावसितं (धान्यं)
Threshed out and win- nowed.	^{m f n} पूतं (तु) ^{m f n} बहुलीकृतम्
Grain in pods. e	24. ⁿ (माषादयः) शमीधान्ये
Bearded. corn. f	ⁿ शूकधान्य (यवादयः)
Rice. g	^{2 m} शालयः (कलमाद्या च षष्ठिकाद्या च ^h पुंस्यमी)
Wild grains. i	25. ^{m n} तृणधान्यानि ⁿ नीवाराः
Coix. j	(स्त्री) ^{f k} गवेडुर्गवेधुका ^{3 f}
A pestle for cleaning rice.	^{m n m n l} अयोग्रं सुसले (ऽस्त्री स्याद्)
A mortar.	^{4 n} उदूखलमुलूखलम्

1—आ. 2 शालि. 3 ग— 4 उ—

^a Also शिंवा and शिंविः. ^b The following admit the three genders. ^c After cleaning it ; some say, before. ^d Also अवसितं. ^e As peas and other pulse. ^f As barley, wheat, &c. ^g Of two classes : white rice, &c. growing in deep water ; or red rice, &c. requiring only a moist soil. ^h The above-mentioned names of species of corn and pulse are masculine. ⁱ Growing with little or with no culture : viz. नोवारः, wild rice. Besides other kinds ; as श्यामाकः Panicum frumentaceum, Roxb. ^j Coix barbata, Roxb. ^k And गवेधुः or गवेडुका. ^l Likewise सुषलः.

26. ^{n m n a} प्रष्कोटनं शूर्पं (मस्त्री)

A winnowing basket.

^{f b m} चालनी तितलः (पुमान्)

A sieve or cribble.

^{m c m} स्यूत प्रसेवी

A sack.

^{m m c} काण्डाल पिटी

A granary.^d

^{m m} कठ किलिञ्चकौ

A mat. f

27. (समानौ)

^{1 f n m n} रसवत्या न्तु पाकस्थान महानसे

A kitchen.

^{m g} पौरोगव (सुदध्यक्षः)

Overseer of the kitchen.

^{m m h} सूपकारा (स्तु) बल्लवाः

Cooks.

28. ^{m m m m m} आरालिका आंधसिकाः सूदा औदनिका गुणाः

^{m m m i j} आपूपिकः कांदविको भक्ष्यकारः (इमे त्रिषु)

A baker.

29. ^{n k n l 2 f f m 3 f n} अश्वन्तमुद्धानमधिअयणी चुस्त्रिरन्तिका

A furnace or fire-place.

^{f 4 f 5 f} अङ्गारधानिका ऽङ्गारशकव्य (पि) हसन्य (पि)

A portable furnace.

1—तो. 2 अ— 3 अ'— 4—टी. 5—न्ती.

^a Or शूर्पं. ^b Also neut. चालनं. ^c Likewise स्यूतः and स्यूनः or स्योनः. ^d Constructed of bamboos : some say, a basket to hold grain. ^e Also पिटकः or पेटकः. ^f Or else a screen made of grass ; or a twist of straw. ^g This and the following admit the variation of gender. ^h Some restrict these two first terms to mean one who prepares sauces, &c. ⁱ Or भक्ष्यकारः. ^j The preceding are used adjectively. ^k And अश्वन्तं. ^l उद्धानं and उद्धानं or उद्धारं. ^m Also चुस्त्री. ⁿ अन्तिका or अन्दिकाः.

1 f

30. इसन्य (प्य)

A fire
brand. a

(य न स्त्री स्याद्) चङ्गारो ज्ञातमुत्सुकम्

A frying
pan.

(क्षीवे) स्वरौषं आद्रो (ना)

An iron
plate or
pan. c

कन्दु (र्वा) स्वेदनी (स्त्रियाम्)

A jar.

31. चलिञ्जरः (स्यान्) मणिकं

A pitcher.

कर्कश्यालुर्गलन्तिका

A pot.

पिठरः स्याल्यथा कुण्डं

A waterpot.

कलश (स्यु. त्रिषु द्वयोः)

32. घटः कुट निपाव्

A lid.

(अस्त्री) सरावो वर्द्धमानकः

A seether
or boiler.

ऋजीषं पिष्टपचनं

A goblet. m

कंसो (स्त्री) पानमाजनम्

1—नी.

2—री.

3—ग—.

4 निप.

*Whether burning or extinguished ; but some interpret the first term, charcoal ; and the two last, half burnt wood. ^b: And चम्परीषं. ^c Some make this and the preceding synonymous. ^d Or चलिञ्जरः. ^e आलः and अलुः or आदः. ^f Also fem. पिठरी. ^g स्याली and neut. स्यालं. ^h उखा or—उषा. ⁱ Or fem. कुण्डी. ^j Or कलसः. Fem कलसिः,—सी,—शिः, or—शी. Neut. कलसं—यं. ^k And सरावः. ^l Also ऋजीषं. ^m A metallic vessel to drink in. ⁿ Or कंसः. Also कंस्यं.

33. कुतू^f: (कृत्ते: खेहपात्र^m)
 (सैवाल्पा) कुतूपः^m (पुमान्)
 (सर्वम्) चावपनं^{na} भाण्डं^{nm} पात्राऽमत्रेⁿ (च) भाजनम्ⁿ Any vessel.
34. दर्विः^f कम्बिः^{fb} खजाका^{fc} (च स्यात्)
 तर्दुर्द्विहस्तकः^{mf 1m}
 (अस्य) शाकंⁿ हरितकंⁿ शिग्रुर्^{2md}
 (अस्य तु नाडिका) Its stalk.
35. कण्डू^m (च) कलम्ब^m (च)
 वेशवार उपस्कारः^{mc m}
 तिन्तिडीकⁿ (च) चुक्र^{mn} (च) वृक्षाम्बुⁿ
 (अथ) वेसुजम्ⁿ Pepper.
36. मरौचं^{nf} कोलकंⁿ कृष्णमषणं^{ng} धर्मपत्तनम्ⁿ
 जीरके^m जरणे^m ऽजाजी कणाः^f
 (कृष्णे तु जीरके) Calo'nji. h
37. सुषवी^{fi} कारवी^f पृथ्वी^f पृथुः^{3f} कालोपकुक्षिका^{4f}
 चार्दकंⁿ शङ्खवेरं^m (स्याद्)
 (अथ) खत्वा^f वितुम्बकम्^m Coriander.

¹दा—.²—पु.³काला.⁴उ—.^a Some include this in the interpretation. ^b Also दर्वी and कम्बी.^c Likewise masc. खजः. ^d Or सिग्रुः. ^e Also वेशवारः or वेववारः.^f Or जरिचं. ^g जपणं and उषणं. ^h Nigella Indica, Roxb. ⁱ सुषवी and सुसवी.

n a

n b

38. कुस्तुम्बुरु (च) धन्याकम्

Dry ginger

(अथ) शुण्ठी महीषधम

(स्त्रीनपुंसकयोर्) विश्वं नागरं विश्वभेषजम्

Sour gruel.

39. चारनालक सौवीर कुक्ष्याषा ऽभिषुतानि (च)

अवन्तिसोम धन्यान्ध कुंजलानि (च) काञ्चिके

Assa foeti-
da.

40. सहस्रवेधि जतुकं वाङ्मिकं हिङ्गु रामठम्

Hingupatri.

तत्पत्नी कारवी पृथ्वी वाष्पिका कवरौ पृथुः

Turmerick.

41. निशाङ्गा काञ्चनी पीता हरिद्रा वरवर्णिनी

Sea salt.

सामुद्रं (यत्तु) लवणमञ्जीवं वसिर (सु तत्)

Rock salt.

42. सैन्धवो (ऽस्त्री) शितशिवं माणिमन्य (सु) सिंधुजे

1—घ.

2—न.

3—ल.

^a Likewise तुम्बुरु, and fem. कुस्तुम्बुरी and तुम्बुरी. ^b Also धान्यकं. धनिकं, धनीयकं, धनेयकं, धान्यं and fem. धन्या. ^c Or शुण्ठिः. ^d Also fem. महीषधी. ^e Fem. विश्वा. ^f Or कुक्ष्यासः, कुक्ष्याषः and कुक्ष्याषाभिषुतं. ^g Also काञ्चिकं or काञ्जीकं and fem, काञ्जिका. ^h Or वाङ्मिकं. ⁱ And रामठं. ^j That is हिङ्गुपत्नी. But some read त्वक्पत्नी. ^k Or वाष्पिका. ^l Also कवरौ. ^m And निशा or other terms signifying night. ⁿ अञ्जीवं or अञ्जिवं. ^o Also वसिरं. ^p And शितशिवं शीतशिवं or शीतसिवं and शितशिवं. ^q Also माणिवन्धं.

^{n b} रौमकं ⁿ वसुकं	Another sort. a
ⁿ पाक्व ⁿ विड ⁿ (श्च) कृतके ⁿ (द्वयम्)	Factitious salt. c
43. ⁿ सौवर्चले ⁿ ऽश्चरचके ⁿ	<i>Sôchal</i> salt: white.
ⁿ तिलकं (तत्र मेचके)	The same: black. d
^f मत्स्यण्डी ⁿ फाणितं ^f (खण्डविकारौ)	Raw sugar. e
^f शर्करा ^f सिता	Refined; sugar. g
44. ^{f h} कूर्चिका ^f क्षीरविहतिः (स्याद्)	Inspissated milk.
^f रसाणा (तु) मार्जिता	Curds with sugar and spices.
ⁿ (स्यात्) तेमनं ⁿ (तु) निष्ठानं	Sauce or condiment.
ⁱ (त्रिलिङ्गा वासितावधेः)	
45. ^{m f n} शूलाकृतं ^{m f n} भटितं ^{1 m f n} (स्याच्) कूल्यं	Roasted on a spit.
^{f n} कण्ठं ^{m f n} (तु) पैठरम्	Boiled in a caldron.

¹ शूल्य.

^a The same with *Sa'mbhar* salt, denominated *Raumaca*, as some say, from a mountain of salt called *Ruma'*; or, as others affirm, from a river or lake of the same name. ^b Also रौम'. ^c Obtained by boiling clay found on the sea shore; or other earth impregnated with salt. Some remark, that the two first terms are names of different kinds of salt which are equally factitious. ^d This appears to be the same with black salt or *Vit'alavana*: a factitious salt containing sulphur. ^e The first term signifies granulated sugar; and the second inspissated juice of sugarcane. ^f Some, making this one of the exhibited terms, state three synonyma of syrup. ^g Clayed: others say, candied. ^h And कूर्चिका. ⁱ The following to v. 46 admit the three genders.

m f n 1 m f n

Dressed-

प्रणीतमुपसंपन्नं

*m f n**m f n*

Seasoned.

प्रयस्तं (स्यात्) सुसंस्कृतम्

Sauce mix-
ed with rice-
gruel. a*m f n**m f n b*

46. (स्यात्) पिच्छिलं (तु) विजिलं

*m f n**m f n*

Strained.

संस्कृतं शोधितं (समे)

*m f n**m f n**m f n*

Bland, soft.

चिकण्यं मरुणं स्निग्धं

*m f n**m f n c*

Scented.

(तुल्ये) भावित वासिते

*n**m**2 m e*Food half
dressed. d

47. आपकः पौलिरभ्युषो.

*m pl. f**n g*

Fried grain.

लाजाः (पुंभून्नि चा) ऽक्षतम्

*m**m h*Rice, &c.
flattened.

दृयुकः (स्याच्) चिपिटको.

*f pl.*Fried barley
or rice.

धाना (दृष्टयवे स्त्रियाम्)

*m**m**m*

Cake.

48. पूपोऽपूपः पिष्टकः (स्यात्)

*m i**3 m pl.*—mixed
with curds.

करंभो दधिसक्तवः

१—.

२—.

३—कु.

a Or else any sauce, or condiment, with gravy ; otherwise explained moist split pulse. b Also विजिनं and विज्जनं or विजयिनं. c The foregoing are used adjectively. d To be eaten from the hand ; some say bread ; others, green barley fried. e Also अभ्युषः and अभ्योषः. f Or fem. लाजा. g Or, as some read, masc. pl. अक्षताः. This is explained by others, whole rice. h And चिपिटः or चिपुटः. Likewise चिपिटः, &c. i Also करंभ.

^{f a} भिखा ^{n n b} (खी)भक्तमन्त्रो ^{n l m n} ऽवमोदने ^m (ऽखीस)दीदिविः Boiled rice.

49. भिखाटा दग्धिका

The same scorched.

^{m n} (सवरसाग्रे) मण्ड (मुखियाम्)

Scum.

^{m 2 m} मासराचाम ^{m d} विस्त्रावा (मण्डे भक्तसमुद्रवे)

Scum of boiled rice.

50. ^f ववागू ^{3 f} षिका ^f आणा ^f विलेपी ^f तरसा (च सा)

Rice gruel.

^{m f n} गव्यं (त्रिषु गवां सर्वं)

Belonging to a cow.

^{4 f n 5 m n} गोविद्धोमय (मुखियाम्)

Cowdung.

51. ^{m n} (सकुशुष्कं) करीषो (ऽखी)

Dry cowdung.

^{n n 6 n} दुग्धं क्षीरं पयः (यमम्)

Milk.

ⁿ पयस्य (माज्यदध्यादि)

Prepared from milk. e

^{n f} त्वस्यं (दधि घनेतरत्)

Thin or diluted curds.

52. ^{n 7 n 8 f 9 f} दृतमाज्यं हविः सर्पिर्

Clarified butter.

^{n n} नवनीतं नवोद्धृतम्

Fresh butter.

1 खी—.

2 खा—.

3 उ—.

4—व्.

5 गो—.

6—व्.

7 खा—.

8—व्.

9—व्.

* One writes भिष्ठा. ^b चन्त्रः (स्). ^c And भिष्ठाटा or भिष्ठाटा, भिष्ठाटा, भिष्ठाका. ^d Likewise विस्त्रावः. ^e Butter, curds, &c. ^f Also दूधं and दूधं. Some read सर, and interpret it floating curds.

D d

Butter of
yesterday's
milk. a

Butter-
milk.

—with pro-
portions of
water.

Whey of
curds.

Milk of a
cow which
lately calv-
ed. f

Hunger.

A mouthful.

Drinking
together.

Eating to-
gether.

Thirst.

Food.

(तत्तु) हैयंगवीनं (यत् क्षोमोदोदोद्वं दृतम्)

53. दण्डाहतं कालशेय मूरिष्ट (मयि) गोरसः

nc 2nd ne

तक्रं (हु) दध्निभूयितं (पादाम्बुर्द्धाम्बुनिर्जलम्)

54. (मण्डं दधिभवं) मस्तु

mg

पीयूषे! (ऽभिनवं पयः)

f f 3fh

अथनाया बुभुक्षा क्षुद्

m

4 m

ग्रास (स्तु.) कवला! (ऽर्थकः)

55. सपीतिः (स्त्री) तुल्यपानं

f

n

सग्धिः (स्त्री) सहभोजनम्

f

f

5fi

m

उदन्या (ठ) पिपासा तट् तर्षे!

f

n

अग्धि (स्तु.) भोजनम्

nj

m

m

mk

m

56. जेमनं लेप आहारो निषसे! न्याद (इत्यपि)

1 अ—.

2 अ—तु.

3—ध्.

4—स.

5—स्.

a Some explain it butter from new milk. b Or कालशेयं. c With a fourth part of water. d With an equal part of water. e Without water. f Within the first seven days. g Also पेयूषः—धं and पीयूषं. Some make the last signify milk after the seventh day from the cow's calving. h क्षुत् (—ध्). Also क्षुधा. i Or तृणा. Also तृणा-Or जेमनं. k Likewise निषसः.

ⁿ सौहित्यं ⁿ तर्पणं ^f तृप्तिः

Satiety.

^{f b} फेलाभुक्तससुज्झितम् ⁿ

Oats, leavings. a

ⁱ 57. कामं ⁱ प्रकामं ⁱ पर्याप्तं ^{1 i 2 i} निकामेष्टं ⁱ यथेष्टितम्

Voluntarily.

^m गोपे ^m गोपाल ^m गोसंख्य ^{m c} गोधुगामौर ^{3 m d} वक्ष्वाः ^m

Herdsman.

^{n e} 58. (गोमहिष्यादिकां) पादबन्धनं

Stock of cattle.

^m (हौ) गवौश्वरे

Owner of kine.

^{4 m} गोमान् ^{5 m} गोमी

ⁿ गोकुल (न्तु) ^{n f} गोधनं ^m (स्याद्) गवां व्रजः

A herd.

^{6 m f n g} 59. (द्विष्या) शितंगवीनं (तद्भावो यत्वाशिताः पुरा)

Formerly grazed by cattle.

^m उच्छाभद्रो ^{m h} बलीवर्द ^m ऋषभो ^m वृषभो ^m वृषः

A bull or ox.

^{7 m i} 60. अनङ्गान् ^m सौरभेयो ^{8 m} गौर्

ⁿ (उच्छासंहतिर्) आशकम्

A herd of oxen.

^f गव्या ^f गोत्रा (गवां)

A herd of kine.

ⁿ (वत्सधेन्वोर्) वात्सक ⁿ धैनुके

—of calves, and milch-cows. i

1—व.

2 दृष्ट.

3 आ—.

4—वृ.

5—नृ.

6 आ—.

7—दृष्ट.

8 गो.

* Left at the meal ; or, otherwise interpreted, dropped from the mouth. ^b And फेलाः. Also masc. फेलक. ^c गोधुक् (ह्). Also गोदुहः. ^d Or ऋषभोरः. ^e Or, according to a different reading, यादवं. ^f Some add घनं, as a synonymous term. ^g आशितंगवीनः, ना, नं; or अशितंगवीनः, ना, नं. Also उशितंगवीनः, ना, नं, where cattle have dwelt. ^h And वरीवर्दः or बलीवर्दः. ⁱ Fem. अनङ्गाङ्गी and अनङ्गुङ्गी. ^j Respectively.

A large bull
or ox.

61. (दृषो महान्) महोच्चः (स्याद्)

An old
bull.

दृष्टौच (स्तु.) चरद्भुक्

A bullock.

(उत्पन्न उच्छा) जातोच्चः

A new-
born calf.

(सद्योजातस्तु) तर्पकः

A calf.

62. षष्ठत्करि (स्तु.) वत्सः (स्याद्)

A steer.

दस्य वत्सतरौ (समौ)

One fit to
be set free.

पार्श्वभ्यः (षण्डतायोम्यः)

A bull at
liberty.

षण्डे! गोपति रिट्चरः

A bull's
shoulder.

63. (स्कन्धप्रदेशस्तु.) वहः

His dew-
lap.

सास्त्रा (तु) गलकम्बसः

An ox, with
a rein
through his
nose.

(स्यान्) नक्षित (स्तु.) नस्योतः

Young cat-
tle in train-
ing.

प्रष्टवाड् युगपार्श्वगः

Cattle yok-
ed, &c. g

64. (युगदीनासु वोढारो) युग्य प्रासंम्य शाकटाः

Ploughman;
plough-cat-
tle, &c. h

(खनति तेन तद्वोढा ऽस्येदं) हाशिक सैरिकौ

Cattle for
burden.

65. धुर्वहे धुर्म्य धौरेय धुरीणाः (स) धुरंधरः

1—ति.

2 द—.

3—ट.

* Fem. चरद्भुक्. ^b Or षष्ठत्करिः. ^c And षण्डः or षण्डः. ^d Also
प्रष्टवाड् (ह). ^e Or युगपार्श्वकः. ^f Respectively ; one yoked,
or one in training with a frame on his neck, or one trained to draught.
^g The third acceptance of both terms is 'of or belonging to a plough.'
^h Or धुर्वरः.

- (उमाव्) एकधुरीणै^m कधुरावे^{1 m} कधुरावहे^{2 m} Cattle for special burden.
66. (सत्तु) सर्वधुरीणः^m (स्याद्योवै) सर्वधुरावहः^m —for any carriage.
- माहेयी^f सौरभेयी^f गोरुखा^f माता^{3 f} (च) ऋद्धिणी^f A cow.
67. अर्जुन्यग्रा^{4 f} रोहिणी^{5 f} (स्याद्) (उत्तमा गोषु) नैचिकी^{f a} An excellent one.
68. (वर्णादिभेदात्संज्ञाः स्युः) श्वली^{f b} धवला^{f b} (इयः) द्विजयनी^f द्विवर्षा^f (गौर्) एकाब्दा^f (त्वे) कज्जयनी^{6 f} Cows brindle, white, &c. A heifer two years old. —one year old.
69. चतुरब्दा^f चतुर्वीयस्त्री^f (एवं) त्र्यब्दा^f त्रिविधयणी^f —four years old. —three years old.
- वशा^f बंध्या^f A barren cow.
- वतोका^{f c} (तु) खवद्गर्भा^{f c} (इय) सुन्धिनी^f A cow miscarrying by accident. One which has gone to the bull. d
70. (आक्रांता वृषभेणा) (इय) वेहन्न^{7 f} भौषपातिनी^{8 f} Miscarrying from going unseasonably.

1 ए—र.

2 ए—.

3 उखा.

4—नी.

5 ख—.

6 ए—.

7—तु.

8 ग—.

^a Also नीचिकी or नीचिका and निचिकी. ^b Likewise श्वली and धवली. Also कृष्णा, black. कपिला, tawny. Or distinguished by other circumstances, as सुन्धा and बालनी, short ; लम्बकर्णी, with long ears ; चक्रशृङ्गी, with crooked horns, &c. ^c And वतोका. ^d Some interpret it, a cow with calf.

Fit for the
bull.

कात्यापसर्वा (प्रजने)

A pregnant
heifer. a

प्रष्ठौही वासगर्भिणी

A tractable
cow.

71. (स्याद्) चचण्डी (तु) सुकरा

A cow bear-
ing many
calves.

वडसूतिः परेटुका

चिरसूता वष्कयणी

One, which
has lately
calved.

धेसुः (स्यान्) नवसूतिका

Easily milk-
ed.

72. सुव्रता सुखसन्दोद्या

With a large
udder.

पीनोभी पीवरसनी

Yielding a
dróna of
milk.

द्रोणचीरा द्रोणदुषा

Standing at
the dairy. d

धेसुया (वन्धके खिता)

Calving
every year.

73. समांसमीना (सा यै व प्रतिवर्षं प्रसूयते)

An udder

उध (स्तु. क्षीवम्) आपीनं

A pillar. f

(समी) शिषक कीसकौ

A rope or
cord. g

74. (नपुंसि) दाम सन्दानं

A string or
tie. i

पशुरज्जु (स्तु.) दामनी

१ उ—.

२—सु.

३—नु.

^a Or a cow with calf for the first time. ^b Likewise वसुवणी, and वष्कयिणी, or चवष्कयणी. Also वष्कयणी, &c. ^c सुखसंदोद्या. ^d Some interpret this a cow pledged. ^e Also उधः and क्षीवः. ^f For cows to rub themselves upon ; or, otherwise interpreted, for tying cows or calves. ^g To which cows are tied ; or a string to bind a cow's hind-legs when milked. ^h Fem. दाजा (वज्जु) or दाजा (जा). ⁱ For binding the legs of cattle, or for tying the cattle themselves. ^j Likewise साजनी and बंधनी.

- वैशाख मन्व मन्वान मन्वानो मन्वदण्डके
 75. कुठरो दण्डविष्भे
 मन्वनी गर्गरी (समे)
 उष्ट्रे कमेष्क मय महाङ्गाः
 करभः शिशुः
 76. (करभाः स्युः) म्बलका (दारवैः पादबंधनैः)
 अजा कागी
 स्तुभः छाग वस्त्र च्छगलका अजे
 77. मेढ्रोऽरभोऽरणोर्गायुमेष वृणाय एडकाः
 (उष्ट्रोऽस्त्राजहन्दे स्याद्) औद्रकैऽरम्भकाजकम्
 78. चक्रीवन्त (स्तु.) बालेया रासभा गर्हभाः खराः
 वैदेहकः सार्धयाहे नैगमे वाणिजो वाणिक्
 79. पुष्पाजीवे (च्चा) पणिकः क्रयविक्रयिक (च सः)

A churning-stick.

A post, round which its string winds. b

A churn.

A camel.

A young one. d.

Young camels clogged. e

A she-goat.

A he-goat.

A ram.

Herd of camels ; flock of sheep and goats. k

Asses. l

A trader.

- 1—कः. 2 उ— 3 उ— 4 अ— 5—णि.
 6 औ— 7 चा— 8—त्. 9—ज्. 10 चा—.

^a मन्वा (—नु). ^b Or else the lid of the churn, contrived to support the stick. ^c Also कुठरः. ^d Or any young animal. ^e With wooden rings on their feet. ^f Also तभः and स्तभः or शुभः. ^g छागः or च्छग. ^h च्छगल and छागलः. ⁱ Or मेढः. ^j Masc. एडकः. Fem. एडकाः. ^k Respectively. ^l Sing. चक्रीवान्, वाहे वः, &c. ^m Also रासभः. ⁿ Or वैदेहः. ^o And वाणिजः or वाणिजिकः. Also वाणिजः.

A vender.	^{1 m} विक्रेता (स्याद्) ^m विक्रयिकः
A buyer.	^m क्रायक ^m क्रयकौ (समै!)
Traffic.	^{n a} 80. बाणिज्यं (तु) ^f वणिज्या (स्यान्)
Price.	ⁿ मूल्यं ^m वस्त्रे! ^{2 m} (पु) वक्रयः
Capital ; principal.	^{f b} नीवी ^{m n} परिपणं ⁿ मूलधनं
Gain, profit.	^m लाभो! ^m (ऽधिकं) ^m फलम्
Barter.	^{n c} 81. परिदानं ^{m d} परीवर्त्तो ^m नैमेय ^{m e} निमया (वपि)
A deposit.	^m (पुमान्) ^{3 m} उपनिधि ^m न्यासः
The return of it.	^{n f} प्रतिदानं (तदर्थम्)
Exposed for sale.	^{m f n} 82. (क्रये प्रसारितं) ^{m f n} क्रय्यं
Purchasa- ble.	^{m f n} क्रयेयं ^{m f n} क्रेतव्य ^{m f n} (मात्रके) ^g
Vendible.	^{m f n} विक्रेयं ^{m f n} पणितव्यं ^{m f n} (च) ^g पण्य (क्रय्यादयस्त्रिषु)
Ratification of a bargain.	^{m h} 83. (स्त्रीवे) ^m सत्यापनं ^f सत्यंकारः ^m सत्याकृतिः (स्त्रियाम्)

1—ह.

2 च—.

3 न्या—.

^a Or वणिज्यं. ^b And नीविः. ^c Some read प्रतिदानं. ^d And परिवर्त्तः. ^e Likewise नैमेयः, निमयः and विनिमयः. ^f Some read परिदानं. ^g The foregoing admit the three genders. ^h Also fem. सत्यापना.

^m विपणोः ^m विक्रयः	Contract of sale.
(संख्याः संख्येया द्वादश त्रिषु	^a Numerals.
84. विंशत्याद्याः सद्वैकल्ये सर्वाः संख्येयसंख्ययोः	^b
संख्यायै द्विवक्तृत्वे स्तः तासु चानवतेः स्त्रियः	^c
85. पञ्चेः शतसहस्रादिक्रमाद्व्यगुणोत्तरम्)	^d
^{n c} यौतवं ⁿ द्रुवयं ⁿ पात्रं (मिति) ^{1 n} माना (यैकं त्रयम्)	Measure.
86. (मानं) ^f तुषा ^f ऽङ्गुलिप्रस्थैर्	^m Of three sorts. ^f
(रुष्माः पञ्चा) ^{2 m h} द्यमाषकः	^g A Ma'sha.
(ते षोडशा) ^m ऽष्ट ^{m n} कर्षे (ऽङ्गी)	Sixteen times as much.
पलं ⁿ (कर्षचतुष्टयम्)	Four times the last.
87. ^{m n} सुवर्णं ^{m n} विस्तौ (हेम्नो ऽचे)	A karsha of gold.
कुशविस्त (सु तत्पले)	A pala of gold.

1—न.

2 चा—.

^a Numerals, from 1 to 18, agree in gender with the subject numbered. ^b Other numerals, (19) 20, &c. are singular ; but may be dual or plural, if used distributively, Ex. विंशती, two scores. ^c The numerals, 20 to 90, are invariably feminine. ^d Numeration proceeds in decuple proportion. ^e Also यौतवं. ^f By weight, measure of length, and measure of capacity. ^g Equal to five rettis or seeds of the abrus precatorius. ^h Also जापः or जासः.

100 *Palas*.तुला (स्त्रियां पञ्चशतं)^fTwenty
times as
much.
Ten times
the last.भारः (स्याद्विंशतितुला)^{m a}88. आचितं (दशभाराः सुः)^{m n}

A cartload.

(शाकटो भार) आचितः^{m n}A *karsha* of
silver. bकार्षापणः कार्षिकः (स्यात्)^{m c m}A *pana* of
copper. d(कार्षिके तान्त्रिके) पणः^mVarious
measures of
capacity. e89. (अस्त्रियाम्) आढक द्रोणौ खारी वाहे निकुञ्चकः^{m n f m n f g m m}कुडवः प्रस्थ (इत्याद्याः परिमाणार्थकाः षष्क)^{m h m}

A quarter.

90. पाद (सुरीयो मागः स्याद्)^mA part,
share, or
portion.
Substance,
thing or
wealth.अंश भागौ (तु) वण्टकः^{m i m m}द्रव्यं वित्तं स्वापतेयं रिक्थञ्चक्यं धनं वसु^{n n n n l n n n}
^{n n n 2 m m j m}Wrought
and un-
wrought
gold, &c. k

91. हिरण्यं द्रविणं द्युम्न मर्त्य रै विभवा (अपि)

(स्यात्) कोश (च) हिरण्यं (च हेमरूपे कृताकृते)^{m l}

1 क—.

2 क—.

* Likewise धरः. ^b Same with पुराणः, equivalent to 16 *Panas* of cowries. ^c Some add कार्षापणकः. ^d Equivalent to 80 cowries. ^e Severally, viz. 4 *A'd'hacas* = 1 *Dróna*; and = 16 D. = 1 *C'hári*. Also 20 D. = 1 *Kumbha*; and 10 C. = 1 *Váha*. Some state $\frac{C'h.}{4} = 1$ *Máni*. $\frac{M.}{4} = 1$ *Dróna*. $\frac{D.}{4} = 1$ *A'd'haca*. $\frac{A.}{4} = 1$ *Prast'ha*. $\frac{P.}{4} = 1$ *Kudava*. $\frac{C.}{4} = 1$ *Nicunchaca*. ^f Also fem. आढकी and आढकिजा. ^g Likewise खारिः and masc. खारः. ^h And कुडपः or कुटपः. ⁱ Or च'सः. ^j Masc. nom. राः (रै). ^k Some disjoin the terms; कोष, wrought gold; हिरण्यं, unwrought silver. ^l And कोषः or कोषं.

92. (ताभ्यां यदन्यत्तत्) कुप्यं^{na} Base metals.

रूप्यंⁿ (तद् वमाहतम्) Bullion.

गारुत्मतं मरकतमृगमगर्भं^{n n 1 n m} हरिन्मणिः^m An emerald.

93. शोणरत्नं खोदितकः पद्मरागे^{n m m} A ruby.

(ऽथ) मौक्तिकम्ⁿ A pearl.

सुक्ता^f

(ऽथ) विद्रुमः^m (पुंसि) प्रवालं^{m n} (पुंनपुंसकम्) Coral.

94. रत्नं^{n m f b} मणिःⁿ (द्वयोरप्यजातौ सुक्तादिके ऽपि च) Any gem.

स्वर्णंⁿ सुवर्णंⁿ कनकंⁿ हिरण्यं^{n 2} हेमⁿ चाटकम्ⁿ Gold.

95. तपनीयंⁿ घातकुंभं^{nc} गाक्षेयं^{n 3 n d} भस्मं^{ne} कर्बुरम्ⁿ

चामीकरंⁿ जातरूपंⁿ महारजतंⁿ कांचनेⁿ

96. रुक्मं^{f n} कार्त्तस्वरंⁿ जाम्बूनदमष्टापदो^{n 4 n m} (ऽस्त्रियाम्)

(अलंकार सुवर्णं यच्) कृङ्गीकनकं^{5 m n g} (मित्यदः) Gold for ornaments.

97. दुर्बर्णंⁿ रजतंⁿ रूप्यंⁿ खर्जूरं^{n h} श्वेतंⁿ (मित्यपि) Silver.

1 च—.

2—नृ.

3—नृ.

4 च—.

5 ष्ट—.

* Or चक्रुषं. b Also fem. जषी. c Or घातकुंभं. d Also भर्ज.
e And कर्बूरं. Likewise कर्बुरं. f Or रुक्मं. g Some divide the
terms: श्वेती or श्वेतिः (also neut. श्वेति) and कनकं. h Or खर्जूरं.

Brass.	^{f a} रीतिः (स्त्रियाम्) ^{m n b} चारकूटो (न स्त्रियाम्)
Copper.	^m (अथ) ताम्रकम्
	^{n c} 98. शुलं ⁿ चोच्छसुखं ^{n d} द्वाष्टं ⁿ वरिष्ठोदुम्बराणि ^{n e} (च)
Iron.	^{m n f} लोहोऽस्त्री ⁿ यस्त्रकं ⁿ तीक्ष्णं ⁿ पिण्डं ^{l n g} कासायसः ^{n h} ऽयसी
	^{m n} 99. अश्वसारो
Rust of iron.	^{m n} (ऽथ) मण्डूरं ^{n i} सिंहान (मृषि तन्मले)
Any thing metallic. Wrought iron; bar iron.	^{m j} (सर्वं स्यात्तैजसं) लोहं
	^f (विकारस्य वसः) कुशी
Glass.	^m 100. चारः ^m काचो
Quicksilver.	^m (ऽथ) चपलो ^{m m n} रसः ^{m n k} सूत (च) पारदे
Buffalo's horn.	ⁿ गवक्षं (माहिषं मृद्वम्)
Talc.	ⁿ अन्नकं ^{2 n} गिरिजा ⁿ ऽमले
Antimony.	ⁿ 101. सोतोन्नन (न्तु) ⁿ सौवीरं ^{n f} कापोतान्ननयामुने
Blue vitriol.	^{n m} तुल्यान्ननं ⁿ शिखिग्रीवं ⁿ वितुन्नक ⁿ मयूरके

1—स.

१ अ.

^a Also रीती. And neut. रेत्यं. ^b Likewise चारः. ^c Or शुल्कं.
^d And द्विष्टं. ^e चदुम्बरं, चदुम्बरं or चोदुम्बरं. ^f And लोहं or लोहः.
^g Likewise अश्वसारं. ^h अथ (स). Also आशसं. ⁱ And शिंषाण, or शिंषाणं,
शिंषाणं. ^j And लोहं. ^k Also पारतः, or पारः. ^l And कपोतान्ननं
^m Also तुल्यं.

102. कर्परी दार्बिका (कायोद्भवं) तुल्यं^{f b} ^f ⁿ ⁿ Collyrium. a
 रसाञ्जनम्ⁿ Another sort. c
- रसगर्भंⁿ तार्क्ष्यैलंⁿ
- गंधाश्मनि (तु) गन्धकः^{l n} ^{m d} Sulphur.
103. सौगंधिक (च)^{m c}
- चक्षुष्य कुलात्पौ (तु) कुलत्पिका^f ^{2 f} ^{f g} A blue stone used as a collyrium. f
- रीतिपुष्पंⁿ पुष्पकेतु पौष्पकंⁿ ^{n h} कुसुमाञ्जनम्^{n i} Calx of brass.
104. पिष्टरं पीतकं तालमालं (च) हरितालकेⁿ ⁿ ⁿ ^{n j} ⁿ Yellow orpiment.
- गैरेवमर्थंⁿ गिरिजमृगज^{3 n} ⁿ ^{4 n} ⁿ शिलाजतुⁿ Red chalk. k
105. बोल गंधरस प्राण पिष्ट गोप रसाः (समाः)^m ^{m l} ^m ^{m m m} ^{m n} Myrrh.

1—नृ.

2—सो.

3 च—.

4 च—.

* Extracted from Amomum Zanthorhizon, Roxb. ^b Some grammarians include this in the synonyma of blue vitriol. Medical authors write it कर्परी or कर्पूरं, and make it a distinct sort of collyrium. ^c Some join this article with the preceding, omitting कर्परी from the synonyma: this agrees with the medical books. ^d And गन्धकः. ^e Or सुगंधिकः. ^f Some make these three terms synonymous with the following. ^g And कुलत्पिका. Likewise कुलं. ^h And पुष्पकं. ⁱ Also पुष्पाञ्जनं. ^j चार्क्ष्य or चर्क्षं. Also गार्क्षं. ^k According to a different explanation, bitumen. ^l Or रसगंधः. ^m And गोपः. Also पिष्टगोपः. ⁿ Or ययः. Also गोसययः.

Cuttle fish bone.	^{ma} दिण्डीरो ^{mb} ऽम्बिकफः ^m फेनः
Minium, or red lead.	ⁿ ⁿ ⁿ ^{1nc} सिन्दूरं नागसंभवम्
Lead.	106. ⁿ नाग ⁿ सीसक ⁿ योगेष्ट nd वप्राष्टि
Tin.	ⁿ ⁿ त्रपु nd पिच्चटम्
Cotton.	ⁿ ⁿ रंग बंगे ^m ^{2nc} (ऽय) पिचुसूखो
Safflower ; carthamus.	ⁿ (ऽय) कमखोत्तरम्
A woollen blanket.	107. ⁿ (स्यात्) कुसुंभं ⁿ वह्निशिखं ⁿ महारजनं ⁿ (मित्यपि)
Hare's or rabbit's hair.	^m ^m मेघकम्बलं ^m चर्पातुः
Honey.	ⁿ ⁿ ⁴ⁿ मधु चौद्रं ⁿ माचिका (दि)
Wax.	ⁿ ⁸ⁿ मधुच्छिदं (ठ) ⁿ सिक्खकं
Red arsenic.	^f ^f ^f ^{fg} मनःशिखा मनोरुप्ता मनोद्धा नागजिहिका
Nitre ; salt-petre.	109. ^f ^{fh} ^{fi} नैपाखी कुनटीगोखा
	^m ^m यवज्जारी यवाग्रजः

1—प्र.

२ लूख.

३—वृ.

४—क.

^a दिण्डीरः or पिण्डीरः. Also दिण्डिरः. ^b Or सस्रुफेनः. ^c Some read चर्पे. Also त्रपे. ^d Some include the two first terms with the preceding, as names of lead. ^e And पिचसः. Also पिचुल्लः or लूखपिचुः. ^f Likewise मनःशिखा. Also masc. मनःशिखः. ^g And मनोद्धा. ^h Some read कुनटी or कुनटी. ⁱ Some make the last term the name of a different species ; and the two preceding terms, its explanation.

^m
पाक्वो

^{m a} (ऽय) सर्जिकाचारः ^m कापोतः ^m सुखवर्चकः

Natron ; al-
kali.

110. ⁿ सौवर्चलं ^{n b} (स्याद्) रचकं

^f त्वक्क्षीरा ^{f c} वंशरोचना

Manna of
bamboos.

ⁿ शिग्रुजं ⁿ श्वेतमरिचं

Seed of mor-
unga. d

ⁿ मोरटं (मूलमैश्वरम्)

Root of
sugarcane.

111. ⁿ प्रन्विकं ⁿ पिप्पलीमूलं ^{l n e} चटिकाशिर (इत्यपि)

Root of long
pepper.

^f गोक्षोमी ^m भूतकेशो (ना)

Root of
sweet flag.

ⁿ पलाङ्गं ⁿ रक्तचन्दनम्

Red-wood.

112. ⁿ त्रिकटुसूत्रपथं ^{n g} व्योषं

Three
spices. f

^{f h} त्रिफला (तु) ⁿ फलत्रिकम्

Three my-
robalans.

1—स.

* Or सर्जिकाचारः. Also सर्जिका and चारः. ^b Some disjoin the two last terms, and make them names of Borax. ^c Or वंशरोचना. ^d Of Hyperanthera or Guilandina morunga. ^e And चटिकाशिरः (सु). Or masc. चटिकाशिरः (र). Also चटिका and शिरः. ^f Black pepper, dry ginger and long pepper. ^g Or सूत्रपथं. ^h And त्रिफली or त्रिफला.

CHAPTER X.

Men of the fourth tribe.	^{m a} 1. शूद्रा (च) ^m ऽवरवर्णा (च) ^m वृषला (च) ^m जघन्यजाः
Men of mix- ed origin. b	^m (आचण्डालान्तु) संकीर्णा (चम्बष्ठ करणादयः)
A scride. c	^m 2. (शूद्राविशो सु) करणो
A physi- cian. d	^m ^m ऽम्बष्ठे (वैश्याद्विजयमोः)
An Ugra. e	^m (शूद्रा क्षत्रिययोर्) उग्रो
A bard. f	^m मागधः (क्षत्रियाविशोः)
A Ma'hishya. g	^m 3. माहिष्यो (ऽर्ज्यक्षत्रिययोः)
A Kshattri. h	^{l m} क्षत्ता (र्ज्यशूद्रयोः सुतः)
A chari- oteer. i	^m (ब्राह्मणां क्षत्रियात्) सुतः
A trader. j	^m (तस्यां वैदेहको (विशः)

1—४.

- ^a Sing. शूद्रः, &c. ^b From the intermarriages of the other tribes.
^c Or man of a class which sprung from the 3d and 4th tribes.
^d Sprung from the 1st and 3rd tribes. ^e From the 2d and 4th.
^f From the 3d and 2d. ^g From the 2d and 3d classes. ^h From the
4th and 3d. ⁱ From the 2d and 1st. ^j From the 3d and 1st.

4. रथकार (सु माहिष्यात् करण्यां यस्य संभवः) ^m ^{m b} A car-maker.
- (स्याच्) चाण्डाल (सु जनितो ब्राह्मण्यां वृषलेन यः) ^{m c} ^{1 m} A Chan-
da^ala. a
5. कारुः शिल्पी ^{m f d} An artisan.
- (संहतैस्तैर्द्वयोः) श्रेणिः (सजातिभिः) ^{m e} ^{2 m f} A company of artists.
- कुलकः (स्यात्) कुलश्रेष्ठौ ^m ^m One eminent by birth.
- मालाकार (सु) मालिकः ^m ^m A florist.
6. कुम्भकारः कुलाखः (स्यात्) ^m ^m A potter.
- पलगण्ड (सु) लेपकः ^m ^m A bricklayer or plasterer.
- तन्तुवायः कुविन्दः (स्यात्) ^{m g} ^{m h} A weaver.
- तन्त्रवाय (सु.) सौचिकः ^m ^m A taylor.
7. रङ्गाजीव चित्रकरः ^m ^{3 m} A painter.
- शस्त्रमार्ज्जो सिधावकः ^m ^m An armourer.
- पादूखच्चर्मकारः (स्याद्) ^{4 m i} ^{5 m j} A shoemaker.
- व्योकारो लोहकारकः ^m ^m An iron-smith. k.
8. नाडीन्धमः स्वर्णकारः कलादेः रुक्मकारके ^m ^m ^{m l} ^m A gold-smith.

1—नृ.

2—नृ.

3 चि—.

4—वृ.

5 च—.

^a Sprung from the 4th and 1st tribes. ^b Also चाण्डालः. ^c Likewise fem. कारुः. ^d Also fem. श्रेणी. ^e Or कुलिकः. ^f Likewise कुलः and श्रेष्ठौ. ^g And तन्त्रवायः or तन्त्रवायः. Also तन्त्रवापः. ^h Or कुविन्दः. ⁱ Or पादुखत्. ^j Also चर्मकारः. ^k Some separate the terms as severally signifying a founder and a smith. ^l Or कलादः.

A shell-cutter.

(स्याच्) छांखिकः काखबिकः

A copper-smith.

शौखिकः स्नायुकुट्टकः

A carpenter.

9. तच्चा (तु) बर्द्धकिस्वटा रयकार (चु) काष्ठतट्

One working for the village.

(ग्रामाधीने) ग्रामतच्चः

One independent.

कौटतच्चे (ऽनधीनकः)

A barber.

10. क्षुरि सुण्डि दिवाकीर्त्ति नापिताऽन्तावसायिनः

A washer-man.

निर्णेजकः (स्याद्) रजकः

A distiller.

शौण्डिके मण्डहारकः

A goatherd.

11. जावाणः (स्याद्) अजाजीवे

An attendant on an idol.

देवाजीवी (तु) देवलः

A female juggler.

(स्यान्) माया शम्बरी

A juggler.

मायाकार (स्तु.) प्रातिहारिकः

Dancers and tumblers.

12. शैलालिन (स्तु.) शैलूषा जायाजीवाः कथाखिनः

Dancers and mimics.

भरता (इत्यपि) नटाश्

चारणा (स्तु.) कुशीलवाः

1 चां—.

2 ता—.

3—नृ.

4 त्वट्.

5—च.

6—नृ.

7—नृ.

8—नृ.

9—नृ.

10—नृ.

11—नृ.

^a And शौखिकः. ^b Fem. रजकी. ^c Or देवाजीवः. ^d And शम्बरी or चांबरी. &c. ^e And जावाणी (नृ) or जाजी (नृ). ^f And प्रतिहारः, प्रातिहारः or प्रातिहारकः. ^g And भारतः. ^h Sing. नटः.

13. ^mमाईङ्गिका ^mमौरजिका: ^mPlayers on drums.
^mपाणिवादा (स्तु.) ^mपाणिषा ^mStriking with their hands only.
^mवेषुधा: (स्युर्) ^mवैणविका ^mPlayers on the flute.
^mवीणावादा (स्तु.) ^mवैणिका: ^m—on the lute.
14. ^{m a}जीवान्तक: ^mशाकुनिके! ^mA fowler or bird-catcher.
^m(द्वौ) ^mवारुरिक ^mजालिकौ ^mA hunter using nets.
^mवैतंसिक: ^mकौटिक (च) ^mमांसिक (च) ^mसमं त्रयम् ^mA vender of flesh-meat. b
15. ^mभतके! ^{1 m}भतिभुक्कर्मकरे! ^{2 m}वैतनिके! (ऽपि स:) ^mA hireling; a servant or labourer.
^mवात्तावहो ^{m c}वैवधिके! ^{m d}A Chandler.
^mभारवाह (स्तु.) ^{m d}भारिक: ^mA porter.
16. ^mविवर्ण: ^mपामरो! ^mनीच: ^mप्राकृत (च) ^mपृथग्जन: ^mA low man. e
^mनिहीने! ^{m f}ऽपसदो! ^mआत्मा: ^{m g}क्षुल्लक (च) ^{3 m}तर (च स:) ^m
17. ^mभत्ये ^mदासेर ^mदासेय ^{m h}दास ^{m i}गोप्यक ^{m j}चेटका: ^mA servant or slave.
^mनियोज्य ^{m k}किंकर ^{m l}प्रेष्य ^mभुजिष्य ^mपरिचारका:

1—ज्.

2 क—.

3 द्—.

* Or जीवन्तिकः. b Selling the flesh of beasts or birds. c And विवन्तिकः. d Likewise भारी (नृ). e Following a degrading profession. f Or अपसदः. g Likewise क्षुल्लकः. h Or दासः. Fem. दासी—यी. i And गोप्यः. j Or चेटः. Also चेटः, चेटकः. Fem. चेटिका, चेट्टी, चेट्टी. k Fem. किङ्करा or किङ्करी. l Also प्रेषः and प्रेष्यः.

One nourished by a stranger. a

18. पराचित परिस्कन्द परजात परैधिताः

A lazy man.

19. भन्दस्तु. न्दपरिखज चालस्यः शीतको ऽलसेऽमुष्णः

A dextrous person.

दक्षे (तु) चतुर पेशल पटवः सूक्ष्म उष्ण (श्च)

A Chanda'la.

20. चण्डाल ऋव मातङ्ग दिवाकीर्त्ति जनङ्गमा

निषाद श्वपचावन्तेवासि चाण्डाल पुङ्गवाः

Barbarians. j

21. (भेदाः किरातश्वरपुलिन्दा) ऋक्छ (जातयः)

A hunter, or deer-killer.

व्याधो ऋगवधाजीवो ऋगयुर्बुधको (ऽपि सः)

A dog.

22. कौलेयकः सारमेयः कुकुरो ऋगदंशकः

शुनको भषकः श्वा (स्याद्)

A mad dog.

अलर्क (स्तु. स योगितः)

A dog trained for the chase.

23. (श्वा) विश्वकद्रु (र्द्ध गयाकुशलः)

A bitch.

सरमा शुनी

1 तु— 2 पटु. 3 अ—सिन्. 4 तु— 5 चन्.

* Some include this line in the synonyma of slave. ^b Likewise परिष्कन्दः, परिष्कञः, परिष्कञः, पारस्कन्दः. ^c And परजितः. ^d Or तुन्द-परिमारजः. ^e And पेशलः or पेशलः. ^f Also जलङ्गमः. ^g And निषादः. ^h Sing. श्वपचः. Likewise श्वपक् (च). ⁱ Also पुङ्गवः, पुङ्गवः. ^j Of various tribes, mountaineers, savages, &c. As किरातः, living in forests and armed with a bow. श्वरः or प्रत्यश्वरः, wearing feathers (a peacock's tail, &c). पुलिन्दः or पुंलिन्दः, speaking no intelligible language. ^k And कुकुरः. ^l Or शुन and शुचिः. ^m Also श्वानः. ⁿ Likewise अलर्कः.

^m ^m ^{m a}
विट्चरः शूकरो ग्राभ्ये।

A village
hog.

^{m c}
वर्कर (सूक्ष्मः पशुः) ^m ^f Any young
animal. ^b

ⁿ ⁿ ^m ^f
24. आक्षोदनं वृगव्यं(स्याद्)आखेटे वृगया(क्षियाम्) Chase ;
hunting.
^{1 m}
(दक्षिणावर्तु व्ययोगाद्) दक्षिणेर्भा (कुरङ्गकः) A deer
wounded on
its right
side.

^{2 m d} ^{3 m e} ^{m f} ^m ^m ^m
25. चौरैकागारिक शेन दस्यु तस्कर मेघकाः A thief or
robber.

^{4 m g} ^{5 m} ^{m h} ^m
प्रतिरोधि परास्कन्दि पाटञ्चर मलिन्नुचाः

^{f i} ⁿ ⁿ ⁿ
26. चौरिका शेन्य चौर्ये (च) शेयं Theft, rob-
bery.

^{n j}
लोभं (त तद्धनम्) Booty.

^{m l}
वीतंस (सूपकरणं बन्धने वृगपक्षिणाम्) A net, chain.
or cage. ^k

^m ⁿ
27. उन्मायः कूटयम्त्रं (स्याद्) A snare or
trap. ^m

^f ^f
वागुरा वृगवन्धिनी A net. ⁿ

^{n o} ^{m p} ^f ^{m f n} ^{m q}
शुखं वराटकः (खी तु) रज्जु (खि.पु) वटी गुणः A cord,
rope, or
string.

1—नृ.

2—र.

3 ऐ—.

4—नृ.

5—नृ.

^a Some make the first, others the second, term, explanatory. ^b Or a lamb in particular. ^c Fem. वर्करी. ^d Also चोरः. Fem. चौरः. ^e Fem. ऐकागारिकी. ^f Or शेनः. Also शेन्यः. ^g And प्रतिरोधकः. ^h Likewise पटञ्चरः. ⁱ Also चौरिका. ^j And लोभं or लोभं. ^k Any instrument for confining birds or beasts. ^l Also वितंसः. ^m Some make the preceding term synonymous with these. ⁿ For confining deer. ^o Adn शुखं or शुखं. Also masc. शुखः and fem. शुखा or शुखी. Likewise शुखं accord-
ing to a different reading. ^p Or वराटः. But some read वटाकरः.
^q Likewise वटीगुणः.

Rope and bucket of a well. a	28. ⁿ उद्घाटनं ⁿ घटीयन्मं (सखिसोदाहनं ग्रहेः)
A loom.	(^{l m n b} पुंसि) ^{m c} वेमा वावदखः
Threads.	^{n d} सूत्राणि (नरि) ^{m e} तन्तवः
Weaving.	^{f f} वाणि ^{2 f g} व्यूतिः (खिवौ तुल्ये)
Plaistering. h	ⁿ पुस्तं (लिप्याऽदिकर्मणि)
A doll or puppet. i	^{f j} पाञ्चालिका ^f पुत्रिका (स्याद्वस्त्रदन्तादिभिः कृता)
A basket. k	30. ^m पिटकः ^m पेटकः ^{f l} पेटा ^{f m} मञ्जूषा
A pole for carrying burdens.	(^{f n} ऽथ) ^{3 f} विहङ्गिका ^{3 f} भारयष्टिस्
Its string.	(तदालम्बि) ^{n o} शिक्यं ^m काचो
A shoe.	(^f ऽथ) ^f पादुका
A boot.	31. ^f पादूख. ^{4 f} पानत् (की)
A thong.	(^f सेवा) ^f ऽनुषद्दीना (पदायता)
A whip.	^f नङ्गी ^{f p} बङ्गी ^f वरत्ना (स्याद्)
	(^{f q} अम्बादेसाडनी) कथा

1—नृ.

2 व्य—.

3—टि.

4 उ—ह.

* A rope and jar to draw water from a well ; or any machine for raising water. ^b Likewise वेजः. ^c Or वापदखः. ^d Sing. सूत्रं.
^e Sing. तन्तुः. Also सूत्रतन्तुः. ^f And वेणिः. ^g Or व्युतिः. ^h Or painting images, &c. ⁱ Or figure made of cloth, ivory, &c. ^j And पञ्चालिका.
^k The two last of these four terms are by some separated, and made to signify a large basket. ^l And पेटा or पीडा. ^m Some add मञ्जूषा; erroneously. ⁿ Or विहङ्गना. ^o Likewise शिक् (च). ^p And बाङ्गी or बाङ्गी
^q Also कथा or कसा.

32. चाण्डालिका (तु) कण्डोलवीणा चण्डालवस्तुकी	A vulgar lute.
नाराची (स्याद्) एषणिका	Goldsmith's scales.
याण (स्तु) निकषः कषः	A touch-stone.
33. वचनः पत्रपरशुर्	An iron chisel. d
दूषिका दलिका (समे)	A pencil or brush. e
तैजसावर्तनी मूषा	A crucible.
भस्त्रा चर्मप्रसेविका	Bellows.
34. चास्कोटनी वैधनिका	An gimlet or auger.
हपाशी कर्चरी (समे)	Scissors or shears. k
हृत्तादने हृत्ताभेदी	A carpenter's chisel.
टङ्कः पाषाणदारणः	A hatchet. l
35. क्रकचो (ऽस्त्री) करपत्रं	A saw.
(स्याद्) चारा चर्मप्रभेदिका	Shoemaker's knife.

१—यु.

२—यु.

* And चाण्डालिका. ^b Likewise कण्डोलवीणा. ^c Some read यानःनिकषः and कषः. ^d Or else a small saw. ^e Some explain this a fibrous stick ; others a mould for ingots ; or else what is thrown into a crucible to try whether the metal be melted. ^f Also दूषीका and दूषीका or दूषिका. ^g Likewise दलिकः, दली. ^h Also मूषा and मूषी or मूषिका. ⁱ Or masc. चर्मप्रसेवकः. ^j And चास्कोटनी. ^k Also a dagger. ^l Likewise a stone-cutter's chisel. ^m Or टङ्कः. ⁿ And कर्चरः.

An image of
iron. a

^{f b} ^f ^f
सूनी स्थूणा लोहप्रतिमा

An art.

ⁿ
शिल्पं (कर्म कलादिकम्)

An image;
statue or
picture.

36. ⁿ ⁿ ^f ^f
प्रतिमानं प्रतिविम्बं प्रतिमा प्रतियातना प्रतिच्छाया
^f ^{1 f} ^{2 m}
प्रतिछतिर्चा (पुंसि) प्रतिनिधिर्.

Resem-
blance. c

^f ^{3 n}
उपमोपमानं (स्यात्)

Like, simi-
lar.

37. ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{4 m f n}
(वाच्यलिङ्गाः) समस्तुल्यः सदृशः सदृशः सदृक्
^{m f n d} ^{m f n}
साधारणः समान (च)

(In composi-
tion) Like.

^e
(स्युद्धतरपदेत्वमी)

38. ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n i} ^{m f n g} ^{5 m f n} ^h
निभ सङ्काश नौकाश प्रतीकाशोपमा (द्वयः)

Wages or
hire.

^f ^f ^f ^{6 f} ^{7 n} ⁿ
कर्मण्या (तु) विधा भृत्या भृतयो भर्म वेतनम्
^{n i} ⁿ ⁿ ^m ^m

39. भरण्यं भरणं मूल्यं निर्वेशः पण (द्वयपि)

Spirituos
liquor.

^f ^f ^f ^{8 f} ^{9 f}
सुरा हलिप्रिया हाला परिखुद्वरणात्मजा

1 च—.

2—वि.

3 च—.

4—य.

5 उपच.

6—ति.

7—न.

8—व.

9 च—.

^a So most commentaries explain this : but one says an anvil. ^b Or सूचिः. Also सूनी or स्थुनिः. And सूनी, स्थुनिः or सूचिः. ^c Some include this with the preceding. ^d Fem. साधारणी. or साधारणा. ^e The following are used only in composition. Ex. पिहनिभः, like his father. ^f Also निकासः. ^g And प्रतिकाशः, प्रतिकासः, or प्रतीकाशः. ^h Besides other terms similarly employed in composition : as भूतः रूपः कल्पः. ⁱ Also fem. भरण्या.

40. मन्थोत्तमा प्रसवेरा कादम्बर्यः परिखुता

मदिरा कश्च मद्ये (चाप्य)

ऽवदंश (स्तु भक्षणम्)

Eating
what ex-
cites thirst.
A tavern.

41. शुण्डापानं मदस्थानं

मधुवारा मधुक्रमाः

Tippling.

मध्वासवे! माधवको मधु माध्विक (मदयोः)

Spirit, dis-
tilled from
Bassia. c

42. मैदेयमासवः शीधुर्

मेदको जगलः (समौ)

Rum. f

सन्धानं (स्याद्) अभिषवः

Vinous li-
quor for
distilling.
Distilla-
tion.

किण्वं (पुंसि तु) नग्नहः

Ferment. h

43. कारोत्तरः सुरामण्ड

आपानं पानगोष्ठिका

Yeast, barm,
froth.

चषको (ऽस्त्री) पानपात्रं सरको (ऽप्य) नुतर्षणम्

Place
where peo-
ple drink
together.

A drinking
vessel. l

1 इरा.

2—री.

3 आ—.

4—धु.

5 आ—.

^a Also प्रसवेरा. ^b Sing. मधुवारः, मधुक्रमाः. ^c From the blossoms of the Bassia latifolia. Some divide the synonyma, making the two last terms signify wine obtained from grapes. ^d And माध्वकं, or माहीकं. ^e Also मधुनाधीकं. ^f The three terms signify different kinds; the first distilled from blossoms of Lythrum fruticosum, with sugar, &c. the second from the raw juice of sugar-cane, the third from molasses. ^g Some connect the last term with the following article. ^h A drug used for that purpose. ⁱ Or कण्वं. ^j Also neut. नग्नहः. ^k And कारोत्तरः. ^l Some separate the two last terms of this line, and interpret them the distribution of liquor. ^m Also masc. अनुतर्षणम्.

- A gamester. 44. ^mघूर्त्तो ^{l m}ऽच ^mदेवी ^mकितवो ^mऽच ^mघूर्त्तो ^mद्युतकृत् (समाः)
- Sureties. (स्युर्) ^mसग्नकाः ^{m a}प्रतिभुवः
- Keepers of gaming houses. ^{m b}सभिका ^mद्युतकारकाः
- Gaming. 45. ^{m n}द्युतो (ऽस्त्रियाम्) ^fअचवती ⁿकैतवं ^mपुण (इत्यपि)
- ^mपयो (ऽक्षेषु) ^mग्वहे
- Dice. ^mऽद्या (स्तु) ^mदेवनाः ^mपाशका (सु ते)
- Moving a piece at play. 46. ^{m c}परिणाय (स्तु शारीणां समन्ताक्षयने)
- (ऽस्त्रियौ)
- A checker-board or cloth. ^{m n}अष्टापदं ^{m n}शारिफलं
- A match of cocks. &c. ⁿप्राणियुतं ^mसमाक्षयः
47. (उक्ताभूरिप्रयोगत्वादेकस्मिन् ये. ऽत्र यौगिकाः
तादृम्यादन्यतो वृत्तावृत्त्या लिङ्गान्तरे ऽपि ते)

1—नृ.

* Sing. सग्नकः, and प्रतिभूः. Some reckon these synonymous with the following. ^b Sing. सभिकः and द्युतकारकः. ^c Also परीणावः.

BOOK III.

CHAPTER I.

1. विशेष्यनिघ्नैः संकीर्णैर्नानार्थै रव्ययैरपि

लिङ्गादिसंग्रहैर्वर्गाः सामान्ये वर्गसंश्रयाः

2. स्त्रीदाराद्यैर्यद्विशेष्यं यादृशैः प्रस्तुतं पदैः

गुणद्रव्यक्रियाशब्दास्तथा स्युस्तस्य भेदकाः ।

1 *m f n* 2 *m f n m f n*

3. सुखती पुण्यवान् धन्यो

Fortunate;
well-fated. ^a

m f n *m f n*
महेच्छ (स्तु) महाशयः

Magnani-
mous.

m f n *m f n b*

हृदयावुः सहृदयो

Good-heart-
ed.

m f n *m f n*

महोत्साहे! महोद्यमः

Perseve-
rant, dili-
gent.

m f n *m f n m f n* *m f n m f n* *m f n*

4. प्रवीणो निपुणाऽभिज्ञ विज्ञनिष्णात शिद्धिताः

Skilful, con-
versant.

m f n c *m f n* *3 m f n* *m f n d*

वैज्ञानिकः कृतसुखः कृती कुशल (इत्यपि)

m f n *m f n*

5. पूज्यः प्रतीक्ष्यः

Venerable.

m f n

m f n

सांशयिकः संशयापन्नमानसः

Dubious. ^e

1—नृ.

2—वत्.

3—नृ.

^a Fem. सुखतिनी, पुण्यवती, धन्या. ^b Or सहृदयः. Also हृदयो(—नृ)
हृदयिकः, हृदयवान् (—वत्). ^c Or विज्ञानिकः. ^d Likewise कुपसः. ^e Un-
certain or questionable. Some refer this to the person ; irresolute,
unsettled in opinion.

Meriting a fee or reward.	^{m f n} दक्षिणीयो ^{m f n} दक्षिणार्ह (सूत्र) ^{m f n a} दाक्षिण्य (इत्यपि)
Munificent.	^{m f n b} 6. (स्युर्) वदान्य ^{m f n c} स्थूललक्ष्य ^{m f n} दानशौण्डा ^{m f n} बहुप्रदे
Long-lived.	^{m f n d} जैवाटकः ^{1 m f n} (स्याद्) आयुष्मान्
Skilled in sacred sciences.	^{m f n} अन्तर्वाणि ^{2 m f n} (सु) शास्त्रवित्
Acutely investigating.	^{m f n} 7. परीक्षकः ^{m f n} कारणिकः
Granting a prayer. e	^{m f n} वरद ^{m f n} (सु.) सर्वार्थकः
Joyful, cheerful.	^{m f n} हर्षमाणो ^{m f n 3 m f n f} विकुर्वाणः ^{m f n} प्रमना ^{m f n} हृष्टमानसः
Sad, perplexed.	^{4 m f n} 8. दुर्मना ^{4 m f n} विमना ^{4 m f n} अन्तर्मनाः (स्याद्)
Regretting.	^{m f n} उत्क ^{5 m f n} उन्मनाः
Sincere, candid.	^{m f n} दक्षिणे ^{m f n 6 m f n} सरलो दारौ
Liberal in giving and using.	^{m f n} सुकलो ^{m f n} (दातृभोक्तृरि)
Diligent, attentive. g	^{m f n 7 m f n} 9. (तत्परे) प्रसितासक्ताव्
Zealously active. h	^{m f n i} इष्टार्थाद्युक्त ^{m f n} उत्सुकः

1—वृ.

2—दृ.

3—नस्.

4—स्.

5—स्.

6 वृ—.

7 आसक्त.

^a And दक्षिण्यः. ^b Or वदन्यः. ^c And स्थूललक्ष्यः. ^d Fem. जैवाटकाः.
^e As a deity, at the instance of a votary. ^f Also प्रमनाः (—स्). ^g Some include the two next terms in these synonyma ; others, varying the reading, add आविष्टः, to this article. ^h Making exertions for a gratifying purpose. ⁱ According to another reading, उद्युक्ताः.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
प्रतीते प्रथित ख्यात विस्त विज्ञात विस्तृताः

Known, celebrated, famous.

10. (गुणैः प्रतीते तु) कृतलक्षणा कृतलक्षणौ

Noted for good qualities.

^m ^{m b} ^{2 m}
इस्य आढेय धनी

Opulent, wealthy.

^m ^{4 m c} ^{5 m} ^{6 m}
स्वामी (त्वी) श्वरः पतिरीयिता

An owner or master.

11. अधिभू नयको नेता प्रभुः वरिष्ठो धिपः

^{m f n} ^{m f n}
अधिकर्षिः सम्पदः (स्यात्)

Every way happy.

^m
कुटुम्बव्याप्त (स्तु.यः)

Attentive to support his family.

12. (स्याद्) अभ्यागारिक (सखिन्) उपाधि (र्षि पुमानयम्)

^{m f n e}
(वराङ्गरूपोयेतो यः) सिंहसंहननो (हि सः)

Handsome and well-shaped.

13. निर्वाह्यः (कार्यकर्त्ता यः सम्पन्नः सत्वसम्पदा)

Acting fearlessly.

^{m f n f} ^{m f n}
अवाचि मूको

Dumb.

^{m f n g} ^{m f n}
(ऽय) मनोजवः (स) पितृसन्निभः

Fatherly.

14. (सत्कृत्यालङ्कृतां कन्यां यो ददाति स) कृकुदः

Giving a girl in marriage.

1 चा—.

2—नृ.

3—नृ.

4 ई—.

5—ति.

6 ईयिष्ठ.

7 ना—.

8—ह.

^a Some read आहितलक्षणः. ^b Fem. इस्या, आस्या, धनिनी. ^c Fem. ईश्वरा or ईश्वरी. ^d Invariably masc.: even with a feminine or neuter substantive. ^e Some read निर्वाहः. ^f अवाक् (च्). ^g Some erroneously read मनोजवसः. ^h In due form ; decorating her with ornaments. ⁱ Or कृकुदः.

Prosperous, happy.	1 m f n m f n m f n a 2 m f n लक्ष्मीवान् लक्ष्मणः श्रीलः श्रीमान्
Affection- ate.	m f n m f n स्निग्ध (स्नु) बत्सलः
Compassion- ate.	m f n m f n m f n m f n b 15. (स्याद्) दयालुः कारुणिकः कृपालुः सुरतः (समाः)
Unrestrain- ed.	m f n m f n 3 m f n c m f n m f n d स्वतन्त्रोऽपारतः स्वैरी स्वच्छन्दो निरवग्रहः
Dependent.	m f n m f n 4 m f n 5 m f n 16. परतन्त्रः पराधीनः परवान्नायवान् (अपि)
Docile. e	m f n m f n f अधीनो निम्न आबन्तोऽस्वच्छन्दो गृह्यको (ऽप्युमे)
A sweeper.	m f n m f n f 17. खलपूः (स्याद्) बड्ढकरो
Dilatory, slow.	m f n 7 m f n दीर्घसूतश्चिरक्रियः
Acting in- considerate- ly.	m f n जालोऽसमीक्ष्यकारी (स्यात्)
Indolent.	m f n m f n कुण्ठो (मन्दः क्रियासु यः)
Competent to an act.	8 m f n m f n 18. कर्मक्षमेऽलंकर्मिणः
Engaged in a business.	m f n g m f n क्रियावान् कर्मसूद्यतः
Laborious.	m f n m f n (स) कर्मः कर्मशीलो (यः)
Finishing carefully.	m f n m f n कर्मभूर (स्तु) कर्मठः

1—वृ.

2—वृ.

3—नृ.

4—वृ.

5 ना—वृ.

6 चि—.

7—नृ.

8—वृ.

* And श्रीलः. b Also सुरतः. c And स्वैरः. d Also निर्वग्रहः and निरंकुशः. e Some make the terms in this and the preceding line synonymous. f Fem. बड्ढकरी and बड्ढकरा. g Fem. कर्मिणी.

1 m f n a 2 m f n
19. भरय्यभुक्कर्मकरः

Working
for hire.

m f n m f n
कर्मकार (स्तु.) तत्कियः^a

Working
without
wages.

m f n m f n
अपस्नातोऽतस्नात

Bathing af-
ter mourn-
ing. b

3 m f n m f n c
आमिषाशी (तु) शौष्कलः

Eating fish
and flesh.

m f n m f n 4 m f n 5 m f n
20. बुभुक्षितः (स्यात्) बुभितो मिधत्सुरयनायितः

Hungry.

m f n m f n
पराश्रः परपिण्डादेः

Feeding at
another's
cost.

m f n m f n m f n
भक्षकेऽवसरेऽश्नरः

Gluttonous.

m f n m f n
21. आद्यूनः (स्याद्) औदरिकेऽ (वजिगीषाविवर्जिते)

Shamelessly
voracious.

m f n m f n
(उभाव्) आत्मभारिः कुक्षिभारिः (स्वोदरपूरके)

Selfishly vo-
racious. d

m f n 6 m f n
22. सर्वान्नीन (स्तु.) सर्वान्भोजी

Eating
every
thing. e

m f n m f n
गृध्र (स्तु.) गर्धनः

Cevetous,
greedy.

m f n m f n 7 m f n f
लुब्धोऽभिलाषुक स्तृष्णक्

m f n m f n
(समौ) लोबुप लोबुभौ

Very cove-
tous. g

1—ञ्.

2 क—.

3—न्.

4—त्.

5 च—.

6—न्.

7 ह्यञ्.

^a Or कर्मय्यभुक् (—ञ्). ^b Some interpret this, dying after ablutions before the ceremony is complete. ^c And शौष्कलः or शुष्कलः. ^d With disregard to those, whom he is bound to support. ^e Eating all manner of food, or—food proper to various tribes. ^f Also ह्यञ्कः and ह्यनितः or वर्धितः. ^g Some make these synonymous with the preceding.

Mad ; in- sane.	^{m f n a} 23. ^{1 m f n} उन्माद (स्तु) न्मदिष्णुः (स्यात्)	
Misbehav- ing.		^{m f n} अविनीतः ^{m f n} ससुद्धतः
Drunk.	^{m f n} मत्ते ^{m f n} शौण्डे ^{2 m f n} ल्कट ^{m f n} चीवाः	
Lustful.		^{m f n} कामुके ^{3 m f n} कमिता ^{m f n} ऽशुकः
	^{m f n} 24. ^{4 m f n} कञ्जः ^{m f n} कामयिता ^{m f n} ऽभीकः ^{m f n} कमनः ^{m f n} कामने ^{m f n} ऽभिकः	
Compliant.	^{m f n} विधेये ^{5 m f n b} विनयग्राही ^{m f n} वचनेस्थित ^{m f n} आश्रयः	
Govern- able. c	^{m f n} 25. ^{m f n} वश्यः ^{m f n e} प्रणये	
Modest. d		^{m f n} निभृत ^{m f n} विनीत ^{m f n} प्रश्रिताः (समाः)
Impudent, shameless.	^{m f n} धृष्टे ^{m f n f} धृष्टग्वि ^{6 m f n} यात (य)	
Bold, pre- sent.		^{m f n} प्रगल्भः ^{m f n} प्रतिभात्वितः
Ashamed.	^{m f n} 26. ^{m f n} (स्याद्) ^{m f n} अष्टष्टे (तु) ^{m f n} शालीने	
Astonished.		^{m f n} विस्मये ^{m f n} विस्मयान्विते
Confused.	^{m f n} अधीरे ^{m f n g} कातरस्	
Timid.		^{7 m f n} तस्त्री ^{m f n h} भीरु ^{m f n} भीरुक ^{m f n} भीरुकाः

1 उ—.

2 उ—.

3—ह.

4—ह.

5—गु.

6 वि—.

7—कु.

* Or उन्मादः. Some read सोन्मादः or सुन्मादः and सुन्मादः.
 b Or वचनग्राही (नृ). c Some make these synonymous with the preceding. d Having passions restrained : or else humble, nor arrogant. e Or प्रश्रुतः. f धृष्टक् (—ञ्). Also धृष्टुः. g कातरः—रा—रं. h Also लज्जः, भीतः, &c.,

1 m f n	2 m f n		
27.	आशंसुराशंसितरि		Wishing blessings.
		3 m f n m f n a	
	गृह्यालुर्गृहीतरि		Disposed to take.
	m f n		
	अष्टासुः (अष्टवा युक्ते)		Faithful ; believing.
		m f n m f n	
	पतयालु (स्तु.) पातुकः		Habitually falling.
28.	(खज्जाशीले) ऽपत्रपिण्णुर्	4 m f n	Bashful.
		5 m f n 6 m f n	
	वन्दारुभिवादके		Civil ; polite.
	m f n 7 m f n m f n		
	शरार्धतुको हिंस्रः		Mischievous.
		m f n m f n	
	(स्याद्) वर्द्धिष्णु (स्तु.) वर्द्धनः		Thriving ; growing.
	m f n 8 m f n		
29.	उत्पतिष्णु (स्तु.) त्यतिता		Jumping up.
		m f n m f n	
	ऽलङ्कुरिष्णु (स्तु.) मण्डनः		Inclined to ornament.
	m f n 9 m f n 10 m f n		
	भूष्णुर्भू विष्णुर्भू विता		Faring well.
		m f n 11 m f n	
	वर्त्तिष्णुर्वर्त्तनः (समौ)		Stationary.
	m f n m f n b		
30.	निराकरिष्णुः क्षिप्रुः (स्यात्)		Obstructive.
		m f n m f n	
	सान्द्रस्निग्ध (स्तु.) मेदुरः		Very smooth.
	12 m f n m f n 13 m f n		
	ज्ञाता (तु) विदुरो विन्दुर्		Knowing ; intelligent.
		14 m f n c m f n	
	विकासी (तु) विकस्वरः		Expanding.

1—सु.

2 आ—ह.

3—सु.

4—सु.

5—ह.

6 आ—.

7 आ—.

8 उ—ह.

9 अ—.

10 अ—ह.

11 व—.

12—ह.

13—सु.

14—सु.

^a गृहीता (—ह.) or यहीता (—ह.). ^b Or क्षिप्रुः. ^c Also विकाशी (तु) and विकस्वरः or विकाशी (तु) and विकस्वरः.

Flowing or creeping.	31. विह्वलो विह्वलः प्रसारी (च) विसारणि
Patient, content. a	सहिष्णुः सहनः क्षन्ता तितिक्षुः क्षमिता क्षमी
Passionate ; wrathful.	32. क्रोधनो ऽमर्षणः कोपी
Very passi- onate.	चण्ड (ख.) ऽत्यन्तकोपनः
Wakeful.	जागरुको जागरिता
Rolling, as in sleep.	घर्णितः प्रचलायितः
Sleepy, slug- gish.	33. स्वप्नक् शयाबुर्निद्राबुर्
Asleep.	निद्राण शयितौ (समौ)
Averting the face.	पराङ्मुखः पराचीनः
Down-look- ed. d	(स्याद्) अवाङ् (ऽप्य) ऽधोमुखः
Adoring deities. g	34. (देवानश्चति) देवद्रुक्
Going every- where.	विष्वद्रुक् (विष्वगंचति)
Accompany- ing.	(यः सहांचति) सध्रुक् (स)
Moving tor- tuously.	(स) तिर्यङ् (यस्तिरो ऽश्चति)

1—नृ.	2—रिन्.	3 चंड.	4—ह.	5—नृ.	6—नृ.
7च—.	8—ह.	9—ज्.	10 नि—बु.	11—च्.	12—च्.
13—च्.	14—च्.	15—च्.			

a Some distinguish the three first terms as signifying patient; and the other three, contented. b Also कोपनः. c Likewise निद्रितः. d Also headlong. e Fem. अवाची. f Fem. अधोमुखी. g The same term signifies approaching idols. h Fem. देवद्रीची. Neut. देवद्रुक्. i Fem. विष्वद्रीची. Neut. विष्वद्रुक्. Also विष्वद्रुक् (—च्), —द्रीची, —द्रुक्. j Fem. सध्रीची. Neut. सध्रुक्. Also सध्रुक् (—च्). k Fem. तिरची.

m f n m f n 1 m f n

35. वदे! वदावदे! वक्ता

Speaking
sensibly. a

m f n m f n

वागीशे! वाक्पतिः (समौ)

Eloquent.

m f n c 2 m f n d m f n 3 m f n

वचोयुक्तिपटुर्वाग्मो वावदूक (ख) वक्तरिः

Speaking
much. b

m f n f m f n g m f n 4 m f n

36. (स्यात्)जल्पाक(स्तु)वाचाले! वाचाटे! वज्जगर्ह्यवाक्

Talking
nonsense. c

m f n m f n m f n

इमुंखे मुखरा! ऽवहमुखौ

Foul-mouth-
ed, scurril-
ous.

m f n h m f n

शक्तुः प्रियस्वदे

Speaking
civilly.

m f n 5 m f n

37. लोहलः (स्याद्) चस्फुटवाग्

Lisping.

6 m f n m f n

गर्ह्यवादी (त) कद्वदः

Speaking
ill.

m f n m f n

(समौ) कुवाद कुचरौ

Censorious,
detracting.

m f n m f n

(स्याद्) चसौम्यस्वरो ऽस्वरः

Having a
bad voice.

m f n m f n

38. रवणः शब्दने!

Sonorous.

7 m f n m f n j

नान्दीवादी नान्दीकरः (ससौ)

Speaker of a
prologue. i

1—कृ.

2—नृ.

3—कृ.

4—च.

5—च.

6—नृ.

7—नृ.

^a Or knowing how to speak. Some interpret this simply, speaking or speaker. ^b Some separate the two first terms as signifying one who speaks as is fit; and the other two, as signifying loquacious. ^c Or वाचोयुक्तिः, and पटुः. ^d वाग्मी (नृ) or वाग्मी (नृ). ^e Or simply, talkative: or else, saying much that is blamable. ^f Fem. जल्पाकी. ^g This term also occurs in a good sense. ^h Also शक्तः, शक्तः, and शक्त. ⁱ Some say player of the overture. The prologue of an Indian drama is a benediction joined with compliments to the audience. ^j Or नान्दीकरः.

Idiot, stupid.	^{m f n a m f n} जडो ऽच.
Deaf and dumb.	^{m f n b} एडमुक (स्तु. वक्तुं ओतुमशिक्षिते)
Silent.	^{m f n} 39. ^{m f n} तुष्णींशील (स्तु.) ^{m f n} तुष्णीको
Naked.	^{m f n} नग्नेो ^{l m f n} ऽवासा ^{m f n} दिगम्बरे
Expelled.	^{m f n c} निःकासितो ^{m f n} ऽवहटः (स्याद्)
Cursed.	^{m f n} अपध्वस्त (स्तु.) ^{m f n} धिक्कृतः
Humbled : subdued. d	^{m f n} 40. ^{m f n e} चात्तर्गवो ^{m f n} ऽभिभूतः (स्याद्)
Condemned ; or adjudged. f	^{m f n g} दापितः ^{m f n} साधितः (समौ)
Removed ; set aside.	^{m f n} प्रत्यादिष्टो ^{m f n} निरस्तः (स्यात्) ^{m f n} प्रत्याख्यातो ^{m f n} निरास्तः
Deceived, tricked.	^{m f n} 41. ^{m f n} निस्तः (स्याद्) ^{m f n} विप्रस्तो
Disappointed.	^{m f n} विप्रलब्ध (स्तु.) ^{m f n} वञ्चितः
Turned away. h	^{m f n} मनोहतः ^{m f n} प्रतिहतः ^{m f n} प्रतिबद्धो ^{m f n} हत (चु सः)
Confined. i	^{m f n} 42. ^{m f n} अधिक्षिप्तः ^{m f n} प्रतिक्षिप्तो
	^{m f n} बद्धे ^{m f n} कीलित ^{m f n} संयतो

1—नसु.

^a Fem. जडा. ^b Also अनेडमुकः. ^c One reads निःकाजितः. ^d Some make the preceding synonymous with this. ^e Also अजिहृतः. ^f Either the person cast ; or the thing awarded ; some interpret this, amerced ; others, the person, by whom, or to whom, payment is made. ^g Likewise दापितः. ^h Some explain it sent or despatched. ⁱ Bound ; some say fettered or confined in stocks, &c. others say imprisoned.

^{m f n} ^{m f n} आपन्न आपत्प्राप्तः (स्यात्)	Distressed. ^a
^{m f n} ^{m f n} कांदिशीको भयद्रुतः	Put to flight.
^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} 43. आचारितः चारितो ऽभिग्रस्तो	Calumniated. ^b
^{m f n} ^{m f n} सङ्कसुको ऽस्थिरे	Unsteady. ^c
^{m f n} ^{1 m f n} व्यसनार्त्तो परत्तो (द्वौ)	Afflicted. ^d
^{m f n} ^{m f n} विह्वस्त व्याकुलो (समौ)	Confounded, perplexed.
^{m f n} ^{m f n} 44. विह्वलो विह्वलः	Overcome by fear, &c. ^e
^{m f n} ^{m f n} कथ्यः कथार्हः	Apprehensive of death.
^{m f n} ^{2 m f n} ^{m f n g} (स्यात्) विवशो ऽरिष्टदुष्टधीः	Deserving a whipping.
^{m f n} ^{m f n} सम्बद्धे (त्वा) ततायी बधोद्यते	Murderous ; a felon. ^f
^{m f n} ^{m f n} 45. द्वेष्ये (त्व) ऽक्षिगतो	Hateful, detestable.
^{m f n} ^{m f n} बध्यः शीर्षच्छेद्य (द्वौ समौ)	Meriting beheading.
^{m f n} विष्ये (विषेणयो बध्यो)	Meriting death by poison.
^{m f n h} मुसल्यो (मुसलेन यः)	—by knocks of a pestle.

1 च—न.

2 चा—न.

^a Overtaken by calamity. ^b Especially by a false accusation of adultery : some explain it, accused of adultery ; others say, guilty of a crime. ^c Some interpret this uncertain. ^d Suffering pain from a cause human or divine. ^e Unable to contain himself. ^f Including assassins, incendiaries, robbers, &c. ^g Most commentators exclude the last, others the first and last, of these terms, from the synonyma. ^h Or सुषल्यः.

Innocent.	46. शिश्विदानोऽष्टाणकर्म
Inconsider- ately guilty. - b	चपल चिकुरः (समौ)
Malevolent and censori- ous. c	दोषैकहृक् पुरोभागी
Wicked ; perverse.	निहृत (स्व.) ऽवृजुः शठः
Informers.	47. कर्णेजपः सूचकः (स्यात्) पिशुनो
Mischief- maker.	दुर्जनः खलः
Destructive, mischievous.	वृथंसे घातुकः क्रूरः पापो
Fraudulent ; crafty.	धूर्त (स्तु.) वञ्चकः
Idiot.	48. अक्ष मूढ यथाजात मूर्ख वैधेय वालिशः
Miser ; ava- ricious.	कदर्थ्यं लपणं शुद्र किम्पचान मितम्पचाः
Poor ; indi- gent.	49. निःस्व(स्तु.) दुर्विधो दीनो दरिद्रो दुर्गते(ऽपि सः)
Beggar ; mendicant,	वनीयको याचनको मार्गयो याचका ऽर्थिनौ

1—नृ.

2 चि—.

3—य.

4—नृ.

5—नृ.

* Many commentators read अष्टाणकर्म (नृ) ; and expound that with the preceding term, sinful or criminal. ^b Committing a crime without considering the guilt. ^c Remarking only ill qualities. ^d Some include this in the next article ; others make the five words synonymous. ^e Also शुग्वः. ^f Fem. वैधेयी. ^g Some read किम्पचः and अनमितपचः. ^h Like-
wise दुस्वः. ⁱ Or वनीयकः.

1 m f n a 2 m f n

50. अहङ्कारवानुहंयुः (स्यात्)

Proud.

m f n

m f n b

शुभंयु (स्तु.) शुभान्वितः Happy.

m f n

दिव्योपपादुका (देवाः)

Of divine
origin. c

m f n

(नृगवाद्या) जरायुजाः Viviparous.
d

m f n

51. स्वेदजाः (क्षमिदंयाद्याः)

Engendered
by damp. e

m f n

(पक्षिसर्पादयो) ऽण्डजाः Oviparous.
f

1—वत्.

2 अ—.

* Some make this to be only explanatory of the other term. ^b This also is by some made only explanatory. ^c Divine beings, produced without any apparent cause. ^d Produced from a viviparous being; as man, horses, bulls, &c. ^e As worms and insects. ^f Produced from an egg: birds, serpents, &c.

CHAPTER II.

Vegetables. a	m 1. उद्भिद (सुखगुणमाद्या)	1 m f n m f n b 2 m f n उद्भिदुद्भिज्ज मुद्भिदम्
Sprouting ; germinating.	m f n c m f n m f n m f n m f n m f n	
Beautiful or pleasing.	सुन्दरं रुचिरं चारु सुसमं साधु शोभनम्	
	m f n m f n d m f n m f n m f n m f n e	
	2. कान्तं मनोरमं रुच्यं मनोज्ञं मधु मधुलम्	
	m f n f	
Charming.	(तद्) ऽसेचनकं (तप्तं नृत्त्यन्तो यस्य दर्शनात्)	
	m f n m f n m f n m f n m f n m f n	
Beloved, desired.	3. अभीष्टे ऽभीष्टितं हृद्यं दयितं वक्षुभं प्रियम्	
	m f n m f n 3 m f n m f n g m f n m f n h m f n	
Inferior ; low.	निक्षुप्रतिक्षुप्रः वै रेफ याप्या ऽवमा ऽधमाः	
	m f n m f n m f n m f n m f n m f n i	
	4. कुपूय कुत्सिता ऽवद्य खेट गर्ह्या ऽणकाः (समाः)	
	m f n m f n j m f n m f n k	
Foul, dirty.	मलीमसं (तु) मलिनं कञ्चरं मलदूषितम्	

1—इ.

2 उ—.

3—जु.

^a As trees, shrubs, &c. ^b उद्भिज्जं or उद्भिजं. ^c Fem. सुन्दरी and सुन्दरा. ^d Also मनोहरं, and मनोहारि (जु). ^e Some add सौम्यं, भद्रकं, रमणीयं, and रमणीयकं. ^f असेचनकं or आसेचनकं. ^g Or रेपः. Also रेकः (सु) and रेपः (सु). ^h Some read वरजः. ⁱ अणकः or आणकः, also अणकः. ^j Likewise मलिनं. ^k Some discriminate the two first terms as signifying simply dirty ; and the other two spoiled by dirt.

- ^{m f n m f n m f n}
5. पूतं पवित्रं मेध्यं (च) Purified.
- ^{m f n m f n}
वीधं (तु) विमला (त्वकम्) Clean.
- ^{m f n m f n m f n m f n 1 m f n}
निर्णितं शोधितं दृष्टं निःशोध्यमनवस्करम् Cleansed.
- ^{m f n m f n}
6. असारं फल्गु Pithless.
- ^{m f n a m f n m f n m f n}
शून्य (म्बु.) वशिकं तुच्छ रिक्तके Void, empty.
- ^{n c m f n m f n m f n 2 m f n}
(क्रीवे) प्रधानं प्रमुख प्रवेकाऽनुत्तमोत्तमाः Chief; principal. b
- ^{m f n d m f n m f n m f n m f n}
7. मुख्य वर्ष वरेण्या (च) प्रवर्णाऽनवरार्द्ध (वत्)
^{m f n m f n m f n m f n m f n m f n e 3 m f n}
परार्द्धाऽग्र प्राग्रहर प्रग्रःऽग्रःऽग्रीयमग्रियम्
- ^{4 m f n m f n m f n m f n m f n}
8. अद्यान् अष्टः पुष्कलः (स्यात्) सत्तम (द्या)ऽतिशोभने Excellent. f
^{m m 5 m m}
(सुखतरपदे) व्याघ्र पुङ्गवर्षभ कुम्हराः Pre-eminent g (in comp.)
^{m m m h}
9. सिंह शार्ङ्ग नागा (द्याः पुंसि अष्टार्थगोचराः)

1 च—.

2 च—.

3 च—.

4—वसु.

5—वृ.

^a Or शुद्धं. ^b Some restrict the synonyma to the first line ; others to the first eight terms ; while others extend them to three lines, or even to four. ^c Invariably neuter. Instances of this word used in the masculine and in the feminine gender, are poetical licenses. ^d Also सुखः. ^e Also चयसीः—सी—चि. ^f Some join this with the preceding article ; others take in the two last lines ; or the last line and a half including fourteen terms. ^g Ex. पुङ्गवव्याघ्रः, an eminent man. सुनिपुङ्गवः, a pre-eminent sage. ^h Besides other terms as सुखः, चन्द्रः, &c.

^{m f n} 14. गणनीये (तु) ^{m f n} गाण्येयं

Numerable.

^{m f n} संख्याते ^{m f n} गणितम्

Numbered,
counted.

^{m f n} (अथ) ^{m f n} समं ^{m f n} सर्वम् ^{m f n} All ; entire.

^{m f n} 1 ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} 2 ^{m f n} ^{m f n}
विश्वमृशेषंलक्ष्मसमस्तनिखिलाऽखिलानि निःशेषम्

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} 3 ^{m f n} ^{m f n} b

15. समग्रं सकलं पूर्णमखण्डं (स्याद्) अमूर्नके

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

घनं निरन्तरं सान्द्रं

Coarse
grass. c

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

पेलवं विरलं तनु

Delicate,
fine. d

^{m f n} ^{m f n} 4 ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}

16. समीपे निकटसम्ब सन्निकट समीह (वत्)

^{m f n} ^{m f n} 5 ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} i

सदृशः स्यात् सविधः समन्वितः सवेद्य (वत्)

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} i

17. उपकण्ठाऽन्तिकाऽभ्यर्थाऽभ्यग्रा (अप्य)ऽभितेः

(ऽध्यवम्)

^{m f n} ^{m f n} 5 ^{m f n} g

संसर्गः (त्वं)ऽध्यवहितमपठान्तर (मित्यपि)

Adjoining,
contiguous.

^{m f n} ^{m f n} h

18. नेदिष्ठमृन्तिकतमं

Very near.

^{m f n} ^{m f n} i

(स्याद्) दूरं विप्रलटकम्

Distant.

1 अ—.

2 अ—स.

3 अ—.

4 अ—.

5 अ—.

* Likewise पूर्व. b Or अमूर्न. c Without interstices. d With interstices. e Or अभ्यासः. f Also सवेद्यः. g Likewise अपठान्तर. h Also अन्तिक. i And विप्रलट.

Very remote.	1 m f n	m f n	m f n	दवीय (च) दविष्ठं (च) सुदूरं
Long.			m f n 2 m f n	दौर्धमायतम्
Round. a	m f n	m f n	m f n	19. वर्तुलं निस्तलं वृत्तं
Uneven, wavy. b		m f n c	3 m f n	बन्धुरं (द) नतानतम्
High, tall. d	m f n	m f n	4 m f n 5 m f n 6 m f n 7 m f n e	उच्च प्रांशून्मतेदग्रेऽङ्कितास्तुङ्गे
Short.			n f n	(ऽथ) वामने
	m f n f 8 m f n	m f n g	m f n	20. न्यङ्गीच खर्वं ह्रस्वाः (स्युर्)
Bending, stooping.		m f n	m f n 9 m f n h	अवाग्रे ऽवनतानतम्
Crooked. i	m f n	m f n	m f n 10 m f n m f n m f n	अरालं वृजिनं जिह्ममूर्मिमत्कुक्षितं नतम्
	m f n	m f n	m f n m f n m f n	21. आबिद्धं कुटिलं भुग्नं वेक्षितं वक्र (मित्यपि)
Strait.	11 m f n 12 m f n	m f n		अजावजिह्वा प्रगुणौ
Confounded.		m f n	13 m f n 14 m f n	व्यस्ते (त्) प्रगुणाकुणौ
Eternal.	m f n	m f n	m f n m f n m f n	22. शाश्वत (स्तु.) ध्रुवो नित्य सदातन सनातनाः

1—सु.	2 आ—.	3 उ—.	4 उ—.	5 उ—.	6 उ—.
7 तु—.	8 नीच.	9 आ—.	10 अ—त्.	11—चु.	12 अ—.
13 अ—.	14 आ—.				

• Either circular or globular. • Some interpret this, naturally even, but factitiously depressed in some place. ° Or बन्धुरं. d Some make the preceding terms synonymous with these. ° Also उच्चः. f अङ्, fem. नीची, nent. म्यक्. & Or खर्वः. h Also नतं. i Some make the preceding article synonymous with this.

^{m f n} स्थासुः ^{m f n} स्थिरतरः ^{1 m f n} स्थेयान्

Permanent,
firm. a

(एकरूपतया तु यः)

23. (कालव्याप्यो स) ^{m f n} कूटस्थः

Uniform ;
perpetually
the same. b

^{m f n} स्थावरो (अङ्गमेतरः)

Immovable.

^{m f n} 2 ^{m f n} चरिषा ^{m f n} 3 ^{m f n} चर तस मिद्ध चराचरम्

Movable.

^{m f n} d' ^{m f n} चलनं ^{m f n} कम्पनं ^{m f n} कम्पं ^{m f n} चलं ^{m f n} लोलं ^{m f n} चलाचलम्

Shaking,
moving. c

^{m f n} चञ्चलं ^{m f n} तरलं (चैव) ^{m f n} पारिस्वव ^{m f n} परिस्ववे

25. ^{m f n} अतिरिक्तः ^{m f n} समधिको

Exceeding.

^{m f n} दृढसन्धि (स्तु.) ^{m f n} संहतः

Strong knit.
e

^{m f n} f ^{m f n} कक्खटं ^{m f n} कठिणं ^{m f n} क्रूरं ^{m f n} कठोरं ^{m f n} निष्ठुरं ^{m f n} दृढम्

Hard, solid.

26. ^{m f n} जठरं

^{4 m f n} 5 ^{m f n} मर्त्तिमन्मूर्त्तिं

Material,
corporeal. i

^{m f n} 6 ^{m f n} प्रवृद्धं ^{m f n} प्रौढमेधितम्

Full-grown.

^{m f n} j ^{m f n} पुराणे ^{m f n} प्रतनं ^{m f n} प्रत्न ^{m f n} पुरातन ^{m f n} चिरन्तनाः

Old, an-
cient.

1—सु.

2 ज—.

3 दू—.

4—वृ.

5 मू—.

6 ए—.

a Some make these synonymous with the preceding. b As the soul, the etherial expanse, &c. c Some interpret the three first terms, tremulous ; and the seven last trembling : others, the three first moving, and the seven last quaking. d Also चपलं and चटलं. e Some apply this to a man whose limbs are strongly knit; others to any thing, which has no interstices. f Also कक्खटं. g Or कठोरं. h Fem. जठरा. Also जरठः,—ठा,—ठं. i Some join these with the preceding synonyma. j Fem. पुराणा,—णी.

New.

^{m f n} ^{m f n m f n} ^{m f n} ^{m f n m f n}
 27. प्रत्यग्रोऽभिनवो नव्यो नवीनो नूतनो नवः

^{m f n}

नूतन (च)

Soft.

^{m f n} ^{m f n m f n m f n}
 सुकुमारं (तु) कोमलं च दुल्लभं च दु

^{1 m f n a 2 m f n 3 m f n} ⁱ

Following.

28. अन्वगन्वक्ष्यमनुगेऽनुपदं क्षीवमन्वयम्

^{m f n c}^{m f n}Percepti-
ble. b

प्रत्यक्षं (स्याद्) ऐन्द्रियकम्

^{m f n c}^{4 m f n}Impercepti-
ble. d

अप्रत्यक्षमतीन्द्रियम्

^{m f n}^{m f n 5 m f n 6 m f n}Closely at-
tentive. f

29. एकतानोऽनन्यवृत्तिरेकाग्रैकाग्रना (वपि)

^{7 m f n}^{m f n}^{8 m f n}

Prior; first ;

(अप्ये) कसर्गं एकाग्रोऽप्ये कायनगतोऽपि च

^{9 m g m f n m f n m f n} ^{10 m f n h}

initial.

30. पेस्यादिः पूर्व पौरुषात् प्रथमाद्या

Last, ulti-
mate.

(अथास्त्रियाम्)

^{m n i}^{m f n}^{m f n 11 m f n}^{m f n j}^{m f n k}

अन्तोऽवर्त्य चरममन्वय पाश्चात्य पश्चिमाः

^{m f n}^{m f n}Vain, use-
less.

31. मोक्षं निरर्थकं

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n} ^{12 m f n}

Apparent,
evident.

स्पष्टं स्फुटं प्रव्यक्तमलक्षणम्

1—च.

2 च—.

3 च—.

4 च—.

5 ए—.

6 ए—न.

7 ए—.

8 ए—.

9 आदि.

10 आद्य.

11 च—.

12 च—.

^a चन्वक्ष्य, चन्वीक्षी, चन्वक्ष्य. ^b Or perceived : present. ^c Likewise लक्ष्य.

^d Or unperceived : absent. ^e Also अनव्यक्ष्यं. Likewise परोक्ष. ^f With the mind fixed attentively on one object. ^g Invariably masculine.

^h Also आदिनः and अप्यनः. ⁱ Even with a feminine noun, it remains masculine or neuter. ^j Some write पाश्चात्त्यः. ^k Also अन्तिमः.

^{m f n a} साधारणं (तु) सामान्यम्	ⁿ	Common.
^{1 m f n} एकाकी (त्वे) क एककः	^{2 m f n m f n}	Alone, solitary.
^{m f n} 32. भिन्ना (र्धका) अन्यतर एकस्वेः। अन्येतरा (वपि)	^{m f n b m f n m f n c m f n m f n}	Other different.
^{m f n} उच्चावचं नैकभेदम्	^{4 m f n}	Various.
^{m f n} उच्चरुणम्बिलम्बितम्	^{5 m f n d}	Quick, expeditious.
^{m f n} 33. अरुणम् (स्तु.) मर्मस्पर्शम्	^{6 m f n}	Sharp, corrosive.
^{m f n} अवाधं (तु) निरर्गलम्	^{m f n}	Unobstructed.
^{m f n} प्रसव्यं प्रतिकूलं (स्याद्) अपसव्यमपष्ठु (च)	^{m f n 7 m f n}	Contrary.
^{m f n} 34. वामं (शरीरं) सव्यं (स्याद्)	^{m f n e}	Left.
^{m f n} अपसव्यं (तु) दक्षिणम्	^{m f n}	Right.
^{m f n} सङ्कटं (ना तु) सम्बाधः	^{m f n}	Narrow.
^{m f n} कलिलं गहनं (समे)	^{m f n m f n}	Impervious.
^{m f n h m f n m f n} 35. सङ्कीर्णं संकुलाकीर्णं	^{m f n}	Crowded, confused. g
^{m f n} मुण्डितं परिवापितम्	^{m f n}	Shaved.

1—मृ. 2 एक. 3 द—र. 4 च— 5—य. 6 च—.

7 चा—.

^a Fem. साधारणी—या. ^b Some read एकतरः. ^c त्वः (resulting from two radical pronouns, त्व and त्वत्, which differ in accent). ^d Or अपिबन्धनं. ^e Or अपसव्यं. Some make one term explanatory of the other. ^f Invariably masculine. ^g Some make this and the preceding article synonymous. ^h Also सङ्कीर्णं.

Strung ; tied.	^{m f n a m f n b m f n} ग्रन्थितं सन्धितं दृढं
Spread ; diffuse.	^{m f n m f n m f n} विस्तृतं विस्तृतं ततम्
Forgotten.	^{m f n m f n} 36. अन्तर्गतं विस्तृतं (स्यात्)
Placed. e	^{m f n d m f n} प्राप्तप्रणिहिते (समे)
Shaken.	^{m f n m f n 1 m f n m f n 2 m f n m f n} वेक्षितं प्रेषिताधूत चलिताकम्पिताधूते
Thrown, cast, sent.	^{m f n m f n m f n m f n 3 m f n m f n 4 m f n} 37. मुक्त मुक्ताऽस्तनिष्ठताविद्वक्षितेरिताः (समाः)
Intrenched.	^{m f n m f n} परिक्षिप्तं (तु) निवृतं
Stolen.	^{m f n 5 m f n} सूषितं सुषिता (यकम्)
Expanded ; dispersed.	^{m f n m f n} 38. प्रवृद्ध प्रवृत्ते
Deposited.	^{m f n m f n} न्यस्त निवृष्टे
Multiplied.	^{m f n 6 m f n} गुणिताहते
Plastered.	^{m f n 7 m f n} निदिग्धोपचिते
Hidden.	^{m f n m f n} गूढ गुप्ते
Pounded.	^{m f n e m f n} गुण्डित रुषिते
Melted.	^{m f n m f n} 39. द्रुताऽवदीर्णे
Raised, held up.	^{m f n 8 m f n} उद्गर्णेद्यते
Suspended n a swing.	^{m f n m f n} काचित शिष्यते

1 आ—.

2 आ—.

3 आ—.

4 ई—.

5—त

6 आ—.

7 उ—.

8 उ—.

* Or पथितं. Also गुम्फितं and गुम्फितं. b Or चर्दितं. Likewise चर्दितं. c Also, obtained. d And व्याप्तं. e Or गण्डितं.

m f n m f n

घ्राण घ्राते

Smelled.

m f n m f n

दिग्ध लिप्ते

Smeared,
anointed.*m f n 1 m f n*

समुदक्तेऽवृते (समे)

Drawn :
raised from
a deep
place.*m f n**m f n**m f n**m f n 2 m f n*

40. वेष्टितं (स्यात्) बलयितं सम्बितं बहुमावृतम्

Surround-
ed. a*m f n m f n*

रुग्ण भुग्ने

Bent, crook-
ed.*m f n m f n 3 m f n b m f n*

(ऽथ) निश्चित क्षुत शतानि तेजिते

Sharpened,
whetted.*m f n m f n*

41. (स्याद्) विनाशेन्मुखं पक्वं

Mature.

*m f n m f n**m f n*

क्रीण क्रीतो (तु) लज्जिते

Ashamed.

m f n m f n m f n c

वृते (तु) वृत्तं वावृत्तो

Chosen ; ap-
pointed.*m f n d**m f n*

संयोगित उपाहितः

Joined ; an-
nexed.*m f n m f n**m f n*

42. प्राप्यं गम्यं समासाद्यं

Attainable.

m f n m f n m f n m f n

स्यन्नं रीणं क्षुतं क्षुतम्

Flowing,
dropping.*m f n**m f n*

सङ्गूढः (स्यात्) सङ्कलिते

Arranged ;
or heaped. e*m f n**m f n*

ऽवगीतः ख्यातगर्हणः

Detested.

1 छ—.

2 आ—.

3 घात.

^a Some restrict the two first terms to signify encompassed ; and the other three, secured from access. ^b Also निघातं. ^c Some, disallowing the root of this word, read व्यावृत्तः. Also आवृत्तः. ^d Or संयोगितः. ^e Or, as otherwise interpreted, brought in contact.

Various, multiform.	^{m f n} 43. विविधः (स्याद्) ^{m f n} वज्रविधो ^{m f n} नानारूपः ^{m f n} पृथग्विधः
Censured, blamed.	^{m f n} अवरीणो ^{m f n} धिक्कृत (चाप्य.)
Coarsely pounded.	^{m f n a} ऽवध्वसो ^{m f n} ऽवचर्णितः
Diluted decoction. b	^{m f n} 44. अनायासकृतं ^{m f n} फाण्डं
Sounded ; making a noise.	^{m f n} स्वनितं ^{m f n} ध्वनितं (समे)
Bound.	^{m f n} बद्धे ^{m f n} सन्दानितं ^{m f n c} मृतमदितं ^{m f n d} सन्दितं ^{m f n} सितम्
Decocted.	^{m f n} 45. निष्पक्वे ^{m f n} कथितं
Boiled. e	^{m f n} (पाके क्षीराव्यपयसां) ^{m f n} द्यतम्
Departed. f	^{m f n} निर्वाणो (सुनिवक्त्रादौ)
Become calm. g	^{m f n} निर्वात (सु. गते ऽनिले)
Mature, ripe.	^{m f n} 46. पक्व ^{m f n} परिणते
Passed (as ordure).	^{m f n} गनं ^{m f n} हम्ने
Passed (as urine).	^{m f n} मीढ (सु) ^{m f n} मृत्तिते
Nourished.	^{m f n} पुष्टे (तु) ^{m f n} पुषितं
Borne. h	^{m f n} सोढे ^{m f n} क्षान्तम्
Vomited.	^{m f n i 2} उद्दान्तमुद्गते

1 उ—.

2 उ—.

* Also अवध्वसः. b Made by an extemporary and simple preparation. c And पृथक्. d उदितं. e Water, milk, or liquid butter. As a saint who has attained beatitude, a fire which is extinguished, a beast which is infirm, &c. f Wind no longer blowing. h Also patient. i Likewise उद्दानं and उद्दानं or उद्दानं.

47. दान्त (स्तु.) दमिते

शान्तः शमिते

प्रार्थिते ऽर्हितः

अप्त (स्तु.) अपिते

कवचादि ते

पूजिते ऽस्तितः

48. पूर्ण (स्तु.) पूरिते

क्षिष्टः क्षिष्टिते

ऽवसिते सितः

प्रुष्ट सुष्टेऽपिता दग्धे

तष्ट त्वष्टौ तनूकते

49. वेधितच्छिद्रितौ विष्टे

विश्व विस्तौ विचारिते

निःप्रभे विगता ऽरोकौ

विलीने विद्रुत द्रुतौ

50. सिद्धे निर्हृत्त निष्पन्नौ

दारिते भिन्न भेदितौ

ऊतं सूतसूतं (चेति वितयं तनुसन्तते)

Tamed, sub-
dued or
trained.

Pacified,
appeased.

Asked, re-
quested.

Made
known.

Covered.

Worshipped
revered.

Filled : full.

Tired, fa-
tigated.

Finished.

Burnt.

Pared ;
made thin.

Pierced.

Judged, dis-
cussed.

Gloomy,
obscured.

Liquid.

Accom-
plished.

Split.

Woven

1 आ—

2 उ—

3 इ—

4 ए—

* And अर्चितः

- Saluted, honoured. 51. $\left\{ \begin{array}{l} \text{(स्याद्) चर्हिते नमस्थितं नमसितमुपचायिता} \\ \text{ऽर्चिता ऽपचितम्} \end{array} \right.$
- Served, adored. वरिवसिते वरिवस्थितमुपासित (द्यो) पचरितं (च)
- Suffering pain. 52. सन्तापित सन्तप्तः धपित धूपायितौ (च) दून (च)
- Pleased, glad, content. हृष्टे मत्तस्तप्तः प्रहृष्टः प्रमुदितः प्रीतः
- Cut. 53. छिन्नं कृतं लूनं कृत्तं दातं दितं छितं दृक्क्षम्
- Fallen. स्वस्तं ध्वस्तं भ्रष्टं स्तब्धं पयं च्युतं गलितम्
- Obtained. 54. लब्धं प्राप्तं विन्नं भावितमासादितं (च) भूतं (च)
- Sought. अन्वेषितं गवेषितमन्विष्टं मार्गितं द्यगितम्
- Wet; moistened. 55. चार्द्रं सार्द्रं क्षिन्नं तिमितं स्तिमितं समुन्नमत्तं (च)
- Preserved, saved, guarded. स्वातं त्वाणं रक्षितमवितं गोपायितं (च) गुप्त (च)
- Disregarded, despised. 56. अवगणितमवमता ऽवज्ञाते ऽवमानितं (च) परिभूते
- Abandoned, left. त्यक्तं हीनं विधुतं समुज्झितं धूतमव्यष्टम्
- Spoken, said. 57. उक्तं भाषितमुदितं जल्पितमाख्यातमभिहितं वपितम्

m f n m f n m f n m f n m f n 1 m f n m f n

बुद्धं बुधितं मनितं विदितं प्रतिपद्यमवसिताऽवगते^{Known, understood.}

m f n a 2 m f n 3 m f n 4 m f n m f n

58. उरीकृतमुरीकृतमङ्गीकृतमाश्रुतं प्रतिज्ञातम् Promised.

m f n m f n m f n b m f n 5 m f n 6 m f n

सङ्कीर्णं सखिदितं संश्रुतं समाहितोपश्रुतोपगतम्

m f n m f n m f n m f n m f n m f n 7 m f n

59. ईलितशस्तपणायितपनायितप्रणुतपणितपनितानि Praised.

m f n c m f n m f n 8 m f n 9 m f n

अपिगीर्णं वर्णिताऽभिष्टुतेऽङितानि स्तुताऽर्थाणि

m f n m f n m f n d m f n m f n e m f n m f n

60. मक्षितचवितलिप्तप्रत्यवसितगिलितखादितप्रातम् Eaten.

m f n m f n m f n f m f n m f n m f n m f n

अभ्यवहृताऽवजग्धग्रस्तागुस्ताऽशितं भुक्ता

m f n g m f n h m f n i m f n j m f n k m f n l

61. क्षेपिष्ठक्षोदिष्ठप्रेष्ठवरिष्ठस्यविष्ठवंदिष्ठाः

Certain irregular superlatives.

(क्षिप्रक्षुद्राभीक्षितपृथुपीववज्जलप्रकर्षार्थाः)

m f n m m f n n m f n o m f n p m f n q m f n r

62. साधिष्ठद्राधिष्ठस्फेष्ठगरिष्ठक्रसिष्ठः वृन्दिष्ठाः

(वाढव्यायतवज्जगुरुवामनहृन्दारकातिशये)

1 अ—.

2 उ—.

3 ए—.

4 आ—.

5 इ—.

6 उ—.

7—त.

8 ईदित.

9 स्तुत.

^a And उरीकृतं. ^b Also प्रतिश्रुतं. ^c And गीर्णं. ^d Likewise क्षोढ.
^e And गिरितं. ^f Also जग्धं. ^g Most quick. ^h Most small. ⁱ Most dear. ^j Most large. ^k Most corpulent. ^l Most numerous. ^m Most hard. ⁿ Most long. ^o Most firm. ^p Most heavy. ^q Most short. ^r Most abundant.

CHAPTER III.

1. (प्रकृतिप्रत्ययादर्थैः सङ्कीर्णं लिङ्गमुच्यते)

Action. 1 n a f
कर्म क्रिया

Continual. m f n c
b (तत्सातत्ये गम्ये स्युर्) अपरस्परः
n d

Totality. 2. (साकल्यासङ्गवचने) पारायण

Adherence, attachment. m f n p
यहच्छा

Wilful-ness, independence. f f f
यहच्छा स्वरिता

Vain and causeless state. m m 2 f
(हेतु शून्या त्वास्या) विखण्डणम्

Quiet. g 3. शमय (स्तु) शमः शान्तिर्

Self-command. h f m m
हान्ति(स्तु) दमयो दमः

Approved occupation. i n j
अवदानं (कर्मवृत्तिं)

A desirable gift. n n k
काश्यदानं प्रवारणम्

1—नृ.

2—न्ति.

^a One authority makes this term masc. and neut. in both its acceptations, of action and of act. Others add, in both genders, कर्मः, and कर्म. ^b In respect of action. ^c Adjectively अपरस्परः, राः, रं. Adverbially,—रं. ^d Invariably neuter even with nouns of other genders. ^e Some read त्वरावर्णं or त्वरावर्णं. ^f Also स्वरिता. ^g Absence of passion. ^h Endurance of the pain of austerities. ⁱ Some interpret this an act accomplished. ^j Also अवदानं. ^k Likewise प्रवारणं.

4. वशक्रिया संवदनं^{f n b}

Subduing
by charms.^a

मूलकर्म (तु) कार्मणम्^{1n n}

Maglc.

विधननं विधुवनं^{n n c}

Tremour.

तर्पणं प्रीणनाऽवनम्^{n n n}

Satisfac-
tion. d

5. पर्याप्तिः (स्यात्) परित्वाणं हस्तवारणं (मित्यपि)^{f n n e}

Warding of
a blow.

सेवनं सीवनं स्यूतिर्^{n n 2f}

Sewing.

विदरः स्फुटनं भिदा^{m n f f}

Tearing,
rending.

6. आक्रोशनमभीषङ्कः^{n 3 m g}

Curse, im-
precation.

संवेदो वेदना (न ना)^{m f n}

Sensation,
perception.

सम्पूर्णनमभिध्याप्तिर्^{n 4f}

Co-extend-
ing, pervad-
ing.

यात्रा भिक्षाऽर्धनाऽईना^{f f f n f n}

Begging.

7. वर्धनं छेदनं^{n n}

Cutting.

(ऽथ द्वे) आनन्दन सभाजने^{n i n j}

Courtesy ;
welcome
or adieu. h

आप्रच्छनम्ⁿ

(अथा) ज्ञायः सम्प्रदायः^{5 m m}

Received
doctrine. k

क्षये क्षिया^{m f}

Loss.

1—नृ.

2—ति.

3 अ—.

4—प्ति.

5 आ—.

* Bringing into one's power by drugs, charms or incantations ; or the drugs and charms by which that is effected. ^b Or संवदना. Also संवननं. ^c And विधुवनं. ^d Whether the act of pleasing or the state of being pleased. ^e Or हस्तधारणं. ^f And स्फोटनं. ^g Likewise अभीषङ्कः. ^h Civility in receiving a friend, or in taking leave of him : embracing, friendly inquiry, adieu. ⁱ And आनन्दनं. ^j Also सभाजनं. ^k Traditional and right.

Taking. ^a	8. ग्रहे ग्राहो ^{m m}
Wish, de- sire.	वशः कान्तौ ^{m 1 f}
Protection, defence.	रक्षणसाधे ^{m b 2 n}
Sound, noise.	रणः कथे ^{m c m}
Perforation, piercing.	व्यधे वेध ^{m m}
Maturity.	पचा पाके ^{f m}
Calling ; challeng- ing.	हवे हतौ ^{m 3 f}
Engaging ; appointing. d.	वरो हतौ ^{m 4 f}
Combustion, burn- ing.	9. ओषः शोषे ^{m m e}
Guiding, di- recting.	नये नाये ^{m m}
Wearing, growing old.	ज्यानिर्जीर्णौ ^{f 5 f}
Whirling, going round.	अमो अमो ^{m 6 f}
Increase, growth.	स्फातिर्द्वौ ^{f 7 f}
Fame, noto- riety.	प्रथा ख्यातौ ^{f 8 f}
Touch, con- tact.	स्पृष्टिः दृक्तौ ^{f 9 f}
Oozing, dripping.	स्रवः स्रवे ^{m f f}

1—ति.

2 ला—.

3—ति.

4—ति.

5 जीर्णि.

6—नि.

7 दृष्टि.

8—ति.

9—क्ति.

^a Whether by seizure or acceptance. ^b Some read रक्षा. ^c Also वशः. ^d Prevailing on a person to undertake a business. Both terms also signify requesting, and encompassing. ^e Also प्रोषः. ^f And ज्ञापः. Also अजः.

^{f a} 10. एधा सङ्घौ ^{1 f}

Thriving.

^{n b} स्फुरणं ^{n c} स्फुरणे

Throbbing.

^{2 f} प्रमितौ ^f प्रमा

True know-
ledge.

^f प्रसूतिः ^m प्रसवे

Bringing
forth(as
young).

^{m d} शेयाते ^m प्राधारः

Pouring
forth ; as-
persion.

^m क्षमयः ^m क्षमे

Fatigue.

^m 11. उत्कर्षोऽतिशये ^m

Excellence.

^f सन्धिः ^m श्लेषे

Union, junc-
tion.

^m विषयः ^{m e} आशये

Refuge ;
asylum.

^{3 f} क्षिपायां ⁿ क्षेपणं

Sending ;
directing. f

^f गीर्णं ^{4 f g} गिरौ

Swallowing.

^{n h} गुरणमुद्यमे ^{5 m}

Effort, exer-
tion.

^m 12. उन्नायः ^m उन्नये

Raising.

^m आशयः ⁿ अयणे

Reliance ;
taking re-
fuge.

ⁿ जयने ^{m i} जयः

Conquest,
victory.

1—क्षि. 2—ति. 3—पा. 4 गिरि. 5 उ—.

* Some read विधा. ^b And स्फुरणं or स्फोरणं. Also स्फुरः and स्फुरणा. ^c Likewise स्फारणं. ^d And च्योतः. ^e Or आश्रयः. ^f Also interpreted passing away time. ^g Also मिलिः and गिलनं. ^h Likewise मूरणं and गोरणं. ⁱ According to another reading, जपनं, जपः, in-
audible repetition.

Discourse, speech.	^m निगादे ^m निगदे
Pride. ^a	^m मादे ^m मद
Regret.	^m उद्देग ^m उद्दमे
Trituration of perfumes.	13. ^m विमर्दनं ^m परिमले
Conferring of a benefit. ^b	^{1 m} अभ्युपपत्तिर ^{2 m} मुग्रहः
Disfavour.	^{m c} निग्रह ^c स्तुतिबद्धः स्याद्
Attack, onset. ^d	^m अभियोग (स्तु) ^{3 m} भिग्रहः
Clinching of the fist.	14. ^m मुष्टिवन्ध ^m (स्तु.) संग्राहो
Affray, assault. ^e	^m डिम्बे ^{m f} डमर ^m विम्वौ
Ligament, fetters.	ⁿ बन्धनं ^f प्रसितिच्चारः ^{4 m g}
Morbid heat. ^h	^{m i} स्पर्शः ^{5 m j} स्पष्टोपतप्तारि ^{6 m}
Injury. ^k	15. ^m निकारो ^m विप्रकारः (स्याद्)
Hint, sing, token. ^l	^m आकारस्त्रिङ्ग ^{7 m} इक्षितः ^m

1—त्ति.

2 च—.

3 च—.

4 चार.

5—दृ.

6 उ—मृ.

7 इ—.

^a Also joy. ^b By doing good, or by preventing ill. ^c Or विग्रहः. Also, according to a varied reading, निरोधः and विरोधः; but here a different acceptation is intended: viz. restraint or confinement. ^d Some explain this, a challenge to fight. ^e A conflict without weapons. Also terrifying the enemy by shouts or gestures. Likewise devastation and predatory or irregular war. ^f And चानरः. ^g Some read स्तारः, and connect it with the next article. ^h The line is by some divided into three articles, instead of two: viz. ligament; business of a scout or spy (चारः स्तारः); morbid heat. ⁱ Also स्पर्शः. ^j Or स्पष्टो (स्पृष्टो). ^k Also wickedness. ^l Indication of sentiment.

	^m परिणामो ^m विकारो ^f (हे समे) ^{1 f} विकृति विव्रिये	Change of form. a
16.	^m अपहार ^{2 m} (स्व) पचयः	Loss.
	^m समाहारः ^m समुच्चयः	Assemblage. b
	^m प्रत्याहार ⁿ उपादानं	Abstraction. c
	^m विहार ^m (स्तु.) परिक्रमः	Walking for pleasure.
17.	^{m c} अभिहारो ⁿ ऽभिग्रहणं	Robbery. d
	^m निर्हारो ⁿ ऽभ्यवकर्षणम्	Extraction.
	^m अनुहारो ^m ऽनुकारः (स्याद्)	Imitation.
	^m (अर्थस्यापगमे) ^m व्ययः	Expenditure.
18.	^m प्रवाह ^f (स्तु.) ^m प्रवृत्तिः (स्यात्)	Stream. f
	^m प्रवहे ^m (गमनं वहिः)	Going forth, issuing.
	^m विवामो ^m वियमो ^m यामो ^m यमः ^m संयाम ^m संयमौ	Forbearance. g
19.	^{3 n} हिंसाकर्मा ^m ऽभिचारः (स्याज्)	Incantation to destroy.
	^{f h} जागर्ष्या ^{m f} जागरा(हयोः)	Waking. watching.

1—वा.

2 च—.

3—नृ.

* Some distinguish the terms, making the two first signify a total change, and the other two a partial or temporary alteration. ^b Gathering together in fact, or in thought. ^c Restraining the organs of sense. Also abridgment. ^d Or seizure in one's presence. ^e Likewise अपहारः. ^f Or continual flow. Likewise commencement of action. ^g This line is by some divided into three articles : the two first terms signifying various distress ; the two next decrease ; and the two last, forbearance. ^h Also जापिया and जागर्तिः. Likewise जागरणं.

Obstacle, impedi- ment. Contiguous support. a	विघ्नो ऽन्तरायः प्रत्यूहः (स्याद्) उपघ्नो ऽन्तिकान्धये
Enjoyment. Encom- passing ; surround- ing. Separation.	20. निर्वेश उपभोगः (स्यात्) परिसर्पः परिक्रिया विधुर (स्तु.) प्रविशेषो
Meaning, intention.	भिप्रायच्छन्द आशयः
Abridg- ment.	21. संक्षेपणं समसनं
Contradic- tion.	पर्यवस्था विरोधनम्
Perambula- tion. d	परिसर्प्या परीसारः (स्याद्) आस्था (त्वा) सना स्थितिः
Stay.	विस्तारो विग्रहो व्यासः
Diffusion.	सु च (शब्दस्य) विस्तारः
Prolixity.	(स्यान्) मर्दनं सम्बाहनं
Rubbing of the person.	विनाशः (स्याद्) अदर्शनम्
Disappear- ance.	23. संस्तवः (स्यात्) परिचयः
Acquaint- ance.	प्रसर (स्तु.) विसर्पणम्
Spreading.	मीवाक (स्तु.) प्रयामः (स्यात्)
Scarcity.	सन्निधिः सन्निवपणम्
Proximity.	

1 अ—.

2 आ—.

a As a tree, of a creeper. b Also neut. छन्दः (स्). c And प्रत्यक्षता. d Moving about, on the ground : some interpret it near approach. e Or परीक्षया. f And विस्तरः. g Also सन्निधिः.

^m 24. लवो ऽभिलाषो लवने

Reaping.

^m ⁿ ^m
निष्पावः पवने पवः

Winnowing,
cleaning.

^m ^m
प्रसावः (स्याद्) अवसरः

Occasion,
opportu-
nity.

^m ^b ⁿ
तसरः सूत्रवेष्टनम्

A shuttle. a

^m 25. प्रजनः (स्याद्) उपसरः

First preg-
nancy of
cows. c

^m ^d ^m
प्रश्रय प्रनयौ (समौ)

Affection-
ate solici-
tation.

^f ^l ^m
धीशक्तिर्निष्क्रमे

Intellectual
faculty. e

^m ⁿ ^g ^m ^h
(ऽस्त्री तु) संक्रामेदुर्गसञ्चरः

Difficult
progress. f

^m ⁱ ^m ^j
26. प्रत्युत्क्रमः प्रयोगार्थः

Act tending
to a main
object.

^m ^m
प्रक्रमः (स्याद्) उपक्रमः

Beginning.
k

ⁿ ² ^m ^l ^m
(स्याद्) अभ्यादानमुद्घात आरम्भः

^m ³ ^f ^m
संभ्रमस्वरा

Haste,
hurry.

1 नि—.

2 उ—.

3 त्व—.

^a Also act of weaving. ^b Or तसरः. ^c Some interpret it, the season of impregnation. Others explain it, the first going of a cow to a bull ; or the first impregnation ; or simply her impregnation by the bull, or her pregnancy. ^d Also प्रसरः. ^e Power of the understanding : as attention, comprehension, reasoning, &c. ^f Towards a place scarcely accessible. ^g And संक्रमः. ^h Likewise सञ्चारः. ⁱ Or प्रत्युत्क्रान्तिः. ^j Some read प्रयुद्धार्यः ; and explain this article, beginning of battle : others interpret it, war or combat. ^k Some divide this article ; making the two first terms signify a first beginning, and the three last a commencement in general : others explain the two first, a beginning ; and the three last, a thing begun. ^l Also उपोद्घातः ^m And त्वरिः.

Impedi- ment. i	27. ^m प्रतिबन्धः ^{ma} प्रतिदम्भो
Causing to descend.	^{mb} ऽवनाय (स्तु.) ^{nc} निपातनम्
Apprehen- sion. d	^m उपलम्भ (स्व.) ^m ऽनुभवः
Smearing. e	^m समालम्भो ^m विलेपनम्
Separation of lovers. f	28. ^m विप्रलम्भो ^m विप्रयोगो
Liberality. g	^m विलम्भ (स्व.) ^{1 n} तिसर्जनम्
Celebrity.	^m विश्राव (स्तु.) ^{2 f h} प्रविख्यातिर्
Attention.	^f अवेक्षा ^m प्रतिजागरः
Reading ; lecture.	29. ^m निपाठ ^m निपठौ ^m पाठे
Wetness. i	^m तेमस्तेमौ ^m ससुन्दने
Distress, from dis- ease, &c.	^m आदीनवा ^{3 m j} स्रवौ ^m क्षेत्रे
Meeting ; union.	^m मेलके ^m सङ्ग ^{mk} सङ्गमौ
Research.	30. ^{nl} सम्बीक्षणं ⁿ विचयनं ⁿ मार्गणं ⁿ खगणा ^{mm} खगः
Embrace.	^{mn} परिरम्भाः ^m परिष्वङ्गः ⁿ संक्षेप ⁿ उपगूहनम्
Sight ; see- ing ; looking.	13. ^u निर्वर्णनं ⁿ (तु) ^{4 no} निध्यानं ^{5 n} दर्शनं ^{6 n} लोकेक्षणम्

1 ख— 2—ति. 3 आ—. 4—न. 5 आ—. 6 ई—.

^a Likewise विद'भः. ^b And अवमयः. ^c Or निपातन'. ^d Conception otherwise than from memory. ^e With saffron, sandalwood, &c. ^f Also solitude, and disagreement. ^g Some explain it, appointing, engaging. ^h Also प्रतिख्यातिः. ⁱ One explains this, wet. ^j Or आश्रयः. ^k Also सङ्गमं and साङ्गमः. ^l Likewise अम्बीक्षणं and अम्बेक्षणं, or गवेक्षणं. ^m Some read खगणा. ⁿ Or परीरम्भाः. ^o According to another reading, आलोकाः and लक्षणः.

ⁿ ⁿ ^m ^f प्रत्याख्यानं निरसनं प्रत्यादेशे निराकृतिः	Rejection ; disallow- ance.
^m ^m 32. उपशायो विधाय (सु पर्व्यायशयनार्थकौ)	Watching alternately.
ⁿ ^{f b} ^{f c} ^f अर्जनं (च) क्षतीया(च) क्षनीया(च) क्षणा (र्थके)	Censure, re- proach. a
^m ^m ^m ^{m c} 33. (स्याद्) व्यत्यासे विपक्ष्यासे व्यत्यय(सु) विपक्ष्ये	Contrariety ; opposition. d
^{m g} ^m ^m ^m पर्व्यायेऽतिक्रम (स्तस्मिन्) ऽतिपात उपात्ययः	Transgres- sion. f
^m 34. (प्रेषणं यत्समाह्वय तत्र स्यात्) प्रतिशासनम्	Mission af- ter calling. h
^m (सु) संज्ञायः (क्रतुषु या स्तुतिर्भूमिर्द्विजन्मनाम्)	Place where the priests stand. i
^m ^{m k} 35. (निधाय तच्छते यत्र काष्ठे काष्ठं सु) उद्हनः	A carpen- ter's work- bench.
^m सखन्न(स्तु.) सखधनः (सखो येन निहन्यते)	Tool for cutting corn and grass. j
^m 36. आविधो (विध्यते येन तत्र)	An auger. l
^m ^m (विष्वक्समे) निघः	Round, circular.
^m ^m उत्कार (सु) निकार(सु द्वौ धान्योत्क्षेपणार्थकौ)	Winnowing of corn. m

^a One commentator remarks, that two of these terms, क्षतीया and क्षनीया, which properly signify shame, are here inserted by mistake.
^b Also रोद्धा. ^c Likewise क्षुषिवा and क्षुषीया or क्षुषीया. ^d One interprets this, misapprehension. ^e And विपक्ष्यायः. ^f Some make the four terms, others the two first of them, synonymous with the preceding.
^g And पर्व्यायः. ^h Sending of a servant on an errand after calling him.
ⁱ At a solemn act of religion ; reciting hymns and prayers. ^j For eradicating clusters of gramineous plants : some say for cutting the stalks ; others explain the term a basket to receive heads of Indian corn, &c. ^k Also संवहनं,—नी. ^l Turned by a string. ^m Or piling it up.

	^m 1 ^m ^m 2 ^m
Swallow- ing, &c. a	37. निगारोद्गारः विद्यावोद्गारा (स्तु. गरणादिषु)
	3 ^f 4 ^f 5 ^f ^m b
Stopping, ceasing.	आरत्यवरति विरतय उपरामे
	^m ^f c
Spitting.	(वा स्त्रियां तु) निष्ठेवः
	^f 6 ⁿ ⁿ
	38. निष्ठूति निष्ठेवनं निष्ठीवन (मित्यभिधानि)
	ⁿ ^f d
Speed.	अवने जूतिः
	^f ⁿ
Conclusion.	साति ल) स्वसाने (स्वादु)
	ⁿ ^f
Fever.	(अथ) चूरे जूतिः
	^m ⁿ
Driving of cattle.	39. उदज (स्तु.) पशुप्रेरणम्
	^m ^f
Curse.	अकरणि (रित्यादयः शापे)
	⁷ ⁿ
Aggregate patrony- mic. g	(गोत्रान्तेभ्य लृस्य वृन्दमित्यौ, पणवका (द्विकम्)
	^m ^m
Multitude of loaves and pies. h	40. आपूपिकं शाष्कुलिकं (मेवमाद्यमचेतसाम्)

1 उ—.

2 उ—.

3—ति.

4 अ—.

5—ति.

6 नि—.

7 औ—क.

^a The four terms, here exhibited, differ in signification. निगारः, swallowing. उद्गारः, vomiting. विद्यावः, cough; some say, sound. उद्ग्राहः, taking up: also, replying in argument. ^b Or उपरमः. ^c Fem. निष्ठेवा. Some say, also neuter निष्ठेवं. ^d Likewise जूतिः. Some add जतिः and अवनं. ^e End of action. ^f So similar terms of imprecation. As अजननिः, अजीवनिः, अवयाहः, निषाहः, &c. Ex. तस्माजीवनिरेवासु, May he not live! ^g Instanced in the text; औपगवकं, a multitude of descendants of UPAGU. So गार्गकं, a multitude of descendants of GARGA. दाक्षकं,—of DAKSHA. ^h Respectively: stated as instances of nouns of multitude of inanimate things.

^{n a}
(मायवानान्तु.) मायव्यं

Multitude
of boys.

^f
(सहायानां) सहायता

—of coadjutors.

^f
41. हत्या (हत्यानां)

—of
ploughs.

ⁿ ⁿ
ब्राह्मण्य वाड्ये (तु द्विजन्मनाम्)

—of priests.

ⁿ ⁿ
(हो पशुकानां पृष्ठानां) पार्श्वं पृष्ठं (मनुक्कमात्)

—of ribs and
back-bones.
b

^f ^f
42. (हत्यानां) खलिनी खल्या (ऽप्य.)

—of thresh-
ing floors.

ⁿ
(ऽय) मानुष्यकं (हत्याम्)

—of men.

^f ^f ^f ^f ^f
ग्रामता जनता धूम्या पाश्या गल्या (पृथक् पृथक्)

—of villages,
&c. c

ⁿ ⁿ ⁿ ^{1 n}
43. (अपि) साहस्य कारीष चार्मणायर्वणा (दिकम्)

—of thou-
sands, &c. d

1 आ—य.

* Some read जानव्यं. ^b Respectively. * In order : multitude of people ; accumulation of smoke ; abundance of fetters ; great quantity of reeds, (or multitude of ropes or of throats : for गल्ह has all these senses.) ^d In order : multitude of pieces of dry cow-dung ; abundance of hides (or of shields) ; collection of prayers and incantations delivered by the sage AT'HARVAN : besides other similar terms : as चार्मण्यं, assemblage of coats of mail ; चार्मिण्यं, multitude of men in armour ; चार्मिण्यं,—of men holding shields ; चाह्वारं,—burning or burnt coals ; चेत्यं,—of fields.

CHAPTER IV.

SECTION I.

1. (मानार्थाः केपि कान्तादिवर्गेष्वेवात्र कीर्तिताः
भूरि प्रयोगा ये येषु पर्यायेष्वपि तेषु ते)
^m

1 Sky, ether.
2 Heaven.

2. (आकाशे त्रिदिवे) नाका

1 World.
2 People.

^m
लोक (सु. सुवने जने)

1 Verse.
2 Glory.

^m
(पद्ये यशसि च) श्लोकः

1 Arrow.
2 Sword.

^{m a}
(शरे चक्रे च) सायकः

1 Shakal.
2 God of water.
1 Fried rice flatten-
ed. 2 Infant.
1 Sight, look.
2 Light.

^m
3. जम्बुकौ (क्रोटु वरुणौ)

^m
दृगुकौ (चिपिटार्भकौ)

^m
आलोकौ (दर्शनेद्योतौ)

1 A double drum. 2 A large drum.

^m
(भेरी पटहम्) आगकौ

1 Mark.
2 Flank. c
1 Spot.
2 Defama-
tion.

^m
4. (उत्थङ्ग चिह्नयार्) अङ्कः

^m
कण्ठकौ (ऽङ्गापवादयोः)

^a Or आचकः. Some read शारकः. ^b Some reverse the interpretations : one of these instruments is a large drum beaten at both extremities ; the other, at one end only. ^c The side above the hip, where women place young children in carrying them. Also 3 A cypher or figure. 4 An act of a drama. 5 Variegated or spotted.

^m तक्षका (नागवर्षक्योर्)	1 A carpen- ter. 2 The chief of snakes. a
^m चर्कः (कृत्तिकसूर्ययोः)	1 Crystal. 2 The sun. b
^m 5. (मासते वेधसि ब्रह्मे पुंसि) कः	1 Wind. 2 <i>Brahma</i> . 3 Sun. 4 Soul.
^m कं (शिरोऽस्युनाः)	5 Head. 6 Water. c
^m (खात्) पुसाक (स्तुच्छधान्ये संक्षेपे भक्तसिक्त्यके)	1 Shrivelled grain. 2 Brevity. d.
^m 6. (उखूके करिषः पुच्छमूलोपान्ते च) पेचकः	1 An owl. 2 Root of a tail. e
^{m n} (कमण्डली च) करकः	Water-pot. f
^m (सुगते च) विनायकः	A <i>Buddha</i> or saint. g
^m 7. विष्णु (ईशे वितसौ च)	1 Cubit. h 2 A span.
^m (शूककीटे च) वृश्चिकः	Scorpion. i
^m (प्रतिब्रूते) प्रतीक (खि.घु.कदेशे च पुंस्यम्)	An integrant part. j

^a Or of demi-gods shaped like snakes, abiding in the infernal regions. Also 3 Speaker of the prologue to a drama. ^b Also 3 *Asclepias gigantea*. 4 Copper. 5 A title of *Indra*. ^c Also 7 Joy. ^d Others say, 2 Celerity. 3 Lump of boiled rice. ^e That is of an elephant's tail. ^f Especially a hollow Cocoanut, or gourd. Also m. f. 2 Hail. m. 3 Pomegranate. 4 A bird (Curlew.) m. n. 5 A box to hold betle-leaf. ^g Also 2 Title of GANE'SA. 3 Title of YAMA. 4 Name of VISHNU's eagle. 5 A spiritual teacher. 6 Obstacle ; difficulty. ^h Whether the measure, or the forearm. ⁱ The insect ; as well as the sign of the zodiac. Also, 2 The month during which the sun is in Scorpio. Likewise, 3 A crab. 4 A hairy caterpillar. 5 Name of a tree (*Vangueria Spinosa*). ^j And m. f. n. 2 Contrary : not consonant. 3 Inverse.

1 Gentian. a
2 A fragrant
grass. b

Sorts of Cu-
cubitace-
ous plants. c

A white sort
of Mimosa. e

1 Incense.
2 Meal of
sesame. f

Asafoetida. g

1 INDRA.
2 Bdellium.
3 Owl. j
1 Diseas. e
2 Pain.
3 Fear. k

small. l

8. (स्याद्) भूतिक (न्तु भूनिम्बे कर्तृत्वे भूत्वात्वे ऽपि च)
1 f d

(ज्योत्स्निकायां च घोषे च) कोषातक्य

(ऽथ कट्फले

9. सिते च सहिरे) सोमबल्कः (स्याद्)

(ऽथ सिद्धके

तिलकल्के च) पिण्याके।

बाह्लीकं (रामठे ऽपि च)

10. (महेन्द्रगुम्फलूकव्याख्यानपिषु) कौशिकः

(रत्नापयङ्गाख.।) तद्दः

(खल्पे ऽपि) शुद्धक (वि. पु)

1—की.

2 का—.

* Gentiana Chirayta, Roxb. * Andropogon Schoenanthus : and another kind. Some, varying the interpretation, make this a name of the *Kāyaphal*. * Vizt. 1 Trichosanthes dioeca. 2 Luffa Pentandra and Acutangla, R. Likewise 3 Achyranthes aspera. Also 4 Night. d And कोषातकी. * Also 2 the *Kāyaphal*. † Likewise 3 Oilcake of sesame. 4 Asafoetida. 5 Saffron. ‡ Also 2 Saffron. And m. 3 Name of a country. 4 Horse bred in that country. 5 Man of a low tribe. h And बाह्लीकं, बाहिकं, or बह्लीकं. † Also 4 Snakecatcher. Likewise 5 Ichneumon (viverra mungo). 6 Title of VISWAMITRA. 7 Skilled in dictionaries. And f. कौशिकी. 8 Title of GAURI. 9 Name of a river in Bengal. Or कौशिकः—की. * Also 4 Sound of a drum. † Also 2 Hard. 3 Low, vile. 4 poor, indigent. 5 Youngest. m Fem. शुद्धका. Also शुद्धकः—का.

11. जैवालकः (यथाह्ने ऽपि)	The moon. a
(सुरे ऽप्युग्रस्य) वर्त्तकः	A horse's hoof. b
(व्याघ्रे ऽपि) पुच्छरीको (गा)	A leopard. c
(यवान्यामपि) दीपकः	An aromatic seed. d
12. यासाहकाः (कपि क्रोटु ग्रामः)	1 Ape. 2 Dog. 3 Shakal.
(स्वर्णे ऽपि) गैरिकम्	Gold. f
(पीडाये ऽपि) व्यलीकं (स्वादु)	Pain. g
अलीकं (तृप्तिवे ऽवृत्ते)	1 Falsehood. 2 Any thing displeasing. h
13. (शीतान्वयाद्) ऽनूके (द्वे)	1 Disposition. 2 Race, family. i
अनूके (अकलवत्कलने)	1 part. 2 Scale of a fish. 3 Bark.

1—क.

* Also m. f. n. 2 Long-lived. 3 Thin. ^b And m. f. 2 A quail.
 • Also 2 The elephant posted in the S. E. to uphold the world.
 3 A proper name (the author of a dictionary). 4 A variety of the
 sugar-cane. Likewise n. 5 A white lotos. 6 A white umbrella. 7 A
 medicinal drug. ^d Ligusticum Ajowan, Roxb. Or else Apium involu-
 cratum, R. Also 2 Cumin (Cuminum Cyminum). 3 Celosia Cristata.
 4 A lamp. 5 In rhetoric, a certian elegance of construction. • Or
 दीपकः m. n. 1 Ligusticum Ajowan R. 2 Apium involucratum, R.
 3 Celosia cristata. ^f Also 2 Red orpiment. 3 Red chalk. ^g Likewise
 2 Any thing displeasing. 3 Unfit to be done. 4 Strange. 5 Reverse.
 Also m. 6 Addicted to an unnatural crime. ^h Also : 3 The fore-
 head. ⁱ Likewise m. 3 A former state of existence.

1 A weight. a
2 Gold. 3 Orna-
ment on the
breast.

(साष्टे शते सुवर्णानां हेन्दुरोभूषणे पले

m n

14. दीनारे ऽपि च) निष्को (ऽस्त्री)

m n

1 Sin.
2 Fraud. b

कल्को (ऽस्त्री समलैर्नयोः

दम्भे ऽप्य)

m n

1 SIVA's
bow. 2 Tri-
dent. c

(ऽय) पिनाको (ऽस्त्री मूलशङ्करधन्वयोः)

A female
elephant. d

15. धेनुका (तु करेणवां च)

Cloudiness.
e

(मेघजाले च) कारिका

1 Agony.
2 Explanato-
ry verse. f

कारिका (यातनादन्तेयाः)

An earring.
g

कर्णिका (कर्णभूषणे

a One of 108 *suvarnas*. Also one of 4 *suvarnas*. Likewise one of 2 *karshas*. b Also 3 Dirt. 4 Ordure. 5 Sediment. 6 Levigated powder. 7 The belleric myrobalan. And m. f. 8 Sinful ; wicked. c *Siva's* ; some say, any trident. Also 3 A shower of dust. d Also 2 A milch cow ; especially one which has recently calved. 3 Dagger. Likewise m. 4 Proper name ; a demon slain by KRISHNA. n. 5 A herd of kine. 6 Gesture of a woman. o A multitude or succession of clouds. Also : 2 A dark cloud threatening rain. 3 A fog or mist. 4 Blackness. 5 Black. 6 'The Goddess GAURI'. 7 Name of a terrific goddess. 8 A female crow. 9 A black scorpion. 10 Spikenard. 11 A sort of potherb. 12 A branch of a Cucumber plant. 13 A line of hair reaching to the navel. 14 Price of a commodity on credit. 15 Interest at a monthly rate. 16 Spirituous liquor. 17 A stain or defect in gold, &c. f Or, as otherwise read, 3 Interest at any stipulated rate. 4 Action in general. Also 5 An art or profession. 6 A female rope-dancer and tumbler. g Also 2 The pericarp of a lotos. 3 The tip of an elephant's trunk. 4 The middle finger.

16. करिहस्ताङ्गुली पद्मबीजकोष्ठा)

(त्रिषूतरे)³^{m f n}
वृन्दारको (रूपिमुख्याव्)^{m f n}

एके (मुख्यान्वयेवलाः)

^{m f n}

17. (स्वाहाभिः) कौकुटिको (यथादूरेरितेक्ष्णः)

^{m f n}

लालाटिकः (प्रभोर्भासदर्शी कार्याक्षमश्च यः)

^{m n}

18. (भूभञ्जितमवस्ये चक्रेषु) कटको (ऽस्त्रियाम्)

^m

(सूयग्रे सुद्रयत्नौ च लोमहर्षे च) कण्टकः

1 Hand-
some.2 Chief,
Principal. b

1 Chief.

2 Other.

3 Alone.

4 One.

Hypocriti-
cal. c1 Attentive,
2 Indolent.^d1 Side of
a hill.

2 Bracelet.

3 Circle. e

1 A thorn.

2 A paltry

foe. 3 Hair
on end. f

* The following admit the three genders. ^b Also m. 3 A god.
 4 A general or leader of an army. ^c Also, 2 One who never looks far
 before him; but steps with caution for fear of treading on insects.
^d Watchful of his master's looks. 2 Careless or incapable of work.
 3 Mode of embrace. ^e Also 4 A ring on an elephant's tooth. 5 An
 army. 6 A metropolis. 7 Sea salt. ^f Also 4 A fishbone. 5 Finding
 fault. This and the preceding line are omitted by most commentaries.

SECTION II.

1 Bright-
ness. 2 Ray
of light.
3 Flame. a
1 A bee.
2 An arrow.
An aurifer-
ous gem. b

Organ of
sense. c

1 Ray of
light.
2 Flame. d

19. मयश्च (खि.ट्कर जावास्व)

(ऽखिवाशौ) शिखीसुखौ

शंखौ (निधौ ललाटास्थि कम्पौ न ली)

(मिद्वे ऽपि) चम्पू

20. (वृषिज्वाले अपि) शिखे

SECTION III.

1 A moun-
tain. 2 A
tree. e

1 Wind.
2 An arrow. f

1 An arrow.
2 The sun.
3 A bird. g

1 A bird.
2 The sun. h

1 Areca. i
2 Multitude.

(शैखरशौ) नगावृगौ

आशुगौ (वासुविशिखौ)

(शरार्कविहगाः) चगाः

21. पतङ्गौ (पक्षिसूक्ष्मौ च)

पूगः (कसुकरुन्धवोः)

1—खा.

2 नग.

3 चग.

* Also 4 Beauty. ^b And 2 The bones of the forehead. m. n. 3 A shell, a conch. 4 In numeration, the twelfth place of figures. ° Also 2 Vacuity. 3 A cypher. 4 Heaven. 5 The sky. 6 Auspiciousness. ^d Likewise 3 A branch. 4 A radicant branch. 5 Crest of a peacock. 6 Lock of hair on the head. 7 Chief, principal. ° Also 3 A serpent 4 The sun. ^f Likewise m. f. n. 3 Fleet, moving with speed. ° Also 4 A planet. 5 A grasshopper. 6 A god. 7 Sound. ^h Also 3 A grasshopper. 4 Brasil-wood. ⁱ Masc. The palm (Areca faufel). Neut. Its nut.

^m
(पथवेऽपि) वृणा

Cattle. a

^m
वेगः (प्रवाहजवयोऽपि)

1 Stream.
2 Speed. b

^m
22. परागः (कौसुमे रेणौ स्त्रीयादौ रजस्यपि)

1 Pollen of
flowers.
2 Dust. c

^m ^m
(गजेऽपि) नागमातङ्गाव्

An ele-
phant. d

^m
अपाङ्ग (शिरःकेऽपि च)

A circlet on
the fore-
head. e

^m
23. स्वर्गः (स्वभावनिर्माद्यनिस्रयाध्यायदृष्टिषु)

1 Nature.
2 Relinquish-
ment. f

^m
योगः (सम्बन्धोपायध्यानसङ्गतियुक्तिषु)

1 Armour.
2 Means. g

^m
24. भोगः (सुखे स्त्र्यादिभतावहेच, फणकाययोः)

1 Enjoy-
ment.
2 Hire. h

^{m j}
(चातके हरिषे पुंसि) सारङ्गः (शबले त्रिषु)

1 Sort of
bird. 2 A
deer. i

* Likewise 2 Deer. 3 An elephant with white marks on his fore-
head. 4 A constellation (the head of Orion). 5 Search. ^b Also
3 Rapid transition, as of mind or wind. 4 Call of nature. ^c And
3 Fragrant powder. Also 4 Eclipse. 5 Coral. ^d Also नागः. 2 A
snake (Coluber naja: and a sort of demigod shaped as a serpent).
3 A cruel person. 4 Name of a country. 5 In comp. Pre-eminent.
6 Mesua ferrea. 7 Rottlera tinctoria, R. 8 Cyperus pertenuis, R.
Likewise चातङ्गः. 2 A race of mountaineers. 3 The sacred fig-tree
(Ficus religiosa). * Also 2 Corner of the eye. 3 A lame or maim-
ed person. ⁱ Likewise 3 Certainty. 4 A chapter or section.
5 Creation. Also 6 Perseverance. ^s And 3 Meditation. 4 Union.
5 Junction. Also 6 Keeping a fixed posture. 7 Lucky conjuncture.
8 In astrology. A mode of reckoning the moon's longitude. ^h And
3 Expanded head of a serpent. 4 Body of a serpent. Also 5 Eat-
ing. 6 Nurture. ⁱ And m. f. n. 3 Variegated. Also m. 4 An
elephant. 5 A bee. 6 A peacock. ^j Or सारङ्गः.

- An ape. a ^m 25. (कपौ च) पुवगः
- 1 Curse. ^m (यापे त्व.) ऽभिषङ्गः (पराभवे)
2 Defeat. b
- 1 A yoke. ^m (यानाद्यङ्गे) युगः (पुंसि)
2 A pair.
3 An age. c.
- 1 Heaven. ⁿ युगं (सुम्मे कृतादिषु)
2 An arrow
3 A bull.
4 Speech. d 26. (स्वर्गेषु पशुवाग्वज्रदिग्ने तदृषिभूजले
^{m f e} लक्षदृष्ट्या स्त्रियां पुंसि) गौर्
- 1 A mark. ⁿ लिङ्गं (चिह्नं शेषयोः)
2 Privy part. f
- 1 Prefera- ⁿ 27. षडङ्गं (प्राधान्यसाम्बोध.)
bleness.
2 Summit. g
- 1 The head. ⁿ वराङ्गं (मूर्ध्नि गुह्ययोः)
2 Privy part. h
- 1 Prosperi- ⁿ भगं (श्रीकाममाहात्म्यवीर्ययत्नार्ककीर्तिषु)
ty. i

^a Also 2 A frog. 3 Sort of bird (a diver). 4 The dawn: the charioteer of the sun. ^b Also 3 Oath. 4 Groundless imputation. 5 Embrace. ^c The *Kṛita*, *Trétā*, *Dvāpara*, and *Kali*. Also 4 A measure of four cubits. ^d And 5 The thunderbolt. 6 A region or quarter. 7 An eye. 8 A ray of light. 9 The earth. 10 Water. Likewise 11 The sun. ^e Masc. in some senses; and fem. or even neut. in others. ^f *Membrum virile*. Also 3 A sign or token. 4 The Symbol of SIVA. ^g Of a mountain. Likewise 3 A home. Also fem. 4 A sort of fish (*Silurus pungentissimus*). 5 A poisonous plant. ^h *Pudendum muliebne*. ⁱ Or 2 Beauty. And 3 Love, desire. 4 *Pudendum muliebne*. 5 Excellence (virtue, knowledge, &c.) 6 Strength, Vigour. 7 Care. 8 Glory, fame. And m. n. 9 One of the twelve suns. Also 10 The Moon.

SECTION IV.

28. परिघः (परिघाते ऽस्त्रे ऽप्य)^m 1 Destruction. 2 An iron club. a
- ओषो (हन्ते ऽम्भसां रये)^m 1 Multitude. 2 A current. b
- मूल्ये पूजाविधाक्) ऽर्धे^m 1 Price. 2 Mode of adoration. c
- (ऽहो इः खव्यसनेष्व) ऽधम्ⁿ 1 Sin. 2 Pain. 3 Passion.
29. (क्लिष्टिर् ऽपि) लघुः^{m f n} Pleasing. d

SECTION V.

- काचाः (शिक्यस्त्रे दहग्रजः)^m 1 A swing. e 2 Glass. f
- विपर्यासे विस्तरे च) प्रपञ्चः^m 1 Reverse. 2 Copiousness. g
- (पावके) शुचिः^m 1 Fire. 2 A tried minister. 3 A month. h
30. (मास्यमात्ये चाप्युपधे पुंसि मेध्ये सिते त्रिषु)^f
- (अभिषुङ्गे स्पृहायाश्च गभस्तौ च) रुचिः (स्त्रियाम्)^f 1 Passion. 2 Desire. i

a Or 3 A club armed with iron. 4 In astrology, One of the *Yogas*. b Of water. Also 3 Succession. c Or of showing respect. d Also 2 Small. 3 Light. And n. 4 Quick. e For suspending a load. f And 3 A disease of the eye. g And 3 Error or illusion. 4 Prolixity. 5 Abundance. Also 6 Delusion. h That of *A'shád'ha* or of *Jyaishth'ha*. Or 4 The Hot season. 5 The sentiment of love. And m. f. n. 6 Pure. 7 White. i And 3 A ray of light. Or 4 Intentness. 5 Splendour. 6 Beauty.

SECTION VI. a

1 Clear. 2 A
bear. b

31. (प्रसन्ने भक्षुकेय.) ऽच्छे^m

1 A cluster.
2 Sort of neck-
lace. c

^{m f n}

गुच्छः (स्तवकहारयोः)

1 Hem of a
garment. d

^m

(परिधानासृते) कच्छे (जलप्रान्ते निविष्टकः)

SECTION VII.

1 A peacock.
2 VISHNU's
bird.

32. (केकितार्चाव.) ऽहिभुजौ^m

1 A tooth.
2 A regenerate
man. e

(दन्तविप्राखण्डज!) द्विजाः^m

1 VISHNU.
2 SIVA. 3 A
goat. f

^m

अजा (विष्णु हरच्छागा)

1 A cowpen.
2 A road. g

(गोष्ठाध्यनिवहा) वजाः^m

1 A deified
saint.
2 YAMA. h

33. धर्मा^mराजौ (जिनयमौ)

^{m n}

An elephant's
tooth. i

कुच्छे! (दन्ते ऽपि न निवाम्)

* The stanza, constituting this section, is omitted by most commentators. ^b Also 3 Crystal. ^c Likewise 3 A clump. 4 A multitude or assemblage. ^d And m. f. n. (some say m.) 2 Bank or shore. Also m. 3 Sort of tree (Hibiscus Populneoides). ^e Of the three first tribes. And 3 An oviparous animal: a bird, &c. ^f Also 4 *Brahmā*. 5 Cupid. 6 A sheep. 7 Proper name; Son of RAGHU. ^g And 3 A multitude. ^h Also 3 Title of YUD'HIST'HIRA. ⁱ Likewise 2 An harbour.

^m
बलजे (चेतपूर्वारे)

1 A field. 2 A city gate. a
3 A pretty woman.

^f
बलजा (बलुदर्शना)

34. (समे क्षांशे रणे ऽप्या) निः

1 Even ground.
2 War.

^f
प्रजा (स्यात्प्रजा जनः)

1 Progeny.
2 People.

^m
अजौ (यङ्गयथाङ्गौ च)

1 A conch.
2 The moon. b

^{m f n}
(स्वके नित्ये) निजं (निष)

1 Own.
2 Perpetual.

SECTION VIII.

35. (पुंस्यामनि प्रवीणे च) चेतश्चे! (वाच्यसिद्धकः)

1 Soul. c

^f
संज्ञा (स्याच्चेतनानामवस्थाद्यौचार्यसूचना)

1 Thought.
2 Name.
3 Hint. d

36. द्वापदौ (वैद्यविद्वांसौ)

1 A physician. 2 A wise man.

^m
ज्ञे! (विद्वान्सोमजो ऽपि च)

1 A wise man. 2 BU-D'HA. e

1 वाजि.

* Also 3 War. b Also 3 *Dhanvantari*. 4 A tree (*Eugenia acutangula*). And n. 5 A Lotos. c And m. f. n. 2 Skilful. d Also 4 Proper name: the wife of the sun. e First of the lunar race.

SECTION IX.

A crow. a	^m (काकेभगण्डौ) करटौ
An elephant's check. 2 The hip. b	^{m c} (गजगण्डकठी) कटौ
1 Bald. 2 Without prepuce. d	^{m e} 37. शिपिविष्ट (सुखलतौ दुश्चर्मणि महेश्वरे)
1 divine artist. f	^{l m g} (देवशिल्पिन्यपि) त्वष्टा
Destiny. h	ⁿ दिष्टं (दैवे ऽपि न द्वयोः)
Pungency.	^m 38. (रसे) कटुः
Improper act. i	^{2 n} कटु (कार्श्ये त्रिषु मत्सरतीक्ष्णयोः)
1 Happiness. 2 Ill luck. j	ⁿ रिष्टं (क्षेमाशुभाभावेषु)
Happiness. 2 Misery. k	ⁿ ऽरिष्टे (तु शुभाशुभ)
1 Illusion. 2 Fraud.	39. (मायानिश्चलयन्त्रेषु कैतवानृतराशिषु

1—ट्ट.

2 कटु.

^a And 2 An elephant's cheek. Also 3 A person speaking nonsense.
⁴ One following a blamable profession. ^b Also 3 A mat. 4 A dead body. And f. (कटौ). 5 Long pepper. ^c Nom. कटुः. But some, by a slight variation of the reading and interpretation, make कटिः the term in both acceptations ; or else कटिः and कटुः. ^d Naturally so. Or 3 A leper. 4 Title of SIVA. 5 KRISHN'A. ^e And शिपिविष्टः or शिपिविष्टः. ^f VISWAKARMA. Also 2 A carpenter. 3 In mythology, One of the twelve suns. ^g Or तट्टा (ट्ट). ^h Also m. 2 Time. ⁱ And m. f. n. 3 Envious. 4 Fierce. 5 Displeasing. Also f. 6 Mustard. 7 A medicinal plant. vulg. Catuci. ^j And 3 The reverse of ill luck. Also 4 Destruction. 5 Sin. ^k Also 3 Sign of death. 4 Spirituous liquor. Likewise m. Garlic. 6 Melia azadderekht. 7 A crow.

अयोधने शैलशङ्खे सीराङ्गे) कूट (मस्त्रियाम्)	2 Lie. 4 Assemblage.
40. (सूक्ष्मै लायां) तुटिः (स्त्रीत्याक्कालेऽल्पे संशयेऽपि सा)	5 Summit. a 1 Small cardamum. 2 An instant. b
(अर्त्युत्कर्षाश्रयः) कब्धो	1 End of a bow. 2 Eminence. c
(मूले लग्नकचे) जटा	1 A root. 2 Clotted hair. d
41. व्युटिः (फले सखद्वौ च)	1 Consequence.
दृष्टि (अग्निनेऽक्षिण दर्शने)	2 Opulence. c 1 Knowledge 2 An eye. 3 Sight.
दृष्टि (वर्गिच्छयोः)	1 A sacrifice. 2 Desire. f
दृष्टि (निश्चिते वज्रले त्रिषु)	1 Certain. g
42. कष्टे (तु दृष्टगङ्गे)	1 Painful. 2 Difficult. i
(दक्षामन्दागदेषु तु)	
पटु (द्वौ वाच्यलिङ्गौ च)	1 Diligent. 2 Skilful. j

१—टि.

* Of a mountain. And 6 Ploughshare. 7 Body of a plough.
 8 Uniform substance (as the etherial element, &c.). 9 A trap for deer.
 10 A hammer. Likewise 11 A jar. 12 Name of a plant. ^b And 3 An
 atom. 4 Doubt. ^c And 3 Edge of a weapon. 4 A corner or angle. 5
 In numeration, Ten millions. ^d Also 3 Spikenard. ^e Also 3 Praise.
^f Likewise 3 A memorial verse. ^g The subject of ascertainment. And
 m. f. n. 3 Much. Also f. 4 Creation. ^h Or कृष्ट. Likewise Created,
 fabricated. ⁱ Not easily attainable. ^j And 3 Fierce. 4 Cruel.
 5 Hale. Also m. 6 A plant (Trichosanthes dioica) n. 7 Salt.

SECTION X.

SIVA. a

नीलकण्ठः^m (शिवे ऽपि च)

1 The stomach. 2 A granary. b

43. (पुं०) कोष्ठे^m (ऽन्तर्जठरं कुक्षलो ऽन्तर्महन्तया)
^f

1 Confirmation. c

निष्ठा (निष्पत्तिनाथान्ताः)

1 Excellence.
2 Limit.
3 Region. dकाष्ठे^{1 f} (त्वर्षे स्थितौ दिशि)

Pre-eminent. e

44. (विषु) व्येष्टे^{m f n} (ऽतिशयो ऽपि)1 Very young.
2 Small. fकनिष्ठे^{m f n} (ऽतिबाल्ययोः)

A staff. g

दण्डो^{m n} (ऽस्त्री वरगुडे ऽपि स्याद्)

1 A globe or ball. 2 Raw suger. h

गुडे^m (गोलेषुपाकयोः)1 A serpent.
2 A carnivorous beast. i45. (सर्पमांसात्पशुं^m व्याडौ

1 काष्ठा.

^a Also 2 A peacock. 3 A blue jay (Coracias Indica, &c.) 4 A gallinule. ^b And 3 An apartment. Also 4 Own. ^c And 2 Disappearance. 3 Destruction. Or 4 Stop. 5 Steady practice. ^d Or quarter. Also 4 A measure of time ; 18 twinklings of an eye. 5 A place. 6 A plant (Amomum Anthorhiza). Likewise n. 7 Wood. ^e Also 2 Eldest. 3 Very old. Likewise m. 4 The month so called. And f. 5 The constellation. ^f Also 3 Youngest. And f. 4 The little finger. ^g Likewise 2 A measure of four cubits. 3 A churning stick. 4 A measure of time ; 24 minutes. 5 Punishment. 6 YAMA ; the Judge of the next world. 7 A companion of the sun. 8 A column of troops. 9 A stem or trunk. ^h Also f. 3 Euphorbia Tirucalli, &c. ⁱ As a tiger, &c. Also 3 A wicked man.

	^{1 f} ^{f b} गोश्रुवाचस्त्रि.) डा इलाः	1 A cow. - 2 The earth. 3 Speech. a
^f बुडो (वंशशलाकापि)		A bambu rod. c
	^f माडी (काले ऽपि षट्क्षणे)	An Indian hour. d
^{m n} 46. काण्डो (ऽस्त्री दण्डवाणावर्गवसरवारिषु)		1 A stem. 2 An arrow. e
ⁿ (स्याद्) भाण्ड (मृश्वभरणे ऽमत्रे मूलवणिग्धने)		Trappings of a horse. f

SECTION XI.

ⁿ 47. (भयप्रतिज्ञयोर्) वाढं		1 Much. 2 Promise. g
ⁿ प्रगाढं (भयहृत्कृत्योः)		1 Much. 2 Difficult. h
^{m f n} (यत्तस्य ली त्रिषु) हूढौ		1 Able. 2 Bulky. i
^{m f n} व्यूढौ (ऽविन्यस्तसंहतौ)		1 Arranged. 2 Compact. j

1 इडा.

^a And 4 Wife of BUDHA and daughter of IKSHWAKU. ^b The word is written both ways. ^c Likewise 2 A war whoop. And m. 3 Venom. ^d Equivalent to 24 minutes. Also 2 A pipe or tube. 3 A vein or artery. 4 The guts. 5 A fistulous sore. 6 The hollow stalk of a lotos, &c. ^e And 2 Bad. 3 A chapter. Or 4 A horse. 5 Multitude. Likewise 6 Opportunity. 7 Water. Also 3 A Cluster ; or a shrub. 9 A branch of a tree. ^f Some say, his saddle. And 2 A vessel. 3 Stock or capital. Also 4 An ornament. ^g Some make the term indeclinable. ^h Or 3 Pain. 4 Firm ⁱ Also 3 Strong. 4 Firm. 5 Confirmed. 6 Much. ^j Likewise 3 Large.

N n

- 1 Child.
 2 Human
 foetus.
 1 Son of
 BALI. 2 An
 arrow. a
 1 A particle.
 2 Eye of
 corn. b
 1 Multitude.
 1 A stake at
 play. 2 Wa-
 ges. d
 1 A bow
 string.
 2 Quality. e
 1 State of be-
 ing unem-
 ployed. f
 1 Tribe.
 2 Colour. g

48. ^mअगो (ऽर्भकेष्वैयगर्भे)

^mबाणा (बलिसुते शरे)

^mकणो (ऽतिसूक्ष्मे धान्यांशे)

^m(संघाते प्रमथे) गणः

49. ^mपणो (द्युतादिषूत्सृष्टे भूतौ मूल्ये धने ऽपि च)

^m(मौव्यां द्रव्याश्रिते सत्वशुक्लसन्ध्यादिके) गुणः

50. ^m(निर्व्यापारस्थितौ कालविशेषोत्सवयोः) क्षणः

^mवर्णो द्विजादौ शुक्लादौ स्तुतौ)

^{m n}वर्ण (न्तु वाचरे)

1 The Sun. h 51. ^mअरुणो (भास्करे ऽपि स्याद्वर्णभेदे ऽपि च त्रिषु)

1 SIVA. i ^mस्याणुः (शर्वे ऽप्य)

1 A raven. j ^m(ऽथ) द्रोणः (काके ऽपि च)

1 Sound. k ^{m l}(रवेः रणः

^a Also 3 Sound. And m. f. 4 A plant (blue Barleria). 5 Wages of weaving. ^b Also 3 A spark of any gem. And f. 4 Long pepper. 5 Cuminum cyminum. ^c And 2 S'IVA's attendants. ^d And 3 Price. 4 Wealth. 5 A commodity. 6 Business. 7 A weight; two *tôlas*. 8 In tale, twenty *gandâs* of cowries. ^e And 3 Epithet. 4 A rope. 5 A cook. ^f And 2 A minute of time (the 6th part of a *ghatî*; some say the 12th part of a *muhurta*). 3 A moment. 4 A festival. 5 Dance and song. ^g Also 3 Praise. 4 Narration. m. n. 5 A letter of the Alphabet. ^h And m. f. n. 2 Dark red. Also m. 3 The Charioteer of the sun. 4 The dawn. And f. 5 Madder. ⁱ And m. n. 2 A pollard, or trunk of a lopped tree. 3 A spear. 4 A nest of termites. ^j And 2 A measure of capacity. 3 Proper name: the military preceptor of the *Pân'davas*. ^k And m. n. 2 War, battle. ^l This stanza is omitted by many commentators.

52. ग्रामणी (नापिते पुंसि श्रेष्ठे ग्रामाधिपे त्रिषु)	1 A barber. a
ऊर्णो (मेघादिलोमि स्यादावर्त्तं चान्तराङ्गुवौ)	1 Wool, felt, &c. b
53. हरिणी (स्यान्मृगी हेमप्रतिमा हरिता च या) (त्रिषु पाण्डौ च) हरिणः	1 A doe. 2 A golden image. d
स्थूणा (स्तम्भेऽपि वेष्टनः)	Yellowish white. e
54. तृणो (स्पृहापिपासे द्वे)	A house post. f
(जगुष्ठाकरणे) घृणो	1 Desire. 2 Thirst.
(वणिक्पथेऽपि) विपणिः	1 Blame. 2 Pity
(सुराप्रत्यक् च) वारुणी	1 A market. g
55. करेणु (रिभ्यां स्त्रीनेभे)	1 Spirituous liquor. 2 The west.
द्रविणं (तु बलं धनम्)	A female elephant. h
शरणं (मृहरक्षितोः)	1 Strength. 2 Wealth. j
श्रीपर्णं (कमलेऽपि च)	1 A house. 2 Preserver. k

a And m. n. 2 Excellent. 3 A superintendent of a village. b And 2 A circle of hair between the eye-brows: esteemed a token of greatness. c Or ऊर्णो. d And 3 Green. Also 4 Sort of metre. 5 A description of women. e Also m. 2 A deer. f Likewise 2 An iron image. g Also 2 A stall or shop. See Book II. ch. 2. 2. 3 A commodity for sale. h And m. A male elephant. i Or fem. करेणु. j Also 3 Gold. k Likewise 3 Preservation. 4 Killing. l Nelumbium speciosum. Also 2 Premna spinosa and longifolia.

1 Poison.
2 War. a

56. (विषाभिमरलीहेषु) तीक्ष्णंⁿ (क्षीवे खरे त्रिषु)

1 Proof.
2 Limit. b

प्रमाणंⁿ (हेतुमर्यादायाज्ञेयताप्रभातषु)

1 Instrument.
2 Field. c

57. करणंⁿ (साधकतमं चेत्यगात्रेन्द्रियेषुपि)

1 Birth.
2 Unresisted
march of
troops. d

(प्राण्युत्प्रादे) संसरणंⁿ (मसम्बाधचमूगतौ
58. घण्टापथे)

1 Food vom-
ited. 2 Rais-
ing. e

(ऽथ वान्ताम्ने) संसुद्धरणं^{n f} (मन्त्रये)

(चतस्रि.षु)^g

1 A horn.
2 Elephant's
tooth.

विषाणं^{m f n} (स्यात्पशुश्ङ्गे मदनतयोः)

1 Declivity.
2 Humble. h

59. प्रवणः^{m f n} (क्रमनिम्नोर्व्यां प्रहे ना तु चतुष्पथे)

1 Miscellane-
ous. 2 Im-
pure. i

सङ्कीर्णो^{m f n} (निचिताशुद्धाव्)

1 Desert.
2 Salt and
barren soil.

ईरणं^{m f n j} (शून्यमृषरम्)

^a Or 3 Death. 4 Iron. 5 A weapon. 6 Any thing metallic. 7 Haste. 8 Sea salt. And m. f. n. 9 Sharp. 10 Hasty. Also m. 11 Nitre. ^b And 3 Sacred ordinance. 4 Quantity. 5 Authority. ^c And 3 Body. 4 Organ of sense. Also 5 Cause. m. 6 A tribe sprung from the third and fourth classes. ^d Or 3 Beginning of war. And 4 A highway. Or 5 A resting place. ^e As of water from a well. Or 3 Eradicating of a tree, &c. ^f And चक्षुरणं. ^g The following admit the three genders. ^h And m. 3 A place where four roads meet. Also m. f. n. 4 Generous. 5 Principal. ⁱ Or 3 Mixed. 4 Of an impure or mixed tribe. ^j And ईरणं.

SECTION XII.

60. (देवसूर्यो) विवस्वन्तो	1 n	1 A god. 2 The sun.
	2 n	
सुरस्वन्तो (नदार्थवा)		1 A river. 2 The sea. a
	3 m	
(पक्षिताख्यो) गरुडन्तो		1 A bird. 2 VISHNU'S bird.
	4 m	
शकुन्तो (भासपक्षिणौ)		1 The Indian vulture. 2 A bird. b
	5 m	
61. (अग्न्युत्पातो) धूमकेतू		1 Fire. 2 A comet. c
	m	
जीमूतो (मेघपर्वतो)		1 A cloud. 2 A mountain. d
	m	
हस्तौ (तु पाणिनक्षत्रे)		1 A hand. 2 The asterism. e
	6 m g	
मरुतो (पवनामरो)		1 Wind. 2 A deity. f
	7 m	
62. वक्ता (इक्षिपके सूते)		1 An elephant driver. 2 A charioteer. h
	8 m f n	
भर्ता (घातरि पोटरि)		1 A holder. 2 A nourisher. i
	m	
(वागपात्रे शिशौ) पोतः		1 A boat. 2 A young animal. j
	m	
प्रेतः (प्राण्यन्तरे सृते)		1 A departed soul. k

1—वृ.

2—वृ.

3—वृ.

4—म.

5—वृ.

6—त or —वृ.

7—नृ.

8—सृ.

* Also m. f. n. 3 Juicy. f. 4 Goddess of speech. 5 A river. ^b Likewise 3 An insect. ^c Also 3 A falling star. ^d Likewise 3 The plant called *Deolar*. ^e Corvus. Also 3 An elephant's trunk. 4 A cubit. 5 (In composition with वेद्य) multitude ; pre-eminence. ^f Of a particular order. Also n. 4 *Medicago esculenta*. ^g वदतु or वदतः. ^h Likewise m. f. n. 3 Any person who restrains. ⁱ And m. 3 A husband. ^j Also 3 Site of a house. ^k And m. f. n. 2 Dead.

- 1 The moon's descending node. a
1 A king.
2 A son. b
63. (ग्रहभेदे ध्वजे) केतुः^m
(पार्थिवे तमये) सुतः^m
- 1 An architect. c
1 A mountain.
2 A king.
- स्यपतिः^m (कारुभेदे ऽपि)
भूचट्ट^{1 m} (भूमिधरे नृपे)
- 1 A king. d
64. मूर्द्धाभिधक्ता^m (भूषे ऽपि)
सुतः^m (स्त्रीकुसुमे ऽपि च)^{2 m}
- A woman's courses. e
- VISHNU. f
- (विष्णावप्य) ऽजिता ऽव्यक्तौ^m
सुत (खट्वरि सारथी)^m
- 1 A Cartwright. 2 A charioteer. g
Wise, learned. h
65. व्यक्तः^{m f n} (प्राज्ञे ऽपि)
दृष्टान्ताव्^{3 m} (उभे शास्त्रनिदर्शने)
- 1 A science.
2 An example. i
- क्षत्ता^{4 m} (स्यात्सारथौ द्वाः स्ये क्षत्रियायां च नृद्वजे)
वृत्तान्तः^m (स्यात्प्रकरणे प्रकारे कार्तृस्त्र्यवर्त्तयोः)
- 1 Charioteer.
2 A porter. j
- 1 Topic.
2 Mode. k

1—वृ.

2—क्ष.

3—न्त.

4—सु.

^a Reckoned as the ninth planet. 2 A flag or standard. 3 A mark or symbol. 4 A comet. 5 An enemy. ^b Or 3 A king's son. And 4 fem. सुता, a daughter. ^c Or 2 A head carpenter. Also 3 A person performing a sacrifice to the planet Jupiter. And m. f. n. 4 Chief. ^d Or 2 A man of the military tribe. 3 A mixed class sprung from the 1st and 2d. 4 A chief minister. ^e And 2 A season ; spring, summer, &c. ^f Also अजितः. 2 One of the *Jinas*. m. f. n. 3 Unconquered. And अव्यक्तः. 2 *Siva*. n. 3 The Supreme soul. 4 Any invisible principle. m. f. n. 5 Indistinct. ^g Likewise 3 A mixed class sprung from the 2d and 1st. 4 Quicksilver. m. f. n. 5 Generated. ^h Also 2 Evident. 3 Ascertained. ⁱ Likewise 3 Death. ^j And 3 A mixed class sprung from the 4th and 2d. 4 One sprung from the 4th and 3d. Likewise 5 Son by a female slave. ^k And 3 Whole. 4 Rumour. Story.

^m आनर्त्तः (समरे वृत्त्यस्थाननीवृद्धिषेषयोः)	1 War. 2 A stage. a
^m 67. क्षतान्तो (यमसिद्धान्तदेवाकुशलकर्मसु) (क्षेप्तादि रसरक्तादि महाभूतानि तद्गुणाः)	1 YAMA. 2 Right conclusion. b
^{1 m} 68. इन्द्रियाण्यश्मविकृति शब्दयोनिसु) धातवः (कक्षान्तरेऽपि) शुद्धान्तो (वृपस्यासर्वगोचरे)	1 Principle of the body. c The seraglio. d
^{f f} 69. (कासूसामर्थ्ययोः) शक्तिर् श्रुतिः (काठिन्यकाययोः)	1 An iron spear. 2 Power. e 1 Matter. 2 Body. g
^{f h} (विस्तारवस्तुगोर्) व्रततिर् (वसती) रात्रिवेष्टनोः)	1 Expansion. 2 A creeping plant. 1 Night. 2 A house. i
^{f k} 70. (क्षयार्चयोर्) अपचितिः साति (दानावसानयोः)	1 Loss. 2 Worship. j 1 Gift. 2 Destruction.

1—त.

2—ति or —ती.

a Or 3 A theatre. 4 Name of a Country on the N. W. coast of India. 5 Inhabitant of that country. b Demonstrated doctrine. And 3 Destiny. 4 Sinful act. c Viz. phlegm, wind and bile. 2 Constituent part: as blood, flesh, marrow, &c. 3 The primary elements; earth, water, fire, air, and ether. 4 Their qualities, odour, flavour, colour, touch, and sound. 5 The organs of sense, nose, tongue, eye, skin and ear. 6 Fossil. 7 Metal. 8 Root of words; crude verb. d The king's private palace, or apartments of his women. Also 2 The king's wife, or concubine. e Likewise 3 Energy of a divinity: as GAURI of SIVA. f शक्तिः or शक्ती. g Or a definite form. h व्रततिः or व्रततिः. i Also 3 Stay, abode. j Likewise 3 Expense. 4 Exclusion. k Some add सतिः and सन्तिः.

1 Pain. 2 End
of a bow.

^{f a}
चर्त्तिः (पीडा वगुष्कोष्कोर)

1 Kind or
sort. 2 Birth.
^b

जातिः (सामान्यजनानां)

1 Usage.
2 Oozing. c

71. (प्रचारस्यन्दयो) रीतिर्^{1 f}

1 Calamity
of season. d

ईति डिम्बप्रवासयोः)

1 Gain.
2 Obtaining. e

(उदये ऽधिगमे) प्राप्तिः

1 Three sa-
crificial fires.
^f

वेता (त्व ऽग्नित्रये युगे)

A harp. g

72. (वीणाभेदे ऽपि) महती

1 Ashes.
2 Success. h

भूति (भस्मानि सम्पदि)

1 River of
snakes. 2 City
of serpents. i

(नदीनगर्यानां गामां भोगवत्त्वं.

(ऽथ सङ्गरे

1 Combat.
2 Company.
3 Assembly.

73. संगे सभायां) समितिः

1 Wane,
loss. 2 A-
dode. j

(क्षयवासावपि) क्षतिः

1 Sun-beam.
2 Weapon.
3 Flame.

(रवेरर्चिश्च शस्त्रं च वज्रिष्वाला च) हेतयः^{3 f}

1 The world.
2 Sort of
metre. k

74. जगती (जगति च्छन्दोविशेषे ऽपि क्षितावपि)

1—ति.

2—ती.

3—ति.

* Or चर्त्तिः. ^b Also 3 Sort of metre. 4 Jasmin. 5 Nutmeg. 6 Lineage. ^c Likewise 3 Brass. 4 Scoria of metals. ^d And 2 Travelling abroad. ^e Or 3 Rise. 4 Improvement, success. ^f And 2 Second age of the world. ^g NA'ARADA's lute with 100 (some say seven) strings. 2 Solanum melongena. ^h Also 3 Super-human power, as rendering oneself invisible, &c. 4 Production. ⁱ Both situated in the infernal regions. Also m. भोगवान् (—वत्). A serpent. ^j Also 3 The earth. 4 Period of general destruction. ^k And 3 The earth.

पंक्ति (अन्धोऽपि दृश्यं)	1 A metre. 2 Ten. a
(स्वात्प्रभावेऽपि चा)यतिः	1 f Majesty or dignity. b
75. पत्ति (गती च)	Motion. c
(मूले तु) पक्षतिः (पक्षभेदयोः)	1 Root of a wing. d
प्रक्षति (यौनिषिङ्गे च)	1 Origin. 2 Sex. e
(कौशिक्याद्याश्च) वृत्तयः	2 f Style of composition. f
76. सिकताः (सुर्वालुकापि)	f pl. h Sand. g.
(वेदे अवसि च) श्रुतिः	f 1 Holy scripture. 2 An ear. i
वनिता (जनितात्यर्थानुरागायां च योषिति)	f Beloved woman. j
77. गुप्तिः (क्षित्युदासेऽपि)	f A cavern. k
वृत्ति (द्वारणधैर्ययोः)	f 1 Holding. 2 Steadiness. l
वृत्ती (बुद्धवार्त्ताकी अन्धोभेदे महत्यपि)	f 1 An egg-plant. 2 A metre. m

1 चा—.

2—ति.

* Also 3 A row. b Likewise 2 Breadth. 3 Future time. 4 Restraint of mind. c Also 2 A platoon. And m. 3 A foot soldier. d And 2 First day of a lunar month. e Or 3 Pudendum muliebre. And 4 Natural disposition. 5 Material nature. 6 Original matter. 7 Root of a word. f And 2 Livelihood or profession. 3 Exposition or gloss. g Also 2 Sandy ground. 3 Stony nodules. h Some admit the singular number. i Likewise 3 Listening. 4 A rumour. 5 A quarter of a musical tone. j Or 2 A woman in general. 3 m. f. n. Solicited, begged. k Or 2 A hole in the ground. 3 A sink. Also 4 A prison. 5 Concealment. l Likewise 3 Satisfaction. 4 One of the astrological Yōgas. And m. 5 A religious ceremony. n And 3 A large lute. 4 A mantle.

1 A woman.
2 A female
elephant. a

^{f b}
78. वासिता (स्त्रीकरिष्योच्च)

1 Livelihood.
2 Rumour. c

^f
वार्ता (वृत्तौ जनश्रुतौ)

1 Chaff.
2 Health. d

ⁿ
वार्त्तं (फलान्यरोगे च त्रिषु)

Water. e

ⁿ ⁿ
(ऽप्यु च) दत्ता ऽदत्ते

1 Silver.
2 Gold.

ⁿ
79. कसधौतं (रूप्यहेम्नोर्)

1 Cause.
2 Token.

^m
निमित्तं (हेतुलक्षणयोः)

1 Science. f

ⁿ
श्रुतं (शास्त्रावधृतयोर्)

1 The gold-
en age.

ⁿ
(युगपर्याप्तयोः) दत्तम्

2 Enough. g

1 Great
dread. 2 Va-
liant act.

ⁿ
80. अत्याहितं (महाभीतिः कर्मजीवानपेक्षि च)

An ele-
ment. h

ⁿ
(सुक्ते क्षादादृते) भूतं (प्राप्यतीते समे त्रिषु)

1 Verse.
2 Conduct. i

ⁿ
81. वृत्तं (पद्ये चरिते त्रिष्वतीते दृढनिश्चये)

Realm. j

ⁿ
महद् (राज्यं चा)

1 Calumny. k

ⁿ
ऽवगीतं (जन्ये स्याद्गृहिते त्रिषु)

^a Also n. 3 The cry of birds. m. f. n. 4 Perfumed. ^b Or वासिता.
^c Or 3 A profession. 4 News. ^d And m. f. n. 3 Healthy. ^e And
2 Liquid butter. Also चक्षुतं. 3 Nectar. 4 Residue of a sacrifice.
5 Unsolicited alms. 6 Exemption from transmigration. ^f And m. f.
n. 2 Heard. 3 Understood. ^g Also m. f. n. 3 Done. 4 Hurt. ^h And
m. f. n. 2 Right. 3 True. 4 Past. 5 (in composition) Like. 6 Been. Also
n. 7 A living being. m. n. 8 A demon. And m. 9 A class of demi-gods.
ⁱ And m. f. n. 3 Past. 4 Firm. 5 Round. 6 Studied. 7 Covered. Also n.
8 Profession. ^j Also m. 2 The intellectual principle. 3 m. f. n. Great.
f. 4 A harp or large lute. ^k And m. f. n. 2 Blamed, censured. 3 Wicked.

ⁿ 82. ऋतं (रूप्ये ऽपि)		Silver. a
ⁿ रजतं (हारे रूप्ये सिते त्रिषु)		1 A necklace. 2 Silver. b
^g त्रिषितौ		
^{1 m f n} वगदू (वृद्धे ऽपि)		Movable, locomotive. d
^{m f n} रक्तं (नील्यादिराणि च)		Died, tinged. e
^{m f n} 83. अवदातः (सिते पीते शुद्धे).		1 White. 2 Yellow. 3 Clean.
^{m f n} (बद्धार्जुनौ) सितौ		1 Bound. 2 White. f
^{m f n} (वृद्धे ऽतिसंस्कृते मर्षिण्य.) ऽभिनीतौ		1 Fit. 2 Ex- cellent. g
^{m f n} (ऽय) संस्कृतम्		1 Wrought, finished. h
84. (कृत्रिमे लक्ष्योपेते ऽप्य)		
^{m f n} ऽनन्ते (ऽनवधावृषि)		Infinite, endless. i
^{m f n} (ख्याते वृष्टे) प्रतीतेः		1 Famous, 2 Glad. j
^{m f n} ऽभिजात (सु कुलजे बुधे)		1 Noble. 2 Learned. k

—वृ.

* And m. f. n. 2 White. m. 3 Name of an island. 4 Name of a mountain. f. 5 A cowry. ^b Or, according to a different reading, 3 Gold (Ex. नक्षत्ररजतं). And m. f. n. 4 White. ^c The following admit the three genders. ^d Also n. 2 The world. m. 3 Air. ^e Also 2 Red. 3 Fond. And n. 4 Blood. 5 Copper. 6 Saffron. ^f Also 3 Destroyed. And f. 4 Clayed sugar. ^g Or 3 Much ornamented. And 4 Patient. Or 5 Impatient. ^h Or 2 Adorned. 3 Excellent. 4 Prepared. And n. 5 Language grammatically correct. ⁱ Likewise m. 2 VISHNU. 3 The king of serpents (Śeṣha). f. 4 The earth. 5 The goddess PÁRVATI. 6 A grass (Agrostis linearis). 7 A myrobalan. n. 8 The sky or atmosphere. ^j Also 3 Known. 4 Respectful. ^k Likewise 3 Fit.

- 1 Pure.
2 Desert. a
85. विविक्तौ (पूतविजनौ)^{m f n}
- 1 Foolish.
2 High,
tall. b
- मूर्खितौ (मूढसेष्यौ)^{m f n}
- 1 Sour ;
Vinegar.
2 Harsh.
- (द्वौ चान्नपरुषौ) शुक्तौ^{m f n}
- 1 White.
2 Black.
- श्वितौ (धवलमेघकौ)^{m f n c}
- 1 True.
2 Right. d
86. (सत्ये साधौ विद्यमाने प्रशस्ते ऽभ्यर्हिते च) सन्^{1 m f n}
- 1 Revered.
2 Distrest by
foes. e
- पुरस्कृतः (पूजिते ऽरात्यभियुक्ते ऽग्रतः कृते)^{m f n}
- 1 Secure. f
87. निवाताब् (आश्रयावातौ शस्त्राभेद्यं च वमं यत्)^{m f n}
- 1 Produced.
2 High. g
- (जातोन्नद्धप्रवृद्धाः स्युर्) उच्छ्रिता^{m f n}
- उत्थिता (स्व.मी)^{m f n}
- 1 Increased.
ed. h
88. वृद्धिमत्प्राद्यतोत्पन्ना^{m f n}
- 1 Respectful.
2 Respected.
- आहूतौ (सादरार्चितौ)^{m f n}

1 सत्.

* Or Lonely. Also 3 Discriminated. b And 3 Insensible.
° श्वितिः—ती.—ति. Also सितिः. d And 3 Being, existing. 4 Excellent.
5 Respected, venerable. Fem. (सती). 6 A faithful wife. 7 The goddess
PA'RVATI'. ° Or 3 Facing the enemy and endeavouring to overcome
him. 4 Placed in front. f As an abode. 2 Calm, free from wind. 3 Safe,
as strong armour. g And 3 Grown large. h And 2 Endeavouring.
3 Born or produced.

SECTION XIII.

^m अर्थो (ऽभिधेयो रैवस्तुप्रयोजननिवृत्तिषु)	1 Meaning. 2 Wealth. a
89. (निपानागमयोस्) तीर्थम् (ऋषिमुष्टजले गुरौ)	1 Piece of water. b
^{m f n} समर्थं (स्त्रि.पु शक्तिष्ठे सम्बन्धार्थे हिते ऽपि च)	1 Powerful. c
90. दृग्मीक्ष्यौ (क्षीणरागवृद्धौ)	1 Impotent. 2 Very old.
^f वीथी (पदव्यपि)	A road. d
^f (पास्यानीयत्वयोर्) आस्था	1 Assembly. 2 Care. e
^{m n} प्रस्थो (ऽस्त्रीसानुमानयोः)	1 Side of a hill. f

SECTION XIV.

91. (अभिप्रायवशौ) कन्दाव्	^{l m} 1 Meaning, opinion. 2 Subjection.
^{m g} अब्दी (जीवतवत्परौ)	1 A cloud. 2 A year.

1—म्.

a And 3 Thing. 4 Purpose. 5 Prohibition. 6 Object. 7 Cause. 8 Request. b And 2 Sacred science. 3 Holy spot visited by pilgrims ; especially sacred water. 4 Holy instructor. 5 Sacrifice. c And 2 Connected in sense. 3 Benevolent. d Also 2 A line. 3 Terrace in front of a house. 4 A shop. 5 Sort of drama. e Likewise 3 Consideration, regard. 4 State. f And 2 A measure of quantity. g Some write कन्दाव्; in both acceptations ; others in the last.

1 Defamation. 2 Command.	^{m a} अपवादी (तु निन्दायै)
1 Son. 2 Kinsman.	^m दावादी (सुतबान्धवी)
1 A ray of light. 2 A foot. b	^m 92. पादा (रश्मिं प्रकृतूर्वांशांशाय)
1 The moon. 2 Fire. 3 The sun.	^{1 m} (चन्द्राग्नयुक्तास् तमोयुदः)
Ill report. c	^m निर्वादी (जनवादे ऽपि)
1 Mud. 2 Young grass.	^m यादी (जम्बालशब्दयोः)
1 Cry. d	^{2 m} 93. (चारावे रहिते त्रातर्वा) क्रन्दे! (दाहणे रणे)
Favour. e	^m (स्यात्) प्रसादे! (ऽगुरोषे ऽपि)
Sauce or con- diment. f	^m सूदः (स्याद्वयम्नस्ते ऽपि च)
A cowherd. g	^m 94. (गोष्ठाध्यक्षे ऽपि) गोविन्दे!
Joy. h	^{3 m} (हर्षे ऽप्या!) मोद (वन्) महः
1 Chief. 2 Royal in- signia. i	^{m n j} (प्राधान्ये राजसिङ्गे च वृषाङ्गे) ककुदे! (ऽस्त्रिवाम्)

1—इ, or —इ. 2 चा— 3 चा—.

^a Or अपवादः. ^b And 3 A fourth part. Also 4 A root. 5 A measure of a verse, or one verse of a stanza. ^c Likewise 2 Disregard. 3 A controversy decided. 4 Absence of contest. ^d Exclamation in pain, or simply a cry. And 2 Lamentation, with or without noise. 3 A defender in general, or 4 An abetter of an enemy who attacks in the rear of the army. 5 Terrific war. ^e Also 2 Brightness. 3 Cleanness. ^f Likewise 2 Split pease. 3 A cook. ^g Also 2 KRISHN'A. ^h Likewise जानोदः. 2 Fragrancy; delightful odour. And चदः. 2 Intoxication. 3 Inebriating liquor. 4 Insanity. 5 Pride. 6 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. ⁱ And 3 Hump of a bull. 4 Summit of a hill. ^j Or fem. ककुद (—इ).

95. (स्त्री)सखिम् (ज्ञानसम्भाषा क्रियाकाराजिनामसु)^{1 f} ¹ Knowledge.
 (धर्म रहस्य) पनिषत्^{2 f} ² Cry. a
 (साह.तौ वत्सरे) शरत्^{3 f} ¹ Religious and moral merit. b
¹ The sultry season.
² A year.
96. पदं (व्यवसिति त्राणस्यानसम्भाषाक्रियसुषु)ⁿ ¹ Industry.
 गोष्पदं (सेविते माने)ⁿ ² Defence. c
 (प्रतिष्ठाकृत्यम्) आसदम्ⁿ ¹ Spot frequented by kine. d
² Dignity.
² Business. e
97. (त्रिष्विष्टमधुरौ) स्वादु^{4 m f n} ¹ Desired.
 बटू (चातीक्ष्णकोमसौ)^{5 m f n} ² Sweet.
 (मूढाल्पापटूनिर्भाग्या) मन्दाः (सुर्)^{6 m f n} ¹ Blunt.
 (दौ तु) शारदौ^{m f n} ² Soft. f
¹ Foolish, dull. ² Little.
⁸
98. (प्रत्यग्राप्रतिभौ)^{m f n} ¹ New.
 (विद्वत्प्रगल्भौ) विद्यारदौ^{m f n} ² Diffident. b
¹ Learned.
² Confident.

1—इ.

2 इ—इ.

3—इ.

4—इ.

5—इ.

6—इ.

* As in battle. And 3 Agreement, contract. 4 War, combat. 5 Name. ^b And 2 Privacy. Also 3 The theological portion of scripture. 4 Principle. ^c And 3 Place. 4 Mark. 5 Token. 6 Foot. 7 Footstep. 8 Thing. 9 Word. 10 Sound. ^d And 2 A measure of quantity, as much as a cow's footstep will hold. ^e And 3 A place. ^f And 3 Gentle. ^g And 3 Slow. 4 Unlucky. 5 Low (a tone). Also m. 6 The planet Saturn. ^h Also 3 Produced in the sultry season. And m. 4 A year. f. 5 A title of DURGA.

SECTION XV.

- 1 A fathom. a
2 The Indian fig tree.
- 1 Body.
2 Height.
- 1 A yoke for burdens. 2 A highway. b
- 1 A branch of a tree at a sacrifice. d
- 1 A pledge.
2 A calamity. e
- 1 A reconciling of differences. f
1 Offence or guilt. g
- 1 VISHNU.
2 The moon. h
- 1 Limit.
2 A hole. i
- 1 m
(व्यामो वटश्च) न्यग्रोधाव्
m
- उत्प्रेषः (काय उत्पत्तिः)
m m c
99. (पर्याहारश्च मार्गश्च) विवधौ वीवधौ (च तौ)
m
- परिधि (यच्चियतरोः शाखायामुपसृज्यते)
2 m
100. (बन्धकं व्यसनं चेतः पीडाधिष्ठानम्) आधयः
3 m
- (स्युः समर्थननीवाकनियमाश्च) समाधयः
m
101. (दोषोत्पादे) ऽनुबन्धः (स्यात्प्रकृत्यादिविनश्वरे
सुखानुयायिनि शिथौ प्रकृतस्यानुवर्त्तने)
m
102. विधु (विष्णौ चन्द्रमसि)
m
- (परिच्छेदे विले.) ऽवधिः

1—व.

2—धि.

3—धि.

a Measured by the extended arms. b Or 3 Storing of corn, &c.
4 A load. c Spelt both ways. d Stuck in the ground, to tie the victim to it. And 2 The sun's image. e And 3 Mental agony. 4 Site or place. 5 Expectation. f And 2 Silence. 3 Promise or vow. 4 Collecting grain on account of a dearth. 5 Deep meditation. 6 Perseverance in a difficult undertaking. g And 2 An element of language ; root, affix, augment or permutation. 3 In grammar, an indicatory letter not sounded. 4 A person following an example. 5 A child. Or 6 A child following example. 7 Continuation. h And 3 Camphor. i Also 3 Period. 4 Situation, place.

^m
विधि (विधाने दैवे च)

1 Rule, form.
2 Fate. a

^m
प्रणिधिः (प्रार्थने चरे)

1 Request.
2 A spy. b

^m ^m
103. बुधदृष्टौ (पण्डिते ऽपि)

Learned. c

^m
स्कन्धः (समुदये ऽपि च)

Multitude. d

^m
(देशे नदविशेषे ऽप्यौ) सिन्धु (नार् सरिति स्त्रियाम्)

1 Name of a country. 2 — of a river. e

^f ^g
104. विधा (विधौ प्रकारे च)

1 Form or rule. 2 Manner, sort. f

^{1 mfn}
साधू (रम्ये ऽपि च त्रिषु)

Handsome, pleasing. h

^f
वधु (ज्याया सुषा स्त्री च)

1 A wife.
2 Daughter-in-law. i

^f
सुधा (लेपो ऽदृतं सुही)

1 Plaister.
2 Nectar. j

^f
105. सन्धा (प्रतिज्ञा मर्यादा)

1 Promise.
2 State.

^f
अश्वा (सम्प्रत्ययः स्फुटः)

1 Belief, confidence.
2 Fondness.

1—धु.

^a Likewise 3 BRAHMA, or providence. 4 Command, injunction.
^b Also 3 Situation, place. ^c Likewise बुधः. 2 The regent of the planet Mercury. Or बुधः. 2 A deified saint. 3 Known or understood. दृष्टः. 2 Old. 3 Grown or increased. ^d Also 2 A shoulder. 3 The fork of a tree ; or its principal branch. 4 Part of an army. ^e And 3 The sea. 4 The juice exuding from the temples of a rutting elephant. f. 5 A river. ^f Also 3 Fodder. 4 Prosperity, thriving. 5 Piercing.
^g Some state विधः as a separate term with the same acceptations.
^h Likewise 2 Right, fit. 3 Good, virtuous. m. 4 An usurer. ⁱ And 3 Any woman. 4 A sister-in-law. 5 A bride. ^j And 3 Euphorbia Tirucalli, &c.

1 Ardent
spirit. 2 Nec-
tar of flow-
ers. a

^m
मधु (मद्ये पुष्परसे क्षौद्रे च।)

Darkness. b

ⁿ
ऽन्धं (तमस्यपि)

^c
106. (अतस्त्रिषु)

1 Conceited
of learning. d

^m
ससुन्नद्धौ (पण्डितमन्यगर्वितौ)

A reproach-
ful appella-
tive. e

^{m f n f}
ब्रह्मबन्धु (रुद्धिच्छेपे निर्देशे).

1 Relied on.
2 Near. g

(ऽप्यावलम्बितः)

^{m f n}
107. अविदूरोऽप्य) ऽवष्टब्धः

1 Notorious.
2 Adorned.

^{m f n}
प्रसिद्धौ (ख्यातभूषितौ)

SECTION XVI.

1 The Sun.
2 Fire.

^{1 m}
(सूर्यवक्त्रे) चित्रभानू

1 Ray of
light. 2 The
sun.

^{2 m}
भानू (रश्मिदिवाकरौ)

1—ह.

2—ह.

* And 3 Honey. 4 Water. 5 Milk. Also m. 6 Bassia latifolia. 7 The season of spring. 8 The month of *Chaitra*. 9 Name of a demon slain by VISHNU. f. 10 Liquorice. ^b And m. f. n. 2 Blind. ^c The following admit the three genders. ^d And 2 Proud. 3 Elevated. * Indicating that the man neglects his duty, and is only a *Bráhmāna*. So अतस्त्रिषु in speaking of a *Kshatriya*. 2 An indefinite appellation to avoid the use of a name. ^f Fem. ब्रह्मबन्धुः or बन्धुः. ^g Also 3 Wrapt up. 4 Bound. 5 Surrounded ; assailed on all sides.

108. भूतात्मानौ (धातुदेहौ)^{1 m}

1 BRAHMA.
2 Body. a

(सुखनीचौ) पृथग्वनौ^m

1 An ignorant man.
2 One of a low tribe.

ग्रावाणौ (शैलपाषाणौ)^{2 m}

1 A mountain.
2 A rock or stone.

पत्रिणौ (शरपक्षिणौ)^{3 m}

1 An arrow.
2 A bird. b

109. (तद्वैलौ) शिखरिणौ^{4 m}

1 A tree. 2 A mountain. c

श्विखिनौ (वह्निवर्हिणौ)^{5 m}

1 Fire. 2 A peacock. d

प्रतियत्ताव् (उभौ लिखोपग्राहाव्)^{6 m}

1 Desire.
2 Making prisoner. e

(अथ) सादिनौ^{7 m}

1 Charioteer.
2 Horseman. f

110. (हौ सारथिहयारोहौ)

वाचिनौ (ऽच्छेषु पक्षिणः)^{8 m}

1 A horse.
2 An arrow.
3 A bird.

(कुले ऽप्यु) ऽभिजनौ (जन्मभूम्यामप्यु)^m

1 Family
2 Native spot.

(ऽथ) हायनाः^m

1 A year. g
2 Ray of light. h

1—ननु.

2—ननु.

3—ननु.

4—ननु.

5—ननु.

6—ननु.

7—ननु.

8—ननु.

a Or, according to another reading. 3 Component part of an animated body, as blood, flesh, &c. b Also 3 A falcon. 4 A carriage. c Likewise 3 Clitoria ternatea. f. 4 शिखरिणी, sort of metre. d Also 3 A gallinaceous fowl. 4 A tree. 5 An arrow. m. f. n. 6 Crested. e Also 3 Comprehension. f Or 3 A person riding on an elephant. g Or 3 Head of a family. 4 Place where the family is. h And m. 3 Red rice. 4 Wild rice.

111. (वर्षार्चि व्रीहिभेदाः स्युश्)

1 The moon.
2 Fire. 3 The
sun. a

(चन्द्राग्न्यर्का) विरोचनाः^m

Hair. b

(केशे ऽपि) वृजिने^m

1 The sun.
2 The artist
of the gods. c

विश्वकर्मा^{1 m} (ऽर्कसुरशिल्पिनोः)

1 Care.
2 Firmness. d

2 m

112. आत्मा (यत्नेष्टतिर्बुद्धिः स्वभावोन्नतवर्ण च)

1 INDRA. 2 A
vicious ele-
phant. e

(शक्रघातुकमत्तेभवर्षुकाम्बा) घनाघनाः^m

1 Pride of
wealth, &c.
2 Knowledge. f

113. अभिमानो^m (ऽर्थादिदम् चाने प्रणयहिंसयोः)

1 A cloud.
2 Solidity. g

घनो^m (मेघे मूर्तिरुणे त्रिषु मूर्ते निरन्तरे)

1 The sun.
2 A master. h

114. दूनः^m (सूर्ये प्रभौ)

1 The moon.
2 A soldier
by tribe. i

3 m

राजा (अगाङ्गे क्षत्रिये वृषे)

1—सूनु.

2—सूनु.

3—सूनु.

^a Also 4 A proper name : the son of PRAHLADA and father of BALI. ^b Likewise n. 2 Sin. m. f. n. 3 Crooked, bent. ^c Also 3 Name of a sage. ^d And 3 Intellect. 4 Natural disposition. 5 The supreme BRAHMA. 6 Body. 7 Vivifying soul. 8 Sentient soul. 9 Mind. ^e Or 3 Mischievous. 4 A rutting elephant. 5 A rainy cloud. 6 Collision. ^f And 3 Affection. 4 Request. 5 Killing. ^g And m. f. n. 3 Solid, material. 4 Uniformly extended. 5 Smooth. Also m. 6 Extension. 7 Assemblage. 8 An anvil. 9 Cyperus rotundus. n. 10 Cymbal, bell, &c. 11 Mode of dancing. ^h Or 3 A king. 4 A husband. ⁱ And 3 A king. 4 A master. 5 INDRA. 6 A Yaksha or attendant of KURURA.

1 f b
वायिन्यौ (नर्तकीमते)

1 A dancing girl. a

(स्रवण्यामपि) वाहिनी

A river. c

2 f
115. क्रादिन्यौ (वज्रतडितौ)

1 The thunderbolt.
2 Lightning.

(बन्दायामपि) कामिनी

A climbing plant. d

(त्वग्देहयोरपि) तनुः

1 The skin.
2 Body. e

सुना (ऽधोजिह्विकापि च)

The uvula. f

116. (क्रतुविस्तारयोरस्त्री) वितानं (त्रिषु तुच्छके मन्दे)

1 A sacrifice.
2 Expansion. g

(ऽय) केतनं (कृत्ये केतावुपनिमन्त्रणे)

1 Indispensable act. h

117. (वेदसूत्रं तपो) ब्रह्म

1 Holy writ.
2 True knowledge. i

ब्रह्मा (विप्रः प्रजापतिः)

1 A priest by birth. 2 The creator. j

1—नी.

2—नी.

3—न.

4—न.

^a And 2 A woman intoxicated. 3 A woman fond of gratification.
^b Or वाहिनी. ^c Also 2 An army. ^d Likewise 2 A loving woman. And m. काशी—न. 3 An amorous man. 4 A dove. 5 A ruddy goose (Anas Casarca). ^e And m. f. n. 3 Thin. 4 Small. 5 Separate. ^f Also 2 Place of execution. 3 Place of slaughter (as the kitchen hearth, &c. of a householder. Manus 3. 69.) 4 Daughter. And n. 5 Bringing forth young. 6 A flower. m. f. n. 7 Blossoming. ^g And m. f. n. 3 Empty, vacant. 4 Bad. Or 5 Dull, stupid. Also n. 6 A sort of metre. m. n. 7 A canopy. ^h Or 2 Business. 3 A standard, or a symbol. 4 An invitation. 5 An abode. ⁱ Or 3 The supreme being. 4 Devotion. ^j Likewise 3 A superintending priest at religious rites. 4 One of the astrological *yogas*.

1 Perseverance. 2 Destruction. a

ⁿ
(उत्साहने च हिंसायां सूचने चापि) गंधनम्

1 Calcining. b

118. चातघ्नं (प्रतीवापजवनाप्यायनार्थकम्)

1 A mark or token. 2 A beard. c

ⁿ
व्यञ्जनं (लाभ्यनं यन्त्रु निष्ठानावयवेषुपि)

1 Detraction. d

119. (स्यात्) कौलीनं (लोकवादे युद्धे पञ्चद्विपक्षिणाम्)

1 Going forth, exit. e

ⁿ
(स्याद्) उद्यानं (निःसरणे वनभेदे प्रयोजने)

1 Leisure. 2 Place. f

ⁿ
120. (अवकाशे स्थितौ) स्थानं

1 Sport, play. g

ⁿ
(क्रीडादावपि) देवनम्

1 Manly exertion. 2 An army. h

ⁿ
उत्थानं (पौरुषे तन्त्रु सन्निविष्टोन्नमे ऽपि च)

1 Turning away. 2 Opposition. i

ⁿ
121. व्युत्थानं (प्रतिरोधे च विरोधाचरणे ऽपि च)

^a And 3 Intimation. Or 4 Hint to kill. 5 Manifestation. ^b By casting a powder into melted gold, &c. Or 2 A powder adapted to that purpose. 3 Casting any thing, for example buttermilk, into fresh milk to turn it. 4 Danger, calamity; as a pestilence or epidemic. 5 Speed. 6 Gratifying. ^c And 3 Sauce or condiment. 4 Private part of male or female. Also 5 A consonant. 6 A day. ^d Or 2 Rumour, report. 3 Combat of animals, whether quadrupeds, birds, serpents, &c. 4 Cockfight or other match of animals for a bet. 5 High birth. ^e And 2 A garden. 3 Purpose, motive. ^f Also 3 Stay, or continuance without increase or diminution. ^g And 2 Emulation, desire to surpass. 3 Splendour. 4 Praise. 5 Motion. 6 Affair, business. 7 Grief. Also m. 8 A die. ^h Or 3 Business of a family or of a realm, as the care of dependants and subjects. ⁱ Also 3 Independence.

(मारणे वृत्तसंस्कारे मृतौ द्रव्ये ऽर्थदापने "	1 Killing. 2 Obsequies. 3 Motion. a
122. निवर्त्तनोपकरणानुव्रज्यासु च) साधनम् "	
निर्यातनं (वैरशुद्धौ दाने न्यासार्पणे ऽपि च) "	1 Revenge. 2 Gift. b
123. व्यसनं (विपदि भ्रंशे दोषे कामजकोपणे) 1 "	1 Calamity. 2 Fall. 3 Fault. c
पद्मा(ऽक्षिलोमि किञ्चलके तन्वाद्यंशे ऽप्यणीयसि) 2 "	1 Eyelash. 2 Filament of a flower. d
124. (तिथिभेदे क्षणे) पर्व 3 "	1 Certain days of the lunar month. c
वर्म (नेत्रच्छदे ऽध्वनि) "	1 Eyelid. 2 A road.
(चकार्यं गुह्ये) कौपीने "	1 Wrong or unfit act. f
मैथुनं (सङ्गतौ रतौ) "	1 Union. 2 Copula- tion. g
125. प्रधानं (परमात्माधीः) "	1 The su- preme soul. 2 Intellect. h
प्रज्ञानं (बुद्धिचिह्नयोः) "	1 Knowledge. 2 A mark, token.

1 पञ्चान्.

2—म्.

3—म्.

^a And 4 Substance. 5 Enforcement of delivery of any thing. 6 Accomplishing. 7 Materials ; or instrument. 8 Following. Also 9 An army. 10 Means. 11 Cause. 12 Generative organ of a male. ^b And 3 Delivery of a deposit. 4 Payment of a debt. ^c Arising from desire (as hunting, gaming, drinking, wenching), or from aversion (as calumny, battery, or pecuniary injury). Also 4 Sin. 5 Ill destiny. 6 Fated consequence. 7 Vain effort. ^d And 3 A short thread. 4 Any thing small. 5 A wing. ^e Viz. the full and change of the moon, and the 6th, 8th and 10th of each half month. 2 A festival. 3 The day of the equinox, solstice, &c. 4 A book or chapter. 5 A knot or joint. ^f And 2 Privy part. 3 Covering of it. ^g Or 3 Marriage. ^h Also 3 Nature. 4 An elephant-driver. And (invariably sing.) 5 Chief.

1 A blossom. 2 A fruit.	ⁿ प्रसूनं (पुष्पफलयोर्)	
1 A family. 2 Disappearance. a		ⁿ निधनं (कुलनाशयोः)
1 Weeping. 2 Lamenting.	ⁿ 126. क्रन्दने (रोदनाङ्गाने)	
1 Body. 2 Measure. b		^{1 n} वर्षा (देहप्रमाणयोः) ^{2 n}
1 A house. 2 Body. 2 Light. c 1 Meeting of four roads. d	(मृहदेहत्विट्प्रभावा) धामन्य (ऽथ चतुस्पथे	
	ⁿ 127. सन्निवेशे च) संस्थानं	
1 A mark, token. 2 Chief.		^{3 n} लक्ष्य (चिह्नप्रधानयोः)
1 Covering, clothing. e	ⁿ आच्छादने (सम्पिधानमपवारणमित्युभे)	
1 Accomplishment. f	ⁿ 128. आराधनं (साधने स्वाद्वाप्तौ तोषणे ऽपि च)	
1 A wheel. 2 A town. g	ⁿ अधिष्ठानं (चक्रपुरप्रभावाध्यासनेष्वपि)	
Excellent of its kind. h	ⁿ 129. रत्नं (स्वजातिश्रेष्ठे ऽपि)	
1 Water. 2 A forest. i	●	ⁿ वने (सलिलकानने)

1—नृ.

2—धातु.

3—नृ.

^a Or 3 Head of a family. 4 Death. ^b Also 3 A handsome form. 4 Weight, elevation. ^c And 4 Dignity or majesty. ^d And 2 Fabrication or construction. 3 Form. 4 Death. ^e And 2 Concealment. 3 Deception. ^f And 2 Attainment, acquisition. 3 Gratifying. And 3 Dignity or majesty. 4 Approach. 5 Fixing. 6 Adjustment. ^h Also 2 A gem. ⁱ Likewise 3 Abode. 4 A house or dwelling.

m f n

तस्मिन् (विरले लोके)

1 Separate.
2 Small. a(वाच्यलिङ्गास्त्योत्तरे)^b130. समानाः (सत्यमैके स्तुः)^{m f n}1 Virtuous.
2 Similar.
3 Same. c

m f n

पिशुनौ (खलसूचकौ)

1 Wicked.
2 A whisper. d

m f n 1 m f n

हीनम्यूनाव् (अनगर्ह्यौ)

1 Deficient.
2 Blamable.

2 m f n

(वेगिन्धुरौ) तरस्विनौ

1 Swift.
2 Valiant.

m f n

131. अभिपन्नो (ऽपराधो ऽभिग्रस्तव्यापन्नतावपि)

1 Guilty.
2 Subdued. c

SECTION XVII.

मे

कलापो (भूषणे वर्हे दूषणीरे संहते ऽपि च)

1 An ornament. 2 A string of bells. f

132. (परिच्छदे) परीवापः (पर्युप्तौ सलिलस्थितौ)^m1 Furniture.
2 Sowing around. g

m

(गोधुग्गोष्ठपती) गोपी

1 A herdsman. 2 The head of a cowpen. h

3 m

(हरविष्णू) वृषाकपी

1 SIVA.
2 VISHNU. i

m

133. वाष्पाव् (उष्माश्रु)

1 Vapour.
2 A tear

4 m n

कशिपू (त्वक्कुच्छादनं हयम्)

1 Food.
2 Clothing. j

1—नृ.

2—नृ.

3—पि.

4—पु.

* Also 3 Clear, transparent. 4 Inferior, situated beneath. ^b The following are adjectives agreeing in gender with the subject. ^c Likewise m. One of the five breaths. ^d Also 3 A crow. ^e And 3 Involved in calamity. 4 Fugitive. 5 Seeking refuge. ^f Worn by women round their waist. 3 The eye in a peacock's tail. 4 A quiver. 5 Multitude; assemblage. ^g And 3 Standing water. 4 A piece of water. ^h Also 3 A superintendent of a district. 4 A king. ⁱ Likewise 3 Fire. ^j Also du. 3 Food and apparel.

1 A bed.
2 An upper
story. a

^{m n}
तल्पं (शय्याद्वारेषु)

1 A clump or
cluster. b

^{m n}
(सम्बन्धेऽपि) विटपे (ऽस्त्रियाम्)

1 Learned.
2 Pleasing.

^{m f n} ^{m f n} ^{m f n}
134. प्राप्त रूप स्वरूपाऽभिरूपा (बुधमनोज्ञयोः
भेदलिङ्गा चमी)

1 A female
turtle. 2 A
sort of lute. c

^f
(कूर्मी वीणाभेदश्च) कच्छपी

SECTION XVIII.

1 The letter
R. d

^m
135. (रवर्णे पुंसि) रेफः (स्यात्कुत्सिते वाच्यलिङ्गकः)

SECTION XIX.

1 Spirit after
death. e

^m
(अन्तराभवसत्त्वे ऽखे) गन्धर्वा (दिव्यगायने)

1 A ring.
2 A conch
or shell.

^m
136. कम्बु (नौ वलये शंखे)

1 A serpent.
2 A whisper-
er or inform-
er.

^m
द्विजिह्वौ (सर्पसूचकौ)

a Likewise 3 A wife. b Also 2 A branch above the principal one. 3 Expansion. c SARASWATI's lute. Likewise 3 A disorder of the spleen. d And m. f. n. 2 Vile, bad. e And previous to its being born again. Also 2 A horse. 3 A celestial quirister. 4 Spirits frequenting the sky. 5 A black cuckoo. 6 Sort of deer.

- ^{m f n b}
 पूर्वो (ऽन्यलिङ्गः प्रागाह पुम्बहुत्वे ऽपि पूर्वजान्) ^{1 Eastern.}
^{m f n} ^{2 Prior. a}
137. कुम्भौ (घटेभम्बुर्द्वाभौ) ^{1 A jar. c}
- ^m
 डिम्भौ (तु शिशुवाल्लिखौ) ^{1 A child.}
^{2 An ignorant man.}
- ^m
 सभौ (स्थूणाजडीभावौ) ^{1 Post or pillar. 2 Insensibility.}
- ^{1 m}
 शंभू (ब्रह्मत्रिलोचनौ) ^{1 BRAHMA.}
^{2 SIVA. d}
138. (कुक्षिभूषार्भका) गर्भाः ^{1 The belly.}
^{2 A fetus.}
^{3 A child.}
- ^m
 विस्मंभः (प्रणये ऽपि च) ^{3 Acquaintance. e}
- ^m ^f
 (स्याङ्गेर्षां) दुन्दुभिः (पुंसि स्यादङ्गे) दुन्दुभिः (स्त्रियाम्) ^{1 A large drum. f}
139. (स्यान्महारजनं क्लीवं) कुसुमं (करके पुमान्) ^{1 Safflower. g}
- ^m
 (क्षत्रिये ऽपि च) नाभि (र्ना) ^{A Kshatriya. h}
- ^m
 सुरभि (गर्वि च स्त्रियाम्) ^{A cow. i}

1—धु.

^a And m. pl. ³ Forefather. ^b पूर्वः or पूर्वः. ^c And ² Frontal globe of an elephant's head. Also ³ The sign aquarius. ⁴ Proper name, the nephew of RA'VANA. ⁵ The paramour of a prostitute. n. ⁶ Bdellium. f. ⁷ Bignonia chelonoides. ^d Also ³ A deified saint or JINA. ⁴ VISHNU. ^e Or ² Amorous solicitation. ³ Playful dispute. ⁴ Trust, confidence. ^f Also ² VARUN'A. ³ Name of a demon. And f. ⁴ A die. ⁵ A stake at play. ^g And ² Gold. m. ³ A water-pot. ⁴ A pomegranate. ^h Also ² An emperor. ³ The nave of a wheel. m. f. ⁴ The navel. f. ⁵ Musk. ⁱ Or ² The cow which, being milked, yields every wish. m. ³ Spring. ⁴ Nutmeg. ⁵ Michelia champac. m. f. n. ⁶ Fragrant. ⁷ Pleasing.

1 An assembly. 2 One of 140. सभा (संसदि सम्ये च)
a company. a

A superintendent. b

(निष्पद्यन्ते ऽपि) वस्तुमः^{m/n}

1 A ray of light. 2 A rein.

(किरणप्रग्रहौ) रश्मी^{1 m}

1 An ape.
2 A frog.

(कपिभेकौ) श्वकर्मौ^m

1 Desire.

2 Love, Cupid. 141. (इच्छामनोभवौ) कामौ^m

1 Power.

2 Exertion. d

(शत्रुद्योगौ) पराक्रमौ^m

1 Moral and religious merit. e

धर्माः (पुण्ययमन्यायस्वभावाचारसोमपाः)^m

1 Deliberate undertaking. f

142. (उपायपूर्व चारंभ उपधा चाप्यु) पक्रमः^{2 m}

1 A market.

2 A town

3 Holy writ. g

1 A citizen,

a towns-man.

2 A trader. h

(वणिक्पथः पुरस्वेदो) निगमो^m

(नागरो वणिक्)

1—सिद्धि.

2 उ—.

^a Likewise 3 A house. 4 Gaming. ^b Or 2 A chief herdsman. Also 3 Beloved. 4 A horse with good marks. ^c Likewise n. 3 Independent. 4 Semen genitale. 5 Desirable ^d To subdue the foe. 3 Valour. * And 2 YAMA. 3 Fitness, propriety. 4 Nature, character. 5 Usage, practice. 6 One who drinks the juice of acid asclepias at a sacrifice. 7 Any sacrifice. 8 Resemblance. 9 Innoxiousness. 10 A bow. 11 A theological treatise from the *Vēda*. 12 Virtue personified; the father of YUD'HISHT'HIRA. [In some of its acceptations the word admits the neuter gender.] ^f With knowledge of means. 2 A stratagem. 3 Valour. ^g Also 4 Trade. ^h Likewise 3 A theological portion of the *Vēda*.

143. नैगमौ (द्वौ)

(बले) रामो (नीलचारसिते त्रिषु) ¹ BALA-
RA'MA. a

(शब्दादि पूर्वो हन्द्ऽपि) ग्रामः ^{In comp. A}
multitude. b

(क्रान्तौ च) विक्रमः ^{Walking. c}

144. गुल्मा (रक्तांशसेनाद्यु) ¹ A disease
of the spleen. d

जामिः (स्वसृकुलस्त्रियोः) ¹ A sister.
² A chaste woman.

(क्षितिचान्त्योः) क्षमा (युक्ते) क्षमं (युक्ते क्षिते त्रिषु) ¹ The earth.
² Patience. f

145. (त्रिषु) श्यामौ (हरित्कृष्णौ) श्यामा (स्याच्छारिवानिशा) ¹ Green.
² Black. g

खलामं (पुच्छपुण्ड्राश्चभूषाप्राधान्यकेतुषु) ¹ A tail. h

146. सूक्ष्म (मध्यात्ममय्यु) ^{The supreme}
soul. j

(आदौ प्रधाने) प्रथम (स्त्रिषु) ¹ First.
² Chief.

^a Also ² PARAS'URA'MA. ³ RA'MACHANDRA. ⁴ Sort of deer. m. f. n. ⁵ Black. ⁶ Pleasing. ⁷ White. ^b Likewise ² A village or township. ³ An octave in music. ^c Also ² Power. ³ Valour. ^d And ² A clump of grass, &c. ³ Body of troops consisting of 9 platoons. ^e Or जामिः. ^f And n. ³ Right, propriety. m. f. n. ⁴ Able. ⁵ Benevolent. ⁶ Patient. ^g Also m. ³ A black cuckoo. ⁴ A cloud. ⁵ A sacred fig-tree at Prayāga. ⁶ A sort of pot-herb : Convolvulus argenteus. n. ⁷ Black peppor. f. ⁸ A plant ; vulgarly Syāmlatā. ⁹ Night. ¹⁰ Indigo. ¹¹ A description of women. ^h Also ² A mark on the forehead of a horse, bull, &c. ³ A horse. ⁴ An ornament. Or ⁵ Ornament of a horse. ⁶ Chief. ⁷ A flag or symbol. ⁸ A horn. ⁹ Mane. ⁱ Or खलामं (—यु). ^j Also m. ² An atom. m. f. n. ³ Little.

1 Pleasing.
2 Reverse,
contrary. a

m f n

वामौ (वस्तुप्रतोपौ द्वाव्)

1 Low.
2 Vile.

m f n

अधमौ (न्यूनकृत्सितौ)

1 Old.
2 Used.

m f n

147. (जीर्णं च परिमुक्तं च) यातयाम (मिदं हयम्)

SECTION XX.

1 A horse.
2 VISHNU'S
bird. b

(तुरङ्ग गरुडौ) ताच्यौ^m

1 A house.

2 Less. c

1 Husband's
brother.

2 Wife's

brother.

1 A brother's
son. 2 An

enemy.

1 A thunder-
cloud. 2 IN-

DRA. d

1 A master.

2 A man of
the 3d tribe.(निलयापचयौ) चयौ^m148. श्वशुर्यौ (देवरश्मालौ)^mभ्रातृभ्यौ (भ्रातृजद्विभौ)^mपर्जन्यौ (रसदब्देन्द्रौ)^m(स्याद्) चर्यः (स्वामि वैश्ययोः)^m

1 The 8th as-
terism. 2 The
4th age. f

1 Opportuni-
ty. 2 Succes-

sion. g

1 Subjected.

2 Oath, or-
deal. h149. तिथ्यः (पुष्ये कलियुगे)^eपर्यायो (ऽवसरे क्रमे)^mप्रत्ययो (ऽधीनशपथज्ञान विश्वासहेतुषु)^m

* Likewise 3 Left, not right. m. 4 An udder. 5 Cupid. 6 Siva-
n. 7 Wealthy f.—जा. 8 A woman—जी. 9 A mare. 10 A she-ass. 11 A
female shakal. 12 A young female elephant. ^b Also 3 The dawn. n.
4 A collyrium. ^c Likewise 3 A phthisis or consumption. 4 General
destruction. ^d Also 3 Any cloud. 4 Thunder. ^e Likewise m. f. n.
3 Excellent. ^f Also f. 3 The Emblic myrobalan. ^g Likewise
3 Mode, manner, form. ^h And 3 Knowledge, apprehension. 4 Trust,
confidence. 5 Cause. 6 A hole. 7 An affix. Also 8 Celebrity. 9 Practice,
usage.

150. रंभ्रे शब्दे)

(ऽथा) ऽनुशयो (दीर्घद्वेषानुतापयोः)

1 An old en-
mity. 2 Re-
pentance.

स्थूलोच्चय (स्वसाकल्ये गजानां मध्वमे गते)

1 Incom-
pleteness. a

151. समयाः (शपथाचारकालसिद्धान्तसम्बिदः)

1 An oath.
2 Usage.
3 Time. b

(व्यसनान्मशुभं दैवं विपदित्यु) ऽमया (स्वयः)

1 Vice. 2 Ill
fortune.
3 Calamity.

152. अत्ययो (ऽतिक्रमे कृच्छ्रे दोषे दण्डे ऽप्यु)

1 Transgres-
sion. 2 Dis-
tress. c

(ऽथापदि

1 Calamity.
2 War.
3 Futurity.

सुद्धायात्योः) सम्परायः

पूज्य (स्त श्वशुरे ऽपि च)

A father-in-
law. d.

153. (पश्चादवस्थाविबलं समवायच्च) सम्मयौ

1 Rear guard.
2 Multitude.

(संघाते सन्निवेशे च) संस्त्यायः

1 Assem-
blage. 2 Vi-
cinity e

प्रणया (स्त्यमी

1 Acquaint-
ance. 2 So-
licitation. f

154. विद्वन्म याज्ञा प्रेमाणो)

(विरोधे ऽपि) समुच्छयः

Enmity. g

विषयो (यस्य यो ज्ञातस्तत्र शब्दादिकेष्वपि)

1 Frequent-
ed and
known. h

^a And ² An elephant's middle pace, neither quick nor slow. ³ A hill at the foot of a mountain. ^b And ⁴ Demonstrated conclusion. ⁵ Agreement, bargain. ⁶ Hint. ⁷ Leisure. ^c And ³ Fault, guilt. ⁴ Punishment by fine, &c. ^d Also ² A teacher. m. f. n. ³ Worthy of respect. ^e Likewise ³ A house. ^f And ³ Affection. ^g Also ² Elevation, height. ^h And ² Object of sense, as sound, &c. ³ Country, province.

Infusion, ex-tract. a	155. (निर्यासे ऽपि) कषायो (ऽस्त्री)	^{m n}
Assembly. b		^m
1 Abundance, frequency. c	प्रायो (भूम्नान्तगमने)	(सभायां च) प्रतिश्रवः
1 Distress. 2 A sacrifice. 3 Anger. d		^m
1 A secret. 2 Privy part. e	156. (रहस्योपस्थयोर्) गुह्यं	मन्यु (दैन्ये क्रतौ कुधि)
1 An oath. 2 Truth. f		ⁿ
1 Animal strength. 2 Dignity. g	वीर्यं (बले प्रभावे च)	सत्यं (शपथतथ्ययोः)
1 Right, fit. 2 Substance. i		ⁿ
1 A place. 2 A house. j	157. धिष्णं (स्थाने मृहे भेग्नौ)	द्रव्यं (भव्ये गुणाश्रये)
1 Destiny. 2 Goodluck. 3 Ill fate.		ⁿ
1 A pignut. 2 Gold. l	(कथेरुहेम्नोर्) गाङ्गेयं	भाग्यं (कर्मशुभाशुभम्)
A plant. m		^f
		विशल्या (दन्तिकापि च)

a Or 2 Exudation of a tree. 3 Astringent taste. 4 Perfume rubbed on the body. b Also 2 Refuge. 3 House. c And 2 Starving oneself to death. 3 (In composition) Similar, like. d Also 4 Grief, sorrow. e Likewise m. 3 A tortoise. 4 Pride. f Also 3 The first age of the world. m. f. n. 4 True. g Likewise 3 Semen virile. 4 Splendour. 5 Valour. h Or वीर्यं. i The substratum of qualities. Likewise 3 Wealth. 4 Drug. 5 Brass. j And 3 An asterism. 4 Strength. m. n. 5 Fire. k Or धिष्णः and धिष्ण. l Also m. 3 BHISHMA son of Gangā. m Named Dantī. Also certain other plants, as Menispermum glabrum, &c.

158. वृषाकपावी (श्रीगौर्वी^f)

1 The goddess
LAKSHMI.
2 GAURI. a

अभिख्या (नामशोभयोः)^f

1 A name.
2 Beauty. b

(आरम्भो निष्कृतिः शिक्षा पूजनं सम्प्रधारणम्^f)

1 Beginning,
undertaking.
2 Atonement.
c

159. उपायः कर्म चेष्टा च चिकित्सा च नव) क्रियाः^f

जाया (सूर्यप्रिया कान्तिः प्रतिबिम्बमनातपः)^f

1 Wife of the
sun. 2 Beau-
ty. d

160. कक्षा (प्रकोष्ठे इत्यादेः कांक्षां मध्येभवन्धने)^f

1 Enclosure
of an edifice.

कृत्या (क्रियादेवतयोस्त्रिषु भेदो घनादिभिः)^f

1 An act. 2 A
certain deity.
f

161. जन्यः (स्याज्जनवादे ऽपि)^{m f n}

A rumour. g

जघन्यो (ऽम्ये ऽधमे ऽपि च)^{m f n}

1 Last, ulti-
mate. 2 Low,
vile.

(गर्हाधीनो च) वक्तव्यौ^{m f n}

1 Reprehen-
sible. 2 Sub-
ject, depen-
dent. h

कल्यौ (सज्जनिरामयौ)^{m f n}

1 Ready,
prepared.
2 Healthy. i

^a Likewise 3 *Swāhā*, wife of the regent fire. 4 *SACHI*', wife of *INDRA*. ^b Also 3 Glory. ^c And 3 Study. 4 Worship. 5 Disquisition. 6 Means, expedient. 7 Act. 8 Bodily action. 9 Remedy. 10 Instrument. 11 A religious initiatory ceremony. 12 Obsequies. ^d And 3 A reflected image. 4 Shade. ^e Or 2 The gate of such an inclosure. 3 A string of bells, worn by women. 4 A rope round an elephant's body. 5 Effort, exertion. m. 6 The armpit. ^f To whom sacrifices are offered for destructive and magical purposes. Or 3 Pestilence m. f. n. 4 Seduced from an alliance. 5 Any thing to be done. ^g Neuter 'in the sense exhibited. m. f. n. 2 To be produced. 3 A relation of a bride. 4 Her attendant. 5 The companion of a bridegroom. n. 6 A market. 7 War. 8 A meteor. m. 9 A father. f. 10 A mother. 11 A mother's female companion. ^h Likewise 3 Fit to be said. ⁱ Also 3 Skilful. m. f. 4 One deaf and dumb. n. 5 Morning. f. 6 Auspicious speech.

1 Intelligent. ^{m f n}
2 Wealthy. a 162. (आलवाननपेतोर्थाद्) अर्थः

Pleasing. b

^{m f n}
पुण्यं (तु चार्थं पि)

Beautiful. c

^{m f n}
रूप्यं (प्रशस्तरूपे ऽपि)

Eloquent. d

^{m f n}
वदान्यो (वल्गुवाग्पि)

Just, reason-
able. e

^{m f n}
163. (न्याय्ये ऽपि) मध्यं

1 Handsome,
2 Sacred to
the moon. f

^{m f n}
सौम्यं (तु सुन्दरे सोमदैवते)

SECTION XXI.

1 Multitude.
2 Occasion. g

^{m h}
(निवहावसरौ) वारौ

1 A bed of
grass or bark.
2 A sacrifice.

^m
संस्तारौ (प्रस्ताराध्वरौ)

1 VRIHASPA-
TI. 2 A pa-
rent. i

^m
164. गुरू (गौष्पतिपितृाद्यौ)

1 The 3d age.
2 Doubt.

^m
द्वापरौ (युगसंशयौ)

1 Difference.
2 Similitude.

^m
प्रकारौ (भेदसादृश्याव्)

a Or 3 Right, reasonable. n. 4 Red chalk. b Also n. 2 A good action. 3 Virtue, moral or religious merit. c Likewise n. 2 Silver. 3 Wrought silver and gold. d Also 2 Generous, munificent. e Likewise 2 Middle. 3 Low. And n. 4 The middle. f Also 3 Mild. m. 4 Patronymic of *Budha*, or Mercury. g And 3 A day of the week. n. 4 A vessel for spirituous liquor. h वारः or वारः. i Or other venerable relative. And 3 A spiritual teacher. m. f. n. 4 Heavy. 5 Great.

165. किंशारू (धन्यम्बुकेषु)	आकाराव् (इङ्गिताद्यती)	1 Hint. 2 Form. 1 Beard of corn. 2 An arrow. 1 A country void of water. 2 A mountain. 1 A tree. 2 A mountain. 3 The Sun. 1 A woman's breast. 2 A cloud. a 1 Darkness. 2 A foe. 3 A demon. b 1 Tax. 2 Hand. 3 Ray of light. c 1 Splitting. d
अद्रयो (द्रुमशैलाकाः)	मरु (धन्वधराधरौ)	
166. (ध्वान्तारिदानवा) दत्ता	(स्त्रीस्तनाब्दौ) पयोधरौ	
प्रहरा (मङ्गनारीकृत् वाणा)	(बलिहस्तांशवः) कराः	
167. (अजातशत्रुणे गौः काले ऽप्यश्मश्रुर्ना च) दूबरः (स्वर्णे ऽपि) राः	अस्त्राः (कचा अपि)	Hair. e 1 A hornless bull. 2 A beardless man. f Gold. g
168. (मुक्ता शुद्धौ च) तारः (स्याच्)	परिकरः (पर्यङ्कपरिवारयोः)	1 A bed. 2 A dependent. h 1 Elegance of a pearl. i

1—र.

2—ङ्.

3 रै.

^a Also 3 Coconut. ^b Who was slain by INDRA. ^c Likewise
4 An elephant's trunk. 5 Hair. ^d Or 2 Fracture. 3 A feminine
disease (excess of menstruation). 4 An arrow. ^e Also 2 A corner.
n. 3 A tear. 4 Blood. ^f Although of an age to have a beard ;
and, in the instance of the bull, of an age to have horns. 3 As-
tringent taste. ^g Likewise 2 Wealth. 3 A cloud. ^h Also 3 Com-
mencement. 4 Multitude. 5 Girding (as for battle). ⁱ Or 2 A
beautiful pearl. 3 The pupil of the eye. 4 A high note. m. f. n.
5 High, as a note in music. n. 6 Silver. f. n. 7 A star. f. 8 The
wife of VRIHASPATI. 9—of SUGRIVA. 10 A goddess of the *Baud'd'has*.

1 Air. a

1 m

हारो (वायौ च तु त्रिषु

कर्बुरे)

1 Promise.

2 War.

3 Bargain. b

(ऽथ प्रतिज्ञाजिसन्निदापत्सु) सङ्गरः

1 The pray-
ers of the
Vedas. c

169. (वेदभेदे गुप्तिवादे) मन्त्रो

The sun. d

मित्रो (रवावपि)

1 A sacrifice.
2 An arrow. e

(मस्त्रेषु यूपस्त्रण्डे ऽपि) स्वरः

Part to be
concealed. g

(गुह्ये ऽप्य) ऽवस्करः

1 Charge
sounded by
trumpets. h

170. चाडस्वर (स्तार्यरवे गजेन्द्राणां च गर्जिते)

1 A brisk as-
sault. 2 Rob-
bery. i

अभिहारो (ऽभियोगे च चौर्ये सवहनं ऽपि च)

1 An atten-
dant 2 A
scabbard. j

171. (स्याज्जङ्गमे) परीवारः (खड्गकोशे परिच्छदे)

1 A tree. 2 A
handful of
sacred grass. l

विष्टरो (विटपीदर्भमुष्टिः पीठाद्यमासनं)

1 A door.
2 A porter.

172. (द्वारिद्वाःस्थे) प्रतीहारः

A female
porter.

प्रतीहार्य (ऽप्यनन्तरे)

1 शार.

2—री (नृ).

a And m. f. n. 2 Variegated. Also m. 3 Tables for playing.

b And 4 Calamity, distress. c And 2 Secret consultation ; private advice. 3 Incantation or charm. d Also n. 2 A friend. e And

3 Shavings of the wood of which a sacrificial post is made. f सवः (श् or सश्). g And 2 Ordure, excrement. 3 Sweepings. h And

2 Roaring of large elephants. 3 Beginning. 4 Making a show.

i And 3 Arming ; taking arms. j And 3 The insignia of dignity.

k Or परिवार. l And 3 A stool or cushion.

- (विपुले नकुले विष्णौ) वधुः (स्यात्पिङ्गले त्रिषु) ^m 1 A large ichneumon. 2 VISHNU. a
173. सारो (बले स्थिरांशे च न्याये क्लीबं वरे त्रिषु) ^m 1 Strength. 2 Essence. b
- दुरोदरो (द्यूतकारे पणे द्यूते) दुरोदरम् ^{m d} 1 A gamester. 2 A stake. c
174. (महारण्ये दुर्गपथे) कान्तारः (पुन्रपुंसकम्) ^{m n} 1 A forest. 2 A difficult road. e
- मत्सरो (ऽन्यशुभद्वेषे तद्वत्कृपणयोस्त्रिषु) ^m 1 Envy. f
175. (देवाहृते) वरः (श्रेष्ठे त्रिषु क्लीबे मनाक् प्रिये) ^{m h} 1 A boon. g
- (वंशाङ्गुरे) करीरो (ऽस्त्री तदभेदे घटे च ना) ^{m n} 1 Shoot of a bambu. i
176. (ना चमूजघने हस्त सूत्रे) प्रतिसरो (ऽस्त्रियाम्) ^m 1 Rear-guard j
- (यमानिलेन्द्रचन्द्रार्कविष्णुसिंहांशुवाजिषु) ^m 1 YAMA. 2 Wind. 3 INDRA. k

^a Also 3 SIVA. 4 Fire 5 Proper name ; a sage m. f. n. 6 Tawny. 7 Large. ^b Likewise 3 Marrow. n. 4 Propriety. 5 Water. 6 Wealth. m. f. n. 7 Excellent. ^c And n. 3 Play, gaming. ^d Or दुरोदरः—रं. ^e Also m. 3 A sort of sugarcane. ^f And m. f. n. 2 Envious. 3 Avaricious, niggardly. f. 4 A gnat. ^g And m. f. n. 2 Excellent n. (some say indecl.) 3 A little approved. Likewise m. 4 A son-in-law. 5 Appointment. n. 6 Saffron. f. 7—रा. The three myrobalans.—री. 8 Asparagus racemosus. ^h Or वरः. ⁱ And m. 2 Sort of plant (common in dry deserts). 3 A jar. ^j And m. n. 2 A string worn on the wrist at nuptials, &c. Also m. 3 Counsel. 4 A bracelet. 5 A wreath. m. n. 6 Territory. m. f. n. 7 Fit to be employed. ^k And 4 the Moon. 5 The sun. 6 VISHNU. 7 A lion. 8 A ray of light. 9 A horse. 10 A parrot. 11 A serpent. 12 An ape. 13 A frog. m. f. n. 14 Tawny. 15 Green. Or 16 Yellow.

177. शुकाहिकपिभेकेषु^m हरि (नर्ग कपिले त्रिषु)

A potsherd.
a

शर्करा (कर्परांशे ऽपि)

1 Passing a-
way time. b

वात्रा (स्याद्यापने गतौ)

1 The earth.

2 Speech.

3 Ardent

spirit. c

178. इरा (भूवाक्सुरासु स्यात्)

1 Drowsiness.

2 Lassitude.

तन्द्रा (निद्राप्रमीलयौः)

1 A nurse.

2 The earth. c

धात्री (स्यादुपमातापि क्षितिरप्यामलक्ष्यपि)

1 Wanting
a limb. 2 A
dancing girl.
f

179. शुद्धा (व्यङ्गा नटी वेश्या सरवा कण्टकारिका

त्रिषु कुरे ऽधमे ऽल्ये ऽपि) शुद्धे!

1 Requisites,
materials.

2 A little. g

मात्रा (परिच्छदे

180. अल्पे च परिमाणे सा) मात्रं (कार्त्स्न्ये ऽवधारणे)

1 Painting,
delineation.
2 Wonder. h

(आलेख्याश्चर्ययाश्च) चित्रं

^a Also 2 A stony nodule. 3 A country abounding in such. 4 A disease (the gravel). 5 Clayed sugar. ^b Or 2 Livelihood. And 3 Travelling. 4 Festival ; procession. ^c And 4 Water. ^d Or तन्द्रा or तन्द्ः. ^e Also 3 A mother. 4 An emblic myrobalan. ^f And 3 A courtesan. 4 A bee. 5 An egg-plant. m. f. n. 6 Cruel. 7 Low. 8 Small. Also 9 Miserly. 10 Poor. And f. A fly. ^g And 3 Quantity. n. 4 The whole. 5 Only ; (exclusive and identical). Also f. 6 An earring. 7 An instant. 8 Half a short syllable. ^h Also 3 A circlet or mark. 4 Variegated colour. m. f. n. 5 Variegated. 6 Wonderful. f. चित्रा. 7 A star in the Virgin's spike. 8 Title of SUBHADRA.

	ⁿ कलत्रं (श्रीणिभार्ययोः)	1 The hip and loins. 2 A wife. a
181.	ⁿ (योग्यभाजनयोः) पात्रं	1 Fit. capable. 2 A vessel. b
	ⁿ पत्रं (वाहनपक्षयोः)	1 A vehicle. 2 A wing. c
	ⁿ (निदेशग्रन्थयोः) शास्त्रं	1 Command. 2 Institutes of a science.
	ⁿ शस्त्रम् (आयुधलोचयोः)	1 A weapon. 2 Iron. d
182.	ⁿ (स्याम्पटांशुकयोर्) नेत्रं	1 Root of a tree. 2 Wove silk bleached. e
	ⁿ क्षेत्रं (पत्नीशरीरयोः)	1 A wife. 2 Body. f
	ⁿ (मुखाग्रे क्रोडहलयोः) पोत्रं	1 Snout of a hog. 2 Forepart of a plough. g
	ⁿ गोत्रं (तु नान्नि च)	Name. h
183.	ⁿ सत्रम् (आच्छादने यज्ञे सदादाने वने ऽपि च)	1 Vesture. 2 A sacrifice. 3 Constant alms. i
	ⁿ अजिरम् (विषये काये ऽप्य)	1 Object of perception. 2 A body. j
	ⁿ ऽम्बरं (व्योम्नि वाससि)	1 Ether ; the sky. 2 Apparel. k

^a Likewise 3 A fastness or strong hold. ^b Also 3 A king's minister. 4 The channel of a river, or space between the banks. 5 A vessel used in sacrifice ; as a ladle, &c. 6 A leaf. 7 A person of a drama. ^c Likewise 3 A leaf. 4 The feather of an arrow. ^d Also f. यस्त्री. 3 A knife. ^e Likewise 3 An eye. 4 The rope of a churn. 5 A car. m. f. n. 6 A guide. ^f Also 3 A field. 4 A holy spot. 5 A geometrical figure. ^g Likewise 3 Sort of cloth. ^h Also 2 Family, race, line. 3 Wealth. m. 4 A mountain. f. 5 The earth. 6 A herd of kine. ⁱ And 4 A forest, or 5 Wealth. ^j Likewise 3 A court-yard. 4 Wind. ^k Also 3 Ambergris.

A realm. a	184. चक्रं ^m (राष्ट्रे ऽप्यु)
Exemption from trans- migration. b	ऽक्षरं ⁿ (तु मोक्षे ऽपि)
Water. c	क्षीरम् ⁿ (अशु च)
Gold. d	(स्वर्णे ऽपि) भूरिचन्द्रौ ^{m n} (द्वौ)
A door. e	(द्वारमात्रे ऽपि) गोपुरम् ⁿ
1 A cavern. 2 Pride. f	185. (गुहादम्भौ) गह्वरे ⁿ (द्वे)
1 Solitude. 2 Near.	(रहो ऽन्तिकम्) उपह्वरे ⁿ
1 Front, fore- part. g	(पुरोधिकमुपवर्धं) ^{1 n} ऽग्राण्य
1 A house. 2 A town. h	(आगारे नगरे) पुरम् ⁿ
	186. मन्दिरं ⁿ (चा)
1 A country, or realm. 2 Calamity.	(ऽथ) राष्ट्रे ^{m n} (ऽस्त्री विषये स्यादुपद्रवे)

1 चय.

^a Likewise 2 A wheel. 3 A circular missile weapon : a sharp discus. 4 A potter's wheel. 5 A mill. 6 A multitude. 7 An army. 8 A whirlpool. 9 Pride. m. 10 A ruddy goose, (Anas Casarca). ^b Also 2 A letter, or written character. 3 BRAHMA, m. 4 SIVA. m. f. n. 5 Unalterable. ^c Likewise 2 Milk. ^d Also भूरिः m. f. n. 2 Frequent, numerous. m. 3 BRAHMA. 4 VISHNU. 5 SIVA, And चन्द्रः. 2 The Moon, 3 Camphor. 4 Water. m. f. n. 5 Pleasing. ^e Also 2 A town gate. 3 Sort of grass : Cyperus ? ^f Likewise 3 A forest. m. 4 An harbour. ^g And m. f. n. 2 More, much. n. 3 Top, summit. 4 Point, extremity. 5 Assemblage, multitude. 6 Resting place, end of a journey. 7 Quantity of a pala. 8 Limited alms (four mouthfuls) m. f. n. 9 Chief, principal. 10 First, prior. ^h Also पुरं. 3 A body. 4 City of Patua. m. 5 Bdellium. And मन्दिरः m. 3 The sea.

- ^m
दरो (ऽस्त्रियां भये शब्दे)
^{m n}
षष्ठी (ऽस्त्री चौरके पवौ)
187. तन्त्रं (प्रधाने सिद्धान्ते सूत्रवापे परिच्छदे)
^m ^{1 n}
शौशीर (शामरे दण्डे ऽप्यौ) शीरं (शयनासने)
ⁿ
188. पुष्करं (करिहस्ताग्रे वाद्यभाण्डमुखे जले
व्योम्नि खड्गफले पद्मे तीर्थेषधिविशेषयोः)
ⁿ
189. अन्तरम् (अवकाशावधिपरिधानाभर्त्तिभेदतादर्थ्ये
छिद्रात्मीयविनावहिरुत्सरमभ्युऽन्तरात्मनि च)
ⁿ
190. (सुखे ऽपि) पिठरं

1 Fear, dread
2 A hole in the ground. a.

1 A diamond.
2 The thunderbolt. b

1 Chief.
2 Right conclusion. c

1 Handle of a fan of cow's hair. d

1 Tip of an elephant's trunk. e

1 Interval.
2 Period.
3 Clothing.
4 Covering. f

Fragrant root of grass. g

1 शौ—.

* Likewise indec. 3 A little. And f. दरि. 4 A cavern. ^b Also m. 3 One of the 28 astrological *yōgas*. ^c And 3 A weaver's lay or batten. 4 Raiment. 5 Care of a realm. 6 Dependence. 7 A sacred book. 8 An excellent medicament. ^d And n. 2 A bed. 3 A chair or stool. Likewise 4 Fragrant root of grass (*Andropogon muricatum*.) ^e And 2 Head of a drum, or place where any musical instrument is struck. 3 Water. 4 The sky. 5 Edge of a scimitar, or 6 A scabbard. 7 A lotos. 8 Name of a place. 9 A drug (*Costus Arabicus*.) 10 One of the *Dwīpas* or continents. m. 11 The Indian Crane. ^f And 5 Difference. 6 Sake. 7 A hole or rent. 8 Own. 9 Without, except. 10 Outside. 11 Opportune time. 12 Midst. 13 Supreme soul. 14 Similar. 15 Other. *This term is a pronoun in the 3d and 10th acceptations.* ^g *Cyperus rotundus*. Also 2 A churning stick. m. 3 A seether or boiler.

Another
sort, a

(राजकशेरुख्यपि) नागरम्

1 Very dark.

m f n

2 Mischiev-
ous, des-
tructive. b

शार्ध्वरं (तन्धतमसे घातुके भेद्यसिद्धकः)

1 Pale red.

m f n

2 White.

191. गौरो (ऽख्ये सिंते पीते)

3 Yellow. c

Sharp, corro-
sive. d

(वृषकाब्जे ऽप्य) ऽख्वरः

m f n

Hard, e

जठरः (कठिने ऽपि स्याद्)

Inferior,
low. f

(अधस्तादपिचा) ऽधरः

m f n

Unperplex-
ed. g

192. (अनाकुले ऽपि चै) काग्रो

1 m f n

1 Distracted.

2 Perplexed.

h

m f n

व्यग्रो (व्यासक्त पाकुले)

1 Superior,
high. 2 Nor-
thern. i

2 m f n

(उपमृद्दीप्यन्नेष्टेषुष्य) न्नरः (स्याद्)

1 Inferior.

2 Southern. j

m f n

अनुत्तरः

1 ए—.

2 उ—.

* Cyperus pertenuis. Likewise 2 Ginger. m. f. n. 3 Of or belonging to a city. 4 Sagacious. ^b According to another reading. m. 3 A vicious elephant. ^c Likewise 4 Clean. m. 5 White mustard. 6 The moon. n. 7 Filament of a lotos. f. 8 The goddess, wife of SIVA. 9—of VARUN'A. 10 The earth. 11 Name of a river. 12 A young girl. 13 Turmeric. ^d Also m. 2 Semecarpus Anacardium. ^e Likewise 2 Old. m. n. 3 The belly. ^f Also 2 Less, worse. m. 3 The lip. 4 The nether lip. ^g Likewise 2 Intent, attentive. ^h Or 3 Frightened. ⁱ And 3 Excellent. Also n. 4 An answer. m. 5 Proper name, the son of VIRATA. f. 6 The wife of ABHIMANYU. 7 The north. ^j And 3 Worse. Likewise 4 Excellent. 5 Silent, unable to answer.

193. (एषां विपर्यये श्रेष्ठे)

(दूरानामोत्तमाः) पराः

m f n

1 Distant,
remote.
2 Other. a

(सादुमिवौ तु) मधुरौ

m f n

1 Sweet.
2 Pleasing.
b

क्रूरी (कठिननिर्दयी)

m

1 Hard.
2 Pitiless ;
cruel. c

194. उदारो (हालमहतोर)

m f n s

1 Generous.
2 Great. d

m f n

दूतर (खन्यनीचयोः)

1 Other.
2 Low, vile.

(मन्दस्वच्छन्दयोः) स्वैरः

m f n

1 Indolent.
2 Indepen-
dent, uncon-
trolled.

m f n

शुभ्रम् (उद्गीतशुक्लयोः)

1 Splendid.
2 White. f

SECTION XXII.

195. (चूडाकिरीटं केशाद्यु संयता) मौलवस् (त्रयः)

I m f

1 Lock on
the crown of
the head. g

2 m

(हुमप्रभेदमातङ्ग काण्डपुष्पाणि) पीकवः

1 The tree
Pila. 2 An
elephant. h

1—कि.

2—ह.

* And 3 Pre-eminent. Or 4 Subsequent. 5 Inimical, enemy. n. (some say indec.) 6 Only. † Also m. 3 A sweet taste. n. 4 Poison. f. 5 Anise. ° Likewise 3 Terrible. 4 Destructive. ‡ Also 3 Gentle. 4 Unperplexed. ° Fem. उदारा,—री. † And n. Talc. § And 2 A diadem. 3 Hair tied on the head. 4 Head. m. 5 Jonesia Asoca. 6 The earth. And 3 An arrow. 4 A flower (Or 5 Blossom of the Saccharum Sara). Also 7 An atom.

1 YAMA.

2 Measured
time. a

1 m

196. (कृतान्तानेहसोः) कालश्

The fourth
age. b

(चतुर्थे ऽपि युगे) कलिः

A deer. c

(स्यात्कुरङ्गे ऽपि) कमलः

A blanket. d

(प्रावारे ऽपि च) कम्बलः

1 Tax, reve-
nue. 2 An
oblation. e

197. (करोपहारयोः पुंसि) वलिः (प्रास्यकृत्वे क्षिवाम्)

1 Bulkiness.
2 Strength.
3 Army,
forces. f

(स्थौल्यसामर्थ्यसैन्येषु) बलं (ना काकसीरिणोः)

1 A whirl-
wind. g

198. वादलः (पुंसि वात्यायामपि वातसहे त्रिषु)

1 Wicked.

(भेद्यलिङ्गः शठे) व्यालः (पुंसि श्वापदसर्पयोः)

1 काल.

^a Likewise 3 Death. 4 Time (infinite). 5 Black colour. f. काळा
6 Madder. 7 Indigo. काली. 8 The goddess GAURI. 9 One of the
MA'TRIS. 10 Heavy clouds. ^b Likewise 2 Quarrel, strife. 3 War,
battle. 4 Bellerick myrobalan. 5 An unblown flower. ^c Also n. 2 A
Lotos. 3 Water. 4 Copper. f. 5 The goddess LAKSHMI. 6 An ex-
cellent woman. ^d Also 2 A dewlap. 3 A fabulous chief of serpents. n.
4 Water. ^e And f. वलिः—ली (or वलिः). 3 A wrinkle. Also m. 4 Proper
name ; a giant. 5 Handle of a flyflapper. f. 6 Ridge of a roof. ^f And
m. 4 A crow. 5 Proper name ; BALARA'MA. Also 6 Name of a demon
slain by INDRA. m. f. n. 7 Strong. f. 8 Sida cordifolia, &c. ^g And
2 Gouty, Rheumatic. 3 Insane. ^h Or वातुलः. ⁱ And m. 2 A beast
of prey ; tiger, &c. 3 A serpent. 4 A vicious elephant. 5 A king.
^j Fem. व्याली.

199. मलो ^{m n} (ऽस्त्री पापविट्किट्टाम्)	1 Sin. 2 Filth. 3 Excretion. a
(ऽस्त्री) मूलं ^{m n} (रुगाशुधम्)	1 Colic. 2 A weapon. b
(शङ्खावपि द्वयोः) कीलः ^{m f}	A lance. c
पाणिः ^f (स्थूलप्रक्षुपंक्तिषु)	1 A corner. 2 The hollow above the hip. d
कला ^f (शिल्पे कालभेदे ऽप्य्)	1 A mechanical art. 2 A measure of time. e
प्राणी ^{1 f} (सख्यावली अपि)	1 A companion. 2 A row. f
(अव्ययसुविहृतौ) वेला ^{f h} (कालमर्थादयोःपि)	1 Tide. 2 Time. 3 Limit. g
वज्रलाः ^{f j} (हस्तिकागावो) वज्रलो ^m (ऽग्निः शितौ त्रिषु)	1 The Pleiades. 2 A cow. i
लीला ^f (विद्यासक्रिययोर्)	1 Sport. 2 Gesture.
उपला ^f (शर्करापि च)	A stony nodule. k

1—लि or —ली.

^a As sweat, snot, earwax, &c. 4 Dregs. 5 Rust. m. f. n. 6 Niggardly. ^b A trident or a pike. Also f. 3 A courtesan. ^c Likewise 2 A gnomon. 3 A stake. 4 A post. 5 Flame. 6 The elbow. 7 A thump on the breast. 8 A punch with the elbow. f. 9 A blow. ^d Or 3 Sharp edge. 4 A mark. 5 A row or string. Also 6 Delineation with sandal, &c. on the ear. 7 Contiguity. 8 Allowance to a dependant. 9 A masculine woman (who has a beard). 10 A handful. 11 Praise. ^e Likewise 3 A digit of the moon. 4 Interest on a capital sum. 5 A part. 6 Collection. ^f Also 3 A bridge. m. f. n. 4 Intelligent, wise. ^g Likewise 4 Seashore. 5 Easy and sudden death. ^h Or वेला. ⁱ In the first acceptation, invariably plural. And m. 3 Fire. m. f. n. 4 Black. Also 5 Cardamum. m. 6 The dark half of the month. n. The sky. ^j Or वज्रलाः. ^k Also 2 Manufactured sugar. m. 3 A stone. 4 A gem:

1 Blood. 202. (शोणिते ऽम्बसि) कौशाखं
2 Water.

1 Origin. ॥ मूलम् (पाद्ये शिफामयोः)
2 Root. a

1 A multi- ॥ तालं (समूह आनायो गवाक्षधारकावपि)
tude. 2 A
net. b

1 Disposi- ॥ 203. शीलं (स्वभावे सहृत्ते)
tion. 2 Good
conduct.

1 Fruit. ॥ (यस्ये हेतुदत्ते) फलम्
2 Result. c

1 A roof. ॥ (हृदिर्नेत्रयोः क्रीवं समूहे) पटलं (न ना)
2 A film over
the eye. d

1 Bottom. ॥ 204. (अधःस्वरूपयोरुत्थी) तलं
2. Essential
character. e

Flesh. f ॥ (स्याद्यामिषे) पलम्

Submarine ॥ (चौर्वात्मले ऽपि) पातालं
fire. g

1 Clothes, ॥ चेलं (वस्त्रे ऽधमे त्रिषु)
vesture. h

1 A hole fil- ॥ 205. कुक्कुलं (शङ्कुभिः कीर्णै र्वस्त्रे ना तु तुषामले)
led with
stakes. i

^a And m. n. 3 An asterism (the Scorpion's tail). Or n. 4 Principal, capital. ^b And 3 A window, a lattice. 4 An unblown flower. 5 Magic, illusion. 6 Pride. f. जासी. 7 Trichosanthes dioica. ^c Likewise 3 Edge of a weapon. 4 A nutmeg. 5 A Pearl. 6 Profit. 7 A shield. ^d And f. n. (—सी, वा or चं.). 3 A multitude. n. 4 Retinue. ^e Likewise f. n. 3 A guard for an archer's arm. m. 4 A span. 5 The palm with extended fingers. ^f Also 2 A measure, consisting of four *Karshas*. ^g Likewise 2 The infernal regions. 3 A hole. ^h And m. f. n. 2 Inferior, low in situation. Fem. चेसी. ⁱ And m. 2 Conflagration of chaff.

- ॥
- (निर्णीते) केवलम् (इति त्रिलिङ्गं त्वेकवचनम्) 1 Absolute, certain. a
- ॥
206. (पर्याप्तिसमपुष्पेषु) कुशलं (शिक्षिते त्रिषु) 1 Adequacy. 2 Safety. 3 Virtue. b
- m n
- प्रवालम् (चंकुरे ऽप्यस्त्री) 1 A shoot or sprout. c
- m f n
- (त्रिषु) स्थूलं (जडे ऽपि च) Stupid. d
- m f n
207. करालो (दन्तुरे तूष्णे) 1 Having projecting teeth. 2 High. e
- m f n g
- (चारौ दक्षे च) पेशलः 1 Beautiful. 2 Expert. f
- m f n
- (तूष्णे ऽर्भके ऽपि) बालः (स्याल) 1 Ignorant. 2 Young, a child. h
- m f n
- लोल (चलसदृशयोः) 1 Tremulous. 2 Thirsty. i

SECTION XXIII.

- m m
208. इवदानौ (वनारण्यवल्ली) 1 A forest. 2 Fire in a forest. j
- m
- (जन्महरौ) भवौ 1 Birth. 2 SIVA. k

* And m. f. n. 2 Alone, sole. 3 Entire, all. Fem.—जा, स्त्री. ^b And m. f. n. 4 Skilful, expert. ^c Or 2 A new leaf. Also 3 Coral. 4 The neck of a lute. ^d Likewise 2 Bulky. ^e Likewise 3 Terrible. ^f Also 3 Soft. ^g Or पेशलः ^h Likewise m. 3 Hair. 4 Tail of a horse. 5—of an elephant. m. n. 6 Andropogon Schoenanthus. ⁱ Also f.—जा. 3 The tongue. 4 The goddess LAKSHMI. Likewise 3 Fire in general. ^k Also 3 Existence. 4 Acquisition. 5 This world. 6 Safety, well being.

1 A counsel-
lor. 2 A com-
panion.

^m
(मन्त्री सहायः) सचिवौ

1 A husband.
2 Lythrum
fruticosum, a

^m
(पतिशाखिनरा) धवाः

1 A moun-
tain. 2 A
sheep. 3 The
sun. b

^{1 m}

209. अवयः (शैलमेघार्का)

1 Command.
2 Call. 3 Sa-
crifice.

^m
(आज्ञाहानाध्वरा) हवाः

1 A living
being. c

^m
भावः (सत्वस्वभावाभिप्रायचेष्टात्मजन्मसु)

1 Produc-
tion. 2 Fruit.
3 Blossom, d

^m
210. (स्यादुत्पादे फले पुष्पे) प्रसवे (गर्भमोचने)

1 Distrust.
2 Denial.
3 Conceal-
ment.

^m
(अविश्वासे ऽपक्कवे ऽपि निहतावपि) निहवः

1 Elevation.
2 Impatience.

^m
211. (उत्सेकामर्षयोरिच्छा प्रसवे महः) उत्सवः

^e
1 Dignity,
authority.
2 Firm opi-
nion, f

^m
अनुभावः (प्रभावे स्यात्सतां च मतिनिचये)

1 Generative
cause. 2 Ori-
gin. g

^m
212. (स्याज्जन्महेतुः) प्रभवः (स्यानं चाद्योपलब्धये)

1 Son of a
Brahmana
by a *Sudra*
woman. h

^m
(शूद्रायां विप्रतनये शस्त्रे) पारशवः (पुमान्)

1 अवि.

^a And 3 A man. 4 A cheater. ^b Also 4 The shawl goat. ^c Or (varying the reading.) 2 Existence, state. 3 Nature, disposition. 4 Meaning, intention. 5 Gesture, movement. 6 Soul. 7 Birth. 8 Thing. 9 Venerable. 10 (in dramatic language) Learned. 11 State, condition. ^d And 4 Bringing forth. 5 Offspring. ^e And 3 Formation of a wish. 4 Festival, jubilee. ^f Or 3 Certainty. 4 Indication, hint. ^g Or 3 Source. 4 Place where a thing is first perceived. 5 Strength. ^h And 2 Battle-axe. 3 A son born in adultery.

213. ^mध्रुवो (भभेदे क्लीबं तु निश्चिते शाश्वते त्रिषु) ¹ The polar star. a
- ^mस्वो (ज्ञातावात्मनि) ^{m f n}स्व (त्रिष्वामीये) ^{m n}स्वो (ऽस्त्रियांधने) ¹ A kinsman. ² The soul. b
214. ^{f d}(स्त्रीकटीवस्त्रबन्धे ऽपि) ^{f d}नीवी (परिपण्णे ऽपि च) ¹ Cloth round a woman's waist. c
- ^fशिवो (गौरीफेरवधोर्) ¹ GAURI. ² A jackal. e
- ⁿद्वन्द्वं (कलहयुग्मयोः) ¹ Dispute, quarrel. ² A pair. f
215. ^{n h}(द्रव्यासुखवसायेषु) सत्वम् (अस्त्री तु जन्तुषु) ¹ Substance. ² Breath. g
- ^{n j}क्लीबं (नपुंसके षण्डे वाच्यलिङ्गमविक्रमे) ¹ Neuter gender. ² An eunuch. i

SECTION XXIV.

216. ^{1 m}(द्वौ) विधौ (वैश्यमनुजौ) ¹ Man of the commercial tribe. k

1 म्—.

^a And n. ² Certainty. m. f. n. ³ Perpetual, constant. Also m. ⁴ A stake. ⁵ An axis, or pole. ⁶ S'IVA. f.—वा. ⁷ Burden of a song. ⁸ A ladle or spoon. n. ⁹ Reasoning. m. f. n. ¹⁰ Immovable. ^b And m. f. n. ³ Own. m. n. ⁴ Wealth. *It is a pronoun in the 3d acceptation.* ^c And ² Mercantile stock. ³ A stake at play. ^d Or नीचिः. ^e Also m. ³ MAHA'DE'VA. ⁴ One of the astrological Yōgas. ⁵ The Vēdas. n. ⁶ Pleasure, ease. ⁷ Auspiciousness; well being. ⁸ Water. f. ⁹ The yellow myrobalan. ^f Likewise ³ Union of the sexes. ^g Or other unconscious function. ³ Vigour. m. n. ⁴ An animal. Also n. ⁵ A quality. ⁶ Nature. ⁷ Strength. ⁸ A demon. ⁹ Existence. ¹⁰ Essence. ¹¹ Self-command. ^h सत्त्वं or सत्त्वः. ⁱ And m. f. n. ³ Weak. ⁴ Idle. ^j Or क्लीबं. ^k And ² Man in general. f. ³ Entrance, Sing. विद्.

T t

1 A spy.
2 War. a

(द्वौ चराभिमरौ) सगौ^m

1 A heap.
2 A sign of
the zodiac.

^{1 m}
(द्वौ) राशौ (पुष्पमेषाद्यौ)

1 Family,
race. 2 A
bambu. b

^m
(द्वौ) वंशौ (कुलमकरौ)

1 Solitude.
2 Display.

^{m c}
217. (रहः प्रकाशौ) वीकाशौ

1 Wages,
hire 2 En-
joyment. d

^m
निर्वेशौ (भतिभोगयोः)

1 YAMA. e

^m
(कृतान्ते पुंसि) कीनाशः (क्षुद्रकर्षकयोस्त्रिषु)

1 A place or
spot. 2 A butt.
3 A cause.

^m
218. (पदे लक्ष्ये निमित्ते) उपदेशः

water. f

^m
(स्यात्) कुशम् (अशु च)

Age, as youth,
&c. g

^f
दशा (वस्थानेक विधाय्)

1 Hope,
desire.
2 Breadth. h

^f
आशा (तृणापि चायता)

1 A woman.
2 A female
elephant. i

^f
219. वशा (स्त्री करिणी च स्याद्)

1 Knowledge.

^{2 f}
दृग् (ज्ञाने ज्ञातरि त्रिषु)

1—चि.

2—य.

* Also. 3 Conflict with a dangerous animal in hopes of reward.
b Likewise 3 The back bone. 4 A multitude. c Or विज्ञाशः. d Or
3 Eating. e And m. f. n. 2 Small. Or 3 Niggardly. 4 A cultivator.
Also 5 slayer of cattle. m. 6 An ape. f Also m. 2 Proper name :
Son of RA'MA. 3 Sacrificial grass (Poa Cynosuroides). 4 One of the
continents. 5 A yoke. f.—शौ. 6 Share of a plough. g Likewise
2 Wick of a lamp. 3 (Invariably pl.) Border or edge of cloth. h Also
3 Region ; quarter. i Likewise 3 A barren cow. 4 A daughter.
n. 5 Subjection. 6 Desire, wish. m. f. n. 7 Subject, dependent. And
m. f. n. 2 One who sees or knows. Also f. 3 Sight. 4 An eye.

^{m f n}
(स्वात्) कर्कशः (साहसिकः कठोरमदृष्ट्यावपि) <sup>1 Violent.
2 Hard. 3 In-
tangible. a</sup>

^{m f n}
220. प्रकाशो (ऽतिप्रसिद्धो ऽपि) ^{Notorious. b}

^{m f n}
(शिशुवृद्धे च) बालिशः <sup>1 Young.
2 Ignorant.</sup>

SECTION XXV.

^m
(सुरमत्स्याव्) अनिमिषौ <sup>1 A god.
2 A fish.</sup>

^m
पुरुषाव् (आत्ममानवौ) <sup>1 The soul.
2 A man.</sup>

^m
221. (काकमत्स्यातखगौ) ध्वंक्षौ <sup>1 A crow.
2 Any bird
which preys:
on fish. c</sup>

^m
कक्षौ (तु तण्वीरधौ) <sup>1 Grass.
2 A climb-
ing plant. d</sup>

^{m e}
अभीषुः (प्रग्रहे रश्मौ) <sup>1 A halter or
rein. 2 A ray
of light.</sup>

^m
प्रैषः (प्रेषणमर्हने) <sup>1 Despatch,
sending.
2 Paining. f</sup>

^a Or 4 Harsh. 5 Cruel. 6 Unmerciful. 7 Miserly. ^b Also 2 Light. 3 Display. 4 Loud laugh. ^c Likewise 3 A beggar. ^d Also 3 The armpit. 4 A forest of dead trees. 5 A wall. 6 The side. m. f. n. 7 End of a cloth fixed in the waistband. f. 8 The string round an elephant's neck. 9 Objection in argument. 10 Emulation. ^e Or अभीषु. ^f Likewise 3 Fatigue.

Partisan. a 222. पक्षः (सहाय्ये ऽप्य्)

1 A turban.
2 A diadem.

उष्णीषः (शिरोवेष्टकिरीटयोः)

1 Lustful.
2 A rat. b

(शुकले मूषिके श्रेष्ठे सुकृते वृषभे) वृषः

1 A bucl.
2 A sheath.
3 Treasure. c

223. कोषो (ऽस्त्री कुक्षले खड्गपिधाने ऽर्थोषदिष्ययोः)

1 Gaming
with dice.
2 A die. o

(दूयते ऽच्चे सारिफलके ऽप्य्) चाकर्षो

(ऽथा) ऽक्षम् (इन्द्रिये)

1 An organ
of sense. f

224. (ना दूयताङ्गे कर्षचक्रे व्यवहारे कलिद्रुमे)

1 Agriculture.
2 Fire with
cowdung. g

कर्षू (वार्त्ता करीषाग्निः) कर्षू. (कुल्याभिधाविनी)

^a Also 2 Side. 3 Alternative. 4 Half of the lunar month. 5 Army, forces. 6 Friends. 7 Wing. 8 Thesis, doctrine to be maintained. 9 Contradiction. 10 Subject of an inference. 11 (In composition with केष) Great quantity. ^b In composition. 3 Chief, pre-eminent. 4 Virtue, personified in the shape of a bull. 5 A bull. 6 The sign of the Zodiac (Taurus). 7 Proper name; title of KARNĀ. f. —वा. 8 Cowich (Dolichos or Carpopogon pruriers)—वी. 9 Cushion used by ascetics. ^c And 4 Oath or ordeal. 5 A vessel used at sacrifices. 6 A cocoon of silk. 7 Eye ball. 8 Testicle. 9 Dictionary. ^d Or कोषः. ^e And 3 A board for playing. 4 An organ of sense. 5 Attraction. 6 Drawing the bow. ^f And m. 2 A die. 3 A measure (a *Karsha* or 16 *māshas*). 4 A wheel. 5 A lawsuit. 6 The belleric myrobalan. Also 7 Wood of a car. 8 Business, transaction. 9 Proper name, son of RĀVANA. n. 10 Kind of salt. ^g And i. 3 A river. 4 A canal.

225. (पुम्भावे तत् क्रियायां च) पौरुषं^m 1 Virility.
2 Manly act.^a
- विषम् (अप् च)ⁿ Water. b
- (उपदाने ऽप्य्) आमिषं (स्याद्)^{m n} A bribe. c
- (अपराधे ऽपि) किल्बिषम्ⁿ An offence. d
226. (स्याद्दृष्टौ लोकधातुंशे वत्सरे) वर्षम् (अस्त्रियाम्)^{m n} 1 Rain.
2 A country.
3 A year. e
- मेक्षा (वृत्त्येक्षणं प्रज्ञा)^f 1 Dancing.
2 View. f
- भिक्षा (सेवा ऽर्थना भृतिः)^f 1 Service.
2 Begging.
3 Hue, wages. g
227. त्विट् (शोभा ऽपि)^{1 f} Splendour. h
- (त्रिषु परे)ⁱ
- ग्यक्षं (कार्तृक्षप्रानिष्टयोः)^{m f n} 1 Entire.
2 Inferior.
- (प्रत्यक्षे ऽधिष्ठते) ऽध्यक्षो^{m f n} 1 Perceptible. 2 Superintendent.
- रुक्ष (स्वप्रेक्षप्रचिक्षणे)^{m f n} 1 Unfriendly.
2 Rough.

1—पृ.

^a Also 3 Semen. m. f. n. 4 Measured by the human stature, or by the height to which a man reaches. ^b Likewise 2 Poison. f.—वा. 3 A plant (sort of Betula ?) ^c Also 2 Flesh. 3 Food. ^d Likewise 2 Disease. ^e Also 4 A cloud. f. pl. वर्षाः. 5 Rainy season. ^f Or 3 Viewing an exhibition of dancing. 4 Intellect. ^g Likewise 4 Alms. ^h Also 2 Ray of light. ⁱ The following admit the three genders.

SECTION XXVI.

1 The sun. 228. (रविष्तेतच्छदौ) हंसौ^m
2 A goose. a

1 The sun.
2 Fire.

(सूर्यवक्त्रौ) विभावसू^{1 m}

1 A calf.
2 A year. b

वत्सौ (तर्प्यकवर्षौ) दौ^m

A bird : Cul-
culus. c

(सारङ्गाद्य) दिवौकसः^{2 m d}

1 Taste or
sentiment in
dramas. e

229. (ऋङ्गारादौ विषे वीर्ये^{m n} गुणे रागे द्रवे^{m n f}) रसः^m

1 An earring.
2 A crest.

(पुंस्य) उत्तंसो^{m n} ऽवतंसौ^{m n f} (द्वौ कर्णपूरे ऽपि शेषरे)

1 A class of
deities.
2 Fire. g

230. (देवभेदे ऽनले रश्मौ) वसू^{3 m} (रत्ने घने) वसुⁿ

1—सु.

2—सु.

3—सु.

* Likewise 3 VISHNU. 4 The Supreme Being. 5 The soul. 6 Breath. 7 A sort of ascetic life. 8 A person devoid of covetousness. 9 Unenvious. 10 A king. 11 The horse sacrificed by YUD'HISH'THIRA. ^b Also 3 An endearing appellation of a son or grand-child. n. 4 The breast. ^c Likewise 2 A god. 3 A bee. 4 An antelope. ^d दिवौकाः or दिवौकाः. ^e Amatory, heroic, tender, pathetic, &c. And 2 Poison, or 3 Water. 4 Semen virile, or 5 Quicksilver. 6 Quality of taste; savour, as sweet, sour, &c. 7 Zeal, ardour, passion. 8 Juice, a liquid. 9 Juices of the body. 10 Myrrh. f. 11 The tongue. 12 The earth. ^f Or वत्स- ^g And 3 A ray of light. Or 4 A rein, or halter. n. 5 A gem. 6 Wealth. Also 7 Gold. m. 8 Tie of the yoke. 9 A plant (*Bakapushpa*).

1 m (विष्णौ च) वेधाः	VISHNU. a
2 f (स्त्रीत्वा) शी (हिंसायंसा ऽहिदंष्ट्रयोः)	1 Benedic- tion. 2 Fang of a serpent.
3 f 231. लालसे (प्रार्थनौत्सुक्ये)	1 Request. b
f हिंसा (चौर्यादिकर्म च)	Injury, mis- chief, as rob- bery, &c. c
f प्रसू (रश्मापि)	A mare. d
4 f 5 n (भूद्यावौ) रोदसी रोदसी (च ते)	Earth and sky. e
6 f n 232. (ज्वालाभासोर्नपुंस्य) ऽर्चिर्	1 Flame. 2 Light.
7 n ज्योतिर् (भद्योतदृष्टिषु)	1 A star. 2 Light- 3 Pupil of the eye. f
8 n (पापपराधयोर्) आगः	1 Sin. 2 An offence.
9 n (खगवाल्यादिनोर्) वयः	1 A bird. 2 Age. g
10 n 233. (तेजः पुरीषयोर्) वर्ष्वा	1 Splendour. 2 Ordure. h
n i महस् (दृश्यवतेजसोः)	1 A festival. 2 Light.
11 n k रणो (रुणे स्त्रीपुष्पे च)	1 Quality of passion. 2 Woman's menses. j

1—स्. 2 चाशीस्. 3—सा. 4—सी. 5—स्. 6—स्.
7—स्. 8—स्. 9—स्. 10—स्. 11—स्.

^a Also 2 BRAMHA. 3 Intelligent, wise. ^b Likewise 3 Thirst, desire.
^c Also 2 Slaughter. ^d Likewise 2 A mother. ^e And 2 The earth.
3 The sky. Collectively, dual ; severally, singular. Ex. रोदः. ^f Also
m. 4 The sun. 5 Fire. ^g Likewise 3 Youth. ^h Also 3 Colour. ⁱ Or
m. महः (ह). Likewise 3 Dust. 4 Farina of flowers, pollen. ^k Or
m. रणः (ज).

1 Moon's ascending node.

2 Darkness. a

1 Poetical metre.

2 Desire. b

Austerity, penance. c

1 Strength.

2 Month of *Agrahāyana*. d

1 The sky. e

1 A house. f

1 Milk.

2 Water.

1 Splendour.

2 Strength.

1 Organ of sense.

2 Stream of a river.

1 Dignity.

2 Splendour.

3 Strength. j

ⁿ
(राक्षी ध्वान्ते शुषे) तमः

ⁿ
234. छन्दः (पद्ये ऽभिलाषे च)

ⁿ
तपः (कृच्छ्रादिकर्म च)

^{1 n} ^{1 m}
सहो (बलं) सहा (मार्गे)

^{2 n} ^{2 m}
जमः (खं आवयो) जमाः

^{n g} ^{3 m}
235. ओकः (सद्माश्रयश्चौ) काः

ⁿ ⁿ
पयः (क्षीरं) पयोः (ऽप्सु च)

^{n h}
ओजो (दीप्तौ बले)

^{4 n i}
स्रोतः (इन्द्रिये निम्नगारये)

ⁿ
236. तेजः (प्रभावे दीप्तौ च बले शुक्रं ऽप्यु)

^k
(ऽतस्त्रिषु)

1—सु.

2—सु.

3—ओकसु.

4—सु.

^a And ³ The third quality, according to the *Sān'khya* system of philosophy : darkness or illusion, contrasted to truth and passion. ⁴ Grief. ^b Also ³ The *Vēda*. ⁴ Uncontrolled conduct. Likewise, in the second acceptation, छन्दः(न्द). ^c Also ² Virtue, moral merit. ³ One of the superior worlds. m. सपाः (सु). ⁴ The month of *Māgha*. ⁵ The cold season. ^d सहः (—सु) or सहः (ह). ¹ Strength. And m. सहाः (सु) or सहः (ह). ² The month of *Agrahāyana*. Also ³ The winter. n. ⁴ A luminary. ^e And m. ² The month of *Srāvan'a*. ³ Rain. ⁴ A cloud. ^f And m. ² An asylum. ³ Or ओकः. ^h Or ओजः. ⁱ Or स्रोतः. ^j And ⁴ Semen virile. ^k The following admit the three genders.

1 m f n

विद्वान् (विदंश्च)

Intelligent. a

m f n

बीभत्सो (हिंसेऽप्य्)

Mischievous, cruel. b

(अतिशये त्वमी)

2 m f n c

(वृद्धप्रशस्यवेऽर्) ज्ञायान्

1 Very old.
2 Very excellent.

3 m f n d

कनीयास्तु (युवाल्पयोः)

1 Very young.
2 Very small.

4 m f n c

वरीयाँ (सूखवरयोः)

1 Very great,
2 Very excellent.

5 m f n f

साधीयान् (साधुवाढयोः)

1 Very right,
2 Very firm.

SECTION XXVII.

m n

238. (दलेऽपि) बहं

A leaf. g

m

(निर्वन्धोपरागाकादयो) ग्रहाः

1 Seizure.
2 An eclipse.
3 A planet. h

1 विद्वत्.

2 ज्ञायत्.

3—वत्.

4—वत्.

5—यत्.

^a Also 2 Learned. 3 Having a true knowledge of the soul. ^b Like wise 2 Envious. n. 3 ARJUNA. Fem. बीभत्सा. ^c Fem. ज्ञायसी. ^d Fem. कनीयसी. ^e Fem. वरीयसी. ^f Fem. साधीयसी. ^g Or 2 Retinue. 3 A peacock's tail. ^h Also 4 The moon's node. 5 Seizure, caption. 6 Effort in battle 7 A class of imps.

U u

- 1 A door.
2 A chaplet. a (द्वार्यापीडे कायरसे) निर्यूहो (नामदन्ताके)^m
- 1 The string
suspending
a balance. b 239. (तुलासूत्रे ऽखादिरश्मौ) प्रग्राहः प्रग्रहे (ऽपि च)^{m m}
- 1 A wife.
2 Family ;
dependent. c (पत्नीपरिजनादानसूत्रशापाः) परिग्रहाः^m
- A wife. d 240. (हारेष्पि) गृहाः^{m pl.}
- A woman's
waist. e (ओष्ठामण्या) रोहो (वरणिवाः)^{1 m}
- A multitude. f व्यूहो (वृन्दे ऽप्य)^m
- The demon
Vritra. g अहि (वृत्रे ऽप्य)^m
- 1 Fire.
2 The moon.
3 The sun. h (अग्नीन्द्रकास्) तमोपहाः^m
- 1 Retinue.
2 Insignia of
Royalty. i 241. (परिच्छदे वृपाहो ऽर्थे) परिवर्हा^m
- (ऽव्यवाः परै)^j

1 वा—.

* Or 3 A piece of wood jutting out of a wall. 4 Extracted juice, 5 Wood placed in a wall (for doves to build nests on). ^b And 2 A rein or halter for horses, &c. 3 Prisoners. 4 Restraint. 5 An arm. 6 A ray of light. ^c And 3 Acceptance. 4 Origin ; or 5 Root. 6 Oath ; or 7 Quarrel. Also 8 The sun near the moon's node. ^d And 2 A house. Invariably plural ; but in the 2d acceptance also neuter sing. ^e Likewise 2 Ascent as a climbing plant. 3 Rider of an elephant or horse. 4 Length. 5 Height. ^f Likewise 2 Array of troops. 3 Fabrication. 4 Reasoning. ^g Also 2 A serpent. ^h Likewise 4 A deified saint or prophet. ⁱ Or 3 A thing. ^j The following are indeclinable.

SECTION XXXIII.

INDECLINABLES.

<p>^b 1. अल् (ईषदर्थे ऽभिव्याप्तौ सीमार्थे धातुयोगजे)</p>	<p>1 A little. 2 Untill. a</p>
<p>^d आ (प्रगृह्यः स्मृतौ वाक्ये ऽप्य्) आस् (तु स्यात्कोपप्रोडयोः)</p>	<p>1 Oh (re- member- ing). c 1 Ah ! (an- grily). 2 Alas (sor- rowfully).</p>
<p>2. (पापकुल्ये षदर्थे) कुः ¹ धिक् (निर्भर्त्सननिन्दयोः)</p>	<p>1 Sinful. 2 Bad. 3 A little. 1 Fy ! (me- nacingly). 2 Fy ! (re- proachful- ly.)</p>
<p>² च (ऽन्वाचये समाहारतरेतरसमुच्चये)</p>	<p>1 Moreover. 2 And. 3 Mutually. 4 Also. e</p>
<p>³ 3. स्वत्या (श्रीः क्षेमपुण्यादौ)</p>	<p>1 Well (a benedic- tion.) 2 Safe. f</p>

1 धिक्.

2 च.

3 स्वतिः.

* Including the limit. Or 3 Exclusive of the bound. or limit.
4 Preposition joined to verbs, and altering their sense, or giving in-
tensity to it. ^b **आ** (for the final consonant is expunged). * And
2 But (indicating a change). 3. And (collective).. ^d Unalterable in
orthography even before vowels. * In the first acceptation, the
particle connects a secondary with a primary object ; in the second it
conjoins equal objects ; in the third it indicates reciprocation : in the
fourth it connects different acts with the same subject. It has other
acceptations, as 5 But, (indicating a converse proposition). 6 But
(excusingly). 7 Forthwith. 8 Expletive. ^f And 3 Right. 4 Auspicious.

1 Very.
2 Surpassing.

(प्रकर्षे लंघने ऽप्यु) ऽति

1 What ? (interrogative).
2 (Doubtingly).

स्वित् (प्रश्ने च वितर्के च)

1 But (indicating difference).

तु (स्याद्भेदे ऽवधारणे)

2 Indeed. a
1 Together.
2 Once. b

4. सङ्गतत् (सहैकवारे स्याद्)

1 Far.
2 Near.

¹
पाराद् (दूरसमीपयोः)

1 Westward.
2 Behind.

²
(प्रतीच्यां चरमे) पश्चाद्

1 Also.
2 What ? c

³
उता (पृथग्विकल्पयोः)

1 Again, often.
2 Always. d
1 In presence, before.
2 As, like.

^e
5. (पुनः सदार्थयोः) यश्चत्

साक्षात् (प्रत्यक्षतुल्ययोः)

1 Also ! (Sorrow).
2 (Compassion). f
1 Oh (joy).
2 (Pity).
3 (Inceptive).
4 Alas ! g
1 Instead.
2 Each, respectively.
3 Towards. b

(खेदानुकम्पासन्तोषविस्मयामन्त्रणे) वत

6. हन्त (हर्षे ऽनुकम्पायां वाक्यारम्भविषादयोः)

प्रति प्रतिनिधौ वीप्सालक्षणादौ प्रयोगतः)

1—व्.

2—व्.

3 उत or उद्.

a Also 3 And. 4 Again. 5 Expletive. b Likewise. 3 Always. c Interrogatively. 3 What ! doubtingly. 4 Either, or 5 Expletive. d Or 3 Together. 4 Perpetually. e Or सखत्. f And 3 Indicating joy. 4 Indicating surprise. 5 Oh ! (vocative). g Also 5 Certainly ; indeed. 6 Gift. Ex. हन्तकारः, generous. h Likewise 4 For. 5 Belonging to (as a portion). 6 In exchange. 7 A little.

7. इति (हेतुप्रकरणप्रकर्षादिसमाप्तिषु) ¹ Therefore. ² Thus. a
- b
- (प्राच्यां) पुरस्तात् (प्रथमे पुरार्थे) अत इत्यपि ¹ Eastward. ² Prior, first. ³ Formerly. ⁴ In front.
- 1
8. यावत् तावत् (च साकल्ये ऽवधौ माने ऽवधारणे) ¹ As much as (the whole). ² Until. c
- (मङ्गलानन्तरारम्भप्रश्नकात्स्नैष्य) ऽथो अथ ¹ Auspicious particle. ² After. d
9. वृथा (निरर्थकाविध्योर्) ¹ In vain. ² Wrong.
- नाना (ऽनेकेभ्यार्थयोः) ¹ Many. ² Both. e
- सु (एच्छायां विकल्पे च) ¹ What ? (interrogative). ² Or. f
- (पश्चात्प्राहस्ययोर्) अनु ¹ After. ² Like. g
10. (प्रश्नावधारणानुज्ञा ऽनुनयामन्त्रणे) ननु ¹ Interrogative particle. h

1—सु.

^a Indicating a sort or set. ³ So : well known as such. ⁴ Etcetera. ⁵ Even so : exactly thus. ⁶ Indicating the preceding sound to be meant. ⁷ Indicating the sense to be intended. ⁸ So ; of this opinion. ⁹ Finis : marking a close. ¹⁰ So ; of this form. ^b Or पुरः (स). ^c And ³ As many as (number). ⁴ As many as there are. ⁵ So much (affirmative). ^d And ³ Now (inceptive). ⁴ What ? (interrogatively). ⁵ All (comprehensively). ⁶ Now (premising). ⁷ Imperative particle. ⁸ And. ^e Also ³ Without, except. ^f Likewise ³ An indication of doubt. ^g Also ³ Along. ⁴ Under, inferior to. ⁵ With. ⁶ Near. ⁷ Towards. ⁸ In regard to. ⁹ A share. ¹⁰ Severally, respectively. ^h And ² Certainly. ³ Indicating assent. ⁴ A consolatory and kind expression. ⁵ Vocative particle. ⁶ A conciliatory vocative particle. ⁷ Inceptive. ⁸ Reproachful. ⁹ Responsive.

1 Reprehensive particle.
a

(गर्हासमुच्चयप्रश्रयङ्कासम्भावनास्य) ऽपि

1 As, like.
2 Or, either.
b

11. (उपमायां विकल्पे) वा

1 Half.
2 Blamably.

सामि (तृष्टे' जुगुप्सने)

1 With, together.
2 Near.

अमां (सह समीपे च)

1 Water.
2 Head. d

कम् (वारिणी च मूर्ध्नि च)

1 Like, as.
2 Thus. e

12. (दूषेत्यमर्थयोर्) एवं

1 Perhaps.
2 Certainly. f

नूनं (तर्के' ऽर्थनिश्चये)

1 Silently.
2 At ease.

(दृष्टीमर्थे सुखे) जोषं

1 What ? (interrogative).
Bad ; ill. g

(किम् वृक्षायां जुगुप्सने)

1 Evidently.
2 Possibly. h
1 Ornament.
2 Enough.
3 Able. i

13. नाम (प्रकाशसम्भाव्यक्रोधोपगमकुत्सने)

अलम् (भूषणपर्याप्तिशक्तिवारणवाचकम्)

a And 3 Interrogative particle. 4 Earnest inquiry. 5 Doubt, or suspicion. 6 Possibility and likelihood. 7 Pursuit or seeking. 8 Corroborative of an affirmation. 9 Even. 10 Although. b Likewise 3 And. 4 Expletive. 5 Only ; no other. 6 Indication of doubt and consideration. c More properly वा. d Also 3 Ill ; bad. 4 Ease, pleasure. 5 Expletive. e Also 3 Indicative of consent. 4 Certainly. 5 Command. f Likewise 3 Indicating recollection. 4 Expletive. g Also 3 Indicating doubt or consideration. 4 Prohibition. h Or 3 Indicating recollection. 4 Wrath. 5 Indignant consent. 6 Reproach. 7 Pretence. 8 Surprise. i And 4 Prohibition. Also 5 Uselessness.

14. इम् (वितर्के परिप्रन्ने)

समया (ऽन्तिकमध्ययोः)

पुनर् (अप्रथमे भेदे)

निर् (निश्चयनिषेधयोः)

15. (स्यात्प्रबन्धे चिरातीते निकटागामिके) पुरा

1 2 d

3

चरद्भूरी (चो) ररी (च विस्तारे ऽङ्गीकृतौ त्वयम्)

16. (स्वर्गे परे च लोके) स्वर

(वार्त्तासम्भाव्ययोः) किल

(निषेधवाक्यालङ्कारजिज्ञासागुनये) खलु

17. (समीपोभयतः शीघ्रसाकल्याभिमुखे) ऽभितः

5

(नामप्रकाशयोः) प्रादुर्

6

मियो (ऽन्यो ऽन्यं रहस्यपि)

7

18. तिरो (ऽन्तर्द्धौ तिर्य्यगर्थे)

1 Indicative of doubt and reflection. a

1 Near, 2 Within, midst.

1 Again. 2 But, on the contrary. b

1 Certainly. 2 Negation.

1 Ancient story. 2 Old. 3 Past. c

1 Expansion. 2 Assent.

1 Heaven. 2 The next world. e

1 News : so reported.

2 Probably. f

1 Prohibition. 2 Expletive. g

1 Near.

2 Both.

3 Quickly.

4 Entirely.

5 In front.

1 Name.

2 Appearance.

1 Mutually. 2 In private.

1 Concealment.

2 Awry. h

1 जररी.

2 जररी.

3 जररी.

4—तस्.

5—स्.

6 निषस्.

7 तिरस्.

a And 2 Interrogative particle. 3 Yes. 4 Indicating fear. 5 Wrath 6 Aversion, dislike. 7 Reapproach. b Also 3 Indicating change of subject. c Or 4 Long since past. 5 Near. 6 Future. Or 7 Proximate future. d Or जररी. Also जररी. e Also the sky or atmosphere. f Likewise 3 Conciliatory expression. 4 Indeed. 5 Falsely indicating displeasure. g And 3 Indicating inquiry. 4 A conciliatory expression. 5 Indeed, certainly. h Also 3 Contempt, disregard.

1 Alas ! (sor-
row).

2 (Regret).

1 Indication.
of wonder.

2 Of pain or
fatigue.

1 Because,
for. 2 In-
deed. a

हा (विषादशुगर्तिषु)

अहह (त्यक्तुते खेदे)

हि (हेताववधारणे)

CHAPTER V.

Long time.	1. चिराय चिररात्राय चिरस्या (द्या चिरार्थकाः)
Again and again ; frequently.	मुञ्जः पुनःपुनः शखद्भीक्ष्णमसकृत् (समाः)
Soon ; instantly.	2. स्वाग्भटित्यञ्जसा ऽक्काय सपदि द्वाङ्मंशु(च द्रुते)
Much ; very.	बलवत् सुष्ठु किमुत ख् ऽत्यतीव (च निर्भरे)
Without ; except.	3. पृथग्विना ऽन्तरेणर्त्ते हिक्कुना (च वर्जने)

1—ह or —हा.	2—ख.	3—ख्.	4—र.	5—ख्.
6 अ—.	7 अ—.	8—क्.	9—ति.	10 अ—.
11—क्.	12 सु.	13 अति.	14 अ—.	15—क्.
16 विना.	17 कते.	18—क्.	19 नाना.	

a Likewise 3 Interrogative. 4 Expletive. 5 Indicating difference.

b Also चिरं, चिरेण, चिरात्, चिरे. c This term is also declinable. d One adds, but erroneously, संजु. e Also अन्तरा.

^{i i i i}
यत्तद्यत्तस्तेन (हेताव्)

Because ;
therefore. a

^{1 i 2 i}
(असाकल्ये तु) चिञ्चन Some. b

^{3 i 4 i}
4. कदाचिज्जातु

Sometimes.

^{i i c i i i d}
साहं (तु) साकं सदा समं सह Together
with.

ⁱ
(आमुक्यार्थकं) प्राध्वं

Conformity.

^{i i e}
(अर्थके तु) वृथा मुधा In vain.

^{i f i i i i i}
5. आहो उताहो किमुत (विकल्पे) किं किमुत च Either, or (in-
dicating de-
liberation).

^{i i i i i i}
तु हि च सा ह वै (पादपूरणे)

Expletives.

^{7 i 8 i}
(पूजने) स्वति Particles of
praise and
reverence.

ⁱ
6. दिवा (क्रीत्य)

By day. g

^{i i}
(ऽय) दोषा (च) नक्तं (च रजनाविति) By night.

^{i h 9 i}
(तिर्बगर्थे) साचि तिरो (ऽप्य)

Crooked,
bent ; awry.

(ऽयसम्बोधनार्थकाः Vocative
particles.

1—त्. 2 च—. 3—त्. 4 आ—. 5 किमु.
6 उत. 7 सु. 8 अति. 9 तिरस्.

* Correlatives ; यत्, यतः or येन, because, तत्, ततः, तेन, therefore.
b In composition with the pronoun किम् and its derivatives. Ex.
किञ्चित्, something ; कचन, somebody ; अ certain person. c One com-
mentator adds साकं ; but erroneously. d Also सज्जः (—सुसु). e Some
read कृपा. f Or आहो. Also आहोस्वित् and उताहोस्वित्. g Likewise
the day, generally. h This term is also declinable and is fem.

ⁱ ^{1 i} ^{2 i} ⁱ ⁱ ⁱ
7. स्युः) प्याट् पाडङ्ग है हे भोः

1 Near.
2 Midst. ^a

ⁱ ⁱ ⁱ
समया निकषा हिबक्

Inconsider-
ately. sud-
denly.

ⁱ
(अतर्किते तु) सहसा

Before, in
front.

^{3 i} ^{3 i} ^{3 i}
(स्यात्) पुरः पुरतो ऽग्रतः

Oblations to
the gods or
manes. ^b

^{i c} ^{4 i} ⁱ ⁱ
8. स्वाहा (देवहविर्दाने) औषड् वौषड् वषट् स्वधा

A little.

^{5 i} ^{6 i} ^{7 i}
किञ्चिदीषन्मनाग् (अल्पे)

In the next
life.

^{8 i} ⁱ
प्रेत्या ऽमुत्र (भवान्तरे)

As, like.

^{9 i d i} ⁱ ^{10 i} ^{11 i} ^{12 i} ^c
9. बद्धा यथातथैवैवं (साम्ये)

Ah ! (indi-
cating sur-
prise).

ⁱ ⁱ
ऽहो ही (च विस्मये)

Silently.

ⁱ ⁱ
(मौने तु) दूष्णीं दूष्णीकां

Instantly.

ⁱ ⁱ
सद्यस् सपदि (तत्क्षणे)

Indication
of joy.

ⁱ ^{13 i} ^{i f}
10. दिष्टग्राहमुपजोषं (चेत्यानन्दे)

Between ;
amidst.

ⁱ ⁱ
(ऽथा) ऽन्तरे ऽन्तरा

1 पाट्. 2 अङ्ग. 3—स. 4—ट्. 5—त्. 6 इवत्.
7—क्. 8—स्व. 9 वा. 10 तथा. 11 इव. 12 एवं. 13 च.

^a The terms are synonymous in both acceptations. ^b The terms are used as invocations with such offerings : the first peculiar to an oblation presented to a god ; the last to one offered to the manes. Ex. इन्द्राव स्वाहा, this oblation to INDRA. पितृभ्यः स्वधा, this oblation to the manes. ^c In a different acceptation this term is declinable and fem. B. II. Ch. 7. v. 21. ^d वत्. One commentator reads व. ^e Also एव. ^f Also सद्यसपदि. Some read उपजोषं.

ⁱ अन्तरेण (च मध्ये स्युः)	
ⁱ प्रसक्त्य (तु हठार्थकम्)	Forcibly, violently.
11. (युक्ते द्वे) साम्प्रतं स्थानं ^{i i}	Properly.
^{i 1 i} ऽभीक्षां शब्दं (अनारते)	Continually, perpetually.
^{2 i 3 i i a 4 i} (अभावे) नह्यनोना (ऽपि)	No, not.
^{i i i} मास्तु मा ऽस्त्वं (च वारणे)	Negative and prohibitive.
12. (पश्चान्तरे) चेद्यदि (च) ^{5 i 6 i}	If.
^{i i} (तत्वेत्य्) ऽद्धा ऽञ्जसा (इयम्)	Truly.
^{7 i 8 i} (प्राकाशे) प्रादुराविः (स्याद्)	Apparent.
^{9 i 10 i i b} ओमेवं परमं (मते)	Yes.
13. समन्ततस् (तु) परितः सर्व्वतः विषुग् (इत्यपि) ^{i i i 11 i c}	Every way ; all around.
(अक्रामानुमतौ) कामम्	Willingly. d
ⁱ (असूयोपगमे) ऽस्तु (च)	Be it so. e

1—तु. 2 नहि. 3 अ. 4 न, or ना. 5 चेत्. 6 यदि.
7—स्. 8 आविस्. 9—म्. 10 एवं. 11 क्. (क्.)
a नो or अनो Also अन. b Likewise आं. c Also विश्वतः, समन्तात्, &c.
d Implying previous disinclination, but ultimate acquiescence.
Also, according to a different reading, 2 Willing compliance ; and
(synonymous with the next.) 3 Acquiescing with reluctance. e Im-
plying regret in the acknowledgment or acquiescence.

Indicating
contradiction.
Introductory
of a kind
question. ^b
Improperly;
unseasonably.
As thereto
appertaining.

^{i a}
14. ननु च (स्याद्विरोधोक्तौ)

ⁱ
कञ्चित् (कामप्रवेदने)

ⁱ ⁱ
निःषमन्दःषमं (गच्छे)

ⁱ ⁱ
यथास्वं (तु) यथायथम्

Falsely.

15. वृषा मिथ्या (च वितथे)

Properly,
suitably.

ⁱ ⁱ
यथार्थं (तु) यथायथम्

Indeed.

ⁱ ⁱ ^{1 i 2 i 3 i c}
(स्युर्) एवं तु पुनर्वै वै (त्यवधारणवाचकाः)

Before; an-
terior.

^{4 i}
16 प्राग् (अतीतार्थकं)

Certainly;
necessarily.

ⁱ ^{5 i}
नूनमवश्यं (निश्चये द्वयम्)

A year.

^{6 i}
सम्बद् (वर्षे)

Former,
prior.

^{7 i}
(ऽवरे त्व) ऽर्वाग्

Assent, con-
sent, promise.

^{8 i 9 i}
आमेवं

Self; of him-
self.

ⁱ
स्वयम् (आत्मना)

Little; low.

^{10 i}
17. (अल्पे) नीचैः

Great; high,
load.

^{11 i}
(महत्त्यु) चैः

Frequently;
generally.

^{12 i}
प्रायो (भूम्नि)

Slowly.

ⁱ
(अद्रुते) शनैः

-
- 1—र्. 2 वै. 3 वा. 4—क्. (च). 5 अ—, 6—हु.
7—क्. (च). 8 आं. 9 एवं. 10—स्. 11 अत्रैस्. 12—स्.
^a Or ननु. ^b Wishing that it may be so. ^c Or, according to
another reading, एव and च.

^{i a} सना (नित्ये)	Perpetually, ever.
^{1 i} बहिर् (वाह्ये)	External ; out.
² स्मा (ऽतीते)	Formerly. b
ⁱ ऽस्तम् (अदृश्ये)	Disappear- ance.
ⁱ 18. अस्ति (सत्वे)	Present ; now, be- ing.
ⁱ (रषोक्ताव्) ऊम्	Interjection, expressive of wrath.
ⁱ उं (प्रश्ने)	Interroga- tive particle.
ⁱ (ऽनुनयेत्) ऽयि	^c Encouraging vocative.
^{i d} हं (तर्के स्यात्)	Particle in- dicating re- flection.
^{i c} उषा (रात्रेरवसाने)	Close of the night ; morn, break of day.
^{3 i} नमो (नतौ)	Hail ! salu- tation; bow.
ⁱ 19. (पुनरर्थे) ऽङ्ग	Again. f
ⁱ (निन्दायां) दुष्ट	Ill.
ⁱ सुष्ठु (प्रशंसने)	Well.
^{4 i} सायं (साये)	Evening, close of the day.
ⁱ ^{5 i} प्रगे प्रातः (प्रभाते)	Morning.
ⁱ निकषा (ऽन्तिके)	Near.

1—स्.

2 स्.

3—स्.

4—स्.

5—स्.

^a Also सनात्. and सनत्. ^b This particle, indicating past time, converts the present tense into the preterite. ^c Some say, indicating anger also. ^d Also हं. Some read हु. ^e Likewise उषः (स्). ^f Im-
plying, however, a difference : “the rather.”

Last year;
penult. and
present
years. a

20. प॒र॒त्प॒रार्यै॑षमो॒ (ऽब्दे॑ पू॒र्वे पू॒र्वत॑रे यति)

1 i

To-day.

अद्या॑ (ऽत्वा॒क्रय॑)

A former
day, &c. b

(ऽय॑ पू॒र्वे ऽक्की॑त्यादौ पू॒र्वोत्तरा॑परात्

21. तथा॑ ऽध॒रा ऽन्या॑ ऽन्यत॑रेतरात्) पू॒र्वे द्यु॑र् (आदयः)

2 i

3 i

Both days. c

उभय॑द्यु (द्यौः) भवे॑द्युः

Next day.

(प॒रे त्व॑ङ्कि) प॒रेद्य॑वि

4 i

Yesterday.

22. द्यौः॑ (गत॑)

5 i

To-morrow.

(ऽना॒गत॑े ऽङ्कि) श्वः॑

i d

The day after
to-morrow.

पर॑श्वस् (तत्प॑रे ऽह॒नि)

i

i

Then, at that
time.

तदा॑ तदा॑नीं

6 i

7 i

At once; at
the same
time.

सु॒गप॑दे कदा

Always; at
all times.

स॒र्वदा॑ सदा॑

1 अद्या॑.

2 उ—स्.

3—स्.

4—स्.

5—स्.

6—द्यु॑.

7—ए॑.

^a प॒र॒त्, last year ; प॒रारि॑, year before the last ; ऐ॒षमः॑ (स्), current year. ^b पू॒र्व॑द्युः, a former day ; yesterday. उ॒त्त॑रेद्युः, a subsequent day ; to-morrow. अ॒प॑रेद्युः, another day ; the day after to-morrow. अ॒ध॑रेद्युः, a past day ; the day before yesterday. अ॒न्ये॑द्युः, another day. अ॒न्यत॑रेद्युः, either day ; one of two days. इ॒त॑रेद्युः, a different day. ^c The past day and the day to come. ^d प॒र॒श्वः॑ or प॒रः॑श्वः (—स्).

23. एतर्हिⁱ सम्प्रतीदानीमधुना¹ⁱ साम्प्रतंⁱ (तथा)²ⁱ
 (दिग्देशकाले पूर्वादी³ⁱ) प्राग्दक्षप्रत्यग्⁴ⁱ (आद्यः)⁵ⁱ Now; at this time.
 East, North, West, &c. a

CHAPTER VI.

SECTION I.

1. सलिङ्गशास्त्रैः सन्नादिहस्तद्वितसमासजैः
 अनुक्तैः संग्रहेऽलिङ्गं सङ्कीर्णवदिहोन्मयेत्

- 1—ति. इ—म्. 2 अ— 3—क् (च). 4 उ—च्.
 5—क् (च).

* प्राक् (च) the east ; from or in the east : or eastern (country).
 or prior time. उदक् (च्), North ; northern, or subsequent. प्रत्यक् (च्),
 West, western, or subsequent. Besides other terms, as अवाक्
 (च्) South : Southern or former. दक्षिणात्—यातः—येन, Southward.
 उत्तरात्—रतः—रेण, Northward. अधरात्—रतः—रेण—स्तात्, underneath.
 पुरस्तात्, before. उपरि उपरिष्ठात्, above. अधस्तात्, behind.

The follow-
ing are femi-
nine, viz. Mo-
nosyllables
in ई or ऊ. a

2. खिङ्ग शेषविधिव्यापी विशेषैर्यद्युवाधितः

खियामीदूदिरामैकाच्

Names of fe-
male beings. b

सयोनिप्राणिनाम च

Terms signi-
fying light-
ning. c

3. नाम विद्युन्निशावल्लीवीणादिग्भूमदीक्रिया

A compound
in च with a
numeral. d

अदन्तेर्द्विगुरेकार्थे न च पात्रयुगादिभिः

पञ्च माह

A no in end-
ing in the
affixes तल्.
&c.

4. तत्तन्दे ये निकष्यता वैरमैयुनकादिवुन्

a Example, श्रीः, prosperity. भ्रूः, eyebrow. b Except कखत् and षट्, neut. and दाराः masc. pl. signifying a wife. c Viz. lightning ; night ; any creeping plant ; a lute ; (some read वाणी, speech ;) space, quarter ; earth ; river ; modesty (some read धी intellect). d Provided the sense be singular (Ex. त्रिलोकी, the aggregate of three worlds ;) except such compound term, formed with the words पात्रं, वगः, &c. (Ex. चतुर्थ्यं, Total of four ages). e Viz. तल्, which imports state of being, and multitude, or is pleonastic, (Ex. देवता, God, deity): च, इति, कखच् and ल्व signifying multitude, as पाण्या assemblage of chains or bonds ; पद्मिनी, a pond (abounding in lotuses) ; रथकक्षा, a crowd of carriages ; गोत्रा, a herd of kine : वुन्, (or वु with वुष् or वुञ्, all convertible into चक्, and finally into इक् ;) signifying enmity, nuptial union, &c. (including the distributive import, and gift and amercement). Ex. काकोलूकिका, enmity of crows and owls.

स्त्रीभावादावनितिन्पुंशचक्यपोयुजिजङ्गनाः^{Or in अनि, &c. a}

5. उणादिषु निरुरीच

Or. in certain
un'adi affixes.
b

प्राप्ति

उप्रावृत्तं चरं स्थिरम्

Or in a femi-
nine termina-
tion. c

तत्क्रीडायां प्रहरणं चेन्मौष्टा पाशवा णादिक्

Or in ण,
&c. d

only aspect of सा प्रत्यय

^a Nouns ending in these eleven affixes, which import the state of being, &c. are feminine : viz. अनि, signifying an imprecation. क्तिन् (ति) for the abstract sense (Ex. स्मृतिः, recollection) : ण्यन् (convertible into इका) denominating a disease ; or implying the import of the verb (as जीविका, livelihood) ; also एवच् ; णच् (आ ई) implying reciprocity ; as व्यावक्रोशी, mutual imprecation : क्यप् (या) conveying the abstract sense ; as ब्रह्महत्या, sacrilege : युच् (अना) with the abstract sense ; as मण्डना, decoration : इङ् (इ) indicating question and reply : अङ् (आ आ) for the abstract sense ; Ex. पचा, cookery : नि with the abstract import ; Ex. ग्लानिः, fatigue : अ also in the abstract sense ; as चिकीर्षा, desire to act : (but some omit this affix ; others interpose it after क्यप्, others transpose some of the latter affixes :) य (आ आ) with the same abstract import : Ex. क्रिया, action. ^b Viz. नि ; as ओणिः, a string or row. Some read अनिः ; as अवनिः, the earth ; ऊ as वसू, an army. ई as लक्ष्मी, prosperity. ^c Terminated by an affix denoting the feminine gender (ङी, णाप् or णङ्) whether the noun signify any thing locomotive or fixed, or whether it vary the gender, or be restricted to the feminine. ^d Indicating play in which the thing is used as a weapon. Ex. मौष्टा, boxing, playing at fisty cuff.

Or in अ fol-
lowing षञ्.
a

6. षञ्जोऽयः साक्रियास्यां चेद्वायुपाता हि फावगुनी

स्येनम्पाता हि सङ्गया तैलम्पाता स्वधेति दिक्

Diminu-
tives. b

7. स्त्रीस्यात्काचिन्मृशाल्यादिर्विवक्षाऽपचये वदि

And the par-
ticular nouns
here enumer-
ated. b

c d e f g h
लङ्का शेफालिका टीका घातकी पञ्चिकाटकी तुङ्ग

i j k l m n
8. सिद्धका सारिका हिक्का प्राचिकोल्का पिपीलिका

o p q r s t
तिन्दुकी कणिका मद्भिः सुखङ्गा सूचि माढयः

u v w x y z aa
9. पिच्छावितण्डाकाकिण्यसूर्यिः शाशी दृणी दरतु

1 चा—.

2 उ—.

3 नादि.

4 शी or नी.

* And implying, that such act takes place at such time or in such circumstance. Ex. स्येनपातासङ्गया. b Formed by giving the feminine termination to a masculine noun : as मृशाली, a small fibre of a water lily. c The city of the name. d Nyctanthes arbortristis. e A commentary : annotations. f Grisea tomentosa. g 1 A perpetual commentary. 2 A book of accounts ; a journal. 3 A calendar or almanac. h Cytisus Cajan. i The plant. j A sort of bird : Turdus Salica, Buch. MS. k Hiccough. l A sort of bird : others say, a gadfly. m A firebrand. n An ant. o Diospyros melanoxylon. p 1 An atom. 2 A spark. q 1 Fracture. 2 Deception. 3 Wave. 4 Irony. r A winding hole in the ground, a mine ; an opening by sap, such as house-breakers make. s A needle. t The gem of leaves ; young leaves undisplayed. u Gum of the Bombax heptaphyllum. 2 Scum of boiled rice, &c. v Criticising. w The quarter of a pana ; some say of a máshá. x सूर्यिः or सूर्यी, selection of an unanswerable argument. y 1 A grindstone. 2 A curtain made of rushy Crotalaria. z A centipede. aa A tribe of barbarians.

a b l c d e
साति कन्वा(तथा)सन्दी नाभी राजसभा(ऽपि च)

f g h i j k
10. कल्लरी चर्चरी पारी होरा लटा (च) सिधला

l m n o p q
लाक्षा लिखा (च) गण्डूषा गृध्रसी चमसी मसी

स ॥ च पति ॥

1 च—

दाना वरुणा ॥

आदि ॥

* Extreme pain. 2 Destruction. ^b A rug : a quilt of rags. ^c A small bed or couch ; a chair, or stool. ^d नाभी or नाभिः, the navel. It is also masculine. ^e The royal court. ^f Cymbals. ^g Rejoicing : celebration by (song, &c. According to another reading ककटी, a small jar. ^h A drinking vessel ; a cup or goblet. According to another reading, चारी, 1 A vessel for milking. 2 A rope for binding an elephant. ⁱ 1 Rising of a zodiacal sign. 2 Half a sign. 3 A sign of the zodiac. 4 Astrology. ^j 1 Name of a plant. 2 Name of a bird. 3 Lock of hair on the forehead. 4— on the side of the face. ^k 1 Blotch of the skin. 2 Sort of leprosy. ^l Lac. ^m Nit, egg of a louse. ⁿ A mouthful of water to rinse the mouth. ^o Gout or rheumatism affecting the thigh. ^p 1 A small ladle or spoon. 2 Lentils ground to meal. ^q Ink. Also masc. वसिः.

SECTION II.

The follow-
ing are mas-
culine viz.
Nouns signi-
fying gods,
&c. a

11. पुंस्त्वे सभेदानुचराः सपथ्यायाः सुरासुराः

स्वर्गयागाद्रिमेषाब्धिरुक्कालासिशरारयः

12. करगण्डौष्ठदोर्दण्ड कण्ठकेशनखस्तम्भाः

Terms end-
ing in क
or क. b
Names of
poisons. c

अङ्गाहान्ताः

क्षेडभेदा

Compound
terms in
रात्रि. d

रात्रान्ताः प्रागसंख्यकाः

^a Viz. Gods of various orders with their attendants (under some exceptions). Demons with their attendants (under some exceptions). Likewise the following (under certain exceptions), viz. heaven, and particular heavens ; sacrifice, and its varieties ; a mountain, and particular mountains ; a cloud, or particular descriptions of clouds ; a sea, and particular seas ; a tree, and particular species ; time, and the measures of time ; a sword, and sorts of swords ; an arrow, and varieties of arrows ; an enemy, and descriptions of enemies. Also, Revenue or tax. A ray of light. A hand. A cheek. A lip. An arm. A tooth. The throat. Hair. A nail. A pap. [The exceptions are stated in their places.] ^b As पूर्वाह्नः, forenoon. द्वयः, a couple of days. ^c With certain exceptions. ^d As वर्षारत्रः, a rainy night. Except in composition with a numeral. Ex. पञ्चरात्रं.

^b 13. श्रीवेष्टाद्याश्च निर्यासाः

Resins and gums. a

असन्नन्ता अवाधिताः

Nouns in

अस् or

अन्. c

Nouns in

or इ. d

कशेरु जतुवस्तूनि हित्वा तुरुविरामकाः

14. क ष ण भ मरुपोपान्ता यद्यदन्ता अमी अथ

In अ with

a penult क, &c. e

प थ न य स टोपान्ता

Or with a penult प, &c. f

गोत्राख्याः

Names of families. g

उपध मे हे। (अनुवृत्तिरुक्तः)

चरणाख्याः

Names of portions of the Veda.

15. नाम्न्यकर्त्तरि भावे च घञ ज पु न ङ् ण वायुचः

Nouns in घञ, &c. h

^a Or other exudations of trees ; and any vegetable extracts. ^b According to another reading श्रीपिष्टः. ^c With many exceptions. Some erroneously read अस् or अन्. ^d Except कशेरु, root of Scirpus maximus ? which is neuter and masc. (some say fem.); जतु, lac ; वस्तु, a thing : both neuter : besides other exceptions. ^e Viz. क, ष, ण, भ, म, र. ^f Viz. प, थ, न, य, स, ट. Some understand this not to be limited to a final अ, but the better opinion so restricts it. Even with that restriction, the rule admits numerous exceptions. ^g Denominated from a patriarch. ^h Viz. Nouns denominative, terminated by the affixes घञ्, अच्, अप्, (all convertible into अ,) नङ् (न), ण, व, (both convertible into अ,) and वायुच् (वायु), with the abstract sense, or denoting the import of any case except the agent ; or even this import, if the noun be not denominative. The rule admits exceptions.

In ल्य, &c.
a

ल्यः कर्त्तरीमनिजभावे को घोः किः प्रादितोऽन्यतः

The com-
pound term
अश्ववहव. b

16. इन्द्वे ऽश्ववडवावश्ववडवान् समाहते

कान्त in
composition
c

कान्तः सूर्येन्दुपर्व्याय पूर्वे ऽयः पूर्वको ऽपि च

The nouns
here enu-
merated.

17. बटकः (च) ऽमुवाक (च) रल्लक (च) कुटङ्गकः

पुङ्गेन्युङ्गः समुद्र (च) विटपट्टवटाः खटः * धाटः

- a Viz. Terminated in ल्य (convertible into ल्यन्) with the active import ; in इमनिच् (इमन्) with the abstract sense (some say the passive als) ; in क (convertible into क्), with the abstract sense ; and in कि (इ) affixed to the verbs termed च (viz. दा, &c.) with a preposition or noun prefixed. b Du. अश्ववहवौ, a horse and mare. pl. अश्ववहवाः, horses and mares : but अश्ववहवः, a stud of horses and mares. c With names of the sun and moon, or with the word अयस्. Ex. सूर्य-कान्तः, a crystal lens. d Pulse ground and fried with oil and butter. e A hymn in the *védas*. f 1 Sort of deer. 2 Eyelid. g Or कुटङ्गकः. 1 An arbour formed by creeping plants overrunning a tree. 2 A root or thatch. 3 A house or hut. h Feathered part of an arrow. i Or ग्युङ्गः. 1 Sixfold repetition of the trilateral name of God. 2 The *Sámarvéda*. 3 Pleasing. j A box with a cover or lid. k A sodomite. l 1 Cloth. 2 Wove silk. 3 A royal patent. 4 A stone for grinding with a mullar. m A balance. n 1 Grass. 2 A blind well.

a b c d e f च
18. कोट्टारघट्टट्टा (च) पिण्डगोखडिपिण्ड (वत्)

g h i j k l
गडुः करखडोलगुडोवरखड (च) किणोषुणः
m n o p q r

19. हति सीमन्त हरितोरोमन्योज्ञीयबुद्धदाः

s t u v w x
कासमहोर्बुदः कुन्दस्नेनस्तूपौ (स) यूपकौ

1—तु.

2 छ—.

* कोट्टः, a fort. According to another interpretation कोट्टारः, 1 The town well. 2 The stairs of a pond. ^b करखडुः, machine for drawing water. According to another interpretation, खडु, a wharf : stairs. ^c खडुः, a market. ^d 1 A lump of food. 2 A lump of flesh ? 3 A body. 4 An oblation of food to the manes of ancestors. ^e 1 A tribe of mountaineers 2 A person having the navel prominent. Some read गोडः, others गोडः ; and interpret a lump of flesh on the navel. ^f The Abdomen. ^g 1 A goitre. 2 Hump on the back. ^h 1 A box with a lid or cover. 2 A basket. ⁱ 1 A staff. 2 A club armed with iron, or made of it. ^j 1 A multitude. 2 Pimples on the face. 3 A portico. ^k 1 A wart. 2 A scar. ^l An insect which eats wood. ^m Bel-lows. ⁿ Dressing of hair ; separating the hair, so as to leave a line on the top of the head. ^o Green colour. ^p Chewing the cud. ^q 1 Designation of the triliteral name of God. 2 A portion of the *Sāmaveda*. ^r Bubble of water. ^s Or कासमहोः. 1 The plant (*Cassia esculenta*). 2 An acid preparation of tamarind and mustard. ^t 1 In numeration ; a hundred millions. 2 In medicine, An indolent swelling. Some read चर्दनिः : 1 Fire. 2 Disease. ^u 1 The plant (*Jasminum multiflorum*). 2 A turner's lathe. ^v Froth. ^w A mound of earth. ^x यूपः, a sacrificial post to which a victim is bound. According to another reading पूषः, bread.

a b c d e
20. आतपः (क्षत्रिये) नाभि कण्ठश्चुरकेदराः

f g h i j k
पूरश्चुरप्रचक्रा (च) गोल हिङ्गु, लुपुङ्गवाः [अन्दर, मल]
l m n o p

21. वेताल मञ्जुभञ्जा (च) पुरोडाशो (ऽपि) पट्टिभः

q r s t
कुल्याघोरभस (चैव स) कटाहः पतङ्गहः

^a Sunshine. ^b A soldier or man of the military tribe. ^c A spear or lance. According to another reading कुण्ठः, 1 A dead body. 2 A stink. 3 A spear. ^d Or चुरः. 1 A razor. 2 Barleria (or Ruellia) longifolia. ^e Name of a plant. ^f A wave. ^g Or चुरप्रः, sort of arrow. ^h चक्रः, 1 Acid sauce. 2 Sorrel. ⁱ 1 A globe. 2 A widow's bastard. ^j हिङ्गुः, m. n. or हिङ्गुलः, m. Vermilion. ^k Or पुङ्गुलः, 1 Soul. 2 Body. ^l A dead body, occupied by an evil spirit. ^m A wrestler or boxer. ⁿ 1 A bear. m. f. 2 Sort of arrow. ^o Or पुरोडाः (च). 1 The residue of an oblation. 2 Sort of oblation. ^p Or पट्टिभः, a battle axe. ^q Or कुल्यासः, a dish consisting of half boiled rice with pulse ; or half boiled barley, &c. ^r 1 Joy. 2 Mental exertion. ^s 1 A shallow boiler. 2 A turtle's shell. 3 A young buffalo. ^t A spitting pot.

SECTION III.

22. द्विहीने ऽन्यच्च खारण्यपर्णखभ्रहिमोदकम्

शीतोष्णमांसवधिर मुखान्निद्रविणम्बलम्

The following are neuter : viz.

Nouns signifying sky, &c. a

23. फलहेमशुल्लोह सुखदुःखशुभाशुभम्

जलपुष्पाणि लवणं व्यञ्जनान्यनुलेपनम्

24. कोट्याः शतादिसख्यांन्या वा लक्षानियुतं च तत्

द्व्यचकमसिसुसन्नम्

Dissyllables in अस इस् उस् or अन्. b

यदनान्तमकर्त्तरि

Nouns in अन्. c

* Viz. (Under various exceptions). The sky or atmosphere, or the etherial element ; an organ of sense ; a forest ; a leaf ; a hole ; frost ; water ; cold ; heat ; flesh ; blood ; the face ; an eye ; wealth, substance ; force, strength ; forces, army ; fruits of various sorts (or according to another reading वृक्ष, a plough) ; gold ; copper ; iron ; metal ; pleasure ; pain ; good luck ; ill luck ; aquatic flowers ; salts of various kinds ; sauce or condiment ; and various sorts of condiments ; perfumes of various kinds ; numerals from 100 upwards, except कोटि, ten millions, which is fem. and लक्ष fem. and neut. and नियुत masc. and neut. both signifying a hundred thousand. ^b Example यशः (स), glory. इषिः (स), oblation of butter. वपुः (स), body. नामः (नृ), name. ^c With that termination bearing any import but that of agent. गगनं, movement, going.

In त्व, स
and क. a

25. त्वान्तं सलोपधं शिष्टं

In रात्र
with a nume-
ral. b

रात्रायाक् संख्यान्वितम्

Compounds
in पात्र, &c. c

पात्राद्यदन्तैरेकार्या द्विगुल्लस्यानुसारतः

Nouns com-
pounded co-
pulatively or
adverbially. d

26. द्वन्द्वैकत्वाव्ययीभावौ

यदिनू,
with a nume-
ral or parti-
cle. e

यथः संख्याव्ययात्मकः

काया,
with a word
in the 6th
case. f

षष्ठ्यायावहनाच्चेद्विष्णायं

सभा in
composition
with the 6th
case. g

वि त्वान्तं

संज्ञासभा

^a Ex. मित्रं, a friend, वसुं chaff, कुलं, a family. The rule is subject to many exceptions. Some read न for क, and interpret the rule as restricted to nouns in त्व with स, or नू prefixed. Ex. वस्त्रं, cloth. यन्त्रं, a machine. ^b Ex. त्रिरात्रं, the duration of three nights. ^c Compound terms in ण्य formed of पात्र and certain other nouns with numerals ; and signifying one whole. Ex. चतुर्दुर्गं, entire period of the four ages. ^d The first implying one whole. Ex. शिरसाद्योर्व, head and neck. The second joining a noun with a particle. Ex. यथाशक्ति, as much as able. ^e कापयं, a bad road. ^f Provided such word be plural. Ex. विष्णयं, shadow of a flock of birds. ^g Provided it signify an assembly. Ex. दासीसमं, a multitude of female slaves. Or whether it signify an assembly or a house, if the term to which it is joined signify king, (except the word राजा), or a demon, or similar being, (neither man nor god). Ex. नृपसमं, a king's palace, or a meeting of kings. रक्षःसमं, a multitude of demons.

27. शालार्थापि पराराजाऽमनुष्यार्थादराजकात्

दासीसभं नृपसभं रक्षःसभमिमा दिशः

So उपज्ञा,
and उपक्रम.
a

28. उपज्ञोपक्रमान्तश्च तदादित्वप्रकाशने

कोपज्ञं कोपक्रमादि

कन्योशीनरनामसु

Also कन्या.
b

29. भावेनण कचिद्भ्योऽन्ये सम्बन्धे भावकर्मणोः

Nouns in
affixes hav-
ing an abs-
tract sense. c

अदन्तप्रत्ययाः

पुण्यसुदिनाभ्यां त्वृहःपरः

In षष्ठे,
with certain
terms. d

30. क्रियाव्ययानां भेदकान्येकत्वेऽप्य्

Adverbs and
epithets of
indeclinables

c f
उक्त्यनोटके

The nouns
here speci-
fied.

* In composition with the sixth case, provided the import be commencement. Ex. कोपज्ञं, and कोपक्रमं, the creation by *Brahmā*.

^b Provided the compound term be the name of a town in the province of *Uśīnara*. Else it is feminine. Ex. सोसजिकन्यं and दाक्षिकन्या, names of towns; the first situated in *Uśīnara*, the other out of that province. ^c Being terminations in ष, forming verbal derivatives. Except न, (नङ्); ष, क, (as well as षञ्), reducible to ष; and such as are distinguished by an indicative ष. (as षञ्, &c.) Also affixes in ष, with the abstract or the passive import, or with the sense of multitude, forming derivatives from nouns. ^d Viz. With पुण्य, or सुदिन. Ex. पुण्यवाहं, a holiday. ^e 1 A portion of the *Sāmaveda*. 2 A monosyllabic verse.

^f 1 Name of a metre. 2 Species of drama.

a b c d e f
 चोचं पिच्छं मृदस्थूणं तिरीटं मर्मयोजने

g h i j
 31. राजसूयं वाजपेयं गद्यपद्ये (कृतौ कवेः)

k l m n o p
 माणिक्यभाष्यसिन्दूरचीरचीवरपञ्चरम्

q r s t u
 32. लोकायतं हरितालं विदलं स्यात्तवाङ्गुलम्

- ^a 1 Half-eaten fruit. 2 Fruit of the palm. 3 A cocoanut. Or चोचं, a plantain. Also, according to another reading, छेदं, chase; hunting. ^b A peacock's tail: some say m. f. a monosyllabic verse. Also, according to different readings, उक्तं (vide उक्त्वं); and वृक्तं, released. ^c Pillar of a house. ^d 1 A turban. 2 A diadem. ^e A joint, or place of junction of parts of the body. ^f A long measure: 4 *Krósa*. ^g A grand sacrifice by an emperor attended by tributary kings. It is also masc. ^h Name of a sacrifice. ⁱ Prose. ^j Verse. ^k A gem. ^l 1 Commentary. 2 Sort of building. ^m Minium. ⁿ 1 Bark. 2 Rag. 3 Dress of a priest of the sect of *Budd'ha*. ^o Dress of a mendicant. 2 Dress of priest of the sect of *Budd'ha*. ^p Or पिञ्जरं, 1 A cage. 2 The ribs. It is also masc. ^q System of atheistical philosophy taught by CHARVA'CA. ^r Yellow orpiment. ^s A basket made of split bambus. 2 Bark of pomegranate. 3 Split peas. ^t A caldron. ^u 1 Name of a country. 2 Production of that country. Also वाङ्गुलं, sort of saffron.

SECTION IV.

(पुंनपुंसकयोः) शेषो ऽर्चपिण्याककण्टकाः

The nouns
here speci-
fied are mas-
culine and
neuter.

33. मोदकखण्डकटङ्कशाटकः कर्वटो ऽर्बुदः

पातको द्योगचरकतमाला ऽमलका नडः

1 त—.

2 द—.

* Some include this among the terms exhibited : m. n. in the sense of remainder ; but masc. as a name of the eternal serpent *Séshanaga*. ^b Half a verse of the *ve'das*. ^c An oil cake. ^d 1 A thorn or prickle. 2 A fault or defect. 3 Horripilation. ^e Sort of sweetmeat. ^f Performance. Right preparation. According to another reading दण्डकः, sort of metre. ^g टङ्कः, a hatchet, or a stone-cutter's chisel. Or, according to another reading, तङ्कः. 1 Grief at separation from a beloved object. 2 Terror. ^h A petticoat. ⁱ Capital of a district (of two or four hundred villages): not a city nor a village ; but partaking of both. Some write खर्वटः. But, according to another reading, कर्वटः, cloth. ^j 1 In numeration, a million. 2 In medicine, Ophthalmia. ^k Sin. ^l Exertion, endeavour. ^m Name of a book on medicine : (so dinominated from its author). Or वरकः, sewn cloth. ⁿ 1 Name of a tree. 2 Bark of bambu. ^o Emblic myrobalan. Or आनालकः, an inhabited place on a hill or mountain. ^p A hollow reed.

a b c d e f g
34. कुष्ठं मुखं शीघ्रं च क्षितं चेमकुट्टिमम्

h i j k l m
सङ्गमं शतमानां स्म शम्भला व्ययताण्डवम्

n o p q r s
35. कवियं कन्दकार्पासं पारां स्वारं युगन्धरम्

t u v w x y
यूपं प्रग्रीवपात्रीवे यूपं चमसचिक्कसौ

^a 1 Leprosy. 2 Costus. ^b 1 The head, m. f. n. 2 Shaved or shorn. ^c Rum. ^d 1 Forcement. 2 Fried meat. Some read चुस्तं. Also, according to various readings, पुस्तं plaster. लुप्तं, dust. शस्तं, excellence. ^e Warwhoop. ^f Well-being. ^g 1 A mine of gems. 2 Ground smoothed and plastered. 3 A poor man's abode, a cottage. ^h Confluence of rivers, &c. ⁱ 1 A *pala* of silver. 2 An *ád'haca*. ^j A disease of the eye. ^k शम्भलं or सम्भलं, stock for travelling expenses. ^l An indeclinable word. ^m Dancing with violent gesticulation. ⁿ A bridle. ^o A bulbous or tuberos root. Or कर्म, act. ^p Cotton cloth. Or कर्पासं, cotton. ^q The opposite bank or shore. ^r The near bank or shore. According to another reading, वारं, 1 Multitude. 2 Opportunity. 3 Succession. 4 Going forth to spy. ^s 1 A yoke. 2 Name of a mountain. ^t A post to which a victim is tied at a sacrifice. Or पूयं, Pus. ^u 1 A window. 2 A house for recreation. 3 Top of a tree. ^v पात्रीवं or पात्रीवं, sort of vessel used at religious ceremonies. ^w Or यूपं, Peasporridge : the water of boiled pulse (*Phaseolus mungo*, &c.) ^x A spoon : a vessel for drinking the extract of acid *asclepias*. ^y Barley meal.

36. अर्द्धर्चादौ घृतादीनां पुंस्त्वाद्यं वैदिकं भ्रुवम्^a
तन्मोक्तमिह लोके ऽपि तच्चेदस्तस्मै शेषवत्

SECTION V.

37. स्त्रीपुंसयोरुपत्थान्ता

द्विचतुःषट्पदोरगाः

जातिभेदाः

पुमाख्याच्च स्त्रीयोगैः सह

The following are masculine and feminine, viz. Patronymics.

Generic names of animals. b

Names of males, and by association, of females. c

d
मल्लकः The terms here specified.

^a Certain other terms, as हर्ष, &c. which are m. and n. in the *Védas*, are exclusively neuter in popular speech. Other terms, employed in both genders, must be learnt from practice. ^b As bipeds, quadrupeds, insects, reptiles ; also fish, &c. This rule is however subject to exceptions. Ex. वज्रिका, a fly. शिवा, a jackal. खूता, a spider. पिपीलिका, an ant. All which are feminine whatever sex be intended. ^c Ex. गोपः, a cowherd गोपी, a cowherd's wife. ^d A vessel holding oil : a cruet.

38. सुनिर्वराटकः स्वातिर्वर्णको चाटलिर्मनुः
 मूषा रूपाटी कर्कश्र्यष्टिः शाटी कटी कुटिः

SECTION VI.

The follow-
 ing are femi-
 nine and neu-
 ter, viz.
 Nouns in
 ष्यञ् or
 हुञ्, some-
 times. n
 Compounds
 in सेना,
 &c. o

39. स्त्रीनपुंसकयोर्भावक्रिययोः ष्यञ् कचिञ् हुञ्
 औचित्यमौचित्यी मैत्री मैत्र्यं हुञ् प्रागुदाहृतः
40. षष्ठ्यन्त प्राक्पदाः सेना छायाशालासुरानिशाः
 स्वादावृत्तेनं शनिशङ्कोशालमितरे च दिक्

1 व—.

2 व—.

^a A devotee or ascetic. ^b A cowry. ^c The star : Arcturus.
^d A pigment, as indigo, orpiment, &c. But m. f. n. a perfume, as san-
 dal wood. ^e Name of a tree. Some read पाटलिः, Bignonia chelonoides.
^f Name of MANU, or of his wife. ^g A crucible. ^h A measure : masc.
 रूपाटः, fem. रूपाटी. Also ऋरूपाटी,—टः, A stream of blood. ⁱ A jujube.
^j A staff. ^k A petticoat. ^l M. कटिः, and f. कटिः, कटी. The hollow
 above the hip. Or m. कटः, f. कटी, a mat. ^m A hut. ⁿ Nouns in
 ष्यञ्, (व), or हुञ् (चक), with the abstract or the passive import, are
 commonly fem. and neut. but sometimes fem. only ; and sometimes
 neut. Ex. औचित्यं—ती, Propriety. मैत्र्यं, मैत्री, Friendship. वार्धक्यं,—का,
 Old age. ^o With a term in the sixth case. As वृत्तेनं, an army of men.
 शनिशं, a night during which dogs bark and howl. गोशङ्कं, a cowpen.

41. आवन्तोत्तरपदो दिगुच्चापुंसि नञ् लुप्
त्रिषट् च त्रिषट् च त्रितयं त्रितयपि

Numerals
with nouns in
आप् or
अन्. a

SECTION VII.

42. (त्रिषु) पात्री पुटी वाटी पेटी कुवलाडिमौ

The nouns
here speci-
fied admit
the three
genders.

^a Compound terms ending in nouns terminated by आप्, (आ, denoting the feminine) or by अन्; joined with numerals and denoting a single whole. The final न् is in such compounds expunged. Ex. त्रिषट्, or—ट्, aggregate of three beds. त्रितयं, or—यि, a party of three carpenters. ^b पात्रः,—त्री,—त्रं, a vessel. ^c पुटः, टी, टं; 1 A lid or cover. 2 A plate made of leaves. Or पटः,—टी,—टं, covering; cloth. ^d वाटः, टी, टं, 1 An enclosed piece of ground : a yard. 2 An orchard, or place for planting Arecas, &c. 3 A road. ^e पेडः, टी or टा, टं; 1 A multitude : an assembly. 2 A basket. 3 Retinue. ^f कुवला, —त्री,—त्रं; 1 Jujube. 2 The jujube tree (some distribute the genders, m. f. the tree; n. the fruit). ^g दाडिमः,—मी, मं, pomegranate : (or else m. f. the tree; n. the fruit.)

SECTION VIII.

The gender
of the final is
retained. a
That of an-
other term is
followed in
certain com-
pounds. b

Numerals
and pro-
nouns. c
Compound
epithets. d
Epithets
expressing a
quality, thing,
or action. e

परिलिङ्गस्वप्रधाने द्वन्द्वे तत्पुरुषे ऽपि तत्

43. अर्थान्ताः प्राद्यलं प्राप्तापन्नपूर्वाः परोपगाः

तद्धितार्थे! द्विगुः

संख्या सर्वनाम तदन्तकाः

44. बहुव्रीहिरदिङ्गन्ता मुन्नेया तदुदाहृतिः

गुणद्वयक्रियायोगोपाधयः परगामिनः

^a In certain compound terms, viz. Conjunctive compounds in which the several terms are principal ; and compound terms formed of a principal one with a modification of it. Ex. (fem.) कुक्कुटमयुवौ, a dunghill cock and a peahen. (masc.) मयुरीकुक्कुटौ, a peahen and a dunghill cock. (m.) कुलविप्रः, the priest of the family. (n.) विप्रकुलं, the family of the priest. ^b Viz. Those ending in the word अर्थ (as ब्राह्मणार्थः,—र्थी,—र्थं, intended for a *Bráhmaṇ'a*) : and compound terms beginning with प्र and certain other terms. (Ex. असङ्जीविकः,—का,—कं, competent to a livelihood) : and ^c compound terms containing a numeral, and terminated by an affix peculiar to derivatives from nouns : (Ex. पञ्चकपासः,—सा,—सं, prepared in five posts). They agree in gender with another term. ^d And terms ending in numerals and pronouns. However, most numerals must be excepted : and the rule applies only to those from one to four, which agree in gender with the subject. ^e As बहुधनः,—ना,—नं, opulent. Except names of regions of space. ^f Example, m. f. n. शुक्लः (पटः) शुक्ला, शुक्लं, white cloth, &c. But शुक्लः, the white colour. दण्डी, दण्डिनी, दण्डि, one who bears a staff. वाचक,—काः,—कं, one who begs.

45. कृतः कर्त्तव्यसंज्ञायां कृत्याः कर्त्तरि कर्मणि

Verbal active nouns. a

अनाद्यन्तास्तेनरक्ताद्यर्थे नामार्थभेदकाः

Adjectives derived from nouns. b

46. षट्संज्ञकास्त्रिषु समायुष्मदस्त्रिष्वयम्

Some numerals, &c. do not vary. c

परंविरोधे शेषं तु ज्ञेयं शिष्टप्रयोगतः

d

शब्दास्तेन

अस्मिन्

47. इत्यमरसिंहकृतौ नास्त्रिष्वङ्गानुशासने

शब्दाः षट्

सामान्यसूतीयः काण्डः साङ्ग एव समर्थितः ।

इति च

* Derivatives from verbs, terminated by affixes named कृत्, and denoting the agent, but not forming denominatives. Ex. कर्त्ता, —र्ता, कृ, agent. कुर्वन्, ती, त्, acting. Or terminated by affixes named कृत्य, with the active or passive, (not the neuter and abstract sense.) Ex. भव्यः (तद्ः) —व्या, —व्यं, a tree, that is to be. गन्तव्यः (यावः), —व्या, —व्यं, a village which may be approached or travelled to. ^b That is, according to the literal sense of this rule, Derivatives from nouns with the termination चन्, &c. (among the affixes named तद्धित), and which are epithets of various subjects, or of which the subjects are various. Ex. कोसुमः, —जी, —जं, dyed with safflower. वैजः, जी, जं, made of gold. ऐन्द्रः, —न्द्गी, —न्द्गं, sacred to INDRA. ^c The numerals denominated षट्, viz. from 5 to 10, do not vary in gender : nor the personal pronouns ; nor inflected verbs ; nor indeclinable particles. ^d In instances where any of the preceding rules are at variance, the last is an exception to the first : and what has been left unsaid, must be learnt from the practice of good writers.

ALPHABETICAL INDEX.

N. B. p stands for page. And n. for note. The English figures point out the couplets in which the word is to be found.

अंश—अक्ष.	अक्ष—अक्षा.	अक्षा—अगा.
अंश, p 158, n. p 242, 90.	अक्ष, p 241, 86. p 258, 45. p 162, n. p 364, 223.	अक्षान्ति, p 51, 24.
अंशक, p 18, 17.	अक्षत, p 232, 47.	अक्षि, p 162, 44.
अंशु, p 22, 84.	अक्षता, p 232, n.	अक्षिकूटक, p 201, 6.
अंशुक, p 168, 17.	अक्षदर्शक, p, 192, 5.	अक्षिगत, p 269, 45.
अंशुमती, p 118, 3.	अक्षदेवी, p 258, 44.	अक्षिप, p 230, n.
अंशुमत्फला, p 112, 1.	अक्षधूर्त, p 258, 44.	अक्षीप, p 230, 41. p 93. 11.
अंस, p 158, 39. p 242, n.	अक्षर, p 352, 184.	अक्षोड, p 92, 9.
अंसक, p 148, 44.	अक्षरचक्षु, p 194, 15.	अक्षौहिणी, p 211, 49.
अंसति, p 182, 29.	अक्षरचन, p 194, 15.	अखण्ड, p 275, 15.
अंसस्, p 31, 1.	अक्षरचक्षु, p 194, n.	अखात, p 68, 27.
अंसिति, p 182, n.	अक्षरविन्यास, p 195, n.	अखिल, p 275, 14.
अंसि, p 156, 22.	अक्षरसंस्थान, p 195, 16.	अग, p 304, 20.
अक, p, 384, n.	अक्षरचक, p 231, 43.	अगरी, p 102, n.
अकरवि, p 296, 39.	अक्षवती, p 258, 45.	अगस्या, p 19, 21.
अकुप्य, p 243, n.	अक्षस्तुप, p 100, 39.	अगस्ति, p 19, n.
अकूपार, p 60, 1.	अक्षायकीलक, p 205, 24.	अगाध, p 64, 15.
अक्षयकर्मण, p 270, 46.		अगार, p 79, 5.

अगु—अग्नि.

अगुह, p 171, 28. p 100, 43.
 अगुहयिंयपा, p 100, n.
 अग्नायी, p 180, 21.
 अग्नि, p 10, 48.
 अग्निकण, p 11, 53.
 अग्निचित्, p 177, 11.
 अग्निस्वाहा, p 115, 12.
 अग्निभू, p 7, 85.
 अग्निमन्त्र, p 101, 46.
 अग्निमुखी, p 96, 23.
 अग्निविष्ट, p 170, 25.
 अग्निविष्टा, p 113, 6.
 p 118, 2.
 अग्नीध्र, p 172, n.
 अग्न्युत्पात, p 27, 10.
 अय, p 88, 12. p 273, 7.
 अयज, p 147, 43.
 अयजन्मानु, p 175, 3.
 अययि, p 273, n.
 अययी, p 273, n.
 अयतःसर, p 208, 40.
 अयतस्, p 378, 7.
 अयनांस, p 154, 15.
 अयसर, p 208, n.
 अयारख, p 352, 185.
 अयिन, p 147, n. p 278, n.
 अयिय, p 147, 43.
 p 273, 7.

अग्री—अङ्ग.

अपीव, p 147, n.
 p 273, 7.
 अयेदिधिषु, p 142, 23.
 अयेसर, p 208, 40.
 अय्य, p 147, n. p 273, 7.
 अय, p 307, 28. p 31, n.
 अयमर्षय, p 188, 47.
 अयमर्षयी, p 188, n.
 अय्या, p 237, 67.
 अङ्ग, p 19, 18. p 298, 4.
 अङ्गी, p 46, n.
 अङ्गूर, p 87, 4.
 अङ्गुय, p 202, 9.
 अङ्गूर, p 87, n.
 अङ्गोठ, p 93, 9.
 अङ्गु, p 46, 5.
 अङ्ग, p 156, 21 p 39, 4. p 378, 7. p 381, 19.
 अङ्गद, p 166, 9.
 अङ्गन, p 81, 13.
 अङ्गना, p 137, 3.
 अङ्गविशेष, p 49, 16.
 अङ्गसंस्कार, p 169, 22.
 अङ्गहार, p 49, 16.
 अङ्गहारि, p 49, n.

अङ्गा—अङ्गु.

अङ्गार, p 228, 30.
 अङ्गारक, p 21, 27.
 अङ्गारधानिका, p 227, 29.
 अङ्गारवल्ली, p 97, 29.
 अङ्गारवल्ली, p 107, 8.
 अङ्गारयकटी, p 227, 29.
 अङ्गिरसः, p 21, n.
 अङ्गीकार, p 34, 14.
 अङ्गीकृत, p 285, 58.
 अङ्गुरि, p 159, n.
 अङ्गुरी, p 159, n.
 अङ्गुरीयक, p 166, n.
 अङ्गुस, p 159, n.
 अङ्गुलि, p 159, n.
 अङ्गुलिप्रस्थ, p 241, 86.
 अङ्गुलिसूत्रा, p 166, 9.
 अङ्गुली, p 159, 33.
 अङ्गुलीयक, p 166, 9.
 अङ्गुष्ठ, p 159, 33.
 अङ्गुस्, p 31, n.
 अङ्गि, p 156, n.
 अङ्गिपक्षिका, p 107, 11.
 अचण्डी, p 238, 71.
 अचल, p 84, 1.
 अचला, p 73, 2.
 अच्युत, p 4, 14.
 अर्चि, p 11, n.
 अच्युतायज, p 4, 18.

अच्छ - अजी.

अच्छ, p 64, 14. p 308, 31.
 अच्छभङ्ग, p 127, 4.
 अज, p 239, 76. p 308, 32.
 अजकव, p 6, n.
 अजकाव, p 6, n.
 अजगन्धिका, p 119, 5.
 अजगर, p 57, 5.
 अजगव, p 6, 30.
 अजगाव, p 6, n.
 अजननि, p 296, n.
 अजन्य, p 217, 77.
 अजमोदा, p 120, 10.
 अजम्बुकी, p 114, 7.
 अजस, p 13, 61.
 अजा, p 239, 76.
 अजाजी, p 229, 36.
 अजाजीव, p 250, 11.
 अजानेय, p 202, n.
 अजित, p 318, 64.
 अजिन, p 187, 46.
 अजिनपत्ना, p 132, 26.
 अजिनयोनि, p 128, 8.
 अजिर, p 81, 13. p 351, 183.
 अजिह्व, p 276, 21.
 अजिह्वग, p 212, 54.
 अजीकव, p 6, n.

अजी—अशी.

अजीवनि, p 296, n.
 अज्जुका, p 48, 11.
 अज्ज, p 268, 38. p 270, 48.
 अज्जित, p 283, 47.
 अज्जन, p 16, 5.
 अज्जनकेयी, p 116, 18.
 अज्जन¹
 अज्जनावती, p 16, 6.
 अज्जलि, p 160, 36.
 अज्जसा, p 376, 2. p 379, 12.
 अज्जटा p 116, 15.
 अटनि, p 212, n.
 अटनी, p 212, 52.
 अटवि, p 86, n.
 अटवी, p 86, 1.
 अटरुप, p 110, 22.
 अटरुप, p 110, n.
 अट'in. 1p 648.
 अटाद्या, p, 184, 35.
 अट्ट, p 80, 12.
 अद्या, p 184, n.
 अद्यक, p 272, 4. p 272, n.
 अद्यक्ष, p 221, n.
 अद्यि, p 205, 24.
 अद्यिमन्, p 7, 31.
 अशी, p 205, n.

अशी—अति.

अशीयस्, p 274, 12.
 अशु, p 225, 20. p 274, 11.
 अशुस, p 135, 37.
 अशुकोष, p 157, n.
 अशुकोष, p 157, 27.
 अशुज, p 65, 17.
 p 134, 33. p 271, 51.
 अतट, p 84, 4.
 अतसस्यस्य, p 64, 15.
 अतसी, p. 225, 20.
 अति, p 372, 3. p 376, 2.
 p 377, 5.
 अतिक्रम, p 214, 64.
 p 295, 33. p 343, 152.
 अतिचरा, p 120, 11.
 अतिच्छत्र, p 125, 32.
 अतिच्छत्रा, p 122, 17.
 अतिजव, p 209, 41.
 अतिधि, p 183, 33.
 अतिधी, p 183, n.
 अतिनिर्हारिन्, p 36, 19.
 अतिहु, p 63, 14.
 अतिपथिन्, p 76, 16.
 अतिपात, p 184, 36.
 p 295, 33.
 अतिवस, p, 209, n.

अति — अद्.

- अतिमात्र, p 13, 62.
 अतिसुक्त, p 103, 52.
 अतिसुक्तक, p 92, 7.
 अतिरिक्त, p 277, 25.
 अतिविषा, p 109, 18.
 अतिवेत्त, p 13, 62.
 अतियुक्ता, p 216, 71.
 अतिशय, p 13, 61.
 p 289, 11.
 अतिसर्जन, p 294, 28.
 अतिसारकिन्, p 153, 10.
 अतिसौरभ, p 94, 14.
 अतीन्द्रिय, p 278, 28.
 अतीव, p 376, 2.
 अत्तिका, 49. n.
 अत्यन्तकोपन, p 266, 32.
 अत्यन्तीन, p 209, 44.
 अत्यय, p 218, 84.
 p 343, 152.
 अत्यर्थ, p 13, 62.
 अत्यल्प, p 274, 12.
 अत्याहित, p 322, 80.
 अथ, p 373, 8.
 अथो p 373, 8.
 अदम्भ, p 274, 12.
 अदर्श, p 26, n. p 174, n.
 अदर्शन, p 202, 22.

अदि—अधि.

- अदितिनन्दन, p 2, 3.
 अदृग्, p 153, 12.
 अदृष्ट, p 198, 30.
 अदृष्टि, p 55, 37.
 अद्या, p 379, 12.
 अद्भुत, p 50, 19.
 अद्भुत, p 263, 20.
 अद्य, p 382, 20.
 अद्भि, p 84, 1. p 347, 165.
 अद्भ्यवादिन्, p 3, 9.
 अध, p 56, n.
 अधम, p 272, 3. p 342, 146.
 अधमर्ग, p 221, 5.
 अधर, p 354, 191.
 p 161, 41.
 अधरतस्, p 383, n.
 अधरस्तात्, p 383, n.
 अधरात्, p 383, n.
 अधरेण, p 383, n.
 अधरेद्युस्, p 382, n.
 अधरो, p 161, n.
 अधस्तात्, p 283, n.
 अधाजार्गव, p 107, n.
 अधिक, p 240, 80.
 अधिकर्षि, p 261, 11.
 अधिकाङ्ग, p 207, 31.
 अधिकार, p, 198, 31.

अधि—अधू.

- अधिगत, p 192, 7.
 अधिचिन्त, p 268, 42.
 अधित्वका, p 85, 7.
 अधिप, p 261, 11.
 अधिभू, p 261, 11.
 अधिरोहिणी, p 82, 18.
 अधिवासन, p 173, 36.
 अधिविज्ञा, p, 138, 7.
 अधिग्रहणी, p 227, 29.
 अधिष्ठान, p 336, 128.
 अधीन, p 262, 16.
 अधीर, p 264, 26.
 अधीश्वर, p 191, 2.
 अधुना, p 383, 23.
 अधृष्ट, p 264, 26.
 अधोऽङ्ग, p 169, 18.
 अधोऽक्ष, p 4, 16.
 अधोभुवन, p 56, 1.
 अधोमुख, p 266, 33.
 अधोलोक, p 56, n.
 अधोमुखी, p 266, n.
 अधश्च, p 97, n. p 192, 6.
 p 365, 227.
 अधश्च, p 106, n.
 अधश्च, p 52, 29.
 अध्यापक, p 176, 6.
 अध्याहार, p 33, 12.
 अधूटा, p 138, 7.

अध्वे—अन.

अध्वेयया, p 183, 32.
 अध्वग, p 195, 17.
 अध्वगा, p 195, n.
 अध्वनीन, p 195, 17.
 अध्वनीना, p 195, n.
 अध्वन्, p 76, n.
 अध्वन्ध, p 195, 17.
 अध्वन्या, p 195, n.
 अध्वर, p 178, 13.
 अध्वर्यु, p 178, 16.
 अन, p 379, n.
 अनक, p 272, n.
 अनककुम्भि, p 4, n.
 अनचर, p 43, 21.
 अनङ्ग, p 5, 20.
 अनङ्ग, p 64, 14.
 अनङ्गुली, p 235, n.
 अनङ्गुल्, p 235, 60.
 अनङ्गुली, p 235, n.
 अनचच, p 278, n.
 अनन्त. p 15, 1. p 323, 84. p 57, 4.
 अनन्ता, p 73, 2. p 107, 10. p 118, 2. p 123, 24. p 112, 30.
 अनन्यज, p 5, 21.
 अनन्यहृत्ति, p 278, 29.
 अननितपच, p 270, n.
 अनघा, p 343, 151.

अन—अनु.

अनर्थक, p 43, 21.
 अनस, p 10, 50.
 अनवधानता, p 53, 30.
 अनवरत, p 13, 61.
 अनवराक्षत्र. p 273, 7.
 अनसु, p 204, 20.
 अनाकुल, p 354, 192.
 अनागतात्तवा, p 139, 8.
 अनादर, p 50, 22.
 अनामय, p 150, 1.
 अनामिका, p 159, 33.
 अनायासकृत, p 282, 44.
 अनारत, p 13, 61.
 अनाय्यतिक्ल, p 119, 8.
 अनाहत, p 167, 13.
 अनि, p 385, n.
 अनिमिष, p 363, 220.
 अनिरुद्ध, p 5, 22.
 अनिल, p 2, 5. p 12, 57.
 अनिघ, p 13, 61.
 अनीक, p 210. 46. p 216, 73.
 अनीकस्य, p 192, 6.
 अनीकिनी, p 210, 46.
 अनु, p 373, 9.
 अनुक, p 264, 23.
 अनुकम्पा, p 49, 18.
 अनुकर्ष, p 206, 25.
 अनुकर्षन्, p 206, n.

अनु—अनु.

अनुकल्प, p 185, 39.
 अनुकामीन, p 209, 44.
 अनुकार, p 291, 17.
 अनुक्रम, p 184, 36.
 अनुक्राय, p 49, 18.
 अनुग, p 278, 28.
 अनुपङ्ग, p 290, 13.
 अनुपर, p 208, 39.
 अनुज, p 147, 43.
 अनुजोषिन्, p 193, 9.
 अनुतर्षण, p 257, 43.
 अनुतर, p 63, n.
 अनुताप, p 51, 25.
 अनुत्तम, p 273, 6.
 अनुत्तर, p 354, 192.
 अनुपद, p 278, 28.
 अनुपदीना, p 254, 31.
 अनुपमा, p 16, 6.
 अनुप्रास, p 208, 39.
 अनुबन्ध, p 328, 101.
 अनुबोध, p 170, 24.
 अनुभव, p 294, 27.
 अनुभाव, p 360, 211. p 50, 21.
 अनुवृत्ति, p 26, 8.
 अनुयोग, p 41, 10.
 अनुरोध, p 170, n. p 194, 12.
 अनुलाप, p 42, 16.

अनु—अन्त.

अनुवत्तन, p 194, 12.
 अनुवत्सर, p 30, n.
 अनुवाक, p 390, 17.
 अनुवय, p 343, 150.
 अनुदृप्, p 180, n.
 अनुष्ण, p 252, 19.
 अनुहार, p 291, 17.
 अनुहाय्यं, p 183, n.
 अनूक, p 301, 13.
 अनूचान, p 177, 9.
 अनून, p 275, n.
 अनूनक, p 275, 15.
 अनूप, p 75, 10.
 अनूर, p 22, 33.
 अनूषर, p 74, n.
 अमृषु, p 270, 46.
 अमृत, p 43, 22. p 220, 2.
 अनेकप, p 200, 2.
 अनेकसूक, p 268, n.
 अनेहस्, p 24, n.
 अनो, p 379, n.
 अनोकड, p 87, 5.
 अन्तःपुर, p 80, 11.
 अन्त, p 218, 85.
 अन्तक, p 11, 54.
 अन्तर, p 353, 189.
 अन्तरा, p 378, 10.
 अन्तराय, p 292, 19.

अन्त—अन्दि.

अन्तरास, p 16, 7.
 अन्तरिच, p 15, 1.
 अन्तरीच, p 15, n.
 अन्तरीप, p 62, 8.
 अन्तरीव, p 169, 18.
 अन्तरे, p 378, 10.
 अन्तरेण, p 376, 3. p 379, 10.
 अन्तर्गत, p 280, 36.
 अन्तर्हार, p 81, 14.
 अन्तर्ही, p 18, 14.
 अन्तर्हि, p 16, 14.
 अन्तर्धनस्, p 260, 8.
 अन्तर्धनिक, p 192, 8.
 अन्तर्द्वी, p 142, 22.
 अन्तर्वाणि, p 260, 6.
 अन्तावसायिन्, p 250, 10.
 अन्तिक, p 275, 17.
 अन्तिकतम, p 275, 18.
 अन्तिका, p 49, 15.
 p 227, 29.
 अन्तिकाम्रय, p 292, 19.
 अन्तिम, p 275, n. p 578, n.
 अन्तेवासिन्, p 252, 20.
 p 177, 10.
 अन्तः, p 278, 30.
 अन्त, p 155, 17.
 अन्दिता, p 227, n.

अन्दु—अप.

अन्दुक, p 202, 9.
 अन्दूक, p 202, n.
 अग्ध, p 233, 48. p 60, n. p 330, 105.
 अम्बकरिपु, p 6, 29.
 अम्बकार, p 56, 3.
 अम्बतमस, p 56, 3.
 अम्बस्, p 233, n.
 अम्बातमस, p 56, n.
 अम्बु, p 68, 26.
 अज, p 233, 48.
 p 285, 60.
 अग्य, p 279, 32.
 अग्यतर, p 279, 32.
 अग्यतरेद्युः, p 382, n.
 अग्येद्युः, p 382, n.
 अग्यच, p 278, 28.
 अग्यच्, p 278, n.
 अग्यय, p 175, 1.
 अग्यवाय, p 175, 1.
 अग्याहाय्यं, p 183, 31.
 अग्याहाय्यक, p 183, n.
 अग्विष्ट, p 284, 54.
 अग्वीचय, p 294, n.
 अग्वीची, p 278, n.
 अग्वेष्टय, p 294, n.
 अग्वेष्टया, p 183, 31.
 अग्वेष्टित, p 284, 54.
 अपकारणी, p 42, 14.

अप — अप.

- अप क्रम, p 217, 80.
 अपगा, p 69, 30.
 अपघन, p 156, 21.
 अपचय, p 291, 16.
 अपचायित, p 284, 51.
 अपचित, p 284, 51.
 अपचिति, p 319, 70.
 अपटान्तर, p 275, 17.
 अपटु, p 152, 9.
 अपत्य, p 144, 28.
 अपत्यपा, p 51, 23.
 अपत्यपिष्ठा, p 265, 28.
 अपघ, p 77, 17.
 अपघिन्, p 77, 17.
 अपदान, p 286, n.
 अपदान्तर, p 275, n.
 अपदिघ, p 16, 7.
 अपदेश, p 53, 33.
 p 362, 218.
 अपधस्त, p 268, 39.
 p 282, n.
 अपध्वांश, p 38, 2.
 अपध्वांस, p 38, n.
 अपथान, p 217, 80.
 अपरस्तर, p 286, n.
 अपरस्तरा, p 286, n.
 अपराजिता, p 110, 22.
 p 121, 15.

अप — अपा.

- अपराज्यवत्क, p 208, 36.
 अपराध, p 197, 26.
 अपराधु, p 25, 3.
 अपरेद्युः, p 382, n.
 अपर्णा, p 7, 33.
 अपलाप, p 42, 17.
 अपवर्ग, p 35, 16.
 अपवर्जन, p 182, 29.
 अपवाद, p 41, 13.
 p 326, 91.
 अपवारण, p 18, 14.
 अपघद, p 251, n.
 अपघब्द, p 38, 2.
 अपठु, p 279, 33.
 अपसद, p 251, 16.
 अपसर्प, p 194, 13.
 अपसव्य, p 279, 34.
 अपस्तर, p 205, 23.
 अपस्त्रात, p 263, 19.
 अपहार, p 291, 16.
 अपाङ्ग, p 162, 45.
 p 305, 22.
 अपान, p 157, 24.
 p 12, 59.
 अपामार्ग, p 107, 7.
 अपाप्यति, p 60, 2.
 अपावृत्त, p 262, 15.
 अपासङ्ग, p 212, n.

अपा — अज.

- अपासन, p 218, 82.
 अपाची, p 15, n.
 अपि, p 374, 10.
 अपिगीर्ण, p 285, 59.
 अपिधान, p 18, 14.
 अपिनक्ष, p 207, 33.
 अपीनस, p 150, n.
 अपूप, p 232, 48.
 अपोगच्छ, p 148, n.
 अपोदिका, p 123, n.
 अप्, p 60, n.
 अप्पति, p 12, 56.
 अप्पित्त, p 11, 52.
 अपकाण्ड, p 88, 9.
 अपशुण, p 276, 21.
 अपत्यज, p 278, 28.
 अपधान, p 274, 9.
 अपाद्यत्र, p 274, 9.
 अप्रिया, p 67, n.
 अपसरस्, p 2, 6. p 10, 47.
 अपस, p 87, 7.
 अपच, p 43, 21.
 अपचसुख, p 267, 36.
 अपच्य, p 43, n.
 अपसा, p 137, 2.
 अपाच, p 279, 33.
 अज, p 18, 16.
 p 309, 34.

अञ्ज — अभि.

- अञ्जयोनि, p 3, 12.
 अञ्ज, p 30, 20.
 p 325, 91.
 अञ्ज, p 15, n.
 अञ्जसुः p 16, n.
 अञ्ज, p 63, n.
 अञ्जस्य, p 48, 14.
 अञ्जस्य, p 48, n.
 अभय, p 125, 30.
 अभया, p 100, 39.
 अभयण, p 184, 35.
 अभिक, p 264, 24.
 अभिक्रम, p 214, n.
 अभिक्षा, p 345 158.
 p 40, n.
 अभियस्तः, p 337, 131.
 अभियज्ञ, p 290, 13.
 अभियज्ञण, p 291, 17.
 अभिधाति, p 193 11.
 अभिधातिन्, p 193, n.
 अभिचार, p 291, 19.
 अभिजन, p 175, 1.
 p 331, 110.
 अभिजात, p 323, 84.
 अभित, p 375, 17.
 अभिधान्, p 40, 8.
 अभिधा, p 40, n.
 अभिधा, p 51, 24.

अभि — अभि.

- अभिनव, p 49, 16.
 अभिनव, p 278, 27.
 अभिनवोद्भिद्, p 87, 4.
 अभिनिर्मुक्त, p 190, 54.
 अभिनिर्याण, p 214, 63.
 अभिनीत, p 197, 24.
 अभिपक्ष, p 337, 131.
 अभिप्राय, p, 292, 20.
 अभिमूत, p 268, 40.
 अभिमान, p 50, 22.
 p 332, 113.
 अभिधाति, p 193, n.
 अभिधातिन्, p 193, n.
 अभियोग, p 290, 13.
 अभिरूप, p 338, 134.
 अभिलाव, p 293, 24.
 अभिलाप, p 52, 28.
 अभिलापुक, p 263, 22.
 अभिवाद, p 42, 14.
 अभिवादक, p 265, 28.
 अभिवादन, p 185, 40.
 अभिव्याप्ति, p 287, 6.
 अभियस्त, p 269, 43.
 अभिधाति, p 183, 32.
 अभिधाय, p 41, 11.
 अभिधपन, p 41, n.
 अभिधक्, p 287, n.
 p 306, 25.

अभि — अभ्य.

- अभिपव, p, 257, 42.
 p 188, 46.
 अभिपुत, p 230, 39.
 अभिषेचन, p 214, 63.
 अभिष्ट, p 285, 59.
 अभिसम्पात, p 216, 73.
 अभिसर, p 208, 39.
 अभिसारिका, p 139, 10.
 अभिहत, p 268, n.
 अभिहार, p 291, 17.
 p 348, 170.
 अभिहित, p 284, 57.
 अभीक, p 264, 24.
 अभीक्ष्ण, p 379, 11.
 p 376, 1.
 अभीक्षित, p 272, 3.
 अभीह, p, 109, 19.
 अभीषङ्ग, p 287, 6.
 अभीष्ट, p 272, 3.
 अभ्यय, p, 275, 17.
 अभ्यन्तर, p 16, 7.
 अभ्यमित, p 152, 9.
 अभ्यनिर्लोच, p 209, 53.
 अभ्यनिर्लोचः, p 209, 43.
 अभ्यनिर्लोच, p 209, 43.
 अभ्यर्थ, p 275, 17.
 अभ्यवकर्षण, p 291, 7.

अभ्य — अभ.

अभ्यवक्तान्दन, p 217, 78.
 अभ्यवहृत, p 289, 60.
 अभ्याख्यान, p 41, 11.
 अभ्यामारिक, p 261, 12.
 अभ्यादान, p 293, 26.
 अभ्यान्त, p 152, 9.
 अभ्यामदे, p 216, 74.
 अभ्याघ, p 275, n.
 अभ्यास, p 275, 16.
 अभ्यासादन, p 217, 78.
 अभ्याहार, p 291, n.
 अभ्युदित, p 190, 54.
 अभ्युपगम, p 34, 14.
 अभ्युपपत्ति, p 290, 13.
 अभ्युष, p 232, n.
 अभ्यूष, p 232, 47.
 अभ्योष, p 232, n.
 अभ्र, p 15, 1.
 अभ्रक, p 244, 100.
 अभ्रपुष्प, p 93, 10.
 अभ्रमातङ्ग, p 9, 42.
 अभ्रसु, p 16, 6.
 अभ्रसुवह्म, p 9, 42.
 अभ्रि, p 63, 13.
 अभ्रिय, p 16, 9.
 अभ्री, p 63, n.
 अभ्रेष, p 197, 24.
 अभ्रण्ड, p 98, n.

अम — अम.

अमत्र, p 229, 33.
 अमर, p 1, 2.
 अमरा, p 8, n.
 अमरावली, p 8, 4.
 अमर्त्य, p 2, 3.
 अमर्ष, p 51, 26.
 अमर्षण, p 266, 32.
 अमल, p 244, 100.
 अमलक, p 397, 33.
 अमा, p 374, 11.
 अमांस, p 147, 41.
 अमात्य, p 192, 4.
 अमानस्य, p 59, 3.
 अमामसी, p 26, n.
 अमामासी, p 26, n.
 अमावसी, p 26, n.
 अमावस्या, p 25, 8.
 अमावासी, p 26, n.
 अमावास्या, p 26, 8.
 अमित, p 193, 11.
 अमिष, p 154, n.
 अमृत्र, p 378, 8.
 अमृणाल, p 125, 3.
 अमृत, p 9, 44. p 182, 28. p 322, 78.
 p 60, 3.
 अमृता, p 99, 38. p 100, 39. p 106, 1.

अमृ — अमृ.

अमृतामृत, p 2, 3.
 अमोघा, p 99, 35.
 p 110, 24.
 अम्वर, p 351, 183.
 p 15, 1.
 अम्वरिष, p 228, n.
 अम्वरीष, p 228, 30.
 अम्वरु, p 248, 2.
 अम्वडा, p 103, 52.
 p 106, 3. p 119, 6.
 अम्वी, p 48, 14. p 7, n.
 अम्विका, p 7, 33.
 अम्वु, p 61, 4.
 अम्वुकण, p 17, 13.
 अम्वुज, p 100, 41.
 अम्वुभृत्, p 16, 8.
 अम्वुवाहिनी, p 63, n.
 अम्वुवेतस्, p 93, 11.
 अम्वुसेवनी, p 63, n.
 अम्वूलत, p 43, 21.
 अम्वुस्, p 61, 4.
 अम्वोरुह, p 71, 41.
 अम्वोरुट्, p 71, n.
 अम्वय, p 61, 5.
 अम्वीतक, p 92, n.
 अम्व, p 35, 18.
 अम्वु, p 35, n.
 अम्वुलोणिका, p 119, 6.

अन्त -- अरा.

अन्तवेतस्, p 119, 6.
 अन्तान, p 104, 54.
 अन्तिका, p 96, 24.
 अन्तीका, p 96, n.
 अय, p 32, 5.
 अयन, p 28, 13. p 76, 15.
 अयस्, p 390, n. p 244, 98.
 अयि, p 381, 18.
 अयुधिक, p 208, 35.
 अयुधीय, p 208, 35.
 अयोय, p 226, 25.
 अर, p 13, 60.
 अरघट्ट, p 391, 18.
 अरट्ट, p 99, n.
 अरणि, p 179, 18.
 अरणी p 179, n.
 अरस्य, p 86, 1.
 अरस्यानी, p 86, 1.
 अरत्ति, p 160, 37.
 अरम, p 272, n.
 अरं, p 13, n.
 अरर, p 82, 17.
 अररि, p 82, n.
 अररी, p 82, n.
 अरसु, p 99, n.
 अरविन्द, p 71, 39.
 अराति, p 193, 11.

अरा—अर्घ.

अराल, p 171, 29. p 276, 20.
 अरि, p 193, 10.
 अरित्, p 63, 13.
 अरिमेद, p 98, 30.
 अरिष्ट, p 93, 12. p 80, 8. p 121, 14. p 310, 38. p 131, 20. p 80, 8. p 234, 53.
 अरिष्टदुष्टधी, p 269, 44.
 अरुण, p 22, 31. p 22, 33. p 37, 25. p 314, 51.
 अरुणा, p 109, 18.
 अरुन्तुद, p 279, 33.
 अरुक्कर, p 95, 23. p 354, 191.
 अरुस्, p 151, 5.
 अरोक, p 283, 49.
 अर्क, p 22, 31. p 299, 4. p 105, 61.
 अर्कपणं, p 105, 61.
 अर्केबन्धु, p 3, 10.
 अर्काङ्ग, p 105, 61.
 अर्गल, p 82, 17.
 अर्गला, p 82, n.
 अर्गली, p 82, n.
 अर्घ, p 307, 28.

अर्घ्य—अर्थ.

अर्घ्य, p 183, 32.
 अर्घ्या, p 183, n.
 अर्घ्या, p 184, 34. p 256, 36.
 अर्घि, p 11, 52.
 अर्घित, p 283, n. p 284, 51.
 अर्घिस्, p 367, 282.
 अर्जक, p 105, 60.
 अर्जन, p 37, 22. p 96, 25. p 126, 33.
 अर्जनी, p 237, 67.
 अर्णव, p 60, 1.
 अर्णस्, p 61, 4.
 अर्त्तंगल, p 104, 55.
 अर्त्तन, p 295, 32.
 अर्त्ति, p 320, 70.
 अर्त्तिका, p 49, n.
 अर्थ, p 325, 88. p 242, 91.
 अर्थना, p 183, 32. p 287, 6.
 अर्थप्रयोग, p 221, 4.
 अर्थशास्त्र, p 39, 5.
 अर्थिन्, p 193, 9. p 270, 49.
 अर्थ्य, p 245, 104. p 346, 162.

अह — अर्थो.

अहना, p 287, 6.
 अहनि, p 391, n.
 अहित, p 283, 47.
 अहं, p 18, 17.
 अहंभन्द्रा, p 111, 27.
 अहंनाव, p 63, 14.
 अहंरात्र, p 25, 6.
 अहंर्ष, p 397, 32.
 अहंहार, p 166, 7.
 अहोरात्र, p 169, 20.
 अहोद, p 391, 19. p 397, 33.
 अहंक, p 135, 38.
 अहं, p 398, 34.
 अर्थ, p 342, 148.
 अर्थमन्, p 21, 29.
 अर्थी, p 140, 14.
 अर्थीणी, p 140, 15.
 अर्थी, p 140, 15.
 अर्थन्, p 272, 3. p 202, 12.
 अर्थीक, p 380, 16.
 अर्थीच, p 380, 16.
 अर्थ, p 151, n.
 अर्थरोगदुत, p 152, 10.
 अर्थस, p 152, 10.
 अर्थस्, p 151, 5.
 अर्थोन्न, p 123, 22.

अस — अला.

असस्, p 151, n.
 अहंणा, p 184, 34.
 अहित, p 284, 51.
 असं, p 379, 11. p 374, 13.
 अस, p 245, 104.
 असक, p 252, n. p 162, n.
 अलका, p 14, 66.
 अलक्त, p 171, 26.
 अलक्ष्मी, p 59, 2.
 अलगह, p 57, 5.
 अलगह, p 57, n.
 अलगह, p 57, n.
 अलङ्कारिण, p 164, 1. p 265, 29.
 अलङ्कर्तृ, p 164, 1.
 अलङ्कर्णीय, p 262, 18.
 अलङ्कार, p 164, 3.
 अलङ्कृत, p 164, 2.
 अलङ्क्रिया, p 164, 2.
 अलङ्गर, p 228, n.
 अलङ्गीविक, p 403, n.
 अलङ्गीविका, p 403, n.
 अलर्क, p 252, 22. p 105, 61.
 अलवाल, p 68, n.
 अलस, p 252, 19.
 अलात, p 228, 30.

अला — अव.

अलादु, p 123, n.
 अलादू, p 123, 21.
 अलि, p 130, 14. p 133, 29.
 अलिक, p 161, 43.
 अलिगर्द, p 57, n.
 अलिङ्गर, p 228, 31.
 अलिनु, p 130, n.
 अलिन्द, p 81, n.
 अलीक, p 161, n. p 301, 12.
 अलु, p 228, n.
 अल्ल, p 274, 11.
 अल्लतलु, p 149, 48.
 अल्लमारिष, p 118, 1.
 अल्लसरस्, p 68, 28.
 अल्लिष्ठ, p 274, 12.
 अल्लोयस्, p 274, 12.
 अवकर, p 82, 18.
 अवकीर्णिन्, p 190, 53.
 अवहट, p 268, 39.
 अवकीर्णिन्, p 87, 7.
 अवक्रय, p 240, 80.
 अवगच्छित, p 284, 56.
 अवगत, p 285, 57.
 अवगीत, p 281, 42.
 अवग्रह, p 17, 12, p 201, 6.

अव—अव.

अवद्याह, p 17, 12. p 201.
 n. p 296, n.
 अवच्छुरित, p 54, n.
 अवच्छूर्णित, p 282, 43.
 अवज्ञा, p 51, 23.
 अवज्ञात, p 284, 56.
 अवट, p 56, 2.
 अवटि, p 56, n.
 अवटीट, p 148, 45.
 अवटु, p 161, 39.
 अवतंस, p 366, 229.
 अवतमस, p 56, 3.
 अवतोका, p 237, 69.
 अवदंश, p 257, 40.
 अवदात, p 37, 22.
 अवदान, p 286, 3.
 अवदारण, p 222, 12.
 अवदाह, p 125, 30.
 अवदीर्ण, p 280, 39.
 अवद्या, p 272, 4.
 अवधि, p 328, 102.
 अवधान, p 53, n.
 अवध्वस्त, p 282, 43.
 अवन, p 237, 4. p 296, n.
 अवनत, p 276, 20.
 अवनय, p 294, n.
 अवनाट, p 148, 45.
 अवनाय, p 294, 27.

अव—अव.

अवनि, p 73, 3. p 385, n.
 अवनी, p 73, n.
 अवन्तिसोम, p 230, 39.
 अवनक्ष, p 46, n.
 अवन्ध्य, p 87, 6.
 अवभृथ, p 182, 27.
 अवभृट, p 148, 45.
 अवम, p 272, 3.
 अवमत, p 284, 56.
 अवमर्ह, p 217, 78.
 अवमानना. p 51, 23.
 अवमानित, p 284, 56.
 अवयव, p 156, 21.
 अवर, p 201, 8.
 अवरज, p 147, 43.
 अवरति, p 296, 37.
 अवरवर्ण, p 248, 1.
 अवरीण, p 282, 43.
 अवरोध, p 80, 12.
 अवरोधन, p 80, 11.
 अवरोह, p 88, 11.
 अवर्ण, p 41, 13.
 अवलक्ष, p 37, n.
 अवलम्ब, p 158, 30.
 अवल्लुग, p 108, 14.
 अववाद, p 197, 25.
 p 326, n.
 अवम्य, p 380, 16.

अव—अवा.

अवश्याय, p 19 19.
 अवष्कथनी, p 238, 71.
 अवष्टब्ध, p 330, 107.
 अवसर, p 293, 24.
 अवसर्प, p 194, n.
 अवसव्य, p 279, n.
 अवसान, p 296, 38.
 अवसित, p 283, 48.
 p 226, n. p 285, 57.
 अवस्कर, p 155, 18.
 p 348, 169.
 अवस्था, p 32, 7.
 अवहार, p 66, 21.
 अवहित्या, p 54, 34.
 अवहित्यं, p 54, n.
 अवहेल, p 51, 23.
 अवहेला, p 51 n.
 अवाक्पुष्पी, p 122, 18.
 अवाच्य, p 276, 20.
 अवाच, p 261, n. p 383, n. p 266, 33.
 अवाची, p 15, 3. p 266, n.
 अवाच्य, p 43, 21.
 अवार, p 62, 8. p 398, 35.
 अवारपारः, p 60, n.
 अवासस्, p 268, 39.

अवि—अश.

अवि, p 360, 209.
p 142, n.

अविग्न, p 102, 48.

अवित, p 284, 55.

अविचक्षणौ, p 106, n.

अविचक्षणौ, p 106, n.

अविद्या, p 35, 16.

अविनीत, p 264, 23.

अविरत, p 13, 61.

अविरा, p 142, 20.

अविसम्भन, p 279, n.

अविसम्भित, p 13, 60.
p 279, 32.

अविस्मय, p 43, 22.

अवी, p 142, n.

अवीरा, p 139, 11.

अवेक्षा, p 294, 28.

अव्, p 325, n.

अव्वि, p 60, 1.

अव्विकफ, p 246, 105.

अव्वक्त, p 318, 64.

अव्वक्तराग, p 37, 25.

अव्वण्णा, p 106, 5.

अव्वया, p 100, 39.
p 120, 11.

अव्वय, p 398, 34.

अव्वयवहित, p 275, 17.

अव्वन, p 96, n.

अश—अश्व.

अशनाया, p 234, 54.

अशनायित, p 263, 20.

अशनि, p 9, 43.

अशनी, p 9, n.

अशितकृचीन, p 235, n.

अशिश्वी, p 139, 11.

अशुभ, p 393, 23.

अशेष, p 275, 14.

अशोकरोहिणी, p 105, 4.

अशोका, p 106, n.

अश्वगर्भ, p 243, 92.

अश्वज, p 245, 104.

अश्वानु, p 84, 4.

अश्वान्त, p 227, 29.

अश्वरी, p 152, 7.

अश्वसार, p 244, 99.

अश्व, p 162, n. p 164, n.

अश्वप, p 11, n.

अश्वान्त, p 13, 61.

अश्वि, p 214, 61.

अश्वी, p 214, n.

अश्वु, p 162, 44.

अश्वीक, p 43, 19.

अश्व, p 202, 11.

अश्वयुज, p 29, n.

अश्वकर्षक, p 96, 25.

अश्वत्य, p 91, 1.

अश्वमेधीय, p 203, 13.

अश्व—असि.

अश्वयुज, p 20, 23.

अश्ववह्व, p 390, 16.

अश्ववहवा, p 390, 16.

अश्ववहवो, p 390, n.

अश्वी, p 203, 14.

अश्वीरोह, p 206, 28.

अश्विनी, p 20, 23.

अश्विनीसुत, p 10, 46.

अश्विन, p 10, 47.

अश्वीय, p 203, 16.

अश्वकीण, p 196, 22.

अश्वक, p 29, 16. p 187, n.

अश्वक, p 29, n.

अश्वपद, p 258, 46.

p 243, 96.

अश्वीवत्, p 156, 23.

असंहत, p 110, n.

असहत्, p 376, 1.

असती, p 139, 10.

असतीसुत, p 143, 26.

असन, p 96, 24.

असनीयकारिन्, p 262, 17.

असार, p 273, 6.

असि, p 213, 57.

असिक्की, p 141, 18.

असित, p 37, 23.

असिधावक, p 249, 7.

असिधेनुका, p 214, 60.

असि — अस्मा.

असिपुत्री, p 214, 60.
 असिहेति, p 208, 33.
 असु, p 219, n.
 असुधारण, p 219, 88.
 असुर, p 2, 7.
 असुरी, p 225, n.
 असुक्षय, p 51, n.
 असुक्षय, p 51, n.
 असुक्षय, p 51, 23.
 असुक्षय, p 51, n.
 असुया, p 51, 24.
 असुगंधरा, p 154, 13.
 असुगंधारा, p 154, n.
 असुज्, p 154, 15.
 असुपाटी, p 400, n.
 असेवनक, p 272, 2.
 असोम्यस्वर, p 267, 37.
 अस्त, p 84, 2. p 280, 37.
 अस्तम्, p 381, 17.
 अस्ति, p 381, 18.
 अस्तु, p 379, 13.
 अस्त, p 347, 166. p 211, 50.
 अस्तिन्, p 209, n.
 अस्थिर, p 269, 43.
 अस्तुवाच, p 267, 37.
 अस्तन्त, p 227, n.
 अस्तपुष्प, p 115, 10.

अस्त — अहे.

अस्त, p 154, 15. p 162, 44.
 अस्तप, p 11, 55.
 अस्तु, p 162, 44.
 अस्तच्छन्द, p 262, 16.
 अस्तम्, p 2, 3.
 अस्तर, p 267, 37.
 अस्ताध्याय, p 289, 53.
 अहंयु, p 271, 50,
 अहःपति, p 22, 32.
 अहङ्कार, p 50, 22.
 अहङ्कारवत्, p 271, 50.
 अहन्, p 24, n.
 अहनह्निका, p 216, 70.
 अहम्पूर्विका, p 215, 68.
 अहम्यति, p 35, 16.
 अहर्पति, p 22, 32.
 अहर्मुख, p 24, 2.
 अहस्कार, p 22, 30.
 अहह, p 376, 18.
 अहार्य, p 84, 1.
 अहि, p 370, 240. p 57, 6.
 अहित, p 193, 11.
 अहितुष्टिक, p 58, 11.
 अहिभय, p 198, 30.
 अहिभुज, p 308, 32.
 अहेर, p 109, 20.

अही — आक्षी.

अही, p 377, n. p 378, 9.
 अहीरात्र, p 27, 12.
 अङ्गाय, p 376, 2.
 अ, p 371, 1.
 आ, p 380, 16.
 आकम्पित, p 280, 36.
 आकर, p 85, 7.
 आकरणा, p 40, n.
 आकर्ष, p 364, 223.
 आकल्प, p 164, 1.
 आकार, p 290, 15. p 347, 164.
 आकारदुग्धि, p 54, 34.
 आकारणा, p 40, n.
 आकाश, p 15, 2.
 आकीर्ण, p 279, 35.
 आकुल, p 276, 21.
 आकूपार, p 60, n.
 आक्रीड, p 86, 3.
 आक्रोशन, p 287, 6.
 आक्षारणा, p 42, 15.
 आक्षारित, p 269, 43.
 आक्षीव, p 93, 11.
 आक्षेप, p 41, 13.
 आक्षोट, p 92, 9.
 आक्षोट, p 92, n.

आक्षी—आच.

आक्षोदन, p 253, 24.
 आखण्डल, p 8, 40.
 आखु, p 129, 12.
 आखुभुज, p 128, 6.
 आखेट, p 253, 24.
 आख्या, p 40, 8.
 आख्यात, p 284, 57.
 आख्यायिका, p 39, 6.
 आगन्तु, p 183, 33.
 आगस्, p 197, 26. p 367, 132.
 आगाध, p 64, n.
 आगान्तु, p 183, n.
 आमार, p 79, n.
 आगू, p 34, 14.
 आग्नीध्र, p 179, 17.
 आग्नेयी, p 15, n.
 आच, p 34, n.
 आशुरं, p 34, n.
 आगूम्, p 34, n.
 आयहायण, p 28, n.
 आयहायणिक, p 28, 14.
 आयहायणी, p 20, 24.
 आङ्, p 371, 1.
 आङ्गार, p 297, n.
 आङ्गिक, p 49, 16.
 आङ्गिरस, p 21, 26.
 आचमन, p 184, 35.

आचा—आढ.

आचाम, p 233, 49.
 आचाय्ये, p 176, 7.
 आचाय्या, p 140, 14.
 आचाय्याणी, p 140, 14.
 आचित, p 242, 88.
 आच्छादन, p 18, 14.
 p 168, 17.
 आच्छुरितक, p 54, 34.
 आचक, p 239, 77.
 आचगर्व, p 6, n.
 आचानेय, p 202, 12.
 आचि, p 216, 74.
 p 309, 34.
 आजीव, p 220, 1.
 आज, p 59, n.
 आजू, p 59, n.
 आज्ञा, p 197, 26.
 आञ्ज, p 233, 52.
 आटि, p 132, 25.
 आढम्बर, p 348, 170.
 आडि, p 132, 25.
 आढक, p 242, 89.
 आढकिक, p 222, n.
 आढकिका, p 222, 10.
 p 242, n.
 आढकी, p 222, n.
 p 386, 7. p 242, n.
 आढकीन, p 222, n.

आढ—आत्म.

आढकीना, p 222, n.
 आढः, p 261, 10.
 आढ्या, p 261, n.
 आणक, p 272, n.
 आणवीन, p 221, n.
 आणि, p 205, n.
 आतञ्चन, p 334, 118.
 आततायिन्, p 269, 44.
 आतप, p 23, 36. p 392, 20.
 आतपत्र, p 199, 32.
 आतर, p 63, 11.
 आतापिन्, p 131, n.
 आतायिन्, p 131, n.
 आतिथेय, p 183, 33.
 आतिथेयी, p 183, n.
 आतिथ्य, p 183, 33.
 आतिथ्या, p 183, n.
 आतुर, p 152, 9.
 आतोद्य, p 46, 5.
 आत्तगर्व, p 263, 40.
 आत्मगुप्ता, p 106, 5.
 आत्मघोष, p 131, 20.
 आत्मज, p 143, 27.
 आत्मजा, p 143, n.
 आत्मन्, p 332, 112.
 आत्मभू, p 3, 11. p 5, 21.

आत्म—आन.

- आत्मन्धरि, p 263, 21.
 आथर्वण, p 297, 43.
 आदर्श, p 174, 41.
 आदि, p 278, 30.
 आदिकारण, p 32, 6.
 आदितेय, p 2, 3.
 आदित्य, p 2, 5. p 21, 29.
 आदिम, p 278, n.
 आदीनव, p 294, 29.
 आहत, p 324, 83.
 आदेष्टु, p 176, 7.
 आद्य, p 278, 30.
 आद्यभाषक, p 241, 86.
 आद्यून, p 263, 21.
 आधार, p 68, 29.
 आधि, p 52, 28. p 328, 100.
 आधूत, p 280, 36.
 आधोरण, p 206, 27.
 आध्यान, p 52, 29.
 आध्या, p 52, n.
 आनक, p 46, 6. p 298, 3. p 46, n.
 आनकदुन्दुभि, p 46, n. p 4, 17.
 आनकदुन्दुभी, p 46, n.
 आनत, p 276, 19.

आन—आपा.

- आनह, p 46, 4.
 आनन, p 161, 40.
 आनन्द, p 31, 3.
 आनन्दयु, p 31, 3.
 आनन्दन, p 287, 7.
 आनर्त्त, p 319, 66.
 आनाय, p 64, 16.
 आनाय्य, p 180, 21.
 आनाह, p 168, n. p 151, 6.
 आनुपूर्वं, p 184, n.
 आनुपूर्वक, p 184, n.
 आनुपूर्वी, p 184, 36.
 आन्धसिक, p 227, 28.
 आनन्दि, p 31, n.
 आन्वीक्षिकी, p 39, 5.
 आपक, p 232, 47.
 आपमा, p 69, 30.
 आपण, p 78, 2.
 आपणिक, p 239, 79.
 आपत्प्रज्ञ, p 269, 42.
 आपदा, p 211, n.
 आपद्, p 211, 50.
 आपन्न, p 269, 42.
 आपन्नसत्त्वा, p 142, 22.
 आपन्नित्यक, p 221, 4.
 आपस्, p 60, n.
 आपान, p 257, 43.

आपी—आम.

- आपोह, p 173, 38.
 आपीन, p 238, 73.
 आपूपिक, p 227, 28.
 आप्न, p 194, 13.
 आप्य, p 115, n.
 आप्नञ्जन, p 287, 7.
 आप्नपद, p 169, 21.
 आप्नपदीन, p 169, n.
 आप्नपदीना, p 169, n.
 आप्नव, p 170, 23.
 आप्नवव्रतिन्, p 186, n.
 आप्नवव्रती, p 186, 42.
 आप्नव, p 170, 23.
 आप्नवव्रती, p 186, n.
 आपन्न, p 223, 13.
 आविह, p 276, 21.
 p 280, 37.
 आविध, p 295, 36.
 आभरण, p 164, 3.
 आभाषण, p 42, 16.
 आभास्वर, p 2, 5.
 आभीर, p 235, 57.
 आभीरपक्षि, p 83, n.
 आभीरपक्षी, p 83, 20.
 आभीरी, p 140, 13.
 आभोख, p 60, 4.
 आभोग, p 173, 38.
 आमगन्धि, p 36, 21.

आम—आय.

आमलक, p 98, n.
 आमनस्य, p 59, n.
 आमन्त्रण, p 287, n.
 आमय, p 150, 2.
 आमयाविन्, p 152, 9.
 आमये, p 51, n.
 आमलक, p 99, n.
 आमलकी, p 99, 38.
 आमादस्य, p 59, n.
 आमासक, p 397, n.
 आमिष, p 154, 14.
 आमिषाविन्, p 263, 19.
 आमिषा, p 180, 22.
 आमीषा, p 180, n.
 आसुक्त, p 207, 33.
 आसोद, p 36, 19.
 आसोदिन्, p 36, 20.
 आसू, p 379, 12.
 आन्नाय, p 39, 3.
 आञ्ज, p 94, 14.
 आञ्जातक, p 92, 8.
 आञ्जेहित, p 41, 12.
 आम्बिका, p 96, n.
 आम्बोका, p 96, n.
 आयत, p 198, n. p 276, 18.
 आयतन, p 79, 7.
 आयति, p 198, 29.
 आयत्त, p 262, 16.

आय—आरो.

आयस, p 244, n.
 आयाज, p 168, 16.
 आयु, p 219, 88.
 आयुध, p 211, 50.
 आयुधिक, p 208, 35.
 आयुधीय, p 208, 35.
 आयुधत्, p 261, 6.
 आयुस्, p 219, n.
 आयोधन, p 216, 72.
 आर, p 244, n.
 आरकूट, p 244, 97.
 आरब्ध, p 91, 4.
 आरति, p 296, 37.
 आरनासक, p 230, 29.
 आरम्भ, p 293, 26.
 आरय, p 44, 2.
 आरा, p 255, 35.
 आराति, p 193, n.
 आरात्, p 372, 4.
 आराधन, p 336, 128.
 आराम, p 86, 2.
 आरासिक, p 227, 28.
 आराय, p 44, 2.
 आरु, p 228, n.
 आरेवत, p 91, 4.
 आरोम्य, p 150, 1.
 आरोह, p 168, 16.
 p 370, 240.

आरो—आलो

आरोहण, p 82, 18.
 आर्त्तंगल, p 104, n.
 आर्त्तन, p 142, 21.
 आर्त्ति, p 320, n.
 आर्त्तैधी, p 142, n.
 आर्द्र, p 284, 55.
 आर्द्रक, p 229, 37.
 आर्द्य, p 175, 2.
 आर्थावर्त्त, p 74, 8.
 आर्षभ्य, p 236, 62.
 आल, p 245, 104.
 आलम्भ, p 218, 84.
 आलय, p 79, 5.
 आलवाल, p 68, 29.
 आलस्य, p 252, 19.
 आलान, p 201, 9.
 आलाप, p 42, 16.
 आलाबु, p 123, n.
 आलाबू, p 123, n.
 आलि, p 76, 14. p 130, n.
 p 140, 12.
 आलिङ्ग, p 46, n.
 आलिङ्ग, p 46, 5.
 आली, p 86, n. p 130, n.
 p 140, n. p 76, n.
 आलीढ, p 212, 53.
 आलु, p 228, 31.
 आलोक, p 294, n.

आलो—आशा.

आलोकन, p 294, 31.

p 298, 3.

आवपन, p 229, 33.

आवत्तं, p 61, 6.

आवलि, p 86, 4.

आवसित, p 226, 23.

आवाप, p 68, 29.

आवापक, p 166, 8.

आवाल, p 68, 29.

आविग्न, p 102, n.

आविल, p 64, 14.

आविस, p 379, 12.

आवुक, p 48, 12.

आवुत्त, p 48, 12.

आवृत्, p 184, 36.

आवृत्त, p 281, 40.

आवृत्त, p 281, n.

आवेगी, p 118, 2.

आवेग, p 54, n.

आवेशन, p 79, 7.

आवेशिक, p 183, 33.

आवेशिकी, p 183, n.

आशंसिद्ध, p 265, 27.

आशंसु, p 295, 27.

आशम्, p 378, 10.

आशय, p 289, 11.

आशर, p 11, 55.

आशठ, p 29, n.

आशा—आस.

आशा, p362,218.p15,2.

आशितकृत्रीन, p 235, 59.

आशिस, p 367, 230.

आशीविष, p 57, 7.

आशु, p13,60. p223,15.

आशुग, p 12, 57. p 212,

54. p 304, 20.

आशुब्रीहि, p 223, n.

आशुयुञ्जि, p 11, 50.

आशय्य, p 50, 19.

आश्रम, p 175, 3.

आश्रय, p 195, 18.

आश्रयाश्र, p 10, 50.

आश्रव, p 264, 24.

आश्रुत, p 285, 58.

आशु, p 203, 16.

आशुत्य, p 90, 18.

आशुयुज, p 29, 17.

आश्विन, p 29, 17.

आश्विनेय, p 10, 47.

आशीन, p 203, 15.

आशीना, p 203, n.

आशाठ, p29,16.p187,45.

आसक्त, p 260, 9.

आसन, p 174, 40.

p 202, 7.

आसना, p 292, 21.

आसन्दी(असन्दी), p387,9.

आस—आह.

आसज, p 275, 16.

आसादित, p 284, 54.

आसार, p 17, 13.

p. 214, 64.

आसुर, p 2, n.

आसुरी, p 225, n.

आसेवनक, p 272, n.

आस, p 371, 1.

आस्कन्दन, p 216, 72.

आस्कन्दित, p 204, 16.

आस्तरण, p 202, 10.

आस्था, p 325, 90.

आस्थान, p 178, 15.

आस्थानी, p 178, 15.

आस्यद, p 327, 96.

आस्फोटनी, p 255, 34.

आस्फोटा, p 108, n.

p 110, n.

आस्फोट(आस्फोट), p105,

61.

आस्फोता, p 103, 50.

p 110, 22.

आस्य, p 261, 40.

आस्या, p 292, 21.

आस्यव, p 294, 29.

आहत, p43,21.p280,38.

आहतलक्षण, p 261, 10.

आहव, p 216, 74.

आह — इज्ज.

- आहवनीय, p 179, 19.
 आहार, p 234, 56.
 आहाव, p 68, 26.
 आहितलक्ष्य, p 261, n.
 आहित्यं, p 54, n.
 आहितशिल्पक, p 58, 11.
 आहति, p 40, n.
 आहेय, p 58, 9.
 आहेयो, p 58, n.
 आहो, p 377, 5.
 आहोपुरुषिका, p 215, 69.
 आहोस्वित्, p 377, n.
 आह्वय, p 40, 8.
 आह्वा, p 40, 8.
 आह्वान, p 40, 9.
 इका, p 384, n.
 इक्ष, p 125, 29.
 इक्ष्गन्धा, p 110, 23.
 p 124, 28.
 इक्षुर, p 110, 23.
 इक्ष्वाकु, p 123, 21.
 इक्ष, p 290, 15. p 277, 23.
 इक्षित, p 290, 15.
 इक्षुद, p 97, n.
 इक्षुदी, p 97, 26.
 इक्ष्वा, p 52, 27.
 इक्ष्वावती, p 139, 9.
 इज्जल, p 100, 41.

इज्या — इन्द्रा.

- इज्याशील, p 176, 8.
 इट्चर, p 236, 62.
 इडा, p 313, 45.
 इक्षुर, p 236, n.
 इतर, p 251, 16. p 355, 194.
 इतरेद्युस्, p 382, n.
 इति, p 373, 7.
 इतिहा, p 178, 12.
 इतिहास, p 39, 5.
 इतरी, p 139, 10.
 इदानीम्, p 383, 23.
 इध्वा, p 89, 13.
 इन, p 332, 114.
 इन्दिरा, p 5, 23.
 इन्दीवर, p 70, 37.
 इन्दीवरी, p 109, 19.
 इन्दीवार, p 70, n.
 इन्दु, p 18, 15.
 इन्द्र, p 7, 36.
 इन्द्रद्रु, p 96, 25.
 इन्द्रयव, p 102, 47.
 इन्द्रवाक्णी, p 123, 22.
 इन्द्रसुरस, p 102, 49.
 इन्द्रसुरिस, p 102, n.
 इन्द्राणिका, p 102, 49.
 इन्द्राणी, p 8, 40.
 इन्द्रायसाहा, p 378, n.

इन्द्रा — इष्ट.

- इन्द्रायुध, p 17, 12.
 इन्द्रारि, p 2, 7.
 इन्द्रावरज, p 4, 15.
 इन्द्रिय, p 153, 13. p 35, 17.
 इन्द्रियार्थ, p 35, 17.
 इन्धन, p 89, 13.
 इभ, p 200, 3.
 इभ्य, p 261, 10.
 इभ्या, p 261, n.
 इमनिच्, p 390, 15, n.
 इरण, p 316, n.
 इरम्माद, p 17, 11.
 इरा, p 257, 40. p 350, 178.
 इर्वाह, p 128, 21.
 इला, p 313, 45.
 इली, p 213, n.
 इलुका, p 20, n.
 इलवला, p 20, 25.
 इव, p 378, 9.
 इयीका, p 201, n.
 इष, p 29, 17.
 इषिका, p 255, n. p 201, n.
 इषीका, p 255, n. p 201, n.
 इषु, p 212, 55.
 इषुधि, p 212, 56.
 इष्ट, p 182, 27. p 235, 57.
 इष्टकापथ, p 125, 30.
 इष्टगन्ध, p 36, 20.

इटा—ईषी.

इटापीद्युक्त, p 260, 9.

इटि, p 311, 41.

इषास, p 211, 51.

ईक्षण, p 162, 44. p 294, 31.

ईक्षयिका, p 141, 20.

ईडित, p 285, 59.

ईति, p 320, 71.

ईरण, p 316, 59.

ईरित, p 280, 37.

ईर्ण, p 151, 5.

ईर्णा, p 151, 24.

ईलि, p 213, n.

ईलित, p 285, 59.

ईली, p 213, 59.

ईष, p 6, 25. p 15, 4.

ईषा, p 223, n.

ईषान, p 6, 26.

ईषित, p 251, 10.

ईषर, p 6, 26. p 261, 10.

ईषरा, p 7, n. p 261, n.

ईषरी, p 7, 32. p 261, n.

ईष, p 29, n.

ईषत्, p 378, 8.

ईषा, p 223, 14.

ईषिका, p 201, n.

p 255, 33.

ईषीका, p 255, n.

ईहा—उज्जा.

ईहा, p 52, 27.

ईहामृग, p 128, 7.

उक्त, p 284, 57. p 396, n.

उक्ति, p 38, 1.

उक्त्य, p 396, n.

उक्त्यन्, p 235, 6.

उक्ताभट्ट, p 235, 59.

उक्ता, p 228, 31.

उक्त्य, p 231, 45.

उप, p 6, 27. p 248, 2.
p 50, 20.

उपगन्धा, p 109, 21.

p 120, 10.

उज्ज, p 276, 19.

उज्जटा, p 124, 25.

उज्जण्ड, p 279, 32.

उज्जार, p 155, 18.

उज्जावच, p 279, 32.

उज्जैःश्वस्, p 8, 41.

उज्जैःश्वस्, p 8, n.

उज्जैर्बुट, p 41, 12.

उज्जैस्, p 380, 17.

उज्जादन, p 170, n.

उज्जय, p 88, 10.

उज्जाय, p 88, 10.

उज्जित, p 276, 19.

उज्जासन, p 218, 83.

उज्जव—उज्ज.

उज्जव, p 49, 17.

उज्ज, p 220, n.

उज्जगित, p 220, 2.

उज्जगित, p 220, n.

उज्ज, p 79, 6.

उज्ज, p 20, 22.

उज्जप, p 62, 11.

उज्जप, p 62, n.

उज्जम्बर, p 244, n.

उज्जम्बर, p 90, n.

उज्जीन, p 135, 37.

उज्ज, p 377, 5. p 283,
50.

उज्जाहो, p 377, 5.

उज्जाहोसित्, p 377, n.

उज्ज, p 372, n.

उज्ज, p 260, 8.

उज्जट, p 264, 23.

p 118, 22.

उज्जगटा, p 52, 29.

उज्जार, p 136, 42.

उज्जर्ष, p 289, 11.

उज्जलिका, p 52, 29.

उज्जार, p 295, 36.

उज्जोय, p 132, 28.

उज्जस, p 366, 229.

उज्ज, p 284, 55.

उज्जम्, p 154, 14.

અક્ષ—અત્ય.

અક્ષત્, p 273, 6.
 અક્ષમર્થ, p 221, 5.
 અક્ષમા, p 137, 4.
 અક્ષમાફ, p 162, 46.
 અક્ષર, p 41, 10. p 354, 192.
 અક્ષરત્, p 383, n.
 અક્ષરાત્, p 383, n.
 અક્ષરાસફ, p 169, 19.
 અક્ષરીય, p 169, 19.
 અક્ષરેણ, p 383, n.
 અક્ષરેદ્યુત્, p 382, n.
 અક્ષાન, p 64, 15.
 અક્ષાનયય, p 147, 41.
 અક્ષુક્, p 276, n.
 અત્યાન, p 334, 120.
 અત્યિત, p 324, 87.
 અત્યતિહ, p 265, 29.
 અત્યતિષ્ઠુ, p 265, 29.
 અત્યત્તિ, p 32, 8.
 અત્યલ, p 70, 36. p 115, 14.
 અત્યલચારિણ, p 112, 30.
 અત્યાત, p 217, 77.
 અત્પુલ્લ, p 87, 7.
 અત્ત્રાસ, p 50, n.
 અત્ય, p 85, 5.
 અત્યર્જન, p 182, 28.
 અત્યવ, p 55, 38. p 360, 211.
 અત્યાદન, p 170, 23.

અત્ય—અદા.

અત્યાહ, p 52, 29.
 અત્યાહર્જન, p 49, 18.
 અત્યુત્, p 260, 9.
 અત્યુદ, p 284, 56.
 અત્યુષ્ઠ, p 88, 10.
 p 328, 98.
 અદ, p 60, n.
 અદક, p 60, 4.
 અદક્યા, p 142, 21.
 અદય, p 276, 19.
 અદય્, p 276, 19, n.
 અદઝ, p 296, 39.
 અદધિ, p 60, 1.
 અદન્ન, p 40, 8.
 અદન્યા, p 234, 55.
 અદન્યત્, p 60, 1.
 અદપાન, p 68, 26.
 અદય, p 84, 2.
 અદર, p 158, 28.
 અદર્ક, p 198, 29.
 અદવસિત, p 78, 4.
 અદચિત્, p 234, 58.
 અદાત્ત, p 39, 5.
 અદાન, p 12, 59.
 અદાર, p 355, 194.
 અદારા, p 355, n.
 અદારી, p 355, n.
 અદાલીન, p 193, 10.

અદા—અહ.

અદાહાર, p 41, 10.
 અદાહારણ, p 41, n.
 અદિત, p 282, 44, p 284, 57.
 અદોષી, p 15, 3.
 અદોષ્ય, p 74, 7.
 અદુમ્બર, p 244, 98.
 અદુમ્બરપર્ણી, p 120, 10.
 અદુમ્બર, p 91, 2.
 અદુલ્લ, p 226, 25.
 અદ્ભુત, p 282, 46.
 અદ્ભુતનીય, p 167, 14.
 અદ્ભુત, p 13, 62.
 અદ્ભુત, p 178, 16.
 અદ્ભાર, p 296, 37.
 અદ્ભીય, p 391, 19.
 અદ્ભૂર્ણ, p 280, 39.
 અદ્ભુપાહ, p 296, 37.
 અહ, p 32, 5.
 અહન, p 295, 35.
 અહાટન, p 254, 28.
 અહાત, p 293, 26.
 અહાન, p 197, 26.
 અહાસ, p 94, 15.
 અહિત, p 282, n.
 અહ્માવ, p 217, 79.
 અહરણ, p 316, n.
 અહર્મ, p 55, 38.
 અહવ, p 55, 38.

उद्वा—उम्.

उद्वा, p282,n.p227,29.
 उद्वा, p200,4.p282,29.
 उद्वा, p221, 4. p 227,n.
 उद्वा, p 281, 39.
 उद्वा, p 32, 8.
 उद्वा, p 272, n.
 उद्वा, p 272, 1.
 उद्वा, p 272, 1.
 उद्वा, p 272, 1.
 उद्वा, p 290, 12.
 उद्वा, p 280, 39.
 उद्वा, p 289, 11.
 उद्वा, p 86, 3. p 334,
 119.
 उद्वा, p 260, 9.
 उद्वा, p 397, 32.
 उद्वा, p 66, 20.
 उद्वा, p 170, 23.
 उद्वा, p 282, n.
 उद्वा, p 282, 46.
 उद्वा, p 218, 83.
 उद्वा, p 190, 56.
 उद्वा, p 126,35. p290,
 12.
 उद्वा, p 238, n.
 उद्वा, p 227, n.
 उद्वा, p 129, 12.
 उद्वा, p 276, 19.

उम्—उप.

उम्, p 276, 19.
 उम्, p 289, 12.
 उम्, p 289, 12.
 उम्, p 104,58.p153,
 11.
 उम्, p 264, 23.
 उम्, p 264, 23.
 उम्, p 260, 8.
 उम्, p 253, 27.
 उम्, p51,26.p264,n.
 उम्, p 153, 11.
 उम्, p 275, 17.
 उम्, p 80, 10.
 उम्, p 80, n.
 उम्, p 80, n,
 उम्, p 229, 37.
 p 115, 13.
 उम्, p 108, 15.
 उम्, p 68, 26.
 उम्, p 178, 12.
 p 340, 142.
 उम्, p 41, 14.
 उम्, p 44, n.
 उम्, p 285, 58.
 उम्, p 294, 30.
 उम्, p 219, 87.
 उम्, p 185, n.
 उम्, p 198, 28.

उप—उप.

उप, p 292, 19.
 उप, p 284, 51.
 उप, p 180, 20.
 उप, p 280, 38.
 उप, p 107, 6.
 उप, p 196, 21.
 उप, p 378, 10.
 उप, p 178, 12.
 उप, p 290, 14.
 उप, p 150, 2.
 उप, p 85, 7.
 उप, p 192, n.
 उप, p 198, 28.
 उप, p 196, 21.
 उप, p 174, 39.
 उप, p 52, n.
 उप, p 47, 7.
 उप, p 240, 81.
 उप, p 327, 95.
 उप, p 77, 18.
 उप, p 40, 9.
 उप, p 145, 35.
 उप, p 181, 24.
 उप, p 292, 20.
 उप, p 256, 36.
 उप, p 350, 178.
 उप, p 256, 36.
 उप, p 190, 55.

उप—उप.

उपयाम, p 190, 56.
 उपयोष, p 378, n.
 उपरक्त, p 27, 10. p269,
 43.
 उपरक्षण, p 199, 1.
 उपरम, p 296, n.
 उपराग, p 26, 9.
 उपराम, p 296, 37.
 उपरि, p 383, n.
 उपरिष्ठात्, p 383, n.
 उपल, p 84, 4.
 उपलब्धार्था, p 39, 6.
 उपलब्धि, p 33, 10.
 उपलम्भ, p 294, 27.
 उपला, p 357, 201.
 उपवन, p 86, 2.
 उपवर्त्तन, p 75, 8.
 उपवर्ण, p 174, 39.
 उपवस्त, p 184, 37.
 उपवास, p 184, 37.
 उपविषा, p 109, 18.
 उपवीत, p 188, 49.
 उपबल्य, p 83, 20.
 उपशाय, p 295, 32.
 उपश्रुत, p 285, 58.
 उपसंव्यान, p 169, 18.
 उपसम्पन्न, p 181, 26.
 p 232, 45.

उप—उपा.

उपसर, p 293, 25.
 उपसर्ग, p 217, 77.
 उपसर्जन, p 274, 9.
 उपसर्था, p 238, 70.
 उपसूर्यक, p 22, 34.
 उपस्कर, p 229, 35.
 उपस्थ, p 157, 26.
 उपस्थर्ष, p 184, 35.
 उपहार, p 198, 28.
 उपहार, p 352, 185.
 उपांशु, p 196, 23.
 उपाकरण, p 185, 40.
 उपाकर्मन्, p 185, n.
 उपाकृत, p 181, 25.
 उपात्यय, p 295, 33.
 p 184, 36.
 उपादान, p 291, 16.
 उपाधि, p 261, 12.
 p 52, 28.
 उपाध्याय, p 176, 6.
 उपाध्याया, p 140, 14.
 उपाध्यायानी, p 140, 15.
 उपाध्यायी, p 140, 15.
 उपानह, p 254, 31.
 उपाय, p 196, 20.
 उपायन, p 198, 28.
 उपालम्भ, p 42, 15.
 उपावृत्त, p 204, 18.

उपा—उर.

उपासक, p 212, 56.
 उपासन, p 184, 34.
 p 212, 54.
 उपासना, 184, n.
 उपासित, p 284, 51.
 उपास्ति, p 184, n.
 उपाश्रित, p 27, 10.
 p 181, 41.
 उपेन्द्र, p 4, 15.
 उपोदिका, p 123, 23.
 उपोद्वात, p41, 10. p293, n.
 उपोषण, p 184, n.
 उपोषित, p 184, n.
 उपलक्ष, p 221, 8.
 उभयद्युस्, p 382, 21.
 उभयेद्युस्, p 382, 21.
 उमा, p 7, 32.
 उमापति, p 6, 30.
 उरःसूत्रिका, p 165, 6.
 उरग, p 58, 8.
 उरङ्ग, p 58, n.
 उरङ्गम, p 58, n.
 उरण, p 239, 77.
 उरणाक्ष, p 120, 13.
 उरम्भ, p 239, 77.
 उररी, p 375, 15.
 उररीकृत, p 285, 58. •
 उरव्य, p 220, 1.

उर—उखो.

- उरम्बद, p 207, 32.
 उरस्, p 158, 29.
 उरसिख, p 209, 44.
 उरख, p 144, 28.
 उरखत्, p 209, 44.
 उरी, p 375, n.
 उरीहत, p 285, n.
 उर, p 254, 31.
 उररी, p 375, n.
 उरवुक, p 98, n.
 उरवूक, p 98, 31.
 उणी, p 315, n.
 उवरा, p 73, 4.
 उवशी, p 10, 47.
 उवारी (इवारी), p 123, 21, n.
 उवरी, p 73, 3.
 उवपी, p 65, n.
 उवपी, p 65, n.
 उवपी, 65, 18.
 उवूक, p 130, 15.
 उवूखल, p 226, 25.
 उवूखलक, p 94, 14.
 उवूपिन्, p 65, 18.
 उवका, p 386, 8.
 उवुक, p 228, 30.
 उवकाव, p 152, 8.
 उवोव, p 169, 21.

उखो—उय.

- उखोव, p 61, 6.
 उव, p 146, 38.
 उवूख, p 278, 31.
 उवनस्, p 21, 26.
 उवनन्, p 21, n.
 उवन, p 21, n.
 उवीर, p 125, 29.
 उवण, 220, 36, n.
 उवणा, p 108, 15.
 उवती, p 42, 18.
 उववुव, p 10, 49.
 उवस्, p 381, n. p 24, 2.
 उव, p 24, 5.
 उवा, p 228, n. p 381, 18. p 24, n.
 उवापति, p 5, 22.
 उवित, p 283, 48.
 उवितकुवीन, p 235, n.
 उवितकुवीना, p 235, n.
 उवीर, p 125, n.
 उव, p 239, 75.
 उवण, p 252, 19. p 30, 19.
 उवणरशि, 22, 30.
 उवणागव, p 30, 19.
 उवणिका, p 180, n.
 उवणीव, p 364, 222.
 उवणोपगव, p 30, 19.
 उवक, p 29, 18.

उय—उव.

- उया, p 29, 18.
 उयागव, p 30, n.
 उव, p 22, 34.
 उवा, p 237, 66.
 उवा, p 231, 45.
 उवककुट, p 207, 33.
 उव, p 283, 50.
 उवति, p 296, n.
 उवस्, p 238, 73.
 उव, p 337, 130.
 उव, p 381, 18.
 उवरी, p 375, 15, n.
 उरी, p 375, 15, n.
 उरीहत, p 285, 58.
 उवस्, p 156, 24.
 उवज, p 220, 1.
 उवपवन्, p 156, 23.
 उव, p 29, 18.
 उवखल, p 209, 43.
 उवखिन्, p 209, 43.
 उवनाम, p 129, 13.
 उवनामि, p 129, n.
 उणी, p 315, 52.
 उणीव, p 239, 77.
 p 246, 107.
 उव, p 162, 43.
 उवक, p 46, 5, n.

ऊर्ध्व—ऊर्ध्व.

- ऊर्ध्वजातु, p 148, 47.
 ऊर्ध्व, p 148, n.
 ऊर्ध्व, p 148, 47.
 ऊर्ध्व, p 61, 5.
 ऊर्ध्विका, p 166, 9.
 ऊर्ध्वमत्, p 276, 20.
 ऊर्ध्व, p 61, n.
 ऊर्ध्वी, p 65, n.
 ऊर्ध्वक, p 130, n.
 ऊर्ध्व, p 73, 4.
 ऊर्ध्व, p 30, n.
 ऊर्ध्वगम, p 30, n.
 ऊर्ध्वोगम, p 30, n.
 ऊर्ध्वोपगम, p 30, n.
 ऊर्ध्व, p 29, n.
 ऊर्ध्व, p 220, 36, n.
 ऊर्ध्व, p 108, n.
 ऊर्ध्व, p 74, 5.
 ऊर्ध्व, p 74, 5.
 ऊर्ध्वपति, p 5, n.
 ऊर्ध्व, p 33, 12.
 ऊर्ध्व, p 33, n.
 ऊर्ध्व, p 242, 90.
 ऊर्ध्व, p 99, 37. p 20,
 22. p 127, 4.
 ऊर्ध्वगन्धा, p 118, 2.
 ऊर्ध्वगन्धिका, p 111, 29
 ऊर्ध्व, p 33, 5.

ऊर्ध्वी—एक.

- ऊर्ध्वी, p 228, n.
 ऊर्ध्वी, p 228, 32.
 ऊर्ध्व, p 276, 21.
 ऊर्ध्व, p 220, 3.
 ऊर्ध्व, p 220, 2.
 ऊर्ध्वी, p 295, 32.
 ऊर्ध्व, p 28, 13.
 ऊर्ध्वमती, p 142, 21.
 ऊर्ध्व, p 376, n.
 ऊर्ध्विज्, p 179, 17. n.
 ऊर्ध्व, p 226, 23.
 ऊर्ध्वि, p 112, 31.
 ऊर्ध्व, p 2, 3, n.
 ऊर्ध्वचिन्, p 8, 40.
 ऊर्ध्व, p 2, n.
 ऊर्ध्व, p 129, 10, n.
 ऊर्ध्वकोतु, p 5, n.
 ऊर्ध्व, p 45, 1.
 ऊर्ध्वि, p 186, 42.
 ऊर्ध्वी, p 186, n.
 ऊर्ध्वि, p 213, n.
 ऊर्ध्व, p 129, n.
 ऊर्ध्वकोतु, p 5, n.
 ऊर्ध्वगन्धा, p 118, n.
 ऊर्ध्वप्रोक्ता, p 106, 5.
 एक, p 279, 31. p 279,
 32. p 303, 16.
 एकक, p 279, 31.

एक—एका.

- एकगुरु, p 177, 11.
 एकतर, p 279, n.
 एकतान, p 278, 29.
 एकताल, p 45, 3.
 एकतान, p 45, n.
 एकत्व, p 279, n.
 एकत्वत्, p 279, n.
 एकदन्त, p 7, 34.
 एकदा, p 382, 22.
 एकधुर, p 237, 65.
 एकधुरावह, p 237, 65.
 एकधुरीण, p 237, 65.
 एकपदी, p 68, 16.
 एकपिङ्ग, p 14, 65.
 एकपिङ्गल, p 14, n.
 एकयष्टिका, p 166, 7.
 एकसंग, p 278, 29.
 एकहायनी, p 237, 68.
 एकाकिन्, p 279, 31.
 एकाग्र, p 354, 192.
 p 278, 29.
 एकाग्र, p 278, 29.
 एकान्त, p 13, 92.
 एकाब्दा, p 237, 68.
 एकायन, p 278, 29.
 एकायनगत, p 278, 29.
 एकावली, p 166, 7.
 एकाधील, p 105, 62.

एका — ऐका.

- एकाष्टीला, p 106, 3.
 p 105, n.
 एड, p 149, 48.
 एडक, p 239, 77.
 एडका, p 230, n.
 एडगज, p 120, 12.
 एडभूक, p 298, 38.
 एड्क, p 78, 4.
 एडोक, p 78, n.
 एण, p 129, 10.
 एत, p 36, 26.
 एतर्हि, p 383, 23.
 एता, p 36, n.
 एध, p 89, 13.
 एधस्, p 89, 13.
 एधा, p 289, 10.
 एधित, p 277, 26.
 एनस्, p 31, 1.
 एनी, p 36, n.
 एरण्ड, p 98, 31.
 एलवालुक, p 114, 9.
 एला, p 115, 13.
 एलापर्णी, p 119, 5.
 एरं, p 374, 12. p 378, 9.
 एव, p 378, 9. p 80, 15.
 एवशिका, p 255, 32.
 ऐकागारिक, p 253, 25.

ऐका — ओज.

- ऐकागारिकी, p 253, n.
 ऐडविड, p 14, n.
 ऐडुद, p 90, 18.
 ऐडविल, p 14, n.
 ऐण, p 128, 8.
 ऐण्य, p 182, 8.
 ऐतिह्य, p 178, 12.
 ऐन्द्र, p 403, n.
 ऐन्द्रियक, p 278, 28.
 ऐन्द्री, p 403, n.
 ऐरावण, p 9, 42.
 ऐरावत, p 8, 42. p 16,
 5. p 95, 18.
 ऐरावती, p 17, 10.
 ऐलविल, p 12, 65.
 ऐलविल, p 12 n.
 ऐला, p 115, 13.
 ऐलेय, p 114, 9.
 ऐश्वर्य, p 7, 31.
 ऐषम, p 382, 20.
 ओक, p 368, n.
 ओकस्, p 368, 235.
 ओघ, p 31, 1. p 47, 9. n.
 p 135, 39.
 ओङ्कार, p 39, 4.
 ओज, p 368, 235.
 p 368, n.

ओड़ — और्द्ध.

- ओड़पुष्प, p 104, 56.
 ओत, p 128, 6.
 ओदन, p 233, 48.
 ओम्, p 379, 12.
 ओष, p 288, 9.
 ओषधि, p 87, n.
 p 118, n.
 ओषधी, p 87, 6. n.
 p 118, 1.
 ओषधीय, p 18, 15.
 ओष्ठ, p 161, 41.
 ओठाधरो, p 161, n.
 ओठौ, p 261, n.
 औचक, p 236, 60.
 औचितो, p 400, 39.
 औचित्य, p 400, 39.
 औत्तानपादि, p 19, 21.
 औदनिक, p 227, 28.
 औदरिक, p 263, 21.
 औदुस्वर, p 244, n.
 औपगव, p 296, 39.
 औपयिक, p 197, 24.
 औपवस्त, p 184, n.
 औरभक, p 239, 77.
 औरस, p 144, 28, n.
 औरस्य, p 144, n.
 और्द्धदेहिक, p 182, 30.

शौर्ब् — कङ्क.

शौर्ब्, p 11, 52.
 शौर्लुक, p 136, n.
 शौशीर, p 353, 187.
 शौषध, p 150, 1. p 118, 1.
 शौद्रक, p 239, 77.
 कं, p 299, 5.
 कंश, p 228, n.
 कंस, p 228, 32.
 कंसाराति, p 4, 16.
 क, p 299, 5.
 ककुद्, p 326, 94, n.
 ककुद्गती, p 157, 25.
 ककुन्दर, p 157, n.
 ककुप, p 15, n.
 ककुम्, p 15, 2.
 ककुभा, p 15, n.
 ककुलक, p 172, 31.
 ककुखट, p 277, 25.
 कक, p 158, 30. p 363, 221.
 कक्षा, p 202, n.
 कक्ष्या, p 202, 10. p 345, 160.
 कङ्क, p 130, 16.
 कङ्कटक, p 207, 32.
 कङ्कण, p 166, 9.
 कङ्कणी, p 167, n.
 कङ्कन, p 171, n.

कङ्क — कटा.

कङ्कतिका, p 174, 41.
 कङ्कती, p 174, n.
 कङ्काल, p 155, 20.
 कङ्कु, p 225, 20.
 कङ्कु, p 225, n.
 कच, p 162, 46.
 कञ्जर, p 272, 4.
 कञ्चित्, p 380, 14.
 कच्छ, p 75, 10. p 116, 16. p 398, 31.
 कच्छप, p 66, 21.
 कच्छपी, p 338, 134.
 कच्छुर, p 152, 9.
 कच्छुरा, p 107, 10.
 कच्छू, p 150, n.
 कंचुक, p 207, 31. p 58, 9.
 कंचुकिन्, p 193, 8, n.
 कट, p 400, n. p 157, 25. p 200, 5.
 कटक, p 85, 5. p 166, 8. p 303, 18.
 कट्य, p 384, 4.
 कटभो, p 121, 15.
 कटम्बरा, p 106, 4.
 कटम्भरा, p 122, 18.
 कटाक्ष, p 162, 45.
 कटाह, p 392, 21.

कटि — कणी.

कटि, p 157, 25. p 310, n.
 कटिप्रोथ, p 157, 26.
 कटिल्लक, p 122, 20.
 कटो, p 400, 38. p 157 n. p 310, n.
 कटु, p 35, 18. n. p 106, 4. p 310, 38.
 कटुलुम्बी, p 123, 21.
 कटुरोहिणी, p 106, 4.
 कटोलबीणा, p 255, n.
 कटफल, p 390, 8.
 कटुङ्ग, p 99, 37.
 कठिञ्जर, p 105, 60.
 कठिन, p 277, 25.
 कठोर, p 277, 25.
 कठोल, p 277, n.
 कडङ्गर, p 225, 22.
 कडम्ब, p 229, 35.
 कडार, p 38, 25.
 कण, p 314, 48. p 392, 20.
 कणा, p 274, 11. p 108, 15.
 कणाद, p 249, n.
 कणिका, p 274, n. p 101, 46. p 386, 8.
 कणिय, p 225, 21.
 कणी, p 274, n.

कणी—कद्रु.

कणीय, p 274, 12.
 कणक, p 303, 18.
 p 397, 32.
 कणकफल, p 100, n.
 कणकारीका, p 108, 12.
 कणकिफल, p 100, 41.
 कण्ड, p 160, 39.
 कण्डभा, p 165, 5.
 कण्डा, p 160, n.
 कण्डो, p 160, n.
 कण्डू, p 151, 4.
 कण्डूति, p 151, n.
 कण्डूया, p 151, 4.
 कण्डूरा, p 106, 5.
 कण्डोल, p 227, 26.
 कण्डोलवीणा, p 255, 32.
 कत्तण, p 125, 31.
 कथा, p 40, 6.
 कदध्वन्, p 76, 16.
 कदम्ब, p 96, 22.
 कदम्बक, p 135, 40.
 कदर, p 98, 30.
 कदर्य, p 270, 48.
 कदल, p 112, n.
 कदली, p 128, 9. p 112, 1.
 कदाचित्, p 377, 4.
 कदुष्ण, p 23, 36.
 कद्रु, p 38, 25.

कह—कन्य.

कहद, p 267, 37.
 कनक, p 104, 59.
 p 243, 94.
 कनकाद्यञ्ज, p 192, 7.
 कनकाद्युका, p 199, 32.
 कनिष्ठ, p 147, 43.
 p 312, 44.
 कनिष्ठा, p 159, 33.
 कनीनिका, p 159, n.
 p 162, 43.
 कनीनी, p 159, n.
 कनीयसी, p 370, n.
 कनीयस्, p 274, n. p 369.
 237. p 147, n.
 कन्या, p 387, 9.
 कन्दर, p 85, 6.
 कन्दरा, p 85, n.
 कन्दराख, p 96, 23.
 कन्दरी, p 85, n.
 कन्दर्प, p 5, 20.
 कन्दली, p 128, 9.
 कन्दूक, p 174, 40.
 कन्दू, p 228, 30.
 कन्धर, p 160, n.
 कन्धरा, p 160, 39.
 कन्यका, p 138, n.
 कन्यकाजात. p 142, 24.
 कन्यस, p 147, n.

कन्य—कफा.

कन्यसा, p 159, n.
 कन्या, p 138, 8.
 कपट, p 52, 30.
 कपर्द, p 6, 30.
 कपर्दिन्, p 6, 27.
 कपाट, p 82, 17.
 कपाटी, p 82, n.
 कपाल, p 155, 19.
 कपालभृत्, p 6, 27.
 कपि, p 127, 3.
 कपिकच्छ, p 106, 5.
 कपित्य, p 91, 1.
 कपिल, p 38, 25.
 कपिला, p 16, 6. p 101,
 43. p 114, 8.
 कपिवल्ली, p 108, 16.
 कपिश, p 37, 25.
 कपितन, p 92, 7. p 96,
 23.
 कपोत, p 130, 14.
 कपोतपालिका, p 81, 15.
 कपोतांघ्रि, p 116, 17.
 कपोतांजन, p 244, n.
 कपोल, p 161, 41, n.
 कफ, p 153, 13.
 कफणि, p 158, 31, n.
 कफणी, p 158, n.
 कफाणि, p 158, 31.

कफि—कम्बि.

कफिन्, p 153, 11.
 कफोणी, p 158, n.
 कर्बर, p 12, n.
 कबुर, p 12, n.
 कबन्ध, p 60, 4. p 219, 86.
 कम्, p 374, 11.
 कमठ, p 66, 21.
 कमठी, p 67, 24.
 कमण्डलु, p 187, 45.
 कमन, p 264, 24.
 कमन्ध, p 60, n.
 कमल, p 60, 3. p 71, 40.
 p 356, 196.
 कमला, p 5, 22.
 कमलासन, p 3, 12.
 कमलोत्तर, p 246, 106.
 कमिह, p 264, 23.
 कम्प, p 55, 38.
 कम्पित, p 55, n.
 कम्पन, p 277, 24. p 55, n.
 कम्पिल, p 120, n.
 कम्पिल्ल, p 120, n.
 कम्पील, p 120, n.
 कम्प, p 277, 24.
 कम्बल, p 169, 18. p 356, 196.
 कम्बलिवाह्यक, p 204, 20.
 कम्बि, p 229, 34.

कम्बो—कर.

कम्बो. p 229, n.
 कम्बु, p 67, 23. p 338, 136.
 कम्बुपीवा, p 161, 39.
 कम्ब, p 264, 24.
 कयस्या, p 120, n.
 कर, p 197, 27. p 22, 25. p 347, 166.
 करक, p 101, 45.
 करका, p 18, 13.
 करज, p 116, 17. p 97, 28.
 करझक, p 97, 28.
 करट, p 130, 20. p 310, 36.
 करण, p 248, 2. p 316, 57.
 करण्ड, p 391, 18.
 करतोया, p 69, 33.
 करपत्र, p 255, 35.
 करपाल, p 213, 57.
 करपालिका, p 213, 59.
 करवाल, p 213, n.
 करवालिका, p 213, n.
 करम, p 159, 32. p 239, 75.
 करभूषण, p 166, 9.
 करमर्दक, p 102, 48.

कर—कर्क.

करम्ब, p 232, n.
 करम्भ, 232, 48.
 करबह, p 159, 34.
 करवालिका, p 213, n.
 करवीर, p 104, 57.
 करवाखा, p 159, 33.
 करशीकर, p 200, 5.
 करहाट, p 72, 43.
 करहाटक, p 98, 33.
 कराल, p 359, 207.
 करिगर्जित, p 217, 76.
 करिणी, p 200, 4.
 करिन्, p 200, 2.
 करिपिप्पली, p 108, 15.
 करियावक, p 200, 3.
 करीर, p 104, 37.
 p 349, 175.
 करीष, p 133, 51.
 करुणा, p 49, 18. p 315, 54.
 करेटु, p 131, 19.
 करेणु, p 315, 55. p 200, n.
 करेणू, p 315, n.
 करोटि, p 156, 20.
 कर्क, p 203, 14.
 कर्कट, p 66, n.
 कर्कटक, p 66, 21.
 कर्कटी, p 387, n.

कर्क—कर्प.

कर्कभू, p 94, n.
 कर्कभू, p 94, 17. p 400,
 38.
 कर्करी, p 228, 31.
 कर्करेट, p 131, 19.
 कर्कश, p 120, 12. p 363,
 219.
 कर्कार, p 122, 21.
 कर्चूर, p 243, n.
 कर्चूर, p 122, n.
 कर्चूरक, p 118, 23.
 कर्ण, p 162, 45.
 कर्णजलौकस्, p 130, n.
 कर्णजलौका, p 130, 13.
 कर्णधार, p 68, 12.
 कर्णवेष्टन, p 165, 5.
 कर्णिका, p 165, 5. p 302,
 15.
 p 302, 15.
 कर्णिकार, p 100, 41.
 कर्णिरथ, p 204, 20.
 कर्णजप, p 270, 47.
 कर्त्तरी, p 255, 34.
 कर्त्तृ, p 403, n.
 कर्त्तृ, p 403, n.
 कर्दम, p 62, 9.
 कपट, p 168, 16. p 397, n.
 कपर, p 155, 19.

कर्पे—कर्ष.

कर्पराल, p 92, n.
 कपेरी, p 245, 102.
 कर्पास, p 398, n.
 कर्पासी, p 113, 4.
 कर्पूर, p 172, 31.
 कर्वर, p 12, n.
 कर्वुर, p 243, 95. p 12,
 55.
 कर्वूर, p 243, n.
 कर्म, p 286, n.
 कर्मकर, p 251, 15.
 p 263, 19.
 कर्मकार, p 263, 19.
 कर्मजम, p 262, 18.
 कर्मठ, p 262, 18.
 कर्मण्यभुज, p 263, n.
 कर्मण्या, p 256, 38.
 कर्मन्दिन्, p 185, 41.
 कर्मशील, p 262, 18.
 कर्मभूर, p 262, 18.
 कर्मसचिव, p 192, 4.
 कर्मार, p 124, 26.
 कर्मोद्भू, p 35, 17.
 कर्वट, p 397, 33.
 कर्वरी, p 230, n.
 कर्वर, p 38, 26. p 122, n.
 कर्वूर, p 122, 20.
 कर्ष, p 242, 88.

कर्ष—कल.

कर्षक, p 221, 6.
 कर्षफल, p 100, 39.
 कर्षू, p 364, 224.
 कल, p 45, 2.
 कलकल, p 44, 4.
 कलङ्क, p 19, 12. p 298, 4.
 कलत्र, p 351, 180.
 p 384, n.
 कलधौत, p 322, 79.
 कलभ, p 200, 3.
 कलम, p 226, 94.
 कलम्ब, p 123, n. p 212,
 55. p 129, 35.
 कलम्बी, p 123, 23.
 कलंबू, p 123, n.
 कलरव, p 130, 14.
 कलल, p 146, 38.
 कलविह्व, p 131, 18.
 कलश, p 228, 31.
 कलशि, p 108, 11.
 p 228, n.
 कलशी, p 108, n.
 p 228, n.
 कलस, p 223, n.
 कलसि, p 108, n.
 कलसी, p 228, n.
 कलहंस, p 132, 23.
 कलङ्क, p 216, 73.

कला—कल्य.
 कला, p 18, 17. p 27.
 11. p 357, 200.
 कलाद, p 249, 8.
 कलानिधि, p 18, 16.
 कलाप, p 337, 131.
 कलाय, p 224, 16.
 कलि, p 216, 73. p 89, n.
 p 356, 196.
 कलिका, p 89, 16.
 कलिकारक, p 97, n.
 कलिङ्ग, p 102, 47.
 p 130, 16.
 कलिद्रुम, p 100, 39.
 कलिमारक, p 97, 28.
 कलिल, p 279, 34.
 कली, p 89, n.
 कलुष, p 31, 1. p 64, 14.
 कलेवर, p 156, 21.
 कल्क, p 302, 14.
 कल्प, p 30, 21. p 185,
 39, p 256. n.
 कल्पना, p 202, 10.
 कल्पवृक्ष, p 9, 46.
 कल्पान्त, p 30, 22.
 कल्पाप, p 31, 1.
 कल्पाप, p 38, 26.
 कल्य, p 24, 2. p 345.
 161. p 152, 8.

कल्या—कश्य.
 कल्या, p 42, 18. p 217,
 24.
 कल्याण, p 31, 3.
 कल्याणी, p 31, n.
 कल्लोल, p 61, 6.
 कवच, p 207, 32.
 कवर, p 163, n.
 कवरी, p 119, 5. p 163.
 48. p 230, 40.
 कवल, p 234, 54.
 कवाट, p 82, n.
 कवाटो, p 82, n.
 कवि, p 21, 26. p 176, 5.
 कविका, p 204, 17.
 कवित्व, p 91, n.
 कविय, p 398, 35.
 कवी, p 176, n. p 204, n.
 कवोष्ण, p 23, 36.
 कव्य, p 181, 24.
 कथा, p 254, 31.
 कथाहं, p 269, 44.
 कथिपु, p 337, 133.
 कशेरुका, p 156, 20.
 कश्चन, p 377, n.
 कश्मल, p 217, 78.
 कश्मीरजन्मन्, p 170, n.
 कश्य, p 257, 40. p 269,
 44. p 203, 15.

कष—काके.
 कष, p 255, 32.
 कषा, p 254, n.
 कषाय, p 344, 155.
 p 35, 18.
 कषरुका, p 156, n.
 कष्ट, p 311, 42. p 60, 4.
 कस, p 255, n.
 कसा, p 254, n.
 कस्तूरी, p 172, 31.
 कक्षल, p 217, n.
 कक्षार, p 70, 36.
 कक्ष, p 132, 22.
 कांस्य, p 228, n.
 कांस्यताल, p 46, 4.
 काक, p 131, 20.
 काकचिञ्ची, p 109, 16.
 काकतिन्दुक, p 95, 19.
 काकनासिका, p 113, 6.
 काकपक्ष, p 163, 47.
 काकपीलुक, p 95, 19.
 काकमाची, p 121, 17.
 काकसुद्रा, p 112, 1.
 काकली, p 45, 2.
 काकाङ्गी, p 113, 7.
 काकिणी, p 386, 9.
 काकु, p 41, 13.
 काकुद, p 161, 42.
 काकेन्दु, p 95, 19.

काको—काण्डी.

- काकोडम्बरिका, p 100, 42.
 काकोदर, p 58, 7.
 काकोल, p 58, 10.
 p 131, 21.
 काकोलूकिका, p 384, n.
 काको, p 117, 19.
 काङ्क्षा, p 52, n.
 काकोव, p 93, n.
 काच, p 244, 100. p 254, 30. p 307, 29.
 काचस्थाली, p 99, 35.
 काचित, p 280, 39.
 काञ्चन, p 243, 95.
 काञ्चनाङ्गय, p 101, 45.
 काञ्चनी, p 230, 41.
 काञ्चि, p 166, n.
 काञ्चिक, p 230, 39.
 काञ्ची, p 66, 10.
 काञ्जिका, p 230, n.
 काञ्जिक, p 230, 29.
 काञ्जीक, p 230, n.
 काण्ड, p 225, 22.
 p 313, 46.
 काण्डपृष्ठ, p 208, 35.
 काण्डवत्, p 208, 37.
 काण्डाल, p 227, 26.
 काण्डीर, p 208, 37.

काण्डे—काम.

- काण्डेच, p 110, 23.
 कातर, p 264, 26.
 कातरा, p 264, n.
 कात्यायनी, p 7, 32.
 p 141, 17.
 कादम्ब, p 132, 23.
 p 96, n.
 कादम्बरी, p 257, 40.
 कादम्बिनी, p 16, 9.
 काद्वेय, p 56, 4.
 कानन, p 86, 1.
 कानीन, p 142, 24.
 कानीनी, p 142, n.
 कान्त, p 272, 2.
 कान्तलक, p 116, 16.
 कान्ता, p 137, 3.
 कान्तार, p 77, 17.
 p 349, 174.
 कान्तारक, p 125, 29.
 कान्ति, p 19, 19.
 कान्दविक, p 227, 28.
 कान्दिगीक, p 269, 42.
 कापय, p 76, 16.
 कापोत, p 136, 43.
 p 247, 109.
 कापोताञ्जन, p 244, 101.
 काम, p 5, 20. p 52, 28.
 p 235, 57. p 340, 141. p 379, 13.

काम—कार.

- कामगामिन्, p 209, 44.
 कामकामिन्, 209, n.
 कामन, p 264, 24.
 कामपाल, p 4, 18.
 कामम्, p 379, 13.
 कामविह, p 264, 24.
 कामिनी, p 137, 3.
 p 333, 115.
 कामिन्, p 333, n.
 कामुक, p 264, 23.
 कामुका, p 139, 9.
 कामुकी, p 139, 9.
 काम्पिल्य, 120, n.
 काम्पिल्ल, p 120, 12.
 काम्बल, p 205, 22.
 काम्बविक, p 250, 8.
 काम्बोज, p 203, 13.
 काम्बोजी, p 119, 8.
 काम्यदान, p 286, 3.
 काय, p 156, 22. p 189, 50.
 कायस्था, p 120, n.
 p 99, n.
 कार, p 197, n.
 कारण, p 32, 6.
 कारणा, p 59, 3.
 कारणिक, p 260, 7.
 कारण्डव, p 134, 34.

कार — कार्या.

कारणी, p 122, 18.

p 111, 30.

कारणह, p 122, 20.

कारणा, p 99, 36.

कारा, p 219, 87.

कारिका, p 302, 15.

p 59, n.

कारोच, p 297, 43.

कार, p 249, 5.

कारणिक, p 262, 15.

कारण्य, p 49, 18.

कारोत्तर, p 257, 43.

कारोत्तर, p 243, 96.

कारणान्तिक, p 194, 14.

कार्तिक, p 24, 17.

कार्तिकिक, p 29, 18.

कार्तिकेय, p 7, 34.

कार्यास, p 167, 12.

p 398, 35.

कार्यासी, p 113, n.

कार्य, p 262, 18.

कार्यण्य, p 287, 4.

कार्यी, p 262, n.

कार्यक, p 211, 51.

कार्यं, p 96, n.

कार्यक, 221, n.

कार्यायक, p 242, 88.

कार्यायक, p 242, n.

कार्थि—कारि.

कार्थिक, p 42, 88.

कार्य, 296, 25.

कार, p 24, 1. p 11, 54.

p 356, 196, p 37, 28.

कारक, p 149, 49.

कारकवस्तु, p 131, 21.

कारकवृत्, p 58, 10.

कारकवस्तु, p 155, 17.

कारकधर्म, p 218, 84.

कारकवृत्, p 211, 51.

कारमेधिका, p 107, n.

कारमेधी, p 108, n.

कारमेधिका, p 111, 27.

p 107, 9.

कारमेधी, p 108, 14.

कारमेध, p 234, 53.

कारमेध, p 234, n.

कारमेध, p 59, 2.

कारमेध, p 95, 19.

p 102, 48.

कारा, p 7, n. p 108, 13.

p 111, 27.

कारावृत्, p 171, 28.

कारावृत्तार्क, p 115, 10.

p 171, 27.

कारावृत्, p 244, 98.

कारिका, p 302, 15.

कारिन्दी, p 69, 32.

कारि—कारा.

कारिन्दीभेदन, p 4, 19.

कारि, p 7, 32. p 99, n.
p 356, n.कारोचक, p 109, n.
p 171, 27.कारोचक, p 109, 20.
p 171, n.

कारक, p 118, 23.

कार्य, 24, n.

कार्या, p 233, 70.
p 42, n.

कारिक, p 207, 34.

कारेरी, p 70, 35.

कार्य, p 21, 26.

कार, p 124, 28. p 150, n.

कार्यदं, p 391, n.

कार्यरी, p 94, 16.

कार्यं, p 94, 16.

कार्योर, p 120, 11.

कार्योरकर्म, p 170, 25.

कार्य, p 22, n.

कार्यि, p 22, 33.

कार्यपी, p 73, 2.

कार, p 88, 13.

कारकवृत्, p 63, 13.

कारकवृत्, p 250, 9.

कारावृत्तार्क, p 63, 11.

कारा, p 15, 2. p 27, 11.
p 312, n.

काष्ठी—किटि.

- काष्ठीला, p 112, 1.
 कास, p 124, n.
 कासमर्द, p 391, 19.
 कासर, p 128, 4.
 कासार, p 68, 28.
 किं, p 377, 5.
 किंशार, p 225, 21.
 p 347, 165.
 किंशुक, p 93, 10.
 कि, p 390, 15.
 किकि, p 130, n.
 किकिदिबि, p 130, n.
 किकिदीबि, p 130, n.
 किकीदिब, p 130, n.
 किकीदिबि, p 130, 16.
 किकीदीबि, p 130, n.
 किङ्कर, p 251, 17.
 किङ्करा, p 251, n.
 किङ्करी, p 251, n.
 किङ्गिनो, p 167, 11.
 किङ्गितु, p 377, n.
 p 378, 8.
 किङ्गिलिक, p 66, n.
 किङ्गुलक, p 66, 22.
 किङ्गुल, p 66, n.
 किङ्गुलूक, p 66, n.
 किङ्गुल्ल, p 72, 43.
 किटि, p 127, 2.

किट्ट—किलि.

- किट्ट, p 155, 16.
 किण, p 391, 18.
 किण्णिही, p 107, 7.
 किण्व, p 257, 42.
 कितव, p 104, 58.
 p 258, 44.
 किन्नर, p 14, 66.
 किन्नरेय, p 14, 64.
 किस्तु, p 377, 5.
 किस्तुत, p 376, 2.
 p 377, 5.
 किम्, p 374, 12. p 377, n.
 किम्पव, p 270, n.
 किम्पवान, p 270, 48.
 किम्पुव, p 14, 66.
 किम्बदन्ति, p 40, n.
 किम्बदन्ती, p 40, 7.
 किर, p 127, 2.
 किरण, p 22 34.
 किरात, p 252, n.
 किराततिक्क, p 119, 8.
 किरि, p 127, n.
 किरीट, p 164, 3.
 किर्णीर, p 38, 26.
 किल, p 375, 16.
 किलास, p 150, 4.
 किलासिन्, p 153, 12.
 किलिङ्गक, p 227, 26.

किलि—कुक्कु.

- किलिष, p 365, 225.
 p 31, 1.
 किशोर, p 203, 14.
 किष्कु, p 299, 7.
 किसलय, p 89, 14.
 कीकस, p 155, 19.
 कीकि, p 130, n.
 कीचक, p 124, 27.
 कीनाथ, p 362, 217.
 कीर, p 131, 21.
 कीर्त्ति, p 41, 12.
 कीर्त्तिना, p 41, n.
 कील, p 11, 52. p 357,
 199.
 कीला, p 11, n.
 कीलक, p 238, 73.
 कीलाख, p 60, 3. p 358,
 202.
 कीलित, p 268, 42.
 कीथ, p 127, 3.
 कीथपर्णी, p 107, 7.
 कु, p 73, 3.
 कुकर, p 149, 48.
 कुकुद, p 261, n.
 कुकुन्दर, p 157, 26.
 कुकुल, p 358, 205.
 कुकट, p 131, 17.
 कुकटमूर्खो, p 402, n.

कुक्—कुटु.

- कुक्कुभ, p 134, 35.
 कुक्कुर, p 117, 20. p 252, 22.
 कुचि, p 158, 28.
 कुचिन्धरि, p 263, 21.
 कुङ्कुम, p 170, 25.
 कुच, p 158, 21, n.
 कुचन्दन, p 173, 34.
 कुचर, p 267, 37.
 कुचाय, p 158, 24.
 कुक्षित, p 276, 20.
 कुज, p 21, 27.
 कुञ्ज, p 85, 8. p 308, 38.
 कुञ्जर, p 201, 2. p 273, 8.
 कुंजरायन, p 91, 1.
 कुंजल, p 230, 39.
 कुट्, p 79, 6. p 87, 5.
 p 228, 32.
 कुटक, p 223, 13.
 कुटक्क, p 390, n.
 कटज, p 102, 47.
 कुटसट, p 117, 19. p 99, 37.
 कुटर, p 239, n.
 कुटि, p 79, n.
 कुटिल, p 276, 21.
 कुटी, p 79, n.
 कुटुक्क, p 390, 17.

कुटु—कुत्.

- कुटम्बव्याघ्रत, p 261, 11.
 कुटम्बिनी, p 132, 6.
 कुट्टनी, p 141, 19.
 कुट्टिम, p 398, 34.
 कुट्मल, p 89, 16.
 कुठ, p 87, 5.
 कुठर, p 239, 75.
 कुठार, p 213, 60.
 कुठारी, p 213, n.
 कुठेरक, p 105, 60.
 कुडप, p 242, n.
 कुडव, p 242, 89.
 कुड्मल, p 89, n.
 कुड्या, p 78, 4.
 कुणप, p 219, 87. p 392, 20. n.
 कुषि, p 116, 16.
 कुण्ड, p 262, 17.
 कुण्ड, p 228, 31, p 145, 36.
 कुण्डल, p 165, 5.
 कुण्डलिन, p 58, 7.
 कुण्डिका, p 187, n.
 कुण्डी, p 228, n. p 187, 45.
 कुतप, p 183, 31.
 कुतुक, p 53, 31.
 कुतुप, p 229, 33.
 कुत्, p 229, 33.

कुत्—कुम.

- कुत्तल, p 58, 31.
 कुत्ता, p 41, 14.
 कुत्तित, p 272, 4.
 कुत्त, p 202, 10. p 125, 31.
 कुथा, p 202, n.
 कुर्दन, p 53, n.
 कुहाल, p 91, 3.
 कुद्यम, p 78, n.
 कुदाल, p 63, n.
 कुनटी, p 246, 109.
 कुनायक, p 107, 10.
 कुन्त, p 215, 61.
 कुन्तल, p 162, 46.
 कुन्द, p 391, 19 p 114, 9.
 कुन्दु, p 114, n.
 कुन्दुर, p 114, n.
 कुन्दु, p 114, 9.
 कुन्दु रकी, p 115, 12.
 कुपिन्द, p 249, n.
 कुपूव, p 272, 4.
 कुप्य, p 243, 92.
 कुपय, p 76, n.
 कुख, p 149, 48.
 कुमार, p 7, 36. p 48, 12.
 कुमारक, p 91, 5.
 कुमारी, p 103, 54.
 p 138, 8.
 कुमत्, p 70, n.

कुमु—कुर्चि.

कुसुद, p 70, 37.
 कुसुदवान्धव, p 18, 15.
 कुसुदवधु, p 18, n.
 कुसुदिका, p 95, 21.
 कुसुदिनी, p 71, 39.
 कुसुद्वत्, p 75, 9.
 कुसुद्वती, p 71, 38. n.
 कुम्भ, p 180, 18.
 कुम्भ, p94,14. p 200,5.
 p 339, 137.
 कुम्भकार, p 249, 6.
 कुम्भसम्भव, p 19, 21.
 कुम्भिका, p 70, 38.
 कुम्भी, p 95, 21.
 कुम्भीर, p 66, 21.
 कुम्भीख, p 66, n.
 कुरङ्ग, p 128, 8.
 कुरङ्गक, p 253, 24.
 कुरण्णक, p 104, n.
 कुरर, p 132, 23.
 कुररी, p 132, n,
 कुरवक, p 104, 55.
 कुरण्णक, p 104, 56.
 कुरवक, p 104, n.
 कुरविन्द, p 124, 25.
 कुरविस्त, p 241, 87.
 कुर्कुंर, p 252, n.
 कुर्चिका, p 231, n.

कुर्व—कुत्सा.

कुर्वती, p 403, n.
 कुर्वत्, p 403, n.
 कुत्स, p 136,41. p175,1.
 p 394, n. p 249, n.
 कुत्सक, p95,19. p122,20.
 p 249, 5.
 कुत्सटा, p 139, 10.
 कुत्सटी, p 246, n.
 कुत्सीय, p 9, n.
 कुत्सलिका, 245, 103.
 कुत्सपालिका, p 138, 7.
 कुत्सपाली, p 138, n.
 कुत्सविप्र, p 402, n.
 कुत्सत्रेठिन्, p 249, 5.
 कुत्ससम्भव, p 175, 2.
 कुत्सली, p 138, 7.
 कुत्साय, p 135, 37.
 कुत्सास, p 249, 6.
 कुत्साली, p 245, 103.
 कुत्सिक, p 249, n.
 कुत्सिय, p 9, 42.
 कुत्सी, p 108, 12.
 कुत्सीन, p 202, 12.
 p 175, 2.
 कुत्सीर, p 66, 21.
 कुत्साव, p224,18. p230,
 39. n. p 392, 21.
 कुत्साया, 230, n.

कुत्सा—कुशे.

कुत्सायाभिद्युत, p 230,n.
 कुत्सास, p392,n. p224,n.
 p 230, n.
 कुत्स्य, p155, 19. p175,n.
 कुत्स्या, p 69, 34.
 कुव, p 70, n.
 कुवर, p 35, n.
 कुवल, p 401, n. p 94,
 17.
 कुवलव, p 70, 37.
 कुवली, p 401, n.
 कुवाद, p 267, 37.
 कुवेणी, p 64, 16.
 कुपिनी, p 64, n.
 कुविन्द, p 249, 6.
 कुवेर, p 14, 65.
 कुवेरक, p 116, 15.
 कुवेल, p 70, n.
 कुय, p 125, 31. p 362,
 218.
 कुयस, p 269, 4. p 31,
 4. p 359, 206.
 कुयसा, p 359, n.
 कुयली, p 359, n.
 कुयी, p 244, 99.
 कुयीद, p 221, n.
 कुयीखव, p 250, 12.
 कुयेयव, p 71, 40.

कुच—कुइ.	कूप—कृत.	कृत—कथा.
कुचक, p 259, n. p 81, n.	कूप, p 68, 25.	कृतसापत्निका, p 138, 7.
कुचीद, p 221, n.	कूपक, p 68, 12. p 62, n.	कृतसापत्नी, p 138, n.
कुच, p 398, 34. p 115, 14. p 151, 5.	कूपार, p 60, n.	कृतसापत्नीका, p 138, n.
कुचायक, p 122, 21.	कुचं, p 162, 48.	कृतसप्त, p 2' 8, 36.
कुचीद, p 221, 4.	कुचंभीषं, p 119, 8.	कृतान, p 11, 54. p 319, 67.
कुचीदिक, p 221, 5.	कुचिका, p 231, 44.	कृतिम्, p 176 5.
कुचन, p 90, 17.	कुचन, p 53, 38.	कृत्, p 284, 53.
कुचनान्न, p 245, 103.	कुचर, p 158, 31.	कृत्ति, p 187, 46.
कुचमेव, p 5, 21.	कुचरा, p 158, n.	कृत्तिपात्र, p 6, n.
कुचन, p 339, 139. p 246, 107.	कुचोक्त, p 169, 19.	कृत्तिपात्रम्, p 6, 27.
कुचति, p 53, 80.	कुचं, p 66, 21.	कृत्य, p 403, 45.
कुचुम्बरी, p 230, n.	कुच, p 61, 7.	कृत्या, p 345, 160.
कुचुम्ब, p 330, 38.	कुचर, p 206, 25.	कृत्तिन, p 86, 2.
कुचना, p 189, 52.	कुचार, p 60, n.	कृत्तिनप्रपञ्च, p 171, 29.
कुचर, p 56, 1.	कृचय, p 181, 19.	कृत्य, p 275, 14.
कुच, p 26, n.	कृचकार, p 129, 12.	कृच, p 270, 48.
कुच, p 26, 9.	कृचपात्र, p 181, 17.	कृपा, p 49, 18.
कुचद, p 261, 14.	कृचाटिका, p 161, 39.	कृपाच, p 213, 57.
कुच, p 84, 4. p 311, 39. p 136, 42.	कृचुलान, p 129, n.	कृपाणी, p 255, 34.
कुचक, p 223, 13.	कृच्य, p 60, 4. p. 189, 51.	कृपात्र, p 262, 15.
कुचकम्, p 253, 27.	कृत, p 322, 79.	कृपीडबोनि, p 10, 49.
कुचकायलि, 97, 27.	कृतक, p 231, 42.	कृत्ति, p 130, 13.
कुचक, p 277, 23.	कृतपुत्र, p 2' 8, 36.	कृत्तिकोद्योत, p 167, 13.
कृचि, p 149, n.	कृतपात्र, p 91, 4.	कृत्तिज्ञ, p 110, 25.
कृचाक, p 63, n.	कृतसप्त, p 259, 4.	कृच, p 274, 11.
	कृतकचय, p 261, 10.	कृचात्र, p 10, 50.
	कृतसापत्निका, p 138, n.	कृचात्रुरेतम्, p 6, 28.
	कृतसापत्नीका, p 138, n.	

कथा—केत.

कथाश्विन्, p 251, 12.
 कथक, p 223, n.
 कथासु, p 10, n.
 कथि p 220, 2.
 कथिक, p 221, 6.
 कथोक्ता, p 221, 6.
 कथ, p 222, 8.
 कथि, p 176, 5.
 कथ, p 3, 13. p 37, 23.
 p 229, 36.
 कथकर्मन्, p 270, n.
 कथपाक, p 102, n.
 कथपाकफला, p 102, 48.
 कथफल, p 102, n.
 कथफला, p 108, 14.
 कथभेदी, p 106, 4.
 कथला, p 109, 16.
 कथवर्त्मन्, p 10, 49.
 कथवृन्ता, p 99, 35.
 कथधार, p 129, n.
 कथसार, p 129, 10.
 कथा, p 108, 15.
 कथिका, p 225, 19.
 केकर, p 149, 19.
 केका, p 133, 31.
 केकिन्, 133, 30.
 केतक, p 126, n.
 केतकी, p 126, 35.

केत—कैदा.

केतन, p 215, 67.
 केतु, p 318, 63.
 केदर, p 392, 20.
 केदार, p 222, 11.
 केनिपातक, p 63, 13.
 केयुर, p 166, 9.
 केखि, p 53, 32.
 केवल, p 359, 205.
 केय, p 317, n. p 162, 46.
 केयपञ्च, p 163, n.
 केयपर्णी, p 107, n.
 केयपाय, p 163, n.
 केयपायी, p 163, 48.
 केयर, p 92, n. p 72, 43.
 केयरिन्, p 127, n.
 केयव, p 3, 13. p 148, 45.
 केयवेश, p 163, 48.
 केयिक, p 148, 45.
 केयिन्, p 148, 45.
 केयिनी, p 115, 14.
 केसर, p 72, n. p 92, 6.
 p 101, 44.
 केसरिन्, p 127, 1.
 कैटभजित्, p 4, 17.
 कैटय्य, p 95, 21.
 कैतव, p 258, 45. p 52, 30.
 कैदार, p 222, n.
 कैदारक, p 222, 11.

कैदा—कोटि.

कैदारिक, p 222, 11.
 कैदाय्य, p 222, 11.
 कैरव, p 70, 37.
 कैलास, p 14, 66.
 कैवर्त्त, p 64, 15.
 कैवर्त्तसुखाक, p 117, n.
 कैवर्त्त, p 34, 15.
 कैवर्त्तिसुखाक, p 117, 20.
 कैवर्त्तिसुखाक, p 117, n.
 कैयिक, p 162, 47.
 कैय, p 162, 47.
 कोक, p 128, 7. p 132, 22.
 कोकनद, p 71, 42.
 कोकनदच्छवि, p 37, 24.
 कोकिल, p 131, 19.
 कोकिलाञ्च, p 110, 23.
 कोटर, p 89, 13.
 कोटरौ, p 141, n.
 कोटवी, p 141, 17.
 कोटि, p 214, n. p 311,
 40. p 393, n.
 कोटिवर्षा, p 117, 21.
 कोटिच, p 222, 12.
 कोटी, p 214, n.
 कोटु, p 391, 18.
 कोटुवी, p 141, n.
 कोट्टार, p 391, 18.
 कोटि, p 214, 61.

कोठ—कोवि.

कोठ, p 151, 5.
 कोथ, p 46, 6. p 214, 61.
 कोवि, p 149, n.
 कोदक, p 211, 51.
 कोदू, p 224, 16.
 कोप, p 51, 26.
 कोपक, p 395, n.
 कोपक, p 395, n.
 कोपन, p 266, n.
 कोपना, p 137, 4.
 कोपिन्, p 266, 32.
 कोपक, p 278, 27.
 कोपक, p 134, 35.
 कोरक, p 89, 16. p 134, 35.
 कोरकी, p 115, 18.
 कोरदू, p 224, 16.
 कोर, p 94, 17. p 62, 11.
 p 127, 2.
 कोरक, p 172, 31.
 p 229, 36.
 कोरद, p 116, 18.
 कोरक, p 47, 7.
 कोरक, p 108, 16.
 कोरक, p 94, n. p 108, 15.
 कोरक, p 44, 4.
 कोरि, p 94, 17.
 कोरी, p 94, n.
 कोविद, p 176, 4.

कोवि—कौष.

कोविदार, p 91, 3.
 कोष, p 135, n. p 242, 91.
 कोषक, p 172, 31.
 कोषातकी, p 30ⁿ, n.
 कोष, p 135, 37. p 242, n.
 p 364, 223, n.
 कोषातकी, p 300, 8.
 कोष, p 312, 43.
 कोष, p 23, 86.
 कोषक, p 303, 17.
 कोषक, p 213, 57.
 कोषक, p 250, 9.
 कोषक, p 251, 14.
 कोषक, p 222, n.
 कोषक, p 11, 55.
 कोषक, p 53, 31.
 कोषक, p 53, 31.
 कोषकी, p 221, 8.
 कोषक, p 308, 38.
 कोषी, p 114, 8.
 कोषी, p 335, 124.
 कोषोदकी, p 5, n.
 कोषोदी, p 5, n.
 कोषी, p 19, 18.
 कोषोदकी, p 5, 24.
 कोषक, p 143, 27.
 कोषक, p 143, 26.
 कोषकी, p 142, n.

कौल—कृन्दि.

कौलटेर, p 143, 26.
 कौलटेरा, p 143, n.
 कौलकीन, p 221, n.
 कौलीन, p 334, 19.
 कौलेय, p 175, n.
 कौलेयक, p 175, n.
 p 252, 22.
 कौलिक, p 94, 14. p 300,
 10.
 कौलिकी, p 300, n.
 कौलिक, p 167, 13.
 कौलिक, p 300, n.
 कौलिकी, p 300, n.
 कौलेय, p 167, n.
 कौलिक, p 403, n.
 कौलिकी, p 403, n.
 कौलिक, p 5, 24.
 कृन्दि, p 385, n.
 कृन्दि, p 255, 35. p 104, n.
 कृन्दि, p 104, 57. p 131,
 19. p 255, n.
 कृन्दि, p 178, 13.
 कृन्दि, p 6, 29.
 कृन्दि, p 2, 4.
 कृन्दि, p 218, 83.
 कृन्दि, p 217, 76. p 336,
 126. p 54, n.
 कृन्दि, p 54, 35.

क्रम—क्रोध.

क्रम, p 185, 39.
 क्रमुक, p 95, 21. p 126, 34.
 क्रमेणक, p 239, 75.
 क्रयविक्रयिक, p 239, 79.
 क्रयिक, p 240, 79.
 क्रय, p 240, 82.
 क्रय, p 154, 14.
 क्रव्याह, p 11, 55.
 क्रव्याह, p 11, 55.
 क्रायक, p 240, 79.
 क्रिमि, p 130, n.
 क्रिमिज, p 171, 28.
 क्रिया, p 385, n.
 क्रियावत्, p 263, 18.
 क्रीडा, p 53, 33.
 क्रुद्ध, p 131, 22, n.
 क्रुध, p 51, 26, n.
 क्रुष्ट, p 54, 35.
 क्रूर, p 270, 47. p 277, 25. p 355, 193.
 क्रेतव्य, p 240, 82.
 क्रेय, p 240, 82.
 क्रीड, p 127, 2. p 158, 28.
 क्रीडा, p 158, n.
 क्रोध, p 51, 26.
 क्रोधन, p 266, 32.

क्रोध—क्षय.

क्रोधयुग, p 77, 18.
 क्रोष्ट, p 128, 5.
 क्रोष्टु विज्ञा, p 108, 11.
 क्रोष्टी, p 111, 28. p 128, n.
 क्रोशुदारण, p 7, n.
 क्रोशु, p 131, 22.
 क्रोशुदारण, p 7, 36.
 क्रम, p 289, 10.
 क्रमय, p 289, 10.
 क्रिज, p 284, 55.
 क्रिजाज, p 153, 11.
 क्रिधित, p 283, 48.
 क्रिष्ट, p 43, 20. p 283, 48.
 क्रीतक, p 111, 28.
 क्रीतकिका, p 108, 13.
 क्रीव, p 146, 39. p 361, 213.
 क्रोध p 294, 29.
 क्रोम, p 154, 16.
 कण, p 44, 3.
 कणन, p 44, 3.
 कश्चित, p 282, 45.
 काण, p 44, 3.
 कायोद्भव, 245, 102.
 क्षय, p 314, 50. p 27, 11. p 55, 38.
 क्षयदा, p 25, 4.

क्षय—क्षान्त.

क्षयन, p 218, 82.
 क्षयप्रभा, p 17, 10.
 क्षतज, p 154, 15.
 क्षतव्रत, p 190, 53.
 क्षत्तु, p 248, 3. p 318, 65. p 206, 27.
 क्षत्र, p 191, n.
 क्षत्र, p 191, n.
 क्षत्रवन्धु, p 330, n.
 क्षत्रिय, p 191, 1.
 क्षत्रिया, p 140, 14.
 क्षत्रियाणी, p 140, 14.
 क्षत्रियी, p 140, 15.
 क्षत्रिण, p 191, n.
 क्षंह, p 266, 31, n.
 क्षपा, p 25, 4.
 क्षपाकर, p 18, 16.
 क्षम, p 341, 144.
 क्षमा, p 341, 144. p 73, n.
 क्षमिह, p 266, 31.
 क्षमिण, p 266, 31.
 क्षय, p 30, 22. p 287, 7. p 150, 2. p 196, 19. p 342, 147.
 क्षय, p 150, 3.
 क्षययु, p 150, 3.
 क्षान्त, p 282, 46.

ज्ञानि—चुद्र.

ज्ञानि, p 51, 24.
 ज्ञार, p 244, 100.
 ज्ञारक, p 89, 16.
 ज्ञारण, p 42, n.
 ज्ञारमृत्तिका, p 73, 4.
 ज्ञारित, p 269, 43.
 ज्ञिति, p320,73. p73, 2.
 ज्ञिपणि, p 63, n.
 ज्ञिपा, p 289,11.p25, n.
 ज्ञिपणी, p 63, n.
 ज्ञिप्र, p 280, 37.
 ज्ञिप्र, p 265, 30.
 ज्ञिप्र, p 13, 6.
 ज्ञिया, p 287, 7.
 ज्ञीर, p 61, 4. p233,51.
 p 352, 184.
 ज्ञीरविहति, p 231, 44.
 ज्ञीरविदारी, p 111, 29.
 ज्ञीरगुह्या, p 111, 28.
 ज्ञीराखितनया, p 5, 23.
 ज्ञीरावी, p 109, 18.
 ज्ञीरिका, p 97, 26.
 ज्ञीरोद, p 60, 2.
 ज्ञीव, p 264, 23.
 ज्ञुत, p 150, 3.
 ज्ञुताभिजनन, p 225, n.
 ज्ञुत्, p 150, 3.
 ज्ञुद्र, p270,48.p350,179.

चुद्र—चेपि.

चुद्रवष्टिका, p 167, 11.
 चुद्रयङ्ग, p 67, 23.
 चुद्रा, p 108, 12. p350,
 179.
 चुद्रायङ्गमसङ्कृत, p 65,
 19.
 चुध, p150,3. p 234,54.
 चुधा, p 234, n.
 चुधाभिजनन, p 225, 19.
 चुधित, p 263, 20.
 चुप, p 87, 8.
 चुमा, p 225, 20.
 चुम, p204,n. p110,23.
 चुमक, p 95, 20.
 चुम, p 392, 20.
 चुमिन्, p 250, 10.
 चुमक, p 274, 11.
 p 300, 10.
 चुमका, p 300, n.
 चुम, p 223, 11. p 351,
 182.
 चुमच, p 32, 7. p 309,
 35.
 चुमाजीव, p 221, 6.
 चुपण, p 189, 11.
 चुपणि, p 63, 13.
 चुपणी, p 63, n.
 चुपिष्ठ, p 285, 61.

चेम—खजा.

चेम, p 31,4. p 116,16.
 p 398, 34.
 चेम, p 222,11. p297,n.
 चोद, p 215, 67.
 चोदिष्ठ, p 285, 61.
 चोम, p168, 15. p80,n.
 चोणि, p 73, n.
 चोणी, p 73, n.
 चोद्र, p 246, 108.
 चोम, p167, n. p80,12.
 p 168, n.
 चोमी, p 167, n.
 च्छुत, p 281, 40.
 च्छा, p 73, 3.
 च्छाभूत, p 84, 1.
 च्छेड, p 58, 9.
 च्छेडा, p 217, 75.
 p 313, 45.
 च्छेडित, p 398, 84.
 ख, p 304, 19. p 15, 1.
 p 393, 22.
 खक्खट, p 277, n.
 खग, p212,54.p134,32.
 p 304, 20.
 खगेश्वर, p 5, 24.
 खज, p 229, n.
 खजाका, p229, 34.

खञ्ज—खर्ज.

खञ्ज, p 149, 49.
 खञ्जन, p 180, 15.
 खञ्जरीट, p 130, 15.
 खट, p 390, 17.
 खट्टा, p174, 39. p205, n.
 खङ्ग, p 127, 4.
 खङ्गिन्, p 127, 4.
 खङ्गी, p 127, 4. n.
 खण्ड, p 18, 17.
 खण्डपर्यु, p 6, 26, n.
 खण्डपरयु, p 6, 26.
 खण्डविकार, p 231, 43.
 खण्डिक, p 224, 16.
 खदिर, p 98, 30.
 खदिरी, p 119, 7.
 खद्योत, p 133, 28.
 खनि, p 85, 7.
 खनित्र, p 222, 12.
 खनी, p 85, n.
 खपुर, p 126, 34.
 खर, p 239, 78. p23, 37.
 खरण, p 148, 46.
 खरपुष्पा, p 119, 5.
 खरमञ्जरी, p 107, 7.
 खरा, p 102, 49.
 खरागरी, p 102, n.
 खराचा, p 111, 30.
 खर्जूर, p 243, n.

खर्ज—खुर.

खर्ज, p 151, 4.
 खर्जूर, p 126, 35. p243, 97.
 खर्जूरी, p 126, 35.
 खपर, p 245, n.
 खपरी, p 245, n.
 खके, p 276, 20.
 खल्ल, p 148, 46. p276, n.
 खवंट, p 397, n.
 खल, p 270, 47.
 खलपू, p 262, 17.
 खलिन, p 204, n.
 खलिनी, p 297, 42.
 खलीन, p 204, 17.
 खलु, p 375, 16.
 खल्ला, p 297, 42.
 खात, p 68, 27.
 खदित, p 285, 60.
 खार, p 242, n.
 खारि, p 242, n.
 खारी, p 242, 89.
 खारीक, p 222, 10.
 खारीवाप, p 222, 10.
 खिल, p 74, 5, n.
 खिला, p 74, n.
 खुर, p 116, 18. p392, n.
 खुरणस, p 148, 47.
 खुरणस, p 148, 47.

खुर—गण.

खुरम, p 392, n.
 खुल्लक, p 300, n. p251, n.
 खुल्लका, p 300, n.
 खेट, p 272, 4. p396, n.
 खेव, p 68, 29.
 खेला, p 53, 33.
 खोड, p 149, 49.
 ख्यात, p 261, 9.
 ख्यातगर्हण, p 281, 42.
 ख्याति, p 288, 9.

 गगण, p 15, 1.
 गङ्गा, p 69, 31.
 गङ्गाधर, p 6, 29.
 गज, p 200, 2.
 गजता, p 200, 4.
 गजबन्धनी, p 202, 11.
 गजभञ्जा, p 115, n.
 गजभञ्जा, p 115, 11.
 गजानन, p 7, 34.
 गङ्गा, p 79, 8.
 गडक, p 65, 17.
 गडु, p 391, 18.
 गडुल, p 149, 48.
 गण, p135, 40. p211, 49.
 p 314, 48.
 गणक, p 194, 14. n.
 गणकी, p 194, n.

गण - गन्त्री.

गणदेवता, p 2, 5.
 गणनीय, p 275, 14.
 गणराज, p 25, 6.
 गणरूप, p 105, 61.
 गणहासक, p 116, 16.
 गणाधिप, p 7, 33.
 गणिका, p 103, 52.
 p 141, 19.
 गणिकारिका, p 101, 46.
 गणित, p 275, 14.
 गण्येय, p 275, 14.
 गण्ड, p 161, 41. p 200, 5.
 गण्डक, p 127, 4.
 गण्डकारी, p 119, n.
 गण्डकाली, p 119, 7.
 गण्डशैल, p 85, 6.
 गण्डाली, p 124, 24.
 गण्डोर, p 123, 22.
 गण्डपद, p 66, 22.
 गण्डपदी, p 67, 24.
 गण्डपा, p 387, 10.
 गतनासिक, p 148, 46.
 गति, p 204, 17.
 गद, p 150, 2.
 गद्य, p 396, 31.
 गन्तव्य, p 403, n.
 गन्तव्या, p 403, n.
 गन्त्री, p 204, 20.

गन्ध - गभी.

गन्ध, p 35, 16.
 गन्धक, p 245, 102.
 गन्धकुटी, p 115, 11.
 गन्धन, p 334, 117.
 गन्धनाकुली, p 112, 2.
 गन्धफली, p 99, 36.
 p 101, 44.
 गन्धपादन, p 84, 3.
 गन्धमूली, p 122, 19.
 गन्धरस, p 245, 105.
 गन्धर्व, p 2, 6. p 10, 48.
 p 129, 11. p 202, 12.
 p 338, 135.
 गन्धर्वहस्तक, p 98, 31.
 गन्धवह, p 12, 57.
 गन्धवहा, p 161, 40.
 गन्धवाह, p 12, 57.
 गन्धघटी, p 122, n.
 गन्धसार, p 172, 32.
 गन्धानुमती, p 113, 3.
 गन्धाली, p 133, n.
 गन्धाश्रम, p 245, 102.
 गन्धिक, p 245, n.
 गन्धिनी, p 115, 11.
 गन्धोत्तमा, p 257, 40.
 गन्धोली, p 133, 27.
 गन्धस्ति, p 22, 34.
 गभीर, p 64, 15.

गम - गर्भि.

गम, p 214, 63.
 गमन, p 214, 63.
 गम्भारी, p 94, 16.
 गम्भीर, p 64, 15.
 गम्य, p 281, 42.
 गरण, p 295, 37.
 गरल, p 58, 9.
 गरामरी, p 102, n.
 गरिष्ठ, p 285, 62.
 गरी, p 102, 49.
 गरुड, p 5, 24.
 गरुडध्वज, p 4, 14.
 गरुडयज, p 22, 33.
 गरुत्, p 134, 36.
 गरुत्तत्, p 5, 24. p 317, 60.
 p 134, 34.
 गर्गरी, p 239, 75.
 गर्जित, p 17, 10.
 गर्ज, p 56, 2.
 गर्दभ, p 290, 78.
 गर्दभाण्ड, p 96, 23.
 गर्दन, p 263, 22.
 गर्भ, p 339, 138. p 146, 39.
 गर्भक, p 173, 3.
 गर्भागार, p 80, 8.
 गर्भाघस, p 146, 38.
 गर्भिणी, p 142, 22.

गर्भो—गव्य

गर्भोपधातिनी, p237,70.
 गर्भत्, p 125, 31.
 गर्भ, p 50, 22.
 गर्भेण, p 41, 14.
 गर्हा, p 272, 4.
 गर्ह्यादिन्, p 267, 37.
 गल, p 160,29. p297,n.
 गलकंबल, p 236, 63.
 गलनिका, p 228, 31.
 गलित, p 284, 53.
 गलोद्देश, p 203, 16.
 गल्या, p 297, 42.
 गवय, p 129, 11.
 गवल, p 244, 100.
 गवांम्रज, p 235, 58.
 गवाक्ष, p 80, 9.
 गवाक्षी, p 123, 22.
 गवीश्वर, p 235, 58.
 गवहु, p 226, 25.
 गवेडुका, p 226, n.
 गवेधु, p 226, n.
 गवेधुका, p 226, 25.
 गवेषण, p 294, n.
 गवेषणा, p 183, 31.
 गवेचित, p 284, 54.
 गव्य, p 233, 50.
 गव्या, p 235, 60.
 गव्यूति, p 77, 18.

गह—गिरि.

गहन, p86, 1.p279,34.
 गहर, p 85, 6. p 352, 185.
 गाक्षेय, p 243,95. p344, 157.
 गाक्षेकी, p 113, 5.
 गाढ, p 13, 62.
 गाणिक्य, p 142, 22.
 गाण्डव, p 211, 52.
 गाण्डीव, p 211, 52.
 गात्र, p156,21. p201,8.
 गात्रानुलेपनी, p 173,35.
 गान, p 45, 4.
 गान्धी, p 204, n.
 गान्धार, p 45, 1.
 गान्धर्व, p 10, n.
 गायत्री, p 98, 30.
 p 180, 22.
 गायत्री, p 180, n.
 गारुत्मत्, p 243, 92.
 गार्गक, p 296, n.
 गार्भिण्य, p 142, 22.
 गार्हपत्य, p 179, 19.
 गालव, p 94, 13.
 गिर, p 38, 1.
 गिरि, p84,1. p 289,11.
 गिरिकर्णी, p 110, 22.
 गिरिका, p 129, 12.

गिरि—गुह.

गिरिज, p 245, 104.
 p 244, 100.
 गिरिजामल, p 244,100.
 गिरित, p 285, n.
 गिरिमल्लिका, p 102, 47.
 गिरिष, p 6, 26.
 गिरीष, p 6, 26.
 गिरा, p 38, n.
 गिलि, p 289, n.
 गिलित, p 285, 60.
 गिलिन, p 289, n.
 गीत, p 44, 4.
 गीर्ण, p 285, 58.
 गीर्णि, p 289, 11.
 गीर्वाण, p 2, 4.
 गीर्पति, p 20, n.
 गीष्पति, p 20, 25, n.
 गुग्गु, p 94, 14.
 गुच्छ, p 225,21. p89,n.
 p 165, n.
 गुच्छक, p 89, 16.
 गुच्छार्च, p 165, n.
 गुञ्जा, p 109,16. p79,n.
 गुड, p 312, 44.
 गुडपुष्प, p 92, 8.
 गुडफल, p 92, 9.
 गुडा, p 110, 24.
 गुडुची, p 106, n.

गुडू—गुह्य.

गुडूची, p 106, 1.
 गुण, p135,19. p212,53.
 p 253, 27. p 314,49.
 गुणवृक्षक, p 63, 12.
 गुणित, p 280, 38.
 गुणित, p 280, 38.
 गुह्य, p 165, 7. p 89,n.
 गुह्यक, p 89, n.
 गुह्यार्च, p 165, 7.
 गुह्य, p 157, 24.
 गुह्य, p 124, 27.
 गुह्या, p99,36.p124,25.
 गुह्य, p280,38.p284,55.
 गुह्य, p 321, 77.
 गुह्य, p 280, n.
 गुह्य, p 280, n.
 गुह्य, p 177, 11.
 गुह्य, p 20, 25. p 176,6.
 p 346, 164.
 गुह्य, p 142, 22.
 गुह्य, p 156, 23.
 गुह्य, p 88,9. p 155,17.
 p 341, 144.
 गुह्य, p 88, 9.
 गुह्य, p 126, 34.
 गुह्य, p 7, 35.
 गुह्य, p 85, 6.
 गुह्य, p 344, 156.

गुह्य—गुह्य.

गुह्यक, p 2, 6.
 गुह्यकेश्वर, p 14, 63.
 गुह्य, p 280, 38.
 गुह्यपद, p 58, n.
 गुह्यपाद, p 58, 7, n.
 गुह्यपुत्र, p 194, 13.
 गुह्य, p 155, 19.
 गुह्य, p 282, 46.
 गुह्य, p 289, n.
 गुह्यक, p 126, n.
 गुह्यन, p 121, 14.
 गुह्य, p 263, 22.
 गुह्य, p 131, 21.
 गुह्यसी, p 387, 10.
 गुह्य, p 121, 16.
 गुह्य, p 78, 4. p 384,n.
 p 370, 240.
 गुह्यगोधा, p 129, n.
 गुह्यगोधिका, p 129,
 12.
 गुह्यगोदिका, p 129, n.
 गुह्यपति, p 194, 15.
 गुह्ययात्रा, p 265, 27.
 गुह्यसूत्र, p 396, 30.
 गुह्याराम, p 86, 1.
 गुह्यवयवणी, p 81, 13.
 गुह्य, p 175, 3.
 गुह्य, p 265, 27.

गुह्य—गोधा.

गुह्यक, p 262, 16.
 p 136, 43.
 गुह्यक, p 174, 40.
 गुह्यक, p 174, n.
 गुह्य, p 78, 4.
 गुह्य, p301, 12.p85,8.
 गुह्य, p 245, 104.
 गो, p 235,60.p237,67.
 गोकर्णक, p 109, 17.
 गोकर्ण, p159,34.p 129,
 10.
 गोकर्णी, p 106, 2.
 गोकुल, p 235, 58.
 गोचुरक, p 109, 17.
 गोचर, p 35, 17.
 गोविद्धा, p 114, 7.
 गोह, p 391, n.
 गोह्वा, p 123, 22.
 गोह, p 391, 18.
 गोह, p 175, 1. p 351,
 182.
 गोहधिदु, p 8, 38.
 गोह्या, p 73, 3.
 गोदारण, p 223, 14.
 गोह, p 235, 57.
 गोह, p 235, n.
 गोहन, p 235, 58.
 गोधा, p 212, 52.

गोधा—गोख.

गोधापदी, p 114, 7.
 गोधि, p 161, 43.
 गोधिका, p 66, 22.
 गोधिकात्मज, p 128, 6.
 गोधूम, p 224, 18.
 गोनर्द, p 117, 20.
 गोनस, p 57, 4.
 गोप, p337,132.p399,n.
 p 192,7. p 245,105.
 गोपति, p 236, 62.
 गोपा, p 112, n.
 गोपानसी, p 81, 15.
 गोपायित, p 284, 55.
 गोपाल, p 235, 57.
 गोपी, p 112, 30.
 गोपुर, p82,16. p117,20.
 p 352, 184.
 गोष, p 251, n.
 गोष्यक, p 251, 17.
 गोमत्, p 235, 58.
 गोमय, p 233, 50.
 गोमायु, p 128, 5.
 गोमिन्, p 235, 58.
 गोरख, p 289, n.
 गोरस, p 234, 53.
 गोर्द, p 154, 16.
 गोख, p 392,20.p146,n.
 गोखक, p 146, 36.

गोला—गौरा.

गोला, p 246, 109.
 गोखिह, p 95, n.
 गोखिठ, p 95, 20.
 गोखोनी, p 124, 24.
 p 247, 111.
 गोबन्दिनी, p 99, 36.
 गोविन्द, p 4, 14.
 गोविम्, p 233, 50.
 गोशाख, p 400, 40, n.
 गोशीर्ष, p 172, 33.
 गोठ, p 76, 13.
 गोठपति, p 337, 132.
 गोठी, p 178, 14.
 गोठीन, p 76, 13.
 गोष्यद, p 327, 96.
 गोसंख्य, p 235, 57.
 गोस, p 245, n.
 गोसयय, p 245, n.
 गोसना, p165,7.p111,n.
 गोसनी, p 111, 26.
 गोस्थानक, p 76, 13.
 गौड, p 391, n.
 गौतम, p 3, 10.
 गौधार, p 128, 6.
 गोधेय, p 128, 6.
 गोधेर, p 128, 6.
 गौर, p354,191.p37,24.
 गौरा, p 7, n.

गौरी—ग्राव.

गौरी, p 7,32. p 139,8.
 ग्रहित, p 280, n.
 ग्रन्थि, p 124, 27.
 ग्रन्थिक, p 247, 111.
 ग्रंथित, p 280, 35.
 ग्रंथिपर्ण, p 117, 20.
 ग्रंथिख, p 95,18. p 104,
 57.
 ग्रस्त, p43,20.p285,60.
 ग्रह, p 26, 9. p 288,8.
 p 369, 238.
 ग्रहणि, p 151, n.
 ग्रहणी, p 151, n.
 ग्रहणीरुक्, p 151, 6.
 ग्रहपति, p 22, 32.
 ग्रहीट, p 265, 27.
 ग्राम, p 83, 20.
 ग्रामसी, p 315, 52.
 ग्रामतक्ष, p 250, 9.
 ग्रामता, p 297, 42.
 ग्रामाधीन, p 250, 9.
 ग्रामान्त, p 88, 20.
 ग्रामीणा, p 108, 13.
 ग्राम्य, p 43,19. p 253,
 23.
 ग्राम्यधर्म, p 190, 56..
 ग्रावन्, p 84, 1. p 331,
 108.

ग्रास—घन.

ग्रास, p 234, 54.
 ग्राह, p66,21. p 288,8.
 ग्राहिन्, p 91, 1.
 ग्रीवा, p 160, 39.
 ग्रीष्म, p 29, 18.
 ग्रैव, p 165, n.
 ग्रैवेय, p 165, n.
 ग्रैवेयक, p 165, 5.
 ग्लहा, p 285, 60.
 ग्लह, p 258, 45.
 ग्लान, p 152, 9.
 ग्लानि, p 385, n.
 ग्लान्, p 152, 9.
 ग्लो, p 18, 16.
 घट, p 228, 32.
 घटना, p 217, 75.
 घटा, p 217, 75.
 घटीवन्ध, p 254, 28.
 घट्ट, p 391, n.
 घट्टा, p 35, 20, n.
 घट्टापथ, p 77, 19.
 घट्टापाठसि, p 95, 20.
 घट्टारवा, p 110, 25.
 घन, p 16, 9. p 213,59.
 p 332, 113. p 46, 4.
 p 275, 15.
 घनरस, p 61, 5.

घन—घोट.

घनसार, p 172, 32.
 घनाघन, p 332, 112.
 घग्ग, p 54, 33.
 घग्गर, p 263, 20.
 घग्ग, p 24, 2.
 घाटा, p 161, 39.
 घाटिक, p 215, n.
 घाष्टिक, p 215, 65, n.
 घात, p 218, 84.
 घातुक, p 265, 28.
 p 270, 47.
 घास, p 125, 33.
 घु, p 390, n.
 घुट, p 156, n.
 घुटि, p 156, n.
 घुटिका, p 156, 23.
 घुटी, p 156, n.
 घुण, p 391, 18.
 घूर्णित, p 266, 32.
 हखा, p 49,18.p295,32.
 p 315, 54.
 हणि, p 22, 34.
 हत, p 233, 52.p339,n.
 p 322, 78.
 हटि, p 127, 2.
 p 121, n.
 घोट, p 202, n.
 घोटक, p 202, 11.

घोणा—चक्र.

घोणा, p 161,40. p204,
 17.
 घोणिन्, p 127, 2.
 घोष्टा, p 95, 17. p126,
 34.
 घोर, p 50, 20.
 घोष, p 83, 20.
 घोषक, p 113, 5.
 घोषणा, p 41, 12.
 घ्राण, p161,40.p281,39.
 घ्राणतर्पण, p 36, 20.
 घ्रात, p 281 39.
 च, p 377, 5. p 371, 2.
 चकोरक, p 134, 35.
 चक्र, p 205, 24. p 210,
 46. p 352, 184.
 p 132, 22.
 चक्रकारक, p 116, 17.
 चक्रपाणि, p 4, 15.
 चक्रमर्दक, p 120, 12.
 चक्रला, p 124, 25, n.
 चक्रवर्त्तिन्, p 191, 2.
 चक्रवर्त्तिनी, p 122, 19.
 चक्रवाक, p 132, 22.
 चक्रवाह, p 16, n.
 p 84, n.
 चक्रवाल, p 16, 7.

चक्रा—चखिड.

चक्राङ्क, p 132, 23.
 चक्राङ्गी, p 106, 4.
 चक्रिन्, p 57, 7. n.
 चक्रीवत्, p 239, 78.
 चक्षुःक्षवस्, p 58, 7.
 चक्षु, p 162, n.
 चक्षुष्य, p 245, 103.
 चक्षुस्, p 162, 44.
 चक्षुल, p 277, 24.
 चक्षुला, p 17, 11.
 चक्षु, p 98, 32. p135, 36.
 चक्षू, p 126, n.
 चटक, p 131, 18.
 चटका, p 131, 18.
 चटकाधिरर, p 247, n.
 चटकाधिरस, p 247, n.
 चटल, p 277, n.
 चटिकाधिरर, p 247, n.
 चटिकाधिरस्, p 247, 111.
 चणक, p 224, 18.
 चण्ड, p 266, 32.
 चण्डा, p 116, 16. p 7, n.
 चण्डात, p 104, 57.
 चण्डातक, p 169, 20.
 चण्डाल, p 252, 20.
 चण्डालवल्ली, p 255, 32.
 चण्डालिका, p 255, 32.
 चखिड, p 7, n.

चखिड—चन्द्र.

चखिडका, p 7, 33.
 चखिडी, p 7, n.
 चतुःशास्त्र, p 79, 6.
 चतुःशास्त्री, p 79, n.
 चत्वर, p 252, 19.
 चत्वरकुल, p 91, 4.
 चत्वरानन, p 3, 11.
 चतुर्भद्र, p 190, 57.
 चतुर्भुज, p 4, 15.
 चतुर्युग, p 384, n.
 p 394, n.
 चतुर्वर्ग, p 190, 57.
 चतुष्पथ, p 77, 17.
 चतुर्हायनी, p 237, 69.
 चत्वर, p 81, 13. p 179, 17.
 चन, p 377, 3.
 चन्द, p 18, n.
 चन्दन, p 172, 32.
 चन्द्र, p 18, 15. p 120, 12.
 p 273, n. p 172, 32.
 p 352, 184.
 चन्द्रक, p 133, 31.
 चन्द्रभागा, p 69, 34.
 चन्द्रमस्, p 18, 15.
 चन्द्रवल्ली, p 118, n.
 चन्द्रवाला, p 115, 13.
 चन्द्रशेखर, p 6, 26.
 (चन्द्रसंज्ञ), p 172, 32.

चन्द्र—चर्च.

चन्द्रहास, p 213, 57.
 चन्द्रिका, p 19, 18.
 चन्द्रिमा, p 19, n.
 चपट, p 160, n.
 चपल, p 244, 100.
 p 270, 46. p 13, 60.
 p 277, n.
 चपला, p 17, 11. p 108, 15.
 चपेट, p 160, 35.
 चमर, p 129, n. p 198, n.
 चमरिक, p 91, 3.
 चमस, p 398, 35.
 चमसी, p 387, 10.
 चमू, p 210, 46. p 385, n.
 चमूह, p 128, 9.
 चम्पक, p 101, 44.
 चय, p 78, 3. p 135, 40.
 चर, p 277, 23. p 194, 13.
 चरक, p 397, 23.
 चरण, p 156, 22.
 चरणायुध, p 131, 17.
 चरम, p 278, 30.
 चरमच्छाभट्, p 84, 2.
 चराचर, p 277, 23.
 चरिण्यु, p 277, 23.
 चर्चन, p 33, n.
 चरु, p 180, 22.
 चर्चरी, p 387, 10.

चञ्चु — चषा.

चञ्चु, p 32, 11. p 170, 28.
 चपेट, p 161, n.
 चर्च, p 213, n.
 चर्चकता, p 120, 9.
 चर्चकता, p 120, n.
 चर्चकार, p 249, 7.
 चर्चन, p 187, 46. p 208, 39.
 p 213, 58.
 चर्चममेदिका, p 255, 35.
 चर्चममेदक, p 255, n.
 , p 255, 33.
 चर्चर, p 249, n.
 चर्चन, p 97, 26.
 चर्चा, p 184, 35.
 चर्चित, p 285, 60.
 चर, p 277, 24.
 चरदर, p 91, 1.
 चरन, p 277, 24.
 चराचर, p 277, 24.
 चरित, p 214, 64. p 280, 36.
 चरित, p 108, n.
 चरिका, p 108, 16.
 चरी, p 108, n.
 चर, p 108, 16.
 चर्या, p 108, n.
 चरक, p 257, 43.
 चराक, p 179, 18.

चाक्रि — चिकि.

चाक्रिक, p 215, 65.
 चाक्रेरी, p 119, 6.
 चाक्रेर, p 131, 18.
 चाक्रीन, p 221, n.
 चाक्रेर, p 249, 4.
 चाक्रेरिका, p 255, 32.
 चाक्रे, p 130, 17.
 चाक्रेरामा, p 69, n.
 चाक्रेरामा, 69, n.
 चाक्रे, p 211, 51.
 चाक्रे, p 198, 31.
 चाक्रेरा, p 198, n.
 चाक्रेरी, p 198, n.
 चाक्रीकर, p 243, 95.
 चाक्रेर, p 101, 44.
 चाक्रे, p 290, 14. p 194, 31.
 चाक्रेरी, p 120, 11.
 चाक्रेर, p 250, 12.
 चाक्रे, p 272, 1.
 चाक्रेर, p 169, 23.
 चाक्रे, p 205, n.
 चाक्रेर, p 297, 43.
 चाक्रेर, p 297, n.
 चाक्रे, p 81, n.
 चाक्रेर, p 227, n.
 चाक्रेरी, p 227, 26.
 चाक्रे, p 130, 16.
 चिकि, p 152, 8.

चिकि — चित्त.

चिकि, p 150, 1.
 चिकिरी, p 385, n.
 चिकुर, p 162, 46. p 270, 46.
 चिकुर, p 232, 46.
 चिकुरा, p 96, 24.
 चिकुर, p 33, 10. p 377, 3.
 चित्ता, p 218, 86.
 चित्ति, p 218, 86.
 चित्त, p 33, 9.
 चित्तचिकुर, p 51, 26.
 चित्तचिकुर, p 50, 22.
 चित्तचिकुर, p 33, 11.
 चित्ता, p 218, 86.
 चित्त, p 38, 26. p 50, 19.
 p 350, 180.
 चित्तक, p 105, 60. p 98, 31.
 चित्तकर, p 249, 7.
 चित्तकर, p 92, 7.
 चित्तकर, p 110, 24.
 चित्तकर, p 107, 11.
 चित्तकर, p 11, 51.
 p 330, 107.
 p 21, 26.
 p 21, 28.
 चित्ता, p 107, 6. p 123, 22.
 चित्त, p 52, n.

चिन्ता—चिह्न.

चिन्ता, p 52, 29.
 चिन्तिया, p 52, n.
 चिपिट, p 232, n.
 चिपिटक, p 232, 47.
 चिपुट, p 232, n.
 चिर, p 376, n.
 चिरक्रिय, p 262, 17.
 चिरणी, p 139, 9.
 चिरन्तन, p 277, 26.
 चिररात्राय, p 376, 1.
 चिरविल, p 97, 28.
 चिरसूता, p 238, 71.
 चिरस्य, p 376, 1.
 चिरात्, p 376, n.
 चिरातिक्त, p 119, n.
 चिराय, p 376, 1.
 चिरिणी, p 139, n.
 चिरिविल, p 97, n.
 चिरे, p 376, n.
 चिरेण, p 376, n.
 चिलिचिम, p 65, 18.
 चिलिचिमि, p 65, n.
 चिलिचोम, p 65, n.
 चिलिमीनक, p 65, n.
 चिलीचिम, p 65, n.
 चिलीचिमि, p 65, n.
 चिलीम, p 65, n.
 चिह्न, p 131, n. p 153, 11.

चिवि—चेट.

चिविट, p 232, n.
 चिवु, p 161, n.
 चिबुक, p 161, 41.
 चिङ्ग, p 19, 18.
 चीन, p 128, 9,
 चीर p 396, 31.
 चीरी, p 133, 28.
 चीवर, p 396, 31.
 चुक, p 119 6. p 229, 35.
 चुक्रिका, p 119, 6.
 चुचुक, p 158, n.
 चुलूपी, p 65, n.
 चुल्ल, p 153, 11.
 चुल्लि, p 227, 29.
 चुली, p 227, n.
 चुल्ल, p 398, n.
 चुचुक, p 158, 28.
 चुडा, p 134, 31. p 163, 48.
 चुडामणि, p 165, 4.
 चुडाखा, p 124, 25.
 चुत, p 94, 14.
 चूर्ण, p 173, 35. p 215, 67.
 चूर्णकुन्तल, p 162, 47.
 चूर्णि, p 386, 9.
 चूर्णी, p 386, n.
 चूलिका, p 201, 6.
 चूमा, p 102, 10.
 चेट, p 251, n.

चेट—चौरी.

चेटक, p 251, 17.
 चेटिका, p 251, n.
 चेटी, p 251, n.
 चेड, p 251, n.
 चेडक, p 251, n.
 चेडी, p 251, n.
 चेत्, p 33, 9.
 चेतकी, p 100, 40.
 चेतन, p 33, 8.
 चेतना, p 33, 10.
 चेतस्, p 33, n.
 चेल, p 168, 17. p 358,
 204.
 चेली, p 168, n.
 चैत्य, p 79, 7.
 चैत्र, p 28, 15.
 चैत्ररथ, p 14, 65.
 चैत्रिक, p 28, 15.
 चोच, p 118, 22. p 396,
 30.
 चोर, p 253, n.
 चोरपुष्पी, p 115, 14.
 चोरिका, p 253, n.
 चोल, p 169, 19.
 चोली, p 169, n.
 चौर, p 253, 25.
 चौरिका, p 253, 26.
 चौरी, p 253, n.

चौख्य—कवि.

चौख्य, p 253, 26.
 च्युत, p 284, 53.
 च्योत, p 289, 10. n.
 चग, p 239, n.
 चगल, p 239, n.
 चमलक, p 239, 76.
 चगला, p 118, n.
 चगलांबी, p 118, n.
 चगलान्नी, p 118, 2.
 चत्त, p 199, n.
 चत्त, p 199, 32.
 चत्ता, p 110, 23. p 125, 32.
 p 229, 37.
 चत्ताकी, p 113, 3.
 चद, p 89, 14. p 134, 36.
 चदन, p 89, 14. p 18, n.
 चदिस्, p 81, 14.
 चद्यन्, p 52, 30.
 चन्द, p 368, n. p 196, n.
 p 325, 91.
 चन्दस्, p 368, 234.
 p 180, 22. p 292, 20.
 चच, p 196, 22. p 283, 47.
 चर्दि, p 151, n.
 चर्दी, p 151, n.
 चल, p 217, 77.
 चवि, p 19, 19.

कवी—जग.

कनी, p 19, n.
 काग, p 239, n.
 कागल, p 239, n.
 कागी, p 239, 76.
 कात, p 147, 44. p 284, 53.
 कात्त, p 177, 10.
 कादन, p 18, 14.
 कादित, p 283, 47.
 कान्दस, p 176, 6.
 काया, p 345, 159.
 कित, p 284, 53.
 किट्ट, p 56, 2.
 किट्टित, p 283, 49.
 कित्त, p 284, 53.
 कित्तुहा, p 106, 1.
 कुरिका, p 214, 60.
 केक, p 136, 43.
 केदन, p 287, 7.
 जच, p 2, n.
 जच्य, p 150, n.
 जच्यन्, p 150, n.
 जगत्, p 74, 6. p 12, n.
 जगती, p 74, 6. p 320, 47.
 जगतौ, p 12, n.
 जगन्तौ, p 12, n.
 जगत्प्राच, p 12, 53.
 जगर, p 207, n.

जग—जतु.

जगल, p 257, 42.
 जग्ध, p 285, 60. n.
 जग्धि, p 234, 55.
 जघन, p 157, 25.
 जघनेफला, p 100, 42.
 जघन्य, p 278, 30. p 345, 161.
 जघन्यज, p 147, 43.
 p 248, 1.
 जङ्गल, p 277, 23.
 जङ्गल, p 156, 23.
 जङ्गलकरिक, p 209, 41.
 जङ्गल, p 209, 41.
 जटा, p 88, 11. p 311, 40.
 p 163, 48. p 117, n.
 जटाजट, p 6, 30.
 जटामांसी, p 117, 22.
 जटि, p 93, n.
 जटिन्, p 93, n.
 जटिला, p 117, 22.
 जटी, p 93, 13, n.
 जटुल, p 149, 49.
 जठर, p 158, 28. p 277, 26.
 जठरा, p 277, n.
 जड, p 19, 20. p 268, 38.
 जडा, p 106, 5. p 268, 38.
 जतु, p 171, 26.

अतु—अन्य.

अतुक, p 230, 40.
 अतुका, p 132, 26.
 अतुक्त, p 122, 19.
 अतुका, p132, n. p 122, 19.
 अतु, p 158, n.
 अतुची, p 158, 29.
 अन, p 192, 8.
 अनक, p 144, 28.
 अनकन, p 252, 20.
 अनता, p 297, 42.
 अनन, p 175, 1, p32,8.
 अननी, p122, n. p144, 29.
 अनपद, p 75, 8.
 अनयित्री, p 144, 29.
 अनश्रुति, p 40, 7.
 अनार्दन, p 4, 14.
 अनान्नय, p 80, 9.
 अनि, p 32, 8. p 122,n. p 139, n.
 अनित्री, p 144, n.
 अनो, p 32, n. p 139,n. p 122, 19.
 अतुस्, p 32, 8.
 अतु, p 33, 8.
 अतुफल, p 91, 2.
 अना, p 32, n.

अन्य—अर.

अनाम्, p 32, 8.
 अग्निम्, p 33, 8.
 अन्य, p 190, 57. p345, 161. p 216, 72.
 अन्यु, p 33, 8.
 अप, p289, n. p187,46.
 अपन, p 289, n.
 अपा, p 104, n.
 अपन, p 234, n.
 अप्पती, p 146, 38.
 अप्पास, p 62, 9.
 अप्पीर, p 105, n.p91,5.
 अप्प, p 90, 19.
 अप्पुक, p128, 5.p298,3.
 अप्पू, p 90, 19.
 अप्पूक, p 128, n.
 अप्प, p 91, 5.
 अप्पमेदिनु, p 8, 39.
 अप्पास, p 91, 5.
 अप्पीर, p 91, 5.
 अय, p289,12.p217,78.
 अयन, p 289, 12.
 अयन्त, p 8, 41.
 अयन्ती, p 101, 46.
 अया, p101,47.p101,46.
 अय्य, p 209, 42.
 अरठ, p 277, 26.
 p 158, 28.

अर—अला.

अरस, p 229, 36.
 अरत्, p 147, 42.
 अरद्व, p 236, 61.
 अरद्वी, p 236, n.
 अरा, p 147, 41.
 अरायु, p 146, 38.
 अरायुज, p 271, 50.
 अरायुस्, p 146, n.
 अल, p 60, 3.
 अलकन, p 252, n.
 अलज, p 92, 8.
 अलजन्तु, p 66, 20.
 अलजन्तुका, p 66, n.
 अलद, p 16, n.
 अलधर, p 16, 8.
 अलनिधि, p 60, 2.
 अलनिगंज, p 61, 7.
 अलनीली, p 70, 38.
 अलपुष्प, p 393, 23.
 अलप्राय, p 75, 10.
 अलभत्, p 16, n.
 अलभुत्, p 16, 9.
 अलव्यास, p 60, 5.
 अलयुक्ति, p 67, 23.
 अलसुची, p 66, n.
 अलाधार, p 67, 25.
 अललोका, p 66, n.

जला—जाग.

जलायय, p 67,25.p125,
30.

जलासुका, p 66, n.

जलिकावेणी, p 66, n.

जलूका, p 66, n.

जलैकस, p 66, n.

जलोका, p 66, n.

जलोच्छास, p 62, 10.

जलोरगी, p 66, n.

जलौकस्, p 66, 22.

जलौकस, p 66, n.

जलौका, p 66, 22.

जल्याक, p 267, 36.

जल्याकी, p 267, n.

जल्पित, p 284, 57.

जव, p 209, 41.p13,60.

जवन, p203,13.p209,41.

p 296, 38. p 13, n.

जवनिका, p 169, 22.

जवा, p 104, 56.

जवाधिक, p 203, 13.

जङ्गुतनया, p 69, 31.

जागर, p 207, 32.

जागरण, p 291, n.

जागरा, p 291, 19.

जागरित, p 266, 32.

जागरूक, p 266, 32.

जागर्त्ति, p 291, n.

जाग—जाय.

जागर्त्ता, p 291, 19.

जायिया, p 291, n.

जाङ्गलिक, p 58, n.

जाङ्गलिक, p 58, 11.

जाङ्गिक, p 209, 41.

जाटलि, p 400, 38.

जात, p 33, 9.

जातवेदस, p 10, 49.

जातरूप, p 243, 95.

जातापत्न्य, p 141, 16.

जाति, p320,70.p172,n.

p 33, 9. p 103, 53.

जातिफल, p 172, 34.

जाती, p 172. n.

जातीकोश, p 172, 34.

जातीकोष, p 172, n.

जातीफल, p 172, n.

जातु, p 377, 4.

जातुधान, p 12, n.

जातोच, p 236, 61.

जातु, p 156, 23.

जाप, p 187, n.

जापाल, p 250, 11.

जापाद, p 145, 32.

जानि, p 341, 144.

जाम्बव, p 90, 19.

जाम्बूनद, p 243, 96.

जावक, p 171, 27.

जाया—जीर्ण.

जाया, p 138, 6.

जायाजीव, p 250, 12.

जायापति, p 146, 38.

जायु, p 150, 1.

जार, p 145, 35.

जारज, p 145, 36.

जाल, p64,16.p358,202.

जालक, p 89, 16.

जालिक, p 251, 14.

जाली, p 113, 6.p358,n.

जाल्य, p 251, 16.

p 262, 17.

जापक, p 171, n.

जिघत्सु, p 263, 20.

जिह्वी, p 107, 9.

जित्तर, p 210, 45.

जिन, p 3, 8.

जिष्णु, p8,37. p210,45.

जिह्वा, p 276, 20.

जिह्वाग, p 58, 8.

जिह्वा, p 161, n.

जिह्वा, p 161, 42.

जीन, p 147, 42.

जीमूत, p16,9.p102,49.

p 317, 61.

जीरक, p 229, 36.

जीर्ण, 147, 42.

जीर्णपत्र, p 168, 16.

जीर्ण—जूर्ति.

जीर्ण, p 288, 9.
 जीव, p 21 26.p219, .
 जीवक, p 96,24.p119,8.
 जीवस्त्रीव, p 134, 35
 जीवन, p 60, 3. p220,1.
 p 219, n.
 जीवना, p 119, n.
 जीवनी, p 119, 7.
 जीवनीव, p 60, n.
 जीवनीया, p 119, 7.
 जीवनौषध, p 219, 88.
 जीवन्तिक, p 251, n.
 जीवन्तिका, p 105, 62.
 p 106, 1.
 जीवन्ती, p 119, 7.
 जीवा, p 119,7.p219,n.
 जीवातु, p 219, 88.
 जीवान्तक, p 251, 14.
 जीविका, p 220, 1.
 p 385, n.
 जीवितकाल, p 219, 88.
 जुगुप्सा, p 41, 14.
 जुह, p 118, 3.
 जुह्वा, p 118, n.
 जुहु, p 181, n.
 जुह, p 181, 24.
 जूर्ति, p 296, 38.
 जूर्ति, p 296, 38.

जृष—ज्यानि.

जृष, p 398, n.
 जृम्भ, 54, 35.
 जृम्भण, p 54, 35.
 जृम्भा, p 54, n.
 जेह, p 209, 42. p 210,
 45.
 जेमन, p 234, 56.
 जेय, p 209, 42.
 जैत्र, p 209, 42.
 जैवाहक, p260, 6. p18,
 16. p 301, 11.
 जैवाहका, p 260, n.
 जोहक, p 171, 28.
 जोष, p 374, 12.
 जोषा, p 137, n.
 ज, p 176, 5. p309, 36.
 जपित, p 283, 47.
 जप्त, p 283, 47.
 जप्ति, p 33, 10.
 ज्ञातसिद्धान्त, p 194, 15.
 ज्ञाति, p 145, 34.
 ज्ञाह, p 265, 30.
 ज्ञातेय, p 145, 35.
 ज्ञान, p 34, 15.
 ज्ञानिन्, p 194, 14.
 ज्या, p 73, 2. p212,53.
 ज्याघातधारण, p212,52.
 ज्यानि, p 288, 9.

ज्याय—भाटा.

ज्यायस्, p 147, 43.
 p 369, 237.
 ज्यायसी, p 369, n.
 ज्येष्ठ, p 312, 44. p29,n.
 ज्येष्ठ, p 29, 16.
 ज्योतिरिक्कण, p 133,28.
 ज्योतिषिक, p 194, n.
 ज्योतिष्मती, p 121, 15.
 ज्योतिस्, p 367, 232.
 ज्योत्स्ना, p 19, 18.
 p 113, n.
 ज्योत्स्नी, p25,5.p113,6.
 ज्योतिषिक, p 194, 14.
 ज्वर, p 151,7.p296,38.
 ज्वलन, p 10, 49.
 ज्वाल, p 11, 52.
 ज्वाला, p 11, n.
 भटा, p 116, 15.
 भटिति, p 376, 2.
 भर, p 85, 5.
 भर्भर, p 47, 8.
 भक्षरी, p 387, 10.
 भक्ष, p 65, 17.
 भषा, p 113, 5.
 भस, p 65, n.
 भाटल, p 95, 20.
 भाटा, p 116, n.

भाटा—डुलि.

भाटानवा, p 116, n.

भाबुक, p 95, 20.

भिएपी, p 104, 55.

भिल्लिका, p 133, 28.

भीरका, p 133, 28.

टङ्क, p 397, n. p 255, 34.

टङ्कपति, p 192, n.

टिटिभक, p 134, n.

टिटिभ, p 134, 35,

टीका, p 386, 7.

टुण्णक, p 99, 37.

डमर, p 290, 14.

डमरु, p 47, 8.

डमरुक, p 47, n.

डम्वर, p 217, 76.

डयन, p 204, n.

डड, p 100, 41.

डामर, p 290, n.

डाखिम, p 101, n.

डिगिडिम, p 47, 8.

डिम्व, p 290, 14.

डिम्व, p 135, 38.

डिम्व, p 147, 41.

डुण्डुभ, p 57, 5.

डुडभ, p 57, n.

डुलि, p 67, n.

ढका—तत.

ढका, p 46, 6.

तक्र, p 237, 53.

तचक, p 299, 4.

तचनू, p 250, 9.

तङ्क, p 255, n. p 300, 10.

p 397, n.

तट, p 61, 7.

तटाक, p 68, n.

तटिनी, p 69, 30.

तटी, p 61, n.

तडाक, p 68, n,

तडाग, p 68, 28.

तडित्, p 17, 11.

तडित्त्वत्, p 16, 8.

तण्डक, p 397, 33.

तण्डुल, p 110, 25.

तण्डुलीव, p 118, 1.

तव, p 377, n. p 155, n.

ततस्, p 46, 4. p 280, 35.

p 377, n.

तत्काख, p 198, 29.

तत्क्रिय, p 263, 19.

तत्पत्नी, p 230, 40.

तत्पर, p 260, 9.

तत्त्व, p 47, 9.

तच्च, p 47, n.

ततच्च, p 47, n.

तथा—तन्द्र.

तथा, p 387, 9.

तथागत, p 2, 8.

तथ्य, p 43, 22.

तदा, p 382, 22.

तदात्त्व, p 198, 29.

तदानीम्, p 382, 22.

तनञ, p 143, 27.

तनया, p 143, n.

तनु, p 156, 22. p 274, 11.

p 333, 115, p 275, 15.

तनुत्त्व, p 207, 32.

तनू, p 156, 22.

तनूनपा, p 10, n.

तनूजत, p 283, 48.

तनूनपात्, p 10, 49.

तनूरह, p 134, 36.

p 263, 50.

तन्नप, p 254, 28.

तन्तु, p 254, n.

तन्तुक, p 224, n.

तन्तुभ, p 224, 17.

तन्तुवाय, p 249, 6, n.

तन्त्र, p 353, 187.

तन्त्रक, p 167, 13,

तन्त्रपाप, p 249, n.

तन्त्रवाय, p 249, n.

तन्त्रिक, p 106, 1.

तन्द्रवाय, p 249, n.

तन्द्रा—तमो.

तन्द्रा, p 350, n.p55, n.
 तन्द्रि, p 350, n.p55, n.
 तन्द्री, p55, 37. p850, 178.
 तप, p 30, 19. p368, 234.
 p 30, n. p 28, n.
 तपःक्षेपसङ्ग, p 186, 42.
 तपन, p 22, 32. p59, 1.
 तपनीय, p 243, 95.
 तपस्, p 28, 15. p368, n.
 तपस्य, p 28, 15.
 तपस्विन्, p 186, 41.
 तपस्विनी, p 117, 22.
 तभ, p 239, n.
 तम, p 56, n.
 तमस्, p 21, 28. p 32, n.
 p 56, 3. p 368, 333.
 तमस, p 56, n.
 तमस्वती, p 25, n.
 तमस्विनी, p 25, 4.
 तमा, p 25, n. 56, n.
 तमास, p 102, 48. p397,
 33.
 तमासपत्र, p 170, 24.
 तमिस्र, p 56, 3.
 तमिस्रा, p 25, 5.
 तमो, p 25, 4.
 तमोबुद्, p 326, 92.
 तमोपद्, p 370, 240.

तर—तर्क.

तरङ्ग, p 127, 1.
 तरङ्ग, p 61 5.,
 तरङ्गिणी, p 69, 30.
 तरण, p 202, 10.
 तरणि, p 22, 31. p103,
 54. p 62, 10.
 तरणी, p 62, n.
 तरपण्य, p 63, 11.
 तरस, p 277, 24.
 p 165, 4.
 तरसा, p 233, 50.
 तरस्, p 12, 59. n.
 तरस, p 154, 14.
 तरस्विन्, p 209, 41.
 p 337, 130.
 तरि, p 62, 10.
 तरु, p 87, 5.
 तरुण, p 147, 42.
 तरुणी, p 139, 8.
 तर्क, p 33, 12.
 तर्कविद्या, p 39, 5.
 तर्कारी, p 101, 46.
 तर्जनी, p 159, 32.
 तर्कक, p 236, 61.
 तर्हू, p 229, 34.
 तर्पण, p 235, 56.
 p 287, 4.
 तर्मान्, p 179, 18.

तर्ध—ताम्र.

तर्ध, p 52, 28. p 234,
 55.
 तर्धित, p 263, n.
 तख, p 212, n. p 358,
 204.
 तखा, p 212, 52. n.
 तखिन, p 337, 129.
 तख्य, p 338, 133.
 तख्खज, p 32, 5.
 तख्ख, p 310, n.
 तखर, p 293, n.
 तखर, p 253, 25.
 तायङ्ग, p 47, 10. p398,
 34.
 ताडि, p 126, n.
 ताडी, p 126, n.
 तात, p 144, 28.
 तान्त्रिक, p 194, 15.
 तापन, p 22, n.
 तापस, p 186, 41.
 तापसतरु, p 97, 26.
 तापिच्छ, p 102, 48.
 तापिष्ठा, p 102, n.
 तामरस, p 71, 40.
 ताम्रकी, p 116, 15.
 तामसी, p 25, 5.
 तामो, p 25, n.
 ताम्रक, p 244, 97.

ताम्ब—ताव.

ताम्बकर्णी, p 16, 6.
 ताम्बकुटुक, p 250, 8.
 ताम्बबूड, p 131, 17.
 ताम्बूलवल्ली, p 114, 8.
 ताम्बूली, p 114, 8.
 तार, p 45, 2. p 347, 168.
 p 20, n.
 तारक, p 20, n.
 तारकजित्, p 7, 35.
 तारका, p 20, 22. p 20, 25.
 तारा p 20, 23.
 तारुण्य, p 146, 40.
 तारुण्यं, p 5, 24. p 342,
 147.
 तारुण्यैल, p 245, 102.
 ताल, p 47, 9. p 126, 34.
 p 245, 104. p 159, 34.
 तालपत्र, p 165, 5.
 तालपर्णी, p 115, 11.
 तालमूलिका, p 114, 7.
 तालहन्त, p 174, n.
 तालहन्तक, p 174, 41.
 तालाङ्ग, p 4, 19.
 तालि, p 126, n.
 ताली, p 116, 15. p 126,
 35.
 ताव, p 161, 42.
 तावत्, p 373, 8.

तिक्त—तिरो.

तिक्त, p 35, 18.
 तिक्तक, p 122, 20.
 तिक्तयाक, p 91, 5.
 तिम्ब, p 23, 37.
 तितड, p 227, 26.
 तितिष्ठा, p 51, 24.
 तितिष्ठ, p 266, 31.
 तित्तिर, p 134, n.
 तित्तिरि, p 134, 35.
 तिथि, p 24, 1.
 तिथिग, p 92, 7.
 तिन्निडी, p 96, 24.
 तिन्निडोक, p 96, n.
 p 229, 35.
 तिन्निडी, p 96, n.
 तिन्दुक, p 95, 19.
 तिन्दुकी, p 95, n. p 386, 8.
 तिनि, p 65, 19.
 तिमिङ्गिल, p 66, 20.
 तिमित, p 284, 55.
 विनिर, p 56, 3.
 तिरस्, p 375, 18. n.
 तिरची, p 266, n.
 तिरस्कारिणी, p 169, 22.
 तिरस्कारिणी, p 169, n.
 तिरस्त्रिवा, 50, 22.
 तिरीट, p 94, 13.
 तिरोधान, p 18, 14.

तिरो—तुच्छ.

तिरोहित, p 218, 80.
 तिर्यक्, p 266, 34.
 तिल, p 225, 19.
 तिलक, p 95, 20. p 149,
 49. p 154, 16. p 170,
 24. p 231, 43.
 तिलकाक्षक, p 149, 49.
 तिलपर्णी, p 172, 33.
 तिलपिञ्ज, p 225, 19.
 तिलपेज, p 225, 19.
 तिलित्त, p 57, 5.
 तिल्य, p 221, 7.
 तिलु, p 94, 13.
 तिथ्य, p 20, 23.
 तिथ्यवला, p 99, 38.
 तोच्छ, p 23, 37. p 244,
 98. p 316, 56.
 तोच्छगन्ध, p 93, 11, n.
 तोच्छगन्धक, p 93, 11, n.
 तीर, p 61, 7.
 तोर्थ, p 325, 89.
 तीव्र, p 13, 62.
 तीव्रवेदना, p 59, 3.
 तु, p 372, 3. p 377, 5.
 p 380, 15.
 तुङ्ग, p 92, 6. p 276, 19.
 तुङ्गी, p 119, 5.
 तुच्छ, p 273, 6.

तुणि—तुम्बु.

- तुणि, p 116, n.
 तुम्बु, p 161, 40.
 तुम्बुकेरी, p 119, n.
 तुम्बुकेरी, p 119, 4.
 p 113, 4.
 तुम्बुभ, p 153, 12.
 तुम्बुस, p 153, 12.
 तुम्ब, p 245, 102.
 तुम्बा, p 115, 13. p108,
 13.
 तुम्बाङ्गन, p 244, 101.
 तुम्ब, p 158, 28.
 तुम्बपरिचर्ज, p 252, n.
 तुम्बपरिचर्ज, p 252, 19.
 तुम्बिक, p 148, 44, n.
 तुम्बिन्, p 148, 44.
 तुम्बिभ, p 148, n.
 तुम्बिस, p 148, 44.
 तुम्ब, p 116, 15.
 तुम्बनाथ, p 249, 6.
 तुम्बरिका, p 117, 19.
 तुम्बर, p 216, n.
 तुम्बल, p 216, 75.
 तुम्बूल, p 216, n.
 तुम्बि, p 123, n.
 तुम्बी, p 123, 21, n.
 तुम्बुरी, p 230, n.
 तुम्बुर, p 230, n.

तुर—तुव.

- तुरग, p 202, 11.
 तुरङ्ग, p 202, 11.
 तुरङ्गन, p 202, 11.
 तुरङ्गनदन, p 14, 66.
 तुरावण, p 286, n.
 तुरासाह, p 8, 39.
 तुरम्ब, p 171, 30.
 तुवा, p 242, 87.
 तुवाकोटि, p 166, 11, n.
 तुवाकोटी, p 166, n.
 तुवि, p 255, n.
 तुवी, p 255, n.
 तुव्य, p 256, 37.
 तुव्यपान, p 234, 55.
 तुवर, p 35, 13.
 तुव, p 225, 22.
 तुवार, p 19, 21.
 तुवित, p 2, 5.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव्णीगीस, p 268, 39.
 तुव्णीक, p 268, 39.
 तुव, p 225, n.
 तुव, p 398, n.
 तुविन, p 19, 19.
 तुव, p 212, 56.
 तुव्णी, p 213, 57, n.
 तुव्णीर, p 212, 56.
 तुवरिका, p 117, n.

तुव—तुवा.

- तुवरी, p 117, n.
 तुवरीका, p 117, n.
 तुव, p 13, 60.
 तुव, p 246, 106, n.
 p 96, 22.
 तुवपिचु, p 246, n.
 तुविका, p 255, 33.
 तुवी, p 108, n.
 तुवर, p 347, 167.
 p 35, n.
 तुवरी, p 117, n.
 तुव्णीकाम्, p 378, 9.
 तुव्णीम्, p 378, 9.
 तुव, 125, 31.
 तुवहुन, p 126, 35.
 तुवधान्, p 226, 25.
 तुवध्वज, p 124, 26.
 तुवराज, p 117, 34.
 तुवमून्, p 102, 50.
 तुववा, p 126, 33.
 तुवीवप्रवृत्ति, p 146, n.
 तुवीवावृत्त, p 222, 9.
 तुवीवाप्रवृत्ति, p 146, 39.
 तुव, p 284, 52.
 तुवि, p 235, 56.
 तुवला, p 347, n.
 तुव, p 234, 55.
 तुवा, p 234, n.

तृषि — तोर.

तृषित, p 263, n.
 तृष्यक्, p 263, n.
 तृष्यञ्, p 263, 22, n.
 तृष्या, p234,n.p315,54.
 तेजन, p 124, 26.
 तेजनक, p 124, 27.
 तेजनी, p 106, 2.
 तेजस्, p 153, 13. n.
 p 368, 236. n.
 तेजित, p 281, 40.
 तेन, p 377, n.
 तेन, p 284, 29.
 तेनन, p 231, 44.
 तेजसावर्त्तनी, p 255, 33.
 तेत्तिर, p 136, 43.
 तैषपयिङ्क, p 172, 33.
 तैषपायिका, p 132, 26.
 तैलीन, p 221, 7.
 तैष, p 23, 15.
 तोक, p 144, 28.
 तोकक, p 130, 17.
 तीक्क, p 223, 16.
 तोक्, p 201, 9.
 तोदन, p 223, 12.
 तोमर, p 214, 61.
 तोय, p 61, 4.
 तोयपिण्यली, p 111, 29.
 तोरण, p 82, 16.

तौर्ष्य — तित.

तौर्ष्यविक, p 47, 10.
 त्वक्त, p 284, 56.
 त्याग, p 182, 28.
 त्वपा, p 51, 23.
 त्वपु, p 246, 106.
 त्वष्ट, p 233, 51.
 त्वयी, p 39, 4.
 त्वयीधर्म, p 39, 3.
 त्वस, p 277, 23.
 त्वसर, p 293, 24.
 त्वस्त, p 264, n.
 त्वस्तु, p 264, 26.
 त्वष्ट, p 284, 55.
 त्वत्, p 284, 55.
 त्वायन्ती, p 121, 16.
 त्वायमाणा, p 121, 16.
 त्वस, p 50, 21.
 त्विक, p 157, 27.
 त्विककुत्, p 84, 2.
 त्विकटु, p 247, 112.
 त्विका, p 68, 27.
 त्विकूट, p 84, 2.
 त्विखटु, p 401, 41.
 त्विखट्टी, p 401, 41.
 त्विगण, p 190, n.
 त्विगुणाक्षर, p 222, 9.
 त्वितच, p 401, 41.
 त्वितली, p 401, 41.

विद — विहा.

विदय, p 1, 1.
 विदयाक्षय, p 1, 1.
 विदिव, p 1, 2.
 विदिवेश, p 1, 2.
 विपद्यगा, p 69, 31.
 विपिष्टप, p 1, n.
 विपुटा, p 111, 26.
 p 115, 13.
 विपुटी, p 111, n.
 विपुरान्तक, p 6, 29.
 विफला, p 238, 112.
 विफली, p 247, n.
 विविष्टप, p 1, n.
 विभण्टी, p 111, 27.
 विद्याना, p 25, 4.
 विराज, p 394, n.
 विखोकी, p 384, n.
 विखोचन, p 6, 28.
 विवर्ग, p86,19.p190,57.
 विविक्रम, p 4, 15.
 विविष्टप, p 1, 1.
 विहत्, p 111, 26.
 विहता, p 111, 26.
 विवन्ध, p 25, 3, n.
 विसील, p 123, 9.
 विखोतस्, p 69, 31.
 विहल्य, p 222, 9.
 विहायली, p 237, 69.

मुटि—त्विषा.

मुटि, p 115, 13. p 274, n.

p 311, 40.

मुटी, p 274, 11.

मुप्रण, p 247, n.

मुप्रण, p 247, 112.

मेता, p 130, 19.

मोटि, p 135, 36.

मोटी, p 135, n.

मप्रणक, p 6, 29.

मप्रणकसह, p 14, 63.

त्वक्, p 154, n.

त्वक्क्षीरा, p 247, 110.

त्वक्पत्र, p 118, 22.

त्वक्पत्री, p 230, n.

त्वक्सार, p 124, 26.

त्वच्, p 88, 12. p 154, 13.

त्वच्, p 118, 22. p 154, n.

त्वचा, p 154, n.

त्वचिसार, p 24, 26.

त्तरा, p 293, 26.

त्तराग्रण, p 286, n.

त्वरि, p 293, n.

त्वरित, p 209, 41. p 13, 60.

त्वरितोदित, p 43, 20.

त्वष्ट, p 283, 48.

त्वष्टृ, p 250, 9.

त्विष्, p 23, 35. p 360, 227.

त्विषाम्पति, p 22, 32.

त्वर—दण्ड.

त्वर, p 213, 58.

दक्, p 60, n.

दंश, p 133, 27.

दंशन, p 207, 32.

दंशित, p 207, 33.

दंशो, p 133, 27.

दंष्ट्री, p 127, 2.

दंशन, p 207, n.

दक्ष, p 252, 19.

दक्षिण, p 279, 34.

p 260, 8.

दक्षिणस्थ, p 206, 28.

दक्षिणाम्नि, p 179, 19.

दक्षिणात्, p 383, n.

दक्षिणात, p 383, n.

दक्षिणाह, p 253, 24.

दक्षिणाहं, p 260, 5.

दक्षिणीय, p 260, 5.

दक्षिणेन, p 283, n.

दक्षिणेभ्यम्, p 253, 24.

दक्षिण्य, p 260, n.

दग्ध, p 283, 48.

दग्धिका, p 233, 49.

दण्ड, p 22, 33. p 196, 20.

p 312, 44.

दण्डक, p 397, n.

दण्डधर, p 11, 54.

दण्ड—दन्द.

दण्डधार, p 11, n.

दण्डनीति, p 39, 5.

दण्डविष्णु, p 239, 75.

दण्डाहत, p 234, 53.

दण्डि p 402, n.

दण्डिन्, p 402, n.

दण्डिनी, p 402, n.

दण्ड, p 161, n.

दण्ड, p 152, n.

दण्ड, p 120, 12.

दण्ड, p 152, 10.

दण्डरोगिन्, p 152, 10.

दण्ड, p 152, n.

दण्ड, p 152, n.

दधित्य, p 91, 1.

दधिमल, p 91, 2.

दधिसक्त, p 232, 48.

दण्ड, p 2, 7.

दन्त, p 161, 42.

दन्तधावन, p 98, 31.

दन्तभाग, p 201, 8.

दन्तघठ, p 91, 5. p 91, 2.

दन्तघठा, p 119, 6.

दन्ता, p 161, n.

दन्तावस, p 200, 2.

दन्तिका, p 120, 10.

दन्तिन्, p 200, 2.

दन्दनूक, p 58, 8.

दध्न — दर्श.

दध्न, p 274, 11.
 दध, p 196, 21. p286,3.
 दधय, p 286, 3.
 दधित, p 283, 47.
 दधुनस्, p 11, 51.
 दध्मती, p 146, 38.
 दध्म, p 52, 30.
 दध्मोषि, p 9, 43.
 दध्म, p 236, 62.
 दधा, p 49, 18.
 दधासु, p 263, 15.
 दधित, p 272, 3.
 दर, p 50, 21. p353,186.
 दरत्, p 386, 9.
 दरिद्र, p 270, 49.
 दरो, p 85, 6.
 दरोदर, p 349, n.
 दडुंर, p 67, 24.
 दडुं, p 152, n.
 दडूँ, p 152, n.
 दर्पक, p 5, 20.
 दर्पण, p 174, 41.
 दर्भ, p 125, 31.
 दर्भि, p 229, 34.
 दर्भी, p 229, n.
 दर्भीकर, p 58, 8.
 दर्श, p 26, 8.
 दर्शक, p 192, 6.

दर्श — दाडि.

दर्शन, p 294, 31.
 दस, p 89, 14.
 दव, p 359, 208.
 दविष्ठ, p 276, 18.
 दवीयस्, p 276, 18.
 दशन, p 161, 42.
 दशनवासस्, p 161, 41.
 दशना, p 161, 42.
 दशपुर, p 117, n.
 दशपूर, p 117, n.
 दशवस, p 3, 9.
 दशमिन्, p 147, 43.
 दशनीस्य, p 325, 90.
 दशा, p 168, 15.
 दसु, p253,25. p193,11.
 दस, p 10, 47.
 दहन, p 11, 51.
 दाक्षक, p 296, n.
 दाक्षाय, p 131, 21.
 दाक्षायणी, p 20, 23.
 दाक्षाय, p 131, 21.
 दाक्षिकम्बा, p 395, n.
 दाक्षिण्य, p 260, n.
 दाडिन, p 401, 42, n.
 दाडिनपुष्पक, p 97, 29.
 दाडिनी, p 401, n.
 p 101, n.
 दाडिन्व, p 101, n.

दाण्ड — दाणी.

दाण्डपाता, p 386, 6.
 दात, p 284, 53.
 दातृ, p 131, 21.
 दातो, p 131, n.
 दात, p 223, 13.
 दान, p 182, 28. p200,5.
 दानव, p 2, 7.
 दानवारि, p 2, 4.
 दानघोण्ड, p 260, 6.
 दान्त, p 186, 42.
 p 283, 47.
 दान्ति, p 286, 3.
 दापित, p 268, 40.
 दान, p 238, 74.
 दानन्, p 238, 74.
 दाननी, p 238, 74.
 दानोदर, p 3, 13.
 दायाद, p 326, 91.
 दावित, p 268, n.
 दार, p 138, 6.
 दारद, p 58, 11.
 दारा, p 138, n.
 दारित, p 283, 50.
 दार, p 98, 34. p250,8.
 दारण, p 50, 20.
 दारहरिद्रा, p 109, 20.
 दारहसक, p 229, 34.
 दाणीघाट, p 130, 17.

दार्ढ्य—दिव.

दार्ढ्यिका, p 114, 7.
 p 245, 102.
 दार्ढ्यी, p 109, 20.
 दार्ढ्य, p 101, n.
 दाढ, p 359, 108.
 दार्ढिक, p 70, 36.
 दाढ, p 64, n. p 251, n.
 दाढपुर, p 117, 19.
 दाढपूर, p 117, n.
 दाढी, p 251, 17, n.
 दाढ, p 64, 15. p 251, 17.
 दाढी, p 251, n.
 p 104, 55.
 दाढीसभ, p 394, n.
 दाढेय, p 251, 17.
 दाढेर, p 251, 17.
 दिगम्बर, p 298, 39.
 दिग्मज, p 16, 5.
 दिग्ध, p 281, 39.
 p 212, 56.
 दित, p 284, 53.
 दितिसुत, p 2, 7.
 दिधिषु, p 142, 23.
 दिधिषू, p 142, 23.
 दिन, p 24, 2.
 दिनान्त, p 24, 3.
 दिष्, p 1, n.
 दिषस, p 24 2.

दिव—दीना.

दिवस्यति, p 8, 37.
 दिवा, p 377, 6.
 दिवाकर, p 21, 29.
 दिवाकीर्त्ति, p 251, 10.
 p 252, 20.
 दिविषदु, p 2, 3.
 दिविसत्, p 2, n.
 दिवोकस्, p 366, n.
 दिवोका, p 366, n.
 दिवौ, p 15, 1.
 दिवोकस, p 366, 228. n.
 p 1, 2.
 दिवोका, p 366, n.
 दिव्य, p 114, 10.
 दिव्योपपादूक, p 271, 50.
 दिष्, p 15, n.
 दिषा, p 15, n.
 दिष्य, p 15, 3.
 दिष्ट, p 32, 6. p 310, 37.
 p 24, 1.
 दिष्टान्त, p 218, 84.
 दिष्टा, p 378, 10.
 दीक्षान्त, p 182, 27.
 दीक्षित, p 176, 7.
 दीदिषि, 233, 48.
 दीधिति, p 22, 35.
 दीन, p 270, 49.
 दीनार. p 302, 14.

दीप—दुरा.

दीप, p 174, 40.
 दीपक, p 111, n.
 दीप्ति, p 23, 35.
 दीप्ति, p 111, 30.
 दीप्ति, p 301, n.
 दीपं, p 276, 18.
 दीपकोशिका, p 67, n.
 दीपकोशिका, p 67, 25.
 दीपदर्शिन, p 176, 6.
 दीर्घं पृष्ठ. p 58, 8.
 दीर्घं हन्त, p 99, 37.
 दीर्घं सूत्र, p 262, 17.
 दीर्घिका, p 68, 28.
 दुःख, p 59, 3.
 दुःप्रवर्णशी, p 112, 2.
 दुःप्रवर्णिशी, p 112, n.
 दुःपम, p 380, 14.
 दुःसर्ग, p 107, 10.
 दुःसर्गा, p 108, 12.
 दुकूल, p 168, 15.
 दुग्ध, p 233, 51.
 दुग्धिका, p 109, 18.
 दुष्टि, p 67, n.
 दुष्टुष, p 121, 13.
 दुग्ध, p 4, n.
 दुग्धुनि, p 46, 6.
 दुरध्व, p 77, 16.
 दुरासभा, p 107, 10.

दुरि—दुष्य.

दुरित, p 31, 1.
 दुरोदर, p 349, 173.
 दुर्ग, p 195, 17.
 दुर्गंत, p 270, 49.
 दुर्गति, p 59, 1.
 दुर्गन्ध, p 36, 21.
 दुर्गन्धी, p 36, n.
 दुर्गसञ्चर, p 293, 25.
 दुर्गा, p 7, 33.
 दुर्जन, p 270, 47.
 दुर्धिन, p 18, 13.
 दुर्द्वज, p 121, n.
 दुर्नामक, p 151, 5.
 दुर्नामन्, p 67, 25.
 दुर्बल, p 147, 44.
 दुर्भाग्य, p 260, 8.
 दुर्भुक्ष, p 267, 36.
 दुर्धन्य, p 243, 97.
 दुर्बिध, p 270, 49.
 दुर्दृष्ट, p 193, 10.
 दुर्धित, p 67, n.
 दुर्धी, p 67, n.
 दुर्धायन, p 8, 39.
 दुष्कृत, p 31, 1.
 दुष्ट, p 381, 19.
 दुष्मन्, p 116, 16.
 दुष्मधर्मिणी, p 112, n.
 दुष्य, p 169, 21.

दुहि—दृष्टि.

दुहितःपति, p 145, 32.
 दुहित, p 148, 28. n.
 दूत, p 195, 16.
 दूती, p 141, 17. p 195. n.
 दूत, p 195, 16.
 दून, p 284, 52.
 दूर, p 275, 18.
 दूरदर्शिन, p 176, 6.
 दूरी, p 123, 23.
 दूष्य, p 169, n.
 दूषिका, p 155, 18.
 दूषी, p 155, n.
 दूषीका, p 155, n.
 दूष्य, p 169, n.
 दूष्या, p 202, n.
 दृढ, p 13, 62. p 277,
 25. p 313, 47.
 दृढसन्धि, p 277, 25.
 दृति, p 391, 19.
 दृढ, p 280, 35.
 दृष्ट, p 162, 44. p 362,
 219.
 दृष्ट, p 84, 4.
 दृष्ट, p 198, 30.
 दृष्टरजस्, 139, 8.
 दृष्टान्त, p 318, 65.
 दृष्टि, p 162, 44. p 311,
 41.

देव—देवा.

देव, p 1, 2. p 48, 13.
 p 145, n.
 देवकीमन्दन, p 4, 16.
 देवकुसुम, p 171, 27.
 देवसातक, p 68, 27.
 देवसातविक, p 85, 6.
 देवचन्द्र, p 165, 6.
 देवजग्धक, p 125, 32.
 देवतरु, p 9, 45.
 देवता, p 2, 4. p 380, n.
 देवताष्ट, p 102, 49.
 देवत्व, p 189, n.
 देवदारु, p 99, 34.
 देवद्वय, p 266, n.
 देवद्वय, p 266, 34.
 देवन, p 334, 120.
 p 258, 45.
 देववत्सल, p 92, 6.
 देवभूष, p 189, 51.
 देवमातृक, p 76, 12.
 देवयोनि, p 2, 6.
 देवर, p 145, 32.
 देवस, p 145, n. p 250,
 11.
 देवधिलिङ्ग, p 310, 37.
 देवसभा, p 9, 44.
 देवसायुज्य, p 189, n.
 देवाजीव, p 250, 11.

देवा—दोह.

देवाजीजी, p 150, 11.
 देवी, p 48, 13. p106,2.
 देह, p 145, 32.
 देघ, p 74, 7.
 देघरूप, p 197, 24.
 देह, p 156, 22.
 देहली, 81, 13.
 दैतेव, p 2, 7.
 दैत्व, p 2, 7.
 दैत्वगुरु, p 21, 26.
 दैत्वा, p 115, 11.
 दैत्वारि, p 4, 14.
 दैर्घ्य, p 168, 16.
 दैव, p 32, 6. p 188, 50.
 दैवकीनन्दन, p 4, n.
 दैवज्ञ, p 194, 14.
 दैवज्ञा, p 141, 20.
 दैवत, p 2, 4.
 दैव्य, p 32, n.
 दोहा, p 108, 13. p205, 21.
 दोषज्ञ, p 176, 4. p309, 36.
 दोषा, p 377,6. p158,n.
 दोषैकद्वय, p 270, 46.
 दोष, p 158, 31.
 दोहद, p 52, 27.

दोह—द्राक्.

दोहदवती, p 142, 21.
 दोहल, p 205, n.
 दोह्या, p 195, n.
 दोवारिक, p 192, n.
 द्युति, p 19, 19. p 23, 35.
 द्यती, p 19, n.
 द्युमणि, p 22, 31.
 द्युम्न, p 242, 91.
 द्युपत्, p 2, n.
 द्युसत्, p 2, n.
 द्यस्य, p 270, n.
 द्युत, p 258, 45.
 द्युतकारक, p 258, 44.
 द्युतज्ञत्, p 258, 44.
 द्यो, p 1, 1. p 15, 1.
 द्योत, p 23, 36.
 द्रष्ट, p 233, n.
 द्रष्ट्य, p 233, n.
 द्रव, p 53, 32. p 217, 79.
 द्रवन्ती, p 107, 6.
 द्रविण, p 242, 91. p 315, 55.
 द्रविणन्तर, p 216, 70.
 द्रव्य, p 242, 90. p344, 156.
 द्राक्, p 377, 2.

द्राक्षा—द्रोणी.

द्राक्षा, p 111, 26.
 द्राविष्ट, p 285, 62.
 द्राव, p 217, 79.
 द्राविष्टक, p 118, 23.
 द्रु, p 87, 5.
 द्रुक्लिप्त, p 98, 34.
 द्रुपण, p 213, 59. n.
 द्रुण, p 130, 14.
 द्रुणि, p 63, n.
 द्रुणी, p 63, n. p386,9.
 द्रुत, p 283, 49. p 13, 60. p 47, 9.
 द्रुता, p 280, 49.
 द्रुम, p 87, 5.
 द्रुमानय, p 171, 26.
 द्रुमोत्पल, p 100, 40.
 द्रुपय, p 241, 85.
 द्रुह, p 67, n.
 द्रुहन, p 3, n.
 द्रुहिण, p 3, 12.
 द्रोण, p 314,51.p131,n.
 द्रोणकाक, p 131, 21,
 द्रोणजीरा, p 288, 72.
 द्रोणदुषा, p 238, 72.
 द्रोणि, p 63, n.
 द्रोणिका, p 68, n.
 द्रोणिकी, p 222, n.
 द्रोणी, p 63, 11.

द्रोह—द्विती.

द्रोहचिन्तन, p 34, 13.
 द्रोणिक, p 222, 10.
 दम्ब, p 135, 38. p 361, 214.
 दयातिगा, p 187, 44.
 द्वाःस्व, p 192, n.
 द्वादशाङ्गुल, p 159, 35.
 द्वादशात्मन्, p 21, 29.
 द्वापर, p 34, 12. p 346, 164.
 द्वार्, p 81, 16.
 द्वार, p 81, 16.
 द्वारपाल, p 192, 6.
 द्वारिक, p 192, n.
 द्वारिन्, p 192, n.
 द्वास्व, p 192, 6.
 द्वास्थित, p 192, 6.
 द्वास्थितदर्शक, p 192, n.
 द्विगुणाक्षत, p 222, 9.
 द्विज, p 134, 32. p 308, 32. p 175, n.
 द्विजन्मन्, p 175, n.
 द्विजराज, p 18, 16.
 द्विजा, p 114, 8.
 द्विजाति, p 175, 3. n.
 द्विजिह्व, p 338, 186.
 द्वितीया, p 138, 5.
 द्वितीयाक्षत, p 222, n.

द्विष — धन.

द्विष, p 200, 2.
 द्विषाद्य, p 197, 27.
 द्विरद, p 200, 2.
 द्विरेष, p 133, 29.
 द्विषर्षा, p 237, 68.
 द्विष्, p 193, n.
 द्विष, p 193, n.
 द्विषत्, p 193, 10.
 द्विषाय, p 378, 10.
 द्विष्ठ, p 244, n.
 द्विसौम्य, p 222, n.
 द्विष्टस्व, p 222, n.
 द्विष्टायती, p 237, 68.
 द्वीप, p 62, 8.
 द्वीपवती, p 69, 30.
 द्वीपिन्, p 127, 1.
 द्वैषण, p 193, 10.
 द्वैष्य, p 269, 45.
 द्वैध, p 195, 18.
 द्वैष, p 205, 22.
 द्वैषाक्षर, p 7, 33.
 द्वैष्ठ, p 244, 98.
 धठ, p 390, 17.
 धन, p 47, 9.
 धनक्षय, p 10, 48.
 धनद, p 14, 64.
 धनहरी, p 116, 16.

धना—धर्म.

धनाधिप, p 14, 64.
 धनिक, p 230, n.
 धनिन्, p 261, 10.
 धनिनी, p 261, n.
 धनिष्ठा, p 20, 24.
 धनीयक, p 230, n.
 धनुःश्रेणी, p 106, 2. n.
 धनु, p 211, n.
 धनुर्धर, p 208, 37.
 धनुर्माथ्य, p 212, 53.
 धनुर्यास, p 107, n.
 धनुष्पट, p 94, 15.
 धनुष्पत्, p 208, 37.
 धनुस्, p 211, 51.
 धनू, p 211, n.
 धनेयक, p 230, n.
 धन्य, p 230, n.
 धन्या, p 230, n.
 धन्याक, p 230, 38.
 धन्याम्न, p 230, 39.
 धन्य, p 211, n.
 धन्यन्, p 211, n.
 धन्ययास, p 107, n.
 धन्ययास, p 107, 10.
 धन्विन्, p 208, 37.
 धनन, p 124, 28.
 धननि, p 116, n. p 154, 16.

धम — धाना.

धमनो, p 154, n. p116,
18. n.
धम्मिक्क, p 163, 48.
धर, p 84, 1.
धरणि, p 73, 2.
धरणी, p 73, n.
धरा, p 73, 2.
धरित्री, p 73, 2.
धर्मा, p 31, 2. p340, 141.
धर्माचिन्ता, p 52, 28.
धर्माध्वजिन्, p 190, 53.
धम्मोपत्तन, p 229, 36.
धम्मोराज, p2, 8. p308, 33.
धम्मोसंहिता, p 40, 7.
धर्षणी, p 139, n.
धर्षणी, p 139, 10.
धव, p145, 35. p360, 208.
धवल, p 37, 22. p237, 68.
धवला, p 237, 68.
धवली, p 237, n.
धवित्, p 180, n.
धातकी, p 115, 12.
धातु, p 85, 8. p319, 68.
धातुपुष्पिका, p 115, n.
धाट, p 3, 12.
धाटपुष्पिका, p 115, 12.
धात्री, p 350, 178.
धाना, p 232, 47.

धानु — धोन्द्रि.

धानुष्क, p 208, 37.
धान्य, p 225, 21.
p 230, n.
धान्यक, p 230, n.
धान्यत्वच्, p 225, 22.
धान्यांश्च, p 314, 48.
धान्यान्त, p 230, 39.
धामनु, p 336, 126.
धामानेव, p 107, 7.
p 113, 5.
धाया, p 180, 21.
धारण, p 206, 26.
धारणा, p 197, 26.
धारा, p 204, 17. n.
धाराधर, p 16, 8.
धारासम्पात, p 17, 13.
धात्तराट्, p 132, 24.
धावनि, p 108, 11.
धिक्, p 371, 2. n.
धिक्कृत, p 268, 39. p282,
43.
धिषण, p 20, 25.
धिषणा, p 33, 10.
धिष्ट, p 344, n.
धिष्ण्य, p 344, 157.
धी, p 33, 10. p 384, n.
p 34, n.
धीन्द्रिय, p 35, 17.

धीन — धूया.

धीनत्, p 176, 5.
धीनतो p 140, 12.
धीर, p 170, 26. p176, 5.
धीवर, p 64, 15.
धीवरी, p 64, n.
धीशक्ति, p 283, 25.
धीसचिव, p 192, 4.
धुत, p 280, 36.
धुनि, p 69, n.
धुनी, 69, 30.
धुरन्धर, p 236, 65.
धुर्, p 205, 23.
धुरा, p 205, n.
धुरीण, p 236, 65.
धुर्य, p 236, 65.
धुर्वह, p 236, 65.
धुवित्, p 180, 23.
धुस्तुर, p 104, n.
धुस्तूर, p 104, 58.
धूत, p 28, 36.
धूनी, p 69, n.
धूपादित, p 284, 52.
धूपित, p 284, 52.
धूमकेतु, p 317, 61.
धूमवोनि, p 16, 9.
धूमल, p 37, 25.
धूया, p 297, 42.
धूयाट, p 130, 16.

धूस्त्र—ध्वनि.

धूस्त्र, p 37, 25.
 धूर्जटि, p 6, 28.
 धूस्त्र, p 104, 58. p 258,
 44. p 270, 47.
 धूर्धर, p 236, n.
 धूलि, p 215, 66. n.
 धूली, p 215, n.
 धूसर, p 37, 23.
 धूसूर, p 104, n.
 धृति, p 321, 77.
 धृष्ट, p 265, 25.
 धृष्ण, p 264, n.
 धृष्णम्वियात, p 264, 25.
 धृष्णञ्, p 264, 25.
 धृष्णि, p 22, 34.
 धेनु, p 238, 71.
 धेनुका, p 200, 4. p 302, 15.
 धेनुष्या, p 238, 72.
 धेनुक, p 235, 60.
 धैवत, p 45, 1.
 धौतकौशेय, p 167, 14.
 धौरितक, p 204, 16.
 धोरेय, p 236, 65.
 ध्याम, p 125, 32.
 ध्वज, p 215, 67.
 ध्वजिनी, p 210, 46.
 ध्वनि, p 44, 1.
 ध्वनित. p 282, 44.

ध्वस्त—नगौ.

ध्वस्त, p 284, 53.
 ध्वांक्ष, p 131, 20.
 p 363, 221.
 ध्वान, p 44, 1.
 ध्वान्त, p 56, 3.
 ध्रुव, p 19, 21. p 87, 8.
 p 276, 22. p 181, 24.
 ध्रुवा, p 13, 3.

 न, p 379, n.
 नकुच, p 100, n.
 नकुलेटा, p 113, 3.
 नक्त, p 377, 6.
 नक्तक, p 168, 16.
 नक्तमाल, p 97, 28.
 नक्र, p 66, 21.
 नक्षत्र, p 20, 22. n.
 नक्षत्रमाला, p 166, 8.
 नक्षत्रेश, p 18, 16.
 नख, p 159, 34. p 116, 17.
 नखर, p 159, 34.
 नखरा, p 159, n.
 नखी, p 116, n.
 नग, p 304, 20.
 नगज, p 200, n.
 नगर, p 77, n.
 नगरी, p 77, n. p 8, 40.
 नगौकस्, p 134, 33.

नग्न—नन्दि.

नग्न, p 268, 39.
 नग्नह, p 257, n.
 नग्नह, p 257, 42.
 नग्निका, p 139, 8.
 p 141, 17.
 नट, p 99, 37. p 250, n.
 नटन, p 47, 10.
 नटी, p 116, 17.
 नट, p 124, 28. p 397, 33.
 नटप्राय, p 75, 9.
 नटमीन, p 65, n.
 नटसंहति, p 126, 33.
 नट्या, p 126, 33.
 नटुत्, p 75, 9.
 नटुल, p 75, 9.
 नत, p 381, 18. p 276, 20.
 नतनासिक, p 148, 45.
 नदी, p 68, 29.
 नदीनाटक, p 76, 12.
 नदीसर्ज्ज, p 96, 25.
 नद्दी (नद्दी), p 254, 31.
 ननंढ, p 144, n.
 ननांढ, p 144, 29.
 ननु, p 380, 14. p 373, 10.
 नन्दक, p 5, 24.
 नन्दन, p 8, 41.
 नन्दि, p 31, n.
 नन्दिहच, p 116, 16.

नन्दी—नर्म.

नन्दीह्व, p 116, n.
 नन्दावर्त्त, p 80, 10.
 नपुंसकम्, p 146, 39.
 नप्त, p 144, n.
 नप्ती, p 144, 29.
 नभ, p 15, n.
 नभस्, p 368, 234, p15,
 1. n. p 29, 16.
 नभसङ्गम, p 134, 34.
 नभस्य, p 29, 17.
 नभस्यत्, p 12, 58.
 नमस्, p 381, 18.
 नमसित, p 284, 51.
 नमस्कारो, p 119, 7.
 नमस्या, p 184, 34.
 नमस्थित, p 284, 51.
 नमुचिस्तदन, p 8, 39.
 नय, p 288, 9.
 नयन, p 162, 44.
 नर, p 137, 1.
 नरक, p 59, 1.
 नरपति, p 191, n.
 नरवाहन, p 14, 64.
 नर्त्तक, p 47, 11.
 नर्त्तकी, p 47, 8.
 नर्त्तन, p 47, 10.
 नर्त्तदा, p 69, 32.
 नर्त्तान्, p 53, 32.

नल—नाक.

नल, p 125, 31.
 नलकुवर, p 14, 65.
 नलद, p 125, 30.
 नलमीन, p 65, 18.
 नलिन, p 71, 39.
 नलिनी, p 71, 39.
 नली, p 116, 17.
 नल्ल, p 77, 18.
 नव, p 278, 27.
 नवदल, p 72, 43.
 नवनीत, p 233, 52.
 नवमाखिका, p 103, 53.
 नवसूतिका, p 238, 71.
 नवाम्बर, p 167, 13.
 नवीन, p 278, 27.
 नवीकृत, p 233, 52.
 नव्य, p 278, 27.
 नष्ट, p 218, 80.
 नष्टचेष्टा, p 54, 33.
 नष्टाग्नि, p 190, 52.
 नष्टेन्दुकला, p 26, 9.
 नसा, p 161, n.
 नस्तित, p 236, 63.
 नस्या, p 161, n.
 नस्योत, p 263, 63.
 नहि, p 379, n.
 ना, p 379, 11.
 नाक, p 1, 1. p 298, 2.

नाकु—नामा.

नाकु, p 76, 14.
 नाकुली, p 192, 2.
 नाग, p 56, n. p 200, 2.
 p 305, 22.
 नागकेसर, p 101, n.
 नागकेसर, p 101, 45.
 नागजिह्वा, p 246, 108.
 नागर, p 230, 38.
 नागरङ्ग, p 95, 18.
 नागलोक, p 56, 1.
 नागवला, p 113, 5.
 नागवल्ली, p 114, 8.
 नागसम्भव, p 246, 105.
 नागसुगन्धा, p 112, n.
 नागान्तक, p 5, 25.
 नाक्ष, p 47, 10.
 नाडि, p 154, n.
 नाडिकेश, p 126, n.
 नाडीन्धन, p 249, 8.
 नाडी, p 154, 16. p 313,
 45. p 225, 22.
 नाडीमण्ड, p 151, 5.
 नाथवत्, p 262, 16.
 नाद, p 44, 1.
 नादेयी, p 93, 11. p 95,
 18. p 113, 6.
 नाना, p 376, 3.
 नानारूप, p 282, 43.

नान्दि—नार्थ.

- नान्दिकर, p 267, n.
 नान्दीकर, p 267, 38.
 नान्दीवादिन्, p 267, 38.
 नापित, p 250, 10.
 नाभि. p392,20.p172,n.
 p 205.24. p339,139.
 नाभी, p 205, n. p 339, 109.
 नाम, p 374, 13.
 नामधेय, p 40, 8.
 नामन्, p 48, 8.
 नाय, p 288, 9.
 नायक, p 161, 11.
 नार, p 161, n.
 नारक, p 59, 1.
 नारद, p 9, 43.
 नाराच. p 212, 55.
 नाराची, p 255, 32.
 नारायण, p 3, 13. n.
 नारायणी, p 109, 19.
 नारिकेर, p 126, 34.
 नारिकेल, p 126, n.
 नारिकेलि, p 126, n.
 नारिकेली, p 126, n.
 नारी, p 137, 2.
 नारीकेल, p 126, n.
 नायक, p 95, n.

नाल—निक.

- नाल, p 245, n. p 71,n.
 p 225, 22.
 नाली, p 71, n.
 नाविक, p 63, 12.
 नाव्य, p 62. 10.
 नाय, p 218, 85.
 नासत्त्व, p 10, 47.
 नासा, p81,13.p161,40.
 नासिका, p 161, 40.
 नासिकौ, p 10, n.
 नास्तिकता, p 34, 13.
 निःकासित, p 268, 39.
 निःक्रान्त, p 268, n.
 निःप्रभ, p 283, 49.
 निःशलाक, p 196, 22.
 निःशेष, p 275, 14.
 निःशोध्य, p 273, 5.
 निःश्रेयि, p 82, 18.
 निःश्रेयी, p 82, n.
 निःश्रेयस, p 34, 15.
 निःषम, p 380, 14.
 निःसरण, p 82, 19.
 निःस्त, p 270, 49.
 निकट, p 275, 16.
 निकर, p 135, 39.
 निकर्षण, p 82, 19.
 निकष, p 255, 32.
 निकषा, p 381, 19.

निक—निगा.

- निकषात्मज, p 12, 55.
 निकष, p 255, n.
 निकाम, p 235, 57.
 निकाय, p 136, 42.
 निकाय्य, p 79, 5.
 निकार, p 290, 15.
 p 295, 36.
 निकारण, p 218, 81.
 निकास, p 256, n.
 निकुञ्जक, p 242, 89.
 निकुञ्ज, p 85, 8.
 निकुम्भ, p 120, 10.
 निकुरम्ब, p 135, 40.
 निकत, p 268,41.p270, 46.
 निक्षति, p 53, 30.
 निक्षट, p 272, 3.
 निक्षेपन, p 78, 4.
 निकोचक, p 93, 9.
 निक्षय, p 44, 3.
 निक्षाय, p 44, 3.
 निक्षिप्त, p 275, 14.
 निगद, p 202, 9.
 निगद, p 290, 12.
 निगम, p 77, 1. p 340, 142.
 निगाद, p 290, 12.
 निगार, p 296, 37.

निगा—निध.

निगाह, p 203, 16.
 निग्रह, p 290, 13.
 निग्राह, p 296, n.
 निघ, p 295, 36.
 निघस, p 231, 56.
 निघ्न, p 262, 16.
 निचिकी, p 237, n.
 निचुल, p100,41.p169,n.
 निचोल, p 169, 18.
 निचोली p 169, n.
 निज, p 309, 34.
 नितम्ब, p 157, 25.
 नितम्बस्थ, p 157, 26.
 नितम्बिनी, p 137, 3.
 नितान्त, p 13, 62.
 नित्य, p 13, 61.
 निदाघ, p 30, 19. p 54, 33.
 निदान, p 32, 6.
 निदिग्ध, p 280, 38.
 निदिग्धिका, p 108, 12.
 निदेश, p 197, 25.
 निद्रा, p 54, 36.
 निद्राण, p 266, 33.
 निद्रासु, p 266, 33.
 निद्रित, p 266, n.
 निधन, p 218, 85.p336, 125.

निधि—निया.

निधि, p 14, 67.
 निधुवन, p 190, 56.
 निध्यान, p 294, 31.
 निनद, p 44, 1.
 निनाद, p 44, 1.
 निन्दा, p 41, 14.
 निप, p 228, 32.
 निपठ, p 294, 29.
 निपाठ, p 294, 29.
 निपातन, p 294, 27.
 निपान, p 68, 26.
 निपुण, p 259, 4.
 निवर्हण, p 218, 81.
 निभ, p 256, 38.
 निभृत, p 264, 25.
 निमय, p 240, 81.
 निमित्त, p 322, 79.
 निमेष, p 27, 11,
 निम्न, p 64, 15.
 निम्नगा, p 69, 30.
 निम्ब, p 100, 43.
 निम्बतरु, p 92, 6.
 निवृत्ति, p 32, 6.
 नियन्तृ, p 206, 27.
 नियम, p 184,37.p188, 48. p 34, 14.
 नियातन, p 294, n.
 नियामक, p 63, 12.

निया—निर्ज.

नियाम, p 63, n.
 नियुत, p 393, 24.
 नियुह, p 216, 75.
 नियोज्य, p 251, 17.
 निर्, p 375, 14.
 निरङ्कुष, p 262, n.
 निरन्तर, p 275, 15.
 निरय, p 59, 1.
 निरर्गल, p 279, 33.
 निरर्थक, p 278, 31.
 निरवयव, p 292, 15.
 निरसन, p 295, 31.
 निरस्त, p 212, 56.
 निराकारिण्यु, p 265, 30.
 निराकृत, p 268, 40.
 निराकृति, p 189, 53.
 p 295, 31.
 निराणव, p 152, 8.
 निरीष, p 223, n.
 निरीष, p 223, 13. n.
 निरोध, p 290, n.
 निर्वृत्ति, p 59, 2.
 निर्गन्धन, p 218, n.
 निर्युच्छो, p 102, n.
 निर्युच्छो, p 102, 49.
 निर्यन्धन, p 218, 82.
 निर्घोष, p 44, 1.
 निर्जर, p 1, 2.

निर्जि—निर्वा.

निर्जितेन्द्रियप्राण, p186,
43.

निर्भर, p 85, 5.

निर्णय, p 34, 12.

निर्णयित, p 273, 5.

निर्णयक, p 250, 10.

निर्देश, p 199, 25.

निर्णय्य, p 261, n.

निर्णय, p 369, 238.

निर्णय्य, p 218, n.

निर्भर, p 13, 62.

निर्णय, p 200, 4.

निर्णय, p 57, 6.

निर्णयक, p 58, 9.

निर्णय्य, p 202, n.

निर्णय्य, p 201, 6.

निर्णय्यतन, p 335, 122.

निर्णय्य, p 344, 155.

निर्णय्य, p 370, 238.

निर्णय्य, p 49, n.

निर्णय्य, p 182, 29.

निर्णय्य, p 294, 31.

निर्णय्य, p 49, 15.

निर्णय्य, p 282, 45. p34,
15.

निर्णय्य, p 282, 45.

निर्णय्य, p 41, 13. p 326,
92.

निर्वा—निश्चि.

निर्वाप, p 182, n.

निर्वाप्य, p 218, 83.

निर्वाय्य, p 261, 213.

निर्वासन, p 218, 82.

निर्वात्त, p 283, 50.

निर्वाय्य, p 256, 39. p362,
217.

निर्वाय्य, p 56, 2.

निर्वाय्य, p 44, 1.

निर्वाय्य, p 291, 17.

निर्वाय्य, p 36, 20.

निर्वाय्य, p 79, 5.

निर्वाय्य, p 135, 39.

निर्वाय्य, p 224, 27.

निर्वाय्य, p 182, 30.

निर्वाय्य, p 188, 49.
p 168, 15.

निर्वाय्य, p 168, n.

निर्वाय्य, p 168, n.

निर्वाय्य, p 199, 1.

निर्वाय्य, p 25, 4.

निर्वाय्य, p 181, n.

निर्वाय्य, p 252, n.

निर्वाय्य, p 79, 5.

निर्वाय्य, p 18, 15.

निर्वाय्य, p 218, 81.

निर्वाय्य, p 230, 41.

निर्वाय्य, p 281, 40.

निश्चि—निष्ठी.

निश्चि, p 25, 6.

निश्चि, p 25, 4.

निश्चि, p 34, 12.

निश्चि, p 82, n.

निश्चि, p 82, n.

निश्चि, p 212, 56.

निश्चि, p 208, 37. n.

निश्चि, p 45, n.

निश्चि, p 78, 2.

निश्चि, p 62, 9.

निश्चि, p 84, 3.

निश्चि, p 45, 1. p 252,
20.

निश्चि, p 206, 27.

निश्चि, p 218, 81.

निश्चि, p 32, 14.

निश्चि, p 142, 21.

निश्चि, p 142, n.

निश्चि, p 268, 39.

निश्चि, p 89, 13.

निश्चि, p 115, 13.

निश्चि, p 120, n.

निश्चि, p 89, 13.

निश्चि, p 293, 25.

निश्चि, p 49, 15. p 312,
43.

निश्चि, p 231, 44.

निश्चि, p 296, 38.

निष्ठु—निष्क.

निष्ठुर p43,19. p277,25.
 निष्ठूत, p 280, 37.
 निष्ठूति, p 296, 38.
 निष्ठेवं, p 296, n.
 निष्ठेवन, p 296, 38.
 निष्ठेवा, p 296, n.
 निष्ठात, p 259, 4.
 निष्पक्क, p 282, 45.
 निष्पञ्च, p 283, 50.
 निष्पाव, p 293, 24.
 निष्पभ, p 200, 49.
 निष्पवाणि, p 167, 13.
 निष्कला, p 143, n.
 निष्कली, p 143, n.
 निस्सर्ग, p 55, 38.
 निष्ठुट, p 280, 38.
 निष्ठुहंष, p 218, 82.
 निष्ठुल, p 276, 19.
 निष्ठुलंघ, p 213, 57.
 निष्ठाव, p 233, 49.
 निष्ठान, p 44, 1.
 निष्ठान, p 44, 1.
 निष्ठनन, p 218, 82.
 निष्ठाका, p 66, 22.
 निष्ठिसन, p 218, 81.
 निष्ठोन, p 251, 16.
 निष्ठव, p 42 17. p360,
 210.

निष्ठा—नीची.

निष्ठाद, p 44, 1.
 नोकाय, p 256, 38.
 नीच, p 251, 16.
 नोचिका, p 237, n.
 नोचिकी, p 237, n.
 नीची, p 276, n.
 नीचैस्, p 380, 17.
 नीड, p 135, 37.
 नीडोद्धव, p 134, 34.
 नीध, p 81, 14.
 नीप, p 96, 22.
 नीर, p 61, 4.
 नील, p 87, 23.
 नीलकण्ठ, p 312, 42.
 p 133, 33.
 नीलकु, p 130, 13.
 नीललोहित, p 6, 28.
 नीला, p 37, n. p133,n.
 नीलाङ्ग, p 130, n.
 नीलाम्बर, p 4, 19.
 नीलाम्बुजम्बु, p 70, 37.
 नीलिका, p 103, 51.
 नीलिनी, p 108, 13.
 नीली, p108,13.p133,n.
 नीलाक, p 292, 23.
 नीवार, p 226, 25.
 नीवि, p 361, n.p240,n.
 नीवी, p240,80.p361,214.

नीट—नेप.

नीटय, p 75, 8.
 नीवार, p 169, 20.
 नीहार, p 19, 19.
 नृ. p 380, n. p 373, 9.
 नृति, p 41, 12.
 नृत्त, p 280, 37.
 नृच, p 280, 37.
 नृतन, p 278, 27.
 नृत्त, p 278, 27.
 नृद, p 96, 22.
 नून, p 374, 12. p 380,
 16.
 नृपूर, p 166, 11.
 नृ. p 187, n.
 नृत्य, p 47, 10.
 नृप, p 191, 1. n.
 नृपति, 191, n.
 नृपसङ्गानु, p 199, 32.
 नृपसभ, p 394, n.
 नृपासन, p 198, 31.
 नृयंस, p 270, 47.
 नृसेन, p 400, 40. n.
 नेट, p 261, 11.
 नेल, p 162, 44. p 351,
 182.
 नेलाम्बु, p 162, 44.
 नेदिष्ठ, p 275, 18.
 नेपथ्य, p 164, 1.

नेमि—न्याय.

नेमि, p 68, 27. p 205,
24. p 92, n.
नेमिन्, p 92, n.
नेमी, p 92, n. p 205, n.
नैकभेद, p 279, 32.
नैगम, p 239, 78.
नैचिकी, p 237, 67.
नैपाली, p 246, 109.
नैमेय, p 240, 81.
नैययोध, p 90, 18.
नैर्हत, p 12, 56. n.
p 15, 4.
नैष्किक, p 192, 7.
नैस्त्रिंशिक, p 208, 38.
नो, p 379, 11.
नौ, p 62, 10.
नौकादण्ड, p 63, 13.
न्यक्, p 276, n.
न्यक्ष, p 365, 227.
न्ययोध, p 328, 98.
न्ययोधी, p 107, 6.
न्यङ्, p 276, n.
न्यङ्, p 129, 10.
न्यच्, p 276, 20.
न्यस्त, p 280, 28.
न्याद, p 234, 56.
न्याय, p 197, 24.
न्याय, p 197, 25.

न्यास—पंक्ति.

न्यास, p 240, 81.
न्युङ्, p 390, 17.
न्युज, p 153, 12.
न्यून, p 337, 130.

पक्षक्ष, p 83, 20.
पक्ष, p 282, 46.
पक्ष, p 27, 12. p 163,
49. p 364, 222. p 212,
55. p 134, n.
पक्षक, p 81, 14.
पक्षति, p 24, 1. p 135, 86.
पक्षती, p 24, n.
पक्षद्वार, p 81, 14.
पक्षभाग, p 201, 8.
पक्षमूल, p 135, 36.
पक्षस्, p 134, n.
पक्षान्त, p 26, 7.
पक्षिणी, p 25, 5.
पक्षिन्, p 134, 32.
पक्षिन्, p 335, 123.
पक्ष, p 31, 1.
पक्षिल, p 75, 10.
पक्षेरुङ्, p 71, 40.
पक्षु, p 149, 48. n.
पक्ष, p 149, n.
पंक्ति, p 86, 4. p 180, n.
p 321, 74.

पंक्ती—पटी.

पंक्ती, p 86, n.
पचम्पचा, p 109, 20.
पचम्पचा, p 109, n.
पचा, p 288, 8.
पञ्चजन, p 187, 1.
पञ्चता, p 218, 84.
पञ्चत्व, p 218, n.
पञ्चदशी, p 26, 7.
पञ्चम, p 45, 1.
पञ्चरात्र, p 388, n.
पञ्चलक्ष्य, p 39, 6.
पञ्चयर, p 5, 20.
पञ्चयात्र, p 159, 32.
पञ्चाकुल, p 98, 32.
पञ्चालिका, p 254, n.
पञ्चास्य, p 127, 1.
पञ्जर, p 396, 31.
पञ्जिका, p 386, 7.
पठ, p 81, n.
पठञ्जर, p 168, 16.
पठल, p 81, 14. p 358,
203.
पठलप्रान्त, p 81, 14.
पठभेदन, p 77, n.
पठवासक, p 174, 41.
पठङ्, p 46, 6. p 217, 76.
पटि, p 168, n.
पटी, p 168, n.

पटु—पत.

पटु, p 122, 20. p 252, n.
 p 311, 42. p 267, n.
 पटुपर्णी, p 119, 8.
 पटोख, p 123, 20.
 पटोलिका, p 113, 6.
 पट्ट, p 390, 17.
 पट्टन, p 77, n.
 पट्टनी, p 77, n.
 पट्टिका, p 95, 21.
 पट्टिन्, p 95, 21.
 पट्टिथ, p 392, 21.
 पट्टिस, p 392, n.
 पण, p 242, 88. p 256,
 39. p 314, 49.
 पणव, p 47, 8.
 पणावित, p 285, 59.
 पणित, p 285, 59.
 पणितव्य, p 240, 82.
 पण्ड, p 146, 39.
 पण्डित, p 176, 5.
 पण्य, p 240, 82.
 पण्यवीथिका, p 78, 2.
 पण्या, p 121, 15.
 पण्यजीव, p 339, 79.
 पतग, p 134, 33.
 पतङ्ग, p 133, 28.
 पतङ्गिका, p 133, 27.
 पततु, p 134, 33.

पत—पत्ता.

पतत्र, p 134, 36.
 पतत्रिन्, p 134, 33.
 पतत्रिन्, p 134, 33.
 पतदुपङ्ग, p 174, 40.
 p 392, 21.
 पतयाङ्ग, p 265, 27.
 पताका, p 215, 67.
 पताकी, p 208, 39.
 पति, p 145, 35. p 261, 10.
 पतिम्बरा, p 138, 7.
 पतिव्रता, p 138, 6.
 पतिवल्ली, p 140, 12.
 पत्तङ्ग, p 172, n.
 पत्तन, p 77, 1.
 पत्ति, p 208, 34. p 210,
 48.
 पत्तिसंज्ञति, p 208, 35.
 पत्तिन्, p 212, 55.
 p 134, 33.
 पत्नी, p 138, 5.
 पत्र, p 89, 14.
 पत्रङ्ग, p 172, n.
 पत्रपरशु, p 255, 33.
 पत्रपाखा, p 165, 4.
 पत्ररथ, p 134, 33.
 पत्रवेष्टा, p 170, 24.
 पत्राङ्ग, p 172, 33.
 p 247, 111.

पत्ता—पद्म.

पत्ताङ्गुलि, p 170, 24.
 पत्तिन्, p 134, 33. p 130,
 15.
 पत्रोर्ण, p 99, 37.
 पत्र, p 76, n.
 पत्रन, p 76, n.
 पत्रिक, p 195, 17.
 पत्रिका, 195, n.
 पत्रिकी, p 195, n.
 पत्रिन्, p 76, n.
 पत्र्या, p 100, 39.
 पद्म, p 156, n.
 पद्म, p 156, n. p 327, 96.
 पद्म, p 208, 34.
 पद्मि, p 76, n.
 पद्मी, p 76, 15.
 पद्मलि, p 208, 34.
 पद्मति, p 208, 34.
 पद्मतिक, p 208, 34.
 पद्मिक, p 208, 35.
 पद्म, p 208, 35.
 पद्मति, p 76, 15.
 पद्मती, p 76, n.
 पद्म, p 200, n.
 पद्मक, p 201, 7.
 पद्मचारिणी, p 120, 11.
 पद्मनाभ, p 4, 15.
 पद्मनाभि, p 4, n.

पद्म—परः.

पद्मपत्र, p 120, 11.
 पद्मराग, p 243, 93.
 पद्मा, p 5, 22. p 120, 11.
 पद्माकर, p 68, 28.
 पद्माट, p 120, 13.
 पद्माख्या, p 5, 22.
 पद्मिन्, p 200, 3.
 पद्मिनी, p 71, 39.
 p 200, n.
 पद्य, p 366, 31.
 पद्या, p 76, 15.
 पनस, p 100, 41.
 पनायित, p 285, 59.
 पनित, p 285, 59.
 पक्ष, p 284, 53.
 पक्षग, p 58, 8.
 पक्षगायन, p 5, 25.
 पयस्, p 60, 3. p 233,
 51. p 368, 235.
 पयस्स, p 233, 51.
 पयोधर, p 347, 165.
 पर, p 355, 193. p 193,
 11.
 परंशत, p 274, n.
 परंसङ्ख्य, p 274, n.
 परःशत, p 274, 13. n.
 परःशता, p 274, 13.
 परःसङ्ख्य, p 274, n.

परः—परा.

परःस्वस्, p 382, n.
 परजात, p 252, 18.
 परजित, p 252, n.
 परतन्त्र, p 262, 16.
 परपिण्डाद, p 263, 20.
 परभूत्, p 131, 20.
 परभूत, p 131, 19.
 परम, p 379, 12.
 परमाक्ष, p 181, 23.
 परमेष्ठिन्, p 3, 11.
 परम्पराक, p 181, 25.
 परवत्, p 262, 16.
 परशु, p 213, 60.
 परश्वध, p 213, 60.
 परश्वस्, p 382, 22.
 परस्वध, p 213, n.
 पराक्रम, p 216, 71.
 p 340, 141.
 पराग, p 90, 17. p 305,
 22.
 पराङ्मुख, p 266, 33.
 परावित, p 252, 18.
 पराचीन, p 266, 33.
 पराजय, p 217, 80.
 पराजित, p 218, 80.
 पराधीन, p 262, 16.
 पराक्ष, p 263, 20.
 पराभूत, p 218, 80.

परा—परि.

पराय, p 382, 20.
 परायण, p 286, 2.
 परारि, p 382, n.
 पराङ्ग, p 273, 7.
 पराशरिन्, p 185, n.
 पराशरी, p 185, n.
 परासन, p 218, 81.
 परासु, p 218, 85.
 परास्कन्दिन्, p 253, 25.
 परि, p 155, n.
 परिकर, p 347, 167.
 परिकर्षन्, p 169, 22.
 परिक्रम, p 291, 16.
 परिक्रिया, p 292, 20.
 परिशिप्त, p 280, 37.
 परिखा, p 68, 29.
 परिपङ्क, p 210, 47. n.
 p 370, 239.
 परिष, p 307, 28. p 213,
 59.
 परिषातन, p 213, 59.
 परिषव, p 292, 23.
 परिषर, p 207, 30.
 परिषयी, p 184, 34.
 परिषायं, p 180, 20.
 परिचारक, p 251, 17.
 परिणत, p 282, 46.
 परिणय, p 191, 56.

परि—परि.

- परिष्ठापन, p 291, 15.
 परिष्ठाप, p 258, 46.
 परिष्ठाप, p 168, 16.
 परितस्तु, p 379, 13.
 परित्वाण, p 287, 5.
 परिदान, p 240, 81.
 परिदेवन, p 42, 16.
 परिधान, p 196, 18.
 परिधि, p 22, 34-p328, 99.
 परिधिस्थ, p 207, 30.
 परिपण, p 240, 80.
 परिपंथिन्, p 193, 11.
 परिपाटि, p 184, n.
 परिपाटी, p 184, 36.
 परिपूर्णता, p 173, 38.
 परिपेक्ष, p 117, n.
 परिपेक्षव, p 117, 19.
 परिप्लव, p 277, 24.
 परिवर्द्ध, p 370, 241.
 परिभव, p 50, 22.
 परिभाव, p 50, 22.
 परिभाषण, p 42, 15.
 परिभूत, p 284, 56.
 परिमल, p 36, 19.
 p 290, 13.
 परिरम्भ, p 294, 20.
 परिवत्सुत्र, p 30, n.

परि—परि.

- परिवर्जन, p 218, 82.
 परिवर्त्त, p 240, n.
 p 30, n.
 परिवादिनी, p 45, 3.
 परिवापित, p 279, 35.
 परिवार, p 348, n.
 परिवाह, p 62, n.
 परिवित्ति, p 190, 55.
 परिवृढ, p 261, 11.
 परिवृत्ति, p 190, n.
 परिवृत्ति, p 190, n.
 परिवेत्तृ, p 190, 55.
 परिवेष, p 22, n.
 परिवेष, p 22, 34.
 परिव्याघ, p 93, 11.
 p 100, 41.
 परिज्वाल, p 185, 41.
 परिज्वालक, p 185, n.
 परिषद्, p 178, 14.
 परिष्कान्द, p 252, n.
 परिष्कान्द, p 252, n.
 परिष्कार, p 164, 3.
 परिष्कृत, p 164, 2.
 परिहोष, p 202, n.
 परिष्वङ्ग, p 294, 30.
 परिसर, p 76, 14.
 परिसर्प, p 292, 20.
 परिसंख्या, p 184, n.
 p 292, 21.

परि—परै.

- परिष्कान्द, p 252, 18.
 परिष्कान्द, p 252, n.
 परिस्तोष, p 202, 10.
 परिष्कान्द, p 173, 38.
 परिष्कान्द, p 173, n.
 परिष्कृत, p 256, 39.
 परिष्कृता, p 257, 40.
 परीक्षक, p 260, 7.
 परीक्षाव, p 258, n.
 परीभाव, p 50, n.
 परीरम्भ, p 294, n.
 परीवर्त्त, p 240, 81.
 परीवाद, p 41, 13.
 परीवाप, p 337, 132.
 परीवार, p 348, 171.
 परीवाह, p 62, 10. n.
 परीष्टि, p 183, 31.
 परीसंख्या, p 292, n.
 परीसार, p 292, 21.
 परीहास, p 53, 32.
 परु, p 124, n.
 परुव, p 382, 20. n.
 परुष, p 43, 19. p273, n.
 परुष, p 124, 27. n.
 परेत, p 218, 85.
 परेतराज, p 11, 53.
 परेता, p 59, n.
 परेद्यावि, p 382, 21.

परे—पर्यु.

परेष्टुका, p 238, 71.
 परैधित, p 252, 18.
 परोक्ष, p 278, n.
 परोही, p 132, n.
 परोष्णी, p 132, 26.
 परकंठिन्, p 93, n.
 परकटी, p 93, 13. n.
 पर्जन्य, p 109, 20.
 परमंथ, p 342, 148.
 पर्य, p 94, 10. p89,14.
 पर्यशाखा, p 79, 6.
 पर्यास, p 105, 60.
 पर्यी, p 70, n.
 पर्यङ्ग, p 174, 39.
 पर्येष्टन, p 184, 35.
 पर्यन्तम्, p 76, 14.
 पर्यय, p 184, 36.
 पर्यवस्था, p 292, 21.
 पर्याप्त, p 235, 57.
 पर्याप्ति, p 287, 5.
 पर्याय, p 184, 36.
 पर्युदञ्चन, p 220, 3.
 पर्येषणा p 183, 31.
 पर्येत, p 84, 1.
 पर्यन्, p 124, 27. p335,
 124.
 पर्यसन्धि, p 26, 7.
 पर्यु, p 156, n.

पर्यु—पशु.

पर्युका, p 156, 20.
 पर्यु, p 241, 86. p 358.
 204.
 पर्युगण्ड, p 249, 6.
 पर्युष्मा, p 109, 17.
 पर्युल, p 154, 14.
 पर्युल्लु, p 121, 13.
 पर्युल, p 225, 22.
 पर्युल, p 89, 14. p122,
 20. p 37, n.
 पर्याधिन्, p 87, 5.
 पर्युद्धी, p 140, 12.
 पर्युल, p 147, 41.
 पर्युलता, p 140, n.
 पर्युल्लु, p 174, 39.
 पर्युल, p 89, 14.
 पर्युल, p 68, 28.
 पर्यु p 293, 24.
 पर्युन, p12,58. p293,24.
 पर्युनाशन, p 58, 8.
 पर्युमान, p 12, 58.
 पर्युनि, p 9, 42.
 पर्युल्ल, p 187, 44.
 पर्युल्लक, p 64, 16.
 पर्यु, p 129, 11.
 पर्युपति, p 6, 25.
 पर्युमेरु, p 296, 39.
 पर्युरज्जु, p 238, 74.

पश्चा—पाठि.

पश्चात्, p 372, 4.
 पश्चात्ताप, p 51, 25.
 पश्चिम, p 278, 30.
 पश्चा, p 79, n.
 पश्चु, p 225, 66.
 पश्चुला, p 139, 11.
 पश्चु, p 215, n.
 पाक, p 135, 38.
 पाकलक्षणफल, p 202, n.
 पाकफल, p 202, n.
 पाकल, p 115, 14.
 पाकशासन, p 7, 36.
 पाकशासनि, p 8, 41.
 पाकस्वान, p 227, 27.
 पाक्य, p 231, 42. p 247,
 109.
 पाक्यल, p 187, n.
 पाक्यल्ल, p 5, 23.
 पाक्याल्लिका, p 254, 29.
 पाठल, p 223, 15. p 37,
 25.
 पाठला, p 90, 20. p 99,
 35.
 पाठलि, p 99, 35.
 पाठली, p 99, n.
 पाठ, p 294, 29.
 पाठा, p 106, 3.
 पाठिन्, p 105, 60.

पाठी—पाद.

पाठीन, p 65, 18.
 पाठक, p 378, 7.
 पाथि, p 159, 32.
 पाथिगृहीती, p 138, 5.
 पाथिपङ्क, p 190, n.
 पाथिव, p 251, 13.
 पाथिपीडन, p 190, 56.
 पाथिपाद, p 251, 13.
 पाथु, p 37, 23.
 पाथुकन्धसिन्, p 205, 22.
 पाथुङ्कर, p 36, 22.
 पातक, p 397, 33.
 पातास, p 56, 1. p 358, 204.
 पातुक, p 265, 27.
 पात्र, p 62, 8. p 181, 24. p 239, 33.
 पात्रयुग, p 384, n.
 पात्री, p 401, 42.
 पात्रीव, p 398, 35.
 पाथस्, p 60, 4.
 पाद, p 156, 22. p 85, n. p 242, 90. p 326, 92.
 पादकटक, p 167, 11.
 पादपङ्क, p 185, 40.
 पादप, p 87, 5.

पाद—पाशु.

पादवन्धन, p 235, 58.
 पादस्कोट, p 50, 3.
 पादाय, p 156, 22.
 पादाङ्गद, p 166, 11.
 पादात, p 208, 35. n.
 पादातिक, p 208, 34. n.
 पादाविक, p 208, n.
 पादुका, p 254, 30.
 पादू, p 254, 31.
 पादूकत्, p 249, 7.
 पाद्य, p 183, 32.
 पाद्या, p 183, n.
 पानगोष्ठिका, p 257, 43.
 पानपात्र, p 257, 43.
 पानभाजन, p 228, 32.
 पानीय, p 61, 4.
 पानीयशालिका, p 79, 7.
 पान्य, p 195, 17.
 पाप, p 31, 1.
 पापचेखी, p 106, 3.
 पाप्मन्, p 31, 1.
 पाप्मन्, p 150, 4.
 पाप्मन, p 152, 9.
 पाप्मर, p 251, 16.
 पाप्मा, p 150, n.
 पायस, p 171, 30. p 181, 23.
 पायु, p 157, 24.

पाथ्य—पारि.

पाथ्य, p 241, 85.
 पार, p 62, 8. n. p 244, n.
 पारत, p 244, n.
 पारद, p 244, 100.
 पारम्पर्योपदेश, p 178, 12.
 पारथव, p 300, 212.
 पारथीक, p 203, 13. n.
 पारथधिक, p 208, 88.
 पारसीक, p 203, n.
 पारथैषेव, p 143, 24.
 पारापत, p 130, n.
 पारापार, p 60, n.
 पारायण, p 285, 2.
 पारावत, p 130, 14.
 पारावतांघ्रि, p 121, 15.
 पारावार, p 60, 1.
 पारावरिन्, p 185, 41. n.
 पारावरी, p 185, n.
 पारिकाञ्चिन्, p 186, 41.
 पारिजातक, p 9, 45. p 92, 6.
 पारितथ्या, p 165, 4.
 पारिपात्रक, p 84, 3.
 पारिपार्थिक, p 22, 33.
 पारिप्लव, p 277, 24.
 पारिभट्ट, p 92, 6.
 पारिभट्टक, p 98, 33.
 पारिभाव्य, p 115, 14.

पारि—पाशि.

पारिषद्, p 6, 31. n.
 पार्षद, p 6, n.
 पार्षद्य, p 6, n.
 पारिहास्य, p 166, 8.
 पारी, p 387, 10.
 पारुष्य, p 42, 14.
 पार्थिव, p 191, 1.
 पार्ष्वती, p 7, 33.
 पार्ष्वतीनन्दन, p 7, 35.
 पार्श्व, p 158, 30. p297, 41.
 पार्श्वभाम, p 201, 8.
 पार्श्वस्थि, p 156, 20.
 पार्श्वि, p 156, 23.
 पार्श्विपाद, p 193, 10.
 पारुष्य, p 125, 32.
 पारुष्यी, p 114, n.
 पारुष्यका, p 114, 9. n.
 पारुष्य, p 37, 24.
 पारि, p 214, 61. n.
 पारिन्दी, p 111, n.
 पारिन्दी, p 111, 27.
 पारि, p 114, n.
 पारुष्य, p 385, 5.
 पारुष्य, p 10, 50.
 पारुष्य, p 163, 49.
 पारुष्य, p 258, 45.
 पारिन्, p 12, 56.

पाशु—पिञ्च.

पाशुपत, p 105, 62.
 पाशुपाश, p 220, 2.
 पाश्या, p 384, n.
 पाशात्त (त्त), p 278, 30, n.
 पाशुप, p 187, 44.
 पाशाप, p 84, 4.
 पाशापदारु, p 255, 34.
 पिक्, p 131, 19.
 पिक्, p 38, 25.
 पिक्क, p 22, 33. p 38, 25.
 पिक्क, p 38, n.
 पिचरु, p 158, n.
 पिचिरु, p 158, 28.
 पिचिरुवत्, p 391, 18.
 पिचिरिडि, p 148, 44.
 पिचु, p 246, 106.
 पिचुत्त, p 246, n.
 पिचुनहं, p 100, 43.
 पिचु, p 95, 20. p 246, n.
 पिञ्चट, p 246, 106.
 पिञ्च, p 134, 31.
 पिञ्चा, p 97, 27.
 पिञ्चिल, p 232, 46.
 पिञ्चिला, p 97, 27.
 पिञ्च, p 218, 84.
 पिञ्चर, p 396, n.

पिञ्च—पिट.

पिञ्चल, p 215, 67.
 पिट, p 227, 26.
 पिटक, p 151, 4. p 254, 30.
 पिटका, p 151, n.
 पिठर, p 228, 31.
 पिठरी, p 228, n.
 पिञ्च, p 244, 98. p 391, 18.
 पिञ्चक, p 171, 30.
 पिञ्चगोच, p 245, n.
 पिञ्चि, p 205, n.
 पिञ्चिका, p 205, 24.
 पिञ्ची, p 205, n.
 पिञ्चीतक, p 98, 33.
 पिञ्चोर, p 246, n.
 पिञ्चा, p 221, n.
 पिञ्चाक, p 300, 9.
 पितरौ, p 146, 37.
 पिताच, p 3, 11. p 145, 33.
 पितानही, p 145, n.
 पिट, p 144, 28.
 पिटकानन, p 219, n.
 पिटदान, p 182, 30.
 पिटपति, p 15, 4. p 11, 53.
 पिटपिट, p 145, 33.

पिट—पिशु.

- पिटप्रसू, p 24, 3.
 पिटवन, p 219, 87.
 पिटवसति, p 219, n.
 पिटव्य, p 144, 31.
 पिटसञ्जिभ, p 261, 13.
 पित्त, p 153, 13.
 पित्तत्, p 134, 34.
 पिधान, p 18, 14.
 पिनद्, p 207, 33.
 पिनस, p 150, n.
 पिनाक, p 6, 30. p 302, 14.
 पिनाकिन्, p 6, 27.
 पिपासा, p 234, 55.
 पिपीलिका, p 386, 8.
 पिप्पल, p 91, 1.
 पिप्पलि, p 108, n.
 पिप्पली, p 108, 15.
 पिप्पलीमूल, p 247, 111.
 पिशु, p 149, 49.
 पिशाल, p 94, 15.
 पिशु, p 153, 11.
 पिशङ्ग, p 38, 25.
 पिशङ्गी, p 38, n.
 पिशाच, p 2, 6.
 पिशित, p 154, 14.
 पिशुन, p 170, 26.
 पिशुना, p 117, 21.

पिट—पीव.

- पिटक, p 232, 48.
 पिटप, p 76, n.
 पिटपचन, p 228, 32.
 पिष्टात, p 174, 41.
 पीठ, p 174, 40.
 पीडन, p 217, 78.
 पीडा, p 59, 3.
 पीत, p 37, 24.
 पीतक, p 245, 104.
 पीतदारु, p 98, 34.
 पीतद्रु, p 100, 40.
 पीतन, p 170, 25. p 92, 7.
 पीतसाखक, p 96, 24.
 पीता p 230, 41.
 पीताम्बर, p 4, 14.
 पीति, p 202, 11.
 पीतिन्, p 202, n.
 पीन, p 274, 10.
 पीनस, p 150, 2.
 पीनोष्ठी, p 238, 72.
 पीयूष, p 234, 54. n.
 p 9, 44.
 पीलु, p 92, 9. p 355, 195.
 पीलुपर्णी, p 106, 2.
 पीवन, p 274, 10.
 पीवर, p 274, 10.
 पीवरस्तनी, p 238, 72.

पुंश्च—पुत्त.

- पुंश्चली, p 139, 10.
 पुक्ष्य, p 252, n.
 पुक्षप, p 252, n.
 पुक्षस, p 252, 20.
 पुक्षु, p 390, 17.
 पुक्ष्व, p 273, 8.
 पुच्छ, p 204, 18.
 पुञ्ज, p 136, 42.
 पुटकिनी, p 71, n.
 पुटभेदा, p 61, 7.
 पुटभेदन, p 77, 1.
 पुटी, p 401, 42.
 पुण्डरीक, p 16, 5. p 301, 11. p 71, 41.
 पुण्डरीकाक्ष, p 4, 14.
 पुण्डर्य, p 116, 15.
 पुण्ड्र, p 125, 29.
 पुण्ड्रक, p 103, 52.
 पुण्य, p 31, 4. p 346, 162.
 पुण्यक, p 184, 37.
 पुण्यजन, p 12, 56.
 पुण्यजनेश्वर, p 14, 65.
 पुण्यभूमि, p 74, 8.
 पुण्यवत्, p 259, 3.
 पुण्याह, p 395, n.
 पुत्तिका, p 133, 27.
 पुत्त (त्व), p 143, 27.

पुत्त—पुरा.

पुत्तका, p 143, n.
 पुत्तिका, p 143, n.
 पुत्ती, p 143, n.
 पुत्तो, p 146, 37.
 पुत्तल, p 392, 20.
 पुनःपुनर्, p 376, 1.
 पुनर्, p 375, 14.
 पुनर्नव, p 159, n.
 पुनर्नवा, p 121, 14.
 पुनर्भव, p 159, 34.
 पुनर्भू, p 142, 23.
 पुत्ताग, p 92, 6.
 पुम्स्, p 137, 1.
 पुरःसर, p 208, 40.
 पुर, p 77, 1.
 पुर, p 94, 14. p 352, 185.
 p 77, n.
 पुरतस्, p 378, 7.
 पुरद्वार, p 82, 16.
 पुरन्दर, p 8, 37.
 पुरंधि, p 138, n.
 पुरंधी, p 138, 6.
 पुरस्, p 373, n.
 पुरस्त, p 324, 86.
 पुरस्तात्, p 373, 7.
 p 383, n.
 पुरह, p 274, 13.
 पुरा, p 375, 15.

पुरा—पुषि.

पुराण, p 242, n.
 p 39, 6.
 पुराणा, p 277, n.
 पुराणी, p 277, n.
 पुरातन, p 277, 26.
 पुराहत्त, p 39, 5.
 पुरि, p 77, n.
 पुरी, p 77, 1.
 पुरीतस्, p 155, 17.
 पुरीष, p 155, 19.
 पुर, p 274, 13.
 पुरह, p 32, 7. p 137, 1.
 p 92, 6. p 363, 220.
 पुरषोत्तम, p 4, 16.
 पुरह, p 274, n.
 पुरहत्त, p 8, 37.
 पुरोग, p 208, 40.
 पुरोगम, p 209, 40.
 पुरोगाग्निन्, p 209, 40.
 पुरोडाश, p 392, 21.
 पुरोधस्, p 192, 5.
 पुरोभागिन्, p 270, 46.
 पुरोहित, p 192, 5.
 पुषाक, p 299, 5.
 पुषिन, p 62, 9.
 पुषिन्द, p 252, 21.
 पुषोमजा, p 8, 40.
 पुषित, p 282, 46.

पुष्क—पूत.

पुष्कर, p 132, n. p 15,
 1. p 60, 4. p 71, 41.
 पुष्कराङ्ग, p 132, n.
 पुष्करिणी, p 68, 27.
 पुष्कल, p 273, 8.
 पुष्ट, p 282, 46.
 पुष्य, p 90, 19.
 पुष्यक, p 14, 66.
 पुष्यकोत, p 245, 103.
 पुष्यदन्त, p 16, 5.
 पुष्यधनु, p 5, n.
 पुष्यधन्वन्, p 5, 21.
 पुष्यफल, p 91, 2.
 पुष्यरथ, p 204, 19.
 पुष्यरस, p 90, 17.
 पुष्यलिङ्, p 133, 29.
 पुष्यवत्, p 26, 10.
 पुष्यवती, p 142, 20.
 पुष्यसमथ, p 29, 18.
 पुष्पाञ्जन, p 245, n.
 पुष्य, p 20, 23. p 312, 149.
 पुष्यरथ, p 204, n.
 पुस्त, p 254, 29.
 पूग, p 126, 34. p 304, 21.
 पूजा, p 184, 34.
 पूजित, p 239, 47.
 पूज्य, p 259, 5.
 पूत, p 226, 23. p 273, 5.

पूत—पूर्वा.

पूतना, p 100, 39.
 पूतिक, p 97, 28.
 पूतिकरज, p 97, 28.
 पूतिकरज्ज, p 97, n.
 पूतिका, p 123, n.
 पूतिकाष्ठ, p 99, 34.
 p 100, 40.
 पूतिगन्धि, p 36, 21.
 पूतिफली, p 108, 14.
 पूप, p 232, 48.
 पूर, p 392, 20.
 पूरणी, p 97, 27.
 पूरित, p 283, 48.
 पूरुष, p 137, 1. p 32, n.
 पूर्य, p 275, 15.
 पूर्यकुम्भ, p 199, 32.
 पूर्यमा, p 26, n.
 पूर्यमासी, p 26, n.
 पूर्यिमा, p 26, 7.
 पूर्यिमासी, p 26, n.
 पूर्यत्, p 182, 27.
 पूर्यं, p 339, 136. n.
 पूर्यं, p 275, n. p 278,
 30. p 339, n.
 पूर्यज, p 147, 43.
 पूर्यदेव, p 2, 7.
 पूर्यपर्वत, p 84, 2.
 पूर्यङ्ग, p 382, 20.

पूर्व—पृष.

पूर्वेद्युस्, p 382, n.
 पूष, p 22, 31.
 पूष, p 96, 22.
 पृक्षा, p 117, 21.
 पृक्षि, p 288, 9.
 पृच्छा, p 41, 10.
 पृतना, p 210, 46.
 पृथक्, p 376, 3.
 पृथक्पर्णी, p 107, 11.
 पृथगात्मता, p 184, 37.
 पृथगात्मिका, p 33, 9.
 पृथग्जन, p 252, 16.
 p 331, 108.
 पृथग्निध, p 282, 43.
 पृथगी, p 73, n.
 पृथिगी, p 73, n.
 पृथु, p 229, 37. p 274, 10.
 पृथुक, p 135, 38. p 232,
 47.
 पृथुरोमन्, p 65, 17.
 पृथुल, p 274, 10.
 पृथ्वी, p 73, 1.
 पृथ्वीका, p 116, 13.
 पृदाकु, p 57, 6.
 पृन्नि, p 149, 48.
 पृन्निपर्णी, p 107, n.
 पृषत्, p 61, 6. n. p 129, n.
 पृषत, p 61, n. p 129, n.

पृष—पैशा.

पृषताम्ब, p 12, n.
 पृषती, p 129, n.
 पृषत्क, p 212, 54.
 पृषदम्ब, p 12, 57.
 पृषदाज्ज, p 181, 23.
 पृष, p 158, 29.
 पृष, p 203, 14. p 297, 41.
 पृष्णि, p 149, n.
 पृष्णिपर्णी, p 107, 11.
 पैचक, p 130, 15.
 पैटक, p 254, 30.
 पैटी, p 401, 42.
 पैडा, p 254, n.
 पैयूष, p 234, n. p 9, n.
 पैखव, p 275, 15.
 पैखल, p 252, 19. p 359,
 207.
 पैशि, p 135, n.
 पैशी, p 135, 37.
 पैशीकोष, p 135, n.
 पैषल, p 252, n.
 पैसल, p 252, n.
 पैठर, p 231, 45.
 पैष्टयसेय, p 143, 25.
 पैष्टयसीय, p 143, 25.
 पैन्न, p 189, 50.
 पैयुष, p 9, n.
 पैशाच, p 2, n.

पोग—प्रका.

पोगण्ड, p 148, 46.
 पोटगल, p 124, 28.
 पोटा, p 140, 15.
 पोत, p 135, 38.
 पोतकी, p 123, n.
 पोतवण्डिज्, p 63, 12.
 पोतवाह, p 63, 12.
 पोताधान, p 65, 19.
 पोतिका, p 123, n.
 पोती, p 135, n.
 पोत्र, p 351, 182.
 पोत्रिन्, p 144, n.
 पौत्री, p 144, 29.
 पौण्डर्य, p 116, n.
 पौर, p 125, 32.
 पौरुष, p 278, 30.
 पौरुष, p 160, 38.
 पौरुषी, p 160, n.
 पौरोगव, p 227, 27.
 पौर्यमास, p 188, 47.
 पौर्यसी, p 26, n.
 पौर्यमासी, p 26, 7.
 पौलख्य, p 14, 64.
 पौलि, p 232, 47.
 पौष, p 28, 15.
 पौषक, p 245, 103.
 प्वाट्, p 378, 7.
 प्रकाण्ड, p 32, 5. p 88, 10.

प्रका—प्रघा.

प्रकाश, p 235, 57.
 प्रकार, p 346, 164.
 प्रकाश, p 23, 36.
 प्रकीर्णक, p 198, 31.
 प्रकीर्ण्य, p 97, 28.
 प्रकृति, p 32, 7. p 55, 37.
 प्रकोष्ठ, p 159, 31.
 प्रक्रम, p 293, 26.
 प्रक्रिया, p 198, 31.
 प्रक्षण, p 44, 3.
 प्रकाण, p 44, 3.
 प्रक्षेडन, p 212, n.
 प्रक्षेडना, p 212, 55.
 प्रक्षेदना, p 212, n.
 प्रगण्ड, p 159, 31.
 प्रगतजालु, p 148, n.
 प्रगतजालुक, p 148, 47.
 प्रगल्भ, p 264, 25.
 प्रगाढ, p 313, 47.
 प्रगुण, p 276, 21.
 प्रगे, p 381, 19.
 प्रघट्ट, p 219, 87. p 370, 239.
 प्रघाट्ट, p 370, 239.
 प्रघीव, p 398, 35.
 प्रघ्न, p 273, 7.
 प्रघण, p 81, 12.
 प्रघाण, p 81, 12.

प्रच—प्रणा.

प्रचक्र, p 214, 64.
 प्रचलायित, p 266, 32.
 प्रचुक्र, p 392, 20.
 प्रचुर, p 274, 12.
 प्रचेतस्, p 12, 56.
 प्रचोदनी, p 108, 12.
 प्रच्छदपट, p 169, 18.
 प्रच्छन, p 41, n.
 प्रच्छज, p 81, 14.
 प्रच्छर्दिका, p 151, 6.
 प्रजन, p 293, 25.
 प्रजविन्, p 209, 41.
 प्रजा, p 309, 34.
 प्रजाता, p 141, 16.
 प्रजापति, p 3, 12.
 प्रजावती, p 144, 30.
 प्रज्ञ, p 176, n.
 p 148, n.
 प्रज्ञा, p 140, 12.
 प्रज्ञान, p 335, 125.
 प्रज्ञु, p 148, 47.
 प्रङ्गीन, p 135, 37.
 प्रणय, p 293, 25. p 313, 153.
 प्रणव, p 39, 4. p 47, n.
 प्रणद, p 41, n.
 प्रणाद, p 41, 11.
 प्रणाल, p 70, n.

प्रणा—प्रति.

प्रणाली, p 70, 35.
 प्रणिधि, p 194, 13.
 p 329, 102.
 प्रणिहित, p 280, 36.
 प्रणीत, p 282, 45.
 p 180, 19.
 प्रणुत, p 285, 59.
 प्रणेय, p 264, 25.
 प्रतति, p 88, n.
 प्रतन, p 277, 26.
 प्रतल, p 160, 36.
 प्रतानिनी, p 88, 9.
 प्रताप, p 196, 20.
 प्रतापस, p 105, 61.
 प्रति, p 372, 6.
 प्रतिकर्षण, p 164, 1.
 प्रतिकाश, p 256, n.
 प्रतिकास, p 256, n.
 प्रतिकूल, p 279, 33.
 प्रतिहति, p 256, 36.
 प्रतिहृष्ट, p 272, 3.
 प्रतिक्षिप्त, p 268, 42.
 प्रतियुद्ध, p 210, 47.
 p 174, n.
 प्रतियाह, p 174, 40.
 प्रतिघा, p 51, 26.
 प्रतिज्ञातन, p 218, 83.
 प्रतिच्छाया, p 256, 36.

प्रति—प्रति.

प्रतिजागर, p 294, 28.
 प्रतिज्ञात, p 285, 58.
 प्रतिज्ञान, p 34, 14.
 प्रतिदान, p 240, n.
 प्रतिध्वान, p 44, 4.
 प्रतिनिधि, p 256, 36.
 प्रतिपत्, p 33, 10.
 प्रतिपद्, p 24, 1. p 26, n.
 प्रतिपक्ष, p 285, 57.
 प्रतिपादन, p 182, 29.
 प्रतिषङ्ग, p 258, 41.
 प्रतिषन्ध, p 294, 27.
 प्रतिविम्ब, p 256, 36.
 प्रतिभय, p 50, 20.
 प्रतिभान्वित, p 264, 25.
 प्रतिभू, p 258, n.
 प्रतिष्ठा, p 256, 36.
 प्रतिमान, p 201, 7.
 p 256, 36.
 प्रतिमुक्त, p 207, 33.
 प्रतियत्न, p 331, 109.
 प्रतियातना, p 256, 36.
 प्रतिरोधक, p 253, n.
 प्रतिरोधिन्, p 253, 25.
 प्रतिवचन, p 41, n.
 प्रतिवाक्य, p 41, 10.
 प्रतिविम्ब, p 256, 36.
 प्रतिविधा, p 109, 18.

प्रति—प्रती.

प्रतिष्ठासन, p 295, 34.
 प्रतिश्या, p 150, n.
 प्रतिश्याय, p 150, 2.
 प्रतिश्रय, p 344, 155.
 पतिश्रव, p 34, 14.
 प्रतिश्रुत्, p 44, 4.
 प्रतिश्रुत, p 285, n.
 प्रतिष्टम्भ, p 294, 27.
 प्रतिसर, p 349, 176.
 प्रतिसीरा, p 169, 22.
 प्रतिश्याय, p 150, n.
 प्रतिस्वन, p 44, n.
 प्रतिहृत, p 268, 41.
 प्रतिहार, p 250, n.
 प्रतिहास, p 104, 57.
 प्रतीक, p 156, 21.
 p 299, 7.
 प्रतीकार, p 217, 79.
 प्रतीकाश, p 256, n.
 प्रतीकास, p 256, 38.
 प्रतीक्ष्य, p 259, 5.
 प्रतीची, p 15, 3.
 प्रतीत, p 323, 84.
 p 261, 9.
 प्रतीपदर्शिनी, p 137, 2.
 प्रतीर, p 61, 7.
 प्रतीहार, p 81, 16. p 348, 172, p 192, 6.

प्रती—प्रत्यु.

प्रतीहारिन्, p 348, 172.
 प्रतीहास, p 104, n.
 प्रतीक्षी, p 78, 3.
 प्रत्न, p 277, 26.
 प्रत्यक्पर्णी, p 107, 7.
 प्रत्यक्त्रेणी, p 107, 6.
 प्रत्यक्ष, p 278, 28.
 प्रत्यम्, p 278, 27.
 प्रत्यच्, p 383, n.
 प्रत्यन्त, p 74, 7.
 प्रत्यन्तपर्वन्त, p 85, 7.
 प्रत्यय, p 342, 149.
 प्रत्ययित, p 194, 13.
 प्रत्ययिता, p 194, n.
 प्रत्यर्थिन्, p 193, 11.
 प्रत्यवसित, p 285, 60.
 प्रत्याख्यात, p 268, 40.
 प्रत्याख्यान, p 295, 31.
 प्रत्यादिष्ट, p 268, 40.
 प्रत्यादेश, p 295, 31.
 प्रत्याखीड, p 212, 53.
 प्रत्यासर, p 210, n.
 प्रत्यासार, p 210, 47.
 प्रत्याहार, p 291, 16.
 प्रत्युत्थान, p 293, 26.
 प्रत्युत्थान्ति, p 293, n.
 प्रत्युष, p 24, n.
 प्रत्युष, p 24, 2.

प्रत्यु—प्रपि.

प्रत्युषस्, p 24, n.
 प्रत्युह, p 292, 19.
 प्रथम, p 341, 146.
 p 278, 30.
 प्रथा, p 288, 9.
 प्रथित, p 261, 9.
 प्रथुक, p 135, n.
 प्रदर, p 347, 166.
 प्रदिक, p 16, n.
 प्रदीप, p 174, 40.
 प्रदीपन, p 58, 10.
 प्रदेश, p 159, n.
 प्रदेशन, p 197, 27.
 प्रदेशनी, p 159, 32.
 प्रदेशिनी, p 159, n.
 प्रदीप, p 25, 6.
 प्रद्युम्न, p 5, 20.
 प्रद्वाप, p 217, 79.
 प्रधन, p 216, 72.
 प्रधान, p 192, 5. p32, 7.
 p 335, 125.
 प्रधि, p 205, 24.
 प्रपञ्च, p 307, 29.
 प्रपद, p 156, 22.
 प्रपा, p 79, 7.
 प्रपात, p 84, 4.
 प्रपितामह, p 145, 33.
 प्रपितामही, p 145, n.

प्रपु—प्रम.

प्रपुनाड, p 120, n.
 प्रपुञ्ज, p 120, n.
 प्रपुञ्जाड, p 120, 12.
 प्रपौण्डरीक, p 116, 15.
 प्रफुल्ल, p 87, 7.
 प्रबन्धकल्पना, p 40, 6.
 प्रवाल, p 243, 93. p359, 206.
 प्रबोधन, p 170, 23.
 प्रभञ्जन, p 12, 58.
 प्रभर, p 360, 212.
 प्रभा, p 23, 35.
 प्रभाकर, p 22, 30.
 प्रभात, p 24, 3.
 प्रभाव, p 196, 21.
 प्रभिञ्ज, p 200, 4.
 प्रभु, p 261, 11.
 प्रभूत, p 274, 12.
 प्रभ्रष्टक, p 173, 37.
 प्रमथस्, p 260, n.
 प्रमथ, p 6, 31.
 प्रमथन, p 218, 83.
 प्रमथाधिप, p 6, 27.
 प्रमद, p 31, 2.
 प्रमदवन, p 86, 3.
 प्रमदा, p 137, 3.
 प्रमदावन, p 86, n.
 प्रमनस्, p 260, 7.

प्रमा—प्रव.

प्रमा, p 289, 10.
 प्रमाण, p 316, 56.
 प्रमातामह, p 145, n.
 प्रमाद, p 53, 30.
 प्रमापणा, p 218, 81.
 प्रमापन, p 218, n.
 प्रमिति, p 289, 10.
 प्रमीत, p 181, 26. p 218, 86.
 प्रमीला, p 55, 37.
 प्रमुख, p 273, 6.
 प्रसूदित, p 284, 52.
 प्रमेह, p 151, n.
 प्रमोद, p 31, 2.
 प्रयत, p 187, 44.
 प्रयस्त, p 232, 45.
 प्रयाम, p 292, 23.
 प्रयुक्तार्थ, p 293, n.
 प्रयोगार्थ, p 100, 40.
 प्रसम्बन्ध, p 4, 18.
 प्रलय, p 30, 22. p 54, 33.
 प्रलाप, p 42, 16.
 प्रवण, p 316, 59.
 प्रवयण, p 222, n.
 प्रवयस्, p 147, 42.
 प्रवह, p 273, 7.
 प्रवहिका, p 40, 6.
 प्रवह, p 219, 18.

प्रव—प्रस.

प्रवहण, p 204, 20.
 प्रवह्नि, p 40, n.
 प्रवह्निका, p 40, 6. n.
 प्रवह्नी, p 40, n.
 प्रवारण, p 286, 3.
 प्रवाक, p 46, 7.
 प्रवासण, p 218, 81.
 प्रवाह, p 291, 18.
 प्रवाहिका, p 151, 6.
 प्रविख्याति, p 294, 23.
 प्रविदारण, p 216, 72.
 प्रविश्लेष, p 292, 20.
 प्रवीण, p 260, 4.
 प्रवृत्ति, p 40, 8. p 291, 18.
 प्रवृह, p 277, 26.
 प्रवेक, p 273, 26.
 प्रवेणि, p 202, n. p 264, 49.
 प्रवेणी, p 202, 10.
 प्रवेष्ट, p 158, 31.
 प्रव्यक्त, p 278, 31.
 प्रञ्ज, p 41, 10.
 प्रञ्चि, p 22, n.
 प्रञ्चय, p 293, 25.
 प्रञ्चित, p 264, 25.
 प्रउ, p 208, 40.
 प्रउवाह, p 236, 63.
 प्रउही, p 238, 70.
 प्रसक्त, p 64, 27.

प्रस—प्रसू.

प्रसक्तता, p 19, 18.
 प्रसक्ता, p 257, 40.
 प्रसक्तेरा, p 257, n.
 प्रसभ, p 217, 7.
 प्रसर, p 292, 23.
 प्रसरण, p 214, 64.
 प्रसरणि, p 214, n.
 प्रसरणी, p 214, n.
 प्रसव, p 289, 10. p 360, 210.
 प्रसवबन्धन, p 89, 15.
 प्रसव्य, p 279, 33.
 प्रसह्य, p 379, 10.
 प्रसाद, p 18, 18.
 प्रसाधन, p 164, 1. p 174, n.
 प्रसाधनी, p 164, 1.
 प्रसाधित, p 164, 2.
 प्रसारणी, p 214, n. p 122, 18.
 प्रसारिन्, p 266, 31.
 प्रसित, p 260, 9.
 प्रसिति, p 290, 14.
 प्रसिद्ध, p 330, 107.
 प्रसू, p 367, 231. p 144, 29.
 प्रसूता, p 141, 16.
 प्रसूति, p 289, 10.
 प्रसूतिका, p 141, 16.

प्रसू—प्राक्.

प्रसूतिज, p 59, 3.
 प्रसून, p90, 17. p336, 125.
 प्रसूत, p 220, n. p 280, 38. p 160, 36.
 प्रसूता, p 156, 23.
 प्रसूति, p 160, n.
 प्रसेव, p 227, 28. p46, n.
 प्रसेवक, p 46, 7.
 प्रसर, p 84, 4.
 प्रस्ताव, p 293, 24.
 प्रस्थ, p 242, 89. p85, 5. p 325, n.
 प्रस्थपुष्प, p 105, 59.
 प्रस्थान, p 214, 63.
 प्रस्फोटन, p 227, 26.
 प्रसूवण, p 85, 5.
 प्रस्ताव, p 155, 18.
 प्रसेद, p 54, n.
 प्रहर, p 25, 6.
 प्रहरण, p 204, n. p211, 50.
 प्रहस्त, p 160, 35.
 प्रहि, p 68, 26.
 प्रहेलि, p 40, n.
 प्रहेलिका, p 40, 6.
 प्रहृत्, p 284, 52.
 प्रांशु, p 275, 19.
 प्राक्, p 380, 16.

प्राका—प्राय.

प्राकार, p 78 3.
 प्राकृत, p 251, 16.
 प्राग्बंध, p 178, 15.
 प्राग्हर, p 273, 7.
 प्राधार, p 289, 10.
 प्राच्, p 383, n.
 प्राचिका, p 386, 8.
 प्राची, p 15, 3.
 प्राचीन, p 78, n.
 प्राचीना, p 106, 3.
 प्राचीनावीत, p 188, 49.
 प्राचीर, p 78, 3.
 प्राच्य, p 74, 7.
 प्राजन, p 222, 12.
 प्राजित, p 206, 27.
 प्राज्ञ, p 176, 5.
 प्राज्ञा, p 140, 12. p33, n.
 प्राज्ञी, p 140, 12. p 176, n.
 प्राञ्ज, p 274, 12.
 प्राङ्निपाक, p 192, 5.
 प्राय, p 12, 59.
 प्राणिन्, p 33, 8.
 प्रातर, p 381, 19.
 प्रातिहार, p 250, n.
 प्रातिहारक, p 250, n.
 प्रातिहारिक, p 250, 11.
 प्रायमकल्पिक, p 177, 10.

प्रादू—प्राय.

प्रादूस्, p 375, 17. p 379, 12.
 प्रादेश, p 159, 34.
 प्रादेशन, p 182, 29.
 प्राध्वन्, p 377, 4.
 प्रान्तर, p 77, 17.
 प्राप्त, p 280, 36. p 284, 54.
 प्राप्तपञ्चत्व, p 218, 85.
 प्राप्तरूप, p 338, 134.
 प्राप्ति, p 320, 71.
 प्राप्ति, p 281, 42.
 प्राप्ति, p 197, 27.
 प्राय, p 189, 52. p 344, 155. p 380, 17.
 प्रायस्, p 410, 17.
 प्रायित, p 283, 47.
 प्रायन्, p 173, 37.
 प्रायन्विका, p 165, 6.
 प्रायेण, p 19, 20.
 प्रावरण, p 169, 20.
 प्रावार, p 169, 19.
 प्रावृत्त, p 168, 15. n.
 प्रावृता, p 168, n.
 प्रावृष्, p 30, 19.
 प्रावृषा, p 30, n.
 प्रावृषायणी, p 106, 5.
 प्राय, p 214, n.

प्रास—प्रेष्ठ.

प्रास, p 214, 61.
 प्रासङ्ग, p 206, 25.
 प्रासङ्ग्य, 236, 64.
 प्रासाद, p 80, 9.
 प्रासिक, p 208, 38.
 प्रास्थिक, p 222, n.
 प्राङ्ग, p 25, 3.
 प्रिय, p 145, 35.p272,3.
 प्रियक, p 96,22.p128,9.
 प्रियङ्गु, p99,36.p225,20.
 प्रियता, p 52, 27.
 प्रियवन्द, p 267, 36.
 प्रियास, p 94, n.
 प्रीणन, p 287, 4.
 प्रीत, p 284, 52.
 प्रीति, p 31, 2.
 प्रष्ट, p 283, 48.
 प्रेक्षा, p 33, 10. p 365, 226.
 प्रेक्षा, p 205, 21.
 प्रेक्षित, p 280, 36.
 प्रेत, p 59, 2. p 218, 85. p 317, 62.
 प्रेत्य, p 378, 8.
 प्रेन, p 52, n.
 प्रेनन्, p 52, 27.
 प्रेषण, p 295, 34.
 प्रेष्ठ, p 265, 61.

प्रेष्य—फटा.

प्रेष्य, p 251, n.
 प्रैष, p 251, n.
 प्रैष्य, p 251, 17.
 प्रोक्षण, p 181, 25.
 प्रोक्षित, p 181, 26.
 प्रोथ, p 204, 17.
 प्रोष्ठ, p 129, n.
 प्रोष्ठपद, p 20, 24.
 प्रोष्ठी, p 65, 18.
 प्रोष्ठपद, p 29, 17.
 प्रौढ, p 277, 26.
 प्रुच, p 93, 13. p 96,24.
 प्रुच, p 117,20.p134,34.
 प्रुचग, p127,3.p306,25.
 प्रुचङ्ग, p 127, 3.
 प्रुचङ्गन, p 340, 140. p 127, n.
 प्रुच, p 90, 18.
 प्रुचन्, p 155, 17.
 प्रुचन्, p 155, n.
 प्रुचयत्, p 97, 29.
 प्रुत, p 204, 16.
 प्रुष्ट, p 283, 48.
 प्रुष, p 288, 9.
 प्रुषात, p 285, 60.
 फझिका, p 107, 8.
 फटा, p 58, n.

फण—फाल.

फण, p 58, n.
 फणम्, p 58, n.
 फणा, p 58, 9.
 फणिक, p 105, 59.
 फणिन्, p 58, 7.
 फर, p 213, n.
 फल, p 240, 80.p89,15. p 126,35. p 213,58.
 फलक, p 213, 58.
 फलकपाणि, p 208, 39.
 फलयहि, p 87, n.
 फलमिक, p 247, 112.
 फलपूर, p 105, 59.
 फलवत्, p 87, 7.
 फलस, p 100, n.
 फलाध्यक्ष, p 97, 26.
 फलिन्, p 87, 7.
 फलिन, p 87, 7.
 फलिनो, p99,36.p118,2.
 फली, p 99, 36.
 फलेयहि, p 87, 6.
 फलेरुहा, p 99, 35.
 फलगु, p 273, 6. p 100, 42.
 फलगुन, p 28, n.
 फालित, p 231, 43.
 फाल्ट, p 282, 44.
 फाल, p 223,13.p167,12

फालगु—बन्ध.

फालगुण, p 28, 15.
 फालगुनिक, p 28, 15.
 फालगुनी, p 386, 6.
 फल, p 87, 8.
 फेन, p 246, 105.
 फेनिल, p 93, 12.
 फेरव, p 128, 5.
 फेर, p 128, 5.
 फेसक, p 235, n.
 फेसा, p 235, 56.
 फेसि, p 235, n.
 बण, p 288, n.
 बण, p 268, 48. p 282, 44.
 बन्नी, p 254, n.
 बध, p 218, 84.
 बधिर, p 149, 48.
 बधु, p 139, n.
 बधू, p 329, 104. p 139, n.
 p 117, 21. p 137, 2.
 बधूटी, p 139, n.
 बधोद्यत, p 269, 44.
 बध, p 269, 45.
 बन्धक, p 328, 100.
 बन्धकी, p 159, 10.
 बन्धन, p 197, 26.
 बन्धनालय, p 219, 87.
 बन्धनी, p 238, n.

बन्ध—बलि.

बन्धस्तम्भ, p 201, 9.
 बन्धु, p 145, 34.
 बन्धुजीवक, p 103, 53.
 बन्धुता, p 145, 35.
 बन्धुर, p 276, 19.
 बन्धुल, p 143, 26.
 बन्धूक, p 103, 53.
 बन्धूर, p 276, n.
 बन्ध्य, p 87, 7.
 बन्ध्या, p 237, 69.
 बन्धु, p 349, 172.
 बल, p 4, 19. p 210, 46.
 p 216, 70. p 356,
 197. p 393, 22.
 बलल, p 309, 33.
 बलला, p 309, 33.
 बलन, p 4, n.
 बलभद्र, p 4, 18.
 बलभद्रिका, p 121, 16.
 बलचित, p 281, 40.
 बलवत्, p 148, 44.
 p 376, 2.
 बलविन्यास, p 210, 47.
 बला, p 110, 25.
 बलात्कार, p 217, 77.
 बलाराति, p 7, 38.
 बलि, p 178, 13. p 197,
 27. p 356, 197.

बलि—बीभ.

बलिध्वंसिन्, p 4, 16.
 बलिसङ्गान्, p 56, 1.
 बली, p 356, n.
 बलीवर्द, p 235, 59.
 बन्धायणी, p 238, n.
 बहिर्मुख, p 2, n.
 बहिर्मुख, p 2, n.
 बा, p 374, 11.
 बाण, p 104, n.
 बाणा, p 104, 55.
 बाधा, p 59, 3.
 बान्धकिनेय, p 143, 26.
 बान्धव, p 145, 34.
 बाह, p 147, 42. p 114,
 10. p 162, 46. p 359,
 207. p 203, 14.
 बाहगभिणी, p 238, 70.
 बाहतनय, p 98, 30.
 बाहदलक, p 98, n.
 बाहधि, p 204, 18.
 बाहपत्र, p 98, n.
 बाहहस्त, p 204, 18.
 बाहा, p 147, n.
 बाहेय, p 239, 78.
 p 107, 8.
 बाहेयशाक, p 107, 8.
 बाह्य, p 146, 40.
 बीभत्स, p 369, 236.

बुद्ध—बोधि.

बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, 15.
 बुद्धायमांस, p 154, n.
 बुद्धी, p 154, n.
 बुद्ध, p 329, n. p 2, 8.
 p 285, 57.
 बुद्धि, p 33, 10.
 बुद्धद, p 391, 19.
 बुध, p 2, n. p 329, 103.
 p 21, 27. p 176, 4.
 बुधित, p 285, 57.
 बुधुचा, p 234, 54.
 बुधुचित, p 263, 20.
 बुध, p 225, n.
 बुध, p 225, 22.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुद्ध, p 154, n.
 बुद्धन्, p 154, n.
 बुद्धा, p 154, n.
 बुद्धप्रभा, p 8, n.
 बुद्धारक, p 303, 16.
 बुद्धिष्ठ, p 285, 62.
 बुद्ध, p 110, 24.
 बुद्ध, p 90, n.
 बोधकर, p 215, 65.
 बोधि, p 91, n.

बोधि—म.

बोधिद्वय, p 91, 1.
 ब्रतति, p 319, n.
 ब्रह्मचारिन्, p 175, 3.
 p 186, 42.
 ब्रह्मस्य, p 96, 22.
 ब्रह्मत्व, p 189, 51.
 ब्रह्मदर्शी, p 120, 10.
 ब्रह्मदारु, p 96, 22.
 ब्रह्मन्, p 3, n. p 333, 117.
 ब्रह्मपुत्र, p 58, 11.
 ब्रह्मभूय, p 189, 51.
 ब्रह्मवज्र, p 178, 14.
 ब्रह्मवर्चस्, p 184, 38.
 ब्रह्मविन्दु, p 185, 38.
 ब्रह्माणी, p 6, n.
 ब्रह्मसायुज्य, p 189, 51.
 ब्रह्मरु, p 5, 22.
 ब्रह्माज्ञाधि, p 185, 38.
 ब्रह्मासन, p 185, 39.
 ब्राह्म, p 189, 50.
 ब्राह्मण, p 175, 4.
 ब्राह्मणयष्टिका, p 107, 8.
 ब्राह्मणी, p 107, 8.
 ब्राह्मी, p 38, 1. p 6, 31.
 p 118, 3.
 म, p 20, 22.

भक्त—भद्र.

भक्त, p 233, 48.
 भक्तक, p 263, 20.
 भक्षित, p 285, 60.
 भक्ष्यकार, p 227, 28.
 भग, p 157, 27. p 306, 27.
 भगन्दर, p 151, 7.
 भगवत्, p 3, 8.
 भगिनौ, p 144, 29.
 भग्नी, p 144, n.
 भङ्ग, p 61, 5.
 भङ्गा, p 225, 20.
 भङ्गि, p 386, 8.
 भजमान, p 197, 24.
 भट, p 207, 29.
 भटिज, p 231, 45.
 भट्टारक, p 48, 13.
 भट्टिनी, p 48, 13.
 भण्डाकी, p 112, 2.
 भण्डिर, p 101, n.
 भण्डिरी, p 107, n.
 भण्डिल, p 101, 44.
 भण्डी, p 107, 9.
 भण्डीर, p 101, n.
 भण्डीरी, p 107, 9.
 भण्डील, p 101, n.
 भद्र, p 31, 3.
 भद्रक, p 272, n.

भद्र—भर्तृ.

भद्रकुम्भ, p 199, 32.
 भद्रदाह, p 98, 34.
 भद्रपदा, p 20, n.
 भद्रपर्णी, p 94, 16.
 भद्रवल्ली, p 4, n.
 भद्रवला, p 122, 18.
 भद्रसुस्तक, p 124, 25.
 भद्रयव, p 102, 47.
 भद्रवल्ली, p 4, n.
 भद्रवला, p 122, 18.
 भद्रत्री, p 172, 32.
 भद्रासन, p 198, 31.
 भय, p 50, 21.
 भयङ्कर, p 50, 20.
 भयद्रुत, p 269, 42.
 भयानक, p 50, 20.
 भर, p 13, 61. p 242, n.
 भरण, p 256, 39.
 भरण्य, p 256, 39.
 भरण्यभुज्, p 263, 19.
 भरण्या, p 256, n.
 भरत, p 250, 12.
 भरतवर्च, p 74, n.
 भरद्वाज, p 130, 15.
 भर्ग, p 6, 29.
 भर्ग्य, p 6, n.
 भर्तृदारिक, p 48, n.
 भर्तृ, p 145, 35.

भर्तृ—भागि.

भर्तृदारक, p 48, 12.
 भर्तृदारिका, p 48, 13.
 भर्तृन, p 42, 14.
 भर्तृन्, p 243, 95.
 भर्तृ, p 392, 21. p 127, 4.
 भर्तृतक, p 96, n.
 भर्तृतकी, p 96, 23.
 भर्तृक, p 127 n.
 भर्तृक, p 127, n.
 भव, p 6, 30. p 359, 208.
 भवन, p 80, 11.
 भवानी, p 6, 32.
 भविक, p 31, 4.
 भविष्ट, p 265, 29.
 भविष्णु, p 265, 29.
 भव्य, p 31, 4. p 403, n.
 भव्या, p 403, n.
 भवक, p 252, 22.
 भव्या, p 255, 33.
 भवगन्धिनी, p 114, 8.
 भवगर्भा, p 101, 43.
 भवन्, p 320, 72.
 भा, p 23, 35.
 भाग, p 242, 90.
 भागधेय, p 197, 27. p 32, 6.
 भागिनेय, p 145, 32.

भागि—भासु.

भागिनी, p 48, n.
 भागिनेयी, p 145, n.
 भागीरथी, p 69, 31.
 भाग्य, p 32, 6.
 भाङ्गीन, p 221, n.
 भाजन, p 229, 33.
 भाण्ड, p 229, 33.
 भाद्र, p 29, 17.
 भाद्रपद, p 29, 17.
 भाद्रपदा, p 20, 24.
 भासु, p 22, 32. p 22, 35. p 330, 107.
 भासिनी, p 137, 4.
 भार, p 242, 87.
 भारत, p 250, n. p 74, 6.
 भारती, p 38, 1.
 भारद्वाज, p 130, n.
 भारद्वाजी, p 113, 4.
 भारयष्टि, p 254, 30.
 भारवाह, p 251, 15.
 भारिक, p 251, 15.
 भारिन्, p 251, n.
 भार्गव, p 21, 26.
 भार्गवी, p 123, 24.
 भार्गी, p 107, 8.
 भार्या, p 138, 6.
 भार्यापती, p 146, 38.
 भासु क, p 127, n.

भास्त्र—भिया.

भास्त्रक, p 127, 4.
 भाव, p 48, 12. p 50,
 21. p 360, 209.
 भावबोधक, p 50, 21.
 भावित, p 232, 46.
 भाविनी, p 137, 3.
 भावुक, p 31, 4.
 भाव्य, 23, 53.
 भाषा, p 38, 1.
 भाषित, p 38, 1.
 भाष्य, p 396, 31.
 भास्, p 23, n.
 भास्कर, p 22, 30.
 भास्त्र, p 22, 30.
 भिन्ना, p 287, 6. p 265,
 226.
 भिक्षु, p 175, 3. p 185, 41.
 भिक्षुकी, p 143, 26.
 भिन्न, p 18, 17.
 भित्ति, p 78, 4.
 भिदा, p 287, 5.
 भिदिर, p 9, n. p 276, 21.
 भिदु, p 9, n.
 भिदुर, p 9, 42.
 भिन्दिपात्र, p 213, 59.
 भिन्न, p 279, 32. p 283,
 50.
 भिया, p 50, n.

भिष—भुज.

भिषज्, p 152, 8.
 भिष्ठा, p 233, n.
 भिष्मिका, p 233, n.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भिष्मिष्टा, p 233, n.
 भिष्ठा, p 233, 48.
 भिष्मिटा, p 233, 49.
 भिष्ठा, p 233, 48.
 भिष्मिटा, p 233, n.
 भिष्मिष्टा, p 233, n.
 भी, p 50, 21.
 भीत, p 50, n.
 भीति, p 50, 21.
 भीम, p 50, 20. p 6, 30.
 भीरु, p 137, 3. p 264, 26.
 भीरुक, p 264, 26.
 भीरुपत्नी, p 109, 19.
 भीरु, p 137, n.
 भीरुक, p 265, 26.
 भीषण, p 50, 20.
 भीष्म, p 50, 20.
 भीष्मक, p 69, 31.
 भुक्, p 285, 60.
 भुक्तसमुज्जित, p 235, 56.
 भुग्न, p 276, 21. p 281, 40.
 भुज, p 158, 31.
 भुजग, p 57, 6.
 भुजङ्ग, p 57, 6.

भुज—भूमि.

भुजङ्गभुज, p 133, 30.
 भुजङ्ग, p 57, 6.
 भुजङ्गाची, p 112, 3.
 भुजधिरस्, p 158, 29.
 भुजा, p 158, n.
 भुजान्तर, p 158, 28.
 भुजिष्य, p 251, 17.
 भुवन, p 60, 3.
 भू, p 73, 2. n.
 भूत, p 2, 6. p 256, n.
 p 284, 54. p 322, 80.
 भूतकेश, p 247, 111.
 भूतवास, p 100, 39.
 भूतवेशी, p 103, 51.
 भूतात्मन्, p 331, 108.
 भूति, p 7, 31.
 भूतिक, p 300, 8.
 भूतेश, p 6, 26.
 भूदार, p 127, 2.
 भूदेव, p 175, 3.
 भूनिम्ब, p 119, 8.
 भूप, p 191, 1.
 भूपदी, p 102, 50.
 भूपाल, p 191, n.
 भूधत्, p 318, 63. .
 भूमन्, p 274, n.
 भूमि, p 73, 2.
 भूमिजम्बुका, p 95, 18.

भूमि—भूत.

भूमिदेव, p 175, n.
 भूमिपाल, p 191, n.
 भूमिपद, p 220, 1.
 भूमी, p 73, n.
 भूयस्, p 274 13.
 भूयिष्ठ, p 274, 13.
 भूरि, p 274, 13.p352,n.
 भूरिफेना, p 120, 9.
 भूरिमाय, p 128, 5.
 भूरुखडी, p 102, 50.
 भूर्ज, p 97, 26.
 भूषण, p 164, n.
 भूषा, p 164, 2.
 भूषित, p 164, 2.
 भूषण, p 265, 29.
 भूस्तृण, p 125, 32.
 भूकुटि, p 55, n.
 भूकुटी, p 55, n.
 भूकुंस, p 47, n.
 भूग, p 20, n.
 भूगु, p 84, 4. p 21, n.
 भूङ्ग, p 130, 16.
 भूङ्गराजस्, p 121, n.
 भूङ्गराज, p 121, 17.
 भूङ्गराजन्, p 121, n.
 भूङ्गार, p 199, 32.
 भूङ्गारी, p 133, 28.
 भूतक, p 251, 15.

भूति—भूकु.

भूति, p 256, 38.
 भूतिभुज्, p 251, 15.
 भूत्य, p 251, 17.
 भूत्या, p 256, 38.
 भूय, p 13, 62.
 भूयव, p 232, 47.
 भूक, p 67, 24.
 भूकी, p 67, 24.
 भूद, p 196, 20.
 भूदित, p 283, 50.
 भूरी, p 46, 6.
 भूवज, p 150, 1.
 भूव, p 187, 46.
 भूव, p 50, 19.
 भूवज्ज, p 150, 1.
 भूग, p 210,n.p305,24.
 भूगवत्, p 320, n.
 भूगवती, p 320, 72.
 भूगिन्, p 58, 8.
 भूगिनी, p 138, 5.
 भूजन, p 234, 55.
 भूस्, p 378, 7.
 भूज, p 21, 27.
 भूरिक, p 192, 7.
 भूय, p 197, 23.
 भूकुंय, p 47, n.
 भूकुंस, p 47, 11.
 भूकुटि, p 55, 37.

भूकु—मक.

भूकुटी, p 55, 37.
 भूज, p 34, 13. p 61,6.
 p 288, 9.
 भूजर, p 133, 29.
 भूजरक, p 163, 47.
 भूजि, p 288, 9.
 भूट, p 284, 53.
 भूजिण्णु, p 164, 2.
 भूतरी, p 146, 36.
 भूतज, p 146, 36.
 भूतजाया, p 144, 30.
 p 146, 36.
 भूतभगिनी, p 146, 36.
 भूतव्य, p 146, n.
 भूतीय, p 846, 36.
 भून्ति, p 34, 13.
 भूट, p 228, 30.
 भूकुंस, p 47, 11.
 भूकुटी, p 55, 37.
 भूण, p 146, 39.
 भू, p 162, 43. p 84,n.
 भूकुंस, p 47, 11.
 भूकुटि, p 55, 37. n.
 भूकुटी, p 55, n.
 भूण, p 314, 48.
 भूव, p 197, 23.
 भूकर, p 66, 20.

मक—मक्षु.

मकरध्वज, p 5, 21.
 मकरन्द, p 90, 17.
 मकुट, p 164, 3.
 मकुर, p 174, n.
 मकुष्टक, p 224, n.
 मकुष्ठक, p 224, 17.
 मकुलक, p 120, n.
 मक्षिका, p 133, 26.
 p 399, n.
 मक्ष, p 178, 13.
 मगध, p 215, 65. n.
 मगधनु, p 7, 36. n.
 मगधानु, p 7, n.
 मङ्कुर, p 174, n.
 मंक्षु, p 376, 2.
 मङ्गल, p 31, 3.
 मङ्गल्यक, p 224, 17.
 मङ्गल्या, p 171, 28.
 मचक्षिका, p 32, 5.
 मक्का, p 88, 12.
 मक्काबा, p 254, n.
 मक्ख, p 65, n.
 मक्षु, p 174, 39.
 मक्षुरि, p 89, 13.
 मक्षुरी, p 89, n.
 मक्षिठा, p 107, 9.
 मक्षीर, p 166, 11.
 मक्षु, p 272, 2.

मक्षु—मत्त.

मक्षुल, p 272, 2.
 मक्षुषा, p 254, 30.
 मठ, p 79, 8.
 मङ्गु, p 47, 8.
 मक्षि, p 243, 94.
 मक्षिक, p 228, 31.
 मक्षिवन्ध, p 159, 32.
 मक्षी, p 243, n.
 मक्षु, p 233, 49. p 98, 32.
 मक्षुन, p 164, 3. p 265, 29.
 मक्षुना, p 385, n.
 मक्षुप, p 80, 9.
 मक्षुल, p 22, 34. p 18,
 17. p 16, 7. p 210, n.
 मक्षुलक, p 151, 5.
 मक्षुल्लाप, p 213, 57.
 मक्षुल्लेश्वर, p 191, 2.
 मक्षुल्लारक, p 250, 10.
 मक्षुल्लत, p 164, 1.
 मक्षुल्लक, p 67, 24.
 मक्षुल्लकपर्ण, p 99, 37.
 मक्षुल्लकपर्णी, p 107, 9.
 मक्षुल्लर, p 244, 99.
 मत्तक, p 200, 2.
 मत्तल्लिका, p 32, 5.
 मत्ति, p 33, 10.
 मत्त, p 200, 4. p 284,
 52. p 264, 23.

मत्त—मद्र.

मत्तकाशिनी, p 137, 4.
 मत्तकाशिणी, p 137, n.
 मत्तकाशिनी, p 137, n.
 मत्त, p 65, n.
 मत्तर, p 349, 174.
 मत्ती, p 65, n.
 मत्तप्र, p 65, 17. n.
 मत्तप्रण्डी, p 231, 43.
 मत्तप्रधानी, p 64, 16.
 मत्तप्रपित्ता, p 106, 4.
 मत्तप्ररक्त, p 134, n.
 मत्तप्रवेधन, p 64, 16.
 मत्तप्रवेधनी, p 64, n.
 मत्तप्राची, p 118, 3.
 मधित, p 234, 53.
 मद, p 200, 5. p 326, 94.
 मदकल, p 200, 3.
 मदन, p 5, 20. p 98,
 33. p 104, 58.
 मदस्थान, p 257, 41.
 मदिरा, p 257, 40.
 मदिराम्बु, p 79, 8.
 मदोत्कट, p 200, 3.
 मद्र, p 134, 34.
 मद्र, p 65, 19.
 मद्रुसी, p 67, n.
 मद्र, p 257, 40.
 मद्र, p 45, n.

मधु—मधु.

मधु, p 246, 108. p 257, 41. p 330, 105. p28, 15. p 119, 7. p92,n. मधुक, p 92, n. p111,28. p 215, n. मधुकर, p 133, 29. मधुक्रम, p 257, 41. मधुहुन, p 92, 8. मधुप, p 133, 29. मधुपर्यिका, p 94, 16. p 108, 13. मधुपर्णी, p 106, 1. मधुपायिन्, p 133, n. मधुमक्षिका, p 133, 26. मधुमाध्वीक, p 257, n. मधुयटिका, p 111, 28. मधुर, p 35, 18. p 355, 193. मधुरक, p 119, 8. मधुरसा, p 106, 2. p 111, 26. मधुरा, p 122, 17. मधुरिका, p 110, 23. मधुरिपु, p 4, 15. मधुलिङ्, p 133, 29. मधुवार, p 257, 41. मधुव्रत, p 133, 29. मधुशियु, p 93, 12

मधु—मनु.

मधुनेषी, p 106, 2. मधुगील, p 92, 8. मधुसना, p 116, n. मधूक, p 92, 8. मधूच्छिष्ट, p 246, 108. मधूलक, p 92, 8. मधूलिका, p 106, 2. मध्य, p 158, 30. p47,9. p 346, 163. मध्यदेश, p 74, 7. मध्यम, p 45, 1. p 158, 30. p 74, 7. मध्यमा, p139,8.p159,33. मध्या, p 139, n. मध्याङ्ग, p 25, 3. मध्वासव, p 257, 41. मनःशिल, p 246, n. मनःशिला, p 246, 108. मनःसिला, p 246, n. मनस्, p 33, 9. मनस्कार, p 33, 11. मनसिकार, p 33, n. मनसिम, p 5, 21. मनाक्, p 378, 8. मनित, p 285, 57. मनीषा, p 33, 10. मनीषिन्, p 176, 5. मनु, p 400, 38.

मनु—मन्द.

मनुज, p 137, 1. मनुषी, p 137, n. मनुष्य, p 137, 1. मनुष्यधर्मान्, p 14, 64. मनोयुग्मा, p 246, 108. मनोज, p 5, n. मनोजव, p 261, 13. मनोजवस्, p 261, n. मनोज्ञ, p 272, 2. मनोज्ञा, p 246, n. मनोरथ, p 52, 27. मनोरम, p 272, 2. मनोहत, p 268, 41. मनोहर, p 272, n. मनोहारिन्, p 272, n. मनोह्वा, p 246, 108. मन्तु, p 197, 26. मन्त्र, p 348, 169. मन्त्रव्याख्याकृत्, p 176,7. मन्त्रिन्, p 192, 4. मन्त्र, p 239, 74. मन्त्रदण्डक, p 239, 74. मन्त्रन्, p 239, 74. मन्त्रिणी, p 239, 75. मन्त्रर, p 209, 40. मन्त्रान, p 239, 74. मन्द, p 252,19.p327,97. मन्दगाभिन्, p 209, 40.

मन्हा—मरि.

मन्हाकिनी, p 9, 44.
 मन्हाच, p 51, 23.
 मन्हार, p 105, 61. p 9,
 45. p 92, 6.
 मन्हास्य, p 51, n.
 मन्हिर, p 79, 5. p 352,
 186.
 मन्हुरा, p 79, 7.
 मन्होष्य, p 23, 36.
 मन्द्, p 45, 2.
 मन्मथ, p 5, 20. p 91, 1.
 मन्था, p 154, 16.
 मन्तु, p 51, 25. p 344, 155.
 मन्वन्तर, p 30, 22.
 मपठक, p 224, n.
 मपुठक, p 224, 17.
 मय, p 239, 75.
 मयठक, p 224, n.
 मयु, p 14, 66.
 मयुठक, p 224, n.
 मयूख, p 22, 34. p 304, 19.
 मयूर, p 111, 30. p 134, 30.
 मयूरक, p 244, 101.
 p 107, 7.
 मयूरीकुण्डुटो, p 402, n.
 मरकत, p 243, 92.
 मरण, p 218, 85.
 मरिच, p 229, n.

मरी—मल.

मरीच, p 229, 36.
 मरीचि, p 22, 35.
 मरीचिका, p 23, 37.
 मरु, p 347, 165. p 74, 5.
 मरुत्, p 12, 58. p 317,
 61. n.
 मरुत, p 317, 61. n.
 मरुत्वत्, p 7, 36.
 मरुन्मासा, p 117, 21.
 मरुवकं, p 98, 33. p 105,
 59.
 मरुंड, p 127, 3.
 मरुंडक, p 129, 13.
 मरुंडी, p 97, 29. p 106, 5.
 मरुं, p 137, 1.
 मरुंन, p 292, 22.
 मरुंख, p 47, 8.
 मरुंहित, p 280, n.
 मरुं, p 396, 30.
 मरुंर, p 44, 2.
 मरुंसृष्ट, p 279, 33.
 मरुंदा, p 197, 26.
 मरु, p 155, 16. p 357,
 199.
 मरुदूषित, p 272, 4.
 मरुपू, p 100, 42.
 मरुयज, p 172, 32.
 मरुयू, p 100, n.

मला—मह.

मला, p 116, n.
 मलिन, p 272, 4.
 मलिनी, p 142, 20.
 मलिङ्गुच्, p 253, 25.
 मलीमस, p 272, 4.
 मल्ल, p 392, 21.
 मल्लक, p 399, 37.
 मल्लिक, p 132, 24.
 मल्लिका, p 102, 50.
 मल्लिकास्य, p 132, n.
 मलित, p 280, n.
 मलि, p 387, n.
 मसी, p 387, 10.
 मसुर, p 224, n.
 मसुरा, p 224, n.
 मसूर, p 224, 17.
 मसूरविदला, p 111, 27.
 मसूरा, p 224, n.
 मसूय, p 232, 46.
 मसूर, p 124, 26.
 मसूरिन्, p 185, 41.
 मसल, p 162, n.
 मसलक, p 162, 46.
 मसिष्क, p 154, 16.
 मस्तु, p 234, 54.
 मह, p 367, n. p 55, 38.
 महत्, p 274, 10.
 महती, p 320, 72.

मह—महि.

महस्, p 367, 133, n
महाकन्द, p 121, 14.
महाकुल, p 175, 2.
महाङ्ग, p 239, 75.
महाजाली, p 113, 5.
महादेव, p 6, 28.
महाधन, p 137, 14.
महानस, p 227, 27.
महामात्र, p 192, 5.
महायज्ञ, p 178, 14.
महारजत, p 243, 95.
महारजन, p 246, 107.
महारण्य, p 86, 1.
महाराजक, p 2, n.
महाराजिक, p 2, 5.
महारौरव, p 59, 1.
महायय, p 259, 3.
महामूढी, p 140, 13.
महामेता, p 111, 29.
महासहा, p 119, 4.
p 104, 54.
महासेन, p 7, 34.
महि, p 73, n.
महिध, p 84, n.
महिर, p 22, n.
महिला, p 99, 35. p 137, 2.
महिष, p 128, 4.
महिषी, p 128, n. p 138, 5.

मही—माग.

मही, p 73, 3.
महीक्षित, p 191, 1.
महीध, p 84, 1.
महीधर, p 84, n.
महीरुह, p 87, 5.
महीलता, p 66, 21.
महीला, p 137, n.
महीसुत, p 21, 27.
महेच्छ, p 259, 3.
महेरणा, p 115, 12.
महेरणा, p 115, n.
महेला, p 137, n.
महेश्वर, p 6, 25.
महोक्ष, p 236, 61.
महोत्पल, p 71, 39.
महोत्साह, p 259, 3.
महोद्यम, p 259, 3.
महोषध, p 121, 13. p 109, 18. p 230, 38.
महोषधी, p 230, n.
मा, p 379, 11.
मांस, p 154, 14.
मांसल, p 148, 44.
मांसिक, p 251, 14.
मांसिक, p 246, 108.
मागध, p 215, 65.
p 248, 2.
मागधी, p 103, 51.
p 108, 15.

माघ—माह.

माघ, p 28, 15.
माघ्य, p 103, 53.
माठर, p 22, 33.
माढि, p 386, n.
माघव, p 137, n.
माघवक, p 166, 7.
p 147, 42.
माघव्य, p 297, 40.
माघिक्य, p 396, 31.
माघिवन्ध, p 230, n.
माघिमंथ, p 230, 42.
मातङ्ग, p 252, 20.
p 305, 22.
मातरपितरौ, p 146, 37.
मातरिचनु, p 12, 57.
मातलि, p 8, 41.
मातापितरौ, p 146, 37.
मातामह, p 145, 33.
मातुल, p 104, 58.
p 144, 31.
मातुलपुत्रक, p 105, 58.
मातुलानी, p 144, 30.
मातुलाहि, p 57, 6.
मातुली, p 144, 30.
मातुसङ्गक, p 105, 59.
माह, p 6, 31. p 48, 14.
p 144, n. p 237, 66.

माह—मायि.

माहषसेय, p 143, n.
 माहषसयी, p 143, n.
 माहषस्त्रीय, p 143, n.
 माहषस्त्रीया p 143, n.
 मात्र, p 350, 180.
 मात्रा, p 350, 179.
 p 274, 11.
 माद, p 290, 12.
 माघव, p 3, 13. p29, 16.
 माघवक, p 257, 41.
 माघवी, p 103, 52. n.
 माघवीलता, p 103, 52.
 माध्वक, p 257, n.
 माध्वीक, p 257, 41.
 मान, p 50, 22. p241, 85.
 मानव, p 137, 1.
 मानव्य, p 297, n.
 मानस, p 33, 9.
 मानसौकस्, p 132, 23.
 मानिनी, p 137, n.
 मानुष, p 137, 1.
 मानुषी, p 137, n.
 मानुष्यक, p 297, 42. .
 माया, p 250, 11.
 मायाकार, p 250, 11.
 मायादेवीसुत, p 3, 10.
 मायाविनु, p 250, n.
 माविनु, p 250, n.

मायु—माला.

मायु, p 153, 13.
 मायूर, p 137, 43.
 मार, p 5, 20.
 मारजित्, p 3, 8.
 मारण, p 219, 83.
 मारिष, p 48, 14.
 मारुत, p 12, 58.
 मार्कष, p 121, 17.
 मार्ग, p 28, 14.
 मार्गण, p 212, 55. p270,
 49. p 294, 30.
 मार्गशीर्ष, p 28, 14.
 मार्गित, p 284, 54.
 मार्यजन, p 94, 13.
 मार्यजना, p 170, 22.
 मार्यार, p 128, 6.
 मार्यजिता, p 231, 44.
 मार्त्तण्ड, p 22, 31.
 मार्त्ताण्ड, p 22, n.
 मार्दङ्गिक, p 251, 13.
 मार्द्वीक, p 257, n.
 मार्षक, p 48, n.
 मारिष्ट, p 170, 22.
 मालक, p 100, 42.
 मालती, p 103, 53.
 माला, p 173, 36.
 मालाकर, p 249, 5.
 मालाट्टणक, p 125, 32.

मालि—मिथ्या.

मालिक, p 249, 5.
 मालुधान, p 57, 6.
 मालूर, p 93, 12.
 माल्य, p 173, 36.
 माल्यवत्, p 84, 3.
 माष, p 241, n.
 माषपर्णी, p 119, 4.
 माषीण, p 221, n.
 माष्य, p 221, n.
 मास, p 27, 12. p241, n.
 मासर, p 233, 49.
 मासिक, p 183, 31.
 मास्य, p 379, 11.
 माहाकुल, p 175, n.
 माहिष्य, p 248, 3.
 माहेवी, p 237, 66.
 मितम्पच, p 270, 48.
 मिन्न, p 193, n. p194, n.
 मित्र, p 194, 12. p193, 9.
 p 22, 31. p348, 169.
 p 194, n.
 मित्रा, p 194, n.
 मिथस्, p 375, 17.
 मिथुन, p 135, 38.
 मिथ्या, p 380, 15.
 मिथ्यादृष्टि, p 34, 13.
 मिथ्याभिद्योग, p 41, 11.
 मिथ्याभियंसन, p 41, 11.

मिथ्या—मुक्ता.

मिथ्यामति, p 34, 13.
 मिथि, p 110, n. p117, n.
 p 122, n.
 मिथी, p 110, 23.
 मिथ्रेया, p 110, 24.
 मिषि, p 117, n. p122, n.
 मिषी, p 117, n.
 मिसि, p 110, n. p 122,
 17.
 मिसी, p 110, n. p 117,
 22.
 मिहिका, p 19, 20.
 मिहिर, p 22, 31.
 मीढ, p 282, 46.
 मीन, p 65, 17.
 मीनकेतन, p 5, 20.
 मुकुट, p 164, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुन्दक, p 121, n.
 मुकुन्द, p 114, n.
 मुकुर, p 174, 41.
 मुकुल, p 89, 16.
 मुकुटक, p 224, n.
 मुकुलक, p 120, n.
 मुक्त, p 396, n.
 मुक्तकञ्चुक, p 57, 6.
 मुक्ता, p 243, 93.
 मुक्तावली, p 165, 6.

मुक्ता—मुरा.

मुक्तास्फोट, p 67, 23.
 मुक्ति, p 34, 15.
 मुख, p 82, 19. p161, 40.
 p 273, n.
 मुखर, p 267, 36.
 मुखवासन, p 36, 20.
 मुख्य, p 185, 39.
 मुग्ध, p 270, n.
 मुग्ध, p 149, 48. p398,
 34.
 मुग्धा, p 149, n.
 मुग्धित, p 149, 48.
 p 279, 35.
 मुग्धिन्, p 250, 10.
 मुद्, p 31, n.
 मुदा, p 31, n.
 मुदित, p 31, n.
 मुदिर, p 16, 9.
 मुद्रपर्यी, p 112, 1.
 मुद्र, p 213, 59.
 मुद्रक, p 224, n.
 मुधा, p 377, 4.
 मुनि, p 186, 41.
 मुनिपुङ्गव, p 273, n.
 मुनीन्द्र, p 3, 9.
 मुहु, p 400, 38.
 मुरज, p 46, 5. n.
 मुरा, p 115, 11.

मुर्वी -- मूर्ति.

मुर्वी, p 106, n.
 मुयली, p 129, n. p 4, n.
 मुषल, p 226, n.
 मुषली, p 4, n. p 114, n.
 p 129, n.
 मुषल्य, p 269, n.
 मुषा, p 255, n.
 मुषिका, p 255, n.
 मुषित, p 280, 37.
 मुष्क, p 157, 27.
 मुष्कक, p 95, 20.
 मुष्टि, p 160, 37.
 मुष्टिवन्ध, p 290, 14.
 मुसल, p 226, 25.
 मुसलिन्, p 4, 19.
 मुसली, p114, 7. p129, 12.
 मुसल्य, p 267, 45.
 मुस्तक, p 124, 25.
 मुस्ता, p 124, 25.
 मुहुभाषा, p 42, 16.
 मुहुस्, p 376, 1.
 मुहूर्त्त, p 27, 11.
 मूक, p261, 13. p268, 38.
 मूढ, p 270, 48.
 मूत, p 282, 44.
 मूत्र, p 155, 18,
 मूत्रकच्छ, p 152, 7.
 मूर्तित, p 282, 46.

मूर्ध्नि—मृग.

मूर्ध्नि, p 270, 48.
 मूर्च्छा, p 217, 78.
 मूर्च्छाल, p 153, 12.
 मूर्च्छित, p 153, 12.
 p 324, 85.
 मूय, p 282, n.
 मूर्त्त, p153,12.p277,26.
 मूर्त्ति, p156,22.p319,69.
 मूर्त्तिमत्, p 277, 26.
 मूर्चन्, p 162, 46.
 मूर्च्छाभिषिक्त, p 191, 1,
 p 318, 64.
 मूर्च्छा, p 106, 2.
 मूल, p 88, 12. p 358,
 202.
 मूलक, p 123, 23.
 मूलकर्मान्, p 287, 4.
 मूलधन, p 240, 80.
 मूल्य, p240,80.p256,39.
 मूषा, p 255, 33. p400,
 38.
 मूषिक, p 129, 12.
 मूषिकपर्णी, p 107, 6.
 मूषिका, p 255, n.
 मूषित, p 280, 37.
 मूषी, p 255, n.
 मृग, p 294, 30. p 128,
 8. p 172, n. p 305,
 21. p 20, n,

मृग — मृगा.

मृगणा, p 294, 30.
 मृगहृणा, p 23, 37.
 मृगदंशक, p 252, 22.
 मृगधूतक, p 128, 5.
 मृगनाभि, p 172, 31.
 मृगबधाजीव, p 252,21.
 मृगबन्धनी, p 253, 27.
 मृगमद, p 172, 31.
 मृगया, p 253, 24.
 p 294, n.
 मृगयु, p 252, 21,
 मृगरोमज, p 167, 13.
 मृगव्य, p 253, 24.
 मृगधिरस्, p 20, 24. n.
 मृगधिरा, p 20, n.
 मृगशीर्ष, p 20, 24. n.
 मृगाङ्ग, p 18, 16.
 मृगादन, p 127, 1,
 मृगित, p 284, 54.
 मृगेन्द्र, p 127, 1.
 मृजा, p 170, 22.
 मृड, p 6, 26.
 मृडानी, p 7, 33.
 मृणाल, p 72, 42.
 p 125, n.
 मृणालिनी, p 71, n.
 मृणाली, p 72, n.
 p 386, n.

मृत—मेघ.

मृत, p 218, 86. n.
 मृतज्ञात, p 263, 19.
 मृता, p 220, 3.
 मृतालक, p 117, 19.
 मृत्ति, p 218, n.
 मृत्तालक, p 117, n.
 मृत्ति, p 73, 4.
 मृत्तिका, p 73, 4.
 मृत्यु, p 218, 85.
 मृत्युञ्जय, p 6, 27.
 मृत्सा, p 73, 4.
 मृत्स्ना, p73, 4.p117,19.
 मृद्, p 73, 4.
 मृदा, p 73, n.
 मृदङ्ग, p 46, 5.
 मृदु, p327,97.p278,27.
 मृदुत्वच्, p 97, 26.
 मृदुल, p 278, 27.
 मृहीका, p 111, 26.
 मृध, p 216, 72.
 मृषा, p377,n.p380,15.
 मृषार्थक, p 43, 21.
 मृष्ट, p 273, 5.
 मेकलकन्यका, p 69, 32.
 मेखलकन्यका, p 69, n.
 मेखला, p 213, 58.
 p 166, 10.
 मेघ, p 16, 8.

मेघ—मैत्री.

मेघस्योति, p 17, 11.
 मेघनादासुखासिन्, p133, 30.
 मेघनामन्, p 124, 25.
 मेघनिर्घोष, p 17, 10.
 मेघपुष्प, p 61, 5.
 मेघमाला, p 16, 9.
 मेघवाहन, p 8, 39.
 मेघक, p37,23.p133,31.
 मेढ, p 239, 77. p 157, 27.
 मेद, p 154, 15.
 मेदक, p 257, 42.
 मेदस्, p 154, n.
 मेदिनी, p 73, 3.
 मेदुर, p 265, 30.
 मेधा, p 33, 11.
 मेधि, p 223, 15.
 मेथ, p 273, 5.
 मेरु, p 9, 45.
 मेलक, p 294, 29.
 मेला, p 108, n.
 मेघ, p 21,29. p 239,77.
 मेघकम्बल, p 246, 107.
 मेह, p 151, 7.
 मेहन, p 157, 27.
 मैत्रावरुणि, p 20, 22.
 मैत्री, p 400, 39.

मैत्र—म्लिष्ट.

मैत्र, p 400, 39.
 मैत्रुन, p 190, n. p 335, 124.
 मैरेय, p 257, 42.
 मोक्ष, p 35, 16. p95,20.
 मोष, p 278, 31.
 मोषा, p 99, n.
 मोष, p 396, n.
 मोषक, p 93, 11.
 मोषा, p 97, 27.
 p 112, 1.
 मोदक, p 397, 33.
 मोरट, p 247, 110.
 मोरटा, p 106, 2.
 मोषक, p 253, 25.
 मेह, p 217, 78.
 मोक्षिक, p 243, 93.
 मोक्षीन, p 221, 8.
 मौन, p 184, 35.
 मोरजिक, p 251, 13.
 मोर्वी, p 212, 53.
 मोर्ल, p 355, 195.
 मोटा, p 385, 5.
 मोट्या, p 385, n.
 मोहर्त्त, p 194, 14.
 मोहर्त्तिक, p 194, 14.
 म्लान, p 272, n.
 म्लिष्ट, p 43, 22.

म्लेच्छ—यथा.

म्लेच्छ, p 252, 21.
 म्लेच्छदेव, p 74, 7.
 म्लेच्छसुख, p 244, 98.
 यक्षत्, p 155, 17.
 यक्ष, p 2, 6.
 यक्षकर्द्दम, p 173, 34.
 यक्षधूप, p 171, 29.
 यक्षराज, p 14, 63.
 यक्षन्, p 150, 2.
 यक्षिनी, p 2, n.
 यक्षी, p 2, n.
 यक्षेश्वर, p 14, n.
 यक्षमान, p 176, 7.
 यक्षस्, p 39, 4.
 यक्ष, p 178, 13.
 यक्षघेव, p 182, 28.
 यक्षाङ्ग, p 91, 2.
 यक्षिय, p 182, 27.
 यक्षिया, p 182, n.
 यक्षन्, p 177, 8.
 यत्, p 377, 3. n.
 यत्तस्, p 377, 3.
 यति, p 186, 43. n.
 यतिन्, p 186, 43.
 यत्पान, p 216, 71.
 यथा, p 378, 9.
 यथाजात, p 270, 48.

यथा—यवा.

यथातथम्, p 380, 15.
 यथायथम्, p 380, 14.
 यथाये, p 380, 15.
 यथाह्वयर्ण, p 194, 13.
 यथाशक्ति, p 394, n.
 यथास्वम्, p 380, 14.
 यथेष्टित, p 235, 57.
 यदि, p 379, 12. n.
 यदृच्छा, p 286, 2.
 यन्तृ, p206,27.p317,62.
 यन्त्र, p 394, n.
 यम, p 11, 54. p291,18.
 यमनिका, p 169, n.
 यमराज्, p 11, 54.
 यमानिका, p 120, n.
 यमानी, p 120, n.
 यमी, p 69, n.
 यमुना, p 69, 32.
 यमुनाभ्राह्म, p 11, 54.
 ययु, p 203, 13.
 यव, p 223, 15.
 यवक्य, p 221, 7.
 यवचार, p 246, 109.
 यवन, p 203, 13.
 यवनिका, p 169, n.
 यवफल, p 124, 26.
 यवस्, p 125, 33.
 यवायु, p 233, 50.

यवा—यात.

यवाचन, p 246, 109.
 यवानिका, p 120, 10.
 यवानी, p 120, n.
 यवास, p 107, 10.
 यविष्ठ, p 147, n.
 यवीय, p 147, 43.
 यवीयस्, p 147, n.
 यव्य, p 221, 7.
 ययःपटङ्ग, p 46, 6.
 ययस्, p 41,12.p393,n.
 यष्टि, p 400, 38.
 यष्टिमधुका, p 111, 28.
 यष्टी, p 111, n.
 यष्टृ, p 176, n.
 याग, p 178, 13.
 याचक, p 402, n.p270,
 49.
 याचका, p 402, n.
 याचनक, p 270, 49.
 याचना, p 183, 32.
 p 59, n.
 याचित, p 220, 3.
 याचितक, p 221, 4.
 याच्ञा, p 183, 32.
 p 287, 6.
 याजक, p 179, 17.
 यातना, p 59. 3.
 यातयाम, p 342, 147.

यातु—युक्त.

यातु, p 12, 56.
 यातुधान, p 12, 56.
 यातृ, p 144, 30.
 यात्रा, p 214, 63.p350,
 177.
 यादःपति, p 60, 2.
 यादस्, p 66, 20.
 यादसाभ्यति, p 12, 56.
 यान, p 195, 18. p 206,
 26.
 यानसुख, p 205, 23.
 याष्य, p 272, 3.
 याष्ययान, p 204, 21.
 याम, p 25, 6. p291,18.
 यामवती, p 25, n.
 यामाह, p 145, n,
 यामि, p 341, n.
 यामिनी, p 24, 4.
 यासुन, p 244, 101.
 यास्य, p 15, n.
 यायचुक, p 176, 8.
 याव, p 171, 26.
 यावक, p 224, 18.
 यावत्, p 374, 8.
 यावन, p 171, 30.
 याटीक, p 208, 38.
 यास, p 107, 10.
 युक्त, p 197, 24.

युक्त—यूप.

युक्तरसा, p 119, 5.
 युग, p135,38.p206,25.
 युगकीलक, p 223, 14.
 युगम्बर, p 398, 35.
 p 206, 25.
 युगपत्रक, p 91, 3.
 युगपद्, p 382, 22.
 युगपार्श्वक, p 236, n.
 युगपार्श्वग, p 236, 63.
 युगल, p 135, 38.
 युग्म, p 135, 38.
 युग्य, p 206, 26. p236, 64.
 युद्ध, p 216, 72.
 युध्, p 216, n.
 युनी, p 139, 3.
 युवति, p 139, 8.
 युवती, p 129, n.
 युवन्, p 147, 42.
 यूति, p 296, n.
 यूथ, p 136, 41.
 यूथनाथ, p 200, 3.
 यूथप, p 200, 3.
 यूथिका, p 103, 52.
 यूप, p 179, n. p391,n. p 398, 35.
 यूपक, p 391, 19.
 यूपकटक, p 179, 18.

यूप—रक्त.

यूपाय, p 179, 18.
 यूय, p 398, 35. n.
 यूप, p 398, 35. n.
 येन, p 377, n.
 योक्त, p 223, 13.
 योग, p 305, 23.
 योगेष्ट, p 246, 106.
 योग्य, p 112, 31.
 योजन, p 396, 30.
 योजनपथी, p 107, n.
 योजनवल्ली, p 107, 9.
 योत्र, p 223, 13.
 योष्ट, p 207, n.
 योध, p 207, 29.
 योधसंराज, p 217, 76.
 योनि, p 157, 27.
 योनी, p 157, n.
 योषा, p 137, 2.
 योषित्, p 137, 2.
 योषिता, p 137, n.
 योतव, p 241, 95.
 योतुक, p 198, n.
 योवत, p 142, 22.
 योवन, p 146, 40.
 रंष्ट, p 12, 59.
 रक्त, p 37, 24.p154,15. p 170, 26. p323,82.

रक्त—रज.

रक्तक, p 103, 53.
 रक्तचन्दन, p 170, n. p 247, 111.
 रक्तापा, p 66, 22.
 रक्तफला, p 119, 4.
 रक्तसन्ध्यक, p 70, 36.
 रक्तसरोरुह, p 71, 41.
 रक्ताङ्ग, p 120, 12.
 रक्तोत्पल, p 71, 42.
 रजःसभ, p 394, n. p 395, 27.
 रजस्, p 2, 6. p 12, n.
 रजा, p 171, n. p 288, n.
 रचित, p 284, 55.
 रजिवर्ग, p 192, 6.
 रज्ज, p 288, 8.
 रङ्ग, p 129, 10.
 रङ्ग, p 246, 106.
 रङ्गाजीव, p 249, 7.
 रङ्ग, p 12, n.
 रचना, p 173, 38.
 रज, p 142, n. p215,n. p 32, n. p 367, n. p 142, 21.
 रजक, p 250, 10.
 रजकी, p 250, n.

रज—रथ.

रजत, p 243, 97.
 रजनि, p 25, n.
 रजनी, p 25, 4. p 122, 19.
 रजनीमुख, p 25, 6.
 रजस्, p 215, 66. p 367, 233. p 32, 7.
 रजस्वला, p 141, 20.
 रज्जु, p 253, 27.
 रज्जन, p 172, 33.
 रज्जनी, p 108, 13.
 रण, p 288, 8. p 216, 73. p 314, 51.
 रणसङ्कुल, p 216, 75.
 रण्डा, p 107, 6.
 रत्न, p 190, 56.
 रत्ति, p 190, n.
 रत्तिपत्ति, p 5, 21.
 रत्न, p 243, 94. p 336, 129.
 रत्नसाधु, p 9, 45.
 रत्नाकर, p 60, 2.
 रथ, p 93, 10. p 204, 19.
 रथकड्या, p 384, n. p 205, 23.
 रथकार, p 249, 4. p 250, 9.
 रथशुभि, p 206, 25.
 रथङ्ग, p 92, 7.

रथा—रवि.

रथाङ्ग, p 205, 24. p 132, 22.
 रथाभ्युपज, p 93, n.
 रथिक, p 209, 44.
 रथिन्, p 209, 44.
 रथिन, p 209, n. p 206, 28.
 रथिर, p 209, 44.
 रथ्य, p 203, 14.
 रथ्या, p 78, 3. p 205, 23.
 रद्, p 161, 42.
 रदन, p 161, 42.
 रदनच्छद, p 161, 41.
 रन्ध्र, p 56, 2.
 रभस, p 392, 21.
 रमठ, p 130, 40.
 रमण, p 190, n.
 रमणा, p 137, n.
 रमणी, p 137, 4.
 रमणीय, p 272, n.
 रमा, p 5, 23.
 रम्भा, p 112, 1.
 रथ, p 12, 59.
 रत्नक, p 169, 18. p 390, 17.
 रव, p 44, 1.
 रवण, p 267, 38.
 रवि, p 22, 32.

रथ—राक्ष.

रथना, p 161, n.
 रथि, p 340, 140.
 रथ, p 35, 16. p 35, 18. p 49, 17. p 366, 229. p 244, 100.
 रसगन्ध, p 245, 105. n.
 रसगर्भ, p 245, 102.
 रसज्ञा, p 161, 42.
 रसन, p 161, n.
 रसना, p 161, 42. p 166, 10.
 रसवती, p 227, 27.
 रसा, p 73, 2. p 115, 11. p 106, 3.
 रसाञ्जन, p 245, 102.
 रसातल, p 56, 1.
 रसाक्ष, p 94, 14. p 125, 29.
 रसाक्षा, p 231, 44.
 रसित, p 17, 10.
 रसोनक, p 221, 14.
 रक्षस्, p 196, 22.
 रक्ष्य, p 196, 23.
 रक्ष्या, p 196, n.
 रा, p 349, n.
 राका, p 26, 8.
 राक्षस, p 11, 55.

राज्ञा—राजि.

राज्ञा, p 171, 26.
 राज्ञव, p 167, 13.
 राज्, p 191, 1.
 राजक, p 191, 3.
 राजकशेरु, p 354, 190.
 राजजक्ष्मन्, p 150, n.
 राजन्, p 394, n. p332,
 114. p 191, 1.
 राजन्य, p 191, 1.
 राजन्यक, p 191, n.
 राजन्यत्, p 76, 13.
 राजयक्ष्मन्, p 150, n.
 राजराज, p 14, 64.
 राजवंश्य, p 175, 2.
 राजवत्, p 76, 13.
 राजवला, p 122, 18.
 राजवीजिन्, p 175, 2.
 राजवृक्ष, p 91, 4.
 राजसदन, p 80, 10.
 राजसभा, p 387, 9.
 राजसूय, p 396, 31.
 राजहंस, p 132, 24.
 राजातन, p 94, n.
 राजादन, p 94, 15.
 राजादनफल, p 97, n.
 राजार्ह, p 171, 28.
 राजि, p 86, 4. n.
 राजिका, p 225, 19.

राजि—रिक्त.

राजिष्ठ, p 57, 6.
 राजी, p 86, n.
 राजीव, p65,19.p71,41.
 राज्याङ्ग, p 195, 18.
 रात्रि, p 25, 4.
 रात्रिचर, p 12, 55.
 रात्रिचर, p 12, 55.
 रात्री, p 25, n.
 राजान्त, p 34, 13.
 राघ, p 29, 16.
 राधा, p 20, 28.
 राम, p 4, 18. p129,11.
 p 341, 143.
 रामठ, p 230, 40.
 रामशीयक, p 272, n.
 रामा, p 137, 4.
 राम्भ, p 187, 45.
 राख, p 171, n.
 राव, p 44, n.
 राशि, p 362, 216.
 p 136, 42.
 राङ्ग, p 352, 186.
 राष्ट्रिका, p 108, 12.
 राष्ट्रिय, p 48, 14.
 रासभ, p 239, 78.
 राज्ञा, p112,2. p119,5.
 राङ्ग, p 21, 28.
 रिक्तक, p 276, 6.

रिक्त—रुजा.

रिक्त, p 242, 90.
 रिक्तन, p 54, n.
 रिक्तण, p 54, 36.
 रिपु, p 193, 10.
 रिष्यकेतु, p 5, n.
 रिष्यकेतु, p 5, n.
 रिषि, p 186, n.
 रिष्ट, p 310, n.
 रिष्टि, p 213, n.
 री, p 349, n.
 रीज्या, p 295, n.
 रीढा, p 51, 23.
 रीण, p 281, 42.
 रीति, p244,97.p320,71.
 रीतिपुष्प, p 245, 103.
 रीती, p 244, n.
 रुकप्रतिक्रिया, p 150, 1.
 रुक्म, p 243, 96.
 रुक्मकारक, p 249, 8.
 रुक्म, p 365, 227.
 रुग्न, p 281, 40.
 रुचक, p 105,59. p247,
 110. p 105, 59.
 रुचि, p23,35. p307,30.
 रुचिर, p 272, 1.
 रुच्य, p 272, 2.
 रुज्, p 150,2.n.p23,35.
 रुजा, p 150, 2.

रुत—रेप.

रुत, p 44, 4.
 रुदित, p 54, 35.
 रुच, p 281, 40.
 रुद्र, p 2, 5. p 6, 30.
 रुद्राणी, p 7, 32.
 रुधिर, p 154, 15.
 रुह, p 129, 10.
 रुहुक, p 98, n.
 रुवूक, p 98, n.
 रुयती, p 42, n.
 रुय, p 51, 26. n.
 रुहा, p 123, 24.
 रूप, p 55, n. p 35, 16.
 p 256, n.
 रूपानीवा, p 141, 19.
 रूप्य, p 243, 97.
 p 346, 162.
 रूप्याथ्य, p 192, 7.
 रुहुक, p 98, n.
 रुषित, p 280, 38.
 रेखा, p 86, n.
 रेचनी, p 111, n.
 रेचित, p 204, 16.
 रेणु, p 215, 66.
 रेणुका, p 114, 8.
 रेतस्, p 153, 13.
 रेत्य, p 244, n.
 रेप, p 272, n.

रेप—रोम.

रेपस्, p 272, n.
 रेफ, p 272, 3. p 338, 135.
 रेफस्, p 272, n.
 रेवतीरमण, p 4, 18.
 रेवा, p 69, 32.
 रं, p 347, n. p 242, 91.
 रोक, p 56, 2.
 रोग, p 150, 2.
 रोगहारिन्, p 152, 8.
 रोचन, p 97, 27.
 रोचनी, p 111, 27.
 p 120, 12.
 रोचिष्णु, p 164, 2.
 रोचिस्, p 23, 36.
 रोद, p 367, n.
 रोदन, p 54, n. p 162, 44.
 रोदनी, p 107, 10.
 रोदस्, p 367, 231.
 रोदसी, p 367, 231.
 रोदस्यौ, p 367, 231.
 रोध, p 61, n.
 रोधस्, p 61, 7. n.
 रोप, p 212, 55.
 रोमन्, p 163, 50.
 रोमन्य, p 391, 19.
 रोमहर्षे, p 54, n.
 रोमहर्षण, p 54, 35.
 रोमविक्रिया, p 54, n.

रोमा—लक्ष.

रोमाञ्च, p 54, 35.
 रोमोद्गम, p 54, n.
 रोमोज्जेद, p 54, n.
 रोम, p 51, 26.
 रोहिणी, p 37, n. p 237, 67.
 रोहित, p 65, 19. p 17, 12.
 p 37, 24. p 129, 10.
 रोहितक, p 97, 29.
 रोहिता, p 37, n.
 रोहिताञ्च, p 11, 50.
 रोहिन्, p 97, 29.
 रोहीतक, p 67, n.
 रौद्र, p 50, 20. p 49, 17.
 रौम, p 231, n.
 रौमक, p 231, 42.
 रौरव, p 59, 1.
 रौहिणेय, p 4, 19.
 p 21, 27.
 रौहिण, p 129, 10.
 p 125, 32.
 रं, p 358, n.
 लकुच, p 100, 41.
 लक्षक, p 168, n.
 लक्ष, p 53, n. p 393, n.
 p 212, 54.
 लक्षण, p 19, 18.
 लक्षणा, p 132, n.

लक्षा - लट्टा.

लक्षा, p 393, 24.
 लक्ष्मण, p 19, n. p 262,
 14. p 294, n.
 लक्ष्मणा, p 132, 25.
 लक्ष्मन्, p 19, n.
 p 336, 127.
 लक्ष्मी, p 5, 22. p 211,
 50. p 112, 31.
 p 385, n.
 लक्ष्मीवत्, p 262, 14.
 लक्ष्य, p 53, 33. p 212,
 54.
 लघुह, p 391, 18.
 लग्न, p 21, 29.
 लग्नक, p 258, 44.
 लग्निका, p 139, n.
 लघु, p 13, 60. p 117,
 21. p 307, 29.
 लघुलय, p 125, 30.
 लङ्का, p 386, 7.
 लङ्कापिका, p 117, n.
 लङ्कायिका, p 117, n.
 लङ्कोपिका, p 117, 21.
 लज्जा, p 51, 23.
 लज्जाशील, p 265, 28.
 लज्जा, p 51, n.
 लज्जित, p 281, 41.
 लट्टा, p 387, 10.

लता - लघु.

लता, p 88, 9. p 88, 11.
 p 99, 36. p 117, 21.
 p 121, 15.
 लताकै, p 121, 13.
 लपन, p 161, 40.
 लपित, p 38, 1. p 284, 57.
 लब्ध, p 284, 54.
 लब्धवर्ण, p 176, 5.
 लब्धातुघ्न, p 177, 10.
 लभ्य, p 197, 24.
 लम्बन, p 165, 5.
 वन्दोदर, p 7, 34.
 लय, p 47, 9.
 ललना, p 137, 3.
 ललनिका, p 165, 5.
 ललाट, p 161, 43. p 201, 6.
 ललाटिका, p 165, 4.
 ललान, p 341, 145.
 ललानक, p 173, 37.
 ललित, p 53, n.
 लव, p 274, 11. p 293, 24.
 लवङ्ग, p 171, 27.
 लवण, p 35, 18. p 230, 41.
 p 393, 23.
 लवणोद, p 60, 2.
 लवन, p 293, 24.
 लवित, p 223, 13.
 लघुन, p 121, 14.

लस - लिङ्ग.

लसक, p 212, 53.
 ला, p 359, n.
 लाक्षा, p 171, 26. p 387,
 10.
 लाक्षाप्रसादन, p 95, 21.
 लाङ्गल, p 223, 14.
 लाङ्गलदण्ड, p 223, 14.
 लाङ्गलपञ्चति, p 223, 14.
 लाङ्गलिकी, p 113, 6.
 लाङ्गलिन्, p 126, n.
 लाङ्गली, p 111, 29.
 p 126, 34.
 लाङ्गल, p 204, n.
 लाङ्गल, p 204, 18.
 लाज, p 232, 47.
 लाञ्छन, p 19, 18.
 लाभ, p 240, 80.
 लाभञ्जक, p 125, 30.
 लालषा, p 52, n.
 लालसा, p 52, 28. p 367,
 231.
 लाला, p 155, 18.
 लालाटिक, p 303, 17.
 लाव, p 134, 35.
 लासिका, p 47, 8.
 लास्कोटनी, p 255, n.
 लास्य, p 47, 10.
 लिङ्गव, p 100, 41.

लिच्चा—लेख.

लिच्चा, p 387, 10.
 लिखन, p 195, n.
 लिखित, p 195, 17.
 लिङ्ग, p 306, 26.
 लिङ्गवृत्ति, p 190, 53.
 लिपि, p 195, 16.
 लिपिकर, p 194, n.
 लिपिकार, p 193, 15.
 लिपी, p 194, n.
 लिप्ता, p 281, 39. p 285, 60.
 लिप्ताक, p 212, 56.
 लिप्ता, p 52, 27.
 लिप्ति, p 195, 16.
 लिपिङ्कर, p 194, n.
 लिपी, p 195, n.
 ली, p 359, n.
 लीढ, p 285, n.
 लीला, p 53, 32. p 357, 201.
 लुठित, p 204, 18.
 लुब्ध, p 263, 22.
 लुब्धक, p 252, 21.
 लुलाप, p 128, 4.
 लुलाय, p 128, n.
 लूता, p 129, 13. p 359, n.
 लून, p 284, 53.
 लूम, p 204, 18.
 लेख, p 2, 3.

लेख—लोल.

लेखक, p 194, 15.
 लेखन, p 195, n.
 लेखर्षभ, p 8, 37.
 लेखा, p 86, 4.
 लेप, p 234, 56.
 लेपक, p 249, 6.
 लेष, p 274, 11.
 लेष्ट, p 222, n.
 लेष्टु, p 222, n.
 लोक, p 298, 2. p 74, 6.
 लोकजित्, p 3, 8.
 लोकमाह, p 5, 23.
 लोकायत, p 396, 32.
 लोकालोक, p 84, 2.
 लोकेय, p 3, 11.
 लोचन, p 162, 44.
 लोचमकंट, p 111, n.
 लोचमस्तक, p 111, 30.
 लोत, p 253, n.
 लोत्र, p 253, n.
 लोभ, p 94, 13.
 लोपासुद्रा, p 20, 22.
 लोप्ता, p 253, 26.
 लोमन्, p 163, 50.
 लोमशा, p 117, 22.
 लोमहर्षण, p 54, 35.
 लोल, p 359, 207.
 p 277, 24.

लोला—वंश.

लोला, p 359, n.
 लोलप, p 263, 22.
 लोलुभ, p 263, 22.
 लोट, p 222, 12.
 लोटम्, 222, n.
 लोटभेदन, p 222, 12.
 लोह, p 244, 98. p 171, 28.
 लोहकारक, p 249, 7.
 लोहष्ट, p 130, 16.
 लोहप्रतिमा, p 256, 35.
 लोहल, p 267, 37.
 लोहाभिसार, p 214, n.
 लोहाभिहार, p 214, 62.
 लोहित, p 65, n. p 37, 24.
 p 154, 15.
 लोहितक, p 243, 93.
 लोहितचन्दन, p 170, 26.
 लोहिता, p 37, n.
 लोहिताङ्ग, p 21, 27.
 लोहिनी, p 37, n.
 लोह, p 244, n.
 ल्य, p 390, n.
 ल्य, p 390, 15.
 व, p 378, n.
 वंश, p 175, 1. p 362, 216.
 वंशक, p 171, n.
 वंशरोचना, p 247, 110.

वंश—वसि.

वंशलोचना, p 247, n.
 वंशिक, p 171, 28. n.
 वंशिष्ठ, p 285, 61.
 वक, p 105, 62. p132, 22.
 वकधूपक, p 171, n.
 वकुल, p 101, 45.
 वक्ता, p 267, 35.
 वक्ताव्य, p 345, 161.
 वक्ता, p 161, 40.
 वक्ता, p 61, 7. p276, 21.
 वक्षस्, p 158, 29.
 वक्ष्ण, p 157, 24.
 वक्ष्, p 246, 106.
 वचन, p 38, 1.
 वचनव्याहिन्, p 264, n.
 वचस्, p 38, 1. p109, 21.
 वचनेस्थित, p 264, 24.
 वज्र, p 9, 42. p 353, 186.
 वज्रद्रु, p 110, 24.
 वज्रनिर्वोष, p 17, n.
 वज्रनिष्पेष, p 17, 11.
 वज्रपुष्प, p 104, 56.
 वज्जिन्, p 8, 38.
 वज्राशनि, p 9, n.
 वक्षुक, p 128, 5. p270, 47.
 वञ्चित, p 268, 41.

वक्षु—वत्स.

वक्षुल, p 92, 7. p 101, 45. p 93, 10.
 वट, p 93, 13.
 वटक, p 390, 17.
 वटाकर, p 253, n.
 वटी, p 253, 27.
 वडभि, p 81, n.
 वडभी, p 81, 15.
 वडवा, p 203, 14.
 वडवानल, p 11, 52.
 वडिथ, p 64, 16.
 वडिथा, p 64, n.
 वडिथी, p 64, n.
 वड्, p 274, 10.
 वणिग्भाव, p 220, 3.
 वणिग्, p 239, 78.
 वणिज, p 239, n.
 वणिज्य, p 220, n. p 240, n.
 वणिज्या, p 220, n. p 240, 80.
 वण्टक, p 242, 90.
 वतंस, p 366, n.
 वत्, p 378, 9.
 वत, p 378, n. p372, 5.
 वत्स, p 366, 238. p158, 29. p 236, 62.
 वत्सक, p 102, 47.

वत्स—वन.

वत्सतर, p 236, 62.
 वत्सनाभ, p 58, 11.
 वत्सर, p 30, 20. p28, 13.
 वत्सल, p 262, 14.
 वत्सादनी, p 106, 1.
 वद, p 267, 35.
 वदन, p 161, 40.
 वदन्य, p 260, n.
 वदन्या, p 260, n.
 वदर, p 95, 17. p 113, 4. p 94, n.
 वदरा, p 121, 16.
 वदरी, p 95, 17.
 वदान्य, p 260, 6. p346, 162.
 वदावद, p 267, 35.
 वद्धी, p 254, n.
 वधू, p 117, 21. p137, 2.
 वन, p 60, 3. p 86, 1. p 336, 129.
 वनकापीस, p 113, n.
 वनतिक्लिका, p 106, 3.
 वनप्रिय, p 131, 19.
 वनमाक्षिक, p 133, 27.
 वनमाखिन्, p 4, 16.
 वनसुद्ध, p 224, 17.
 वनशृङ्गाट, p 109, 17.
 वनसमृद्ध, p 87, 4.

वन—वय.

वनस्पति, p 87, 6.
 वनायुज, p 203, n.
 वनिता, p 137, 2. p321, 76.
 वनीपक, p 270, n.
 वनीयक, p 270, 49.
 वनौकस्, p 127, 3.
 वन्दका, p 105, n.
 वन्दा, p 105, 62.
 वन्दाका, p 105, n.
 वन्दारु, p 265, 28.
 वन्दि, p 219, 87. n.
 वन्दिन्, p 215, 65.
 वन्दी, p 219, n. p215, n.
 वन्धूक, p 103, 53.
 वन्धूकपुष्प, p 96, 24.
 वन्या, p 87, 4.
 वपा, p 56, 2. p154, 15.
 वपुस्, p 156, 21. p393, n.
 वप्र, p 78, 3. p222, 11.
 वभ्र, p 274, n.
 वभ्रु, p 349, 172.
 वमयु, p 151, 6. p200, 5.
 वमि, p 151, 6.
 वयःस्था, p 118, n.
 p 100, n.
 वयस्, p 357, 232.
 वयस्य, p 147, 42.

वय—वरि.

वयस्या, p 99, 38. p100, 39. p 118, 3.
 वयस्य, p 193, 12.
 वयस्या, p 140, 12.
 वर, p 288, 8. p 349, 173. p 170, 25.
 वरट, p 133, n.
 वरटा, p 133, 27. p132, 25.
 वरटी, p132, n. p133, n.
 वरण, p 78, 3. p91, 5.
 वरण्ड, p 391, 18.
 वरत्ना, p 202, 10. p254, 31.
 वरद, p 260, 7.
 वरवर्णिनी, p 137, 4. p 230, 41.
 वरवाह्नीक, p 170, n.
 वराङ्ग, p 306, 27.
 वराङ्गक, p 118, 22.
 वराट, p 253, n.
 वराटक, p 72, 43. p253, 27. p 400, 38.
 वरारोह, p 137, 4.
 वराधि, p 168, 17.
 वरास, p 168, n.
 वराह, p 127, 2.
 वरिवसित, p 284, 51.

वरि—वर्त्त.

वरिवस्था, p 184, 34.
 वरिवस्थित, p 284, 51.
 वरिष्ठ, p 244, 98. p 285, 61.
 वरी, p 109, 19.
 वरीवह्, p 235, n.
 वरीयस्, p 369, 237.
 वरीयसी, p 369, n.
 वरुण, p 12, 56. p91, 5.
 वरुणात्मजा, p 256, 39.
 वरुय, p 206, 25.
 वरुधिनी, p 210, 46.
 वरेण्य, p 273, 7.
 वर्कर, p 253, 23.
 वर्करी, p 253, n.
 वर्ग, p 136, 41.
 वर्ज्यस्, p 367, 233.
 वर्ज्यस्, p 155, 19.
 वर्ण, p 175, 1. p 314, 50. p 202, 10.
 वर्णक, p 400, 38. p173, 35.
 वर्णित, p 285, 59.
 वर्णिन्, p 181, 42.
 वर्त्तक, p 134, 35. p 301, 11.
 वर्त्तका, p 134, n.
 वर्त्तन, p235, 29. p220, 1.

वर्त्त—वर्ष.

वर्त्तनि (नी), p 76, n.
 वर्त्ति p 173, 35. n.
 वर्त्तिका, p 134, 35.
 वर्त्तिनी, p 76, 15. n.
 वर्त्तिष्णु, p 265, 29.
 वर्त्ती, p 173, n.
 वर्त्तुल, p 276, 19.
 वर्त्तन्, p 335, 124. p 76,
 15.
 वर्त्तनि, p 76, n.
 वर्त्तनी, p 76, n.
 वर्त्तक, p 107, 8.
 वर्त्तकि, p 250, 9.
 वर्त्तन, p 265, 28.
 वर्त्तमान, p 98, 32.
 वर्त्तमानक, p 228, 32.
 वर्त्तिष्णु, p 265, 28.
 वर्त्ती, p 254, 31.
 वर्त्तया, p 133, 29.
 वर्त्तन्, p 207, 32.
 वर्त्तित, p 207, 33.
 वर्त्त, p 273, 7.
 वर्त्ता, p 138, 7.
 वर्त्तर, p 107, 8.
 वर्त्तरा, p 119, 5.
 वर्त्त, p 17, 12. p 365,
 226.
 वर्त्तवर, p 193, 9.

वर्ष—वर्षि.

वर्षण, p 17, n.
 वर्षा, p 30, 19. p 365, n.
 वर्षामू, p 67, 24.
 वर्षाभी, p 67, 24.
 वर्षारात्र, p 388, n.
 वर्षासङ्कायिका, p 117, n.
 वर्षीयस्, p 147, 43.
 वर्षोपल, p 18, 13.
 वर्षन्, p 156, 21.
 p 336, 126.
 वर्ष, p 117, n. p 134,
 31. n.
 वर्षिःपुष्प, p 117, n.
 वर्षिःठ, p 114, n.
 वर्षिःण, 133, 30.
 वर्षिःन्, p 117, n. p 133,
 30.
 वर्षिपुष्प, p 117, 20.
 वर्षिठ, p 114, 10.
 वल्ल, p 37, 22.
 वल्लदेव, p 4, 18.
 वल्लभी, p 81, 15.
 वल्लय, p 166, 8.
 वल्लाका, p 132, 25.
 वल्लाङ्क, p 16, 8.
 वलि, p 197, 27. p 356, n.
 वलिध्वंसी, p 5, n.
 वल्लिक, p 76, n.

वलि—वल्ल.

वल्लिन, p 148, 45.
 वलिपुष्ट, p 131, 20.
 वलिभ, p 148, 45.
 वलिभुज, p 131, 20.
 वलिमत्, p 148, n.
 वल्लिमुख, p 127, n.
 वल्लिर, p 149, 49.
 वल्लिस, p 64, n.
 वल्लिही, p 64, n.
 वल्लीक, p 81, 14.
 वल्लीमुख, p 127, 3. n.
 वल्लीवर्ह, p 235 n.
 वल्लक, p 88, 12.
 वल्लकल, p 88, 12.
 वल्लित, p 204, 16.
 वल्लौक, p 76, 14.
 वल्लकी, p 45, 3.
 वल्लभ, p 340, 140.
 p 272, 3.
 वल्लरि, p 89, 13.
 वल्लरी, p 89, n.
 वल्लव, p 227, 27. p 235,
 57.
 वल्लि, p 88, n.
 वल्ली, p 88, 9.
 वल्लूर, p 154, 14.
 वल्लूरा, p 154, n.
 वल्लज, p 124, 28.

व्यव—वसु.

व्यवहरण, p 40, n.
 वय, p 288, 8. p 175,
 1. p 124, 26.
 वयक्रिया, p 287, 4.
 वया, p 273, 69. p 362,
 219. p 200, 4.
 वयिक, p 273, 6.
 वयिर, p 230, n. p 108,
 16.
 वय्य, p 264, 25.
 वयट्, p 378, 8.
 वयट्कृत, p 181, 26.
 वय्ययणी, p 238, 71.
 वय्ययिनी, p 238, n.
 वसति, p 319, 69.
 वसती, p 319, 69.
 वसन, p 168, 17.
 वसन्त, p 29, 18.
 वसा, p 154, 15.
 वसिर, p 108, n. p 230,
 41. n.
 वसु, p 2, 5. p 366, 230.
 p 242, 90. p 105, 62.
 वसुक, p 105, 61. p 231,
 42.
 वसुदेव, p 4, 17.
 वसुधा, p 73, 3.
 वसुन्धरा, p 73, 3.

वसु—वज्र.

वसुमती, p 73, 3.
 वसुक, p 105, n.
 वसुयनी, p 238, n.
 वसु, p 239, 76.
 वसि, p 168, 15. p 157,
 24.
 वसुी, p 157, n.
 वस्तु, p 389, 13.
 वसु, p 168, 17.
 वसुयोनि, p 167, 12.
 वसुवेश्मन्, p 169, 21.
 वसु, p 240, 80.
 वसुसा, p 155, 17.
 वसु, p 236, 63.
 वसिर्दार, p 82, 16.
 वसिस्, p 381, 17.
 वज्र, p 274, 12.
 वज्रपादु, p 93, 13.
 वज्रप्रद, p 260, 6.
 वज्रमूल्य, p 167, 14.
 वज्ररूप, p 171, 29.
 वज्रल, p 274, 12. p 357,
 201.
 वज्रला, p 357, n. p 115,
 13.
 वज्रलीकृत, p 226, 23.
 वज्रवारक, p 94, 15.
 वज्रनिध, p 282, 43.

वज्र—वाज.

वज्रसूता, p 109, 19.
 वज्रसूति, p 238, 71.
 वज्रि, p 10, 48. p 105,
 60.
 वज्रिषिष्ठ, p 246, 107.
 वा, p 380, 15. p 378, 9.
 वाङ्मयी, p 108, 14.
 वाक्पति, p 267, 35.
 वाक्य, p 39, 3.
 वाङ्मी (गङ्गी), p 267, 35. n.
 वागीश, p 267, 35.
 वाङ्मी, p 108, n.
 वाङ्मुरा, p 253, 27.
 वाङ्मुरिक, p 251, 14.
 वाङ्मिन्, p 267, 35.
 वाङ्मुर, p 40, 9.
 वाच्, p 38, 1.
 वाचंयम, p 186, 41.
 वाचक, p 38, 2.
 वाचस्यति, p 21, 26.
 वाचा, p 38, n.
 वाचाट, p 267, 36.
 वाचाल, p 267, 36.
 वाचिक, p 42, 18.
 वाचोयुक्ति, p 267, n.
 वाचोयुक्तिपटु, p 267, 35.
 वाज, p 212, 55.
 वाजपेय, p 396, 31.

वाजि—वात.

वाजि, p 134, 33.p202,
12.
वाजिदन्तक, p 110, 22.
वाजिन्, p134,33.p202,
12. p 331, 110.
वाजिशाखा, p 79, 6.
वाङ्म, p 52, 27.
वाङो, p 401, 42.
वाङ्मालक, p 110, 25.
वाङ्म, p 11, 52. p203,
14. p 175, 3.
वाङ्म, p 297, 41.
वाङ्म, p 13,62.p313,47.
वाङ्म, p 212, 54.
वाङ्मप्रस्थ, p 175, 3.
वाङ्मवार, p 207, n.
वाङ्मि, p 254,29. p38,n.
वाङ्मिज, p 239, 78.
वाङ्मिजिक, p 239, n.
वाङ्मिज्ज, p220,2.p240,
80.
वाङ्मिनी, p 333, n.
वाङ्मो, p 38, 1.
वात, p 12, 58.
वातक, p 121, 15.
वातकिन्, p 153, 10.
वातकुम्भ, p 201, n.
वातपोय, p 93, 10.

वात—वाम.

वातप्रमी, p 128, 7.
वातकुम्भ, p 128, 7.
वातरोगिन्, p 153, 10.
वातावन, p 80, 9.
वातायु, p 128, 8.
वाति, p 12, n.
वातुज, p 356, n.
वातुज, p 356, 198.
वातुज, p 235, 60.
वादर, p 167, 12.
वादिज, p 46, 5.
वाद्य, p 46, 5.
वान, p 89, 15.
वानप्रस्थ, p 92, 8.
वानर, p 127, 3.
वानस्यत्व, p 87, 6.
वानायुज, p 213, 13.
वानीर, p 93, 10.
वानेव, p 117, 19.
वापदण्ड, p 254, n.
वापि, p 68, n.
वापी, p 68, 28.
वाय, p 115, 14.
वाज, p 279, 34. p342,
146.
वामदेव, p 6, 21.
वामन, p 16, 5. p 276,
19. p 148, 46.

वाम—वारि.

वामनी, p 148, n.
वामलूर, p 76, 14.
वामलोचना, p 137, 3.
वामा, p 137, 2.
वानी, p 203, 14.
वावदण्ड, p 254, 28.
वावस, p 131, 20.
वावसाराति, p 130, 15.
वायसी, p 121, 17.
वायसोली, p 120, 9.
वायु, p 12, 57.
वायुसखि, p 11, 55.
वारिधर, p 16, n.
वार, p 60, 3.
वार, p 346, 163. n.
p 135, 39.
वारख, p 200, 2.
वारखबुजा, p 112, n.
वारखबुसा, p 112, 1.
वारबुजा, p 112, n.
वारसुखा, p 141, 19.
वारवाख, p 207, 31.
वारखी, p 141, 19.
वाराही, p 121, 16.
वारि, p 60, 3.
वारिद, p 16, 8.
वारिपर्णी, p 70, 38.
वारिपूर्णी, p 70, n.

वारि—वाल्क.

वारिप्रवाह, p 85, 5.
 वारिवाह, p 16, 8.
 वारी, p 287, n. p 202, 11.
 वारणी, p315,54.p20,n.
 वार्त्त, p 322,78.p152,8.
 वार्त्ता, p 220, 1.p40,8.
 p 112, n. p 152, n.
 p 322, 78.
 वार्त्ताकी, p 112, 2.
 वार्त्ताकु, p 112, n.
 वार्त्तावह, p 251, 15.
 वार्त्तक, p 147, 40.
 वार्त्तक्य, p 147, n.
 वार्त्तुषि, p 221, 5.
 वार्त्तुषिक, p 221, 5.
 वार्त्ती, p 254, n.
 वार्म्मण, p 297, n.
 वार्म्मिण, p 297, n.
 वार्षिक, p 121, 16.
 वार्त्त, p 90, 19.
 वालखण, p 125, 33.
 वालपाश्या, p 165, 4.
 वालमूषिका, p 129, 12.
 वालिय, p 363, 220.
 p 270, 48.
 वालुक, p 114, 9.
 वालुक, p 167, 12.

वाल्की—वास्त.

वाल्की, p 167, n.
 वावदूक, p 267, 35.
 वायर, p 24, n.
 वाया, p 110, n.
 वायिका, p 110, n.
 वायित, p 44, 4.
 वायिता, p 322, 78. n.
 वाय्य, p 137, 331.
 वाय्यिका, p 230, 40.
 वाय्यीका, p 230, n.
 वास, p 79, 6. p 168, 17. n.
 वासक, p 110, 22.
 वासकट्ट, p 80, 8.
 वासन्ती, p 103, 52.
 वासयोग, p 173, 35.
 वासर, p 24, 2.
 वासव, p 8, 38.
 वासस्, p 168, 17.
 वासिका, p 110, 21.
 वासित, p 44, n. p 173, 35.
 वासिता, p 200, n.
 p 322, 78.
 वासु, p 4, n.
 वासुकि, p 57, 4. n.
 वासुदेव, p 4, 15.
 वास्त, p 48, 14.

वास्तु—वाह्नि.

वास्तु, p 83, 19.
 वास्तुक, p 123, n.
 वास्तूक, p 123, 23.
 वास्तोष्पति, p 8, 38. n.
 वास्त, p 205, 22. n.
 वाह, p 57, 5. p 202, 12. p158, n. p 242, 89.
 वाहद्विषत्, p 128, 4.
 वाहन, p 206, 26.
 वाहना, p 210, n.
 वाहा, p 158, n.
 वाहित्य, p 201, 7.
 वाहिनी, p 333, 114.
 p 210, 46.
 वाहिनीपति, p 207, 30.
 वाहु, p 158, 31.
 वाहुज, p 191, 1.
 वाहुदा, p 69, 33.
 वाहुमूल, p 158, 30.
 वाहुयुह, p 216, 75.
 वाहुल, p 29, 18.
 वाहुलेय, p 7, 35. n.
 वाहुक, p 396, 32.
 वाहुव, p 396, n.
 वाह्नुक, p 170, n.
 p 203, n.
 वाह्नुका, p 203, 13.

वाङ्मयी—विक्र.

वाङ्मयीक, p 203, n. p 170,
 25. p 230, 40.
 विद्यति, p 241, 84.
 विद्यती, p 241, n.
 वि, p 134, n.
 विकङ्कत, p 95, 18.
 विकष, p 87, 7.
 विकर्त्तन, p 22, 31.
 विकलाङ्ग, p 148, 46.
 विकल्प, p 30, n. p 33, n.
 विकस्वर, p 265, n.
 विकषा, p 107, n.
 विकस्वर, p 265, n.
 विकसा, p 107, 9.
 विकसित, p 33, n. p 87, 8.
 विकस्वर, p 265, 30.
 विकार, p 291, 15.
 विकाश, p 362, n.
 विकाशिन, p 265, n.
 विकाशिन, p 265, n.
 विकाशिन, p 265, 30.
 विकिर, p 134, 33.
 विकीरण, p 105, 61.
 विकुम्भाय, p 260, 7.
 विहृत, p 152, 9.
 विहृति, p 291, 15.
 विक्रम, p 341, 143.
 p 216, 71.

विक्र—विच्छा.

विक्रय, p 241, 83.
 विक्रयिक, p 340, 79.
 विक्रान्त, p 210, 45.
 विक्रिया, p 291, 15.
 विक्रेत, p 240, 79.
 विक्रेय, p 240, 82.
 विक्रव, p 269, 44.
 विक्षाव, p 296, 37.
 विगत, p 283, 49.
 विगतात्तंवा, p 242, 21.
 विष्य, p 148, 46.
 विष्यद्, p 156, 21. p 195,
 18. p 292, 22.
 विवस, p 182, 28.
 विषोक, p 53, n.
 विप्ल, p 262, 16.
 विप्लराज, p 7, 33.
 विषक्षण, p 176, 5.
 विषयन, p 294, 30.
 विचर्चिका, p 150, 4.
 विचारणा, p 33, 11.
 विचार, p 33, n.
 विचारित, p 283, 49.
 विवि, p 61, n.
 विचिकित्सा, p 33, 12.
 विच्छन्दक, p 80, 11.
 विच्छदक, p 80, n.
 विच्छाय, p 394, 26.

विज—वित.

विजन, p 196, 22.
 विजय, p 217, 78.
 विजयिन, p 232, n.
 विजिन, p 232, n.
 विजिल, p 232, 46.
 विज्जन, p 232, n.
 विज्ञ, p 259, 4.
 विज्ञात, p 261, 9.
 विज्ञान, p 259, 4.
 विज्ञानिक, p 259, n.
 विट, p 390, 17.
 विटङ्क, p 81, 15.
 विटप, p 89, 14. p 338,
 133.
 विटपिन्, p 87, 5.
 विट्खदिर, p 98, 30.
 विट्चर, p 253, 23.
 विड, p 231, 42.
 विडङ्क, p 110, 25.
 विडाल, p 128, 6.
 विडोजस्, p 7, 36.
 विडौजा, p 7, n.
 वितंस, p 253, n.
 वितण्डा, p 386, 9.
 वित्वास, p 50, n.
 वितथ, p 43, 22.
 वितरण, p 182, 29.
 वितर्हि, p 81, 16.

वित्त—विद्व.

वित्तर्ही, p 81, n.
 वित्तस्त्रि, p 159, 35.
 वित्तान, p 333, 116.
 ' p 169, 21.
 वित्तुच, p 121, 14.
 वित्तुचक, p 115, 14. p 244,
 101. p 229, 37.
 वित्त, p 261, 9. p 283,
 49. p 242, 90.
 विदर, p 287, 5.
 विदल, p 396, 32.
 विदारक, p 62, 10.
 विदारी, p 111, 28.
 p 113, n.
 विदारीगन्ध, p 113, 3.
 विदित, p 285, 57.
 विदिष्, p 16, 7.
 विदु, p 201, 5.
 विदुर, p 265, 30.
 विदुल, p 93, 10. p 93, 11.
 विदू, p 201, n.
 विद्व, p 283, 49.
 विद्वकर्णी, p 106, 3.
 विद्याधर, p 2, 6.
 विद्युत्, p 17, 11.
 विद्व, p 217, 79,
 विद्वत्, p 283, 49.
 विद्वधि, p 151, 7.

विद्व—विना.

विद्वज, p 243, 93.
 विद्वमलता, p 116, 17.
 विद्वस्, p 176, 4. p 269,
 236.
 विद्वेष, p 51, 25.
 विध, p 329, n.
 विधवा, p 139, 11.
 विधस, p 182, n.
 विधा, p 329, 104. p 256,
 38. p 289, n.
 विधाह, p 3, 12.
 विधि, p 3, 12. p 32, 6.
 p 185, 39. p 329,
 102.
 विधिदशिनू, p 178,
 15. n.
 विधु, p 4, 17. p 18, 15.
 p 328, 102.
 विधुत, p 284, 56.
 विधुनन, p 287, n.
 विधुनुद, p 21, 28.
 विधुर, p 292, 20.
 विधुवन, p 287, 4.
 विधूनन, p 287, 4.
 विधेय, p 264, 24.
 विनययाहिन्, p 264, 24.
 विना, p 376, 3.
 विनाह, p 68, n.

विना—विपु.

विनायक, p 3, 9. p 7, 33.
 विनाय, p 292, 22.
 विनायोन्मुख, p 281, 41.
 विनिजय, p 240, n.
 विनीत, p 202, 12. p 264,
 25.
 विन्द, p 61, 6. p 265, 30.
 विन्दुजाखक, p 201, 7.
 विन्ध्य, p 84, 3.
 विन्न, p 233, 49. p 284, 54.
 विपच, p 193, 11.
 विपक्षी, p 45, 3.
 विपण, p 241, 83.
 विपणि, p 78, 2. p 315,
 54.
 विपणो, p 78, n.
 विपत्ति, p 211, 50. n.
 विपद्य, p 76, 16.
 विपदु, p 211, 50.
 विपदा, p 211, n.
 विपर्यय, p 295, 33.
 विपर्यास, p 295, 33.
 विपश्चित्, p 176, 4.
 विपादिका, p 150, 3.
 विपाद्य, p 69, 33.
 विपाद्या, p 69, 33.
 विपिन, p 86, 1.
 विपुल, p 274, 10.

विप्र—विभू.

- विप्र, p 175, 4.
 विप्रकार, p 290, 15.
 विप्रकृत, p 268, 41.
 विप्रकृत, p 275, n.
 विप्रकृतक, p 275, 18.
 विप्रतीसार, p 51, 25.
 विप्रयोग, p 294, 28.
 विप्रसम्ब, p 268, 41.
 विप्रसम्ब, p 54, 36. p 294, 28.
 विप्रसाप, p 42, 17. p 54, n.
 विप्रस्त्रिका, p 141, 20.
 विप्रुष, p 61, n.
 विप्रुष, p 290, 14.
 विप्रुष, p 61, 6. p 185, 38.
 विप्रुष, p 151, 6.
 विप्रुषिका, p 251, n.
 विप्रुष, p 1, 2.
 विप्रुष, p 242, 91.
 विभाकर, p 22, 30.
 विभावरौ, p 25, 4.
 विभावसु, p 11, 51. p 22, 32. p 366, 228.
 विभीतक, p 99, n.
 विभीतकी, p 99, n.
 विभूति, p 7, 31. n.
 विभूषण, p 164, 3.

विभू—विर.

- विभूषण, p 53, 31.
 विभूषण, p 164, 2.
 विभूषण, p 260, 8.
 विभूषण, p 260, 8.
 विभूषण, p 240, n.
 विभूषण, p 290, 13.
 विभूषण, p 273, 5.
 विभूषण, p 120, 9.
 विभूषण, p 273, 5.
 विभूषण, p 143, 25.
 विभूषण, p 9, 43.
 विभूषण, p 51, n.
 विभूषण, p 18, 17.
 विभूषण, p 18, n.
 विभूषण, p 119, 4.
 विभूषण, p 15, 2.
 विभूषण, p 9, 44.
 विभूषण, p 291, 18.
 विभूषण, p 264, 25.
 विभूषण, p 291, 18.
 विभूषण, p 187, 44.
 विभूषण, p 296, 37.
 विभूषण, p 275, 15.
 विभूषण, p 291, 1.
 विभूषण, p 128, n.
 विभूषण, p 44, 2.
 विभूषण, p 3, n.
 विभूषण, p 3, n.

विर—विव.

- विरञ्चि, p 3, n.
 विरञ्चि, p 3, n.
 विरञ्चि, p 3, 11.
 विरुपाक्ष, p 6, 28.
 विरोक, p 56, n.
 विरोचन, p 22, 31. p 332, 111.
 विरोध, p 51, 25. p 290, n.
 विरोधन, p 292, 21.
 विरोधीति, p 42, 17.
 विरु, p 56, 1.
 विरुष, p 264, 26.
 विरुषण, p 286, 2.
 विरुषण, p 158, n.
 विरुषित, p 47, 9.
 विरुषण, p 294, 28.
 विरुषण, p 58, n.
 विरुषण, p 42, 16.
 विरुषण, p 128, n.
 विरुषण, p 53, n.
 विरुषण, p 283, 49.
 विरुषण, p 173, 35. p 294, 27.
 विरुषी, p 233, 50.
 विरुषण, p 58, 8.
 विरुष, p 93, 12.
 विरुष, p 328, 99.
 विरुष, p 56, 1.

विव—विशा.

विवर्ण, p 251, 16.
 विवश, p 269, 44.
 विवस्वत्, p 22, 30.
 विवाद, p 4, 9.
 विवाह, p 190, 55.
 विविक्त, p 196, 22,
 p 325, 85.
 विविक्ता, p 196, n.
 विविध, p 182, 43. p 328,
 99.
 विवेक, p 184, 37.
 विव्योच, p 53, 31.
 विष्, p 361, 216.
 p 220, 1.
 विष्, p 72, n.
 विष्कट, p 274, 10.
 विष्कटा, p 274, n.
 विष्कटो, p 274, n.
 विष्मस्तन, p 71, n.
 विषद, p 36, 22.
 विषर, p 218, 84.
 विषल्या, p 118, 2. p 344,
 157. p 106, 1.
 विषसन, p 218, 83.
 विषाख, p 7, 35. p 212, n.
 विषाखा, p 20, 23.
 विषाय, p 295, 32.
 विषारण, p 218, n.

विशा—विश्व.

विषारद, p 327, 98.
 विशाल, p 274, 10.
 विशालता, p 168, 16.
 विशालत्वच्, p 91, 3.
 विशाला, p 123, 22.
 विशिख, p 212, 54.
 विशिखा, p 78, 3.
 विशेषक, p 170, 24.
 विन्न, p 36, n.
 विन्नम्भ, p 196, 23.
 विन्नयन, p 182, 29.
 विन्नाच, p 294, 28.
 विन्नुत, p 261, 9.
 विश्व, p 230, 38. p 275,
 14. p 2, 5.
 विश्वकट्टु, p 252, 23.
 विश्वकम्पन्, p 332, 111.
 विश्वकेतु, p 5, 22.
 विश्वक्यन, p 4, n.
 विश्वतस्, p 379, n.
 विश्वेदेव, p 2, n.
 विश्वद्युच्, p 266, n.
 विश्वभेषज, p 230, 38.
 विश्वम्भर, p 4, 17.
 विश्वम्भरा, p 73, 2.
 विश्वसृज्, p 3, 12.
 विश्वस्ता, p 139, 11.
 विश्वस्था, p 139, n.

विष्ठा—विष्ट.

विष्ठा, p 109, 18. p 230, n.
 विष्ठास, p 196, 23.
 विष्, p 155, n.
 विष्, p 58, 9. p 72, n.
 p 155, 19. p 365,
 225.
 विषद, p 36, n.
 विषधर, p 57, 7.
 विषमस्तन, p 71, n.
 विषमच्छद, p 91, 3.
 विषय, p 35, 16. p 75,
 8. p 289, 11. p 343,
 154.
 विषयिन्, p 35, 17.
 विषवैद्य, p 58, 11.
 विषा, p 155, n. p 109,
 18.
 विषाण, p 316, 58.
 विषाणी, p 114, 7.
 विषुण, p 28, n.
 विषुप, p 28, n.
 विषुव, p 28, 14.
 विषुवत्, p 28, 14.
 विषुवान, p 28, n.
 विष्कार, p 134, 33.
 विष्कम्भ, p 82, 17.
 विष्टप, p 74, 6.
 विष्टम्भ, p 294, n.

विट—विसा.

विटर, p 348, 171.
 विटरम्बवस्, p 3, 13.
 विटि, p 59, 3.
 विठा, p 155, 19.
 विष्णु, p 3, 13.
 विष्णुकान्ता, p 110, 22.
 विष्णुपद, p 15, 2.
 विष्णुपदी, p 69, 31.
 विष्णुरथ, p 5 25.
 विष्कार, p 217, n.
 विष्ण, p 269, 13.
 विष्णक्, p 379, 13.
 विष्ण्वेन, p 3, 14.
 विष्ण्वेनप्रिया, p 121, 16.
 विष्ण्वेना, p 99, 36.
 विष्ण्व्, p 379, 23.
 विष्ण्वीची, p 266, n.
 विष्ण्वृक्, p 266, n.
 विष्ण्वृच्, p 266, 34.
 विस, p 72, 42.
 विसकण्डिका, p 132, 25.
 विसप्रसून, p 72, 42.
 विसम्बाद, p 54, 36.
 विसर, p 135, 39.
 विसर्जन, p 182, 28.
 विसर्पय, p 292, 23.
 विसार, p 65, 17.
 विसारिन्, p 266, 31.

विसा—विह.

विसारी, p 65, n.
 विसिनी, p 71, 39.
 विहृत, p 280, 35.
 विहृतवर, p 266, 31.
 विहृतमर, p 266, 31.
 विस्त, p 241, 87.
 विस्तर, p 292, 22. n.
 विस्तार, p 88, 14. p 292, 22.
 विस्तृत, p 280, 35.
 विस्त्रासा, p 147, 41.
 विस्कार, p 217, 76.
 विस्फूर्जय, p 17, n.
 विस्फूर्जय, p 17, n.
 विस्फोट, p 151, 4.
 विस्त्रय, p 50, 19.
 विस्त्रयान्वित, p 264, 26.
 विस्तृत, p 280, 35.
 विस, p 36, 21.
 विसम्भा, p 339, 138.
 p 196, n.
 विस्रसा, p 147, 41.
 विहग, p 134, 32.
 विहङ्ग, p 134, 32.
 विहङ्गम, p 134, 32.
 विहङ्गमा, p 254, n.
 विहङ्गिका, p 254, 30.
 विहसित, p 54, 35.

विह—वीध.

विहस्त, p 269, 43.
 विहापित, p 182, 28.
 विहाय, p 15, n.
 विहायया, p 15, n.
 विहायस्, p 15, 2. n.
 p 134, 32.
 विहाया, p 15, n.
 विहार, p 291, 16.
 विह्वल, p 269, 44.
 वी, p 134, n.
 वीकाश, p 362, 217.
 वीची, p 61, 5. n,
 वीज, p 32, 6. p 153, 13.
 वीजकोश, p 72, 43.
 वीजपूर, p 105, 59.
 वीजाकृत, p 221, 1.
 वीज्य, p 175, 2.
 वीणा, p 45, 3.
 वीणादण्ड, p 46, 7.
 वीणावाद, p 251, 13.
 वीतंस, p 253, 26.
 वीत, p 202, 11.
 वीति, p 202, n.
 वीतिहोत्र, p 10, 48.
 वीधि, p 86, n.
 वीधी, p 86, 4. p 325.
 90.
 वीध, p 273, 5.

वीना—बुन्.

- वीनाह, p 68, 27.
 वीभत्स, p 50, 17. p 49, 17.
 वीभत्सा, p 369, n.
 वीर, p 210, 45. p 49, 17.
 वीरण, p 125, 29.
 वीरतर, p 125, 29.
 वीरतक, p 96, 25.
 वीरपत्नी, p 141, 16.
 वीरपाण, p 216, 71.
 वीरपान, p 216, n.
 वीरभाष्या, p 141, 16.
 वीरभाह, p 141, 16.
 वीरवृक्ष, p 96, 23.
 वीराशंसन, p 215, 68.
 वीरसू, p 141, 16.
 वीरहनु, p 189, 52.
 वीरध, p 88, 9.
 वीर्य, p 52, 29. p 153, 13. p 344, 156.
 वीरघ, p 328, 99.
 वु, p 384, n.
 वुक, p 105, n.
 वुज, p 384, n.
 वुण, p 384, n.
 वृधित, p 245, 57.
 वृगु, p 384, 4.

बुध—वृत्ति.

- बुध, p 225, n.
 बुधा, p 212, n.
 बुध, p 225, 22. p 394, n.
 वृधित, p 217, 76.
 वृक, p 122, 7.
 वृकधूप, p 171, 29. p 172, 30.
 वृक, p 154, n.
 वृकनु, p 154, n.
 वृका, p 154, n.
 वृक, p 284, 53.
 वृक, p 87, 5.
 वृकभेदिनु, p 255, 34.
 वृकवृहा, p 105, 62.
 वृकवाटिका, p 86, 2.
 वृकादन, p 255, 34.
 वृकादनी, p 105, 62.
 वृकाण्ड, p 229, 35.
 वृजिन, p 31, 1. p 332, 111. p 276, 20.
 वृत, p 281, 41.
 वृत्ति, p 288, 8.
 वृत्त, p 276, 19. p 322, 81. p 281, 41.
 वृत्ताथवनर्चि, p 184, 38.
 वृत्तान्त, p 40, 8. p 318, 66.
 वृत्ति, p 220, 1. p 220, 2. p 288, n.

वृत्त—वृष.

- वृत्तहनु, p 8, 38.
 वृत्ता, p 347, 166.
 वृथा, p 373, 9. p 377, 4.
 वृष, p 115, 10. p 147, 42.
 वृषत्व, p 147, 42.
 वृषदारक, p 118, 2.
 वृषवस, p 8, 37.
 वृषसङ्घ, p 147, 40.
 वृषा, p 140, 12.
 वृषि, p 112, 31. p 196, 19.
 वृषिजीव, p 221, 4.
 वृषिजीविका, p 821, 4.
 वृषोच, p 236, 61.
 वृषाजीव, p 221, 5.
 वृन्त, p 89, 15.
 वृन्द, p 135, 40.
 वृन्दभेद, p 136, 41.
 वृन्दारक, p 2, 4.
 वृष, p 110, n.
 वृषिक, p 130, 14. p 299, 7.
 वृष, p 21, 29. p 236, 61. p 113, 4. p 364, 222.
 वृषण, p 157, 27.
 वृषदंशक, p 128, 6.
 वृषध्वज, p 6, 29.

हृष — वेत.

- हृषम्, p 8, 38.
 हृषभ, p113,4.p235,59.
 हृषव, p 228, 1.
 हृषस्वन्ती, p 139, 9.
 हृषा, p 107, 6.
 हृषाङ्कपायी, p 345, 158.
 हृषाकपि, p 337, 132.
 हृषी, p 187, 45.
 हृषि, p 17, 12.
 हृषि, p 239, 77.
 हृषिभू, p 67, n.
 हृषत्, p 274, 10.
 हृषतिका, p 169, 19.
 हृषती, p 108, 12.p321,
 77. p 180, n.
 हृषम् चि, p 148, 44.
 हृषज्ञात, p 10, 50.
 हृषयति, p 20, 25.
 हृषित, p 217, 76.
 वेन, p 305, 21.
 वेनिभू, p 209, 41.
 वेचि, p 163,49.p254,n.
 वेचो, p 102,49.p163,n.
 वेचु, p 124, 26.
 वेचक, p 201, n.
 वेचुभा, p 251, 13.
 वेतन, p 256, 38.
 वेतस, p 93, 10.

वेत — वेष्ठा.

- वेतस्वत्, p 75, 9.
 वेताव, p 392, 21.
 वेत्ववती, p 69, 34.
 वेद, p 39, 3.
 वेदना, p 287, 6.
 वेदि, p 179, 17. p81,n.
 वेदिका, p 81, 16.
 वेदी, p 81, n. p 179, n.
 वेध, p 288, 8.
 वेधनिका, p 255, 34.
 वेधसुरक्षक, p 118, 23.
 वेधस्, p 367,230.p3,12.
 वेधित, p 285, 57.
 p 283, 49.
 वेपथु, p 55, 38.
 वेण, p 254, n.
 वेणु, p 254, 28,
 वेष्ठा, p 357, 200.
 वेष्ठा, p 110, 24.
 वेष्ठाज, p 229, 35.
 वेष्ठित, p 276, 21.
 p 280, 36.
 वेथ, p 78, 2. p 164, 1.
 वेथन्त, p 68, 28.
 वेथवार, p 229, n.
 वेथान, p 78, 4.
 वेथभू, p 83, 19.
 वेष्ठा, p 141, 19.

वेष्ठा — वैदे.

- वेष्ठाजनसनायक, p78,2,
 वेण, p 164, n.
 वेणवार, p 229, n.
 वेष्टित, p 281, 40.
 वेसवार, p 229, 35.
 वेष्टत्, p 237, 70.
 वै, p 377, 5.
 वैकक्षक, p 173, 37.
 वैकक्षत, p 95, n.
 वैकुण्ठ, p 3, 13.
 वैकृत, p 50, n.
 वैजनन, p 146, 39.
 वैजयन्त, p 8, 41.
 वैजयन्तिक, p 208, 39.
 वैजयन्तिका, p 101, 46.
 वैजयन्ती, p 215, 67.
 वैज्ञानिक, p 259, 4.
 वैषव, p 90, 18. p 187,
 45.
 वैषविक, p 251, 13.
 वैषिक, p 251, 13.
 वैषुक, p 201, 9.
 वैतंसिक, p 251, 14.
 वैतनिक, p 251, 15.
 वैतरणि, p 59, n.
 वैतरणी, p 59, 2. n.
 वैतालिक, p 215, 65.
 वैदेह, p 239, n.

व्यूढ—व्रीहि.

- व्यूढ, p 313, 47.
 व्यूढकव्यूढ, p 207, 33.
 व्यूति, p 254, 29.
 व्यूह, p 135, 39. p 210, 47.
 व्यूहपाण्यि. p 210, 47.
 व्योकार, p 249, 7.
 व्योमकेश, p 6, 30.
 व्योमनू, p 15, 1.
 व्योमवान, p 9, 43.
 व्योष, p 247, 112.
 व्यज, p 135, 39.
 व्यज्या, p 184, 35. p 214, 63.
 व्यज, p 151, 5.
 व्यत, p 184, 37.
 व्यतति, p 319, 69. p 88, 9.
 व्यतती, p 88, n.
 व्यतिनू, p 176, 7.
 व्यघ, p 88, 12.
 व्यचन, p 255, 33.
 व्यज्ञा, p 3, n.
 व्यत, p 135, 39.
 व्यात्य, p 189, 53.
 व्याघ्रा, p 189, 50.
 व्रीडा, p 53, 33.
 व्रीडन, p 51, n.
 व्रीडित, p 51, n.
 व्रीहि, p 223, 15.
 व्रीहिभेद. p 225, 20.

वैहे—यक.

- वैहेय, p 221, 6.
 यकट, p 204, 20.
 यकल, p 18, 17.
 यकलिनू, p 65, 17.
 यकुन, p 134, 32.
 यकुनि, p 134, 32.
 यकुन्त, p 134, 32. p 317, 60.
 यकुन्ति, p 134, 32.
 यकुल, p 65, 19.
 यकुलाचक, p 124, 24.
 यकुलादनी, p 106, 4.
 p 111, 29.
 यकुलार्भक, p 65, 17.
 यकत्, p 155, 18.
 यकत्करि, p 236, 62.
 यक, p 267, n.
 यक्ति, p 195, 19. p 216, 71.
 p 219, 69. n.
 यक्तिधर, p 7, 36.
 यक्तिहेतिक, p 208, 87.
 यक्ती, p 319, n.
 यक, p 267, n.
 यकु, p 267, 36.
 यक, p 8, 37. p 102, 47.
 यकधनुस्, p 17, 12.
 यकपादप, p 98, 33.
 यकपुष्पी, p 118, 2.
 यक, p 267, n.

यक्ती—यत.

- यक्ती, p 65, n.
 यक्कर, p 6, 25.
 यक्तीर्ष, p 279, n.
 यक्, p 87, 8. p 214, 61.
 p 66, 20.
 यक्, p 14, 67. p 67, 23.
 p 116, 18.
 यक्कनख, p 67, 23. n.
 यक्किनी, p 115, 14.
 यचि, p 8, n.
 यची, p 8, 40.
 यचीपति, p 8, 38.
 यटा, p 163, n.
 यटी, p 122, 19.
 यठ, p 270, 46.
 ययपर्यी, p 121, n.
 ययपुष्पिका, p 110, 25.
 ययस्त्रय, p 64, 16.
 ययुड, p 146, n.
 p 236, n.
 ययुड, p 236, n. p 193, 9.
 p 146, 39.
 यतकोटि, p 9, 43.
 यतहु, p 69, 33.
 यतपत्र, p 71, 40.
 यतपत्रक, p 130, 16.
 यतपद्मी, p 130, 13.
 यतपर्वनू, p 124, 26.

शत—शम.

शतपथ्विका, p 109, 21.
 p 123, 23.
 शतपुष्पा, p 122, 17.
 शतप्रास, p 104, 57.
 शतभीरु, p 102, n.
 शतमन्त्र, p 8, 37.
 शतमान, p 398, 34.
 शतमूली, p 109, 19.
 शतयष्टिक, p 165, 6.
 शतवीर्या, p 124, 24.
 शतवेधिन, p 119, 6.
 शतस्रदा, p 17, 10.
 शताङ्ग, p 204, 19.
 शतावरी, p 109, 19.
 शत्रु, p 193, 9. p 193, 11.
 शनि, p 21, n.
 शनैश्चर, p 21, 27.
 शनैस्, p 380, 17.
 शपथ, p 41, 10.
 शपन, p 41, 10.
 शफ, p 204, 17.
 शफर, p 65, n.
 शफरी, p 65, 18.
 शवरालय, p 83, 20.
 शब्द, p 35, 16. p 44, 1.
 शब्दपत्र, p 162, 45.
 शब्दन, p 267, 38. p 44, n.
 शन, p 286, 3.

शम—शयि.

शमय, p 286, 3.
 शमन, p 181, 25. p 11, 54.
 शमनस्रदा, p 69, 32.
 शमल, p 155, 18.
 शमित, p 283, 47.
 शमी, p 98, 32.
 शमीक, p 216, n.
 शमीधान्य, p 226, 24.
 शमीर, p 98, 32.
 शमीरु, p 98, n.
 शम्भ, p 9, 43.
 शम्भर, p 61, 4. p 129, 10.
 शम्भरारी, p 5, 21. n.
 शम्भल, p 398, 34.
 शम्भा (म्भा), p 17, 10. n.
 शम्भाक्षत, p 222, n.
 शम्भु, p 67, n.
 शम्भुक, p 67, n.
 शम्भूक, p 67, 23.
 शम्भुली, p 141, 19.
 शम्भू, p 6, 25. p 339, n.
 शम्भू, p 6, n. p 39, 37.
 शम्भा, p 223, 14.
 शय, p 159, 32.
 शयन, p 54, 36. p 174, 39.
 शयनीय, p 174, 39.
 शयाशु, p 266, 33.
 शयित, p 266, 33.

शयु—शर्व.

शयु, p 57, 5.
 शय्या, p 174, 39.
 शर, p 124, 27. p 212, 55.
 शरजम्भानु, p 7, 34.
 शरट, p 129, n.
 शरय, p 315, 55.
 शरयि, p 76, n.
 शरणी, p 76, n.
 शरदु, p 30, 19. p 30, 20.
 p 327, 95.
 शरभ, p 129, 11.
 शरय, p 212, 54.
 शराति, p 132, n.
 शराभ्यास, p 212, 54.
 शरारि, p 132, 25.
 शराह, p 265, 28.
 शराहि, p 132, n.
 शराव, p 228, 32.
 शरावती, p 69, 34.
 शरासन, p 211, 51.
 शरीर, p 156, 21.
 शरीरिन्, p 33, 8.
 शर्करा, p 75, 11. p 350,
 177, p 231, 43.
 शर्करावत्, p 75, 11.
 शर्करिन्, p 75, 11.
 शर्मानु, p 31, n.
 शर्व, p 6, n.

शब्द—शब्द.

शब्दरी, p 25, 3.
 शब्दसा, p 214, n.
 शब्द, p 128, 7.
 शब्दभ, p 133, 28.
 शब्दस, p 128, 7.
 शब्दसिन्, p 128, 7.
 शब्दाटु, p 89, 15.
 शब्द, p 301, 13.
 शब्दादि, p 97, n.
 शब्द, p 98, 33. p 128, 7. p 214, 61.
 शब्दकी, p 115, 12.
 शब्द, p 219, 87.
 शब्द, p 252, 21.
 शब्दराज्य, p 83, 20.
 शब्द, p 38, 26.
 शब्दा, p 237, n.
 शब्दली, p 237, 68.
 शब्द, p 129, 11. p 245, n.
 शब्दधर, p 18, 16.
 शब्दसांजन, p 18, n.
 शब्दलोमन्, p 246, 107.
 शब्दांक, p 18, n.
 शब्दादन, p 130, 14.
 शब्दी, p 18, n.
 शब्दोत्ते, p 246, 107.
 शब्दत्, p 372, 5. p 376, 1. p 379, 11.

शब्द—शब्दी.

शब्द, p 125, 33.
 शब्दन, p 181, n.
 शब्द, 31, 4. p 285, 59.
 शब्द, p 351, 181. p 211, 50.
 शब्दक, p 244, 98.
 शब्दमार्ज, p 249, 7.
 शब्दाजीन, p 208, 35.
 शब्दी, p 351, n. p 214, 60.
 शब्द, p 89, 15.
 शब्दमञ्जरी, p 225, 21.
 शब्दमूक, p 225, 21.
 शब्दसम्बर, p 96, 25.
 शब्द, p 229, 34. p 118, 1.
 शब्दकट, p 236, 64.
 शब्दुनिक, p 251, 14.
 शब्दीक, p 208, 37.
 शब्द, p 3, n.
 शब्दसुनि, p 3, 9.
 शब्दसिंह, p 3, 10.
 शब्दा, p 88, 11.
 शब्दानगर, p 78, 2.
 शब्दान्तर, p 127, 3.
 शब्दाशिका, p 88, 11.
 शब्दिन्, p 87, 5.
 शब्दिक, p 250, 8.
 शब्दक, p 397, 33.
 शब्दी, p 400, 38.

शब्द—शब्द.

शब्द, p 53, 30.
 शब्द, p 255, 32.
 शब्दी, p 386, 9.
 शब्दिक, p 93, 12.
 शब्द, p 31, 3. p 231, n. p 147, 44.
 शब्दकुम्भ, p 243, 95.
 शब्दकोम्भ, p 243, n.
 शब्दसा, p 120, n.
 शब्द, p 163, 11.
 शब्द, p 62, 9. p 326, 92.
 शब्दहरित, p 75, 10.
 शब्द, p 75, 10.
 शब्द, p 255, n.
 शब्द, p 283, 47.
 शब्द, p 286, 3.
 शब्द, p 196, n.
 शब्द, p 41, n.
 शब्दन्, p 196, n.
 शब्दरी, p 250, 11.
 शब्दक, p 67, n.
 शब्दक, p 67, n.
 शब्दक, p 298, n.
 शब्द, p 348, 168.
 शब्दक, p 298, n.
 शब्दक, p 130, n. p 305, n.
 शब्द, p 91, n. p 327, 97.
 शब्ददी, p 91, 3. p 111, 29.

शारि—शासि.

- शारिफख, p 258, 46.
 शारिवा, p 112, 30.
 शार्कर, p 75, 11.
 शार्किन्, p 4, 14.
 शार्कुल, p127,1.p273,9.
 शार्वर, p 354, 190.
 शार्वरी, p 25, n.
 शाख, p 65, 19. p 78,3.
 शाखपर्णी, p 113, n.
 शाखा, p 79, 6. p88,11.
 शाखाटक, p 301, 12.
 शासि, p 226, n.
 शासीन, p 294, 26.
 शाखूक, p 70, 38.
 शाखूर, p 67, 24.
 शाखेय, p 110, 23,p221,
 6. p 226, 24.
 शाख्यासि, p 97, 27. n.
 शाख्यासी, p 97, n.
 शाख्यासीवेष्ट, p 97, 27.
 शावक, p 135, 38.
 शावर, p 94, 13.
 शावत, p 276, 22.
 शाव्कल, p 263, n.
 शाव्कुलिक, p 296, 40.
 शासन, p 197, 25.
 शाशिता, p 3, n.
 शासि, p 197, n.

शास्त्र—शिक्ष.

- शास्त्र, p 3, n.
 शास्त्र, p 351, 181.
 शास्त्रविद्, p 260, 6.
 शिंशपा, p 100, 43.
 शिक्य, p 254, 30.
 शिकियत, p 280, 39.
 शिक्षा, p 39, 4.
 शिक्षित, p 259, 4.
 शिक्षण्ड, p 134, 31.
 p 163, n.
 शिक्षण्डक, p 163, 47.
 शिखर, p 84,4. p88,12.
 शिखरिणी, p 331, n.
 शिखरिन्, p 331, 109.
 p 84, 1.
 शिखा, p 11, 52. p134,
 31.p163,48.p304,20.
 शिखाण्डक, p 163, n.
 शिखावत्, p 11, 50.
 शिखावल, p 133, 30.
 शिखिणी, p 244, 101.
 शिखिन्, p133,30.p331,
 109.
 शिखिवाहन, p 7, 35.
 शिष्य, p93,11. p229,34.
 शिष्यज, p 247, 110.
 शिष्यनाथ, p 214, n.
 शिष्य, p 254, n.

शिक्षा—शिक्ष.

- शिक्षा, p 44, n.
 शिक्षित, p 44, 2.
 शिक्षिनी, p 211, 53.
 शितद्रु, p 69, 33.
 शितशिव, p 230, n.
 शितशूक, p 223, n.
 शिति, p 324, n.
 शितिकण्ड, p 6, 27.
 शितिसारक, p 95, 19.
 शिती, p 324, 85.
 शिपविष्ट, p 310, n.
 शिपिष्ट, p 310, 37.
 शिफा, p 88, 12.
 शिफाकन्द, p 72, 43.
 शिन्वा, p 226, n.
 शिन्वि, p 226, n.
 शिरर्, p 126, n.
 शिरस्, p88,12.p162,46.
 शिरज, p 207, 32.
 शिरस्य, p 163, 49.
 शिरा, p 154, n.
 शिरीष, p 101, 43.
 शिरोपीन, p 394, n.
 शिरोधि, p 160, 39.
 शिरोरत्न, p 165, 4.
 शिरोरुद्ध, p 162, 46.
 शिरोस्त्रि, p 156, 20.
 शिख, p 220, n. p 84,1.

शिला—शिश्र.

शिला, p 81,13. p 84,4.
 शिलाजल, p 245, 104.
 शिलो, p 67, 24.
 शिलोसुख, p 304, 19.
 शिलोश्रव, p 84, 1.
 शिल्प, p 256, 35.
 शिल्पशास्त्र, p 79, n.
 शिल्पशास्त्रा, p 79, n.
 शिल्पशास्त्र, p 79, n.
 शिल्पिन्, p 249, 5.
 शिल्पिकी, p 115, n.
 शिव, p 6, 25. p 31, 3.
 शिवक, p 238, 73.
 शिवमल्ली, p 105, 62.
 शिवा, p 6, 32. p 128,5.
 p 98, 32. p 399, n.
 p 100, 40. p 361,
 214. p 116, 15.
 शिविका, p 204, 21.
 शिविपिष्ट, p 310, n.
 शिविर, p 199, 1.
 शिवी, p 7, n.
 शिविर, p 19,20. p 29,18.
 शिवु, p 135,38. p 239,75.
 शिवुक, p 65, 18.
 शिवुत्व, p 146, 40.
 शिवुनार p 66, 20.
 शिश्र, p 157, 27.

शिश्रि—शुक.

शिश्रिदान, p 270, 46.
 शिश्रि, p 197, 26.
 शिश्रि, p 177, 10.
 शिश्रि, p 171, n.
 शीकर, p 17, 13.
 शीम, p 13, 60.
 शीत, p 19, 20. p 19,21.
 p 93, 10. p 94, 15.
 p 393, 22.
 शीतक, p 252, 19.
 शीतभीरु, p 102, 50.
 शीतल, p 19,21. p 121,15.
 शीतलवातक, p 121, n.
 शीतशिव, p 115, 10.
 p 110, 23. p 230.n.
 शीता, p 223, n.
 शीतल, p 222, n.
 शीफालिका, p 103, n.
 शीघ्र, p 257,42. p 398,34.
 शीर्ष, p 162, 46.
 शीर्षक, p 207, 31.
 शीर्षच्छेद्य, p 269, 45.
 शीर्षस्थ, p 163, 49.
 शील, p 258, 203.
 p 51, 26.
 शीवल, p 71, n.
 शुक, p 117, 20.
 शुकनास, p 99, 37.

शुक्ति—शुभ्र.

शुक्ति, p 67, 23. p 116,
 18. p 324, 85.
 शुक्र, p 11, 51. p 153,
 13. p 29,16. p 21,26.
 शुक्रता, p 124, n.
 शुक्रशिव, p 2, 7.
 शुक्र, p 402, n. p 36,22.
 शुक्रा, p 402, n.
 शुच, p 51, 25.
 शुचि, p 11, 52. p 29,16.
 p 36, 22. p 307,29.
 शुचिष्ठ, p 230, n.
 शुचिष्ठो, p 230, 38.
 शुचिष्ठ, p 257, 41.
 शुचिष्ठापान, p 257, 41.
 शुचिष्ठि, p 69, n.
 शुचान्न, p 80,12. p 319,68.
 शुनक, p 252, 22.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनाशीर, p 8, n.
 शुनि, p 252, n.
 शुनी, p 252, 23.
 शुन्य, p 273, n.
 शुभंशु, p 271, 50.
 शुभ, p 31, 3. p 393,23.
 शुभदन्ती, p 16, n.
 शुभवासन, p 36, n.
 शुभान्वित, p 271, 50.
 शुभ्र, p 36,22 p 355,194.

शुभ—शूर.

शुभदन्ती, p 16, 6.
 शुभांशु, p 18, 15.
 शुभक, p 197, 27.
 शुभक. p244,98.p253,27.
 p 393, 23.
 शुभवा, p 253, n.
 शुभवी, p 253, n.
 शुभ, p 253, n.
 शुभूषा, p 184, 34.
 शुभि, p 56, n.
 शुभिर, p 56, 2.
 शुभिरा, p 116, 17.
 शुभी, p 56, n.
 शुभकांस, p 154, 14.
 शुभकल, p 263, n.
 शुभ, p 10, n.
 शुभन्, p 10, n.
 शूक, p 226, 28.
 शूककीट, p 180, 14.
 शूकधान्य, p 226, 24.
 शूकर, p127,2.p253,23.
 शूकशिल्पि, p 106, 5.
 शूक, p 248, 1.
 शूहा, p 140, 13.
 शूही, p 140, 13.
 शून्य, p 273, 6.
 शूर, p 21, n. p 210,45.
 शूरण, p 123, 22.

शूर्प—शेष.

शूर्प, p 227, 26.
 शूर्पि, p 256, n.
 शूर्पी, p 256, n.
 शूल, p 357, 199.
 शूलाकत, p 231, 45.
 शूलिन्, p 6, 25.
 शूल्य, p 231, 45.
 शूलाक, p 128, 5.
 शूलक, p 166, 10.
 p 201, 9.
 शूलकक, p 239, 76.
 शूलका, p166,n.p201,n.
 शूल, p 84, 4. p 119,8.
 p 306, 27.
 शूलवेर, p 229, 37.
 शूलकटक, p 77, 17.
 शूलार, p 49, 17.
 शूलि, p 67, n.
 शूलिणी, p 267, 66.
 शूलिन्, p 113, n.
 शूली, p 67, 25. p 109,
 18. p 113, 4.
 शूलिकनक, p 243,96.n.
 शूल, p 282, 45.
 शेषर, p 173, 38.
 शेष, p 157, n.
 शेषस्, p 157, n.
 शेष, p 157, n.

शेष—शोष.

शेषस्, p 157, 27.
 शेषालि, p 103, n.
 शेषालिका, p 103, 51.
 p 386, 7.
 शेषाली, p 103, n.
 शेष, p 157, n.
 शेषवी, p 33, 10.
 शेष, p 94, 15.
 शेषधि, p 14, 67.
 शेषल, p 71, n.
 शेषल, p 71, n.
 शेष, p 57, 4. p397,32.
 शेष, p 177, 10.
 शेषरिक, p 107, 7.
 शेषरेख, p 107, n.
 शेष, p 84, 1.
 शेषालिन्, p 250, 12.
 शेषू, p93,12.p250,12.
 शेषेय, p 115, 11.
 शेषल, p 71, 38.
 शेषलिनी, p 69, 30.
 शेषल, p 71, 38.
 शेषय, p 146, 40.
 शोष, p 51, 25.
 शोषिष्णोय, p 10, 49.
 शोषिस्, p 23, 36.
 शोष, p 69, 34.p87,24.
 शोषक, p 99, 38.

शोण—शमश्रु.

शोणरत्न, p 243, 93.
 शोणा, p 37, n.
 शोणित, p 154, 15.
 शोणी, p 37, n.
 शोष, p 150, 3.
 शोषणी, p 121, 14.
 शोषणी, p 82, 18.
 शोधित, p 232, 46.
 p 273, 5.
 शोफ, p 150, 3.
 शोभन, p 272, 1.
 शोभा, p 19, 19.
 शोभाञ्जन, p 93, 11.
 शोष, p 150, 2.
 शोक, p 136, 43.
 शौद्धिकेव, p 58, 10.
 शौण्ड, p 264, 23.
 शौण्डिक, p 250, 10.
 शौण्डी, p 108, 15.
 शौचोदनि, p 3, 10.
 शौरि, p 4, 16. p21,27.
 शौर्यं, p 216, 70.
 शौलिक, p 250, 8.
 शौक्ल, p 263, 19.
 शेप्रात, p 289, 10.
 शमशान, p 219, 87.
 शमश्रु, p 163, 50.
 शमश्रुन्, p 163, 50.

श्याम—श्री.

श्याम, p37,23. p341,145.
 श्यामल, p 37, 23.
 श्यामा, p99,35. p111,27.
 p112,30. p341,145.
 श्यामाक, p 125, 31.
 श्याल, p 144, 32.
 श्याव, p 37, 25.
 श्येता, p 36, n.
 श्येन, p 130, 15.
 श्येनपाता, p 386, n.
 श्येनी, p 37, n.
 श्येनप्राता, p 336, 6.
 श्योनाक, p 99, 37.
 श्रद्धा, p 329, 105.
 श्रद्धासु, p 265, 27.
 p 142, 21.
 श्रयण, p 289, 12.
 श्रव, p 288, n. p 162, n.
 श्रवण, p 162, 45.
 श्रवस्, p 162, 45.
 श्रविष्ठा, p 20, 23.
 श्राणा, p 233, 50.
 श्राव, p 182, 30.
 श्रावदेव, p11,54. p162, n.
 श्राव, p 289, 12.
 श्रावण, p 29, 16.
 श्रावणिक, p 29, 16.
 श्री, p 5, 22.

श्रीक—श्रेय.

श्रीकण्ठ, p 6, 27. 46,
 श्रीघन, p 3, 9. 53,
 श्रीद, p 14, 65. 126.
 श्रीपति, p 4, 16.
 श्रीपर्यं, p101,46. p315,55.
 श्रीपर्यिका, p 95, 21.
 श्रीपर्यी, p 94, 16.
 श्रीफल, p 93, 12.
 श्रीफली, p 108, 13.
 श्रीमत्, p95,20. p262,14.
 श्रील, p 262, 14.
 श्रीवत्स, p 4, n.
 श्रीवत्सलाञ्छन, p 4, 17.
 श्रीवास, p 172, 30.
 श्रीवासस्, p 172, n.
 श्रीवेष्ट, p 172, 30.
 श्रीसंज्ञ, p 171, 27.
 श्रीहस्तिनी, p 102, 50.
 श्रुत, p 322, 79.
 श्रुति, p 39, 3. p162,45.
 p 321, 76.
 श्रुष्ट, p 216, n.
 श्रुष्टन्, p 216, 70.
 श्रेणि, p 239, 5.
 श्रेणी, p 249, n.
 श्रेयस्, p 34, 15. p31, 2.
 p 273, 8.
 श्रेयसी, p 100,40. p106,
 3. p 108, 16.

अष्ट—अष्टशु.

अष्ट, p 273, 8.
 अष्टी, p 249, n.
 अष्ट, p 149, 48.
 अष्टि, p 157, n. p 385 n.
 अष्टिपक्ष, p 157, 25.
 अष्टी, p 157, 25. n.
 अष्टीपक्ष, p 157, n.
 अष्ट, p 162, 45.
 अष्टिय, p 176, 6.
 अष्ट, p 162, n.
 अष्टट्, p 378, 8.
 अष्ट, p 274, 11.
 अष्ट, p 262, n.
 अष्ट, p 289, 11.
 अष्ट, p 153, 11.
 अष्ट, p 153, 13.
 अष्ट, p 153, 11.
 अष्टातक, p 94, 15.
 अष्ट, p 298, 2.
 अष्टः, p 31, 3.
 अष्ट, p 109, 17.
 अष्ट, p 252, n.
 अष्टि, p 400, 40.
 अष्ट, p 252, 20.
 अष्ट, p 56, 2.
 अष्ट, p 150, 3.
 अष्टि, p 220, 2.
 अष्ट, p 144, 31.

अष्टशु—अष्टशु.

अष्टशु, p 146, 37.
 अष्टशु, p 342, 148.
 अष्ट, p 144, 31.
 अष्टशु, p 146, 37.
 अष्ट, p 382, 22.
 अष्ट, p 12, 57. p 98, 33.
 अष्टि, p 128, 7.
 अष्टि, p 151, 5.
 अष्ट, p 36, 22. p 151, n.
 p 243, 97.
 अष्टगत्, p 132, 23.
 अष्टगरिच, p 247, 110.
 अष्टरक्त, p 37, 25.
 अष्टसुरसा, p 103, 51.
 अष्टा, p 36, n.
 अष्ट, p 151, n.
 अष्टी, p 122, n.
 अष्टकर्मन्, p 176, 4.
 अष्टपद, p 133, 29.
 अष्टमिन्, p 3, 9.
 अष्टयन्, p 97, 29.
 अष्टयन्, p 109, 21.
 अष्टयनिका, p 122, 19.
 अष्ट, p 45, 1.
 अष्टानन, p 7, 34.
 अष्ट, p 146, n. p 236, 62.
 p 72, 42.

अष्टि—अष्टि.

अष्टि, p 226, 24.
 अष्टिक, p 221, 7.
 अष्टातुर, p 7, 36.
 अष्टान्न, p 8, 39.
 अष्टन, p 293, n.
 अष्टान, p 293, 25.
 अष्ट, p 376, n.
 अष्टेपथ, p 292, 21.
 अष्ट, p 216, 72.
 अष्टा, p 33, 11. p 241, 83.
 अष्टात, p 275, 14.
 अष्टान, p 33, n.
 अष्टावत्, p 176, 5.
 अष्टेय, p 241, 84.
 अष्ट, p 40, 7.
 अष्टान, p 216, 74.
 अष्टा, p 213, 58.
 p 290, 14.
 अष्ट, p 148, n.
 अष्टपन, p 218, 82.
 अष्टा, p 309, 35. p 40, n.
 अष्ट, p 148, 47.
 अष्टवर, p 11, 53.
 अष्टीन, p 135, 37.
 अष्टाव, p 217, 79.
 अष्टाव, p 217, 79.
 अष्ट, p 87, 7.

संमा—संस्त.

संमाजनी, p 82, 18.
 संमष्ट, p 232, 46.
 संयत्, p 216, 74.
 संयत, p 268, 42.
 संयम, p 291, 18.
 संयमन, p 79, n.
 संयाम, p 291, 18.
 संयुग, p 216, 73.
 संयोगित, p 281, n.
 संयोजित, p 281, 41.
 संराय, p 44, 2.
 संलाप, p 42, 17.
 संव्यान, p 169, 18.
 संयमक, p 215, 66.
 संयव, p 33, 12.
 संयथापचमानस, p 259, 5.
 संयन, p 34, 14.
 संयुत, p 285, 58.
 संश्लेष, p 294, 30.
 संसत्, p 178, n.
 संसक्त, p 275, 17.
 संसद्, p 178, 14.
 संसरण, p 77, 18. p 316, 57.
 संसिद्धि, p 55, 37.
 संस्कार, p 173, 36.
 संस्कारहीन, p 189, 53.
 संस्कृत, p 328, 83.
 संस्तर, p 346, 163.

संस्त—सग.

संस्तन, p 292, 23.
 संस्ताय, p 295, 34.
 संस्त्याय, p 343, 153.
 संस्त्या, p 197, 26.
 संस्त्यान, p 336, 127.
 संस्थित, p 218, 85.
 संस्त्यां, p 122, 19.
 संस्त्ये, p 216, n.
 संस्त्योट, p 216, 73.
 संस्त, p 277, 25. p 160, 36.
 संस्तजालु, p 148, n.
 संस्तजालुक, p 148, 47.
 संस्तल, p 160, 36.
 संस्तति, p 135, 40.
 संस्तनन, p 156, 21.
 संस्तार, p 59, 2.
 संस्तति, p 40, 9.
 संस्तल, p 275, 15.
 संस्तत्, p 155, n. p 372, 4.
 संस्तमज, p 131, 20.
 संस्तल, p 65, n.
 संस्तफला, p 98, 32.
 संस्तफली, p 98, n.
 संस्त्यि, p 156, 24.
 संस्ति, p 194, 12.
 संस्ती, p 140, 12. p 194, n.
 संस्त्य, p 194, 12.
 संस्त्य, p 145, 34.

सगो—सज्ज.

सगोत्र, p 145, 38.
 सगिध, p 234, 55.
 सगुट, p 279, 34.
 सगुर, p 82, 18.
 सगुर्धण, p 4, 19.
 सगुलित, p 281, 42.
 सगुल्य, p 33, 11.
 सगुलुक, p 269, 43.
 सगुल्य, p 256, 38.
 सगुलीयं, p 248, 1. p 316, 59. p 279, 35.
 सगुल, p 279, 35. p 43, 20.
 सगुल्य, p 170, 26.
 सगु, p 294, 29.
 सगुत, p 43, 19.
 सगुन, p 294, n. p 398, 34.
 सगुर, p 348, 168.
 सगुलीयं, p 285, 58.
 सगुट, p 281, 42.
 सगु, p 136, 41.
 सगुलत, p 59, n. p 135, 39.
 सचि, p 8, n.
 सचिप, p 360, 208.
 सची, p 8, n.
 सज्जन्ताल, p 75, 10.
 सज्जुत्, p 377, n.
 सज्ज, p 207, 83.
 सज्जन, p 199, 1. p 175, 2.

सज्ज—सत्याः

सज्जना, p 202, 10.
 सज्जय, p 135, 39.
 सज्जार, p 293, n.
 सज्जारिका, p 141, 17.
 सज्जन, p 79, 6.
 सटा, p 163, 48.
 सटी, p 122, n.
 सणसूत्र, p 64, 16.
 सण्ड, p 146, n.
 सत्, p 176, n. p324, n.
 सतत, p 13, 61.
 सतपुष्पा, p 122, n.
 सति, p 319, n.
 सती, p 138, 6. p324, n.
 सतीनक, p 224, n.
 सतीर्थ, p 177, n.
 सतीर्थ्य, p 177, 11. n.
 सतील, p 224, n.
 सतीलक, p 224, 16.
 सत्कुमार, p 10, n.
 सत्तम, p 273, 8.
 सत्ती, p 194, n.
 सच्च, p 361, n.
 सत्पथ, p 76, 16.
 सत्य, p43, 22. p344, 156.,
 सत्यङ्कार, p 240, 83.
 सत्यवचस्, p 186, 42.
 सत्याकृति, p 240, 83.

सत्या—सध्रय.

सत्यान्वित, p 120, 3.
 सत्यापन, p 240, 83.
 सत्यापना, p 240, n.
 सत्र, p 351, 183.
 सत्रा, p 377, 4.
 सत्रिन्, p 194, 15.
 सत्र, p 32, n.
 सत्व, p 361, 215.
 सत्वर, p 13, 60.
 सद, p 178, 15. n.
 सदन, p 79, 5.
 सदस्, p 178, 15.
 सदस्य, p 178, 15.
 सदा, p 382, 22.
 सदागति, p 12, 57.
 सदातन, p 276, 22.
 सदनीरा, p 69, 33.
 सदाय, p 198, 28.
 सद्वच, p 256, 37.
 सद्वच्, p 256, 37.
 सद्वय, p 256, 37.
 सदेश, p 275, 16.
 सधन, p 78, 4.
 सदास्, p 378, 9.
 सधर्माणी, p 138, n.
 सधीक्, p 266, n.
 सध्रयच्, p 266, 34.
 सध्रयची, p 266, n.

सन—सन्धा.

सनत्, p 381, n.
 सनत्कुमार, p 10, 45.
 सनसूत्र, p 64, n.
 सना, p 381, 17.
 सनात्, p 381, n.
 सनातन, p 276, 22.
 सनाभि, p 145, 33.
 सनि, p 183, 32.
 सनिष्ठेव, p 43, 21.
 सनी, p 183, n.
 सनीड, p 275, 16.
 सन्तत, p 13, 61.
 सन्तति, p 175, 1.
 सन्तप्त, p 284, 52.
 सन्तमस, p 56, 4.
 सन्नान, p 175, 1. p9, 46.
 सन्नाप, p 11, 53.
 सन्नापित, p 284, 52.
 सन्दान, p 238, 74.
 सन्दानित, p 282, 44.
 सन्दाव, p 217, 79.
 सन्धित, p 280, 35.
 p 282, 44.
 सन्देशवाच्, p 42, 18.
 सन्देशहर, p 195, 16.
 सन्देश, p 34, 12.
 सन्देश, p 135, 39.
 सन्धा, p 329, 105.

सन्धा—सभ.

सन्धान, p 257, 42.
 सन्ध्या, p 24, 3. n.
 सन्धि, p195,18.p289,11.
 सन्धिनी, p 237, 69.
 सञ्जकद्रु, p 94, 15.
 सञ्जक, p207,33.p269,44.
 सञ्जय, p 343, 153.
 सञ्जिकपेय, p 292, 23.
 सञ्जिहट, p 275, 16.
 सञ्जिघ, p 292, n.
 सञ्जिधि, p 292, 23.
 सञ्जिवेय, p 82, 19.
 सपत्न, p 193, 10.
 सपदि, p377,2. p378,9.
 सपय्या, p178, 13.
 p 184, 34.
 सपियण्ड, p 145, 33.
 सपीति, p 234, 55.
 सप्तकी, p 166, 10.
 सप्ततन्तु, p 178, 13.
 सप्तपर्यं, p 91, 3.
 सप्तर्षि, p 21, 28.
 सप्तखा, p103,53.p119,8.
 सप्तार्चिस्, p 11, 51.
 सप्ताय, p 22, 30.
 सप्ति, p 202, 12.
 सफरी, p 65, n.
 सभसृका, p 140, 12,

सभा—सम.

सभा, p 79, 6. p178,14.
 p 340, 140.
 सभाजन, p 287; 7.
 सभासत्, p 178, n.
 सभासद्, p 178, 16.
 सभास्तार, p 178, 16.
 सभिक, p 258, 44. n.
 सभ्य p175,2. p178,16.
 सम, p256,37.p275,14.
 समय, p 275, 15.
 समक्षा, p107,9.p119,7.
 समज, p 136, 42.
 समज्ञा, p 41, n.
 समरुधा, p41,n.p178,14.
 समझस, p 197, 24.
 समधिक, p 277, 25.
 समनस्, p 337, 130.
 समन्तत, p 379, 13.
 समन्तदुग्धा, p 110, 24.
 समन्तभद्र, p 4, 8.
 समन्तात, p 379, n.
 समन्वितसद्व, p 45, 3.
 समपद्, p 212, n.
 समम्, p 377, 4.
 समय, p24,1.p343,151.
 समया, p378,7.p375,14.
 समर, p 216, 73.
 समर्थ p 325, 89.

सम—समा.

समर्थन, p 197, 25.
 समर्थक, p 260, 7.
 समर्थ्याद, p 275, 16.
 समवर्त्तिन्, p 11, 53.
 समवाय, p 135, 40.
 समठिखा, p 123, 22.
 समसन, p 292, 21.
 समस्त, p 275, 4.
 समस्या, p 40, 7.
 समस्यार्था, p 40, n.
 समा, p 30, 20.
 समांसमोना, p 238, 73.
 समाकर्षिन्, p 36, 20.
 समाख्या, p 41, n.
 समाधात, p 216, 74.
 समाज, p 136, 42.
 समाधि, p34,14. p 328,
 100.
 समान, p12,59.p256,37.
 समानोदर्थ्य, p 145, 34.
 समासम्भ, p 294, 27.
 समावाय, p 135, n.
 समावृत्त, p 177, 10.
 समासाद्य, p 281, 42.
 समासाया, p 40, 7.
 समाहार, p 291, 16.
 समाहित, p 285, 58.
 समाहृति, p 40, 7.

समा—समु.

समाह्वय, p 258, 46.
 समिति, p178,14. p320,
 73. p 216, 74.
 समिध्, p 89, 13.
 समीक, p 216, 72.
 समीप, p 275, 16.
 समीर, p 12, 58.
 समीरन्, p 12, 58.
 p 105, 59.
 समुच्चय, p 291, 16.
 समुच्छ्रय, p 343, 154.
 समुज्जित, p 284, 56.
 समुत्पिञ्ज, p 215, 67.
 समुदक्त, p 281, 39.
 समुदय, p 135, 40.
 समुदाय, p 135, 40.
 p 216, 74.
 समुद्र, p174, n. p390, 17.
 समुद्रक, p 174, 40.
 समुद्रत, p 264, 23.
 समुद्ररण, p 316, 58.
 समुद्र, p 60, 1.
 समुद्रफेन, p 246, n.
 समुद्राणा, p 107, 10.
 p 113, 4. p117, 21.
 समुन्दन, p 294, 29.
 समुन्न, p 284, 55.
 समुन्नय, p 330, 106.

समु—सम्य.

समुपजीव, p 378, n.
 समुह्य, p 180, 20.
 समूह, p 129, 9.
 समूह, p 135, 39.
 समूह, p 261, 11.
 समूहि, p 289, 10.
 सम्पत्ति, p 211, 50.
 सम्पद, p 211, 49.
 सम्पराय, p 343, 152.
 सम्परायक, p 216, n.
 स(य)म्पाक, p 91, 4. n.
 सम्पिधान, p 336, 127.
 सम्पुटक, p 174, 40.
 सम्पति, p 383, 23.
 सम्पदाय, p 287, 7.
 सम्पधारणा, p 197, 25.
 सम्पहार, p 216, 73.
 सम्य, p 9, n.
 सम्यक, p 398, n.
 सम्पाकृत, p 222, 9.
 सम्पाध, p 279, 34.
 सम्पादी, p 141, n.
 सम्पेद, p 70, 35.
 सम्पूज, p54, 34. p293, 26.
 सम्पद, p 31, 2.
 सम्पूजन, p 287, 6.
 सम्यक्, p 266, n.
 सम्यक्, p 43, 22.

सम्पा—सर.

सम्पाज्, p 191, 3.
 सम्य, p 9, n.
 सम्यत्, p 380, 16.
 सम्यत्सर, p 30, 20.
 सम्यदन, p 287, 4.
 सम्यदना, p 287, n.
 सम्यनन, p 287, n.
 सम्यर, p 129, n.
 सम्यरारि, p 5, n.
 स(य)म्वरी, p 107, 6. n.
 सम्यत्त, p 30, 22.
 सम्यत्ति, p 72, n.
 सम्यत्तिका, p 72, 43.
 सम्यत्ती, p 72, n.
 सम्यल, p 398, n.
 सम्यसय, p 83, 19.
 सम्पाहन, p 292, 22.
 सम्वित्, p 33, 10.
 सम्विद्, p34, 14. p33, 10.
 p 327, 95.
 सम्विदित, p 285, 58.
 सम्वीक्षण, p 294, 30.
 सम्वीत, p 281, 40.
 सम्वेग, p 54, 34.
 सम्वेद, p 287, 6.
 सम्वेय, p 54, 36.
 सम्वेय, p 275, n.
 सर, p 212, n.

सर—सर्ज.

सरक, p 257, 43.
 सरषा, p 133, 26.
 सरट्, p 129, n.
 सरट, p 129, 12.
 सरणा, p111, n. p122, 18.
 सरणि, p 76, 15.
 सरणी, p 122, n.
 सरणि, p 160, 37.
 सरणा, p 252, 23.
 सरस, p100, 40. p260, 8.
 सरसङ्ग, p 172, 30.
 सरसा, p 111, 26.
 सरस्य, p 212, n.
 सरस्, p 68, 28.
 सरसा, p 111, n.
 सरसी, p 68, 28.
 सरसीरुह, p 71, 40. n.
 सरसत्, p60, 1. p317, 60.
 सरसती, p38, 1. p69, 34.
 सरान, p 228, 32. n.
 सरित्, p 68, 29.
 सरित्यति, p 60, 1.
 सरित्, p 60, n.
 सरिषप, p 224, n.
 सरीरुप, p 57, 7. n.
 सर, p 213, n.
 सर्ज, p 96, 25.
 सर्जक, p 96, 24.

सर्ज—सर्वा.

सर्जरस, p 171, 29.
 सर्जिका, p 247, n.
 सर्जिकाचार, p247, 109.
 सर्प, p 57, 6.
 सर्पराज, p 57, 4.
 सर्पिणी, p 57, n.
 सर्पिन्, p 233, 52.
 सर्पी, p 57, n.
 सर्वसङ्गा, p 73, 3.
 सर्व, p 6, 26. p 275, 14.
 सर्वज्ञ, p 6, 28.
 सर्वतस्, p 379, 13.
 सर्वतोभद्र, p 80, 10.
 p 100, 42.
 सर्वतोभद्रा, p 94, 16.
 सर्वतोमुख, p 60, 4.
 सर्वदा, p 382, 22.
 सर्वधुरावह, p 237, 66.
 सर्वधुरीण, p 237, 66.
 सर्वसङ्गता, p 7, 32.
 सर्वरस, p 171, 29.
 सर्वज्ञा, p 214, 61.
 सर्वसिद्धिन्, p 187, 84.
 सर्ववेदस्, p 177, 9.
 सर्वसङ्गहन, p 214, 62.
 स(य)र्वाणी, p 7, 32.
 सर्वासुभूति, p 111, 26.
 सर्वासभोजिन्, p263, 22.

सर्वा—सह.

सर्वाजीन, p 263, 22.
 सर्वाभिसार p 214, 62.
 सर्वायं, p 3, n.
 सर्वायंसिद्ध, p 3, 10.
 सर्वौघ, p 214, 62.
 सर्वप, p 224, 17.
 सहित, p 60, 3.
 सहजी, p 115, n.
 सह, p 178, 13.
 सहन, p 188, 46.
 सहयस्, p 155, 12.
 सहङ्गा, p 111, n.
 सहित, p 22, 32.
 सहिष, p 275, 16.
 सवेद्य, p 275, 16.
 सव्य, p 279, 34.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 सव्येष्ट, p 206, 28.
 सव्येष्ट, p 206, n.
 समस्तचारिन्, p 177, 11.
 ससन, p 181, n.
 सस्य, p 89, n.
 सस्यसम्बर, p 96, n.
 सह, p 377, 4. p 216, 368, n. p 28, n.
 सहकार, p 94, 14.
 सहचरी, p 104, 56.
 सहज, p 145, 34.

सह - साक्षा.

सहधर्मिणी, p 138, 5.
 सहन, p 266, 31.
 सहभोजन, p 234, 55.
 सहस्र, p 28, 14. p 216, 70.
 p 368, 234.
 सहसा, p 378, 7.
 सहस्र, p 28, 15.
 सहस्रदंष्ट्र, p 64, 18.
 सहस्रपत्र, p 71, 40.
 सहस्रवीर्या, p 123, 24.
 सहस्रवेधि, p 230, 40.
 सहस्रवेधिन्, p 119, 6.
 सहस्रांशु, p 22, 32.
 सहस्राक्ष, p 8, 40.
 सहस्रिन्, p 207, 30.
 सहा, p 103, 54. p 112,
 1. p 78, n.
 सहाचर, p 104, n.
 सहाय, p 208, 39.
 सहायता, p 297, 40.
 सहिष्णु, p 266, 31.
 सहृदय, p 259, n.
 सहोदर, p 145, n.
 सांयात्रिक, p 63, 12.
 सांबुगीन, p 210, 45.
 सांघयिक, p 259, 5.
 साक, p 377, 4.
 साक्षात्, p 372, 5.

साग—साध्वी.

सागर, p 60, 1.
 साचि, p 377, 6.
 सातवा, p 120, 9.
 साति, p 387, 9. p 296,
 38. p 319, 70.
 सातिसार, p 153, 10,
 सातीक्षक, p 224, n.
 सात्विक, p 49, 16.
 सादन, p 79, n.
 सादिन्, p 206, 28. p 331,
 109.
 साधन, p 335, 122.
 साधारण, p 279, 31.
 p 256, 37.
 साधारणा, p 256, n.
 p 279, n.
 साधारणी, p 256, n.
 p 279, n.
 साधित, p 268, 40.
 साधित, p 285, 62.
 साधीयस्, p 369, 237.
 साधीयसी, p 369, n.
 साधु, p 329, 104. p 175,
 2. p 272, 1. p 138, n.
 साधुवाहिन्, p 202, 12.
 साथ, p 2, 5.
 साध्वस्, p 50, 21.
 साध्वी, p 133, 6.

सानु—सार.

सानु, p 85, 5.
 सान्त्वन, p 189, 51.
 सान्त्वन, p 43, 19. p 196, 21.
 सान्त्वनिक, p 198, 29.
 सान्त्वन, p 205, 30. p 275, 15.
 साक्षात्, p 181, 26.
 सापत्य, p 193, n.
 साम्प्रदीन, p 194, 12.
 सामधेनी, p 180, 21.
 सामन्, p 39, 4. p 196, 21.
 सामनी, p 238, n.
 सामाजिक, p 178, 16.
 सामान्य, 33, 9.
 सामि, p 374, 11.
 सामुद्र, p 230, 41.
 साम्प्रदायिक, p 216, 72.
 साम्यत, p 379, 11.
 p 383, 23.
 साम्प्रदाय, p 194, 14.
 सा(या)म्परी, p 250, 11. n.
 साय, p 24, 3.
 सायक, p 298, 2.
 सायम्, p 24, 3. p 381, 19.
 सार, p 88, 12. p 349, 173.
 सारङ्ग, p 130, 17. p 305, 24.
 सारथि, p 206, 27.
 सारमेय, p 252, 22,
 सारव, p 70, 36.

सार—सिंहा.

सारस, p132,22.p71,40.
 सारसन, p 166, 10.
 सारसना, p 207, 31.
 सारिका, p 386, 8.
 सारोद्दिक्, p 58, n.
 सार्धं, p 136, 41.
 सार्धवाह, p 239, 78.
 सार्द्धं, p 284, 55.
 साक्ष, p 377, 4.
 सार्वभौज, p16,5.p191,2.
 साक्ष, p 65, n. p96, 25.
 p 78, n.
 साक्षपर्णी, p 113, 3.
 साक्षा, p 79, n.
 साक्षूर, p 67, n.
 साक्षूय, p 70, n.
 साक्षेय, p 110, n.
 सावर, p 94, n.
 साक्षा, p 236, 63.
 साक्षस, p 196, 21.
 साक्षस, p 297, 43.
 सिंह, p 127, 1.
 सिंहतक्ष, p 160, n.
 सिंहनाद, p 217, 75.
 सिंहपुष्पी, p 108, 11.
 सिंहसंहनन, p 261, 12.
 सिंहा(वा)य (न), p 244,
 99.n.

सिंहा—सिन्दु.

सिंहासन, p 198, 31.
 सिंहास्य, p 110, 22
 सिंही, p 112, 2.
 सिकता, p 321, 76.
 सिकतामक्ष, p 62, 9.
 सिकतापत्, p 75, 11.
 सिक्थक, p 246, 108.
 p 299, 5.
 सित, p 37,22. p282,44.
 p 323,83. p282,48.
 सितच्छत्वा, p 122, 17.
 सितधि(सि)य, p 230, n.
 सितम्बुक, p 223, 15.
 सिता, p 37,n. p231,43.
 सिताक्ष, p 172 32.
 सिताम्भोज, p 71, 41.
 सिति, p 324, n.
 सिध, p 2, 6. p283, 50.
 सिद्धान्त, p 34, 13.
 सिद्धान्तं, p 224,18.p3,n.
 सिधि, p 112, 31.
 सिध्वा(—न्),p 150, 4. n.
 सिध्वाय,p153,12.p387,10.
 सिध्य, p 20, 23.
 सिध्वा, p 386, 8.
 सिनीवाली, p 26, 9.
 सिन्दु(म्बु)क, p102,48.n.
 सिन्दु(म्बु)वार,p102,49.n.

सिन्दू—सुख.

सिन्दूर, p 246, 105.
 p 396, 31.
 सिन्धु, p 59, 2. p60, 1.
 p 229, 103.
 सिन्धुज, p 230, 42.
 सिन्धुसङ्गम, p 70, 35.
 सिरा, p 154, 16.
 सिद्धकी, p 115, n.
 सिद्ध, p 171, 30.
 सीकर, p 17, n.
 सीता, p 223, 14.
 सीतीनक, p 224, n.
 सीत्त, p 222, 8.
 सीमन् (जा), p 83, 20.
 सीमन्त, p 391, 19.
 सीमन्तिनी, p 137, 2.
 सीर, p 223, 14.
 सीरपायि, p 4, 19.
 सीवन, p 287, 5.
 सीसक, p 246, 106.
 सीङ्गयड, p 110, 24.
 सु, p 377, n.
 सुकन्दक, p 121, 13.
 सुकरा, p 238, 71.
 सुकल, p 260, 8.
 सुकुमार, p 278, 27.
 सुकत, p 31, 2.
 सुकतिन्, p 259, 3.

